

ENVÂR-ÛL-KULÛB
(Kalblerin Nurları)

2. Cilt

ELHAC MUZAFFER OZAK

انوار القلوب

ENVÂR-ÜL-KULÛB
(KALBLERİN NURLARI)

2. Cilt

SALÂH BİLİCİ KİTÂBEVİ

Ordu cad. Hasan Paşa Hanı No 19

Bayazıt - İstanbul

**5846 Sayılı Kanun gereğince te'lif hakları
müessesemize aittir. Taklit edenler mes'uldür.**

İKİNCİ CİLDE BAŞLARKEN...

Zât-ı Kibriyâ-i ahadiyyetinden gayrı kulluk ve ibadete lâıyk ve müstehak Hak mâ'bud bulunmayan, bütün noksan sıfatlardan münezze ve tek mil kemal sıfatlarıyla muttasıf olan Allahu zül-celâl vel-cemal hazretlerine, sonsuz hamd-ü senâlarla tâ'zimat ve tekrimatımı arzeder, bencileyin âciz ve nâciz bir kuluna okuduğunu anlamak ve anladığını anlatmak şu'ur ve idrakini bahş ve ihsan buyuran Rabbimden tevfiik ve inayetinin devamını olanca saffet ve samimiyetimle hâlisane niyaz eylerim.

Salâvat, tahıyyât ve teslimatımız ol Nûr-ul-envâr, sırrul-esrâr, Seyyid-ül-Ebrâr ve zeyn-il-mürseliyn-il-ahyâr aleyhi ve âlihi salâvatullah-il-Gaffâr efendimizle ehl-i beytinin, evlâdının, ezvâcının, ashabının, ensarının ve ahbabının üzerine olsun ki, bizlere beşikden mezara kadar ilme talip olmamızı, Çin'de bile bulunsa ilmi aramağa gitmemizi, ilim öğrenmemizi ve ilmi yazı ile tesbit ve neşretmemizi irade ve ferman buyurmuşlardır.

Bu emr-i celil-i Peygamberiye imtisâlen ve ahkâm-ı ilâhiyye'ye ittibaen otuz küsur yıldanberi güzel İstanbul'umuzun belli başlı bütün cami-i şeriflerinin kürsülerinden fahriyyen ve yalnız rizayı ilâhiyyi gözeterek, vâ'az-ü nasihat yoluyla aziz din kardeşlerime ve Hak yoldaşlarıma hayırlı ve faydalı hizmetlerde bulunabilmek umuduyla, Kitabullah'tan ve sünnet-i seniyye-i Resûlullah'tan istihraç ve selef-i salihıynin mü'tenâ ve müstesnâ eserlerinden istimzâc edebildiğim hakikat-i Muhammediyye ve islâmiyye'yi açıklamağa çalıştım.

Bu cümleden olarak, cami-i şeriflerde bizi dinlemek lûtfunda bulunan muhterem cemaatimden ve hakkımızda iltifat ve sitayişlerini esirgemeyen din kardeşlerimden bir çoklarının teşvik ve tergipleriyle, üç cilt içinde otuz üç dersten oluşan (İRŞÂD) adındaki mev'izelerimi ve onu takiben tasavvufıa ilgili (ZİYNET-ÜL-KULÛB) namındaki mütevazı eserimi ve nihayet 1975 yılı içinde de on iki dersten meydana gelen (ENVÂR-ÜL-KULÛB) adındaki mev'izelerimin birinci cildini tabı ve neşredebilmek mazhariyyetine de hamdü lillâh eriştim.

(ENVÂR-ÜL-KULÛB) adındaki son eserimi yayınlarken, bunun kaç risâle veya cilt olacağını tetkik ve tettebbu erbabının alâka ve iltifatlarının tayin edeceğini açıklamıştım. Allahu teâlâ'ya hamdederim ki, bu mütevazı eserimiz de gerek yurt içinde ve gerekse yurt dışında geniş bir ilgi ve sevgiyle karşılanmış ve isiâmdan nasibi olan bir çok zevatın kalplerini nurlandırmıştır. Dünya gözüyle böyle hayırlı ve olumlu bir sonucu görebilmek şeref ve bahtıyarlığına mazhar buyurduğı için Allahu sübhanehu

ve teâlâ hazretlerine ne kadar şükretsem, minnet ve şükranımı yine de ifade etmiş olamam.

Söz buraya gelmişken, bir gerçeği açıklamak ve samimi bir itirafta bulunmak isterim :

Ne otuz küsur yıllık fahri vâ'izliğim ve ne de tabı ve neşrine muvafak olduğum eserler, her zaman ve her yerde aczini, ehlini ve noksanlarını müdrik ve mû'terif bulunan fakir-i pür-taksirin şahsi malım ve müktesebim değildir. İna-yet-i Rabbaniyye ve tevfi-kat-ı sübhaniyye ile, iki muazzam ve baha biçilmez hazineden, yani Kur'an-ı azim-ül-bürhan ile Ehâdis-i Nebeviyye gibi ehl-i iman için birer dürrü yektâ mahiyetindeki eşsiz ve benzersiz mücevherleri, bizlerden önce de yerli yerince kullanarak muhteşem ve müessâ iman tâcları, müşâ'şâ ve mükellef şeri'at kaftanları hazırlamış veli'lerden, âlimlerden, salihlerden ve âşik-ı sadıklardan görüp öğrendiklerimi sunmağa çalışıyorum. Gözleri kamaştıran, o iki büyük ve eşsiz hazineden derlenmiş mücevherlerin, elmasların, yakutların pırlı-tılarıdır. Hayret ve takdirler, onları işleyen elin sahibine değil, o baha biçilmez mücevherleri halk ve icat buyurana ait ve râcidir. Nasıl ki, bir kuyumcu işlediği altun, gümüş veya plâtini kendisi imal edemez ve onları süslediği kıymetli taşları da belirli kaynaklardan elde ederse, bu fakir-i pür-taksir de elimden geldiği ve gücümün yettiği kadar Kitabullah'tan ve sünnet-i seniyye-i Resûlullah'tan derlediğim eşsiz ve benzersiz mücevherleri yerli yerince kullanmağa çalışan basit bir işçiyim. Binaenaleyh, akıl ve irfan sahipleri eserden mü'essire geçmeği, hak ve hakikatlı seçmeği elbette ve elbette bizden iyi bilirler.

Bütün gayret ve iyi niyyetimize rağmen, bazı hata ve kusurlarımız olmuşsa, bunların nazarı af ve müsamaha ile karşılanmasını fazilet sahiplerinden hassatan rica ve istirham ederim.

Sözlerimi bitirirken esirgemedikleri ilgi ve sevgiyle beni daima teşvik, teşçi ve taltif eden aziz din kardeşlerime ve hak yoldaşlarıma ve bu mütevazi eserlerimizin tertip ve tanziminde yardımcı olan Hacı Tevfik ve Lûtfi beylere, tabı ve neşri hususunda her zaman gayret ve himmetleri geçen Salâhaddin Demirtaş ve Ali Bilici beylere, mürettibinden, mücellidine, teknisyeninden kâğıt taşıyıcısına kadar emekleri ve hizmetleri geçenlere bu vesile ile alenen minnet ve şükran borçlarımı eda etmeği vecibe bilirim.

(ENVÂR - ÜL - KULÛB)'un üçüncü cildinin de hazırlanmış olup çok kısa bir zaman içinde tabı ve neşrolunacağını ihvân-ı kirâma tebşir ederim.

Allahu veliyyüt-tevfik ve ni'mer-refik...

**EL - HAC
MUZAFFER OZAK**

ENVÂR-ÜL-KULÛB (Kalblerin Nurları)

DERS : 13

M Ü N D E R E C A T :

Enbiyâ sûre-i celilesinin 107. âyet-i kerimesinin tefsiri - Münâcat - Resûl-ü ekrem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin yüce şahsiyetleri - Resûl-ü zişânın, ınd-i ilâhidedeki kıymet ve ehemmiyeti - Peygamber-i âlişan neden bütün diğer peygamberlerden efdaldır - Ashab-ı kiramın fazilet ve meziyetleri - Tasliye ne demektir, niçin yapılır. Allahu tealâ'nın, meleklerin ve kulların salât ve selâmlarının hikmeti - Habib-i edib-i Kibriyâ'ya tazimin lüzum ve ehemmiyeti ve faydaları - Ebeveyn-i Resûlullah hakkında bazı cahilleri uyurma - Resûl-ü müctebâ'nın amcası Hz. Ebu-Tâlib'in islâma ve büyük islâm peygamberine yardım ve hizmetleri - Ashab-ı kirama ve ezvâc-ı tâhîrata dil uzatmanın zararları - Şi'a iki kısımdır - Din ve islâm düşmanları, ümmeti-Muhammed'i bölmek ve parçalamak için nasıl çalışırlar - Mezhep çekişmelerinin sebebi ve mahiyeti - Fitne, nifak ve iftira ile islâmı yıkmak isteyenlerin asıl hedefleri nedir - Şehnâme'den ibret verici bir belge - Resûl-ü zişâna eziyyet edenlerin, dünya ve âhirette ilâhi lânete uğrayacakları - Hz. Âmine ve Hz. Meryem arasında küçük bir kıyaslama - Hz. Ebu-Bekir, Ömer, Osman ve Ali rıdvanullahi aleyhim ecma'ıyn efendilerimizin islâma hizmetleri ve üstün fazilet ve hasletleri - Ümmet-i Muhammed neden bütün ümmetlerin en hayırlısıdır - Resûl-ü müctebâ'yı ashabını, ahbabını, ensarını, ana ve babasını, atalarını sevmenin fayda ve yararları - Hutbelerde hulefâyı râşidinin mübarek isimlerinin zikredilmesindeki hikmetler - Ashab-ı kirama hürmet ve muhabbetin sebep olduğu mazhariyetler -

Sallû alâ seyyidinâ Muhammed...
Sallû alâ envâr-i kulûbinâ Muhammed...
Sallû alâ şefi-i zunûbinâ Muhammed...
Sallû alâ şems-id-Duhâ Muhammed...
Sallû alâ bedr-id-dücâ Muhammed...
Sallû alâ nûr-il-Hüdâ Muhammed...

El-evvelü Allah... El-âhirü Allah... Ez-zâhirü Allah... El-bâtînü Allah... Hayrihi ve şerrihi min'Allah... Men kâne fi kalbihi Allah. Fe-mu'inuhu ve nâsıruhu fid-dâreyn-i Allah...

Rabbîşrahli sadri ve yessir-li emri vahlûl ukdeten min lisanı yefkahu kavli ve ufevidu emri ilâllah vallahu basiyrün bil-ibâd...

Sübhanেকে lâ ilme lenâ illâ mâ allemtenâ inneke ent-el alim-ül-hakim...

Sübhanেকে lâ fehme lenâ illâ mâ fehhemtenâ inneke ent-el cevvd-ül-kerim...

Sübhanেকে mâ arefnâke hakka mâ'rifetike yâ mâ'ruf...
Sübhanেকে mâ zekernâke hakka zikrike yâ mezkûr...
Sübhanেকে mâ abednâke hakka ibadetike yâ mâ'bud...
Sübhanেকে mâ şekernâke hakka şükrike yâ meşkûr...

E'üzü Billahi min-eş-şeytan-ir-raciym
Bismillâh-ir-Rahman-ir-Rahiym

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٧﴾

Ve mâ erselnâke illâ rahmeten lil-âlemiyn..

El-Enbiyâ - 107

(Habibim Ahmed, Resûlüm yâ Muhammed! Biz, seni ancak âlemlere rahmet olmak üzere gönderdik.)

Ey kerem ve merhametine gayet, lûtuf ve ihsanlarına niha-yet olmayan ulu Allah... Yâ Rabbi, yâ ilâhi ve mâ'budi ve mak-sudi ve Rabbi Rabbil-âlemiyn... Zât-ı ahadiyyetin ve rizayı kur-biyyetin hürmetine biz âciz, zayıf ve biçare kullarını Hazret-i rübubiyetine iymanda daim, ibadet ve tâ'atte kaim eyle... Biz-

leri, kendilerinden razı olduğun kulların arasına ithal, hizmet ve ubudiyette temayüz eden âşıklar ve sadıklar zümresine ilhak eyle... İsimlerimizi âşıklar ve sadıklar divanında ibka, ancak sana kulluk ve ibadet eden âbidler ve sâlihler arasında i'lâ eyle... Zât-ı ülûhiyyetine hakkıyla kulluk eden, kulluğunun kadr-ü kıymetini bilen has kullarından eyle... Nefislerimizi şeytanın şerrinden, mâ'siyet illetinden, kâfirlere ve zâlimlere kul olmak zilletinden halâs eyle... Seyyid-ül-Enbiyâ, sened-ül-asfiyâ hürmetine, sebab-i hılkat-i Âdem ve bedi-i esbab-ı âlem izzetine din-i mübiyninin halvethanesi olan kalplerimizi o sultan-ı â'zam ve o Nebiyyi mu'azzamın, evlâdının, ehl-i beytinin, ashabının, ensarının, ahababının ve sâki-i aşk-ı ilâhi ve aşk-ı Resûl-ü Rabbil-âlemiyn olan velilerinin, âlimlerinin muhabbetleri nurları ile pür-nûr eyle... Din-i metininde muhakkik ve müddekik cihar yâr-ı güzîn ve hulefâyı Resûl-ü Rabbil âlemiyn, server-i serdar-ı sadr-ı yakın, yâr-ı gar-ı Resûl-ü Kibriyâ, evvel-ül muhaciriyn ve evvel-ül hulefâyı mü'miniyn el-mülâkkab-ı bil-atiyk Hz. Eba-Bekir-is-Sıddiyyk hürmetine, mazhar-ı adalet-i sübhani ve â'del-i mahlûkat-ı Rahmani, fatih-i Mısır ve İran ve galib-i makhur-u cünûd-ü ateşperest, rezk-i tevhidi diyar-ı Azerbaycan ve fatih-i Kudüs ve Mescid-i Aksâ-i Şam, galib-i Rum, hulefâyı sâni-i Resûl-ü Rabbil-âlemiyn, üç aylık yoldan: (Yâ Sâriye! El-cebel...) sayhası ile islâm ordularını ve mücahitlerini korumak ve kurtarmak kerametini izhar eden ve: (Yâ Ömer! Ente minni ve ene minke...) Hadisi-şerifi ile kadr-i valâsı tezahur eyleyen Hz. Ömer İbn-il-Hattâb hürmetine, mâ'den-i hayâyı samedâni ve menba-ı hilm-i sübhani, sâlis-i hulefâyı Resûl-ü Rabbil-âlemiyn, câmi-ül-Kur'an, sahib-ül hayâ-i vel-iyman, eş-şehidü fi hal-is-sıyam Hz. Osman ibn-i Affan-ı Zin-Nûreyn'in hilmiyet ve hürmetine, Medine-i ilm-i Rabbani ve mecma-ı şecaat-i sübhani ve vâris-i sehavet-i Nübüvvet-i Hakkani, **(ENE MEDİNE'T-ÜL İLM VE ALİYYÜN BÂBÜHA...)** Hadis-i şerifiyle kadri, ilmi, hilmî, sehavet ve şecaati beyan buyurulan vasiyyi Nebi, zevc-i Fatıma't-üz-Zehri, Sâki-i Kevser, Fatih-i Hayber, **(YA ALİ ENTE BİMENZİLETİ HARUN...)** Hadis-i şerifiyle makam-ı âlileri tayin buyurulan Esedullah-il galip Ali İbn-i Ebi Talip efendimizin

ilmi, hilmi, sehavet ve şecaati hürmetine din-i mübiyn-i islâm-
da yakinimizi ziyade eyle... Gönüllerimizden hubbu sivâyı ihraç
ederek gönül evlerimizi aşkullah, muhabbetullah ve muhab-
bet-i Resûlullah ile tezyin eyle... Hakkı görecek göz, halkı irşâd
edecek söz, hak ve hakikati kuşkusuz kabul edecek tertemiz bir
öz sahibi olmayı nasip ve müyesser eyle... Hakkı zikredecek
bir dil, Hakkı sevecek bir gönül Hakkı duyacak kulak, hakka
yürüyecek ayak bahş ve ihsan buyurarak bizleri ilâhi sırları-
nın hakikatlerine vakıf kullarından eyle... İbadet ve tâ'ati sıdk-ı
hulûs ile yapan, kulluk ve ibadetinden zevk alanlardan, kalple-
ri aşkullah, muhabbetullah ve muhabbet-i Resûlullah ile dolan-
lardan, kulluk makamında zevk ve sefa bulanlardan eyle...
Bizlere, öylesine bir hulûs ihsan ve inayet buyur ki, her zaman
ve her mekânda cemalin şem'ine pervane olalım, şem'i nur-u
cemalin etrafında tavaf kılalım, mest-ü hayran kalalım, hakkı
ve hakikati bulalım... Bizlere, öylesine bir iyman ve iykan bahş
ve ihsan buyur ki, itikat ve amellerimizde murad-ı ilâhine ve
Habib-i edibinin murad-ı seniyyesine lâyük, kulluk ve ibadette
faik olalım dünya hayatında salâh ve selâmet ve âhirette necat
ve saadet bulalım... Makam-ı ahadiyyette azamet-i Kibriyân
hürmetine bu fâni vücutlarımızı benlik ve bencillikten kurta-
rarak, cemal-i bâ-kemalin izzetine deryayı rahmetinin sonsuz-
luğunda müstagrah olalım...

Yâ ilâhi! Kur'an-ı azim hürmetiçün, Habib-i edibin Mu-
hammed Mustafa'nın kelâm-ı kadiminde münderiç haka'ik ve
deka'ikının keramâtı hakkiçün, Kur'an-ı azim-ül-bürhanında
beyan buyurduğun esmâ-i zat ve sıfatın aşkıçün, yüce katında
mahbub ve makbulün olan kullarının gözyaşıçün, Hüseyin'in
kanıçün, hazretine doğru varan yol için, sırrı Meryem, sûre-i
İmran için, hüsn-i vech-i Yusuf-u Ken'an için, dünyanın son
menzili olan ecel yastığına başlarımızı koyduğumuz zaman kâ-
mil bir iyman ile çene kapamayı cümlemize nasip ve müyesser
eyle... Son sözlerimizi kelime-i tevhid ve Kur'an-ı-mecid eyle...
Ölüm ânımızda, kendilerini müjdeleyici meleklerin af ve mağ-
firet, cennet ve cemal-i ilâhi ile müjdeledikleri kullar zümre-
sine bizleri de ilhak eyle... Ölümün şiddetinden, kabrin vahşe

tinden, mahşerin dehşetinden, cehennem ateşinden bizleri hâlâ eyle. Tevfik-i ilâhin ile bizleri burada böylece topladığın gibi, o dehşet gününde de Habib-i edibinin sancağı altında, civar-ı Mustafa'da lûtf-u kereminle cem'u haşreyle... Resûl-ü zişânın şefaât ve iltifatına nail ve mazhar eyle... Mizanımızın sağ kefesini ağır ve defterlerimizi sağ yanımızdan alanlardan eyle... Sıratı emniyetle geçenlerden, cennet hullesini biçenlerden, şarab-ı Kevser'den içenlerden eyle... Bizleri, cennet ve cemalinle müşerref eyle... Vatan ve milletimizi mahşere kadar bu cihanda adl ile ibka buyurarak, müslüman Türk milletini, şanlı ordularımızı, şerefli kumandanlarımızı ve devlet büyüklerimizi hayırlı işlerinde ve teşebbüslerinde daima muvaffak eyle... Ülkeyi ve milleti idare edenleri, islâm dinine ve Kur'an-ı azim hükümlerince insanlığa hizmette kaim ve daim eyle... Sevgili yavrularımızı dinlerine, milletlerine ve devletlerine hâdim eyle... Bu risâlemizi okuyan, okutan ve dinleyen ihvan-ı dini affı ilâhinle taltif buyurarak iki cihanda aziz eyle... Okuduklarımız ve öğrendiklerimizle âmil olmayı nasip ve müyesser eyle yâ Rabbi...

Aziz din kardeşlerim ve hak yoldaşlarım :

Bu dersimizin başında sunduğumuz Enbiyâ Sûre-i celilesinin 107'inci âyet-i kerimesinde, Allahu tealâ ve tekaddes hazretleri, Resûl-üs-sakaleyn, imam-ül-haremeyn, ceddül Haseneyn-il ahseneyn efendimizin yüce şânında : **(VE MÂ ERSELNÂKE İLLÂ RAHMETEN LİL-ÂLEMİYN Biz, seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik.)** buyurmaktadır.

Bir Hadis-i Kudside de şöyle buyurulmaktadır :

لَوْلَاكَ لَوْلَاكَ لَمَّا خَلَقْتُ الْآفَلَآكَ

Levlâke levlâk lemâ halakt'ül eflâk.

(Seni yaratmasaydım, kâ'inatı yaratmazdım.)

Bu âyet-i kerime ile Hadis-i kudsiyyi, akıl ve mantık ölçüleriyle bağlantı kurarak değerlendirecek olursak görürüz ki, bü-

tün kâ'inat ve mevcudat, Resûl-ü ekrem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz hazretlerinin yüzü suyu hürmetine halk ve icat buyurulmuş ve Habib-i edib-i Kibriyâ on sekiz bin âleme rahmet olarak gönderilmiştir. Allahu sübhanehu ve tealâ, bu gerçeği böylece beyan ve ilân buyurmakta ve Resûl-ü zişânın ind-i ilâhisindeki mertebesini bazı gafillere ve cahillere duyurmaktadır.

Gerçi, Hazret-i Abdullah'ın sulb-ü pâkinden gelmiş ve Hazret-i Âmine validemizin rahm-i maderinde YEDULLAH mâ'rife-tiyle ve kudret fırçasıyla tersim buyurularak halk ve icat olunmuşsa da, bizzat zât-ı ülûhiyyeti canibince terbiye ve te'dip olunan Nebiyyi âhir zamanın hilkatî nuru herşeyden evvel olup, bâ'si sonradır. Terbiyecisinin bizzat âlemlerin Rabbi olduğunu, fahr-i kâ'inat aleyhi ve ve âlihi efdal-üt-tahiyyat efendimiz şu Hadis-i şerifleriyle te'yid buyurmuşlardır :

اَدَّبَنِي رَبِّي فَاحْسَنَ تَأْدِيبِي

Eddebeniy Rabbiy fe-ahsene te'dibi..

(Beni, Rabbim terbiye etti. Hem de en güzel terbiye ile..)

Ashab-ı kiramdan bir zat-ı şerifin :

— Ya Resûlallah ne vakittenberi peygamberdiniz? sorusuna karşılık :

— Âdem, toprak ile su arasında iken, ben Nebi idim! buyurmaları, hilkatlerinin evvel ve zuhurlarının sonra olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Buna binaen, Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin 40 yaşında NEBÎ ve 43 yaşında RESÛL olduğunu kabul ve iddia etmek, irfan sahipleri için yanlış ve hatalı bir görüştür. Zira, Cenab-ı fahr-i Risalet 40 yaşında nübüvvetini ve 43 yaşında da risaletini izhar buyurmuşlar, başka bir deyimle açıklamakla emrolunmuşlardır.

Hz. İsa aleyhisselâm, İsrail oğullarına gönderilmiş bir Nebi olduğu halde, daha beşikte iken kendisine nübüvvet verildi-

ğini açıklamıştır ki, bunu Kur'an-ı azim-üş-şân da böylece beyan buyurmaktadır. Meryem sûre-i celilesini ibretle okuyacak olursak görürüz ki, Hz. Meryem aleyhisselâm sevgili oğlunu alarak kavmi ve kabilesi arasına dönünce ona :

يَا أُخْتَ هَارُونَ مَا كَانَ أَبُوكَ امْرَأَ سَوْءٍ وَمَا كَانَتْ أُمَّكَ بَغِيًّا

Yâ uhte Hârune mâ kâne ebûk'imre'e sev'in ve mâ kânet ümmüki bagıyyâ..

Meryem : 28

(Ey Harun gibi namuslu ve şerefli bir kimsenin kızkardeşi olan Meryem! Senin baban zinâ edici kötü bir adam değildi. Annen de, namuslu ve iffetli bir hatun iken senin doğurduğun bu çocuk nedir?)

diye hesap sordular ve o da cevaben :

كَأَشَارَاتِهِ

Fe-eşaret ileyhl..

Meryem : 29

(Hz. İsa aleyhisselâmı işaret etti.)

Yani, bu sorunuzu ona yöneltiniz demek istedi. İsrail oğulları şaşırdılar ve :

قَالُوا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِي الْمَهْدِ صَبِيًّا

Kalû keyfe nükellimü men kâne fil-mehdi sabıyyâ...

Meryem : 29

(Henüz beşikte olan bir çocukla biz nasıl konuşuruz? dediler.)

İşte, o zaman Hz. İsa aleyhisselâm ağzından memeyi bırakarak onlara döndü ve fasih bir dille :

قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ آتَانِيَ الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي نَبِيًّا ۝

Kale inniy Abdullah â'taniyel-kitabe ve ce'aleniy nebiyyâ..

Meryem : 29

(Ben, Allahu tealânın kuluyum. Bana kitap verdi ve beni Nebi yaptı, dedi.)

Ey Hak ve hakikate tâlip iyman, irfan ve iz'an sahipleri! Bir İsrail peygamberi beşikte peygâamberliğini ilân ve beyan eder de, iki cihan serveri, âşıkların ve sadıkların rehberi ve âhir zaman peygamberi 43 yaşında mı peygamber olur? Bu zarif nükteyi insaf ile düşününüz.

Sultan-ül-Enbiyâ, bürhan-ül-asfiyâ aleyhi ve âlihi ekmele-üt-tehayâ efendimiz hazretleri, gerçekten ahlâk ve karakter bakımından bütün insanlığın fevkinde buldukları gibi, vücut ve güzellik bakımlarından da gelmiş geçmiş bütün peygamberlerin en güzeli, en nezihî, en nâziki idiler. Bilinen ve bilinmeyen, görünen ve görünmeyen âlemlerin Rabbi ve mürebbsi, Kur'an-ı azimde onun en üstün ahlâki haslet ve meziyetlere sahip bulunduğunu, şu âyet-i kerime ile açıkça beyan buyurmaktadır :

وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ ۝

Ve inneke le-alâ hulûkin aziym..

El-Kalem : 4

(Gerçekten sen, pek büyük bir ahlâk üzerindesin..)

Allahu azim-üş-şân, yarattığı mahlûkat içinde ve özellikle gelmiş geçmiş peygamberlerden hiçbirisi hakkında (EN ENFESİNİZ...), (RA'UF VE RAHİYM...), (AZİZ BİR NEBİ Kİ, SİZİN ARANIZDAN, SİZİN NEFSİNİZDEN...) hitab-ı izzetiyle taltifkâr bir ifade ve beyanda bulunmamış, zât-ı ahadiyyetine

mahsus esmâ ile hiçbir nebisini sıfatlandırmamış bulunduğu halde, onun yüce şânında şöyle buyurmaktadır :

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا
عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢٨﴾

Lekad câ'eküm ResÔlün min enfüsiküm azizün aleyhi mâ anittüm harisün aleyküm
bil-mü'miniyne ra'ûfun rahiym..

Et-Tevbe : 128

(Yemin ederim, size kendinizden öyle bir peygamber geldi ki, bir sıkıntı ve meşakkate uğramanız, ona pek ağır gelir. O hidayet ve salâhınıza haristir, sizin üzerinize titrer, bütün mü'minler için ra'uf ve rahiymdir.)

Kadr-i valâsı; bütün cihana, bütün insanlık âlemine taraf-ı ilâhiden kitab-ı kerim ile böylece ilân buyurulmuştur. Yalnız bu kadar mı?

Allah azze ve celle, Kur'an-ı hakim ve Fırkan-ı mübiyne, yani kendi kelâmına NUR vasfını lâayık gördüğü gibi, Habib-i edibini de NUR lâfzıyla vasıflandırmıştır :

قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُّبِينٌ

Kad câ'eküm min'Allahi nûrün ve kitabün mübiyn..

El-Mâ'ide : 15

(Size, Allahu tealâ'dan bir nur ve apaçık bir kitap geldi.)

Habib-i edibinin, zulmetleri yırtan ve karanlıkları aydınlatan bir sirâc-ı münir (Çok nurlu bir ışık) olduğunu da, yine kelâm-ı kadiminde beyan buyurmaktadır :

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٤٥﴾
وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا ﴿٤٦﴾

Yâ eyyühennebiyyü innâ erselnâke şahiden ve mübeşşiren ve neziyren ve dâ'iyen
illallahi bi-iznihi ve sirâcen müniyrâ..

El-Ahzâb : 46 - 46

(Ey Nebiyyi zişân! Biz, seni kendilerine gönderildiğin insanların doğrulamalarına ve yalanlamalarına şahit, iman edenleri cennetle ve ni'metle müjdeleyici, yalanlayanları cehennemle korkutucu ve Allahu tealâ'nın izni ve emriyle tevhid ve tâ'atine dâvet edici ve ışık saçıcı bir چراغ olarak gönderdik.)

Ey ehl-i iyman :

Dikkatle oku, ibretle dinle ve düşün... Âlemlerin Rabbi, senin sevgili peygamberinin hayatına yemin ediyor ve onun mümtaz ve müstesnâ ömrünün Allahu tealâ katında ne kadar değerli olduğunu beyan buyuruyor :

لَعَمْرُكَ إِنَّهُمْ لَفِي سَكْرَتِهِمْ فَهُمْ لَمَعُونَ ﴿٧٢﴾

Le'amrûke innehüm lefiy sekretihim yâ'mehûn..

El-Hicr : 72

(Ya Muhammed, ey rüsüller resûlü! Hayatın hakkıyçün, onlar hayret ve dalâletlerinden mütereddittirler.)

Şeyh Galip (Kuddise sırruh) bunu ne güzel ifade buyurmuştur:

**Sultan-ı rüsül, şâh-ı mümeccedsin efendim,
Biçarelere devlet-i sermedsin efendim,
Divan-ı ilâhîde ser-âmedsin efendim,
Menşur-u LE'AMRÛK'le mü'eyyedsin efendim,
Sen, Ahmed-ü Mahmud-ü Muhammed'sin efendim,
Haktan bize sultan-ı mü'eyyetsin efendim:**

Hangi peygamberin ümmeti olduğunun farkında mısın ey benim canımdan aziz kardeşim! Kadrini, kıymetini bil! Resûl-ü zişânı anandan, atandan, evlâttan, bu fâni dünya hayatında neyin varsa hepsinden ziyade sev ki, ümmeti olmak şerefine lââyık olasın, imanının kemale, dinin yakine gelsin, onun şefaati-uzmâsına hak kazanasın. Öyle bir peygamber-i âlişân ki, yerlerin ve göklerin ve yerlerle gökler arasındaki herşeyin, görünen ve görünmeyen âlemlerin Rabbi ve mürebbsi, Kur'an-ı aziyminde onun en yüce ve en yüksek bir ahlâk üzere bulunduğunu te'yid ve tasdik buyurduktan sonra, onu insanların en nefisi ve enfe-si olarak vasıflandırıyor. RA'UF ve RAHİYM sıfatları ile sıfatlandırıyor, NÛR olarak tanıtıyor, onun ömrü azizine and içiyor ve ona itaatın bizzat kendisine itaat olduğunu açıklıyor :

مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ

Men yutl-ir-Resûle fekad etâ'Allah..

En-Nisâ : 80

(Kim Allahu tealâ'nın Resûlüne itaat ederse, Allahu azim-üşşâna itaat etmiş olur.)

Allahu sübhanehu ve tealâ hazretleri, Habib-i edibine biat edenin yani ona tâbi olanın, ona mûti olanın, zât-ı ecelli â'lâsına biat etmiş olacağını da açıklıyor :

إِنَّ الَّذِينَ يَأْتِيَانِي يَأْتِيَانِي بِعُورٍ اللَّهُ بَدَّلَهُ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ فَمَنْ نَكَتَ
فَأَنَا بِنِكَتِ عَلَى نَفْسِهِ وَمَنْ أَوْفَى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهُ اللَّهُ
فَسَوْفَ يَكْفُرُ بِنِكَتِ

Innelleziyne yübâyi'üneke innemâ yübâyi'unallah..

El-Feth : 10

(Muhakkak ki, sana biat edenler, hakikat-i halde Allahu tealâ'ya biat etmişlerdir.)

Demek oluyor ki, Resûl-ü ekrem sallallahu aleyhi ve sellem efendimize itaat, Allahu tealâ'ya itaattir ve ona biat etmek de muhakkak ki, Allahu azim-üş-şâna biat etmektir. Allah korusun, bunun aksi olarak ona isyan etmenin Allahu tealâ'ya isyan etmek, ona tâbi olmamanın da Allahu zül-celâl vel-kemal hazretlerine tâbi olmamak demek olacağını ilâve etmeğe lüzum var mıdır?

Allahu Tealâ ve Tekaddes Hazretleri, Habib-i edibini taltif ve tatyip etmek ve onun gönlünü almak için de şöyle buyuruyor:

وَالضُّحَىٰ ۝١ وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَىٰ ۝٢ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَىٰ ۝٣ وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَىٰ ۝٤ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَارْضَىٰ ۝٥

Ved-Duhâ vel-leyli izâ secâ mâ veddâ'ake Rabbüke ve mâ kalâ ve lel-âhîretü hayrün leke min-el- ü'lâ ve le-sevfe yû'tike Rabbüke fe-terdâ..

Ed-Duhâ : 1 - 5

(Habibim!... Senin doğduğun günün sabahı hakkıyçün... Hak rızasına erişilen gece hakkıyçün... Habibim!... Sabah vakti gibi olan yüzünün nuru ve mi'râca erdiğin gecenin karanlığı misali saçının ve zülfünün siyahlığı hakkıyçün... Rabbin seni terketmedi ve sana darılmadı... Elbette, âhîret hayatı sana dünya hayatından daha hayırlıdır. Elbette, Rabbin sana sen razı oluncaya kadar verecektir.)

Diğer bir sûre-i celilede ise şöyle buyurulmaktadır :

أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ۝١ وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ ۝٢ الَّذِي أَنْقَضَ ظَهْرَكَ ۝٣ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ۝٤

Elem neşrah leke sadrek ve vedâ'na anke vizreke ellezli enkade zahrek ve refa'nâ leke zikrek fe-inne ma'âl-usri yüsren inne ma'âl-usri yüsâ fe-izâ feragte fensab ve ilâ Rabbike fergab..

El-Inşirah : 1 - 8

(Senin göğsünü şerhetmedik mi? Kalbini hikmet ve mâ'rifet ile doldurmadık mı? Seni, sefali, sabır ve sebatlı bir gönüle malik kılarak peygamberliğin ağır yükünü ve müşriklerin ezâ ve cefalarını yükledin, insanlık nümunesi oldun. Seni, günahlardan mâ'sum kılmadık mı? Ağır olan yükünü hafifletmedik mi? Namını ve şanını kâ'inata ilân etmedik mi? Adın ve sanın heryere yayıldı, pâyenin yüksekliği bütün âlemlere duyuruldu, şerefin arttı, ismin ezanda, yerlerde ve göklerde zikredilmiyor mu? Elbette, güçlkle beraber bir kolaylık vardır. Ve elbette güçlkle beraber bir kolaylık vardır. Öyle ise, namazdan fariğ oldun mu, kalk yorul ve ancak Rabbine tazarrû ve niyaz et, ona doğrul..)

**Takıyyül-etkiyâ, şems-id-Duhâ, bedr-id-Dücâ'sın sen;
Safıyyül-asfiyâ, Sultan-ı Fahr-i Enbiyâ'sın sen!..**

Buracıkta, dikkat ve ibretinize sunmak istediğim lâtif bir nükte vardır. Allahu teâlâ ve tekaddes hazretleri, Habib-i edibine :

— Ey Mahbubum! Biz, azim-üş-şân senin sadrını şerhetmedik mi? buyurmaktadır.

Oysa, Hz. Musa aleyhisselâm Tûr-u Sinâ'da sadrının şerhedilmesini, Rabbinden bizzat tazarrû ve niyaz eylemektedir:

قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي ۙ (٢٥) وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي ۙ (٢٦)
وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِنْ لِسَانِي ۙ (٢٧) يَفْقَهُوا قَوْلِي ۙ (٢٨) وَاجْعَلْ لِي وَزِيرًا مِنْ أَهْلِي ۙ (٢٩)
هُرُونَ أَخِي ۙ (٣٠)

Kale Rabbışrah-li sadri ve yessir-li emri vahlûl ukdeten min lisani yefkahu kavli
vec'al-li veziren min ehli Harune ahi... Tâ-Hâ : 25 - 30

(Musa aleyhisselâm dedi ki: Yâ Rab! Sadrımı şerheyle, işimi kolaylaştır ve dilimden düğümü çöz ki sözümü iyi anlasınlar, bana yakınlarımdan birisini vezir yap, kardeşim Harun bana yardımcı olsun..)

Evet, Hz. Musa aleyhisselâm sadrının şerholunmasını, işlerinin kolaylaştırılmasını, lisanındaki tutukluğun giderilmesini, sözünün daha iyi anlaşılmasını, ehlinden ve akrabasından bir zatın kendisine vezir ve yardımcı olarak verilmesini ve bu vazifeye kardeşi Harun aleyhisselâmın iltimas buyurulmasını Allahu sübhanehu teâlâ'dan böylece niyaz etmektedir.

Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimize gelince, Allahu zül-celâl vel-kemal hazretleri kendilerine şöyle hitap buyurmaktadır :

— Ey Habibim! Senin, sadrını şerhetmedik mi? Seni, günah işlemekten hıfzederek pâk ve mâ'sum kılmadık mı? Senin zikrini yüceltmedik mi? Seni, muazzez kılmadık mı? Sana ve senin ümmetine, bir zorluğa iki kolaylık vermedik mi?

Bu çok mühim farkı, ehl-i iymanın irfan ve idraklerine arzederim. Bu iltifat ve taltif, Allahu azim-üş-şânın Habib-i edibine muhabbet ve ihsanlarının belirtileri değil midir?

Rahmeten lil-âlemiyn olan Resûl-ü zişâna, Allah azze ve celle lisan talâkatı bahş ve ihsan buyurmuş, onu daima güler yüzlü, tatlı dilli kılmış ve kendisine istemeden Hz. Ebu Bekir, Ömer, Osman ve Ali ridvanullahi teâlâ aleyhim ecma'ıyn efendilerimiz gibi vezirler ve yardımcıları terfik buyurmuştur:

وَمُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ
بَيْنَهُمْ رِيقُهُمْ وَرِيقَ كَتَّابٍ مُّطَهَّرٍ وَرِيقَ الْمَلِكِ وَرِيقَ
النَّبِيِّ وَالَّذِينَ مَعَهُ رِيقٌ كَرِيمٌ وَالَّذِينَ مَعَهُ
سَبَّحُوا بِحَمْدِ اللَّهِ فِي الْأَسْمَاءِ الْأَعْلَى وَالَّذِينَ
مَعَهُ سَبَّحُوا بِحَمْدِ اللَّهِ فِي الْأَسْمَاءِ الْأَعْلَى
وَالَّذِينَ مَعَهُ سَبَّحُوا بِحَمْدِ اللَّهِ فِي الْأَسْمَاءِ الْأَعْلَى

Velleziyne mâ'ahu eşiddâ'ü alel-küffâri rûhamâ'ü beynehum terâhüm rûkkæ'an süceden yebtegune fadlen min'Allahi ve ridvânen simâhüm fl vücuhihim min eser-is-sücûd..
El-Feth : 29

(Onunla beraber olanlar, kâfirlere karşı çok şiddetli, fakat kendi aralarında pek merhametlidirler. Sen onları hep rûkû ve secde halinde görürsün. Onlar, Allahu teâlâ'nın daima fazlını ve rızasını dilerler. Simaları, yüzlerindeki secde eserlerinden belli olur.)

VELLEZİYNE = O Nebiyyi azim ki, **MÂ'AHU** = Onunla beraber olan Ebu-Bekir-is-Sıddıyk, **EŞİDDÂ'Ü ALEL-KÜFFARİ** = Din düşmanlarına karşı çok şiddetli olan Ömer-ül-Faruk, **RÜHAMÂ'Ü BEYNEHÜM** = Kendi aralarında pek merhametli olan Osman İbn-i Affan, **TERÂHÜM RÜKKE'AN SÜCCEDEN YEBTEGUNE FADLEN MİNALLAHİ VE RIDVANEN** = Allahu teâlâ'nın fazlını ve rızasını talep edenin Ali İbn-i Ebi-Talip rıdvanullahi teâlâ aleyhim ecma'ıyn efendilerimiz oldukları, Ebil-Leys tefsirinde beyan buyurulmaktadır.

Resûl-ü zışân aleyhi ve âlihi salâvatullah-il-Mennân efendimize talep buyurmadan taraf-ı ilâhidén vezirler ihsan buyurduğunun diğér bir delili de bu âyet-i kerimedir :

وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ
عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ
وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا ﴿٦٩﴾

Fe-ulâ'ike mâ'alleziyne en'amallahu aleyhim min'en-Nebiyyine ves-sıddıkiyne ves-sühedâ'i ves-sâlihiyne ve hasüne ulâ'ike refika.. En-Nisâ : 69

(Onlar, Allahu azim-üş-şânın kendilerine ni'metler bahş ve ihsan buyurduğu Nebi'ler, sıddıyk'ler, şehitler ve salihlerle beraberdirler. Bunların her biri ne güzel arkadaşa olurlar.)

Bu dört zattan aleyhissalâtü ves-selâm efendimizin duasıyla islâm nasibolan yalnız Hz. Ömer İbn-il-Hattab radiyallahu anh'tır. Bu âyet-i kerimede SİDDIYK'lardan murat, sıddıykların başı olan Hz. Eba-Bekir-is-Sıddıyk, ŞEHİT'lerden murat şehitlerin başı Hz. Hamza ve Hz. Ömer, SALİH'lerden murat. Hz. Osman ve **HASÜNE ULÂ'İKE REFİKA**'dan murat da Ali İbn-i Ebi-Talip rıdvanullahi teâlâ aleyhim ecma'iyne işaret olduğu gün gibi âşikârdır.

Resûl-ü ekrem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz hazretlerinin bütün insanlığa müjdeci ve korkutucu olarak gönderilmiş bulunduğu da şu iki âyet-i kerime ile sabittir :

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا
وَنَذِيرًا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾

Ve mâ erselnâke illâ kâffeten lin-nâsi beşiyren ve nezıyrâ..

Sebe : 28

(Yâ Muhammed! Biz, seni bütün insanlara ancak tâ'at ehline müjdecî ve Allahu teâlâ'nın azabıyla korkutucu olarak gönderdik.)

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٤٥﴾
وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا ﴿٤٦﴾

Yâ eyyühen-nebiyyü innâ erselnâke şâhiden ve mübeşşiren ve nezıyren ve dâ'iyen illâllâhi bi-iznihi ve sirâcen müniyrâ..

El-Ahzâb : 45 - 48

(Ey Nebiyyi zişân! Biz, seni kendilerine gönderildiğin insanların doğrulamalarına ve yalanlamalarına şahit, iman edenleri cennetle ve ni'metle müjdeleyici, yalanlayanları cehennemle korkutucu ve Allahu teâlâ'nın izni ve emriyle tevhid ve tâ'atine dâvet edici ve ışık saçıcı bir çerağ olarak gönderdik.)

Diğer bir âyet-i kerimede de şöyle buyurulmaktadır :

وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِ الرُّسُلُ

Ve mâ Muhammedün illâ Resûlün kad halet min kablih-ir-rûsul...

Âl-İmran : 144

(Habibim, mahbubum, Ahmed'im, Muhammed'im, muhakkak bir Resûl-ü muazzamdır. Kendisinden önce gelip geçen bütün peygamberler nasıl birer resûl idiyseler, Muhammed'im de risalet ve nübüvvetinde tıpkı onlar gibi bir peygamber-i âlişandır ve bana hepsinden sevgilidir.)

Bu ilâhî hükmü te'yid ve tesbit eden diğ er bir âyet-i kerime de ise şöyle buyurulmuştur:

مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّنْ رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ
وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ۝٤٠

Mâ kâne Muhammedün ebâ ahadin min ricâliküm ve lâkin Resûlallahî ve hatem-en-neblyyin..
El-Ahzâb : 40

(Hz. Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem, ricalinizden hiçbirisinin babası değildir. Ve fakat o Allahu teâlâ'nın Resûlü ve peygamberlerin de sonuncusudur.)

Hatem-ül-Enbiyâ aleyhi ve âlihi ekmel-üt-tehayâ efendimizin risalet ve nübüvvetine, bizzat Allah azze ve celle tanıklık etmekte ve bunu Kur'an-ı azim-ül-bürhanında açıkça beyan ve ilân buyurmaktadır :

وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ۝٢٨

Ve kefâ billâhi şehiyda Muhammedün Resûlüllah..

El-Feth ; 28 - 29

(Allahu teâlânın şahitliği kâfidir, Hz. Muhammed Allahu azim-üş-şânın Resûlüdür.)

Yerlerin ve göklerin, yerlerle gökler arasındaki herşeyin, görünen ve görünmeyen, bilinen ve bilinmeyen âlemlerin Rabbinin tanıklığı kâfi değil mi? Elbette kâfidir.. Zira, Resûl-üs-sakaleyn efendimiz, Allahu teâlâ'nın **ABD-İ-HASSI** yani has kuldur ve bu gerçeği de yine Kur'an-ı azim-üş-şânda ifade buyurmaktadır :

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا
مِّنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَا

Sübhanellezi esrâ bi-abdihi l'eylen min-el-mescid-il harami ilel mescid-il-aksâ..

El-İsrâ : 1

(Bütün noksan sıfatlardan münezze ve bütün kemal sıfatlarıyla muttasıf bulunan Allahu teâlâ, mübarek bir gecenin, mübarek bir cüz'ünde abd-i hassını Mescid-i Haram'dan, Mescid-i Aksa'ya yani Kudüs'e götürdü.)

Burada, bir açıklama yapmak gerekiyor:

ABDİYYET = Kulluk denilince, kendi abdiyyetinle Resûl-ü ekrem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin abdiyyetini mukayeseye kalkışma! Zira, bütün cihanın abdiyyetini terazinin bir gözüne ve Habib-i edib-i Hüdâ'nın abdiyyetini de diğer gözüne koysak, Resûlü zîşânın abdiyyeti ağır gelir. Bunun içindir ki, imanın ve islâmın temeli olan kelime-i şهادette, onun risaletinden önce abdiyyeti zikrolunmuştur :

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

Eşhedü en lâ ilâhe illâllah ve eşhedü enne Muhammeden abdûhu ve Resûlühu.

Bazı gafillerin ve cahillerin, bir takım kıt ve kısır akıllı zavallıların :

— Hz. Muhammed de, benim gibi bir insandır! demeleri veya diyebilmeleri, ancak ve yalnız kendi küçüklüklerini ve düşüklüklerini gösterir. Bu idrak ve iz'an yoksulları, böyle bir ifade ve iddiada bulunurken, yalnız cahilliklerini ve bilgisizliklerini değil, aynı zamanda ahmaklıklarını da ortaya koymuş olduklarının farkında olamamaktadırlar. Evet; iki cihan serveri, Nebi'lerin önderi, âşıkların ve sadıkların rehberi, âhir zaman peygamberi cinsiyyet bakımından her ne kadar insan ise de, abdiyyette bütün mahlûkatın fevkindedir. Aksini iddia edenlere, cinsiyyet ile abdiyyeti birbirine karıştırdıklarını ve bundan dolayı çelişkiye düştüklerini hatırlatmak yerinde olur. Kaldı ki, yeryüzünde hiç kimse cinsiyyet bakımından bile eş ve eşit değildir. Hiç bir mahlûk ne kadar benzerse benzesin, birbirinin aynı değildir ve olamaz. Zira, Allahu teâlâ'nın esmâ'sı vardır. **YÂ VÂSİ'Û** ism-i celili muktezası olarak Allahu sübhanehu ve teâlâ, bir yarattığını bir daha yaratmaz. Bahusus Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz fevkalâde hesnâ ve müstesnâ

bir hılkıyyete sahip olarak yaratılmış olup ne abdiyyet ne de cinsiyyet bakımlarından hiç kimseye benzemez. Daha açık bir deyimle, fahr-i kâ'inat efendimiz zarf olarak insan yaratılmıştır. Mazruf olarak ise, hiçbir mahlûk ne insan, ne cin, ne de melek zât-ı risaletpenahilerinin yaratılışı, ahlâkı, güzelliği, zekâsı ve abdiyyeti cihetinden onun gibi olamaz. Zira, o sebeb-i hılkat-i Âdem ve esbab-ı hılkat-ı âlemdir. Onun yaratılışı, Allahu teâlâ'nın aşk ve muhabbetinin iki âleme zuhurudur. Resûl-ü müctebâ hak ile, hak Resûl-ü müctebâ iledir. Aleyhis-salâtü ves-selâm efendimiz hak ile söyler, hak ile tutar, hak ile atar. Tevhid-i ef'aline delil :

وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَىٰ

Ve mâ remeyte iz remeyte ve lâkin'Allahe remâ..

El-Enfâl : 17

(Yâ Muhammed! Onlara bir avuç toprağı atan da sen değildin. Fakat, atan Allahu teâlâ idi.)

âyeti kerimesi olup, Kur'an-ı hakimde kendisine bahşolunan (AZİZ - RA'UF - RAHİYM) sıfatları da tevhid-i sıfatına delildir. Tevhid-i zâtına delil ise :

إِنَّا لَنَدْعُوهُ بِنَاءٍ يُعِينُكَ إِنَّمَا يُعِينُكَ اللَّهُ بِدَالِهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ فَتَرَى كَمَا
فَأَنَّمَا يَنْكُثُ عَلَىٰ نَفْسِهِ وَمَنْ أَوْفَىٰ بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهُ اللَّهُ
فَسُؤْتُهُ أَجْرًا عَظِيمًا ١٠

Innelleziyne yübâyi'üneke innemâ yübâyl'unallah..

El-Feth : 10

(Muhakkak ki, sana bi'at edenler hakikat halde Allahu teâlâ'ya bi'at etmişlerdir.)

ayet-i kerimesidir. Kurbiyetinin delili de :

تُسَمِّدَنَا قَدْلَى ⑧ فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى ⑨

Fe-kâne kabe kavseyni ev ednâ..

En-Necm : 9

(Ona iki yay kadar, belki ondan yakın oldu..)

âyet-i kerimesidir. Hak ile söylediğine delil ise :

وَمَا يَنْطَلِقُ عَنِ الْهَوَىٰ ۗ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ

Ve mâ yentiku an-il-hevâ in hüve illâ vahyün yuhâ..

En-Necm : 3 - 4

(O, arzusuna göre kendiliğinden söz söylemez. Onun nutku Kur'an-ı azim-ül-bürhandır. Onun, Kur'an-ı kerim veya din emrindeki sözü, ancak bir vahiydir ki, Allahu teâlâ tarafından vahyolunmuştur.)

âyet-i celilesidir.

Zât-ı Risaletpenahilerinin, ind-i ilâhideki mevki ve mertebelerini beyan ve ilân için **MALİK-İL-MÜLK** olan **RABBİL-ÂLEMİYN**'in melekleriyle aleyh-is-salâtü ves-selâm efendimize tâ'zim ve tekrim buyurduğunun delili de :

إِنَّا لِلَّهِ وَمَلِكَتُهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا
الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ⑩

Innellahe ve melâ'iketehu yusallüne alen-nebiy yâ eyyühelleziyne âmenu sellü aleyhi ve sellimû teslimâ...

El-Ahzâb : 56

(Allahu teâlâ ve melekleri, Nebiyyullah'a salât ederler. Ey iman edenler! Siz de, ona salât ve selâm edin.)

âyet-i kerimesi olup, Allahu sübhanehu ve tealâ bu gerçeği kitab-ı emcedinde bütün âriflere ve bütün gafillere böylece duyurmaktadır.

Bilindiği gibi, ünlü din bilginleri **SALÂT**'ın iki mânası olduğunu bildirmişlerdir. Birisi namazdır ve diğeri Resûl-ü zişâna duadır ki, bu duaya **TASLİYE** denilir.

Salât, Allahu sübhanehu ve teâlâ tarafından olursa, Hakkın rahmet ve in'amı, bereket ve ihsanı, selâm ve senâsı demek olur.

Salât, melekler tarafından olursa istiğfar ve Resûl-ü zişânı medh-ü senâ demek olur.

Salât, mü'minler tarafından olursa Resûl-ü zişâna tâ'zimât, tekrimat ve tahiyatımızın sunulması demek olur.

Bununla beraber, hemen ilâve edelim ki **SALÂT**'ın mâna ve hakikatini, Allahu teâlâ'dan gayrı kimsenin hakkiyle bilmesi mümkün değildir. Bunun içindir ki, Resûl-ü zişâna salât etmemiz buyurulduğunda, bu salâtımızı yine Allahu azim-üş-şâna havale ediyor ve :

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ

Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âl-i Muhammed

diyoruz. Zira, kendisine bu tarzda salât etmekliğimiz biz-zat Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem tarafından emrolunmuştur. Yani demek istiyoruz ki :

— Ey benim Allahım! Habib-i edibine, meleklerinle birlikte salât ettiğini Kur'an-ı hakiminde beyan buyurarak, benim de Resûl-ü müctebâyâ salât ve selâm etmemi irade ediyorsun. Ey benim Rabbim! Habib-i edibin ve âli üzerine lâyük olan salât ve ve selâmı ancak sen zât-ı ülûhiyyetinle bilirsin. Ona lâyük olan salâtı sen eyle..

Hakikat-i Muhammediyye'yi hiçbir fert bilmedi ve hiçbir kimseye de bildirilmedi. Ancak, Rabbil-âlemin, allam-el-guyub ve settar-el-uyub olan Allah azze ve celle hakikat-i Muhammediyye'yi ilm-i ezeli ve cemal-i lâ-yezalisiyle bilir. Muhammed Resûlüllah, şems-i hakikattir. Muhammed Habibullah, mir'at-ı zât-ı ahadiyyettir. Mustafa, Müctebâ, şems-id-duhâ, bedr-id-dü-câ, nur-ül-Hüdâ, nur-ül-verâ odur. Resûl-üs-sakaleyn, imam-ül-

haremeyn, ceddüs-sıbteyn, imam-ül-Enbiyâ, imam-ül-etkiyâ, tâc-ül-asfiyâ, sahib-üs-seyfe, sahib-ül-kitab, münzel-ül-Kur'an, sahib-ül-mi'râc, şefi-ül-müznibiyn, Resûlüllah, Habibullah, Nebiyyullah, mahlûkatın hayırlısı, vahyullah'a emin, Allahu teâlâ'nın ziyetlendirdiği, Allahu teâlâ'nın öğrettirdiği, Allahu teâlânın şereflendirdiği, nuru evvel ve bâ'si âhir, evvel-il-haşir, cennete ilk giren, sahib-i şefaati kübrâ, sahib-i makam-ı Mahmud odur. Allah'ın sevgilisi odur, Muhammed'dir, Mustafa'dır, Ahmed'dir, Mahmud'dur, Hâmid'dir, Hamiyd'dir :

وَلَسَوْفَ نُعْطِيكَ رَبِّكَ فَتَرْضَىٰ

Ve le-sevfe yû'tike Rabbûke fe-terdâ..

Ed-Duhâ : 5

(Rabbin, seni razı kılıncaya kadar sana verecektir.)

ona nâzil olmuştur. Allahu teâlâ'nın emri ve izniyle Allah'a dâvet edici, cennet yollarını gösterici, şahit, müjdecî, korkutucu, sirâc-ı münir odur.

Kıyamet günü, bizden önce gelip geçen ümmetler, kendi Nebi'leri hakkında :

— Yâ Rab! Nebi'miz bize dini tebliğ etmedi.. diye iftira ve şikâyet ettiklerinde, Allahu zül-celâl vel-kemal hazretleri kendilerinden soracak :

— Kavminize şeriatî tebliğ ettiğinize dair şahidiniz var mı?

Enbiyâ aleyhimüsselâm cevap verecekler :

— Yâ Rabbel-âlemiyn! Şahidimiz Zât-ı ecellî â'lân, server-i enbiyâ Muhammed Mustafa ve onun ümmetleridir, diyeceklerdir.

Resûl-ü ekrem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz de :

— Yâ Rab! Bana inzâl buyurduğun Kur'an-ı keriminde Enbiyâ kardeşlerimin dini tebliğ ettiklerini ve lâkin kavimlerinin bu tebligata sırt çevirdiklerini ve peygamberlerini yalanladıklarını bildirdin. Evet, şahidim yâ Rab! Enbiyâ kardeşlerim

din ve iman tebliğ ve telkin etmişlerdir. Ümmetim de buna şahittir, buyuracaktır.

İşte, bunun içindir ki Allahu sübhanehu ve teâlâ, kendisinden Kitab-ı keriminde ŞAHİD olarak bahis buyurmuş ve zât-ı risaletpenahilerini böyle tavsif etmiştir.

Ey Habib-i Hüdâ'yı herşeyinden ziyade sevmekle imanını kemale erdiren âşık :

Resûl-ü ekrem ve Nebiyyi muhterem sallallahu teâlâ aleyhi ve sellem efendimizin Cenab-ı Hak ve Feyyâz-ı mutlâk ve Rabbil-felâk indinde öyle azim bir mevki ve derecesi vardır ki, bütün kâ'inat ve mevcudatı, bizce görünen ve görünmeyen, bilinen ve bilinmeyen bütün âlemleri, bütün yaratılanları onun sebebine yani Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin yüzü suyu hürmetine halk ve icat buyurduğunu : **(LEVLÂ-KE LEVLÂK LEMÂ HALAK'T-ÜL EFLÂK = Seni yaratmasaydım, eflâkı halketmezdim.)** Hadis-i kudsi ile beyan eylemiştir.

Diğer bir Hadis-i kudside de şöyle buyurulmaktadır :

Ey âdemoğlu! Bütün eşya ve mevcudatı senin için, seni de kendim için halk ve icat ettim.

Evet, hılkatin sebebi aleyh-is-salâtü ves-selâm efendimiz olduğu gibi, kıyamete kadar bekasına da sebep yine o ve onun ümmetidir :

وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ
وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿٣٣﴾

Ve mâ kân'Allahu li-yu'azzibehüm ve ente fihim ve mâ kân'Allahu mu'azzibehüm
ve hüm yestagfirun..

El-Enfâl : 33

(Habibim Ahmed ve Resûlüm yâ Muhammed! Sen, aralarında iken Allahu teâlâ onlara azap edecek değildir. Aralarında istiğfar edecekler varken Allahu teâlâ yine onlara azap etmez..)

Resûl-ü müctebâ'ya ümmet olmanın ne büyük bir şeref, ne

yüce bir devlet, nasıl bir mutluluk ve kutluluk olduğunu anlayabiliyor musun ey kardeş! Onun, Allahu azim-üş-şân indindeki kadri, kıymeti ne kadar yüce ise, ona ümmet olmanın şeref ve haysiyeti de o derece uludur. Bu sebeple, ona hakkıyla ümmet olalım, onu canımızdan, malımızdan, evlâdımızdan, herşeyimizden ziyade sevelim, sünnet-i seniyye-i Ahmediyyelerine ittibâ ve riayet edelim, onu ve evlâdını, ehl-i beytini, ashabını, ezvacını, ensarını, ahababını da sevelim ve sayalım ki, onunla beraber olabilelim. Onunla beraber olanların kendilerine ni'metler bahş ve ihsan buyrulan Nebi'ler, Sıddıyk'ler, şehitler ve salihlerle beraber olacaklarını yukarıda bilvesile sunduğum Nisâ sûre-i celilesinin 69. âyet-i kerimesi olan (**Fe-ulâ'ike mâ'alleziyne en'amallahu aleyhim min-en-Nebiiyne ves-sıddıkiyne veşşühedâ'i ves-salihiyne ve hasüne ulâ'ike refika..**) ilâhi tebşiratından anlıyoruz.

Diğerk bir âyet-i kerimede de şöyle buyurulmaktadır :

فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِكٍ مُّقْتَدِرٍ

Fi mak'ad-ı sıdkın inde melikin muktedir.

El-Kamer : 55

(Hak meclisinde, kudret ve azametinde son olmayan bir melikin Allahu azim-üş-şânın huzur-u kibriyâsında ve rizasındadırlar.)

Ümmet-i Muhammed, Habib-i edib-i Kibriyâ'dan şeref aldığı için onun şerefiyle ümmetinin şerefi, ind-i ilâhide gayet yücedir. Kâfirlerin bir lokma ekmek ve münafıkların bir yudum su bulabilmeleri ve bütün âsilerin isyanlarına devam edebilmeleri ve der'akap ceza ve azap görmemeleri hep onun yüzü suyu hürmetinedir. Allahu teâlânın vâ'di budur: (Ey Habibim! Sen, aralarında bulunduğun müddetçe ve sana tâbi olan ümmetin bana istiğfar ve benden af ve mağfiret diledikçe onlara azap etmem.) buyurulmuştur.

Burada, bir hususa daha dikkatinizi çekmek isterim :

Evet, ümmet-i Muhammed'den olmak çok yüce bir şeref ve azim bir devlettir. Fakat, ümmet-i Muhammed'den istiğfar edenler buldukça hüküm-ü ilâhisinden açıkça anlıyoruz ki, bu ümmetin müstafirlerinin Allahu teâlâ indindeki dereceleri de çok yücedir. Ona ümmet olmanın şeref ve izzetine bakınız ki :

هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُم
مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ﴿٤٣﴾

Hüvellezi yusalli aleyküm ve melâ'iketühu li-yuhriceküm min-ez-zulûmati ilen-nûr
ve kâne bil-mü'miniyne rahiyâmâ..

El-Ahzâb : 43

(O Allahu azim-üş-şân ve melekleri size salât eder. Tâ ki, si-zi küfür ve mâ'siyet karanlıklarından, iman ve tâ'at aydınlığına çıkarırsın. Allahu teâlâ, mü'minlere karşı gayet merhametlidir.)

buyurulmaktadır. Bunun kıyinet ve ehemmiyetini anlayabiliyor muyuz? Evet, yine o zât-ı akdes melekleriyle salât ettiği gibi, onun ümmeti olan bizlere de Rabbimiz melekleriyle salât ettiğini bu âyet-i celile açıkça beyan ve ilân buyurmaktadır.

Resûl-ü zişâna ümmet olmanın şeref ve devletine bakınız ki, Allahu sübhanehu tealâ ve melâ'ike-i izâmın dahi ümmet-i Muhammed için istigfar etmekte bulduklarını âyet-i Kur'an ile haber vermek suretiyle ehl-i imanı şâd-ü handan eylemektedir :

الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ
يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ
لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ
لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْحَجِيمِ ﴿٧﴾

Elleziyne yahmilûn-el-arşe ve men havlehu yüsebbihune bi-hamdi Rabbihim ve yû'minûne bihi ve yestagfirûne lilleziyne âmenû Rabbenâ vesî'te külle şey'in rahmeten ve ilmen fagfir lilleziyne tâbu vettebe'u sebileke ve kihim azab-el-cahiym..

El-Mû'min : 7

(Meleklerden Arşı hâmil olanlar ve onun etrafındakiler, arşı tavaf eden meleklerin ileri gelenleri Rableri celle şâneye hamd ile tesbih ve ona iman ederler ve mü'minler için magfîret dilerler : «Ey Rabbimiz! Rahmet ve ilmin herşeye vâsidir. O halde, tövbe edip yoluna tâbi olan mü'minlere magfîret buyur ve onları cehennem azabından hîfzet...» Diyerek niyazda bulunurlar.)

Gelmiş geçmiş bütün peygamberlerden zuhura gelen mû'cizat-ı kevnîyye, mû'cizat-ı ilmiyye ve mû'cizat-ı vücudîyye, aleyh-is-selâtü ves-selâm efendimizin mû'cizelerinin aynada zuhura gelen aksi gibidir. Ay ve yıldızlar, nasıl ki nurlarını ve ışıklarını güneşten alıyorlarsa, peygamberlerde zuhura gelen mû'cizeler ve velilerin kerametleri de Resûl-ü zişândan alınmaktadır. Çünkü, bütün âlemlerin yaratılmasına sebep odur. Âlemlere rahmet olarak gönderilen de odur. Bütün mahlûkata peygamber olarak gönderilen, şahit, müjdeleyici ve korkutucu odur. Sebe sûre-i celilesinin 28. âyet-i kerimesi olan (VE MÂ ERSELNÂKE İLLA KÂFFETEN LİN-NÂSİ BEŞİYREN VE NEZİYRÂ = Yâ Muhammed! Biz, seni bütün insanlara ancak tâ'at ehline müjdecî ve iman etmeyen kâfirlere, müşriklere, âsilere ve zâlimlere Allahu teâlânın azabıyla korkutucu olarak gönderdik.) hükümü ile (YÂ EYYÜHEN-NEBİYYÜ İNNÂ ERSELNÂKE ŞÂHİDEN VE MÜBEŞŞİREN VE NEZİYRÂ = Ey Nebiyyi zişân! Biz, seni kendilerine gönderildiğin doğrulamalarına ve yalanlamalarına şahit, iman edenleri cennetle ve ni'metle müjdeleyici, uymayanları cehennemle korkutucu olarak gönderdik,) irade-i ilâhiyyesinin tecellisi odur. Bütün mevcudat onun nurundan yaratılmıştır. Âdem aleyhisselâmın tövbesi, onun hürmetine affını dilemesinden ötürü kabul buyurulmuş, Nuh aleyhisselâm onun nurunu hâmil bulunduğundan dolayı tufandan kurtulmuş,

Davut ve Süleyman aleyhisselâmın insanlara, cinlere, rüzgârlara, hükmetmesi, kuşların ve diğer mahlûkatın dillerinden anlaması yine âhir zaman peygamberinin mû'cizesi berekâtıyla olmuştur. Hz. Musa aleyhisselâmın Tur'da Cenab-ı Rabbil'âlemiyn ile mükâlemesi de Resûl-ü zişâna ihsan buyurulan mi'râc-ı güzin berekâtıdır. Hz. Yusuf aleyhisselâmın cemali, Hz. Yakub aleyhisselâmın kemali de Resûl-üs-sakaleyn efendimizin berekâtıdır. Hz. İsa aleyhisselâm, onun zuhurunu :

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا
لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدُ

Ve mübeşşiren bi-resûlin ye'ti min bâ'd-ismühu Ahmed.

Es-Saf : 6

(Benden sonra gelecek AHMED isimli bir peygamberi tebşir eder olduğum halde size geldim.)

beyanı ile müjdelediğinden ötürü semaya ref'olunmuştur. Bütün Nebi'lerin bi'setlerine sebep ve âmil, kâ'inata Habib-i edib-i Hüdâ'yı tebşir etmek ve müjdelemek içindir. Yine bu müjdesi dolayısıyla Hz. İsa aleyhisselâmın ism-i şerifi Kur'an-ı azimde zikrolunmuştur. Onun içindir ki, Hz. İsa aleyhisselâm ölümü tattığında Habib-i edib-i Kibriyâ'nın mübarek türbesine ve onun ayak ucuna defnolunacaktır. Zira, o mübarek türbe-i şerif, o Ravza-i mutahhara cennet bahçelerinden bir bahçedir. Netekim, Hadis-i şerifte de böyle buyurulmuştur :

مَا بَيْنَ بَيْتِي وَمَنْبَرِي رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ وَمَنْبَرِي عَلَى حَوْضٍ

Mâ beyne beyti ve minberi ravdatün min Riyad-il cenneti ve minberi alâ havzi..

(Evimle minberim arası, cennet bahçelerinden bir bahçedir. Minberim, havuzumun üzerindedir.)

Daha sayayım mı? Hz. İbrahim aleyhisselâmın Nemrud'un ateşinden kurtulması, nâr-ı Nemrud'un İbrahim Halilullah'a

nûr olması da nûr-u Ahmed'i hâmil bulunması berekâtıdır. (Bu kıssada, haliller nuru ile şakilerin nârının selâm olacağına işaret vardır.) Hz. İsmail aleyhisselâmı bıçağın kesmemesi de, nûr-u Muhammed'i hâmil bulunmasındandır. Hal böyle olunca, ona hakkıyla ümmet olanları cehennem ateşi yakar mı?

Sözü uzatmağa ne hacet! Ona kim bende olursa, kimde ondan bir nişâne bulunursa, müjdeler olsun o kula.. Zira, o kul iki cihanda da sultandır.

Allahu zül-celâl vel-kemal hazretleri dahi Habib-i edibine herkesten önce tevkir ve tâ'zim eylemiştir. Kur'an-ı azim-ül-bürhanda şeref-sadir olan hitab-ı izzete bakınız :

Yâ Eyyühen-Nebiy
Yâ Eyyühel-müdessirü
Yâ Eyyühel-müzemmilü
Yâ Eyyüher-Resûl
Nûr
Beşir
Tâ-Hâ
Nezir
Şâhid
Yâ-sin

Allahu sübhanehu ve teâlâ Habib-i edibine böyle hitap buyruduktan sonra, bizlere de irâde ediyor :

لَتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا

Li-tü'minü billâhi ve Resûlihi ve tu'azziruhu ve tüvakkiruhu ve tüsebbihuhu
bükreten ve asiylâ..

El-Feth : 9

(Allahu teâlâ'nın vahdaniyyetine ve Resûl-ü zişânın nübüvvetine iman ve bunu takviye ve tevkir edesiniz, sabah ve akşam daima Allahu teâlâ'yı takdis ve tenzih eylesiniz.)

Dikkat edilecek olursa, bu âyet-i kerime ile Resûl-ü zişânı yalnız ismiyle zikretmek yasaklanmaktadır. Binaenaleyh, muhterem mevlidhanlarımızın Mevlid-i Nebevi, Nâ't-ı şerif veya ka-

side okurlarken (YÂ MUHAMMED... YÂ AHMED...) diye Resûl-ü müctebânın ismini zikretmeleri, islâm âdâbına münafidir. Bu gibi hareketler, yapılan hayırlı amellerin iptaline sebep olabilir. Unutmayalım ki, Allahu sübhanehu ve teâlâ hazretleri, Kur'an-ı aziminde şu âyet-i kerime ile bizleri uyarmaktadır :

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَرْفَعُوا
أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ
لِبَعْضٍ أَن تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٢﴾

Yâ eyyühelleziyne âmenû lâ terfe'u asvateküm fevke savt-in-nebiyyi ve lâ techeru lehu bil-kavli kecehri bâ'diküm li-bâ'din en tahbeta â'malüküm ve entüm lâ teş'urun..

El-Hucurat : 2

(Ey iman edenler! Seslerinizi peygamberin sesinden fazla çıkarmayın ve ona söz söylerken, birbirinize yüksek sesle konuştuğunuz gibi konuşmayın. Farkında olmaksızın amelleriniz iptal ve heder edilmiş olur.)

İzninizle, bu âyet-i celileyi biraz daha açıklayalım :

Ey bana iman eden, benim varlığıma ve birliğime inanan ve güvenen ve bu inanç ve güvençleriyle öğünen, şereflenen, yücelen sevgili kullarım!.. Ey benim cemalime âşık, rizama rap ve cennetime talip olan ehl-i iman!.. Âlemlere rahmet olarak gönderdiğim Habib-i edibim, mahbubum, Resûlümün meclisinde bulunduğunuz ve o feyizli mecliste konuştuğunuz zaman, seslerinizi Resûlümün sesinden ziyade yükseltmeyiniz, onunla konuşurken kendi aranızda ve birbirinizle konuştuğunuz zaman yaptığınız gibi yüksek sesle konuşmayınız. Resûl-ü zîşânımın huzurunda edepli ve terbiyeli olunuz. Onun yanında bağıra çağıra, sert ve haşin konuşmayınız. Resûl-ü müctebâ'yı ismiyle çağırmayınız, lâalettayin birisini çağırır gibi ona seslenmeyiniz, Yâ Resûlallah, Yâ Nebiyallah, Yâ Habiballah gibi saygılı ifadelerle hitapta bulununuz. Çünkü, Habib-i edibimin yanında yüksek sesle konuşur, ona sert ve haşin hitaplarda bulu-

nur, herhangi bir kimseyi çağırır gibi Yâ Ahmed, Yâ Muhammed diye çağırırsanız bütün hayırlı amellerinizi iptal etmiş olursunuz. Siz, bunun farkına bile varamazsınız.

Dikkat ediniz ey mü'minler!

Allahu teâlâ, Habib-i edibine bizzat ve melekleriyle tâ'zim ve tevkir ettiği gibi, kullarından, velilerinden, âlimlerinden ve onun ashap ve ensarından da Resûl-ü zişâna tâ'zim ve tevkir etmelerini emretmektedir. Buna dikkat ve riayet etmeyenlerin ise, bütün amellerinin iptal olunacağını beyan buyurmaktadır. Zira, Resûl-ü ekrem sallallahü aleyhi ve sellem efendimize tâ'zim edeni, Allahu teâlâ aziz eder. Mâ'azallah ona saygısızlık edeni de Allah azze ve celle rezil eder. Şu halde, dünya ve âhirette aziz olmayı dileyenler, Fahr-i kâ'inat aleyhi ve âlihi efdal-üt-tahiyyat efendimize onun âline ve evlâdına, ehl-i beytine, ezvacına, ashabına, ensarına ve ahababına tâ'zimde kusur etmemelidirler. Onu, mübarek ismiyle değil, sıfatlarından birisiyle çağırmalı ve hemen arkasından salâvatı şerife getirmelidir Zira, daha sonraki âyet-i kerimede de şöyle buyurulmaktadır :

إِنَّ الَّذِينَ يَغُضُّونَ أَصْوَابَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ
قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَىٰ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ

İnneleziyne yeguddune asvatehüm inde Resûlillahi ulâ'ikelleziyn'emtehanallahu kulûbehüm
lit-tekvâ lehüm mağfiretün ve ecrün aziym.

El-Hucurat : 3

(Resûlüllah'ın yanında nehve muhalefetten sakınarak ve edebe riayet ederek seslerini yavaşlatanlar, o kimselerdir ki, Allahu teâlâ kalplerini tekva için imtihan etmiştir. Onlar için mağfiret ve pek büyük bir ecir vardır.)

Kimlerdir bu kalpleri imtihan edilenler? Onlar, o yüce kişilerdir ki, kalpleri Allahu teâlâ'nın korkusu ile çarpar. Gözleri Allah aşkıyla yaşlar döker. Allahu teâlâ'ya ve Resûl-ü mücte-

bâ'ya karşı fevkalâde hürmetkâr ve huzur-u Resûlüllah'ta gayet edepli ve tâ'zimkâr bulunurlar, konuşmak icabederse gayet edepli ve terbiyeli, alçak sesli ve tatlı sözlü olurlar. İşte, bu âşiklar zümresi için af ve mağfiret ve pek yüce ecirler vardır.

Hal ve hakikat böyle iken, bazı kıt ve kısır düşünceli, irfan ve iz'an yoksulu kişiler, söyledikleri sözün, yazdıkları yazının nereye varacağını, nasıl yorumlanacağını ve ne gibi bir sonuç alınacağını idrak edemiyor, âdeta kaş yapayım derken göz çıkarıyor ve bu söz ve yazıları yüzünden başlarına gelecekleri akıl edemiyor, hatta bu sebeple sonlarının gayet feci ve kötü olacağını dahi düşünemiyorlar. Unutmamak gerekir ki, dil yarası süngü ve hançer yarasından daha ağır ve incitcidir. Onun için, süngü yarası geçer, dil yarası geçmez demişlerdir. İnsanoğlu söz söylediği diline ve o sözleri yazdığı kalemine dikkat etmeli ve onlara sahip olmalıdır.

Bir fâsıkın fıskı, ömrü boyunca sürer gider. Âlim gibi görünüp, hakikatte okuduğunu anlamaktan ve anladığını anlatmaktan âciz bazı zavallılar, ilimleri akıllarına galip olan bir takım irfansızlar, ilim namına işledikleri cinayetlerle insanları yüzlerce hatta bazan binlerce yıl fısk ve dalâlet bataklıklarına yuvarlarlar.

Son zamanlarda, bu kabilden okuduğunu anlayamayan ve anladığını anlatamayan bazı cahiller, ilim kisvesine bürünerek halkı idlâl etmeğe başlamışlardır. Kiske-i Muhammediyye giyinerek, makam-ı Muhammediye olan minberlere, mihraplara ve kürsülere çıkan bu cahiller, maalesef kâfirlerin bile irâs edemeyecekleri muazzam zararlar ika etmekte ve o kutsal makamlarda kopası dilleriyle Resûl-ü zîşânı incittiklerini, üzdüklerini düşünmemektedirler. Sanki, ümmet-i Muhammed'e talim ve telkin edilecek konu kalmamış gibi ebeveyn-i Resûlüllah'ı dillerine dolamakta, kendi ana ve babalarının âhirete iyman ile göçeceklerine inandıkları halde, Resûl-ü zîşânın muhterem anne ve babasına ve özellikle aziz amcasına dil uzatmağa yeltenmektedirler.

Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimize karşı edep ve terbiye harici davranmağa cür'et edenlerin hükümlerini yukarıda açıklamağa çalıştığımız âyet-i celilede gördük ve bu gibilerin bütün amellerinin iptal ve heder olduğunu da öğrendik. Yalnız amelleri iptal ve heder olsa neyse!.. Bu gibi sözler söylemeğe cür'et ve cesaret edenlerin — Mâ'azallah — âkibetlerinden de korkulur. Çünkü, huzur-u fâ'iz-in-nuru Cenab-ı Fahr-i Risalette edep ve terbiye haricine çıkmak ne kadar mezmum ise, onun makamı olan kürsülerde de sesini ondan ziyade yükseltmek aynen öyledir. O makamda, okul avlularında öğrenci arkadaşlarıyla şakalaşıldığı, bağırıp çağırıldığı gibi konuşulmaz, konuşulamaz. Konuşulabileceğini zannedenler, ömürleri vefa etse de kıyamete kadar o kürsülerde oturup halka sözümlerine ona vâ'z-ü nasihatte bulunsalar bunun kendilerine hiçbir ecri ve sevabı olmayacağı gibi, dinleyenlere de zarardan gayrı hiçbir yararı olmaz. Böylelerinin ancak ve yalnız emekleri boşuna gitmekle de kalmaz, diğer bütün amelleri de iptal olunur. Çünkü, hükm-ü ilâhi böyledir.

Bütün bunları düşünüp idrak edebilmekten âciz olanlar, Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin sevgili anne ve babasına, onu son nefesine kadar himaye eden ve koruyan, ona babalık eden muhterem amcası Hz. Ebu-Talib'e dil uzatmaktan çekinmemekte ve bu zevat-ı âlişanın küfür üzere âhirete intikal etmiş buldukları gibi gerçekle ilgi ve ilişkisi bulunmayan hezeyanlarla, âlemlere rahmet olarak gönderilen zât-ı akdesin sevdiklerine karşı edep ve terbiye harici çirkin bir iftirada bulunmakta ve böylece Resûl-ü zişânı da incitmektedirler. Bu gibi gafillerin, yalnız amellerinin değil, imanlarının da bâtil olmasından ve sû-i hâtimelerinden korkulur.

Mefhar-ı kâ'inat aleyhi ve âlihi ekmel-üt-tahiyyat efendimizin annesi, babası, dedesi ve Hz. Âdem aleyhisselâma kadar bütün ataları ehl-i tevhid olup, bu silsile-i tâhireden aslâ müşrik çıkmamıştır. Bu hususta, bütün ünlü din bilginleri, siyer ve tarih yazarları, bütün ehl-i irfan ve ehlullah müttefiktirler.

Muhterem amcası Ebu-Talib'e gelince; müşarünileyhin biz-

zat Resûlüllah sallallahu aleyhi ve selleme, din-i mübiyn-i islâma, Allah ve Resûlüne iyman edenlere yaptığı sayısız yardımlar ve işlediği hayırlı fiil ve ameller, tarih sayfalarında açıkça belirtilmektedir. Bunları red veya inkâra hiç kimsenin gücü yetmeyecektir. Hz. Ebu-Talib'in, Resûl-ü zîşâna, ona iyman edenlere ve islâm davasına yaptığı hizmet ve iyilikleri inkâr edenlerin insanlıktan nasipleri olmadığı gibi, islâmlıktan da nasipleri yok gibidir. O kadar ki, birgün oğlu Hz. Ali kerremallahu vechehu ve radiyallahu anh efendimizin Resûl-ü müctebâyâ iktida ederek namaz kıldıklarını gören Hz. Ebu-Talip yanında bulunan diğer oğlu Cafer'e :

— Haydi oğul! Sen de kardeşinle birlikte namaz kıl, buyurarak Hz. Cafer-i Tayyar'a Resûl-ü zîşâna ittibâ ve iktida ederek namaz kılmasını emretmiş ve Cafer-i Tayyar babasının bu emrine uyararak onlarla birlikte namaz kıldığını bizzat ifade ve itiraf ettiği gibi, tarih ve siyer kitapları da bu olayı böylece kayıt ve tesbit etmiştir.

Hz. Ebu-Tâlib'in Allah ve Resûlüne iymanı olmasaydı, oğlu Hz. Ali radiyallahu anhin ve diğer oğullarının Resûlüllah sallallahu aleyhi ve selleme iyman ve ittibâ etmelerine izin verir miydi? Onların namaz kılmalarına müsaade eder miydi? Bizzat Resûl-ü zîşâna bu kadar yardım ve müzaherette bulunur muydu?

Hz. Ebu-Tâlib'in din-i mübiyn-i islâma o kadar yardım ve müzahereti vardır ki, yazmakla tükenmez. Dünya kurulalıdan beri, hiç kimsenin sevmediği, inanmadığı bir dâvaya yardım ettiği görülmüş ve işitilmiş değildir. Acaba, Hz. Ebu-Tâlib'i küfür ile ithama yeltenenler, islâm dinine onun on binde biri kadar yardımda ve hizmette bulunabilmişler midir?

Hz. Ebu-Tâlib, Resûl-ü zîşânı cidden ve hakikaten çok sever ve efendimiz de kendilerini candan severlerdi. Böyle bir zat-ı şerife utanmadan, sıkılmadan KÂFİR diyebilen kişinin, Resûl-ü zîşâna nasıl ihanet ettiğini, Allah ve Resûlüne nasıl eziyette bulunduğunu ve bunun neticesi olarak da amellerinin ve hatta iymanın nasıl habtolunduğunu söylemeğe bilmem lüzum

var mıdır? Kendi cehalet ve acizlerini, kendi âkibet ve nefislerini düşünecek yerde, boylarından ve hadlerinden aşkın mes'eleleri yüklenmeğe çalışan biçarelere söylenecek çok söz vardır ama biz : (EDEP YAHU EDEP!) demekle yetiniyor ve ilâve ediyoruz :

Ehl-i iyman, Allah ve Resûlünü seven mü'minler, bu zevat-ı âli-kadrin iyman ile göçtüklerine kani ve kaildirler. Fakat, farz-ı muhal keyfiyet bu gafillerin bâtıl iddiaları gibi olsa dahi, Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellemi seven ve efendimizin de kendilerini sevdiği kimselere bu şekilde dil uzatmak, iyman, irfan ve edep sahibi kişilerin harcı değildir. Allahu sübhanehu teâlâ, cümlemizi gaflet uykularından uyandırsın ve kendi zatı nuruna boyandırsın..

H İ K Â Y E

Gazi Kanunî Sultan Süleyman Han aleyh-ir rahmeti vel-gufran devrinin gafil âlimlerinden hoca Sait efendi namında birisi, ebeveyn-i Resûlüllah'ın küfür üzere âhirete intikal ettiklerini iddia eder. Mes'ele büyür, ehl-i iyman ve iymanda kemale eren, iymanlarını ilim ve irfan ile süslemesini bilen bazı zevat bu haddini bilmez, nasipsiz ve kabiliyetsiz, edep ve terbiyesi kıt hocaefendiye Allah rızasıyçün itiraz ederler. İş, padişah hazretlerine kadar intikal eder. Kanunî Sultan Süleyman Han, Fatih cami-i şerifinde ve kendi huzurunda münazara yapılmasını irade eyler. Tayin edilen gün, devrin bütün ünlü âlimleri cami-i şerifte toplanır. O kadar kalabalık olur ki, oturulacak yer kalmaz. Padişah-ı âlem-penah maiyyetinde damadı Hırvat dönmesi Rüstem Paşa olduğu halde sadrazam maktul İbrahim Paşa ve diğer vezirleriyle gelirler. Said hocaya söz verilir, o biçare ortaya çıkar ve ebeveyn-i Resûlüllah'ın küfür üzere âhirete göçtüklerini, kendisine göre deliller göstererek anlatmağa başlar. Gözlerini devire devire iddiasını isbata çalışır, anlatır, anlatır ve nihayet sözünü tamamlar. Mağrur bir eda ile salına salına yerine geçip oturunca, hazır bulunanlardan Halveti meşâyih-i

kirâmından olup bugün Eyüpsultan'da düğmeciler mahallesinde Ümmü Sinan dergâh-ı şerifindeki hâbgâhında uyuyan Ümmi Sinan hazretleri söz ister :

— Ben Said efendiye, tefsir veya hadis ile yahut siyerle ilgili olmayan bir soru soracağım. Sonra, siz kendisiyle ilmi münazaranıza devam edersiniz, buyurur. Bu teklifini, yüksek sesle yaptığından dolayı padişah ilgilenir ve Şeyh-ül-islâma hazret-i şeyhin soru sormasına izin vermesini iltimas eder. Şeyh-ül-islâm Müftiyyüs-sakaleyn Kemal Paşa zade rahmetullahi aleyh, elini kürsiye vurarak sükûtü sağladıktan sonra, Şeyh Ümmi Sinan hazretlerine:

— Efendi! Padişah hazretleri rica ediyorlar. Said hoca efendiye ne soracaksanız lütfen sorunuz, der.

Şeyh Ümmi Sinan kaddesallahu sırrah-ül-Mennân sorar :

— Ey Said hoca! Rüstem Paşa hazretlerinin anasının ve babasının isimleri nedir? Bunlar, hangi din üzere âhirete gitmişlerdir? İslâm üzere mi, yoksa küfür üzere mi ölmüşlerdir?

Said hoca, ne diyeceğini şaşırır. Bir türlü cevap veremez. Başını önüne eğerek, oturduğu yerde ecel terleri dökmeğe başlar.

Şeyh hazretleri sorusunu yeniler :

— Anlaşıldı Said efendi hoca, buyurur. Rüstem Paşa hazretlerinin ana ve babası hakkında sorduğum soruya cevap veremediniz. Şu halde bana söyler misiniz, sadrazam Makbul İbrahim Paşa hazretlerinin ana ve babası küfür üzere mi, yoksa iman ile mi göçtüler

Said hocada yine ses yok, nasıl cevap versin? Her iki paşa da devşirme olduklarından ana ve babaları kâfir idi. Oysa, bahis konusu olan oğulları, o gün Osmanlı idaresinde söz ve mevki sahibi bulunuyorlardı. Said efendi bunalmıştı, ne desin, ne söylesin?

Hazret-i şeyh üsteledi :

— Haydi Said efendi, cevabını bekliyoruz!

Said hoca, terler dökmeğe devam ederek, başını kaldırmadan ve gayet alçak bir sesle cevap verdi :

— Bu sorularınıza cevap vermeğe hayâ ederim.

Şeyh Ümmi Sinan hazretleri, bu cevap üzerine gürlledi :

— Demek cevap vermeğe hayâ ediyorsun Said efendi? Güzel!.. Hayâ, mü'minin vasfıdır. Hayâ etmek, iymandandır. Pa-dışah hazretlerinin ve paşaların huzurunda, Rüstem ve İbrahim paşaların ana ve babalarının küfür üzere âhirete gittiklerini söylemekten hayâ ettin de, Allahu teâlâ'nın huzurunda, Resûl-ü zi-şândan hayâ etmeyerek bunca ehl-i iman karşısında ebeveyn-i Resûlüllah'ın küfür üzere öldüklerini söylemekten hayâ etme-din mi?

Said hoca gafili, yer yarılrsa yerin dibine girsem diyecek ha-le gelmiş, ezilmiş, kahrolmuş, eli ayağı titremeğe başlamıştı. Kendisini tövbeye davet ettiler. Ne büyük bir hata ve gaflet içinde bulunduğunu anlamıştı, ağlayarak tövbe etti. Hazret-i şeyh, bu âlemde ettiği tövbesinin inşa'allah âhirette de faydası olmasını dileyerek ona tekrar tekrar tövbe etmesini tenbih etti.

Sultan-ül Enbiyâ efendimiz, bir Hadis-i şeriflerinde :

التَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ

Et-tâ'ibü min ez-zenbi kemen lâ zenbe leh.

(Günahına tövbe eden, o günahı hiç işlememiş gibi olur.) buyurmuşlardır.

Fakat, bazı günahlar vardır ki insan — Allah korusun — o günahı işledikten sonra, tövbe etse dahi nefsinin maddî ve mâ'nevî şeriat kılıcından kurtaramaz. Hallâc-ı Mansur'un, lisa-nı ile Resûl-ü zişâna karşı işlediği hata sonucu başına gelen dün-ya kılıcından başka, âhirete intikalinden sonra üç yüz yıl hu-zur-u Nebeviye dahil olamaması, bunun en güzel örneğidir. (Bu kıssa, İRŞÂD namındaki üç ciltlik ve otuz üç risâleden müte-şekkil eserimizde zikir ve hikâye olunduğundan burada tekrar-lanmamıştır.)

Allahu teâlâ'ya iman eden, Resûl-ü müctebâ'ya iman eden, Allah ve Resûlünü seven ve sayan, Allah ve Resûlüne ita-

at eden kimse, Allahu azim-üş-şânın ve Resûl-ü zişânın sevdiklerini sevmekle mükelleftir. Allah ve Resûlünü seven, kıyamet gününe inanan kişi âhir zaman peygamberinin bütün yakınlarına, anasına, babasına, dedesine, atalarına, evlâtlarına, bu ümmetin anneleri olan zevcelerine, onun ashabına, ensarına, ahbabına, ona tâbi olanlara hürmet ve muhabbet göstermekle iymannını izhar ve isbat etmiş olur. İnsan sevdiğinin sevdiklerini veya sevdiğini sevenleri sevmek suretiyle, bu sevgisindeki sadakat ve samimiyetini belirtmiş olmaz mı?

Bir örnek verelim :

Resûl-ü zişânın amcalarından Ebu-Leheb, bilindiği gibi efendimize iman etmemiştir. İslâm edep ve terbiyesi odur ki, kişi Ebu-Leheb'i zemmetmek için Allahu teâlâ'nın Ebu-Leheb'i zemmetmek üzere inzâl buyurduğu sûre-i celileyi okumalı ve Rabbimizin Ebu-Leheb'i zemmettiğinden ileri gitmemelidir. Mü'mine yakışan ancak budur.

Başka bir hususa daha dikkatinizi çekmek isterim. Hepimiz, şu salâvat-ı şerifeyi namazlarımızda okuruz :

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى
إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

Allahümme salli alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âl-i seyyidinâ Muhammedin
kemâ salleyte alâ İbrahîme ve alâ âl-i İbrahîme inneke hamidün mecid.

اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى
إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

Allahümme bârik alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âl-i seyyidinâ Muhammedin
kemâ bârekte alâ İbrahîme ve alâ âl-i İbrahîme inneke hamidün mecid.

Bu ve diğer salâvat-ı şerifelerde (ÂL-İ-İBRAHİM) den murat, Hazret-i Halil'den Cenab-ı peygambere kadar gelen Resûl-ü

zişânın bütün atalarını, dedelerini, ana ve babasını hayırla ve tâ'zimle zikretmek olduğu, ehl-i kemalin malûmudur ve ehl-i irfan bu gerçeği hakkıyla ve lâyıkiyle bilmekte ve bunda ittifak etmektedir. Netekim, salâvat-ı şerifede (**ÂL-İ-MUHAMMED**) den murat, sulb-ü pâk-i Muhammed'den kıyamete kadar gelecek evlâtlarının kâffesine şâmildir.

Âl-i Muhammed, iki kısımdır :

BİRİNCİSİ : Sulb-ü pâk-i Nebi'den gelen zümre-i seyyidât ve şürefâ.

İKİNCİSİ : Yol evlâtlarıdır ki, Resûl-ü ekrem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin yolundan giden, onun sünnet ve siyretine tâbi olan, onu canından, malından, ana ve babasından, cvlât ve iyâlinden fazla seven âşıklar ve sadıklar da **ÂL-İ-MUHAMMED**'den olup efendimizin yol evlâtlarıdır. Bu yol evlâtlarında cins, renk, ırk ve milliyet aranmaz. Aranmadığının ve aranmayacağıının delili ve isbatı da **SÜHEYL-İ RUMİ**, ve **SELMAN-I FÂRİSİ** rıdvanullahi teâlâ ecma'iyın efendilerimiz gibi Arap milletinden gayrı olan muhterem zevatın kendi ehl-i beytinden olduklarını bizzat Fahr-i kâ'inat bir Hadis-i şerifleriyle beyan ve ilân buyurmuş olmalarıdır.

— Selman, benim ehl-i beytimdendir, buyuran o Nebiyyi zişân Süheyl-i Rumi'nin de ehl-i beytinden olduğunu bildirdiğine göre, Resûl-ü müctebâ'ya âşık olanların Arap milletinden olmaları dahi, ehl-i beyt-i Resûlüllah'tan sayıldıkları âşikârdır.

Bir diğer Hadis-i şerifte de şöyle buyurulmaktadır :

الْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ بِإِذْنِ الصَّغْبِ ١٨٥

El-mer'ü mâ'a men ahabbe.

(Kişi, sevdiği ile beraberdir.)

Evet, seven sevilen iledir ve Resûl-ü zişânı sevenler de elbet ve elbet onunla beraberdirler.

İnsaf ve iz'an ile düşünelim : **KİŞİ SEVDİĞİ İLE BERABERDİR** Hadis-i şerifi muvacehesinde, Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizi muhterem anne, baba ve amcasın-

dan fazla kim sevebilir? Kaldı ki, aleyh-is-salâtü ves-selâm efendimizin amcası Ebu-Talib'i ne kadar çok sevdiği, âyet-i Kur'aniyye ile sabittir :

أَنْتَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ
يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿٥٦﴾

inneke lâ tehdiy men ahbebbe ve lâkina lahe yehdiy men yeşâ..

El-Kasas : 56

(Sen, sevdiğini iymana hidayete muktedir değilsin. Allahu teâlâ, dilediğini iymana hidayet eder.)

Biraz daha açıklayalım : Habibim! Sen, sevdiklerine hidayet edemezsin ve lâkin senin sevdiklerinden ve dilediklerinden ben istediğime hidayet ederim, buyurulmaktadır. Bu âyet-i kerimenin Ebu-Tâlîp hakkında nâzil olduğu rivayet edilmektedir. Böyle olunca, Habib-i edibinin amcasını ne kadar çok sevdiğini, Allah azze ve celle Kur'an-ı azim ile ilân etmiş olmuyor mu?

Bilindiği gibi, âyet-i celilelerin tefsiri Hadis-i şeriflerdir. **KİŞİ SEVDİĞİ İLE BERABER** olunca, aleyh-is-salâtü ves-selâm efendimizin de, pek fazla sevdikleri sevgili amcası ile beraber olmaları lâzım gelir. Eğer, bazı cahil ve gafillerin iddia ettikleri gibi sevgili amcaları nârda ise, efendimizin de amcasıyla birlikte nârda bulunması gerekir ki, buna aslâ imkân ve ihtimal olamayacağı tabii ve âşikârdır. Zira, efendimizin nurunun nârı söndüreceği muhakkaktır. Hal ve hakikat böyle olunca, efendimizin sevgili ve muhterem anne ve babaları, sevgili ve muhterem amcaları, peygamber-i âlişânı sevenler ve onun sevdiklerinin hepsi başta sevgili amcaları Ebu-Tâlîp olmak üzere kendileriyle beraber cennât-ı âliyattadırlar.

Bu hususta daha geniş ve etraflı bilgiler almak isteyenler den Arapçaya vâkıf olanlara **ÜNS-ÜL-METÂLİP Fİ NECAT-İ EBİ-TÂLİP** adındaki risâleyi okumalarını tavsiye ederiz.

Hazreti Ebu-Tâlip, siyer ve tarih kitaplarının açıkladıkları ve o günden bu yana gelmiş geçmiş bir çok tanınmış ilim adamlarının ve tahkik ehlinin tetkik ve araştırmaları ile sabit olduğu üzere islâma o kadar büyük hizmet ve yardımlarda bulunmuştur ki, irfan sahipleri onun islâma ve büyük islâm peygamberine müzaheretinin Allahu teâlâ indinde aslâ zayi olmayacağında müttefiktirler. Zira, zerre kadar hayrın ve zerre kadar şerrin indallah zayi olmayacağını Kur'an-ı hakimi ile beyan ve ilân buyuran Allahu teâlâ ve tekaddes hazretlerinin, Ebu-Tâlib'in Habib-i edibine ve din-i mübiynine olan hizmet ve müzaheretlerini karşılıksız bırakacağını sanmak ve ummak, adalet-i ilâhiyyeyi bilmemek demek olur. İslâma ve büyük islâm peygamberine sonuna kadar muhalefet eden ve hatta onunla döğüşen, nihayet Hz. Ömer radiyallahu anhın kılıcı korkusu ile iman edenleri dahi cennetine koyarsa, Hz. Ebu-Tâlib'i mahrum bırakır mı sanıyorsunuz?

Şu hikâyeyi, dikkat ve insaf ile okumanızı rica ederim :

H İ K Â Y E

Şeyh Abdullah-il Mübarek, hacca gitmişti. Hac farizasını ifa etmiş, Merve'de kalbi mürüvvete, Safa'da kalbi ve kalıbı sefaya ermiş, Arafat'ta nefsine ârif olmuş, Müzdelife'de mest-ü hayran kalmış, Mine'de nefsini kurbanaya getirmiş, şeytan taşlamak remzi ile mezmûm sıfatları terkeylemiş ve nihayet huzur-u Resûlüllah'a çıkabilmeğe liyakat kesbederek Medine-i münevvere yolunu tutmuştu.

Aşk-ı Resûl ile ciğeri büryân ve didesi giryân, aşk ateşi kendisine çöllerin hararetini unutturmuş konak konak yol alıyor ve âşıklar kâ'besine yaklaşıyordu. Pusegâh-ı Enbiyâ, kûy-i Habib-i Kibriyâ, makam-ı habgâh-ı Mustafa'ya dahil olmuş, huzur-u faiz-in nuru Resûlüllah'ta mest-ü hayran kalmıştı ki, Habib-i edib-i Hüda efendimiz kendisine hitap buyurdular :

— Yâ Abdullah! Bağdat'ta Behram mecusi namındaki zatı bul ve kendisine selâmlarımı tebliğ et..

Bu emr-i peygamberi üzerine Medine-i münevvere'den yola çıkararak burc-u evliyâ olan Bağdat şehrine vasıl oldu. Behram mecusi namındaki zatı aradı ve buldu ve kendisine :

— Yâ Behram! Ben, Medine-i münevvereden Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem emr-i şerifleriyle sana geldim, dedi. Enbiyâ serveri, ins-ü cin peygamberi, sana selâmlarını tebliğ vazifesiyle beni gönderdi.

Behram mecusi, bu haber karşısında şaşırıp kaldı :

— Ben, bir ateşperestim dedi. Sizin dininize ve inancınıza göre, müşriklerdenim. Acaba, neden icabetti de peygamberiniz Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem benim gibi bir insana selâm göndermek lûtfunda bulundu?

Ârif-i billâh ve vasıl-ı ilâllah bir zat-ı âli-kadr olan Abdullah-ül Mübarek kaddesallahu sırrah-ul-âli kendisine şöyle cevap verdi :

— Yâ Behram! Sebebini sen kendinde ara... Herhalde, senden hayırlı bir iş zuhura geldi ve bundan Allahu teâlâ ve Resûl-ü müctebâ razı oldular ve iki cihan serveri bu sebeple sana selâm gönderdi. Bilmiş ol ki, onun selâmı Hakkın selâmıdır. Çünkü, cenabı Fahr-i risalet vahiy olmayınca kendiliğinden bir söz söylemez ve iş işlemez. **(VE MÂ YENTIKU AN-İL-HEVÂ İN HÛVE İLLÂ VAHYÜN YUHÂ = O, hevâsından arzusunun göre söz söylemez. O, ancak bir vahiydir ki, Allahu teâlâ tarafından vahyolunmuştur.)** Onun her sözü bir mû'cize ve bize büyük bir lûtf-u ihsandır. Şimdi, sen bana söyle bakayım, şu son zamanlarda hayırlı bir işin oldu mu?

Behram, bir süre düşündü ve cevap verdi :

— Kendi dinimce inandığım bir iş yaptım. Büyük kızımı kendime eş edindim ve küçük kızımı da oğlumla evlendirdim.

— Olmadı, bu hayırlı bir iş değil...

— Evet, şimdi hatırladım. Öyle bir iş işledim ama, bunun için sizin peygamberinizin bana selâm göndereceğini sanmıyorum. Zira bu bizim dinimize ve inancımıza göre hayırlı bir iş aına, aslında müslümanları mahcup etmek maksadiyle yapmıştım.

— Söyle bakalım ne imiş o mes'ele?

— Üç kız evlâdı bulunan dul, fakir ve müslüman bir komşum vardı. Bir gece aç kalmışlar, anneleri kızlardan birisine : «Git komşumuz Behram'dan biraz ekmek iste de, kardeşlerin yesinler.» demiş. Kız da kendisine : «Açlıktan ölürüm de, Allahü teâlâ'ya şirk koşan bir mecusiden ekmek istemem.» diyerek bu teklifini reddetmiş. Diğer kızlar da annelerinin benden ekmek istemeleri teklifini ablaları gibi reddetmişler. Oysa, gerçekten çok fakir olduklarını ve sık sık aç kaldıklarını biliyordum. Buna rağmen, kendilerinde mevcut islâm gayreti, benim gibi bir mecusiden ekmek istememelerine mâni oluyordu. Doğrusu, hem kel hem fodul kabilinden bu burun büyüklüklerine fena halde içerliyordum. Kendi kendime düşündüm, şunları mahcup edeyim, dedim ve mükellef bir sofraya donattım, tepsiyi elime alıp kapılarına vardım ve sanki hiçbir şeyden haberim yokmuş gibi karşıma çıkan annelerine tepsiyi uzattım. Kadıncağız bu hareketime çok sevindi ve tepsiyi elimden alırken bana : «Allahu teâlâ sana hidayet buyursun, iman ve islâm nasip etsin.» diye dua etti. İçimden kıs kıs gülererek ayrıldım, aklımca müslüman komşularımı mahcup etmiş ve onlara bir mecusunin yemeğini yedirmiştim. Fakat, şimdi sizden büyük islâm peygamberinin selâmını alınca, müslüman komşularımı utandırmak kasdiyle yaptığım bu iyiliğin dahi zayi olmadığını anlamış bulunuyorum. Bu kadayı bir iyilikten dolayı beni selâmi ile taltif eden o nebiyyi zîşân, dünyada böyle iltifatta bulunduğu göre, ya gerçekten müslüman olur ve Allah rizasıyçün hayırlı amellerde bulunursam, elbette beni iki cihanda da mesrur

edecektir. Onun için, şimdiden tezi yok, hemen müslüman olurum, bana islâmı telkin ediniz, dedi.

Evet, hidayet refik ve Hz. Muhammed şefik olmuş, zerre miktar hayır kaybolmamış ve o mecusi hak dinine ve hidayet yoluna girivermişti. Behram mecusi, behre-i islâma nail oldu ve kelime-i münciyye-i mübarekeyi okuyarak dünyada islâma ve iymana ve âhirette de dâr-ül-cenâna dahil oldu.

Düşününüz, sevgili din kardeşlerim ve hak yoldaşlarım :

Bir müslüman aileyi tahkir diyemesek bile mahcup etmek kasıt ve niyeti ile onlara yemek götüren mecusunin bu iyiliği boşa gitmiyor ve o iyiliğine karşılık kendisine iki cihan servetinin selâmı tebliğ olunuyor ve bu sayede hidayete eriyor. Hal ve hakikat böyle iken, bütün malını ve varını Allah ve Resûlünün önüne döken, Resûl-ü zişânı canıyla, malıyla son nefesine kadar savunan, ona karşı son derece şefkat ve merhamet gösteren Hazret-i Ebu-Tâlib'i Allah azze ve celle cehenneme koyar mı? Aleyh-is-salâtü ves-selâm efendimize zerre kadar sevgi ve saygısı bulunan bir kimse, ondan hayâ etmeksizin (Hz. Ebu-Tâlip cehennemdedir.) sözünü nasıl dile getirebilir? Edep yahu!...

Biliyorum, Abdullah-ül Mübarek hazretlerinin bu kıssasına rü'yâdır diyecek akli evveller olacaktır. Böyle bir itirazda bulunacaklara âcizane cevap verir ve deriz ki:

Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizi, rü'yâsında gören gerçekten onu görmüştür. Zira, şeytan Resûl-ü zişân şeklinde temessül edemez:

مَنْ رَأَى فِي الْمَنَامِ فَقَدْ رَأَى حَقًّا فَإِنَّ الشَّيْطَانَ لَا يَتَمَثَّلُ بِي
جامع الصغير ١٣٣

Men re'ani fil-menâmi fekad re'ani hakkan fe-inneşşeytane lâ yetemesselü bi..

(Her kim,, beni uykusunda görürse; gerçekten beni görmüş olur. Çünkü, şeytan benim şeklime giremez.)

Me'al-i âlisindeki Hadis-i şerif de bu görüşü isbat etmektedir. Sırası gelmişken arz edivereyim : Resûlüllah sallallahu

aleyhi ve sellemi ne şekilde görürsek görelim, mutlaka zât-ı risaletpenahilerini görmüşüzdür. Meselâ, iki cihan serverini sakalsız gören bir kimse, kendisinin sünnet-i seniyye-i ahmediyelerine uymaktaki kusur ve noksanlığından dolayı efendimizi sakalsız olarak gördüğünü bilmeli ve bunu tashih ve telâfiye çalışmalıdır. Zira, Resûl-ü zişân cilâlî bir aynadır, ona bakan ister yahşi ister yaman kendisini görmüş demektir.

Eba-Cehil, bir gün huzur-u saadetlerine gelerek:

— Yâ Muhammed! Senden acı sözlü, senden ekşi yüzlü bir kimse görmedim, dedi. Fahr-i kâ'inat ona şöyle cevap verdiler:

— Doğru söyledin yâ Eba-Cehil!

Biraz sonra, Hz. Eba-Bekir-is-Sıddıyk radiyallahu anh, huzurlarına dahil oldular ve:

— Yâ Resûlallah! Senden güzel yüzlü ve senden tatlı sözlü bir kimse görmedim, dediler. Efendimiz, ona da aynı cevabı verdiler:

— Doğru söyledin yâ Eba-Bekir!

Huzur-u hazret-i risaletpenahilerinde bulunan ashab-ı kiramdan birisi sordu:

— Yâ Resûlallah! Eba-Cehil, sizi zemmetti ve Eba-Bekir de medhetti. Oysa, siz her ikisine de doğru söyledikleri şeklinde cevap lûtfettiniz. Acaba bunun sırrı ve hikmeti nedir?

Efendimiz, saadetle şöyle buyurdular:

— Evet, ben bir ayna gibiyim. Bana bakan kendisini görür. Eba-Cehil bana baktı ve kendisini görerek öyle söyledi. Eba-Bekir de keza kendisini görerek öyle söyledi. Onun için, her ikisini de doğruladım.

Her ne gözle baksa göz, âyinede kendin görür;

Vechini pâk eyle kim, mir'ata bühtân olmasın...

Ehlûllâh buyurmuşlardır ki:

Kişi, ger yahşi ger yaman görür, kendi özün görür. Kişi, ger yahşi ger yaman söyler, yine kendi özün söyler.

Evet, iki cihan serveri bir cilâlî ayna gibidir. Onu, her kim Ebu-Tâlib'in yetimi gördü ve öyle bildi, kâfirlerden oldu. Onu

her kim Allah resûlü bildi ve ona iman etti, gönül verdi, iki cihan saadetine erdi.

Hatırıma gelmişken söylemeden geçemeyeceğim: Resûl-ü zişânı rü'yâsında görmek saadetine erenlerin, bu rü'yâları âhirete imanla göçeceklerine işarettir. Bunun kadrini kıymetini ve ehemmiyetini bilmelidir.

Dersimize devam ediyoruz:

Hz. Ebu-Tâlip, Resûlüllah sallallahu aleyhi ve selleme sahip çıkmış, ona öz evlât muamelesi etmiş, onun uğrunda gözünü budaktan sakınmamış, her zaman ve her yerde onu himaye ve muhafaza etmiş ve ömrü boyunca kendisine bir zarar erişmemesi için ne mümkünse yapmıştır. Resûl-ü zişâna fenalık yapmağa yeltenenler, daima karşılarında Hz. Ebu-Tâlib'i bulmuşlardır. Hatta, onun âhirete intikal ettiği yıla iki cihan serveri HÜZÜN YILI buyurmuşlardır. Bu kısa ve veciz tabir dahi, Resûl-ü zişânın muhterem amcasını ne kadar sevdiğini ve onun ölümünden dolayı ne kadar üzüldüğünü anlatmaya kâfi değil midir? Yukarıda bilvesile bir kerre daha izaha çalışmıştık. İymandan nasibi bulunmayan Ebu-Leheb'i bile, Allah azze ve cellenin Tebbet sûre-i celilesinde zemmettiğinden ziyade zemmetmek caiz görülmemiş ve terbiyesizlik sayılmıştır. Bu sûre-i celilenin nüzulüne sebep, suretâ Ebu-Leheb'i zemmetmek ise de, hakikatte Resûl-ü zişâna karşı hürmet, muhabbet ve itaata dâvettir. Okuyup geçmeyelim, okuduğumuzu anlamağa, anlayamadığımızı ehlinden sormaya alışalım ve çalışalım. İşin aslını ve hakikatini öğrenelim:

Ebu-Leheb ve eşi, Cenab-ı fahr-i risaletin geçeceği yollara dikenler dökerek Habib-i Hüda'ya eziyyet ettiklerinden ötürü, suç âletleriyle birlikte kızgın cehennem ateşine atılacakları beyan ve ilân buyurulmaktadır. Peki, ya aleyhisselâtü ves-selâm efendimizi dilleriyle, konuşmalarıyla kalemleriyle, yazılarıyla incitenler, onun sevgili ve muhterem anne ve babasına, sevgili ve muhterem amcasına — Hâşâ — küfür isnad ederek cehennemlik olduklarını ileri sürenler ve özellikle bunu din namına ve makam-ı Muhammed olan kürsilerde tekrarlamağa cür'et ve

cesaret edenler, acaba bu suçlarından dolayı nasıl bir azaba duçar olacaklarını hiç düşünmüyorlar mı? Yarın, kıyamet gününde ve mahşer yerinde o zât-ı akdesin mübarek yüzüne nasıl bakacaklarını, kendilerini nasıl savunacaklarını, nasıl bir mahcubiyyete duçar olacaklarını hatırlarına getirmiyorlar mı? Onu, sözle veya yazı ile incitirken, Ebu-Leheb ve eşinin başlarına gelenleri gözönüne getirmiyorlar mı?

Allahu azim-üş-şân, cümlemizi gaflet uykusundan uyandır-sın...

H İ K Â Y E

Bir mescit imamı, cehri namazlarda zammı sûre olarak Tebbet sûre-i celilesini okurmuş. Bir gece, rü'yâsında Resûlül-lah sallallahu aleyhi ve sellem efendimizi görmüş ve :

— Kür'anı azimde başka sûre-i şerife yok mu ki, hep Tebbet'i okuyorsun, itap ve hitabıyla karşılaşarak korku ile uyanmış ve bir daha zammı sûre olarak bu sûreyi okumamıştır.

Bu sûre, Kur'an-ı kerimden bir sûre-i celiledir. Fakat, Kur'anı hatmetmek müstesnâ her namazda okunmamalıdır, demişlerdir. Anlamak lûtfuna mazhar olanlar için bu kadarını kayıt ve işaret edivermekle iktifa ediyorum.

Fakirin anladığıma göre, bu yüce ümmetin bu hale düşmesi Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimize karşı, hürmet ve muhabbetin azalmasındandır. Zira, iymanın kemali Resûl-ü zişâna muhabbetle mümkündür. Öyle bir muhabbet olacak ki, onu herşeyimizden ziyade seveceğiz, sayacağız, onu incitmemeğe çalışacağız. Böyle yapmadıkça, iymanımız kemale ermez, iymanı kemale ermeyenler de elbette â'lâ olamaz, esfel olur.

وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزِنُوا وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٣٩﴾

Ve entüm-ül-â'levne in küntüm mü'miniyn..

Al-i-Imran : 139

(Eğer siz Allahu teâlâ'nın vâ'd ve yardımına inanıyorsanız, onlardan üstünsünüz.)

Bu hükm-ü ilâhi ne demektir bilir misiniz? Eğer, iymanınız kâmil olursa, gerçek mü'minlerden olursanız sizi cihanda âli kılarım, bütün milletlerden üstün olursunuz demektir.

Biz, böylesine bir kâmil iymana sahip olduğumuz, Resûlülâh sallallahu aleyhi ve sellemi herşeyimizden ziyade sevdiğimiz çağlarda bütün cihana hâkim olduk. Saffet-i İslâm, Hz. Ömer'le beraber defnolundu. Sonra, evlât ve ezvâc-ı Muhammed'e dil uzatılmağa başlandı. Hatta, efendimize tecavüzler âşikâr oldu. Münafıklar meydana çıktı ve bu tecavüzler vasıtalı veya vasıtasız artırıldı. İslâma, Kur'anı kerim namına hakaretler reva görüldü. Şeyheyn ki, Hz. Eba-Bekir-İs-Sıddıyk ve Hz. Ömer-ül-Faruk rıdvanullahi tealâ aleyhim ecma'ıyn efendilerimiz, Resûl-ü zişânın kaim-pederleri ve halife-i hak oldukları halde ve bu zevata hürmet bu ümmete vacip olmasına rağmen, münafık yahudilerle ateşperestlerin ve bunlarla menfaat işbirliği halinde bulunan müfsitlerin hücumuna maruz kaldılar. Bu münafıklar, sözde ehl-i beytin hakkını gözetmek maskesi altında ve suret-i haktan görünerek bu yoldan Resûl-ü zişâna kadar tecavüzlerini ileri götürdüler. Kıt ve kısır görüşlü, düşüncesiz müslümanlar da bu münafıklara uydular ve onlar da Hazret-i şeyheyn'e tecavüze ve dil uzatmağa başladılar. Düşünemiyor ve anlayamıyorlardı ki, Resûl-ü zişân onları kendisine lâıyk görmeseydi, kızlarını nikâhına alır mıydı? **(VE MÂ YENTIKU AN-İL-HEVÂ İN HÜVE İLLÂ VAHYÜN YUHÂ)** âyet-i celilesiyle yüce şanı ve şahsiyeti belirtilen bir Peygamber-i âlişan, o kıt ve kısır görüşlülerin dediği gibi olsaydı, Hz. Eba-Bekir ve Hz. Ömer'in kızlarını alır ve bu iki zatı kendisine kaim-peder ilân eder miydi? Demek ki, bu iki seçkin ve muhterem zat gerçekten övülmeğe ve sevilmeğe lâıyk idiler ki, iki cihan serveri onların kızlarını nikâhına almış ve kendilerini kaim-peder olarak kabul buyurmuştu. Kaldı ki, her ikisi hakkında da her vesile ile muhabbet ve iltifatlarını eksik etmemiş ve her fırsatta onları açıkça övmüş ve sevmişti. Şu halde, Resûl-ü zişânın bu derece sevdiği ve hatta saydığı bu iki muhterem zata tecavüzün mânası ve sebebi neydi? Gayet basit, zira din ve

islâm düşmanları bu vasıta ile bizzat Resûl-ü müctebâ'ya tecavüz kasdinde idiler. Yoksa bu iki kutlu ve mutlu kişinin, islâmın te'ali ve terakkisi uğrunda canlarıyla, mallarıyla çalıştıklarını, her türlü mihnet ve meşakkate feragat ve fedakârlıkla göğüs gerdiklerini, Resûl-ü zîşânın en dar ve sıkıntılı günlerinde yanı başında bulduklarını, onunla birlikte bütün savaşlara iştirak ettiklerini, son nefeslerine kadar islâm dâvası uğrunda çarpıştıklarını elbette ve elbette o dinsizler, o densizler, o münafıklar ve o kâfirler de biliyorlardı. Hicrette beraber bulunmamışlar mıydı? Bedir'de, Uhud'da, Hendek'te ve diğer bütün gazalarda yanı başında savaşmamışlar mıydı? O halde, sözde ehl-i beyt taraftarlığı ve ehl-i beytin hakkını istihsal gibi sahte bir dâva ile bunlara karşı çıkıyorlardı. Mes'ele, ehl-i beyt mes'elesi değildi. Münafıklar, ehl-i beyti düpedüz kendi nifaklarına ve fitnelere âlet ediyorlar, görünüşte Eba-Bekir ve Ömer'i hedef alarak hakikatte büyük islâm peygamberine ve onun dinine tecavüze kasdediyorlardı.

Ama, ne yazık ki bunları göreceğ göz, hakkı bâtıldan ayırdedecek idrak ve iz'an kalmamıştı. Resûl-ü ekrem sallallahu aleyhi ve sellem âlem-i cemale intikal buyurduktan sonra, Halife-i hak olan Hz. Eba-bekir-is-Sıddıyk, kendisine saraylar mı yaptırdı, saltanat mı sürdürdü? İrtidat edenleri, kılıcı ile hak yoluna getiren o değil miydi? Her işini, ashab-ı kiram ile müşavere ederek, danışarak, konuşarak yapan o değil miydi? Kendiliğinden ne yaptı, hangi tasarrufta bulundu? Kanaatimizce, Hz. Eba-Bekir'in hilâfetine itiraz ve muhalefet edenler bu mürtedler idi. Zira, onlar kin ve nefretlerini başka türlü izhara cesaret edemediklerinden, kendilerini kılıçla islâma getiren o muhterem zata düşmanlık edebilmek için Esedullah'ın muhabbetini kendilerine kalkan ittihaz etmişler ve bu kalkan arkasında her türlü habasetlerini icra etmişlerdir.

Resûl-ü zîşânın âlem-i cemale intikalini fırsat bilen ve artık eski şekavetlerine dönebileceklerini zanneden ve bunu şiddetle arzu eden münafıklar, Hz. Eba-Bekir'in demir gibi iradesi karşısında yenik düşünce, fitne ve nifaklarına elaltından,

gizli faaliyetlerle devamla başladılar ve bir fesat hareketi başlattılar:

— Hilâfet, Hz. Ali'nin hakkı idi. Oysa, Eba-Bekir ve Ömer haksız olarak hilâfet makamını gasbetmişlerdir.

Bu fitne, gizli gizli, sinsi sinsi yayıldı ve maalesef taraftarlar bulmakta da gecikmedi. Oysa, başta İmam-ı Ali kerremallahu vechehu ve radyallahu anh olmak üzere, Ehl-i Beyt-i Mustafa'dan hiçbir fert, tâ Yezid zamanına kadar hiçbir zaman bu münafıkların yaydıkları gibi imaret ve hilâfet dâvasına kalkışmamışlardır. Hatta, kendilerine yapılan bütün teklifleri şiddetle reddetmişlerdir. Üstelik, makam-ı hilâfette sıra ile bulunan Hz. Ebu-Bekir, Hz. Ömer ve Hz. Osman rıdvanullahi tealâ aleyhim ecma'yn efendilerimize malları ve canlarıyla yardımcı olmuşlar, mâ'nen ve maddeten onları desteklemişlerdir.

Buracıkta, küçük bir misal vermek isterim: Malûm olaylardan sonra bir zat Hz. İmam-ı Ali kerremallahu vechehu ve radyallahu anh efendimize:

— Yâ Ali! Sen, neden hilâfet makamında Hz. Ömer radyallahu anh kadar muvaffak olamadın? diye sorunca imam-ı müşârünileyh kendisine şöyle cevap vermiştir:

— Hz. Ömer'in müşavirleri bizler idik. Bizim müşavirlerimiz ise sizlersiniz.

İnsafınıza sığınırım, bundan daha veciz ve belîğ bir cevap düşünülebilir miydi?

Resûl-ü zişânın âlem-i cemale intikal buyurdıkları günlerde Ebu-Süfyan, Hz. İmam-ı Ali'ye:

— Yâ Ali! Hilâfet senin hakkındı. İstersen Medine-i münevvere'yi süvari ve â'rabi ile doldurup hilâfeti sana tevdi ettiyem diye teklifte bulunmuş ve İmam-ı Ali tarafından şiddetle reddolunmuştur.

Hz. Osman-ı Zinnûreyn'in (Radyallahu anh) şehadeti faciasıyla sonuçlanan kanlı olayda, âsiler halifenin evini muhasara ettikleri zaman, İmam-ı Ali kerremallahu vechehu ve radyallahu anh, o iki şehzadesini, şemseyn-il-bedreyn ve cennetin gençleri olarak vasıflandırılan Hz. İmam-ı Hasan ve Hz. İmam-ı Hüseyin rıdvanullahi tealâ aleyhim ecma'yn efendilerimizi yar-

dıma göndermiş ve yapılan mübarezede her iki şehzade de yaralanmışlardır. Eğer, Hz. İmam-ı Ali'nin hilâfette gözü olsaydı ve böyle bir arzusu bulunduğunu hazreti şeyheyn de sezseydiler, onun lehinde hilâfetten çekilmezler miydi? Bunun, bariz delili ve isbatı da vardır. Hz. Ebu-Bekir radiyallahu anh:

— Eğer, Hz. Ali radiyallahu anhın, bizim hilâfetimize rızası yoksa, ben kendimi hilâfetten hal'ettim, buyurmasına karşılık imam-ı Ali buna razı olmamış ve yine kendisini hilâfete nasbettirmiştir.

Kaldı ki, Hz. Ebu-Bekir ve Hz. Ömer radiyallahu anhümanın hilâfetleri zamanında, Resûl-ü zişânın amcası Hz. Abbas radiyallahu anh da hayatta idi. Amca, baba yarısı demektir. Hz. Abbas da, Hz. Ebubekir ve Hz. Ömer'in hilâfetlerine razı idi. Eğer, razı olmasaydı ne Hz. Ebu-Bekir ne de Hz. Ömer halife olabilirdi.

Görülüyor ki, bu iki muhterem zatın hilâfetlerine ne ehl-i beytin, ne de peygamberin amcasının itirazları yoktu. Keza, ashabı kiram ve ensar-ı zevil-ihtiram da bunlara itiraz ve muhalefette bulunmamışlardır. Şu halde, bu iki muhterem zatı hedef ittihaz ederek yapılan hücumlar ve tecavüzler, aslında ve hakikatte din-i mübiyn-i islâma ve büyük islâm peygamberinin yüce şahsiyetine vasıtalı olarak yöneltildi. Bunun da, açıkça ve düpedüz islâm düşmanlığı olduğuna şüphe yoktur.

Ey basiret sahipleri! Ey Hakka tâlip, rizaya ragıp ve cemal âşık olan ehl-i iyman! Aşağıda anlatacağım hikâyeye, Hz. Ebu-Bekir ve Hz. Ömer'e düşmanlık edenlerin başlarına gelen felâketi bütün acılığı ve açıklığı ile ortaya koyacaktır. O iki muhterem zata dil uzatanların âkibetlerini dikkat ve ibretle oku ve onları sevmeyen ve onlara hakarete yeltenenlerin bizzat İmam-ı Ali'nin hışmına uğradıklarını ve uğrayacaklarını da anla...

H İ K Â Y E

Hacca gitmekte olan bir din kardeşimiz, Bağdat'tan geçerken bir şî'a-i siyasinin dükkânına uğrar ve oradan ufak te-

fek bazı ihtiyaçlarını temin eder. Burada Şi'a-i siyasi diye bir tâbir kullandık, izninizle bu konuda biraz aydınlatıcı bilgiler sunmak isteriz:

Şi'a, iki kısımdır. Bir kısmı şi'a-i siyasiyedir.

İkinci kısmı ise, şi'a-i muhlisindir. Sünnilere, şi'a-i ulâ ve şi'a-i muhlisin derler. Zira, sünniler âl-i Muhammed'e ve ehl-i beytine hürmetkâr ve islâm dâvasına hizmetkârdırlar. Resûl-ü zişâna, âline, ehl-i beytine, ashabına, ahabına ve ensarına samimiyetle bağlıdırlar, ve hepsini candan ve yürekten severler ve sayarlar.

Şi'a-i siyasiyye ise, Resûlüllah sallallahu aleyhi ve selleme hürmetkâr gibi görünürler ama ashabına, ensarına ve ahbabına dil uzatırlar ve islâm dâvasına aslâ riayet etmezler.

Bu kısa açıklamadan sonra, hikâyemize devam edelim:

Bu alış-veriş sırasında, müşterisinin hacca gitmekte olduğunu öğrenen dükkân sahibi, hacı namzedinin ricası üzerine bazı fazla eşyasını hac dönüşü almak üzere emaneten bırakmasına razı olduktan sonra ona der ki:

— Medine-i münevver'e'ye vardığın zaman Resûlüllah'a söyle, mübarek türbesinde Ebu-Bekir ve Ömer yatmasaydı, gelir ben .de kendisini ziyaret etmek isterdim.

Hacı adayı, yoluna devam eder. Mekke-i mükerreme'ye varır, hac farizasını ifa ve ikmal eder ve dönüşünde Medine-i münevver'e'ye uğrar, iki cihan serverini ziyaret eder. Bu ziyaretleri sırasındaki Bağdat'lı şi'i dükkâncının sözlerini huzur-u Resûlüllah'ta tekrarlamaya hayâ eder. Öyle ya; bu iki muhterem zat lâyıık ve müstehak olmasalardı, höcre-i saadete dahil olabirler miydi? Böyle azim bir lûtfu mazhar olmalarından, onların indallah ve inde Resûlüllah makbul ve mergup oldukları anlaşılıyor muydu? Eğer, onlar Allah resûlünün evlâdına ve ehl-i beytine ihanet etselerdi, habib-i edib-i Kibriyâ'nın ravza-i pâk ve ıtırnâkine defnolunabilirler miydi? Bütün bunları düşünerek, elbette o şi'inin hezeyanlarını huzurda söylemeye ştanır. Sözü uzatmayalım, Medine-i münevver'de misafir kaldığı yerde bizim hacı bir rü'yâ görür. Rü'yâsında Fahr-i âlem sal-

lallahu aleyhi ve sellem efendimizle müşerref olur. Efendimiz kendisine sorar:

— Sana tevdi olunan emaneti neden yerine getirmedi?

— Hangi emaneti yâ Resûlallah?

— Bağdat'ta alış-veriş ettiğin dükkân sahibinin emanetini.

— Huzur-u risaletpenahilerinde buna nasıl cür'et edebirdim yâ Resûlallah! Utandım ve edeben arzedemedim.

Resûl-ü zişân, huzur-u saadetlerinde bulunan Hz. Ali kerremallahu vechehu ve radyallahu anh efendimize irade buyurur:

— Yâ Ali! Git, o kimseyi buraya getir ve katleyle...

Hz. İmam-ı Ali, o şî'i tüccarı getirir, zülfikârını çıkarır ve o zâlimin boynunu vurur ve bu esnada da bizim hacı korkuyla uyanır ve bu rü'yâyı gördüğü tarihi defterinin bir yerine işaret eder.

Nihayet, Medine-i münevvere'deki ziyaretini de tamamlar ve Bağdat'a döner ve kendisine emaneten bıraktığı eşyalarını almak üzere o kimsenin dükkânına gider ki, kapalı ve kilitli... Komşularından sorar:

— Şu tarihtenberi dükkânına gelmedi, ne olduğunu biz de bilmiyoruz, derler.

Söylenilen tarihle, defterine yazdığı tarihi karşılaştırınca, huzur-u Resûlüllah'ta cezalandırıldığı gündenberi ortada olmadığı meydana çıkar. Eşyalarını alabilmek için, o dükkâncının evini araştırırken, haber gelir ve bir viranede onun başı gövdesinden ayrılmış bir halde ölü olarak bulunduğu anlaşılır. Bizim hacı, mes'eleyi misafir kaldığı handa anlatır ve keyfiyet halifenin kulağına kadar gider. Onu sarayına çağırarak, hikâyeyi bir kere de kendi ağızından dinler ve emir verir bu olay Bağdat şehrinde bütün cami ve mescitlerde halka anlatılır. İbret alan alır, alamayanlar da mahrum kalır.

Ey âşık-ı sadık:

İnsaf ile dinle ve düşün! Bir insan, kızını rastgele herhangi birisine verebilir mi? Bahusus, o kızın babası sebab-i hilkat-i âlem, ulûm-u evveliyin ve âhiriyn'e âlim ve rahmeten lil-

âlemiyn olan Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem olursa, elbette ve elbette lâ'alettain bir kimseyi kendisine damat edinemez. Şu halde, yekdiğerini takiben Resûl-ü zişânın iki sevgili kızını nikâhlayarak (ZİN-NÛREYN = iki nura sahip) mahlâsına hak kazanan Hz. Osman İbn-i Affan'da bir çok müm-taz ve meziyyet ve hasletler bulunduğu ve iltifat-ı Resûlüllah'a nail ve mazhar olduğu gün gibi âşikârdır. Diğeri ise, nesl-i pâk-i Muhammedi'nin tarlası olan Hayr-ün-nisâ (Kadınların en hayırlısı) Hz. Fatıma't-üz-Zehra radiyallahu anhanın zevci Aliyyin, Radiyyin, Sahiyyin hazretleridir ki, bu iki muhterem zata dil uzatmak, Resûl-ü müctebâ'ya tecavüz değil de nedir? Damad-ı Peygamberi olmak şeref ve bahtiyarlığına nail olan bu iki kutlu ve mutlu zata ihanet, Allahu tealâ'ya ve Resûlüne hıyanet değil midir? İki cihan serverinin sevdiklerine düşmanlık beslemek, bil-vasıta efendimize düşmanlık olmaz mı?

Ümmül-mü'miniyn Hz. A'îşe radiyallahu anhaya suç isnad etmek cür'etinde bulunan bahtsızlar, bu fiil ve hareketleriyle bizzat kendilerini suçlamış olurlar. Akıl ve iz'an cevherinden, düşünce ve im'an gevherinden mahrum olan bu beyinsiz alçaklar, insan şeklindeki bu canavarlar hiç düşünmezler mi ki, mü'minlerin anasına isnad edilen suç sabit idiye, Resûl-ü zişân onu nikâhında tutmakla bizzat iki cihan serverini ağır bir töhmet altında bırakmış olmaktadır ki, böyle bir sıfat ancak ve yalnız bu gibi sakat görüşlü kimselere lâyıktır.

Evet, din ve islâm düşmanları böylesine şu'ursuz ithamlarla saldırmışlar, tarihi ve gerçekleri tahrif etmişler ve kitleleri yanıltıp aldatmışlardır. İlk islâm tarihi, hicretin 140. ıncı yılında yazılmıştır. Kaldı ki, tarih insanların gördükleri ve yazdıkları bir kitaptır. Kur'an-ı azim-ül-bürhan ise, yerlerin ve göklerin ve yerlerle gökler arasındaki herşeyin müstakillen maliki ve mutasarrıfı, bütün mahlûkatın mürebbisi, âlemlerin Rabbi Allahu azim-üş-şânın görüşü ve sözüdür. Binaenaleyh, ashab-ı kiram rıdvannullahi tealâ aleyhim ecma'ıyn efendilerimiz hakkında hüküm ancak Kur'an-ı azim ile verilebilir. Hz. Ömer-ül-Faruk radiyallahu anh, İran'ı ve Roma'yı bir hamlede yıkan ve

deviren ve bu itibarla da İran, Suriye ve Mısır fatihi olarak anılan ve tanınan, hamaset ve adaleti ile yalnız islâm dünyasında değil, gayr-ı müslimler tarafından da örnek alınan, Resûl-ü zişâna kaim-peder olmak şeref ve bahtiyarlığına kavuşan ve bu haslet ve meziyetleri ile halifelîğe gerçekten hak kazanan mümtaz ve müstesnâ bir şahsiyettir. Ona muhalefet eden ve aleyhinde bulunan zavallı nasipsizler, hasetlerinden çatlasalar da, hırslarından patlasalar da Hz. Ömer radiyallahu anh, bilâ tefrik-ü cins-ü mezhep insanlık âlemine bir darb-ı mesel gibi ün salmış, insanlık tarihinde lâyük olduğu mevki ve makamı almıştır ve mübarek ismi kıyamete kadar rahmet ve minnetle yâd olunacaktır. Aynı sevgi ve saygı, aynı minnet ve muhabbet, diğer bütün ashab-ı kiram için de ebediyete kadar devam edecek, din ve islâm düşmanları ne kadar çırpınsalar ve zorlansalar, onların temiz ve nezih isimlerini insanlığın şu'urundan silemeyeceklerdir.

Çünkü, islâmiyyet kıyamete kadar genç ve dinç kalacak, Resûlü zişâna vasıtalı veya vasıtasız dil uzatmak küstahlığında bulunan bedbahtların yüzleri daima kara olacak ve bu gibiler önünde sonunda cezayı sezâlarını bulacak ve cehenneme atılacaktır. İslâmın nuru aslâ sönmeyecektir. Onu söndürebileceklerini zannederek var kuvvetleriyle üfleyenlerin nefesleri, bir körüğün alevi parlattığı gibi islâmın nurunu parlatacaktır. Atalarımız ne güzel söylemişlerdir. Rüzgâra karşı tüküren nasıl kendi yüzüne tükürmüş olursa, vasıtalı veya vasıtasız islâma ve büyük islâm peygamberine, onun sevdiklerine düşmanlık besleyenler, dil uzatanlar da kendi dilleri ve kendi fiilleriyle yine kendilerini mahkûm edeceklerdir.

**Hak kazanmak dâ'vayı tezvir ile erlik değil,
Er odur ki, kendi vicdanında mes'ul olmasın...**

Tezvir ile, nifak ve fitne ile, iftira ile hiçbir dâva kazanılmamıştır ve kazanılamayacaktır. Özellikle, bâtil bir dâva uğruna islâmı yıkacaklarını zannedenler yakın bir gelecekte nasıl aldanmış olduklarını anlayacaklar, iki cihanın sultanının kim

olduğunu tanıyacaklar, saçlarını ve sakallarını yolacaklar ama ne fayda! Bilerek veya bilmeyerek, isteyerek veya istemeyerek Resûl-ü zişânı üzenler ve incitenler lâyük ve müstehak oldukları cezayı mutlâka tadacaklardır. Zira, o günün sahibi ve hâkim-i mutlâkı olan Allah azze ve celle, Habib-i edibine ve onun ümmetine vâ'dini yerine getirecek, bütün ehl-i iyman sevinecek, bütün inkârcılar ve iftiracılar da ellerini dişleyerek yereceklerdir.

Ey âşık-ı sadık:

Resûl-ü ekrem ve Nebiyyi muhterem sallallahu tealâ aleyhi ve sellem efendimiz hakkında şu âyet-i celile ile Allahu tealâ bizleri uyarmaktadır:

النَّبِيُّ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنفُسِهِمْ وَأَزْوَاجُهُ أُمَّهَاتُهُمْ

En-Nebiyyü evlâ bil-mü'miniyne min enfüsihim ve ezvâcühü ümmehâtühüm..

El-Ahzâb : 6

(Nebiyyi zişân, mü'minlere her hususta nefislerinden evlâdır ve onun zevceleri tâ'zim ve tahrîm bakımından mü'minlerin analarıdır.)

Evet, o Nebiyyi zişân bizlere yani âşık ve sadık mü'minlere kendi nefislerimizden evlâ ve akdemdir. Mü'minin iymanı ancak bu sayede, böyle bir şu'urla kemale erer yani olgunlaşır, erginleşir. Onun için gerçek mü'minler, onu canlarından, mallarından, evlât ve ıyâllerinden ve herşeylerinden ziyade sevmişler, gerektiği zaman bunların hepsini onun yoluna ve uğruna feda etmekten çekinmemişlerdir. Yalnız, zât-ı akdes-i risaletpenahilerini değil, onun âl ve evlâdını, ezvacını, ahabını, ahbabını, ensarını da sevmişler, saymışlar ve baş tâcı etmişlerdir. Zira, bu âyet-i kerime ile de sabittir ki, ezvâc-ı tâhîrat da gerçek mü'minlerin anneleridirler. Hatta, kâmil iyman sahipleri onları kendi annelerinden dahi üstün tutmuşlardır. Çünkü, bu muhterem hatunlar bu şeref ve itibarı, bu rütbe ve dereceyi Habib-i edib-i Hüdâ'ya zevce olmak, yıllarca onun yakının-

da bulunmakla almışlardır. Her bakımdan, tâ'zim ve tekrime lâyük ve müstehaktırlar.

Şunu iyice bilmeli ve bellemelidir ki, Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz, Rabbimizin nurundan halkolunmuş ve o nurdan yani nur-u Muhammed'den bütün eşya, mevcudat, mükevvenât, halkolunmuştur. Önce arşı- ilâhi ve kürsi, cennet, cehennem, arz, güneş, ay ve yıldızlar, Nebi'lerin ruhları, cînler ve insanlar, halkolunmuştur ki, Nebi'lerin ruhları meyanında Âdem aleyhisselâm ile Havva validemiz yaratılmıştır. Nasıl ki, gökyüzünde bulunan ay ve yıldızlar ışıklarını güneşten alıyorlarsa, bütün peygamberler tıpkı bu ay ve yıldızlar gibi nurlarını güneş mahiyetinde olan Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin nurundan almışlardır.

هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسَ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُورًا

Hüvellezi ce'al-eş-şemse diyâ'en vel-kamere nûren..

Yûnus : 6

(O Allahu teâlâ ki, güneşi ziyalı ve ayı nurlu kıldı.)

Yani, demek oluyor ki bütün mükevvenat nurunu şems-i hakikat (Hakikat güneşi) olan Sultan-ı Enbiyâ'dan almıştır. Bunun içindir ki, diğer peygamberân-ı izâmın nübüvvetlerini inkâr etmek, Habib-i Hüdâ'nın nurunu ve nübüvvetini inkâr etmek olur. Bu sebeple de, diğer bütün peygamberlere de iman etmek vâcib olmuştur.

لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ

Lâ nüferrîkû beyne ahadîn min rûsûlih..

El-Bakara : 285

(Allahu teâlâ'nın peygamberlerinden hiçbirisi, Yahudilerin ve hristiyanların yaptıkları gibi kimini tasdik ve kimisini yalanlayarak ayırdetmeyiz.)

Yani, risalet ve nübüvvet bakımından hiçbir peygamberi ayırdetmeyerek hepsine iman ederiz. Zira, birisini inkâr diğer-

lerini de inkâr etmek demek olur. Ne var ki, Allahu sübhanehu ve teâlâ hazretleri peygamberlerinden bazılarını fazl-ü keremi ve değişik fazilet ve meziyetleri ile birbirinden efdal kılmış ve hepsinin efdali olarak da Resûl-ü ekrem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizi seçmiştir :

تِلْكَ الرَّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ مِنْهُمْ
مِنْ كَلِمِ اللَّهِ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ

Tilk-er-rüsûlü faddalnâ bâ'dehum alâ bâ'd.

El-Bakara : 253

(Bu sûre-i celilede kıssaları zikredilen peygamberlerin bazılarını bazılarına üstün kıldık.)

Hz. İbrahim aleyhisselâmı, zât-ı ülûhiyyetine HALİL (Dost) kıldığı, Hz. Musa aleyhisselâma konuşmak lûtfunu bahşettiği gibi, Habib-i edibini de bütün peygamberlerden üstün kılmıştır ve ona **HABİB, MAHBUB, RESÛL, MÜDESSİR, MÜZEMMİL** hitab-ı izzeti ile hitap buyurmuş ve onu bütün peygamberlere İMAM eylemiştir.

Böyle bir peygamber-i âlişâna mensup bulunan, onun en yakınlarından olan, ona hizmet ve yardım etmek şeref ve mazhariyetine erişen ve bu suretle Allah'ın dinine de hizmet ve yardım etmiş olan zevat-ı âli-kadr de, bütün diğer peygamberler gibi Habib-i Hüdâ'dan nur ve feyiz almışlar, o şems-i hakikatın nurundan nasip bulmuşlardır. Binaenaleyh, başta ashab-ı kiram rıdvanullahi teâlâ aleyhim ecma'iyin efendilerimiz olmak üzere, bu ümmetin velileri ve bilginleri de birer yıldız mahiyetinde olup onlarda görünen nur Şems-i Muhammedi nurunun aksi olup bu kutlu ve mutlu kişileri red ve inkâr etmek, hele onlara dil uzatmağa yeltenmek, nur-u Ahmed'e tecavüz olur. Fakat, ne yazık ki bazı cahil ve gafil mü'minlere bu gibi ince-likleri düşünebilmek yeteneği bahşedilmediğinden, ehl-i beyt dostluğu maskesine bürünen din ve peygamber düşmanı hainlerin ve zâlimlerin sözlerine aldanmakta ve farkında olmadan

Allah ve Resûlüne, Kur'an-ı azime ve ashab-ı kirama dil uzatmağa kadar varan bir küstahlığa düşmektedirler. Böylelikle, o mel'unların suçlarına da ortak olduklarını düşünemeyecek kadar gözleri kararan bu cahil ve gafiller, kime ve neye hizmet ettiklerini bile seçememektedirler. Ehl-i hakikat, bu feci durumu görerek kendilerini bu gafletten uyarmak istemekte ve maalesef her defasında onların taarruzlarına uğramaktadır.

Tehlikeyi açıkça haber veriyorum: Bu münafıkların, bu islâm ve peygamber düşmanlarının hedefleri, doğrudan doğruya Allahu tealâ ve Resûl-ü müctebâ'dır. Ne var ki, bu hedeflerine doğrudan doğruya taarruza kalkışsalar, müslümanlardan kabul ve iltifat görmeyeceklerini hatta reddedileceklerini iyi bildiklerinden bunu dolaylı ve dolambaçlı yollardan gerçekleştirmeye çalışmakta ve islâmı bölüp parçalamak için gûya kendilerine böyle bir vazife verilmiş gibi Resûlü zişânın muhterem ana ve babasına, amcasına, ashabına, ezvacına, evliyâsına ve ulemasına yöneltmektedirler. Tekrar ediyorum, asıl hedefleri islâmı yıkmak, müslümanları bölmek ve parçalamaktır. Bunda bir dereceye kadar başarı kazandıklarını da birbirimizden saklamayalım, saflarımızı sıklaştıralım, bu kabil münafıkların ve din düşmanlarının iftira ve yalanlarına âlet olmayalım ve aldanmayalım. Bu zâlimler, müslümanları din namına dinden, ahlâk namına ahlâktan muhabbet namına muhabbetten mahrum bırakmakta, idlâl etmekte, yanıltmakta ve devamlı aldatmaktadırlar. Kimler tarafından kiralandıkları, kimlerin emellerine çalıştıkları, bu gizli ve sinsi faaliyetlerle kimlerin maksatlarına hizmet ettikleri hak ve hakikat âşığı uyanık müslümanların malûmudur.

Bütün bu anlattıklarımızı, tarihî bir belge ile dikkat ve ibretinize sunmakta fayda görüyoruz:

Bilindiği gibi, İran, Hz. Ömer radiyallahu anh devrinde fetholunmuştur. Kadisiye savaşları vesilesiyle yazılmış ve Firdevsi-i Tûsi tarafından nazına çevrilmiş olan meşhur ŞEHNÂ-

ME'de, islâm ordularının bu hareketine HAMLE-İ ARAP yani arap saldırısı, islâm mücahitleri de ÇIPLAK AYAKLI BİR KAVİM olarak vasıflandırıldıktan sonra bir beyitte de aynen şöyle denilmektedir:

ز شیر شور حردن سوس مار. عرب راجار سیدست کار
که تاج کیا نرا کند آرزو. توفو بر تو ای چرخ کردون توفو

Ze-şiri şütür hurden-ü sôsi mâr,
Arab râ be-câ residest-i kâr,
Ki tâc-ı Keyan-râ künend arzu,
Tûfû ber-tû ey çarh-ı gerdun tûfû...

Mânası : Deve sütü ve kertenkele etiyle beslenen Araplar öyle bir mevki'e ulaştılar ki, Kiyânî'lerin tâcına göz koydular. Yüzüne tüküreyim döneğ çarh, yüzüne tüküreyim!

Nasıl, beğendiniz mi? Bir kere, din-i mübiyn-i islâmın yayılması, Arap saldırısı (Hamle-i Arab) olarak tezyif ediliyor ve kendilerini şeref-i iymana ve islâm saflarına kavuşturan ashab-ı kiramı da düşman sayıyorlar ve üstelik bu yenilgeden dolayı feleğin yüzüne (TU! TU!...) diye tükürerek hayıflanıyorlar. Zamanla, şii'lik ayrı bir din ve kendilerine mahsus bir din olarak kabul edilmiştir. Daha doğrusu, mezhep ihtilâfları icad edilerek ortaya yeni bir din çıkarmak suretiyle islâmın mâ'nevî ve ruhanî kudreti kırılmak istenilmiştir. Bugün, hâlâ devam ettirilmek istenilen dram işte budur. Yukarıda, şi'a iki kısımdır, birisi Şİ'A-İ-SİYASİYYE'dir, demiştik, işte siyasî şi'anın marifetleri ve eserleri bunlardır. Konuyu daha fazla deşelemek istemiyoruz, zira bizim için asıl önemli olan iman ve islâm dâvasıdır. Kimseyi itham etmek istemiyor, kimseye iftira etmiyor, ancak ve yalnız saf ve mâ'sum mü'minleri nasıl bir tuzakla karşı karşıya bulduklarını haber vermek suretiyle uyarmak istiyoruz. Hak ve hakikat arayanlara, işin aslını öğrenmek arzusunda bulunanlara da bu kadarı kâfi ve vâfidir.

Hemen ilâve edelim ki, islâmı yıkmak, parçalamak iste-

yen bu iğrenç mahkûkların taarruzları ve çabalamaları boşunadır. Buna, hiçbir zaman muvaffak olamayacaklardır, islâm nurunu söndüremeyeceklerdir, bil'akis onlar üfledikçe islâmın nuru artacak ve parlayacaktır. Hak, daima bâtıla galip gelecektir..

Ne var ki, bir yanda bu korkunç faaliyetler devam edip giderken, kisve-i Muhammadiyye giyinen ve Makam-ı Muhammadiyye olan kürsülere oturan bazı zevatın, Resûl-ü zişânın muhterem babası Hazret-i Abdullah'a, sevgili ve muhterem annesi Hazret-i Âmine validemize, sevgili ve çok değerli amcası Hazret-i Ebi-Tâlib'e dil uzatmaları bu mümtaz ve müstesnâ şahsiyetleri (Ehl-i-nâr) olarak ilân etmeleri ve kürsüleri döverecek bu saçma, asılsız mesnedsiz iddialarını isbat edeceklerini böbürlenerek ilân eylemeleri cidden ve hakikaten onlar hesabına acınacak bir haldir. Acaba, bu zatlar bu iddiaları ile neye ve kime hizmet ettiklerinin farkındadırlar?'

Dersimizin başındanberi defalarca söyledik, bir kerre daha tekrar edelim: Hazreti Ebu-Tâlip, kırk küsur yıl Resûl-ü zişâna canı, malı, evlâtları, kavmi ve kabilesiyle yardım ve hizmet etmiş ve onun uğrunda maddi ve mâ'nevi hiçbir fedakârlıktan çekinmemiştir. Hatta, nübüvvetlerini ilân buyurmalarından sonra, kendilerine bir zarar gelmemesi için Resûl-u müctebâ'nın yatağının yerini duruma göre gecede bir kaç defa değiştirdiği bir vaki'adır. Fahr-i kâ'inat efendimize müşriklerin zulüm ve saldırıları öylesine artmıştı ki, yine nübüvvetlerini ilân buyurmalarından bir süre sonra, bir gün Kâ'be-i muazzamada Rabbine ibadet ederken, mübarek başı sêcdede bulunduğu sırada, civarda kesilen bir devenin iç organları ile kanını üzerine atmışlardı. Namazı bitirdikten sonra, bu hale çok üzülen iki cihan serveri, gözbebeği ve **(O, BENİM BİR PARÇAMDIR)** dediği sevgili kızı Hz. Fatıma radiyallahu anha üstünü ağlayarak temizlerken, haksız yere uğradığı bu hakarete daha çok müteessir olmuşlardı. İşte, bu derin üzüntü içinde, muhterem amcası Ebu-Tâlib'in huzuruna varmış ve aralarında şöyle bir konuşma olmuştu:

— Ey benim sevgili amcacığım! Benim, senin ve senin evlâtlarının arasındaki mevkiim nedir?

— Sen benim kardeşim Abdullah'tan bana en büyük armağan olan oğlusun, kardeşimin oğlu elbette benim oğlum demektir. Ben sağ oldukça, bundan sonra sana kimse dokunamaz. Ben öldükten sonra da, oğullarım ve Haşimoğulları senin için canlarını her zaman fedaya hazırdılar. Sana, kim ne yaptı ve seni kim incitti?

— Abdullah bin Zibâ'ra, bana bu hakareti reva gördü, diyerek olup bitenleri anlattılar ve Hz. Fatıma'nın minicik elle-riyle kendisini temizlemeğe çalıştığını naklederken, gözyaşlarını tutamadılar. Hz. Ebu-Tâlip, o kadar kızdı ve öfkelen-di ki, âdeta kan beynine sıçradı, hemen kalktı ve kılıcını kuşandı, Resûl-ü zişânı kölesiyle arasına alarak Kâbe-i Muazzamaya doğru yürüdü. O rezil herifin karşısına dikildi, diğerleri kaçış-mak istedilerse de:

— Yerinden kımıldayanı ve kaçmağa teşebbüs edeni kılı-cımla ikiye biçerim, tehdidi karşısında oldukları yerde dona-kaldılar.

Allah'ın arslanı Hz. Ali'nin babası ve Resûlullah'ın arslan-ını Hz. Hamza'nın kardeşi olan Hz. Ebu-Tâlib'in gazabı müthiş-ti. Bütün kavim ve kabilesi ve bütün Mekke müşrikleri onun ne büyük bir silâhşor ve dilâver olduğunu iyi bilirlerdi. Re-sûl-u zişâna hakaret ve tecavüz edenlerin solukları kesilmiş, dil-leri ve damakları kurumuş, betleri benizleri atmıştı. Hz. Ebu-Tâlip sordu:

— Ey benim oğulcuğum! Bunlardan hangisi sana o küs-tahlıkta bulundu?

Efendimiz, Abdullah bin Zibâ'rayı göstererek :

— İşte bu! dedi.

Hız. Ebu-Talip, kölesine emretti:

— Şu kesilen devenin pisliğinden ve kanından topla ve Abdullah bin Zibâra'nın yüzüne sür!

Emir, emirdi ve kesindi. Köle, kesilen devenin kanından ve pisliğinden aldı ve o zâlimin yüzüne sürdü. Hz. Ebu-Tâlip, tekrar gürlledi:

— Şu öteki heriflerin de yüzlerine sür!

Bu ikinci emri de yerine getirildi ve diğer şirretlerin de yüzlerine kan ve pislik sürüldü ve böylece yaptıkları hakaret aynen ve misliyle kendilerine iade edilmiş oldu.

Amca - yeğen, oradan uzaklaşırken, kâfirler bir yandan yüzlerine sürülenleri temizlemeğe çalışıyor ve bir yandan da birbirlerini tenkit ediyorlardı. Ama, ne var ki hiçbirisi bu misilleme hakarete karşı koymak ve Hz. Ebu-Tâlib'e karşı durmak cesaretini kendisinde bulamıyordu.

İmdi, Hz. Ebu-Tâlib'e iman ile geçmediği safsatasıyla hakarete yeltenenler, bu hareketlerinin doğrudan doğruya Resûl-ü zişânı incitmek olduğunu acaba fark edebiliyorlar mı? Hiç zannetmiyoruz! Çünkü, okuduğunu anlayamayan ve anladığını anlatamayan gafiller ve cahiller maalesef makam-ı Muhammed'i işgal ve o mübarek makamda din namına, Allah namına, Resûlüllah namına konuşur görünerek etrafa tafra saçarlarken, sözlerinin ucunun nerelere uzanacağını bir bilseler, bir daha o makamlara çıkmaya bile cür'et ve cesaret edemezlerdi. Bunlar, bizzat kendilerini cehenneme mahkûm ettiklerini dahi sezemiyorlar. Sen, makam-ı Muhammed'e çıkacaksın, orada Resûl-ü zişânın anasının, babasının, amcasının cehennemlik olduklarını ileri süreceksin, Resûl-ü müctebâ'yı inciteceksin ve sonra da yakını ilâhi adaletten kurtaracaksın öyle mi? Şaşarım senin aklına, şaşarım senin ilim ve irfanına, şaşarım senin immanına!... Behey cahil, bre zâlim! Sen, seni yetiştirip büyütenler, seni okutanlar acaba ömrünüz boyunca Resûl-ü ekrem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz uğrunda ne gibi bir fedakârlıkta bulunabildiniz? Daha, üç asır yaşasan, bu kafa ve bu akılla ne gibi bir hizmet ve fedakârlıkta bulunabilirsin? Acaba, senin amcan iman üzere mi öldü? Hiç düşünür müsün, sen acaba iman ile çene kapayabilecek misin? Elinde senedin mi var? Senin gibi düşünen ve konuşanların çoğu, daha şimdiden kabir azabını, cehennem tadını tadıyorlar, onlardan haberin var mı? İki cihan serverine bu gibi yersiz ve gereksiz sözlerle eziyet etmeğe utanmıyor musun? Müslümanım, ümmet-i Muham-

meddenim diyene peygamberini incitecek, üzecek sözler söylemek, asılsız beyanlarda bulunmak yakışır mı? Resûl-ü ekrem sallallahu aleyhi ve sellem efendimize iman, bi'at ve itaat nasıl ki Allahu tealâ'ya iman, bi'at ve itaat ise; ona isyan nasıl ki Rabbimize isyan olursa; iki cihan serverine ihanet ve eziyyet etmek de yine Allahu zül-celâl vel-kemal hazretlerine ihanet ve eziyyet demek olur. Resûl-ü zişâna ihanet ve eziyyet edenlerin yerleri ise mutlâk ve muhakkak cehennemdir. Bu ağır suçlu işleyen kim olursa olsun, ister hoca, ister vâ'iz, ister şeyh, ister padişah veya kral, isterse paşa olsun, Allah, Resûlünü inciten ve üzen, onu gücendiren dünya ve âhirette kat'iyyen iflâh olmaz, sonu nedamet ve hüsrandır.

Resûl-ü zişânın mescidinde, Resûl-ü zişânın kürsüsünde, Resûl-ü zişânın makamında, Resûl-ü zişânın ümmetine karşı, Resûl-ü zişânı üzmeğe, incitmeğe, onun yakınlarını ve sevdiklerini yermeğe cür'et ve cesaret edenlere ihtar ediyoruz: Peygamber-i âlişanı seviyorsan onun sevdiklerini, hısım, akrabasını, anasını, babasını, amcasını, ashabını, ahababını, ensarını, etba'ını da sevmekle mükellefsin. İçinden sevmek gelmiyorsa bile edepli ve terbiyeli olmağa mecbursun. Sen sevmeyebilirsin ama, cemaat arasında sevenler, gönül verenler vardır, hem sevgili pevgamberini hem de onu can ve gönülden sevenleri kırmağa, gücendirmeğe ne hakkın var? Bu hakkı sana kim verdi? Bir mü'minin kalbini kırmakla, Kâbe-i muazzamayı yıkmak arasında hiçbir fark olmadığını anlayabilecek kadar irfanın olsa, zaten böyle bir küstahlıkta bulunamazsın ama, sevgili peygamberini, onun sevdiklerini, onu sevenleri kıramazsın, incitemezsin. Unutma ki, onun dini sayesinde ekmek yiyor ve maaş alıyorsun, onun dini sayesinde iltifat görüyor, baş köşeye oturtuluyorsun, edep yahu edep!.. Sen, bu durumun ve bu tutumunla o büyük ceza gününde, mahşer yerinde huzur-u Resûlüllah'a ne yüzle çıkar ve hangi yüzle ondan şefaata bekleyebilirsin? Görüyorsun ki, dünya ve âhirette ona muhtaçsın, aklını başına al edepli ol, terbiyeli ol, adam ol...

H İ K Â Y E

Hazret-i Ebu-Tâlip hastalanmıştı. Kendisini sevenler akın akın ziyaretine geliyor ve hatırlarını soruyorlardı. Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz ise, sevgili ve muhterem amcasının yanından hiç ayrılmıyordu.

Hastalığı gittikçe artıyordu. Resûl-ü zişân kendilerinden sordu:

— Amcacığım, benden bir istediğin, dileğin var mı?

Hz. Ebu-Tâlib'in cevabı şöyle oldu:

— Seni Hak peygamber olarak gönderen Rabbine dua et, bana şifa ve âfiyet bahş ve ihsan buyursun. Zira, senin duan Allahu tealâ katında makbuldür.

Bunun üzerine, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem, mübarek ellerini bâriğâh-ı ahadiyyete kaldırarak:

— **Allahümmeşfi ammi (Allahım, amcama şifa ver)** niyazında bulundu. Duası, derhal müstecâb oldu ve Hz. Ebu-Tâlip şifa buldu ve hemen yatağından kalktı ve sanki hiç hasta olmamış gibi kendisini sağlıklı buldu.

Aradan zaman geçti, Hz. Ebu-Tâlip ölüm hastalığına yakalandı. Ecelinin yaklaştığını anlayarak Haşim oğullarını yanına çağırды ve onlara şu vasiyette bulundu. Önce, Resûl-ü zişâna hitap ederek:

— Ey kardeşimin oğlu Muhammed (Sallallahu aleyhi ve sellem) Oğullarıma daima vâ'az-ü nasihatte bulun, onları irşâd eyle, bunu senden hassaten rica ederim, dedi ve sonra evlâtlarına döndü:

— Ey Abdülmuttalip oğulları! Bilirim ki, siz daima doğruluk ve hayır üzere bulunursunuz. Size vasiyetim olsun ki, her zaman ve her yerde Muhammed aleyhisselâmı dinleyiniz, onu tasdik ediniz, onun emrinde ve daima ona itaatli bulunuz. Ona tâbi olduğunuz, onu tasdik ve ona itaatte bulunduğunuz müddetçe saadet ve selâmete erersiniz.

Hz. Ebu-Tâlib'in bu vasiyetini aynen ve harfiyyen tutan evlâtları, hayatları boyunca Resûl-ü zişândan ayrılmamışlar ve babaları Ebu-Tâlip gibi canlarını ve mallarını islâm dini yolu-

na sarfetmişlerdir. Bu uğurda hiçbir fedakârlıktan kaçınmamışlar, gözlerini budaktan sakınmamışlardır. Hele, Esedullah il galip Ali İbn-i Ebi-Tâlip kerremallahu vechehu ve radiyallahu anh'ın, Esed-i Resûlullah Hz. Hamza, Cafer-i Tayyar, Âkil ibn-i Ebi-Talip rıdvanullahi ecma'ıyn efendilerimizin hamaset ve kahramanlıkları yazmakla, anlatmakla tükenmez. Siyer ve tarih kitapları onların şanlı menkıbeleri ile doludur. Arzu ve merak edenler okuyup öğrenebilirler.

Hız. Ebu-Tâlip, seksen beş yaşında âlem-i âhirete gitmiştir. Kırk iki veya kırk üç yıl Resûl-ü zişânı himaye etmiştir. Ona mâ'nen ve maddeten destek olmuş, her türlü yardım ve müzaheretinde bulunmuştur. Hız. Ebu-Tâlip vefat edince, Kureyş müşrikleri çok sevinmiş ve âdeta bayram yapmışlardır. Onun vefatını fırsat ve ganimet bilerek iki cihan serverine eza ve cefalarını artırmışlar, ellerinden geleni ardlarına koymamışlardır. Resûl-ü müctebâ, sevgili amcasının vefatına çok üzülmüş ve o yıla HÜZÜN YILI adını vermişlerdir. Zirâ, sevgili amcasından bir kaç gün sonra da, yâr-ı vefakârı Hız. Hatice't-ül-Kübrâ radiyallahu anha validemiz âlem-i cemale göçmüşlerdir ki, böylelikle kısa bir süre içinde kendisine ömrü boyunca şefkat ve müzaheretlerini esirgemeyen iki kıymetli ve sevgili yakınini kaybetmesi yüzünden o yıl gerçekten hüzün ve üzüntü yılı olmuştur.

Müşriklerin eza ve cefaları arttıkça, muhterem amcasının sağlığında bunlara pek cesâret edemediklerini hatırlayarak onun himaye ve yardımını hasretle anar ve onu rahmet ve minnetle yâd ederdi. Daima şöyle buyururlardı:

وَقَالَ يَا عَمْرُ مَا أَسْرَعَ مَا وَجَدْتُ مُقْتَدَكَ أَوْ قَالَ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا نَأَلْتُ مِنْ قُرَيْشٍ شَيْئًا أَكْرَهَهُ حَتَّى مَاتَ أَبُو طَالِبٍ

Şimdi, onun iymansız olarak vefat ettiğini iddia edenlere soruyoruz. Bazı cahil ve gafil ve müslümanların kafacıklarını bulandırmaktan, onların saf ve temiz gönüllerinde kuşklar

uyandırmaktan gayrı hiçbir işe yaramayan bu iddianızla, Resûl-ü zişânı incittiğiniz gibi, din ve peygamber düşmanlarının ekmeklerine yağ sürdüğünüzün de farkında mısınız? Allahu tealâ, Kitab-ı keriminde: **(Ey iman edenler! Allah ve Resûlüne eziyyet etmeyiniz!)** buyurmamış mıdır. Allah ve Resûlüne eziyyet edenlerin ilâhi lâ'nete uğrayacaklarını duyurmamış mıdır? Resûl-ü müctebâ'ya iman ve itaat vâcip değil midir? Şu halde, nasıl oluyor da iman ve itaatle borçlu olduğunuz bir peygamber-i âlişâna saygısızlık edebiliyor ve onu incitiyorsunuz? Namazların içinde ve dışında okuduğumuz salâvat-ı şerifedeki ÂL-İ-İBRAHİM'in kimler olduğunu hiç düşündünüz mü? Bunlar Resûl-ü zişânın babası, dedesi ve Hz. İbrahim aleyhisselâma kadar uzanan silsilesi değil midir? Hem, her namazda **(Kemâ salleyte alâ İbrahime ve alâ âl-i İbrahim)** diyeceksin, hem de namazdan farig olunca, ecdad-ı peygamberiye dil uzatacağın, bu nasıl iman bu ne insaf?

Ey cahiller, ey gafiller, ey zâlimler:

Aklınızı başınıza almanız, derlenip toparlanmanız için kaç defa tekrar ediyorum. Resûl-ü emcede nasıl saygı ve sevgi göstermekle mükellef isen, onun muhterem atalarına, dedelerine, amcalarına, anasına, babasına, evlâtlarına, eşlerine, yakınlarına ve bütün sevdiklerine aynı şekilde hürmet ve riayetle mükellefsin. Özellikle, Hz. Eba-Bekir, Hz. Ömer, Hz. Osman ve Hz. Ali rıdvanullahi tealâ aleyhim ecma'ıyn efendilerimize, Hz. İmam-ı Hasan ve Hz. İmam-ı Hüseyin ve diğer evlâd-ı Hayder'e hürmet, muhabbet ve riayet yalnız müslümanlık değil, aynı zamanda insanlık borcudur.

Hadis-i şerifi hiç işitmedin mi? İki cihan serveri: **(Müslüman ona derler ki, onun elinden ve dilinden, bütün müslümanlar emin ve sâlim olur.)** buyurmuşlardır. Hakiki müslümanlık budur, gerçek müslüman böyle olur. Lâalettayin bir müslümana bile elimizle ve dilimizle eziyyet edemeyeceğimize ve bunun Kur'anen, şer'an, aklan ve mantıkan yasaklandığına göre, iki cihanda önderimiz, rehberimiz ve şefaathimiz olan zât-ı akdesin ana ve babasına, amcasına ve yakınlarına ne sıfatla, ne ce-

saretle dil uzatabiliyorsunuz? Onları üzmetten, incitmekten, eziyyet etmekten çekinmiyorsunuz? Acaba, şu ilâhi tehdidi hiç düşünmüyor musunuz?

إِنَّ الَّذِينَ يُؤْذُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَعَنَهُمُ اللَّهُ
فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُهِينًا ﴿٥٧﴾

Innelleziyne yû'zunallahe ve Resûlehu le'anehûmullahü fid-dünya vel-âhireti ve e'addelehüm azâben mühiynâ.

El - Ahzâb : 57

(Muhakkak ki, Allahu tealâ ve Resûlüne eziyyet edenlere, Allahu azim-üş-şân dünya ve âhirette lâ'net eder, onları ilâhi rahmetinden tard eder ve onlar için rüsvay edici bir azap hazırlar.)

Evet, Allah ve Resûlüne eziyyet edenler, tıpkı şeytan gibi ilâhi rahmetten koğulur, dünya ve âhirette lânete müstehak olur ve âhirette de rezil edici bir azaba duçar olurlar.

Bir Hadis-i şerifte de şöyle buyurulmaktadır:

لَا تَسُبُّوا أَصْحَابِي فَلَوْ أَنَّ أَحَدَكُمْ أَنْفَقَ مِثْلَ أُحُدٍ ذَهَبًا مَا
بَلَغَ مُدًّا أَحَدِهِمْ وَلَا نَصِيفَهُ وَلَا يَعْضُ الْأَنْصَارُ رَجُلًا
مُؤْمِنًا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ

بخاری و مسلم و ابن ماجه و ترمذی و ابن کثیر

Ashabıma sövmeyiniz! Buna cür'et edecek bahtsız, yani ashabımdan birisine sövmek küstahlığında bulunacak olana, Allahu tealâ'nın, meleklerinin ve bütün insanların lâneti üzerlerine olsun. Bu gibilerin farz ve nafîle amelleri şayan-ı kabul olmadığı gibi, bunlar adl üzere de olmayıp zâlimlerden olurlar.

Zira, Hadis-i şerif ile sâbittir ki, ashab-ı kiram birer yıldız mahiyetinde olup nurlarını şems-i hakikat-i Muhammediy-

ye'den almışlardır, binaenaleyh onlardan herhangi birisine iktida eden mutlâka hidayete erişir. Resûl-ü zişânın SİDDIKIYYET nuru Hz. Eba-Bekir radiyallahu anh efendimize aksetmiş SİDDIYK-I EKBER olmuştur. Resûlü zişânın adl-ü adalet nuru, Hz. Ömer radiyallahu anh efendimize aksetmiş ve Ömer-ül-Faruk cihanda adalet nümunesi olmuştur. Resûl-ü zişânın hayâ ve iyman nuru Hz. Osman radiyallahu anh efendimizde zuhur etmiştir. Resûl-ü zişânın ilim ve irfanı, cömertlik ve ihşanı, şecaat ve cesareti Hz. Ali İbn-i Ebi-Tâlip radiyallahu anh efendimizde zuhura gelmiştir. Ashab-ı kiramdan her birisinde zuhura gelen fazilet, haslet ve meziyetler, Resûl-ü müctebâ'dan iktibas edilen nurlardır. Ümmet-i Muhammed'de görülen bütün hayır ve hasenât, ilim ve şecaat, sabır ve kanaat ve bütün velilerde zuhura gelen keramet Şems-i hakikat-i Ahmediyye'nin tecellisidir.

Hal ve hakikat böyle olduğuna göre, onun sevgili ve muhterem ana ve babasına ve amcasına dil uzatmak suretiyle eziyet edenlerin âkibetlerinin ne olacağını, sizlerin irfan ve iz'anınıza terkederim. Allah azze ve celle, cümlemizi gaflet uykusundan uyandırsın, hayrı şerri ayırdetmesini bilen, Hakka vuslâtı şî'ar edinen âşıklar ve sadıklar zümresine idhal ve ilhak buyursun, Resûller Resûlünün nurlu yolundan ve sünnet-i seniyye-i Ahmediyye'sinden, itaat ve muhabbetinden ayırmasın, onun yüce siyret ve ahlâkı ile ahlâklandırsın, zâtına, zât-ı Ahmediyyesine, âline, evlâdına, ezvacına, ashap ve ensarına, velilerine, âlimlerine muhabbetten uzaklaştırmasın (Âmin ve bi-hürmeti seyyid-il mürseliyn).

Ey âşık-ı sadıklar:

Ârifi-billah ve vâsıl-ı ilâllah olan ehlullah buyurmuşlardır ki, Allahu sübhanehu ve tealâ Fahr-i kâ'inat aleyhi ve âlihi ef-dal-üt-tahiyyât efendimizi, kendi nurundan halk ve icat eyleyip o nura:

— Muhammed'imın nuru ol! buyurdu.

Nur-u Habib-i Kibriyâ, muhabbet-i ilâhiyye ile halkolunup Muhammed ol emr-i sübhanisini telâkki edince (**EŞHEDÜ EN**

LÂ İLÂHE İLLALLAH) diyerek Rabbini aynı muhabbetle tesbih, takdis ve tevhid eyleyince, Hâlık-ı lem-yezel (**VE EŞHEDÜ ENNE MUHAMMEDEN ABDÛHU VE RESÛLÛHU**) buyurdular.

Allahu sübhanehu ve tealâ hazretleri buyurdu ki:

— Zât-ı ecelli â'lâma kasem ederim ki, bu mübarek kelimeleri söyleyen kuluma nârı haram kıldım. Bir kulumun, denizlerin dalgaları ve köpükleri, kumların sayısı, güneşin zerresi kadar günahı olsa, bu kelime-i münciyye-i mübarekeyi aşk ve sıdk ile söyler ve kalbi ile de bu söylediğini tasdik ederse, o kulumu cehenneme koymam.

Allahu tealâ ve tekaddes hazretleri, Sultan-ül-Enbiyâ, İmam-ı asfiyâ, Rehber-i Evliyâ, Habib-i Hüda ve Şefi-i Rûz-i ceza efendimizin mübarek başını bereket-i ilâhiyyeden, mübarek kulağını zatına mahsus ibretten ibretli, mübarek gözlerini zatına mahsus hayâdan hayâlî, mübarek dilini zikr-i ilâhiyyenin nurundan, mübarek dudaklarını tesbih-i ilâhiyyeden ve münevver yüzünü rizayı Rabbanîyyenin nurundan halk ve icat eylemiştir. Mübarek göğüsünü ihlâstan, kalbini şefkat ve merhamet-i ilâhiyyesinden, ellerini sehavet ve cûd-ü kerem-ü ilâhiyyesinin nurundan halk eylemiş ve Habib-i edibinin bütün uzuvlarını nur-u Rabbanîyesiyle münevver kılmış ve bu ümmete Rahmeten lil-âleminn olarak şefi, münci, rahim, Ra'uf ve Mustafa vasfiyle irsal edip buyurmuştur ki:

— Bu, size benim hediyemdir. Bu hediyemin kadrini ve kıymetini biliniz, ona tâ'zim ve tevkir ediniz. Ben, görünen ve görünmeyen, bilinen ve bilinmeyen âlemlerin Rabbiyim. Ben, zât-ı ülûhiyyetim ve meleklerimle Habib-i edibime tâ'zim, tevkir ve salât etmekteyim.

Ey Hak ve hakikat âşıkları:

İnsaf ile düşünelim... Bu mu'azzam nuru hâmil olan Resûl-ü zi'sânın muhterem anneleri Hazret-i Âmine, bu ilâhi nuru taşımak ni'metine mazhar olan muhterem babaları Hazret-i Abdullah, eğer Hakkın bu en sevgili ve seçkin kuluna ana

ve baba olabilmek vasıf ve hasletlerine sahip bulunmasalardı, Allahu zül-celâl vel-kemal hazretleri onları Habib-i edibine ana ve baba yapar mıydı? Onlara, bu mu'azzam ve müstesnâ şerefi bahşeder miydi?

Kaldı ki, hiçbir peygamberin annesi hakkında (Cehennemdedir!) denilemez ve hele biz müslümanlar böyle bir şeyi aklımıza bile getiremeyiz. Şu halde, peygamberler peygamberi, iki cihan serveri, ehl-i iymanın önderi ve rehberinin muhterem anne ve babası hakkında uluorta konuşabilmek için insanın en az utanma ve arlanma duygularından mahrum olması gerekir.

Bir Beni-İsrail peygamberi iken, Hz. İsa aleyhisselâmın annesi Hz. Meryem'in bir veliye olduğunda âlimler ve muhakikler ittifak etmiş hatta Nebiyye olduğunu dahi ileri sürenler görülmüş iken Resûl-ü ekrem sallallahu aleyhi ve sellem muhterem annesine dil uzatmak suretiyle Nebiyyi zişâna eziyyet edenler, nasıl bir çelişkiye düştüklerini farkedemiyorlar.

İmam-ül-Enbiyâ, bürhan-ül-asfiyâ aleyhi ve âlihi ekmel-üt-tehâyâ efendimiz, bütün peygamberân-ı izâmdan efdal olduğu gibi, onun ümmeti de gelmiş geçmiş diğer bütün ümmetlerden efdaldır. Zât-ı Risâletpenahileri, bütün peygamberlerden efdal olduğuna göre, anne ve babasının da diğer peygamberlerin anne ve babalarından efdal olduğu da mantık ve kıyas yolu ile mutlâk ve muhakkaktır. Hazret-i Abdullah ve Âmine, nûr-u Ahmed'i hâmil olmak bakımından Hazret-i Meryem'den efdaldır. Babaları da peygamber olan peygamberleri bu kaideden istisnâ eylesek dahi, âlemlere rahmet olarak gönderildiği bir hükm-ü ilâhi şeklinde beyan buyurulan Resûl-ü zişâna ana ve baba olabilmek şeref ve bahtıyarlığı, her kula nasip olacak bir mümtaziyet değildir. Hazret-i Meryem'in, Kur'an-ı azimde zikrolunarak ind-i ilâhideki derecesinin beyan buyurulması, Hazret-i Âmine'nin derecat-ı ilâhiyedeki mevkiini biz gafillere bildirmek değil midir? Mevlid-i Nebevi müellifi Süleyman Çelebi (Kuddise sırruh) velâdet-i Nebeviyyeyi hikâye ederken bu gerçeği ne veciz bir ifade ile dile getirmiştir:

Yarılıp dıvar çıktı nâgihan,
Üç bile hûri bana oldu ıyân,
Bazılar derler ki ol üç dilberin,
Âsiye idi biri ol meh-peykerin,
Biri MERYEM HATUN idi âşikâr,
Birisi de hûrilerden bir nigâr...

Bilindiği gibi Âsiye, Fira'unun eşi olup Hz. Musa aleyhis-selâmı kucağında büyüten ve sonradan ona iyman ederek bu iymanı yüzünden işkence ile öldürülen şehidedir. Resûl-ü zi-şânın, kadem nihade-i âlem oluşu sırasında Âsiye ile Meryem'in bulunmaları da, yalnız âlemlere rahmet olarak doğacak o peygamber-i âlişâna tâ'zim değil, elbette muhterem annesini de tekrim ve tevkir niyyeti ile izah olunabilir.

Ashab-ı kiramın Allahu tealâ katındaki makamlarını ise bizzat Kur'an-ı azim haber vermektedir:

رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ

Radıyallahu anhüm ve radû anh..

El-Mâ'ide : 119

(Allahu tealâ, tâ'atlarıyla onlardan razı olmuştur. Onlar da Allahu azim-üş-şândan razı olmuşlardır.)

Netekim, daha yukarıda zikrettiğimiz El-Fetih sûre-i celi-lesinin 29. âyet-i kerimesinde mealen: (Onunla beraber olanlar, kâfirlere karşı çok şiddetli, fakat kendi aralarında pek merhametlidirler. Sen, onları hep rükû ve secde halinde görürsün. Onlar, Allahu tealâ'nın daima fazlını ve rizasını isterler. Simaları, yüzlerindeki secde eserlerinden belli olur.) iltifat-ı ilâhiy-yesiyle sâbittir.

Hiçbir Nebi ve Resûlün ashap ve ensarı, Resûl-ü zişânın ashap ve ensarı kadar Allah ve Resûlüne itaatte ve dinine yardım ve müzaherette bulunmamışlardır. Cenab-ı Hak, Hz. Musa ve Harun aleyhimüsselâmı Fira'unu dine dâvet vazifesiyle gönderdiği zaman:

إِذْ هَمَّ أَنْتَ وَأَخُوكَ بِآيَاتِي وَلَا تَنبَأُ فِي ذِكْرِي ۖ
إِذْ هَبَّ إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى فَقَوْلَاهُ قَوْلًا لَعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَى

Izhebâ ilâ Fir'avne innehu tega fe-kulâ lehu kavlen leyyinen le'allehu
yetezekkerü ev yahşâ..

Tâ - Hâ : 43 - 44

(Fir'auna gidin, zira o kibirlenme ve tanrılık iddiasıyla tuğ-
yân etti ve cidden haddi aştı. Onunla yumuşak konuşun, olur
ki öğüt dinler veya Allahu tealâ'nın azabından korkar.)

buyurmuş ve onlardan şu cevabı almıştı:

مَا لَارَبَّنَا إِنَّا نَخَافُ أَنْ يُفْرِطَ عَلَيْنَا أَوْ أَنْ يَطْغَى ۖ

Kalâ Rabbenâ innenâ nehafü en yefruta aleynâ ev en yetgâ..

Tâ - Hâ : 45

(Her ikisi: «Ey Rabbimiz! Onun, aşırı gitmesinden ve bize
saldırmasından korkuyoruz.» dediler.)

Evet, böyle demişlerdi. Fira'unun kendilerini öldürmesin-
den, eza ve cefa etmesinden korktuklarını söylemişlerdi. Oysa,
bu iki zat birer peygamber idiler ve kendilerine vazife veren
de yerlerin ve göklerin sahibi Allahu azim-üş-şân idi.

Halbuki, hicret gecesi Resûl-ü ekrem sallallahu aleyhi ve
sellem efendimiz, Hz. İmam-ı Ali kerremallahu vechehu ve ra-
dîyallahu anh'a:

— Bu gece bana bir sui-kasıt yapacaklardır. Sen, benim
yatağıma yatacak ve benim abamı örtüneceksin, buyurmuş ve
Hazret-i Hayder-i Kerrâr itirazda bulunmak şöyle dursun bu-
nu bir ganimet bilmiş:

— Anam, babam sana feda olsun yâ Resûlallah! diyerek böyle bir sui-kasta kurban gidivermek bahasına Resûl-ü zîşânın yatağına girmeği canına minnet bilmişti. Yani, canân yoluna canını fedaya hazır olmuştu.

— Yâ Resûlallah! Korkarım, beni öldürürler. Allahu sübhanehu ve tealâ'dan bir höcçet al ki, kâfirler beni öldürmesinler, dememiştir.

O gece, Allah azze ve celle Cebrail ve Mikâil aleyhimüsse-lâma ve diğer meleklerle hitap buyurmuş:

— Size verdiğim ömrü birbirinize hibe eder misiniz?
Melekler cevap vermişlerdi:

— Yâ Rab! Herşeyi hakkıyla bilen ancak sensin. Bize, bahş ve ihsan buyurduğun ömrü birbirimize hibe edemeyiz.

O zaman, bütün meleklerin gözlelerinden perde kaldırılmış ve hitab-ı izzet şeref-sadir olmuştu:

— Ey meleklerim, bakın benim arslanım olan Ali'yi görün. Habib-i edibim uğruna nasıl canını fedaya hazır bulunuyor.

Ve bütün melekler, Resûl-ü zîşânın abasına sarılıp pervasızca onun yatağına yatmış bulunan Ali İbn-i Ebi-Tâlib-i görmüşlerdi. O Esedullah-il galip, kurbanlık koyun gibi iki cihan serverine hazırlanan sui-kasta kendisini hedef etmişti.

Yine hitab-ı izzet şeref-sadir olmuş ve :

— Yâ Cebra'il! Yâ Mikâ'il! Varın, gidin Habibim yoluna canını fedaya hazır olan Ali'mi düşmanlarının şerrinden koruyun! buyurulmuştu.

Bu emr-i ilâhiyyi telâkki eyleyen Cebrail aleyhisselâm, Hz. İmam-ı Ali'nin başucunda ve Mikâ'il aleyhisselâm da ayak ucunda durmuşlar ve Hayder-i Kerrâr'ı düşmanlarının şerrinden korumuşlardı. Onun içindir ki Hak tealâ ve tekaddes hazretleri, şu âyet-i celile ile Aliyyül-Mürteza'yı medh-ü senâ buyurmuştur ki, irfandan nasibi ve hissesi bulunanlara ne güzel bir ibrettir :

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ
مَرْضَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ رَؤُوفٌ بِالْعِبَادِ ﴿٢٧﴾

Ve min-en-nâsi men yeşriy nefseh-übtigâ'e merdâtillahi vallahu râ'ufün bil-ibâd...

El-Bakara : 207

(İnsanların öylesi vardır ki, Allahu teâlâ'nın rızası uğruna öz nefsinı satar. Allahın kullarına rahmeti ziyadedir.)

Hız. Ömer-ül-Faruk radiyallahu anh da, herkes gizlice hicrete hazırlanırken, Kureyş kâfirlerine karşı açıkça :

— İşte ben hicret ediyorum. Kim, karısını dul ve evlâtlarını yetim bırakmak, ana ve babalarını arkasından ağlatmak isterse peşimden gelsin ve bana engel olmağa çalışsın, demiştir.

Hız. Ebu-Bekir ve Hız. Osman radiyallahu anhümanın din ve islâm yolundaki fedakârlıkları, malları ve canları ile hizmetleri nasıl unutulabilir?

Hız. Hamza ve Ehl-i Bedr'in ve diğer ashab-ı kirâmın fazilet, feragat ve hamasetleri nasıl inkâr olunabilir?

Bu zevat-ı âlişânın mankıbelerini siyer ve tarih müellifleri yaza yaza tüketememişlerdir. Hangi birisini söyleyim, hangi birisini anlatayım? Bunların her biri başlı başına bir hamaset ve insanlık örneğidir.

Yalnız onlar mı? On dört asırdan beri ümmet-i Muhammed'den öyle cesur, öyle cömert, öyle mert ve öyle fazilet ve feragat sahibi gerçek mü'minler, saf ve temiz müslümanlar gelmiş geçmiştir ki, hiçbir peygamberin böyle bir mürüvete nail olabildiği iddia edilemez. Onun içindir ki, Allahu zül-celâl vel-kemal hazretleri, Kur'an-ı azim-ül-bürhanında ümmet-i Muhammed'i övmektedir :

كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ

Küntüm hayre ümmetin uhricet lin-nâs..

Âl-i-İmran : 110

(Siz, insanlar için zâhire çıkarılmış en hayırlı bir ümmet-siniz.)

Ey ehl-i iyman ve ey ehl-i irfan :

Dinsizlerin, densizlerin, güvensizlerin asıl hedefleri Re-sûl-ü zişân aleyhi ve âlihi salâvatullâh-il-Mennân efendimiz hazretleridir. Fakat, doğrudan doğruya zât-ı risaletpenahilerine tecavüze cür'et edemediklerinden, mel'ânetlerini bil-vasıta yapmayı tercih ederler. Onlar iyi bilirler ki, sevgili peygamberimize yönelecek bir iymâ ve atıf dahi, ehl-i islâmı topyekûn harekete geçirmeğe kâfi gelecektir. Bunun için, değişik sistem ve metodlar kullanırlar. Bu risâlemizde sayısız örneklerini verdiğimiz şekilde, ashabına, ezvacına, akraba ve hısımlarına sataşırırlar, onları dillerine dolar, saf ve mâ'sum dimağlarda kuşku- lar yaratmak isterler. Mezhep çekişmeleri ihdas ederler. Müs-lümanları birbirlerine düşürecek, tuzaklar hazırlarlar. Ne yazık ki, bir takım irfan ve iz'an yoksulu, akıl ve fikir düşkününü müs-lümanlar da bunların iğfallerine kapılır, aslını esasını öğrenmeden, tahkike lüzum görmeden, hiç olmazsa birazcık düşünmeden onlara âlet olurlar ve elbette din namına dinden, iyman adına iymandan mahrum kalırlar. Bilmezler ve akıl etmezler ki, bu tecavüz ve tasallût aslında Resûl-ü zişâna yönelmiştir. Onun muhterem ana ve babasını, amcasını, ashabını, ensarını, ahababını diline dolayanların asıl maksatları iki cihan serveri- nin yüce şahsiyeti üzerinde kuşku- lar uyandırmaktır. Evet, o cahiller ve gafiller, din ve peygamber düşmanlarına uyarlar, Re-sûl-ü zişânı kırar ve incitirler ve böylelikle dünya ve âhirette ilâhî lâ'nete lâyı- k ve müstehak olurlar.

Aziz kardeşim :

Gerçekten âşık-ı sadık isen, Hakka talip olduğunu iddia ediyorsan, iki cihan serverine, bütün cihanın efendisine karşı

gayet edepli ve terbiyeli olmalısın. Ona karşı yüksek sesle konuşmak dahi, bütün amellerini iptal edebilir. Kur'an-ı azim, bunu böylece beyan buyurmaktadır. O halde, Resûl-ü müctebâ'ya sevgini çoğaltmağa çalış, onu canından, malından, evlât ve iyâlinden, herşeyinden fazla sev ki, iymanın kemale ersin, Allahu teâlâ da seni sevsin, ona uy ki, mağfîret olunasin, rizayı ilâhiyye nail olasın. Onun anne ve babasına, amcasına, dedelerine, atalarına, ashabına, ensarına ve ahabına karşı da son derece edepli ve terbiyeli ol ki, iki cihanda aziz olasın, Ona, hakkıyla ve lâyıkiyle itaat et ki, ona itaatin Allahu teâlâ'ya itaat olduğunu Kur'an-ı-kerim beyan eylemektedir. Onu sevmek, Allahu azim-üş-şânı sevmektir. Ona isyan, Allahu teâlâ'ya isyan etmek demektir. Olur olmaz her duyduğuna inanma, suret-i haktan görünerek konuşan herkese aldanma, dinsizlerin, münafıkların, din ve peygamber düşmanlarının hezeyanlarına kanma ki, iki cihanda da saadet ve selâmete eresin.

Son zamanlarda, neye ve kime hizmet ettiklerini bir türlü anlayamadığımız bazı zevatın, yetiştirdikleri talebelere hutbelerde Cihar yâr-ı güzîn efendilerimizin mübarek isimlerini okumalarını ve o muhterem zevatı tardiye etmelerini bid'at gibi göstermeğe çalıştıkları ve böyle telkinlerde buldukları duyulup işitilmektedir. Oysa, asıl bid'at böyle hayırlı bir işi önlemeğe çalışmaktır. Bid'atlarla en ziyade mücadele eden Vehhabiler bile, hutbelerde o dört kutlu ve mutlu zatın mübarek isimlerinin okunulmasını bid'at saymazken, kendilerini ehl-i sünnet vel-cemaatten sayan ve dört hak mezhepten birisine mensup bulunduğunu söyleyen bu gibi gafillerin hallerine ağlamak mı, gülmek mi lâzım bilemiyoruz?

Bu son asrın müceddit ve müctehitleri, dört hak mezhepten gayrı bir mezhep icat etmişlerse, lütfen mezheplerinin ismini ve `umdelerini de açıklasınlar. Yoksa, bu dört hak mezhepten birisine mensup olan cemaate kendi mezheplerini aşılama ve kendi inanç ve akidelerine taraftar toplamak mı istiyorlar? Hemen haber verelim ki, buna aslâ muvaffak olamayacaklardır. On dört asırdanberi, böyle saman alevi misali parlayıp sönen nice müceddit ve müctehit taslakları zuhur etmiş ve

hepsi hüsrân içinde çekilip gitmiştir. Bu kişilerde zerre kadar haysiyet varsa, düpedüz hakaret ettikleri mezhep sahipleri ile o mezheplerin saf ve temiz sâliklerine vâ'zû nasihatte bulunmaları ve hutbe okumaları caiz değildir. Zira, hutbe okudukları ve vâ'zû nasihatte buldukları cami-i şerifleri ve mescitleri yaptırınlar, aldıkları maaşları vakfedenler, onların hor gördükleri ve inkâr ettikleri hak mezheplerin sahiplerinden feyiz alan aynı mezheplerin sâlikleridir. Bu gerçeği hiçbir zaman hatırlarından çıkarmasınlar. Bu dünyanın üstü varsa, altı da vardır. Yarın kıyamet gününde ictihatlarına muhalif vâ'azedenlerin yakalarına vakıf sahiplerinin yapışacağı ve kendilerinden dâvacı olacağı ve onları mahkûm ettireceği iyi bilinmelidir.

Bu ultra-modern müctehit efendilere hatırlatmak gerekir ki, hutbelerde cihar yâr-ı güzîn hazeratının isimlerinin okunması ve tardiyede bulunulması, Salâvat-ı şerifelerde Hz. İbrahim aleyhisselâmın ve âlinin zikredilmesi gibidir. Rüşt sahibi olan dört büyük halifeye tardiyeye etmek, rüşt sahibi ve âdil emirlerin ve devlet büyüklerinin milletlerini ve tebaalarını adaletle idare ettikleri takdirde kendilerinin de onlar gibi, o mümtaz ve müstesna dört emir gibi hayırla yâd edileceklerini ve aslâ unutulmayacaklarını iymâ etmek, onlara adaletle hükmetmeleri gereğini hatırlatmak ve bu yolda teşvik etmek içindir.

Hutbelerde, Hz. Eba-Bekir, Hz. Ömer ve Hz. Osman'ın (Rıdvanullahi teâlâ aleyhim ecma'ıyn) mübarek isimlerini zikrederek tardiyeye etmek, şi'a-i siyasiyyenin bizzat kendisini ve bâtıl itikadını reddetmektir. Hz. İmam-ı Ali radiyallahu anh'ın mübarek ismini zikrederek tardiyeye etmek de, müşarünileyh aleyhinde haksız ve mesnedsiz hükümler veren Havaric'in itikadını reddetmektir.

Hutbelerde, Hz. İmam-ı Hasan ve Hz. İmam-ı Hüseyin rıdvanullahi aleyhim ecma'ıyn efendilerimizi zikretmek, ehl-i beyt-i Mustafa'nın hukukuna riayeti ve evlâd-ı Muhammed'e ümmetin muhabbetini ve kadirbilirliğini ilân etmektir.

Hutbelerde: (**İnnallahe ye'mürü bil-adli vel-ihsan...**) âyet-i

celilesini okumak, vaktiyle Emevî meliklerinin İmam-ı Ali radiyallahu anh efendimize yaptıkları sebbi red içindir.

Gelelim bid'at mes'elesine :

Bilindiği gibi bid'at iki kısımdır :

- 1) Bid'at-i hasene,
- 2) Bid'at-ı seyyie'dir.

مَا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ حَسَنًا وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ حَسَنٌ

Mâ re'el-mü'minüne hasenen ve hüve indallahi hasen...

(Mü'minlerin güzel gördüklerini, Allahu teâlâ da güzel görür.)

hadis-i şerifinde bid'at-ı hasenelerin mü'minlerin güzel gördükleri şeyler olduğu ve bunların Allahu teâlâ katında da güzel görüleceği beyan buyurulmaktadır.

Ömer ibnül-Abdülaziz radiyallahu anhin hutbelerde Hz. İmam-ı Ali ve evlâtları aleyhindeki kötü sözler yerine (İnnal-lahe ye'mürü bil-adli...) âyet-i celilesinin okunmasını sağlaması gibi, hatiplerin hutbeye mest ile çıkmaları da ehl-i sünnet alâmeti olduğundan, hatiplerin böyle bir sünnilik belirtisi ile hutbeye çıkmaları ve şî'a-i siyasiyyeyi reddetmeleri gerekir.

Yukarıda, bilvesile şî'anın iki kısım olduğunu, birincisinin **Şİ'A-İ MUHSİLİYN** ki, ehl-i sünnet vel-cemaatin yolu bulunduğunu ve buna **Şİ'A-İ ÜLÂ** da denildiğini açıklamıştık.

Bir de **Şİ'A-İ-SİYASİYYE** vardır ki, bunlar zâhirde ehl-i beyt taraftarı gibi görünürlerse de, ehl-i-beytin yolundan gitmezler ve sanki başka bir dine mensup imişler gibi kendilerine mahsus bir takım akideler icadederek ehli islâmın itikadını bozmağa çalışırlar ve meselâ Hz. Ebu-Bekir, Ömer, Osman rıdvanullahi aleyhim ecma'ıyn efendilerimiz gibi zevata ve namus-u Peygamberî olan mü'minlerin annesi Hz. A'îşe radiyallahu anhaya resmen ve alenen düşmanlık eder, edep ve terbiye harici dil uzatır, akla ve hayale sığmayan safsatalarla is-

lâm kisvesi altında müslümanlar arasında nifak ve küfürlerini sürdürmek ve yürütmek isterler.

Kaldı ki, bunlar aslında Hz. Ali kerremallahu vechehu efendimizi ve evlâtlarını sevdiklerinden dolayı değil, Hz. Ömer'e olan düşmanlıklarını izhar edebilmek için Ali taraftarı gibi görünen sahtekârlardır. Sanki, Hz. Ömer radyallahu anh, Hz. Ali kerremallahu vechehu efendimizin hakkını gasbetmiş gibi, durmadan yılmadan o muhterem zat-ı şerife buğz ve adavet beslerler. Oysa, olayların seyrini ve inkişafını bilenler için böyle bir gasp olayı aslâ mevcut değildir ve gerek Hz. Ebu-Bekir ve Hz. Ömer böyle bir şeye tenezzül edecek kimseler olamazlar. Bu muhterem zevatın, Hz. Ali ve evlâtları ile de hiçbir anlaşmazlıkları ve düşmanlıkları da yoktur. Bunun açık ve seçik delili de, Hz. Ali kerremallahu vechehu efendimizin Hz. Ömer radyallahu anh efendimize sevgili kızı Ümmü Gülsüm'ü tezvic etmesidir.

Akıl sahiplerine hitab ediyoruz : İnsan, sevmediği ve hat-ta düşmanlık beslediği kimselerin adlarını evlâtlarına verir mi? Hz. İmam-ı Ali radyallahu anh, oğullarından üçüne Ebu-Bekir, Ömer ve Osman isimlerini vermiştir. Aralarında, hiçbir düşmanlık ve anlaşmazlık bulunmadığının bundan daha belîğ bir delili olabilir mi?

Bilindiği gibi; İmam-ı Hasan, imam-ı Hüseyin ve altı aylık iken vefat eden Muhsin veya Muhassin ile Zeynep ve Ümmü Gülsüm adlarındaki evlâtları, Hz. Fatıma't-üz-Zehrâ radyallahu anha validemizden tevellüt etmişlerdir. Hz. Fatıma'nın âlem-i cemale intikalinden sonra evlendikleri hanımlardan olan çocuklarından üçüne de Ebu-Bekir, Ömer ve Osman adını vermişlerdir. (Sırası gelmişken açıklayalım ki, Hz. İmam-ı Ali kerremallahu vechehu ve radyallahu anh efendimiz, Hz. Fatıma't-üz-Zehrâ validemizin hal-i hayatında başka kadın almamışlardır. Hz. Hayrün-nisâ'nın âlem-i cemale intikalinden sonra aldıkları hanımlardan, yukarıda isimleri sayılan muhterem evlâtları dahil olmak üzere on sekizi erkek ve on sekizi kız olmak üzere otuz altı evlâdı olmuştur. Bu evlâtlarından, yirmi üçü daha önce vefat eylemişler, on üçü de kendilerinden sonra yaşamış-

lardır. Altı oğlunun da Kerbelâ faci'asında Hz. İmam-ı Hüseyin'le (Rıdvanullahi teâlâ aleyhim ecma'ın) şehit oldukları bilinmektedir).

Hz. İmam-ı Ali kerremallahu vechehu efendimiz, sevgili yavrularına Ebu-Bekir, Ömer ve Osman isimlerini vermekle, o üç muhterem zata hürmet ve muhabbetini izhar ve Şi'a taifesini bizzat tekzip buyurmuş olmuyorlar mı? Şi'a-i-siyasiyyenin yalan ve iftiralarını bu suretle peşinen ve çok öncesinden bizzat reddetmiş değiller midir? Yıllar önce, bu düşmanlığın olacağını nuru keramet ile görerek âdetâ :

—«Ey gafiller! Siz, benim Ebu-Bekir, Ömer ve Osman'ı sevmediğimi iddia ediyorsunuz. Oysa, ben onları seviyor ve hilâfetlerini de kabul etmiş bulunuyorum. Onları sevdiğimi ve saydığımı isbat edebilmek için de, üç ciğerpâreme onların kutsal isimlerini veriyorum» buyurmuş olmuyorlar mı?

Ne yazık ki, dünya ve saltanat hırsı gözlerini bürümüş olanların bu hitabı duymaları mümkün olamamaktadır.

Evet, dersimize devam ediyoruz :

Savaşılarak alınan ülkelerde, hutbeye kılıçla çıkmak şî'ar-ı islâmiyettir. Hutbeye kılıçsız olarak çıkılması, o beldenin sulh yoluyla alınmış olduğuna alâmettir.

Onun için, gafletten vazgeçelim ve ashab-ı kiramın yerli yerince koydukları güzel ve nezih kaidelere bid'at deyip geçmeyeelim. Bid'at bile olsa, bid'at-i hasenedir ve mü'minlerin güzel gördüklerini Allahu teâlâ da güzel görür.

Sizlere başka bir delil daha takdim edeyim :

Hz. İmam-ı Şâfi'i rahimehümullah'ın, rivayet buyurdukları Hadis-i şerifleri ictihat ettiği mezhebine senet kabul ettiğine işaret eden Said ibn-i Müseyyeb radiyallahu anh cihar yâr-ı bâsefa hakkında şöyle diyor :

ŞEYHEYİN ki, Hz. Eba-Bekir ve Hz. Ömer radiyallahu anhümadır. Kızlarını Resûl-ü zişâna tezvic etmişlerdir. Resûl-ü ekrem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz de, emri ilâhi ile bu iki muhterem zatın kızını zevceliğe kabul buyurmuş ve onlara kendisine kaim-peder olmak şeref ve bahtiyarlığını bah-

şeylemiştir. Binaenaleyh, islâm dininin bu iki yüce şahsiyetine hürmet ve riayet etmek, ümmet-i Muhammed'den olan her kişi için vâciptir.

HATENEYN, yani, Hz. Osman-ı Zin-nûreyn ve Hz. Ali radiyallahu anhüma da Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin damatlarıdır. Hz. Osman radiyallahu anh, önce Hz. Zeyneb'i ve o âhirete intikal edince Hz. Rukiyye'yi emr-i ilâhî ile tezvic eylemiş ve böylece iki nur sahibi anlamına gelen **ZİN-NÜREYN** adını almıştır. Yine emri ilâhî ile Hz. Fatıma't-üz-Zehrâ Betül'ü de, Hz. İmam-ı Ali kerremallahu vechehu efendimize tezvic etmişlerdir ki, bu iki muhterem zat-ı şerife de hürmet, muhabbet ve riayet vaciptir. Hz. Ali radiyallahu anh efendimize isyan edenlere ise, acımak lâzımdır.

İbn-i Mes'ud radiyallahu anh rivayet etmiştir ki, Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz şöyle buyurmuşlardır :

— Bir mü'minin, Hz. Ebu-Bekir radiyallahu anh'a hürmet ve muhabbet etmesi, Allahu teâlâ'nın o kimse üzerine mağfiretini celbeder.

— Bir mü'minin Hz. Ömer radiyallahu anh'a hürmet ve muhabbet etmesi, o kimsenin günahlarının affına vesile olur.

— Bir mü'minin Hz. Osman radiyallahu anh'a hürmet ve muhabbet etmesi, Allahu teâlâ ve Resûl-ü zişâna iymanın kuvvetlenmesine sebep olur.

— Bir mü'minin Hz. Ali radiyallahu anh'a hürmet ve muhabbet etmesi, o kimsenin cehennem ateşini söndürmesine sebep ve vesile olur.

Enes bin Malik radiyallahu anh rivayet etmiştir ki, Resûl-ü zişân aleyhi ve âlihi salâvatullah-il-Mennân efendimiz hazretleri şöyle buyurmuşlardır :

— Yarın, kıyamet günü Allahu teâlâ tarafından bir mü-nadi mahşer ehline nida edecek ve : (Ey mü'minler! geliniz, Hüdâ-i müte'al hazretlerinden mükâfatlarınızı alınız...) diyecek. Mü'minler, bu haberi ilân eden meleğe : (Bizim günah ve isyandan gayrı hangi sevabımız var ki, onun karşılığında mükâfat

isteyebilelim.) diyecekler. O melek kendilerine şöyle cevap verecek: (Ey mü'minler! Allahu teâlâ buyuruyor ki, «Ben kullarım üzerine bazı emirler farz eyledim, o emirlerimi yerine getirdiler. Soğuk günlerde abdest alıp namaz kıldılar. Uzun ve sıcak günlerde emrimle oruç tuttular. Kısa gecelerde emrimle namaz kıldılar. Emrimle zekât verdiler ve haccettiler. Nefislerine karşı çıktılar, nefislerinin arzu ve heveslerine râm olmadılar. Onlara, Habib-i edibimin evlât, ezvâc, ashap ve ahbablarının ve özellikle Ebu-Bekir, Ömer, Osman ve Ali rıdvanullahi teâlâ aleyhim ecma'ıynin hürmet ve muhabbetlerini farz kıldım. İnd-i ilâhimde aziz olan bu zevata hürmet ve muhabbet ettiler. Onun için, gelsinler şimdi bu zevata hürmet ve riayetin mükâfatını benden alsınlar. Cennet ve cemalime ersinler, sevdikleri ve saydıkları bu sıddıykler ve salihler ile bir araya gelsinler. Şehitlerle, gazilerle sohbet etsinler. Bu zevatı sevenleri cennetime alacağımı va'detmişim, onları bu en büyük arzularına eriştireyim. Bu zevatı sevmeyenleri ve onlara düşmanlık edenleri de cehenneme koyacağım,» emri ilâhisini mahşer ehline ilân eder. Hz. Ebu-Bekir, Ömer, Osman ve Ali rıdvanullahi aleyhim ecma'ıyn efendilerimizi can ve gönülden sev ki, böyle bir iltifat-ı ilâhiyye nail ve vasıl olabilesin. Aşağıdaki hikâyeyi de ibretle oku da, Ebu-Bekir, Ömer, Osman ve Ali rıdvanullahi teâlâ aleyhim ecma'ıynin ind-i ilâhideki mertebelerini öğreniver.

H İ K Â Y E

Şeyh Ebül-Hafs kuddise sırruh, Hasan-ül-Basri radiyallahu anh hazretlerinden rivayetle buyurmuşlardır ki :

İmam-ı Hasan-ül-Basri radiyallahu anh, günlerden bir gün Medine-i münevvere'de Hz. İmam-ı Hasan-ı müctebâ ve Hz. İmam-ı Hüseyin-i mazlûm-u şehid-i Kerbelâ radiyallahu anhümayya tesadüf etmişler ve bu iki cennet gencine selâm verip hatırlarını sormuşlar. Hikâyenin geri kalan kısmını Hasan-ül-Basri hazretlerinden dinleyelim :

Resûl-ü zişânın bu iki ve sevgili torununa Hz. Ebu-Bekir,

Hız. Ömer, Hız. Osman ve muhterem babaları Hız. Ali rıdvanelahi teâlâ aleyhim ecma'ıynın bizzat kıymetli dedelerinden, çok değerli validelerinden duyup işittikleri fazilet ve meziyetleri hakkında ümmet-i Muhammed'i tenvir ve irşâd için bilgi vermelerini rica ettim. Bana şöyle cevap verdiler :

— Fazilet ve meziyetlerini sorduğunuz bu zevat-ı âlişânın hususiyetlerini bizden ziyade hiç kimse bilmeğe muktedir değildir. Bir gün, muhterem validemiz Fatıma Hayrûn-nisâ hazretlerinin huzurlarında bulunuyorduk. Ansızın, iki cihan serveri, âhir zaman peygamberi sevgili dedemiz evimize şeref verdiler. Annemize :

— Kızım yâ Fatıma! Zevcin imam-ı Ali nerede? diye sordular.

Annemiz kendilerine cevap verdiler :

— Yâ Resûlallah! Abdest alıp mescid-i şerife gitti.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem, daha fazla kalmadılar ve annemiz her ne kadar kendilerine biraz istirahat buyurmalarını niyaz ettilerse de A'îşe Sıddıka'nın evine gideceklerini söyleyerek ayrılmağa hazırlandıklarında, annemiz kendilerinden sordu :

— Yâ Resûlallah! Kadınlardan en fazla sevdiğiniz kimdir?

Resûl-ü zişân saadetle şöyle buyurdular :

— Kızım yâ Fatıma! Bilmiyor musun ki, halktan bana en ziyade sevdirilen kadın üç kimsedir : Birincisi sensin, diğeri muhterem annen Hız. Hatice'dir. Üçüncüsü de, Aîşe-i Sıddıka'dır ki, her üçünüz bu ümmetin annelerisiniz.

Annemiz, tekrar kendilerinden sordular :

— Yâ Resûlallah! Erkeklerden en ziyade sevdiğiniz kimlerdir?

Habib-i edib-i Kibriyâ bu soruyu da şöyle cevaplandırdılar :

— Ashabımın erkeklerinden en ziyade sevdiğim Ebu-Bekir, Ömer, Osman'dır.

Annemiz, kendilerinden sordular :

— Hayder-i Kerrâr olan kocam Ali hakkında bir şey buyurmadınız?

İki cihan serveri, bu soruyu da şöyle cevaplandırdılar :

— Yâ Fatıma! Bana, nefsimden: sual ediyorsun. Şunu bilmiş ol ki, Ali bendendir ve ben Ali'denim. Kişinin kendi nefsi- ni sevmesi ve medhetmesi münasip olur mu a benim canım kızım? Ey benim ciğerpârem Fatımam! Ben ve Ali, nur-u vahidiz. Herkim benim ashab-ı ahababıma ve ezvâc-ı tâhiratıma sebb ve buğzederse, ben ve sen onlardan beri olmaz mıyız?

Annemiz, bu defa hayretini gizleyemedi :

— Yâ Resûlallah! Senin ashap ve ezvâcına kim düşmanlık edebilir, kim dil uzatabilir?

Dedemiz, Seyyid-il-kevneyn sallallahu aleyhi ve sellem sadetle buyurdular :

— Bana ümmet olduklarını ileri süren ve kendilerini böyle göstermeğe çalışan bir kavim onlara düşmanlık edecek ve dil uzatacaktır. Ben, dünyada ve âhirette o kavimden uzağım.

O zaman, annemiz de kendisine şöyle söyledi :

— Yâ Resûlallah! Ashap ve ezvâcına düşmanlık eden ve dil uzatan kavimden zât-ı risaletpenahileriniz uzak bulunduğunuz gibi, ben de uzağım.

Muhterem dedemiz, bu defa bize hitap buyurdular :

— Dedenizin ve annenizin uzak buldukları kavimden sizler de uzak mısınız?

Biz de kendilerine cevap verdik :

— Yâ Resûlallah! Senin ashabına ve ezvâcına düşmanlık eden ve dil uzatan kavimden Rahmeten lil-âlemiyn olan zatınız ve ehl-i beytin en sevgili ve kıymetli rüknü olan annemiz uzak olduktan sonra elbette ve elbette bizler de uzağız.

Tam bu sırada, muhterem babamız Hz. Ali eve döndü ve Resûlü zişân, aynı soruyu ona da sordu :

— Yâ Ali! Benim ashap ve ezvâcına düşmanlık eden ve dil uzatan kavimden sen de teberrâ eder misin?

Babamız Hz. İmam-ı Ali, o veliler serdarı hiç düşünmeden cevap verdiler :

— Anam babam sana feda olsun yâ Resûlallah! Senin ashabın ki, Allahu teâlâ onlardan razı oldu ve onlar da Allahu azim-üş-şân'dan razı oldular. Senin ezvâcın ki, Allahu sübhane-

hu ve teâlâ kendilerinden ricisi giderdi ve onları tahir ve mutahhir kıldı. Bunlara düşmanlık edenler ve dil uzatanlar da bulunabilir mi?

Rahmeten lil-âlemiyn olan Fahr-i cihan buyurdular :

— Evet yâ Ali! Bana ümmet olduklarını ileri süren ve kendilerini böyle göstermeğe çalışan bir kavim benim ashabıma ve evzâcıma düşmanlık edecek ve dil uzatacaklardır.

Hayder-i Kerrâr olan babamız derhal mübarek ellerini kaldırarak cevap verdiler :

— Ey benim Rabbim! Sen, şahid-i âdilsin ve benim halime muttalisin. Zât-ı ülûhiyyetin ve Resûl-ü zişânın şahittir ki, ben Hz. Ebubekir, Hz. Ömer ve Hz. Osman'a ve evzâc-ı tâhirata düşmanlık edeceklerden ve dil uzatacaklardan uzağım.

Hâtıftan bir ses işitildi :

— Rahmeten lil-âlemiyn olan Habib-i edibimin ve Esedulah Ali'nin ve Fatıma Hayrûn-nisânın ve İmam-ı Hasan ile İmam-ı Hüseyin'in uzak oldukları kimselerden, Rabbiniz ve Rabbil-âlemiyn olan Allah ve melekleri de uzaktırlar.

Haseneyn-il-ahseneyn'in, İmam-ı Hasan-ül-Basri'ye naklettiklerini aynen ve harfiyyen anlattım. Kendilerine akıl, fikir ve düşünmek ni'meti verilenler için bu hadisenin sıhhati hakkında bir açıklama yapacağım. Bir kimsenin, evlâtlarına sevdiği kimselerin isimlerini vermesi, o kişileri sevdiğinin sarih ve sahih delili ve alâmetidir. Hiç kimse, sevmediği bir ismi yavrusuna vermez. Binaenaleyh, Hz. İmam-ı Ali kerremallahu vechehu ve radiyallahu anh efendimizin üç oğluna Ebu-Bekir, Ömer ve Osman adını vermesi, bu üç seçkin zatı cidden ve hakikaten sevdiğinin alâmeti ve işaretidir, onlara karşı duyduğu hürmet ve muhabbeti isbat eder. Ama, görenedir görene.. Köre nedir, köre ne!?..

Yâ Rab! Resûl-ü Hâşimin hürmetine, bize sevdiklerini sevdirdi, yerdiklerini yerdir, bizleri rizana erdir. Bizi, rizana varan doğru yoldan ayırma, murad-ı ilâhin üzere ve Habib-i edibinin muradı üzere iman edenlerden, hak sözle âmil olanlardan, amellerinde ihlâs üzere bulunanlardan eyle (Âmin bi-hürmeti Resûl-üs-sakaleyn) EL-FÂTİHA..

ENVÂR-ÜL-KULÛB (Kalblerin Nurları)

DERS : 14

M Ü N D E R E C A T :

İnşirah sûre-i celilesinin tefsiri - Resûl-ü zîşânın gerçek hüviyyet ve yüce şahsiyyetleri - Şakkı sadr hadisesi üç defa olmuştur - Resûl-ü zîşâna iyman ve muhabbetin kıymet, fazilet ve ehemmiyeti - Resûl-ü zîşânın bütün kâ'inat ve mümkinatın mebde-i ve sebab-i hilkati olduğu - Hakikat-i Muhammediye'ye vâkıf olabilmenin mümkün olamayacağını izah ve isbatı - Allahu teâlâ ve meleklerin Resûl-ü zîşâna salât ve selâmlarının hikmeti - Ümmet-i Muhammed'in diğer bütün ümmetlerden üstün olmasının sırrı - İki katolik misyoner papazın Vatikan'a yazdıkları ilginç rapor - Londra'da müslüman olan bir İngiliz terzinin hikâyesi - Yabancıların büyük Hak velilerine saygı ve bağlıklarının gerçek sebebi - Tebük seferinde vuku'a gelen bazı olaylar Hz. Ömer'in, ashaptan iki zatı imtihanı - Kıyamet günü hakkında izahat - Makam-ı Mahmud ve şefaat-i uzmâ nedir - Ruh-u Muhammedi'nin geçirdiği safhalar - Nur-u Muhammediye'den halkolunan iki cevher ve bunlardan nelerin halkolunduğu - Nûr-u Muhammediye'den halkolunan kalemin ilk defa neleri yazdığı - Allah ve Resûlüne iyman ve muhabbet insana dünya ve ukbâda izzet ve rif'at verir - Osmanlı devletinin kurucusu Gazi Sultan Osman Han'ın hayat hikâyesi - Osman Gazi hakkında bir İngiliz tarihçisinin yazdıkları - Osman Gazi'nin fütuhâtı ve oğlu Orhan Gazi'ye vasiyyeti - Bu vasiyyet ve nasihatten alınacak öğütler - Her güçlüğe iki kolaylık ihsan buyurulmasının şerhi ve izahı - Namazlardan sonra istiğfarın kıymet, ehemmiyet ve fazileti - Ezan duası ve seyyid-ül-istiğfar - Namazlardan sonra tesbihlerin ehemmiyeti - Dua, niyaz ve münâcat..

Sallû alâ seyyidinâ Muhammed..
Sallû alâ mürşidinâ Muhammed..
Sallû alâ envâr-i kulûbinâ Muhammed..
Sallû alâ şefi-i zünubinâ Muhammed..
Sallû alâ şems-id-duhâ muhammed..
Sallû alâ bedr-id-dücâ Muhammed..
Sallû alâ nûr-il-hüdâ Muhammed..

Allahümme salli alâ seyyidinâ ve nebiyyinâ Muhammedin ve âl-i Muhammedin kemâ salleyte alâ İbrahime ve alâ âl-i İbrahime inneke hamidün mecid..

Allahümme bârik alâ seyyidinâ ve nebiyyinâ Muhammedin ve alâ âl-i Muhammedin kemâ barekte alâ İbrahime ve alâ âl-i İbrahime inneke hamidün mecid..

El-evvelü Allah.. El-âhirü Allah.. Ez-zâhirü Allah.. El-bâtınü Allah.. Hayrihi ve şerrihi min'Allah.. Men kâne fi kalbihi Allah.. Fe-mu'inuhu ve nâsıruhu fid-dâreyni Allah..

Rabbişrahli sadri ve yessirli emri vahlûl ukdeten min lisanı yefkahu kavli ve ufevvidü emri ilâllah vallahü basiyrün bil-ibâd.

Şeh-i halvet-saray-ı li-ma'allahi Muhammed'dir,
Harim-i KABE KAVSEYN'in şehinşâhı Muhammed'dir..
LE'AMRÜKE tâcını giymiş oturmuş taht-ı LEVLÂK'e,
Hakikat burcunun mâh-ı felekcâhı Muhammed'dir..
Cemalullah'a gül-i ruhsârı mir'at-ı tecellidir,
Cenab-ı Hazret-i Hakkın nazargâhı Muhammed'dir..

Ey insanlar, ey müslümanlar!

Bilmiş olunuz ki, sebep-i hılkat-i kâ'inat Hz. Muhammed Mustafa'dır. Âlemlere rahmet Hz. Muhammed Mustafa'dır. Efdal-ül-halâ'ik aleyhi ve âlihi salâvatullah-il-Hâlık Hz. Muhammed Mustafa uçsuz, bucaksız engin bir deniz ve bütün diğer peygamberler o ummanda yüzen balıklar gibidirler. Muhammed Mustafa, Ahmed-i Müctebâ güneş misali ve bütün diğer

peygamberler o güneşten nur alan ay ve yıldızlar gibidirler. Nebiyyi ins-ü can aleyhi ve âlihi salâvatullah-ir-Rahman, ruh me-sâbesinde ve bütün diğer peygamberler vücuttaki diğer uzuvlar gibidirler. Nasıl ki, ruh olmayınca diğer bütün uzuvların hiçbir kıymet ve ehemmiyeti olmazsa, Hatem-ül-Enbiyâ aleyhi ve âlihi ekmel-üt-tehâyâ olmasaydı, ne bu âlemlerin kıymet ve ehemmiyeti, ne de bütün diğer peygamberlerin izzet ve devleti bilinirdi.

Hz. Âdem aleyhisselâmın safiyyeti, Nuh aleyhisselâmın naciyyeti, İbrahim aleyhisselâmın haliliyyeti, Musa aleyhisselâmın kelimiyyeti, İsa aleyhisselâmın ruhiyyeti, ancak onun bâ'solunmasıyla tezahür etmiş, kıymet ve ehemmiyetleri anlaşılmıştır. Âlemlerin efendisi olan Resûl-ü Rabbil-âlemiyn aleyhi ve âlihi salâvatullah-il Mu'iyin efendimizin nail ve malik buldukları sıfatlardan diğer bütün peygamberler yalnız birer sıfata mazhar olabilmişlerdir. Diğer bütün peygamberlerin sıfatları ve mû'cizeleri Resûl-ü Müctebâda cem'olmuştur ki, bu mübarek sıfatlara HABİBULLAH sıfatı da ilâve olunmuş (**FE-KÂNE KABE KAVSEYN...**) âyet-i celilesiyle taltif buyurularak bu tekarrüb bütün âlemlere ilân edilmiştir.

(KUL İN KÜNTÜM TUHİBBUNALLAHE FETTEBİ'UNİY YUHİBKÜMULLAH = Allahu azimüşşâni seven, Muhammed'ime tâbi olsun ki ben de Muhammed'ime tâbi olanı seveyim..) âyet-i kerimesiyle de bu muhabbetin kıymet, ehemmiyet ve azameti açıkça beyan buyurulmuştur.

(MEN YUTİ-ER-RESÛLE FEKAD ETA'ALLAH = Resûl-ü zişânıma itaat muhakkak ki, bana itaattir.) âyet-i celilesiyle de Habib-i edib-i Kibriyâ'ya itaatin, bizzat Allahu teâlâ'ya itaat etmek olacağı, bütün kâ'inata, mahlûkat ve mevcudata, insanlara ve cinlere, bütün meleklerle, bilinen ve bilinmeyen, görünen ve görünmeyen bütün âlemlere duyurulmuştur.

Bu âyat-ı beyyinât, şüphe yoktur ki Sahib-il makam-il-Mahmud aleyhi ve âlihi salâvatullah-il-Vedûd efendimizin Allahu sübhanehu ve teâlâ indindeki kadr-i valâsını kesinlikle açıklamaktadır. O kadar ki, Allah azze ve celle Habib-i edibinin ka-

dem nihade-i âlem olduğu vakte ve onun ömrü-ü azizine kâsem etmekte : (VED-DUHÂ VEL-LEYL-İ İZÂ SECÂ = Nurlu cema-
linin güzelliğine ve saçlarının siyahlığına...) yemin ettikten son-
ra : (VE LE-SEVFE YÛ'TİKE RABBÛKE FE TERDÂ = Rab-
bin, seni razı edinceye kadar sana ihsan edecektir) âyet-i celile-
siyle de Habib-i edibinin ümmetleri hakkındaki kaygularını gi-
dermektedir.

Ey iman ve irfan sahipleri! Sizlere hitabediyorum :

Düşününüz ki, KELİMULLAH olan Hz. Musa aleyhisselâm
Tâ-Hâ sûre-i celilesinin 25. âyet-i kerimesinde açıkça beyan bu-
yurulduğu gibi (Yâ Rab! Sadrını şerheyle...) diye tazarrû ve ni-
yaz etmişken, Nebiyyi ins-ü can aleyhi ve âlihi salâvatullah-ir-
Rahman efendimize :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْمَنْشَرُحُ لَكَ صَدْرَكَ ۝ وَوَضَعْنَا عَنْكَ وِزْرَكَ ۝ الَّذِي
انْقَضَ ظَهْرَكَ ۝ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ۝ فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۝
إِنْ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۝ فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ ۝ وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَارْغَبْ ۝

Elem neşrah leke sadrek ve vedâ'nâ anke vizrek-ellezî enkade zahrek ve refe'nâ leke
zikrek fe-inne mâ'al usri yüsren inne mâ'al usri yüsra fe-izâ feragte fensab ve ilâ Rab-
bike fergab...

El-İnşirah : 1 - 8

(Ey ekmel-ir-rüsül! Senin sadrını şerhetmedik mi?)

hitab-ı izzetiyle kadr-i valâyı Muhammediyyeyi ahkâmı aslâ
eskimeyecek olan Kur'an-ı azim-ül-bürhanında tebşir ve ilân bu-
yurmaktadır.

**Kemal üzere seni vasfeylemek mümkün mü sultanım,
Ki, meddâhın Cenâb-ı Kibriyâ'dır yâ Resûlallah!...**

Evet; Allahu azim-üş-şân, Habib-i edibine bu sûre-i celile ile hitap buyurarak ona olan in'am ve ihsanlarını açıklamaktadır.

ELEM NEŞRAH LEKE SADREK = Ey âlemlere rahmet olarak gönderdiğim habibim!.. Mahalli nübüvvet ve mâ'rifeti ilâhiyyeye makar olup arş-ı hakiki olan göğsünü nûr-u ilâhim ile nurlandırarak genişletmedim mi? Mübarek göğsün o nuru ile öylesine nurlandı ki, bu âlem-i şühudu ve âlem-i gaybı sana müşahede ettirdi. Bedeninde kesafetten zerre kalmadı. Çünkü, bütün vücudunu nur eyledim.

Burada biraz durup hep birlikte düşünelim: Bilindiği gibi Seyyid-ül-ebrâr aleyhi ve âlihi salâvatullah-il-Gaffâr efendimizin gölgesi yoktu. Zira, nurun elbette gölgesi olmazdı. Mevlid müellifi Süleyman Çelebi hazretleri bunu ne güzel ifade buyurmuşlardır :

**Baştan aşağı nûr idi gövdesi,
Nûr ayandır, nûrun olmaz gölgesi...**

Şimdi, âyet-i celilenin şerhine devam edelim. Allahu sübhanehu ve tealâ böyle buyuruyor :

Ey Resûl-ü zîşân!... Mübarek bedeninin ve cisminin mübarek ruhuna ta'allûku, seni makam-ı cem'den men'etmedi. Ne dünya alâyişi, ne de halk ile muamelen seni Hak'tan uzaklaştırmadı. Sen, öyle bir şems-i hakikatsin ki, makam-ı cem ile makam-ı farkın sende müsavi olduğuna ve hepsini cami bulunduğu :

وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خَلْقٍ عَظِيمٍ ﴿٤١﴾

Ve inneke le-alâ hulûkin aziym....

El—Kalem - 4

(Gerçekten sen pek büyük bir ahlâk üzerindesin.)

âyet-i kerimesi âdil bir şahit olarak bütün insanlığa gösterilmiştir.

**Hüsn-ü ahlâk ile Muhammed'sin,
Bi-cemi-il-mehamid-i Ahmed'sin...**

Gerçekten de öyledir. Nûr-u ilâhi ve feyz-i sübhani bir kulun kalbine nüzul edince, o kalpte inşirah tahassül ve o göğüste feth-i küşâd tahakkuk eder ve o kalbe nâzil olan ilimden ve mâ'rifet-i ilâhiyyeden ötürü o sadır genişler. Netekim, Cenab-ı fahr-i risaletmeab aleyhi ve âlihi salâvatullah-il-Vehhâb efendimiz de, kavminin bütün ezalarına, zulüm ve cefalarına sabır ve tahammül göstermiş, bir çok âsinin isyanını, mücrimlerin cürmünü affeylemiş, onlara geniş bir müsamaha ile mukabele etmiş, hidayete erişmeleri için tazarrû ve niyazda bulunmuş ve bir çoklarını azab-ı ilâhiden azad eylemiştir.

Vâris-i Nebi oldukları ve ahlâk-ı Muhammediyye ile mütehallık buldukları için, bütün Evliyâ'ullah da kendilerine karşı yapılan kötülük ve haksızlıkları affile karşılamışlar ve üstelik bu kötülük ve haksızlıkları yapanlara iyilik ve ikram ile mukabele etmişlerdir. Zira, onların da göğüsleri şerholunmuş ve kalplerine nûr-u Ahmedi nüzul etmiştir ki o göğüsler ve kalpler merhamet ve şefkat ile dolmuştur.

Sahib-i şeriat aleyhi ve âlihi ekmel-üt-tahiyyet efendimiz RA'UF ve RAHİYM idiler. Bahusus, kalb-i nübüvvetpenahileri kudret eliyle inşirah kabul ettiğinden, yerlerden ve göklerden daha geniş ve vâsi olmuştur.

Bu vesile ile ihvan-ı din-i mübiyne bir kerre daha hatırlatmak isteriz ki, Hz. Peygamber aleyhi salâvatullah-il-ekber efendimize taraf-ı ilâhiden şakkı sadır üç defa olmuştur. Bir hikmet-i sübhani muktezası HUZUZÂT-I ŞEYTANİ olan siyah kan, sadr-ı nübüvvetpenahilerinden giderilmiş ve böylelikle mübarek kalpleri dünya hayatına meyil ve rağbetten arınmıştır ki, böylelikle makam-ı irfanda daim ve huzur-u insanda kaim olsun. Unutmamak gerekir ki, hazzı şeytan insanın göğsünde buldukça, o insanın kalbi mâ'siyyet ve günaha meyil ve rağbet eder. Mâ'siyyet ve günaha meyil ve rağbet eden insan ise aslâ makam-ı irfanı bulamaz. Her türlü dünya zevkleri ve şeytani şevkleri ile dolu olan kalplerde Muhabbet-i Mevlâ'ya yer olmaz.

Kalpten ağyârı def'etmedikçe yâr oraya gelebilir mi? Düşman çıkmadıkça, dost bir kalbe girebilir mi?

MEN AREF dersinde lâl oldu lisan-ı ehl-i hal,
Harf-ü imlâdan münezzehtir makalât-i ricâl...

VE VEDE'NÂ ANKE VİZREK-ELLEZİ ENKADE ZAHREK = Biz, azim-üş-şân zellâtını senden ref'eyledik. Senden, hata, isyan ve günah sudur etmez. Sen, benim hifz-u amanım altındasın. Senin fiilin, işin ve her sözün ancak vahyi ilâhiyyem iledir.

ELLEZİ ENKADE ZAHREK = Senin mübarek zahrından, günah ve ma'siyet yükünü kaldırdım. Ey Habibim! Sen bütün zellelerden ve günahlardan uzaksın, arınmışsın, mâ'sumsun. Sen, günah işleyemezsin. Ey Feyz-i Hüdâ ve Resûl-i Kibriyâ! Biz, senden sâdir olabilecek ve böylelikle arkana yüklenip sana ağırlık verecek, halk arasında ve mahşer yerinde insanı mahcup edecek günahların hiçbirisini sana işletmeyeceğiz. Biz azim-üş-şân, âşıkların gözlerine nur olan zât-ı Ahmediyeni, cism-i Muhammediyene hüsn-ü muamele ihsan ederek seni zelleden, mâ'siyetten tamamiyle arındırdık. Seni aziz, mâsum, edepli ve makam-ı huzuruma enis eyledim. Ey Habibim, sen gerçekten mâ'sumsun, Ra'ufsun, Rahiymisin, Azizsin. Bütün suçlardan, zellerden, mâ'siyetlerden tamamiyle berisin. İsmimle ismini cem'eyledim. Zâtını, zâtıma mir'at eyledim. İsmi ve şânını ezan ile de ilân ve ilâm eyledim. Dualarını ve isteklerini kabul buyurdum. Seni, bütün insanlara şefaataç kılarak şefaatinin kabul eyledim. Sana itaati, zât-ı ahadiyyetime itaat olarak kabul eyledim. Makam-ı Mahmud'u sana bahş ve ihsan eyledim. Cennet ve cehennemi sana muti kıldım. Sana, livâ-i hamdi verdim. Bütün Enbiyâ'yı ve salihleri senin bu livân altında toplamağa söz verdim. Sebeb-i hilkat-ı kâ'inat ve mebde-i hayat sensin. Senin nurundan bütün eşyayı ve halkı icad eyledim. Âdem'in tövbesini senin hürmetine kabul eyledim. Nuh'a senin hürmetine necat verdim. İbrahim, senin nurunu hâmil bulunduğundan Halil ittihaz eyledim ve ona nâr-ı Nemrud'u senin nurunla nûr eyledim. Musa kelimim : (YÂ RAB!.. SADRİMİ ŞER-

HEYLE..) diye niyazda bulunduğu halde, senin mübarek sadrını ben şerheyledim. Mübarek göğsünü arşımdan daha nurlu kılarak sadrını arş-ı hakiki ilân eyledim.

**Cihana mahz-ı rahmettir zuhurun yâ Resûlallah,
Zuhurundan zuhura geldi nurun yâ Resûlallah..**

VE REFE'NÂ LEKE ZİKREK = Ey misbah-ı Hüdâ ve ey Sirac-ı hidayet-i Rabbil-âlemiyn!.. Biz, senin zikrini, ismini ve cismini öylesine yücelttik ki, ezan ve kamette, zât-ı ahadiyye-time iman için şهادette, bize yapılan ibadât ve tâ'atte, salât-ı teşehhüdde ism-i şerifin ismimle birlikte zikrolunuyor. Cennetin her tarafına da ismimle ismini yazdırdım. Bana iman ettiği halde sana inanmayan ve iman etmeyene cenneti haram kıldım. Zât-ı pâkini zâtıma mir'at eyledim. Riza-i şerifini rizama muvafık kıldım. Cennetin kapılarından başlayarak, cennet ağaçlarının yapraklarına varıncaya kadar, ism-i şerifini ism-i ilâhiyyeme mukarin kıldım. Mâlik kıldığım sırrı kemâlâtını, melekler arasında ibraz ve ilân eyledim. Levh ve kalemde, seni malik kıldığım ilmimi izhar eyledim.

Ey Cemal-i Muhammediyyeye müştak olan âşıklar!

Bir kimsenin bin yıl ömrü olsa, bu bin senelik ömrünün tamamını ibadetle geçirse, her yerde ve her şeyde Rabbine inanıp, Mevlâ'sını tasdik eylese, fakat Resûl-ü Ekrem ve Nebiyyi muhterem sallallahu teâlâ aleyhi ve sellem efendimizin nübüvetini işittiği halde Habib-i edib-i Kibriyâ'yı yalanlasa ve Resûl-ü müctebâya iman etmese, Allahu teâlâ'nın varlığını tasdik etmesi ve o bin yıllık ibadeti kendisine hiçbir hayır ve yarar sağlamaz, küfürden kurtulamaz ve mutlâka cehenneme müstehak olur.

Buna mukabil, bir diğerkimsenin de bin senelik ömrünün tamamını suç, günah ve isyanlarla ve mâ'azallah mâsiyyet lekesiyle yüzünün simsiyah olarak geçirdiği düşünülse, Allahu teâlâ ve Resûl-ü müctebâ'yı tasdik ve iman getirirse Habib-i Hüdâ'yı tasdikinden dolayı affı ilâhiyye mazhar olur, cehennemden kurtulur ve mutlâka cennet ve cemale erişir. Zira, Resûl-ü Rabbil-âlemiyn mâ'suku Hüdâ'dır, şefi-i rûz-i cezadır, melce-i

fukara ve enis-i zua'fadır. Mâ'suk-u Hüdâ olduğundan dolayı da, Zât-ı Muhammediyyetini tasdik ve ikrarda âşıkı mâ'suktan ayırmağa Allahu zül-celâl-i vel-cemali vel-kemal razı olamaz. Zira, Habib-i edib-i Kibriyâ efendimiz nûr-u Hüdâ ve âlemlerin maksududur.

**Şeref-i zâta delâlet eder esmây-ı şeref,
Rehber-i nûr-u sıfat oldu müsemây-ı şeref..**

Âdem aleyhisselâm, ona iman etmekle şeref bulmuştur. İdris aleyhisselâm, onun o nurun tedris sıfatının mebd'idir. Nuh aleyhisselâma, onun gözlerinin nuru kılavuzluk ve rehberlik etmiştir. İbrahim aleyhisselâm, o Nebiyyi âhir zamanın dininin misafiridir. İsmail aleyhisselâm, o mahbub-u ilâhinin فرمانına teslim olan kurbanıdır. İshak aleyhisselâm, o mergub-u Hüdâ'nın müştak-ı didâridir. Yakup aleyhisselâm, o fahr-i cihanın mü'tekif-i beyt-i hazanıdır. Yusuf aleyhisselâm, o Nebi'ler serverinin taht ve bahtı, Mısır'ın şadânıdır. Musa aleyhisselâm, o iki cihan sultanının medine-i harimidir. Davut aleyhisselâm, o yüce sultanın meddahıdır. Yahya aleyhisselâm, şevk-i vaslının gamküsarıdır. İsa aleyhisselâm, kudümünün müjdecidir. Cebrail aleyhisselâm, harim-i muhtereminin râzıdır. İsrail aleyhisselâm, Mi'râc gecesi onun rikâptarıdır. Mikâ'il aleyhisselâm, münacat vaktinde onun hemdemidir. Azrail aleyhisselâm, refik-i şefikidir. Güneş de dahil olmak üzere bütün ecrâm-ı semaviyye Habib-i edib-i Kibriyâ'nın cemalinin pervaneleridirler. Dualarının, ind-i mâ'nevîde kabule karin olmasının utbe-i aliyyesidirler, rahmet-i Rahman'a nail olmanın rehber-i celilesidirler.

Demek oluyor ki, ol Resûl-ü kerim ve mergub-u rahiyim, mahbub-u Hüdâ ve maksud-u âlem, bütün mümkinatın vücuda gelmesine sebep ve gaye olmuştur. Bundan dolayı, sebep-i hilkat-i kâ'inat ve mefhar-i mevcudat efendimizin hak katında şefaati makbul ve bütün istekleri kabul olmuştur. O, ayn-ı ni'met-i uz mâ ve münciyyi Hüdâ olduğundan, o zât-ı akdesin nübüvvetini tasdik etmekle kalmayarak muhabbetini de kalp evine nakşetmek imanın kemaline sebeptir. Her kim, gönül evini aşk-ı

Muhammediye ile nurlandırırrsa, cemal-i Muhammediyyeyi ve makam-ı Ahmediyyeyi müşahede eyler ve bunun neticesi olarak da aşkı günden güne artarak mir'atı hak yolunda pervane gibi kendisini yakmak ister ki, bu mertebeye erişen âşıklara da lâzım ve vâcip olan budur.

**Gülşen abâd-ı hakikattir gönül,
Âşiyân-ı mürğ-i vahdettir gönül...
Akl-ı kül pervane-i ruhsarıdır,
Şem'i cem'i ehl-i halvettir gönül...
Levh-i mahfuz-u ilâhî ondadır,
Mecma-ı gayb-ü şehadettir gönül...**

Buracıkta ve bu vesile ile bir esrar-ı ilâhiyyeyi açıklamak gerekiyor :

Sultan-ı serir-i din-i mübiyn aleyhi ve âlihi salâvatullah-il-mu'yn efendimiz, bu âlemin görünen ve görünmeyen, insanlar tarafından bilinen ve bilinmeyen bütün diğer âlemlerin icadına sebeptir demiştik. Allah azze ve celle, kudretiyle Âdem'i halk buyurarak ruh Âdem aleyhisselâmın vücudunda karar bulunca, Hz. Âdem'in her uzvuna, ve bütün hassa ve kuvvetine bu âlemden türlü türlü nurlar aksetmeğe başladı. Bu nurlar öyle bir mertebeye vardı ki, her aza kemal ile iftihara koyuldu. Âdem aleyhisselâmın gözü lisana gelip dedi ki :

— Eğer ben halkolunmasaydım, Âdem bu âlemi nasıl seyir ve temaşa ederdi? Bu renk renk kâ'inatı nasıl görürdü?

Ayaklar lisana gelip dediler ki :

— Eğer bizler olmasaydık, Âdem nasıl yürür, kalkar veya otururdu?

Hâsılı, eller bir türlü, parmaklar bir türlü ve bütün diğer uzuvları, hassaları ve kuvveti birer türlü lisana gelerek herbiri kendi kemali ve üstünlüğü ile öğrenmeğe ve böbürlenmeğe başladılar.

Bunun üzerine Âdem aleyhisselâmın ruh-u pür-fütuhu, onların bu öğrenmelerini ve böbürlenmelerini duyunca hepsine birden hitabederek :

— Eğer ben olmasaydım, hepiniz harap olur, malik bu-

lunduğunuz üstünlük ve kuvvetten düşer, çürüyerek helâk olurdunuz. Demek ki, sizler hepiniz bensiz hiçbir işe yaramazsınız, dedi.

Ruh, kendi üstünlüğünü anlatarak öğünmesini daha tamamlamıştı ki, âlem-i gaipten bir nida geldi :

— Ey ruh! Eğer, aks-i cemal-i canân ve Habib-i Mennân'ın dünyaya gelmesini istemeseydim, eğer Habib-i edibim Muhammed'imi yaratmayacak olsaydım, izzet ve celâlim hakkıyçün sizlerin hepinizin vücutlarınız ademde, yani yoklukta kalır ve bugün hiçbiriniz böyle öğünemezsiniz. Bilmelisiniz ki, iftihar etmek ancak Habib-i edibime lâyıktır. Zira, o benim mahbubum ve mergubumdur. Onun muhabbeti, bütün bu âlemleri yaratmaklığıma sebep olmuştur. O zatı akdes ve cismi mukaddes olan mahbubumun zatını, zatıma mir'at edindim ve onun rızasını rizama muvafık ve mutabık kıldım, buyurularak şân-ı Ahmediyye gerek bu âlem-i şühuda ve gerekse âlem-i Ceberût ile âlem-i Melekût'a duyuruldu.

**Kûhl-ü MAZAG-AL-BASAR nûr-u kemal olmuş sana,
AHSEN-İ TAKVİYM mir'at-ı cemal olmuş sana...**

Muhterem ihvan-ı din-i mübiyn! İnsanoğlu, Rabbimizin feyiz ve inayeti, lûtuf ve hidayeti muktezası olarak bahş ve ihsan buyurduğu nisbet ve miktarda ilim tahsil edebilmektedir. Bugün, özellikle müsbet ilimler sahasında kaydolunan terakki ve inkişafı elbette inkâr etmek mümkün değildir. Ancak, şurası da mutlâk ve muhakkaktır ki, yine bugün vasıl olunan ilmi seviye, ilmin sonu ve hele sonucu değildir. Yani, daha açık bir devimle insanoğlunun ilim olarak bilebildikleri, henüz bilemediklerinin yanında âdeta hiç mesâbesindedir. Tıpkı bunun gibi, bu âlemde tanınan ve bilinen insanlar, hakkıyla ve lâyıkiyle tanınmayan ve bilinmeyen insanlarla mukayese edilecek olursa, aynen ilim bahsinde olduğu gibi, henüz bilinmeyen ilmî hakikatlerin yanında bilinenin azlığı nisbetindedir. Bazı insanları Allahu teâlâ bilir, insanlar bilmezler, bilemezler. Bazılarını da, Mevlâyı müte'al hazretleri insanlığa bildirmişti ama, insanoğlu me'lûf bulunduğu gaflet ve cehaletle onları hakkıyla ve lâyıkiy-

le tanıyamamış ve bilememiştir. Belki, tanıdıklarını ve bildiklerini sanmışlardır. Çoğunluk, bu mû'tena ve müstesnâ zevatın yalnız isimlerini duymuşlar, bazıları da bakmışlar ve görmemişlerdir. Zira, bakmak başka, görmek, hele görebilmek ise bambaşkadır. Bu sebeple, bu zevat hakkıyla ve lâyıkiyle teşhis edilememiş, bilinmemiştir.

İrfan ehli takdir ve tasdik ederler ki, insan ÂLEM-İ-KÜBRÂ yani BÜYÜK ÂLEM ve gördüğümüz âlem ise ÂLEM-İ-SUGRÂ' yani küçük âlemdir. İnsanı, bu bakımdan değerlendirecek olursak, ÂLEM-İ-KÜBRÂ olan insanı tanımanın gerçekten çok zor ve çetin bir mes'ele olduğu kolaylıkla anlaşılır. Hal böyle olunca, tanınmayan ve bilinmeyen zevatın, neden tanınmadıklarını ve neden gereği gibi değerlendirilemediklerini de anlamak kolaylaşmaktadır. Onları, ancak ve yalnız Allahu teâlâ hakkıyla ve lâyıkiyle bilmiş ve lûtfiyle insanlara da bildirmiştir ama, gafil ve cahil insanlık tanıdığını ve bildiğini zannettiği halde künh-ü zâtını tanıyamamış ve bilememiştir.

Bu açıklamalarımızdan da anlaşılmaktadır ki, insanlar tarafından hakkıyla ve lâyıkiyle tanınamayan ve bilinmeyen zât-ı akdes, Seyyid-ül-enâm aleyhi ve âlihi efdal-üt-tahiyyete ves-selâm efendimiz hazretleridir. Biraz yukarıda bilvesile belirtmeğe çalıştığımız gibi ÂLEM-İ-KÜBRÂ olan insanı tanımak ve bilmek bi-zâtihi çetin bir iştir. Bahusus, Bâ'is-i hılkat-i kâ'inat aleyhi efdal-üt-tahiyyat efendimizi hakkıyla bilmek ve tanımak âdeta muhaldir. Hiçbir akıl sahibinin HAKİKAT-İ-MUHAMMEDİYYE'yi idrak edebilmesi mümkün ve mutasavver değildir. O nuru ancak ve yalnız Allahu teâlâ ve tekaddes bilir. Zira, Habib-i edibini kendi nurundan halk ve icat buyurmuş ve bundan dolayı da o nur sebab-i hılkat-ı kâ'inat ve mebde-i hayat olmuş ve bütün âlemlere ŞÂHİD, BEŞİR, NEZİİR ve RAHMETEN LİL-ÂLEMİYN olarak gönderilmiştir. Öyle bir nur ki; bütün kâ'inat, mevcudat, mahlûkat ve mümkünatın yaratılmalarına sebep ve vesile olmuş ve HAYAT dediğimiz bu yaşantının başlangıcını teşkil etmiştir. O nur ki, Allahu azim-üş-şânın varlığına ve birliğine, âdil bir şahit olmak, Hakkın varlığına ve birliğine inanan ehl-i iyman ve tevhidi cennet ve cemel ile müj-

delemek, inanmayan kâfirleri ise Allahu teâlâ'nın azabıyla korkutmak ve âlemlere rahmet olarak gönderilmiş, ona itaatın Allahu sübhanehu ve teâlâ hazretlerine itaat olacağı, onun rizasının Hakkın rizasına muvafık ve mutabık bulunacağı, ona tâbi olmanın Rabbimize tâbi olmak gibi kabul buyurulacağı Kur'an-ı azim-ül-bürhanda kesinlikle tebliğ ve beyan olunmuş ve bu ilâhî hüküm bütün insanlara, meleklerle ve cinlerden Hakk'a iman edenlere duyurulmuştur. Yerlerin ve göklerin, bilinen ve bilinmeyen, görünen ve görünmeyen âlemlerin Rabbi ve mürebbisi olan Allah azze ve celle, kitab-ı keriminde iman edenlere hitap buyurmakta ve :

— Zât-ı ecelli â'lâmla bütün meleklerim, Habib-i edibime salât etmekteyim. Ey şeref-i iman ile müşerref olanlar! Sizler de Nebiyyi zişânıma salât ediniz, emr-i celil-i sübhanisiyle kadr-i valâsını biz gafillere duyurmaktadır.

Bu emr-i ilâhî üzerine mü'minler şöyle niyaz etmektedirler :

— Ey Rabbimiz! Habib-i edibine lâyük olan salât-ü selâmı bizler bilemeyiz. O nûr-u aziymi, ancak âlemlerin Rabbi olan sen Rabbimiz, ilm-i ezelin ile bilebilirsin. Binaenaleyh, ona lâyük olan salâtı da yine ancak sen bilirsin. Ey âlim-is-sırrı vel-hafiyât olan yüce Rabbimiz! Zât-ı ülûhiyyetinle Habib-i edibine lâyük olan salât ve selâmı sen ver.

Feyz-i Hüdâ, nûr-u safa;
Ahmed, Muhammed Mustafa...
Şems-id-Duhâ, Bedr-id-dücâ;
Ahmed, Muhammed Mustafa...
Gencine-i ümmül-kitâb,
Mecmu'a-i fasl-il-hitâb,
Vallahu â'lemü bis-sevâb,
Ahmed, Muhammed Mustafa...

Allahu teâlâ'nın bazı has kulları vardır ki, bu zevât-ı âlişân, Nebi'ler ve mürsellerdir. Hak celle ve alâ, taraf-ı ilâhisinden bu zevatı insan topluluklarına göndererek risalet ve nübüvvetlerini ilân ettirmiştir. İnsanlar, bu mutlu ve kutlu kişilerin ancak

zâhirine ârif ve bazı vasıflarına vâkıf olabilmişlerdir. Hattâ, denilebilir ki bu zevat-ı zevil-ihtiramın zâhirlerine ârif olanlar bile pek azdır, ki bunlar iyman ehli olanlardır. Enbiyâ'nın zâhirlerine de ârif olmayanlar ise küfür ehlidirler. İyman ehli oldukları halde, Enbiyâ'nın ancak zâhirine ârif olanların azlığı gözönüne getirilirse, küfür ehlinin Nebi'leri tanıyabilmeleri mümkün müdür? Kaldı ki, Nebi'lerin mâ'na ve hüviyyetlerine Allahu teâlâ ve tekaddes hazretlerinden gayrı kim ârif olabilir? Allahu azim-üş-şândan gayrı Nebi'lerin mâ'nalarına kimsenin ârif olamayacağı gerçeği karşısında, Nebi'ler serverinin mâ'na ve hakikatine Allahu teâlâ'dan başka kim ârif ve âlim olabilir?

Ashab-ı kirâmdan ve kendisine taraf-ı Risaletmeab'dan bazı sırlar tevdi buyurulan zevat-ı zevil-ihtiramdan Ebu-Hureyre radiyallahu anh şöyle diyor :

— Ben, Hazret-i Peygamber aleyhi ve âlihi salâvatullah-il-ekber efendimizden iki dağarcık ilim aldım. Bir dağarcığını açtım ve söyledim. Öteki dağarcığını açıp söyleyecek olursam, başımı gövdemden ayırırsınız.

Sırdaş-ı Nebiyyi zişân Huzeyfe't-ül-Yemani radiyallahu anh-ül-Bâri, Hayder-i Kerrâr Hz. Ali kerremallahu vechehu ve İbn-i Abbas radiyallahu anhüm ecma'ıyn efendilerimiz de sırrı ilâhiden Cenab-ı Fahr-i Risalet'e tevdi buyurulan bazı esrara vâkıf ve agâh idiler. Fakat, hakayık-ı Muhammediyye'ye vukuf-ları, kendilerine bahş ve ihsan buyurulan isti'datları ve nasip-leri kadardı.

Bir hususa dikkatinizi çekerim :

Resûl-ü Rabbil-âlemiyn aleyhi ve âlihi salâvatullah-il-Mu'ıyn nasıl ki ind-i ilâhiyyede aziz idiyse, ona tâbi olan ümmetleri de Allahu teâlâ katında aynı derecede şeriftir. Zira, bir ümmetin kıymet ve şerafeti, tâbi olduğu Nebiyyi â'zamdandır.

**Cümle ümmetten hayırlıdır o şahın ümmeti,
Ümmetine cümleden artık eder Hak Rahmeti,
Enbiyâ ânınla buldu bunca lûtf-u izzeti,
Ben onun lûtfuna, ihsanına kurban olayım...**

H İ K Â Y E

Bir â'rabi, huzur-u fâ'iz-in-nuru Cenab-ı Fahr-i Risalet'e kabul olunmak şeref ve bahtiyarlığına erişerek sordu :

— Ey Resûller Resûlü!.. Kıyamet günü, bizim hesabımızı kim görecektir? Bizi kim hesaba çekecek ve kim bizden hesap soracaktır?

Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz saadetle cevap verdiler :

— Allahu teâlâ ve tekaddes hazretleri soracaktır.

Â'rabi, bu cevaptan fevkalâde memnun ve mesrur oldu ve :

— Kâ'benin Hâlık-ı hakkı için kurtulduk. Zira : **(El-kerimü izâ kadere gafere = Kerem sahibi olan kadir olursa bağışlayıcı, yarlıgayıcıdır.)** Allah azze ve celle hazretleri de kulunun günahından geçicidir. Seni böylesine seven ol Kerim Allah, seni tasdik eden, sana iyman getiren kullarını sevmez mi? Onların suçlarını ve günahlarını affetmez mi?

Muhbir-i sadık aleyhi selâmullah-il-Hâlık efedimiz :

— Doğru söyledin yâ â'rabi!.. iltifatıyla tasdik buyurdular.

Ey benim canımdan aziz kardeşim :

Habib-i edib-i Hüdâ'yı herşeyinden ziyade sev ki, iymanın kemale ersin, tasdikin mergub ve memduh, amellerin muhlis ve makbul olsun. **(El-mer'ü mâ'a men ahebbe = Kişi, sevdiği ile beraberdir.)** Sen, Resûl-ü zişânı sev ki, Resûl-ü müctebâ da Allahu teâlâ'yı sevmektedir. Bu takdirde, kişi sevdiği ile beraber olacağından Fİ MAK'AD-I SIDK'a erer, zât cennetine girer, zevk ve safa sürersin. Eğer, bu âlemde iken bu muhabbeti elde edemediyse, ömrünü bedavaya verdin demektir. Durma, hemen gayret kuşağını beline sar, vakit geçirmeden seccadeye otur, Resûl-ü Rabbil-âlemiynin sünnet-i seniyyelerini ihyâya çalış, Evliyâ'ullah yoluna baş koymaya alış ve fırsat elde iken Muhabbet-i Muhammediyye'yi tahsil edegör. Zira, bu fırsat yakın bir gelecekte elinden çıkacaktır. Bir kerre ayrıldın mıydı, bir daha ne kadar çırpınsan bu âleme bir daha dönemezsin. Bundan sonra varıp gideceğin yerlerde hekim bulunmaz, günah illetine ve mâ'siyyet zilletine devâ olunmaz. Hazır çeşmeler akar-

ken testini temiz su ile doldur ki, bir zaman gelir sular akmaz, aksa da sana faydası olmaz. Neye ve nelere ihtiyacın varsa, şimdiden temin etmeğe bak, bir zaman gelir ki dükkânlar kapanmış olur, ne tüccar kalır ne de ticaret! Her alış-verişin bir mevsimi vardır. Vakitsiz öten horozun kafasını keserler. Sürüden ayrılan kuzuyu kurt kapar. Durma, hiç bekleme, hemen Hazreti Muhammed'in sallallahu aleyhi ve sellemine sürüsüne gir ve o sürüden ayrılma ki, sonra pişman olmayasın!.. Allahu teâlâ'ya ve onun rıza ve rahmetine talip ol ki, rizayı ilâhiyyeyi ve rahmet-i sübhaniyyeyi bulasın. Allahu teâlâ'ya teslim olmayan, onu bulamaz, rızasına talip olmayan rızasına eremez.

**Nâzenin bu ömrümüz, bir göz yumup açmış gibi;
Geldi geçti duymadık, bir kuş konup uçmuş gibi...**

İnsan, siyreti ile insandır, sureti ile değildir. Allahu teâlâ'dan ve Resûl-ü müctebâ'dan gafil olmak, bilenler için ateşte olmaktan beterdir. Allah'ı bilmeyen, Allah'ı olmayan ebediyyen şâd-ü handân olamaz. Bir kalpte, Allah ve Resûlüne muhabbet ateşinden eser yoksa, o kalp zulmet içinde zifiri karanlıktadır. Böylelerinin nur-u Hüdâ'dan da haberleri yoktur. Onlara, bir zorluk için iki kolaylık da verilmez. Oysa, Allahu teâlâ ve Resûl-ü müctebâ'yı sevenler için bir zorluğa iki kolaylık, bir celâle iki kerem vardır.

Dersimize devam ediyoruz :

FE-İNNE MÂ'AL USRİ YÜSREN İNNE MÂ'AL USRİ YÜSRÂ = Ey nur-u Rahman Habibim!.. Ey âşıkların gözü nuru Ahmed'im!.. Muhakkak, düşmanların ezâ ve cefalarıyla daralan sadr-ı şerifini, inşirah-ı sadr ile inâ'sumiyet ve hidayete tevfik kolaylığı vardır. Evet, her zorluk ile beraber iki kolaylık vardır. Mevlâyı müte'al hazretlerinin lûtuf ve keremidir ki, mihnet ve meşakkatten nice kullarını kurtarmış, zorluklarla mücadele edene, müşahedesiyle muamele eylemiştir. Zorluk mukabilinde, kolaylıkla muamele etmiştir. Zorluk hicabı karşılığında KEŞF-İ-HİCÂB ve REF'İ-İTÂB kolaylığını bahş ve ihsan buyurur. Dıyk-ı sadır karşılığı, şerh-i sadır kolaylığı ile karşılanır. Günah zorluğu karşılığında, affı mağfiret kolaylığı in'am edici-

dir. Dünya zorluğu mukabilinde, dünya ve âhiret kolaylığını ih-
san buyurur. Hastalık karşılığı sıhhat ve âfiyyet veya günaha
kefaret yahut derecâta nailiyyet kolaylığı verilir. Küfür zorlu-
ğu karşısında, iman kolaylığı, cehalet zorluğu karşısında mâ'
rifet kolaylığı in'am ve ihsan buyurulur. Mü'minlerin âsilerine
ateş zorluğu mukabilinde, onları nârdan çıkarıp cennet ve ce-
mal yüsürünü ihsan eder.

Seyyid-ül-Ebrâr aleyhi ve âlihi salâvatullah-il-Gaffâr efen-
dimizin âlem-i cemale intikal buyurmaları yaklaşınca, ümme-
tinden ayrılacağından ötürü mahzun olmasını önlemek ve Ha-
bib-i edibinin kalb-i münirini hoş ederek, onun ümmeti olmak-
la iftihar eden bizlere de müjdelemek için Allah azze ve celle
şöyle buyurdu :

— Ey Habibim, mahzun ve mükedder olma! Eğer, ecelin
gelir ve zâhırde vefat edersen, sana indirdiğim kitab-ı kerim as-
lâ vefat etmez. Biz, azim-üş-şân sana verdiğimiz ve senin mü'ci-
zen olan Kur'an-ı azim-ül-bürhanın şânını âli kıldık. Hükümü,
kıyamete kadar bâki kalacaktır. Kur'anımda, ziyade ve noksan
edilmeyecektir. Ben, seni iki âlemde de hıfz-u himaye edici olan
Rabbin, senin hadislerine yalan ve iftira katanların, senin fem-i
saadetinden çıkmayan bazı sözleri sana atıf ve isnad edenlerin,
yalan hadisler uyduranların sözlerinden senin sözlerini fark ve
temyiz ettiriciyim. Senin Hadis-i şeriflerinden de ziyade veya
noksan etmeğe kimsenin gücü yetmeyecektir. Biz azim-üş-şân-
dan gayrı hıfzedici bulunmadığını herkesten iyi bilen sen Ha-
bib-i edibimin şân ve şerefini de günden güne ziyade kılacağım.
İsm-i şerifini altın ve gümüşlerle tezyin ettirecek, mübarek na-
mını altın ve gümüşler üzerine bastıracağım. Senin için mih-
raplar ve minberler inşa ettireceğim. Muhabbet hususunda da,
sana muhabbeti Zât-ı ahadiyyetime muhabbet saydıracağım.
Benim kahrım, senin kahrın ve senin kahrın benim kahrım ola-
caktır. Seni seven ve sana tâbi olan kullar ve köleler büyük
mansaplara nail olacaklardır. Senin tebliğ ettiğin din-i mübiyn,
yerlerden göklere kadar heryeri ve herşeyi ihata edecektir. Kur'
an-ı kerimi ve senin Hadis-i nebevini kıyamete kadar ibka ede-
ceğim. Ey benim Habibim! Dinim nesholur diye korkma ve sa-

kın üzülme... Ümmetlerinin düstur-u mükerremi olan Kur'an-ı azim benim hıfz-u emanım altındadır ve onu her türlü tahriften, eksiklik veya noksanlıktan korumayı zat-ı ülûhiyyetimle ben der'uhte ettim. Din-i mübiyn-i islâm, her türlü tahriften masun olarak yeryüzünde pâyidar olacaktır. Ümmet-i Muhammed, ilâ yevm-il Haşr-i vel-karar kâ'inattan kalkmayacaktır.

**Asfiyânın gördüğü lûtf-u Hüdâ,
Evlîyânın sürdüğü zevk-ü safa,
Enbiyânın bulduğu devlet şehâ,
Devletindir yâ Resûlallah senin...**

Şunu söylemeden geçemeyeceğim : Bugüne kadar, islâm düşmanları, dinsizler ve densizler her türlü hiyle ve desiseye başvurarak din-i mübiyn-i islâmı bozmağa, Kur'an-ı kerimi tahrif veya kendi maksatları istikametinde te'vile, yalan ve uydurma hadisler uydurarak Hadis-i şerifleri çirkin ve kötü emellerine âlet etmeğe ve böylelikle islâma zarar vermeğe çok uğraşmışlar, mezbuhâne gayret ve faaliyetler göstermişler, avuç dolusu paralar dökmüşler, ve fakat hiçbir başarı sağlayamamışlardır. Zira, büyük islâm bilginleri, Hadis âlimleri âdeta piringten taş ayıklarcasına bu sahte ve uydurma hadisleri ayıklamışlar ve gerçekleri meydana çıkarmışlardır. Her çeşit fitne ve fesat, menfi propaganda ve islâm aleyhtarı gizli faaliyetler onların umdukları sonuçları vermemiş, tam tersine buna cür'et ve cesaret eden din düşmanlarını daima hüsrana uğratmıştır.

Her asırda yeryüzünün hemen her ülkesinde milyonlarca hamele-i Kur'an yetişmiş ve Allahu azim-üş-şân va'dinden hulf etmediğinden kitab-ı azimini hıfz-u himayesinde bulundurmuş ve her türlü tahriften korumuştur. Kıyamete kadar da koruyup kurtaracağı mutlâk ve muhakkaktır.

On dört yüzyıldanberi devam edegelmekte olmakla beraber, özellikle son asırda islâm dinini ortadan kaldırmak ve ümmet-i Muhammed'i sapık fikir ve ideolojilerin bataklıklarına çekerek yoketmek için sinsi sinsi sürdürülen ve günümüze kadar da devam eden islâm aleyhtarı gayret ve faaliyetler bozguna uğramış ve bu uğurda akla gelen ve gelmeyen her çareye baş-

vuran alçaklar, Allahu teâlâ'nın kahrına uğrayarak daima mağlûp olmuştur ve olmağa da mahkûmdur. Zira, ümmet-i Muhammed de kıyamete kadar pâyidar olacak, din-i mübiyn-i islâmî ve ahkâm-ı Kur'anı bozmağa veya tahrif etmeğe hiç kimsenin gücü yetmeyecektir. Şeri'at-ı garrayı Ahmediyye'nin üssü esası olan Kur'an-ı azim-ül-bürhan yerlerin ve göklerin ve bütün âlemlerin Rabbi olan Allahu zül-celâl vel-kemal hazretlerinin hıfzı, himayesi ve te'minatı altındadır.

Biz, olanca saffet ve samimiyetimizle inanıyoruz ki, Allahu teâlâ her emrinde galip ve bütün mahlûkat mağlûptur. Asırlardanberi sürdürülen yıkıcı faaliyetlere rağmen, millet-i islâmiyye ve ümmet-i Muhammediyye her gün biraz daha çoğalmakta, derlenip toparlanmakta ve Rabbimizin avn-ü inayeti ile 700 milyonu aşkın şu'urlu bir müslüman kitlesi yeryüzünde her bakımdan hakkı olan sorumluluğu yüklenmeğe hazırlanmaktadır.

İki katolik papazın, Vatikan'da Papa'ya verdikleri şu raporu dikkat ve ibretinize arz ederim. Basiret sahipleri için fevkalâde önemli olan bu raporlarında bakınız o iki papaz neler diyorlar :

— Yüksek makamlarından telâkki ettiğimiz emir üzerine, bu müşterek rapor altında isim ve imzaları bulunan biz iki rahip, Afrika'da tensip buyurulan bölgeye geldik. Burada, herşeyden önce bir kilise ile bir hastahane ve bir aşevi kurduk. On yıldanberi hastalarını tedavi ettik, açlarını doyurduk, çıplaklarını giydirdik ve bunun sonunda bazı kabileleri hristiyan yapmağa muvaffak olduk. Fakat, ne yazık ki bütün emek ve gayretlerimiz boşuna gitti. Zira, bulunduğumuz bölgeye gelen iki müslüman tarikat şeyhi, on uzun yıl geceli gündüzlü çalışıp dinerek hristiyan yaptığımız kabileleri, iki hafta gibi kısa bir zaman içinde müslüman yaptılar. Bu mağlûbiyyet ve hezimet karşısında, tekmil ümitlerini yitirmiş iki rahip olarak ya bu vazifeden affımızı veya bizim bulunduğumuz bölgelere müslüman şeyhlerinin sızmalarını önlemek için gerekli tedbir ve tertiplerin alınmasını ve islâm din adamlarının bölgemize sokulmamalarını bilgi ve takdirlerinize sunarız.

Evet, olay gerçektir ve iki rahibin sızlanmalarından da anlaşıldığı gibi iki müslüman şeyhi, iki kâfir papazın on yıl çalışıp çabalayarak şeklen hristiyan yaptıkları kabileleri, iki hafta gibi kısa bir süre içinde hidayete ve islâmiyyete erdirmişlerdir.

İslâmiyyet, bugün yalnız Afrika'da değil, Amerika ve hatâ İngiltere'de gündün güne artmaktadır. Bir çoklarının Allah'sız, kitapsız ve dinsiz topluluklar farzettikleri komünist ülkelerde bile islâmi şu'urun gelişmekte bulunduğunu belirten deliller ve emmâreler mevcuttur. Bu itibarla, kat'iyen şüphe edilmemelidir ki, önünde sonunda islâmiyyet yeryüzünün tek ve hâkim dini olacak ve islâm bayrağı ergeç dünya üstünde dalgalanacaktır. Çünkü, din-i mübiyn-i islâmın sahibi ve hâmisî, yerlerin ve göklerin ve yerlerle gökler arasında bilinen ve bilinmeyen, görünen ve görünmeyen âlemlerin yaratıcısı ve mutlâk maliki Allahu sübhanehu ve teâlâ hazretleridir. Nasipleri olup da, dinine kabul buyurduğu kimseler, nerede ve hangi ülkede bulunursa bulunsun, hangi ırk ve millete mensup olursa olsun, hidayet ve rahmet-i ilâhiyyeye nail ve mazhar olmaktadır.

H İ K Â Y E

Londra sefirimiz merhum Enis Akaygen beye atfen merhum Hayri Bayrı beyden dinlediğim bu olayı, her ikisine de vesile-i rahmet olarak arz ediyorum :

Merhum Enis Akaygen bey, Londra sefiri bulunduğu sırada orada bulunan müslümanların toplandıkları ve ibadet ettikleri yani bir bakıma mescit olarak kullandıkları bir apartman dairesine hem ibadet ve hem de yeni gelen müslümanları ziyaret maksadiyle gitmiş ve orada öz-be-öz İngiliz ırkından olan bir zatın müezzinlik ettiğini görerek kendi kendisine : «Herhalde Mısır'da veya bir diğer islâm ülkesinde tahsil etmiş ve orada şeref-i islâm ile mübâhi olmuş bir zat olacak...» diye düşünür. Namazdan sonra sohbet esnasında bir fırsatını bularak müezzinlik yapan o zata :

— Bu kadar güzel müezzinlik yapabildiğinize göre herhalde Mısır'da veya bir başka islâm ülkesinde bulunmuş ve bu işi talim etmiş olacaksınız, der. Irkan İngiliz olan o din kardeşi-miz kendisine cevap verir :

— Hayır efendim, bu yaşıma gelinceye kadar, ne İngiltere'den hatta ne de Londra'dan dışarı çıkmadım.

Rahmetli Enis Akaygen bey şaşırır ve sorar :

— Şu halde Kur'anı nerede tahsil ettiniz ve islâmı nerede öğrendiniz?

— Günlerden bir gün elime Kur'an-ı azimin İngilizceye tercüme edilmiş bir nüshası geçti. Okumağa başladım ve bir daha da elimden bırakamadım. Ancak, gündüz işimle gücümle uğraştığımdan pek vakit bulamıyor ve ancak geceleri yatağa girince uykum gelinceye kadar o mukaddes kitabı okuyordum. Bu hal böylece uzun süre devam etti. Kur'an-ı-kerimin İngilizce-tercümesini okumadan yapamıyordum, beni sanki büyülemiş ve kendisine bağlamıştı. Bir gece yine o kitabı okumuş ve uyuyakalmıştım ki, rü'yâmda bana nur yüzlü bir zat göründü. O derece güzeldi ki, daha ilk bakışta insanı etkisi altına alıyor ve onun tesirinden kurtulamıyordu. Kiminle teşerrüf ettiğimi kendilerinden sordum. Bana aynen şöyle buyurdu : (Her gece uykun gelsin diye okuduğun o kitap, Allahu teâlâ tarafından bana nâzil olan Kur'an-ı azim-üş-şândır. Ben, o kitab-ı kerimi taraf-ı izzetten getiren son peygamber Muhammed Resûlüllah'ını. Gel bana iyman et ve iki cihanda da aziz ol..) buyurdu. Kendilerine : (Bir hristiyan ülkesinde yaşıyorum. İslâmı ve Kur'anı kimden talim edebilir, kimden öğrenebilirim?) diye sordum. Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem, bana Londra'da mahalle, cadde, No. ve hattâ apartman dairesini iyice tarif buyurarak : (Orada bir Hint'li müslüman yaşamaktadır. Ona git ve kendisine selâmımı tebliğ et, sana Kur'anı ve islâmı öğretsin, sen benim dinimin müezzini ol!..) emrini verdi. Büyük bir sevinç ve ferahlıkla uykudan uyandım, yattığım odanın içine tarif ve tavsif edemeyeceğim nefis bir koku yayılmıştı. Sabah olmasını o günkü kadar hasret ve iştiyakla beklediğim başka bir gece hatırlamıyorum. Gün ağarırken, kalktım, yıkanıp temiz-

lendim, temiz elbiselerimi giydim ve büyük islâm peygamberinin bana tarif buyurdıkları adrese gittim, işaret buyurulan apartmanı buldum ve emrolunan dairenin kapısına geldim. İtiraf ederim ki, samimi bir heyecan içindeydim. Acaba neler göreceğim, nasıl karşılanacaktım? Apartman dairesinin zilini çalar çalmaz açıldı ve nur yüzlü bir zat, sanki kırk yıllık ahbab ve samimi arkadaş imişiz gibi güler yüzle beni karşılayarak ve bana adımla hitabederek : (Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin gönderdiği kıymetli misafir, evime hoş geldiniz, buyurunuz, içeri giriniz.) dedi. Hayret ve dehşet içinde kalmıştım. O nur yüzlü, tatlı sözlü zat, iki cihan serverinin bana islâmı ve Kur'anı öğretmesi için kendisine emr-ü ferman eylediğini bildirdi ve hemen derse başladık. Bu açık ve kesin keramet karşısında, İslâma, Kur'ana ve Peygamber-i âlişana büyük bir muhabbet ve iştihak ile sarıldım ve el-hamdü lillah hâlis bir müslüman oldum ve emr-i peygamberi gereğince o gündenberi de müslümanların ibadet ettikleri bu mescitte fahriyyen müezzinlik etmekteyim. Rabbimin inayet ve hidayetine şükürler olsun ki, tüccar terziyim ve malî durumum da yerindedir. İşte benim hayat hikâyem bundan ibarettir, dedi.

Cenab-ı erham-er-Râhimiyn Enis ve Hayri beylere garkagarik rahmet eylesin. Bu kıssayı cemaatime anlatmamı, merhum Hayri bey fakire vasiyyet etmişti. Bu vesile ile onun bu vasiyyetini yerine getirmekle de ayrıca mahzuz ve mesrurum.

**Vasfeden hilye-i evsâfını ey nûr-u Hüdâ,
Nûru tavsif ederek, nûr olur ehl-i safa...**

Allahu teâlâ, nerede olursa olsun, hangi ülkede ve hangi ırktan bulunursa bulunsun kimi dilerse dinine kabul buyurur.

Allahu teâlâ, kim ve ne olursa olsun, hangi ülkede ve hangi ırktan bulunursa bulunsun, dilemediğini dalâlete iletir.

Resûl-ü Rabbil-âlemiyn aleyhi ve âlihi salâvatullah-il-Mu'ıyn efendimize ve onun Allahu teâlâ tarafından getirdiği kitab-ı kerime ve din-i mübiyne, Resûl-ü müctebâ'ya iymân eden mü'miniyne düşmanlık eden, Kur'ana ve islâma husumet besleyenlerden çoğu vardır ki, Habib-i edib-i Kibriyâ'nın kölesi olmak-

la iftihar eden islâm velilerine muhabbet etmektedirler. Evliyâ' ullahın hayat hikâyelerini ve menkıbelerini okuyarak onların ahlâklarıyla ahlâklanmağa heves edenlerin sayısı hergün biraz daha artmakta ve çoğalmaktadır.

Hiç düşündünüz mü, acaba bu neden böyle olmaktadır?

Çünkü, hakayık-i Muhammediyye'ye hiç kimsenin hakkıyla ve lâyikiyle vâkîf ve ârif olması mümkün ve mutasavver değildir. Herkes, ancak nasibi ve istidadı kadar bazı sırlara vâkîf olabilmekte ve yine nasibi ve istidadı kadar onun feyiz ve ruhaniyyetinden nur alabilmektedir. Hal böyle olunca, Resûl-ü zişânı herkesin anlaması, tanınması ve bilmesi muhal olduğundan ancak o nûr-u Hüdâ'ya tâbi olarak yüksek mertebelere erişen Hak velilerinin fiil ve hareketleriyle gerçek hüviyyetlerini, dünya hayatı ve insan hakkındaki hâlis niyyetlerini izlemek suretiyle bu yüce kişilerin baş tâcı ettikleri âhir zaman peygamberinin mümtaz haslet ve üstün meziyyetlerine bir dereceye kadar âşina olabilmek bahtiyarlığına erişmektedirler. Habib-i edib-i Kibriyâ'ya iman etmeyen ve hattâ Resûl-ü müctebâ'yı inkâra yeltenen gafillere ve cahillere Hak velileri gerekli ders ve irşâdı verdiklerinden Resûl-ü ekrem sallallahu aleyhi ve sellem efendimize muhatap olmağa lâyık bulunmayanlar ancak onun velilerine âşık olup gönül bağlamakta ve bu yoldan islâma ve imana gelebilmektedirler.

Unutmamak ve daima gözönünde bulundurmak gerekir ki, her veli insanları Resûl-ü zişâna ve Allahu teâlâ'ya ulaştıran birer kapı gibidir. Yukarıda naklettiğimiz kıssada da açıkça görüldüğü gibi, Londra cami-i şerifinde müezzinlik yapan zata, böyle bir kapı açılmış ve o zat bu kapıdan geçerek şeref-i iman ile müşerref olmuştur. Bunun, bir çok misalini hepimiz çevremizde görmüş veya işitmişizdir.

Bu daima böyle olagelmıştır. Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimize körü körüne muhalif olanlar, Resûl-ü müctebâ'nın haline, ilmine ve ahlâkına vâris olan Hak velilerini sevmiş ve tasdik etmişler ve bir çokları bu yüzden hidayete erişmişlerdir. Ancak, ne hikmetse bunlar sevdikleri ve saydık-

ları Hak velilerinin, Nebiyyi âhir zamanın bendesi ve kölesi olduklarını, her zaman ve her yerde bununla öğündüklerini göremiyor ve hatta sezemiyorlar. Meselâ, bugün Batı'da Hazret-i Mevlâna'ya (Kuddise sırruh) gıyâben âşık olan, onu can ve gönülden sevip sayan ve her sözünü tasdik eden, onun yoluna ve eserlerine hayran olanların sayıları yüzbinleri aşkındır. Hal böyle iken, bilmezler ki Cenab-ı Mevlâna Fahr-i kâ'inat aleyhi ekmel-üt-tahiyyât efendimizin kulu, kölesi, bendesi ve hatta bastığı yerlerin bir tozu mesâbesinde olduğunu kemal-i tefahürle beyan buyurmakta ve bundan şeref duymaktadır. Oysa, bu yüzbinlerden çoğu Hz. Mevlâna'ya hürmet ve muhabbet beslediklerini itiraf ettikleri halde, onun kölesi olduğunu bildirdiği Resûl-ü zişânı hiç tanımıyorlar.

Evet, aziz kardeşlerim! Bu, bir nasip mes'elesidir. Habib-i edib-i Kibriyâ talip olmayınca, bu zavallılar Hakkın habibine nasıl talip olabilirler? Şu kadar ki, Hak velileri Resûl-ü zişânın hali ile hallenerek hal vârisi ve büyük islâm bilginleri de Mefhar-i âlem efendimizin ilminin vârisi bulduklarından bu yüce şahsiyetlere muhabbet, Habib-i edib-i Kibriyâ'ya muhabbet tir. Resûlüllah sallallahu aleyhi ve selleme muhabbet ise, hiç şüphe yoktur ki, Allahu sübhanehu ve teâlâ'ya muhabbettir. Nettekim, dâvanın aksi de sahihtir. Velilere ve âlimlere ihanet, Resûl-ü zişâna ihanettir. Resûl-ü müctebâ'ya ihanetin ise, Allahu teâlâ'ya ihanet olduğu muhakkaktır.

Bunun için, Hak velilerine muhabbet ettikleri halde fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimize muhabbet etmeyenler, muhabbetlerinin neye ve kime olduğunu bilmeden bizzat Resûl-ü zişâna muhabbet etmekte dirler. Bu muhabbetleri, elbette ve elbette semeresiz kalmayacak ve Allahu teâlâ bunların da başlarına iyman tâcını koyacaktır. Zira, istikbalin dini din-i mübiyn-i islâmdır. Çok kimse, ekmek almak için fırına gider ama, fırıncıya âşık olur. Oysa, niyyeti ekmek almaktır. Çok kimse de, bostan almak için bahçeye gider ama, bahçivana âşık olur. Aleyh-is-salât-ü vesselâm efendimizin velilerine hürmet ve muhabbet edenlerin de, er-geç zât-ı Risaletmeaba hürmet ve muhabbet edecekleri tabii ve âşikârdır. Balıklar, denizin için-

dedirler ama, denizi bilmezler. Oysa deniz her yanlarından onları kuşatmıştır.

**Kırılıp parça parça olsa mir'at-ı dil-i aşk,
Yine her parçasından rûnümâdır sûret-i canân...**

Seyyid-ül-enâm aleyhi efdal-üt-tahiyyete ves-selâm efendimize gönül veren, ona kul ve kurban olan iki cihana sultan olur. Basiret sahipleri için kurtuluş, ancak Habib-i edib-i Kibriyâ'ya sarılmakla mümkündür. Onun dini olan din-i mübiyn-i islâm, Hz. Nuh aleyhisselâmın gemisi gibidir. O gemiye girmek bahtıyarlığına nail olan boğulmaktan ve helâk olmaktan kurtulur. O gemiyi terkedenden muhakkak zulmet denizlerinde kaybolup gider. Ona tâbi olmak, akli başında vicdanı ve sağduyusu yerinde olana vâciptir. O, rahmeten lil-âlemiyn ve şefi-ul-müznibiyn-dir. O, Habib-i edib-i Kibriyâ, seyyid-ül-mürseliyn ve hâtem-ül-Enbiyâ'dır. Allahu sübhanehu ve teâlâ, bizi ondan dür ve nigâh-ı iltifatından mahrûm eylesin. Onun, iltifatından dür olan, ebediyyen mahrum kalır. Mevlâyı müte'al, bizleri onun sünnet-i seniyye-i Ahmediyyesine iktidâ ve sûret-i celile-i Muhammediyye'sine ittibâ etmekten ayırmasın.

H İ K Â Y E

Bu kıssamız, Tövbe sûre-i celilesinin 119. âyet-i kerimesinin tefsiri ile, Buhari-i şerifin 5. Cüz'ünün 130. sahifesinden nakledilmiştir :

Tebük savaşına hazırlanıyordu. Bilindiği gibi, Tebük Medine-i münevvere ile Şam arasında bir mevkiin ismidir. Bu savaş çok zahmetli ve meşakkatli geçtiğinden bir adı da USRET gazasıdır. Münafıklar bu savaşlarda birer vesile ile rezil olduklarından bu harbe GAZVE-İ FÂDIKA da denilmektedir.

Bu savaş için, hicretin dokuzuncu yılında ve Recep ayında yola çıkılmıştı. Hava fevkalâde sıcaktı ve yollarda da su pek az bulunuyordu. İslâm gazileri, o günün en modern silâhlarıyla donatılmış kırk bin kişilik muazzam Roma ordusunun üzerine

gidiyorlardı. Münafıklar boş durmuyorlar, islâm askerinin moralini bozmak için :

— Bu sıcakta, bu susuz topraklarda harbe gidilmez!.. fı-sılılarıyla nifak zehirlerini akıtmağa, islâm ordusunun moral gücünü sarsmağa ve müslüman gazilerini korkutmağa çalışıyorlardı. Bu savaşa ashab-ı kiramın ileri gelenlerinden Kâ'ab bin Malik, Hilâl bin Ümeyye ve Mürâre bin Rebi, li-hikmetin iştirak edememişler ve bu üç iymanlı müslüman Medine-i münevver'e de kalmışlardı.

Kâ'ab bin Malik, olayı şöyle anlatıyordu :

— Çok işlerim vardı, fakat bu işlerimi bitirerek islâm ordusuna yetişebileceğimi sanıyordum. Ne hikmetse, işlerim uzadı ve gidemedim. İtiraf ederim ki, sonradan çok üzüldüm ve pişman oldum ama, neye yarar iş iştenden geçmişti. Böyle olacağını bilseydim herşeyi yüzüstü bırakır ve Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem efendimizle birlikte bu gazada bulunurdum. Ordunun hareketinden sonra Medine-i münevver'e çarşısına çıktım. Yaşlılar, hastalıklılar, sakatlar ve özür-lülerle bazı tanınmış münafıklardan başka ashab-ı Resûl'den hiç kimseyi görmedim. İçime ateş düştü ve kendi kendime kahretmeğe başladım. Sonradan öğrendiğime göre, islâm askeri Tebuk'e vardığında, Cenab-ı Fahr-ı Risalet : «Kâ'ab, neden bizimle beraber gelmedi?» diye sormuşlar, huzur-u nübüvvetpenahilerinde bulunanlardan birisi : «Kendisini beğenmiş olduğundan dolayı gelmemiştir.» tarzında bir cevap vermiş. Mu'az ibn-i Cebel huzur-u Resûlüllah'ta beni savunmak ihtiyacını duymuş ve : «Biz Ashab-ı Resûl aleyh-is-salât-ü ves-selâm olarak Kâ'ab'tan hayırdan başka bir şey ummayız...» deyince server-i kâ'inat efendimiz sükût buyurmuşlar. Nihayet, Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin büyük bir zafer daha kazanarak şan ve şerefle Medine-i Münevver'e'ye teşrif buyurduklarını işittim. Aklım, fikrim huzur-u fâ'iz-in-nurlarına ne yüzle çıkacağım ve hangi cür'etle affımı ve bağışlanmarnı niyaz edeceğimde idi. Hattâ, bir aralık yalan söylemeği dahi kafamdan geçirdim, fakat buna da cesaret edemedim. Azap ve iltirap içinde Mescid-i nebevî'ye gittim ve daha eşîğinden adımımı atmadan kalbim-

den yalan söylemek arzusu silindi. Zira, uyduracağım yalanın beni Allah'ın gazabından kurtaramayacağını çok iyi biliyordum. Üstelik, hakkımda yalancılık ithamiyle âyet-i celile bile nâzil olabilir ve büsbütün kahr-u perişan olurdu. Böyle bir düşünceye kapıldığım için tövbe ve istiğfar ederek mescide girdim. Yaşları sekseni aşmış kimseler, ihtiyarlıkları ve özürleri dolayısıyla Tebük savaşına katılamadıklarından ötürü iki cihan serverine yeminlerle özür beyan ediyor ve bağışlanmalarını niyaz ediyorlardı. Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem, onların bu zâhiri mazeretlerini kabul buyurdularını iymâ ettiler. Bir aralık, mübarek gözleri bana ilişti ve her haliyle kırgın olduğunu belirleyen bir tebessümle kendilerine yaklaşmamı emr-ü ferman buyurdular. Süklüm püklüm, karşılarına oturdum :

— Neden bizimle beraber gelmedin? diye sordular.

— Yâ Resûlallah! dedim. Şu ânda, zât-ı risaletpenahilerini razı edecek bir yalan söylesem, Allahu teâlâ bana gazap eder ve derhal yalanımı meydana çıkararak beni iki cihanda da rezil ve rüsvay eyler. Onun için, herşeyi dosdoğru söylemeği tercih ediyorum. Mâ'kul ve makbul hiçbir özürüm yoktu, hasta da değildim. Kuvvetim yerinde ve böyle bir gaza için imkân ve kolaylıklarım da vardı. Allah ve Resûlünün beni affedeceğini ümit ve niyaz ederim.

Habib-i Hüdâ ve şefi-i rûz-i ceza efendimiz, bu beyanımın doğruluğunu tasdik buyurmakla beraber :

— Kalk, Cenab-ı erham-er-râhimiyn hakkında hükmedinceye kadar bekle, iradesiyle çıkmama ruhsat verdiler, içim yarılarak huzur-u saadetlerinden ayrıldım.

Arkamdan, Beni-Seleme kabilesinden bazı kimseler yetiştiler ve bana :

— Yâ Kâ'ab!.. Bundan evvel bizler senin hiçbir günahını bilemiyor ve hatırlayamıyoruz. Sen de başkaları gibi herhangi bir özür beyan edemeyecek kadar aciz miydin? Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin senin için yapacağı istiğfar, affına kâfi gelirdi, dediler ve o derece ısrar ettiler ki, tekrar huzura varıp mazeret beyanına aklım yatar gibi oldu. Bu zevata sordum :

— Benim gibi bu gazaya iştirak etmeyenler de var mı?

— Elbette var, cevabını verdiler.

— Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem onlar hakkında ne muamele yaptı? diye tekrar sordum ve aynen benim gibi hüküm-ü ilâhiyyi beklemeleri gerektiği buyurulduğunu öğrenince bunların kimler olduklarını sordum ve Mürare ile Hilâl olduklarını anladım. Bu iki zat da Bedir gazasında bulunmuş salih kişilerdi. Onların da benim gibi emr-i ilâhiyye muntazır olmaları gerçeği karşısında bir daha huzur-u Resûlüllah'a dönmekten sarfınazar ederek evime döndüm.

Resûl-ü zişânın emirleri üzerine Ashab-ı kiramdan hiçbiri si bizim üçümüzle konuşmuyorlardı ve karşılaşmaktan dahi kaçınıyorlardı. Bu hal tam elli iki gün devam etti. Hilâl ile Mürare, evlerinden dışarı çıkmıyor ve muttasıl gözyaşı döküyorlardı. Ben, dışarı çıkar, namaza gider ve çarşıda da dolaşırdım ama, hiç kimse bana selâm vermez ve benimle konuşmak istemezdi. Mescid-i Nebevi'de namaza vardığımda mümkün olduğu kadar aleyh-is-salâtü ves-selâm efendimize yakın bir yerde namaz kılmaya gayret ederdim. Halime merhamet buyurarak bana nazar-ı affile bakar mı diye gizlice mübarek cemaline bakardım. Arada bir nazarlarının üzerimde dolaştığını sezer ve mesrur olurum. Fakat, ben de kendilerine bakınca mübarek başlarını çevirirlerdi.

O günlerden birinde, Medine-i münevvere çarşısında dolaşırken Şam'lı bir çiftçinin beni sorduğunu duydum. Uzaktan işaret ederek beni ona göstermişlerdi ve o Şam'lı çiftçi bana Gassam melikinden bir mektup getirmişti. Açtım, Gassan meliki bana şöyle diyordu : (Yâ Kâ'ab!.. Sahibin Muhammed'in sana ezâ ve cefa ettiğini işittim. Orada, böyle zillet içinde yaşayacağına bize gel... Sana, her türlü yardımı yaparız. Sana lâıyk olduğun mevki'i verir ve seni nezdimizde aziz ederiz.) Kendi kendime bunun da bir belâ ve imtihan olduğunu düşünerek bu mektubu okuduktan sonra derhal yaktım.

Aradan tam kırk gün geçmişti. Taraf-ı Nebi'den bir zat gelerek bana şöyle dedi :

— Hazret-i Peygamber aleyhi salâvatullah-il-ekber, seni eşine yaklaşmaktan men'ediyor ve zevcenden ayrı bulunmanı emrediyor.

— Karımı boşayayım mı? diye sordum.

— Hayır, dedi. Yalnız ona yaklaşmamakla emrolundun.

Benim gibi cezalı olan Hilâl ve Mürare'ye de bu yolda emri Nebevî tebliğ buyurulmuş olduğunu da öğrenerek eşime :

— Hakkımızda hükm-ü celil-i ilâhî gelinceye kadar babanın evine git, dedim ve onu babasına gönderdim.

Hilâl'in eşi, huzur-u Resûlullah'a vararak niyazda bulunmuş :

— Kocam ihtiyar ve kimsesizdir, kendisine bakmaktan da âcizdir. Bana müsaade buyurursanız onun hizmetinde bulunayım, demiş ve Sahib-i Nübüvvet ve mürüvvet efendimiz de :

— Hizmetinde bulun ama, men'ettiğim hususa dikkat ve riayet ediniz, buyurunca kadıncağız :

— Yâ Resûlallah! Vallahi kocamın o gündenbergi ağlayıp gözyaşı dökmekten gayrı işi yok, gözü hiçbir şeyi görmüyor, beyanı ile teminat vermiş.

Akrabalarım da bana, eşim için ruhsat almayı teklif ettiler. Onlara :

— Hilâl cidden ihtiyar ben ise gencim, bana eşimin hizmet etmesine izin vereceğini sanmıyorum, dedim ve bu tavasutlarına razı olmadım.

Cezalı günlerimiz elli ikiye baliğ olmuştu. Sabah namazını kıldıktan sonra, evimin arka tarafında şaşkın, perişan, dalgın ve sıkıntılı oturuyordum. Ne yapacağımı, halimin neye varacağını düşünürken, selâ tarafından birisinin :

— Müjde yâ Kâ'ab!.. diye seslendiğini duydum. Affı ilâhiyye ve nazar-ı merhamet-i Muhammediyye nail olduğumu anlayarak hemen oracıkta Rabbime secde ettim. Meğer, o gün sabah namazından sonra Nebiyyi muhterem sallallahu aleyhi ve sellem bizlerin tövbelerimizin kabul buyurulduğunu ashab-ı kirama tebliğ ve ilân buyurmuş, Hilâl ile Mürare'ye de müjdeci-ler koşuşmuşlar, bana gelen müjdeciye o ânda verecek bir şeyim olmadığından arkamdaki elbiseyi çıkarıp verdim. Amcam

oğlu Ebu Katade'den emanet aldığım elbiseyi giyerek huzuru Resûlüllah'a dahil olmak üzere giderken ashap bölük bölük gelerek Affı ilâhî ve lûtf-u Nebeviyye mazhar olduğumu tebliğ ve her biri ayrı ayrı beni tebrik ettiler. Mescid-i Nebevi'ye girdiğim zaman, ashab-ı kiram efendimizin huzurlarında oturuyorlardı. Muhacirlerden Hz. Talha radiyallahu anh bana doğru gelerek müsafaha, tebrik ve muhabbetle bana sarıldı. Talha'nın o günkü içten muamelesini aslâ unutamam.

Resûl-ü zişân efendimize selâm verdim, vech-i saadetleri meserretlerinden nur içindeydi. Aleyhisselâtü ves-selâm efendimiz mesrur olunca mübarek yüzleri ayın onbeşi gibi nurlandı ve sürur içinde bulunduğunu bu halinden anlardık.

Saadetle şöyle buyurdular :

أَبَشِّرْ بِخَيْرٍ يَوْمَ مَرَّهْ عَلَيْكَ مِنْذُ وِلَادَتِكَ أُمَّكَ

Ebşir bi-hayrin yevmün merrehu aleyke münzû veledetke ümmüke.

(Ananın seni doğurduğu günden bu yana geçen günlerin hayrı ile müjdelen.)

Bu tebşirat-ı Nebeviyye üzerine sordum :

— Yâ Resûlallah! Affım, taraf-ı eşref-i Risaletpenahilerinden mi, yoksa Allahu teâlâ ve tekaddes hazretlerinden mi?

— Allah celle hazretlerindedir, buyurmaları üzerine o kadar sevindim ki, malik olduğum malımın tamamını Hak rızasıyçün infak etmek istedim. Bunun üzerine efendimiz :

أَمْسِكْ عَلَيْكَ بَعْضَ مَالِكَ فَهُوَ خَيْرٌ لَكَ بِمَا فِي الصَّغِيرِ ص ٢٦

Imsik aleyke bâ'da maleke fe-hüve hayrün leke.

(Malının bir kısmını ver, bir kısmını da kendine bırak, bu senin için daha hayırlıdır.)

buyurduktan sonra şu âyet-i celileyi tilâvet eylediler :

لَقَدْ تَابَ اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ
وَالْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ
الْعُسْرَةِ مِنْ بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبَ فَرِيقٍ
مِنْهُمْ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ إِنَّهُ بِهِمْ رَؤُفٌ رَحِيمٌ ﴿١٧﴾
وَعَلَى الثَّلَاثَةِ الَّذِينَ خَلَفُوا حَتَّىٰ إِذَا ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ
بِمَآرِحِهَا وَضَاقَتْ عَلَيْهِمْ أَنفُسُهُمْ وَظَنُّوا أَن لَّا مَلْجَأَ
مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَهًا آخَرَ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ
التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٨﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا
مَعَ الصَّادِقِينَ

Lekad tâb'Allahu alen-Nebiyi vel-muhâciriyne vel-ensâr'illeziyn-et-tebe'uhü fi sâ'at-il us-
reti min bâ'di mâ kâde yezigu kulûbü feriykın minhüm sümme tâbe aleyhim innêhu bi-
him râ'ufün rahiy Mün ve ales-selâse't-illeziyne hullifu hattâ izâ dâkat aleyhim-ül-ardü bi-
mâ rehabet ve dâkat aleyhim enfüsühüm ve zannû en lâ melce'e min'Allahi illâ ileyhi
sümme tâbe aleyhim li-yetûbü innallahe hüvet-tevvâb-ür-rahiyim yâ eyyühelleziyne âme-
nuttekullahe ve kûnû mâ'as-sâdıkiyn...

Et-Tövbe : 116 - 119

(Yemin ederim ki, Allahu teâlâ münafıklara gazadan geri kalmalarına izin vermesi yüzünden Resûlünü ve içlerinden bir kısmının kalpleri yanılmak üzere, o güçlük saatinde ona tâbi olan muhacirleri ve ensârı tövbeye muvaffak ve sonra da tövbelelerini kabul ve af buyurdu. Zira, Allahu azim-üş-şân çok ra'uf ve çok rahiymdir. Gazadan geri kalan o üç kişinin de tövbelelerini kabul ve affetti. Yeryüzü o kadar geniş iken onlara dar gelmişti. Kalpleri kederlerinden sıkıldıkça sıkılmıştı. Nihayet, Al-

lahu teâlâ'nın gazabından kurtulmak için yine Allahu teâlâ'dan ve onun sonsuz af ve kereminden gayrı sığınılacak bir yer olmadığını iyice anlamışlardı da, bundan sonra Hak teâlâ eski hallerine dönsünler diye onları da tövbeye muvaffak buyurdu. Allah azze ve celle, tövbeleri kabul ve tövbe edenlere merhamet edicidir. Ey iman edenler!.. Allahu teâlâ'dan ve onun rızasına aykırı şeylerden sakının ve imanlarınızda, ahitlerinde ve Hak dinde gerek niyyet ve gerekse söz veya fiil bakımından her hususta sadıklarla beraber olun.)

Bu kıssada akıl ve basiret sahipleri için büyük hisseler vardır. İnsan, Allahu teâlâ'ya ve Resûl-ü müctebâ'ya yaklaştıkça vardığı mertebenin kıymet ve ehemmiyetini bilmeli ve ona göre hareket etmelidir. Bir hükümdarın kucağına verilen kundaktaki bir çocuk, o hükümdarın üzerini kirletse, gülererek çocuğu okşar. Fakat, aynı hatayı başveziri veya vezirlerinden birisi işleyecek olsa, onu hükümdarın hiddet ve şiddetinden kurtarmak biraz güç olur.

Nebiyi ins-ü can aleyhi ve âlihi salâvatullah-ir-Rahman efendimiz, her ne kadar bütün insanların, cinnilerin ve bütün âlemlerin peygamberi ise de, ona ümmet olabilmek şeref ve imtiyazı her kula bahş ve ihsan buyurulmamıştır. Binaenaleyh, bu büyük şeref ve imtiyazın kıymet ve ehemmiyetini bilmeli, onun emirlerinden ve nehiyelerinden dışarı çıkmamalı, her hal-ü kârda onun gösterdiği yoldan gitmeli ve ebedî saadet ve selâmete ermelidir. Emri nebeviye muhalefet edenler, iki cihanda da helâk olmuşlar demektir. Netekim, bugün âlem-i islâmın düştüğü acayip haller, geri kalmışlığımızdan tutun da milyonlarca müslümanın boyunduruk altında esir milletler topluluğunda bulunmasına kadar acınacak durumlar, ancak ve yalnız sahib-i şeri'at efendimize muhabbetin azalması, sünnetine ve siyretine uymada gösterilen gevşeklik ve lâ'übalilik, dini hükümlerde uygulanan mürâ'ilik değil de nedir? İslâmiyyete en ziyade bağlı ve riayetkâr olduklarını ileri sürerek ilâhî emirleri yerine getirdiklerini zannedenlerden bir çoğu, sünneti seniyye-i Ahmediyye'den yalnız ferdi sünnetlere ittibâ eylemekte, içtimaî sünnetlerden hiçbirisini yerine getirmemektedirler. Ferdî veya iç-

timaî bütün sünnetlerin hepsi, müslüman fert ve cemaati kadar bütün insanlık âlemi için de örnek alınacak hayırlı, faydalı ve birbirinden güzeldir. Hepsini yerine getirmekte, dünya ve âhîret için ecr-i aziyım vardır. Bazılarının yerine getirildiği halde bazılarının terkedilmeleri veya savsaklanmaları, bu büyük ecirden mahrumiyetle birlikte insan topluluklarına zararlar getirmektedir.

Mü'minlerin annesi Hz. A'îşe radiyallahu anha buyuruyorlar ki :

— Biz, ehl-i beyt-i Mustafa olarak on sekiz nüfus idik. Yıllarca, akşam yemeklerinde sofradan doymadan kalkar ve sabahları evimizde ekseriya yiyeceğe müteallik bir şey bulamazdık. Bu uzun yıllar böylece sürüp gitti. Zira, Resûl-ü zişân evde bulunan bütün yiyecekleri, ashabına ikram ediyordu. Günlerden bir gün, Hz. Hafsa ile ben Resûlüllah sallallahu aleyhi ve selleme hitaben : «Yâ Resûlallah!.. Medine-i münevver'e teşrifinizde, ashabınız fakir ve yoksul idiler. O zamanlar, bize yedirmiyor ve onların fakirlerine ikram ediyordunuz. Şimdi, mâşâ'allah halleri vakitleri yerindedir. Ne olur, bizler de dünyadan arzumuzu alalım, sabah kalkınca evlerimizde yiyecekten içecekten bir şeyler bulalım...» deyince Resûl-ü zişân bizim bu teklimizden incindi ve tam kırk gün Cemal-i Muhammediyye'den mahrum kaldık. Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem ashabından hiç kimseyi huzuruna kabul buyurmuyor, devamlı olarak mescitte oturuyor ve namazı kıldırdıktan sonra bir örtü altına giriyordu. Bu hicabın perdedarlığını da Hz. Bilâl-i Habeşi yapıyordu. Evet, Allah'ın Resûlünü incitmiş ve üzümüştük. Allahu teâlâ ve tekaddes hazretlerine yalvarıp yakararak Habib-i edibinin affına mazhar kılması için tazarrû ve niyaz ediyorduk. Kırkinci gün, Hz. Ömer radiyallahu anh huzur-u Resûlüllah'a girmek istediğinde, Bilâl-i Habeşi :

— Yâ Ömer! Huzur-u saadetlerine hiç kimsenin girmesine izinleri yoktur, deyince Hz. Ömer-ül-Faruk dışarıdan seslendi :

— Anam, babam sana feda olsun yâ Resûlallah!.. Duyduğuma göre seni inciten ve üzen kızım Hafsa imiş. Şimdi ondan bu cür'etinin hesabını sormağa gidiyorum, der demez Hz.

Ömer'in neler yapacağını bildiğinden Bilâl-i Habeşî'ye Ömer'i içeri almasını emir ve irade buyurdular. O gün, bizleri de bağışlayarak hane-i saadete teşrif buyurdular ki, kırk gün yani ERBA'YİN tamam olmuş idi.

İslâm'da; evvelâ canan, sonra can vardır. Komşusu aç iken, evinde çoluk çocuğu ile karınlarını şişirenlerin, imanları kemale ermemiş, yani olgunlaşmamıştır. Ashab-ı kirâm rıdvanullahi aleyhim ecma'ın, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin bu güzel hasletleriyle terbiye edilmiş ve onun içtimai (Toplumsal) sünnetlerine aynen ve harfiyyen hörmet ve riayet etmek sayesinde, çeyrek asır içinde doğu ve batıda bir çok ülkeleri fethetmişler ve böylelikle de hem dinlerini hem de dünyalarını mâ'mur kılmak saadet ve bahtiyarlığına erişmişlerdir. Bu kutlu ve mutlu kişilerden herbiri, bu uğurda kendilerine düşen dini ve içtimai görevlerini titizlikle yerine getirmek suretiyle bütün islâm âlemine örnek olmuşlardır. Aşağıda okuyacağınız hikâyeye de, bu mümtaz hasletlerinin seçkin bir nü munesidir.

H İ K Â Y E

Faruk-ul-â'zam Ömer ibn-il-Hattâb radiyallahu anh efendimiz, kölesine 400 altun vererek :

— Bu parayı Ubeyde't-ibn-i Cerrah'a götürüp teslim et ve kendisine sezdirmeden bu altunlarla ne yapacağını öğrenmeğe çalışarak neticesini bana bildir, emrini verdi.

Köle, bu 400 altunu alarak Ubeyde radiyallahu anh hazretlerine götürdü. Hazret-i Ubeyde paranın ne maksatla gönderildiğini öğrenmek isteyince köle bilmediğini, muhtemelen şahsî ihtiyaçlarını karşılaması için gönderilmiş olabileceğini beyan etti. Bunun üzerine Ubeyde radiyallahu anh, kızını yanına çağırdı ve ona bir liste yaptırarak aç ve muhtaç olan konu komşusuna tamamiyle dağıttırdı ve kendisine bir altun dahi ayırtmadı. Köle, gördüklerini aynen Hz. Ömer radiyallahu anha bildirdi. Bu defa Faruk-ul-â'zam hazırlamış bulunduğu 800 altunu

kölesine verdi ve bunları Mu'az ibn-i Cebel radiyallahu anha götürmesini ve birinci seferinde olduğu gibi onun da bunları nelerlere sarfettiğini sezdirmeden öğrenmesini ve bildirmesini tenbih etti. Hz. Mu'az da altunları aldı, aynen Hz. Ubeyde gibi bir liste yaptı ve hepsini dağıttıktan sonra, geri kalan iki altunu da nereye vereceğini düşünürken, eşi perdenin arkasından seslenerek kendilerinin de muhtaç durumda olduklarını, binaenaleyh bakiyye iki altunu da evlerinin ihtiyacı için alıkoymasını istirham edince, Mu'az ibn-i Cebel bu iki altunu da eşine verdi. Köle, gördüklerini Hz. Ömere' anlatınca :

— El-hamdü lillah, ashab-ı kiram ahlâk-ı Muhammediyye ve sünnet-i seniyye-i Ahmediyye ittibâ ve imtisal ediyorlar, buyurarak memnuniyet ve mahzuziyetini izhar eyledi.

Ashab-ı kirâm rıdvanullahi teâlâ aleyhim ecma'ıyn, Fahr-i kâ'inat aleyhi efdal-üt-tahiyyât efendimizden görüp öğrendikleriyle amel ederler, yemezler, yedirirler, giymezler, giydirirler, sırası gelince mallarını ve canlarını Hak yolunda bezletmekten geri durmazlardı. Can vermeden, canânın ele gelmeyeceğini gayet iyi öğrenmişlerdi. Bu ahlâk-ı hamide sayesinde hem kendileri yüceldiler, hem de islâm topluluğunu yükselttiler. Kur'an-ı hakimde âyat-ı beyyinât ile tebcil edildiler, iki cihanda da aziz oldular. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem efendimize her mânada lâyük olduklarını, özleriyle, sözleriyle, fiil ve hareketleriyle, insanca ve müslümanca davranışlarıyla isbat ettiler. Böylesine bir mutluluk ve kutluluk içinde ebedî hayata intikal ederek orada da sevdikleriyle beraber oldular. Biz gafillere de, sünnet-i seniyye-i Ahmediyye ve şeriat-ı garra-i Muhammediyye ittibâ ve imtisâl edenlerin iki cihanda da aziz ve mükerrer olacaklarını belirtmiş oldular.

Bu zevat-ı âli-kadrin böylesine yüce derecelere yükselmeleri hiç şüphe yoktur ki (**VE İNNEKE LE-ALÂ HULÛKIN AZİYM**) âyet-i celilesiyle mümtaz hasletleri bütün âlemlere ilân olunan Nebi'ler serveri, âşikların ve sadıkların önderi, ehl-i iymanın rehberi olan âhir zaman peygamberine iyman etmelerinden, onu canlarından, mallarından, evlât ve ıyallerinden fazla

sevmelerinden, onun ve taraf-ı ilâhiden getirdiği din-i mübiyn-i islâmın yücelmesi ve yükselmesi uğrunda hiçbir fedakârlıktan çekinmemelerinden, Kur'an hükümlerine ve Resûl-ü zişânın öğütlerine sıkı sıkı sarılmalarındandır. Hâce-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz, bu fâni âlemin gelip geçici ve elden çıkıcı olduğunu ve fakat yine bu fâni âlemde ebedî âleme sahip olunabileceğini ashabına ve ümmetlerine talim ve telkin buyurmuştu. Onlar da, ebedî âlemin bu fâni âlemde iken elde edilebileceğini hakkıyla ve lâıyıkıyla öğrenmişler ve onun için de Allah ve Resûlüne sadakat ve samimiyetle sarılmışlar, itaat ve muhabbette kemal derecesine varmışlardı.

Evet, aziz kardeşlerim: Bu âlem fânidir, bu âlemin sonu harap olmaktır. Onun için de bizler, ashab-ı kiramın tuttukları yolu izlemeli, her işimizde, her sözümüzde, her davranışımızda, ancak ve yalnız Hak rızasını gözlemeliyiz ki, bu fâni âlemde ebedî âlemin saadet ve selâmetini ele geçirebilelim. Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem gösterdiği yol cennet yoludur, rıza, mağfiret ve lûtufludur. Bir insan ne kadar uzun yaşarsa yaşasın, sonu ölümdür ve ölümden kurtuluş yoktur. Oysa, islâmiyyet kıyamete kadar bâki kalacaktır. Ancak, ashab-ı kirâm-dan itibaren çoğu zaman dualarda dinlediğimiz tâbi'iyin, tebe-i tâbi'iyin, yani ashab-ı kirâma tâbi olanlar ve o tâbi olanlara da tâbi olanlar silsilesi içinde ünlü ve büyük müctehitlerin, bilginlerin tam ve eksiksiz olarak bize kadar intikal ettirdikleri bu kutsal emaneti, bizden sonrakilere de aynı titizlikle devir ve teslim edebilmek şî'arımız olmalıdır ki, bizler de onlar gibi dünya ve âhirette saadet ve selâmete erelim. İslâma ve Kur'ana hizmet etmek insana şeref ve bahtiyarlıkların en yücesini sağlar, kişinin kalbini ve kalıbını Allah ve Resûlüne bağlar. Dünya hayatında kalbini ve kalıbını Allah ve Resûlüne bağlayanlar ise, hiç şüphe yoktur ki bâki ve ebedî olan âhiret âleminde rahata, rahmete, mürüvete ererler.

Ey aklım başımda diyen kişi!.. Bütün bunları düşünebiliyor musun? Dikkat ve ibretle şu kâ'inata bak.. Göreceksin ki,

nice mâ'murlar harap olmuştur, gelen gidiyor ve giden bir daha geri dönmüyor. Sana ve bana da bu sonsuz yolculuk çok yaklaştı, bizleri aldatıp avutan dünyadan ayrılmamız çok yakındır. Hazırlığın var mı?

Ey gençliğine, dinçliğine güvenen!.. Nice meyve, olgunlaşmadan dalından düştü de çürüyüp gitti. Şu gördüğün ve hallerine acıdığı ihtiyarlar da, bir zamanlar senin gibi genç ve dinç idiler. Bak, şimdi belleri nasıl büküldü, ayakları gövdelerini taşıyamıyor. Şu gördüğün buruşuk yüzler, ferî solmuş gözler de bir zamanlar çok güzeldiler, bakanlar bakmağa kıyamıyorlardı. Şu hastalıklı ve muztarip insanlar da bir zamanlar sağlıklı ve zinde idiler. Şu gördüğün harap binalar bir zamanlar mâ'mur idiler, bu tahrib olmuş pencerelerinden sokaklara saz sesleri ve kahkahalar aksederdi şimdi baykuşlara yuva olmuşlar. Şu gördüğün mezarlıkta yatanlar, bir zamanlar diri idiler, tıpkı senin gibi güler, eğlenir, koşar, atlar, sıçrar, gönüllerince hayat sürerlerdi. Bak, şimdi sesleri solukları bile duyulmuyor. Öyle ise aklını başına devşir, önünde sonunda öyle bir mekâna gidersin ki adı KABİR'dir. Orada, ne arkadaş ne de komşu vardır. Sana yoldaş olacak, bu fâni âlemdeki iyi veya kötü amellerindir. Sırdaşın ise ÂLİM-ÛS-SIRRI VEL-HAFİYYÂT olan Allahu zül-celâl vel-kemal hazretleridir. Mezar denilen o ebedî mekân karanlıktır, oraya NÛR götür. Oranın nuru NÛR-U-TEVHİD ve NUR-U-KUR'AN'dır. Oraya yoldaş götürmek istiyorsan, elinden geldiği ve gücünün yettiği kadar iyi ve hayırlı işler yapmaya, güzel ahlâk sahibi olmaya çalış...

**Aklın varsa can gözün aç, tut kulak bu sözüme;
Bir değirmendir bu dünya, birgün öğütür bizi...**

Bu sözlerim sakın gücünüze gitmesin, doğruyu söyleyeni dokuz köyden koğarlar ama, dost acı söyler. Dedelerin, atalarının, dost ve ahbabların gibi birgün seni de oturduğun bilmem kaç katlı apartman dairesinden, villâdan, köşkten alırlar, bir bez parçasına sarıp sarmalarlar, kabir denilen o karanlık çukura atarlar. Orada, alışık olduğun o nefis yiyecek ve içecekleri

bulamazsın. Apartmanının, villânın, köşkünün penceresinden seyrettiğin o iç açıcı ve gönül ferahlatıcı manzarayı göremezsın. Dünyaya bakmağa doymayan gözlerini bir kaç avuç toprakla doldururlar, hem de bu işi seni en çok sevenler yaparlar. Tek ve تنها kalakalırsın! İşte, orada sana yoldaşlık edecek olan kıldığın namaz, tuttuğun oruç, verdiği sadaka ve zekât ve yapıldığın hayırlı ve yararlı işlerdir. Sözü uzatmağa ne hacet? Kabir adı verilen o sonsuzluk mekânını, rengine ve kokusuna doyum olmayan çiçeklerle bezenmiş bir cennet bahçesine döndürmek de, içi kor ve ateşle dolu bir cehennem çukuru haline getirmek de senin elindedir. Eğer, bu fâni âlemde Rabbini bildinse, Mevlâ'nı buldunsa ve Hak rizasını kazandıysa, kabrin cennet bahçelerinden bir bahçe olacaktır. Orada rahata erecek, dinleneceksin. Tıpkı, uzun ve meşakkatli bir yolculuktan sonra bir gülistanda dinlenir gibi... Mâ'azallah, bu fâni âlemde seni yoktan var eden, bir katre meniden halk ve icat buyuran Rabbini, hâlıkını bilemedin ve bulamadıysa, Hak rizasını kazanamadıysa, işte o zaman o kabir denilen mekân kor ve ateşlerle dolu bir cehennem çukuru olur. Kıyamete kadar, dinlenmek değil orada hapsedilirsin, çok eziyet çeker, çok dögünürsün ama, ne fayda?

Kıyamet deyip geçme ha!.. O, öylesine korkunç ve dehşet verici bir gündür ki, gözler korku ve dehşetle yuvalarından fırlamış, herkesin ayıbı meydana çıkmış, mazlûmlar zâlimlerin yakalarına yapışmış, kâfirler güle oynaya kendisine tâbi oldukları şeytanın boğazına sarılmış, analar ve babalar evlâtlarından saklanabilmek için sıvışacak yer arıyor, cehennem korkunç alevleri etrafı sarıyor, sırası gelen huzura varıyor, kimisi dövünüp ağlıyor, kimi göğsünü döverek yalvarıp yakarıyor. Orada, her mevkipte durulacak zaman süresini ancak Allahu teâlâ ve tekaddes hazretleri bilir. Dudaklar, susuzluktan çatlamış, yerlere vura vura kafalar patlamıştır ama bir katre su bulmak ne mümkün!..

Beri tarafta mü'minler arşın gölgesinde, Livâ-i hamdin sayesinde, civar-ı Mustafa'da ve kurb-ü Mürteza'da toplanmışlar,

hepsi memnun, hepsi mesrur ve hepsi safada; kâfirler ve münkirler ise cevr-ü cefada, zâlimler ve âsiler feryat ve şekvâda olacak, gözyaşları yağmurlar gibi dökülecek ama neye yarar? Allahü teâlâ ve tekaddes hazretleri o gün kâfirlere, münkirlere, zâlimlere, âsilere ve mücrimlere rahmet nazarıyla bakmayacaktır. Ömürlerini, Allah'sız, peygambersiz, kitapsız, dinsiz, iy-mansız geçiren, dünya hayatını bir hiç uğruna israf eden o gaffiller, huzur-u ilâhîde ve o mahkeme-i adalette mahcup ve perişan olmakla da kalmayacak, çok pişman olacaklardır. Kendilerini savunmağa bile takat ve mecalleri kalmayacak, yüzleri sararacak, dilleri tutulacak ve sorulan sorulara cevap vermeğe muktedir olamayacaklardır. Elleri, ayakları, gözleri ve kulakları, dilleri ve dudakları, yaptıklarına şahitlik edecek ve aleyhlerinde konuşacaklardır. Melekler, cennet ehlini i'zâz ve ikram ile ebedî makamlarına götürmek üzere teşrifatçılık yaparlarken, o zavallılar da tepelerindeki saçlardan sürüklenerek nâr-ı cahiyme atılacaklardır. Zebaniler onlara : «Dünya hayatında iken yalanladığınız cehenneme giriniz, orada döne döne yanınız...» diyerek onları yüzüstüne cehenneme çekip götüreceklerdir.

Hz. İmam-ı Ali ibn-i Ebi-Tâlib radiyallahu anh ve kerremallahu vechehu, Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem efendimizden naklederek şöyle buyurmuşlardır:

Seyyid-ül-Ebrâr aleyhi salâvatullah-il-Gaffâr buyurdular ki:

(Cebra'il aleyhisselâm, beni ağlatıncaya kadar âhîret ahvali ve azab-ı nâr ile korkuttu.)

O günün şiddet ve dehşetinden bütün Enbiyâ ve mürseliyn, nefisleri kaygusuna düşecekler ve kendi nefislerinden başkasını düşünemeyerek, dizleri üstüne çöküp NEFSİY... NEFSİY... diye inleyeceklerdir. Ancak ve yalnız Nebi'lerin serveri, Veli'lerin rehberi, ins-ü cin peygamberi, âlemlere rahmet olarak gönderilen makam-ı Mahmud'un sahibi Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem nefisini düşünmeyecek ve hatta ehli

beytini ve evlâtlarını ümmetine feda ederek arşın önünde secdeye varacak ve :

— İlâhi!.. Ümmetiy... Ümmetiy... yani illâ ümmetim, il-lâ ümmetim... Fatıma'm, Hasan'ım, Hüseyin'im, Rukiye'm, Kasım'ım, Ümmü Gülsüm'üm, Abdullah'ım, İbrahim'im ümmetime fedadır. Evlât ve ezvâcımı al, ehl-i beytimi al, ümmetimi bana bahşet, bana bağışla ve bana ver, diye tazarrû ve niyazda bulunacak ve duası müstecap olmadan başını secdeden kaldırmayarak öyle bir münâcat ve tesbihatta bulunacaktır ki, o dehşetli güne kadar Resûl-ü zişânın Rabbini böyle bir münâcat ve tesbihat ile tesbih ettiğinin vâki olmayacağı Hadis-i şerif ile sabittir.

İşte, o ânda hitab-ı izzet şeref-sadir olacak ve :

— Ey Habibim! Başını secdeden kaldır. Şefaatin kabul ve bütün isteklerin ind-i ilâhimde makbuldür. Sana, kelâm-ı kadimim olan Kur'an-ı azim-ül-bürhanımda: **(VE LE-SEVFE YÛ' TİKE RABBÛKE FE-TERDÂ...)** âyet-i celilemle vâ'deylediğim ve seni : **(VE REFE'NÂ LEKE ZİKREK...)** âyet-i kerimemle taltif ederek kadr-i valânı ins ve cinne ilân ettiğim Habib-i edibimsin. Senin kadrin, ind-i ilâhiyyemde gayet yücedir. Sekiz cennet ve yedi cehennem, bugün senin emrindedir. Ümmetinden dilediğine şefaet et ve onları cennetime ilet.. Sana âşık olan hurriler ve gılmanlar, senin ümmetine de müştaktırlar.

**Misâl-i Kâ'be eyâ nur dide-i uşşâk,
Gören cemalini müştak, görmeyen müştak...**

Taraf-ı ilâhiyye'den şefaet izni çıkınca, Hz. Ebu-Bekir-is-Sıddıyk radiyallahu anh cennet elbiselerini cennet ehline ikram ederek giydirecektir. Cennet ehli, Yâr-ı gar-ı Nebi Sıddıyk-ı â'zam tarafından cennetlere taksim edilecek, mürassâ cennet tâcları Hz. Ömer İbn-il-Hattâb radiyallahu anh tarafından başlarına konulacak, cennet ni'metleri altun tabaklar içinde Hz. Osman ibn-i Affan tarafından ikram olunacak, Kevser şarabı ise Aliyyül-Mürtezâ'nın mübarek elleriyle bütün asfiyaya, ebrâr

ve âşıkana ihsan buyurulacak ve bu zevat-ı âlişanın kadr-i valâ-ları bu suretle mahşer ehline de ilân edilmiş bulunacaktır.

Hız. Ebu-Bekir, Hız. Ömer, Hız. Osman ve Hız. Ali rıdvanul-lahi teâlâ aleyhim ecma'ıyn hazeratının malûm ve müsellemler olan şân-ı şeriflerine rağmen bu zevat-ı zevil-ihtirama düşmanlık edenler, Habib-i edib-i Kibriyâ, Şefi-i-rûz-i ceza efendimizin huzurunda mahcup, pişman ve perişan olacaklar ve nâra atılacaklardır. Çıhar yâr-ı güzın olarak vasfeylediğimiz bu dört halife-i Resûlüllah'ın faziletlerini, üstün ve yüce şahsiyyetlerini anlatmağa ne dil, ne kalem kâfi gelmez. Onları, Allahu sübhanehu ve teâlâ Kur'an-ı hakiminde birer vesile ile övmüştür ki, insanoğlu için daha fazla medhetmek mümkün ve mutasavver değildir. Binaenaleyh, her kim bu dört kutlu ve mutlu kişinin, hatta içlerinden yalnız bir tanesinin hakkını inkâra yeltense veya yâran-ı Resûlüllah olan zattan birisine düşmanlık beslese, yahut —Ne'ûzü billah— kötü söz söylese veya düşünse, Allahu teâlâ katında, bütün Enbiyâ ve Evliyâ katında, bütün meleklerle birlikte yaratılmışların kâffesinin lânetine müstehak olur. Allahu teâlâ'nın bu dört seçkin ve üstün kulu, yirmi üç yıl âlemlere rahmet olarak gönderilmiş bulunan Nebiyyi zişânın daima civarında ve beraberinde bulunmuşlar, islâma, Kur'ana ve Resûlü âlişana hizmet uğrunda maddî ve mâ'nevî hiçbir fedakârlıktan çekinmemişler, bütün ehl-i iymana örnek olmuşlardır. Bunlardan Hız. Ebu-Bekir ve Hız. Ömer, Resûlüllah sallallahu aleyhi ve selleme kızlarını vermek suretiyle, âhir zaman peygamberine KAYIN-ATA olmak şeref ve bahtiyarlığını ihraz, Hız. Osman ve Hız. Ali de Efendimizin damadı olmak saadetini ibraz eylemişlerdir.

Şu halde mü'min ve Muhammedi olduğunu iddia eden, Allah ve Resûlüne iman eyleyen, âhiret gününe inanan bir kimse nasıl olur da bu dört kutlu ve mutlu kişiye dil uzatabilir? Veya, onlara düşmanlık besleyebilir? Elbette ve elbette kâmil iman sahipleri buna cür'et ve cesaret edemezler. Böyle, bir cür'et ancak ve yalnız, içi başka dışı başka, özü başka, sözü başka münafıklara, yalancılara yakışır. Allah ve Resûlüne iman

eden, gövdesinin üstünde taşıdığı kafacığında zerrece akıl cevheri bulunan irfan ve iz'an sahipleri böyle bir kötü düşünceye aslâ yer veremezler. Allah'ın gazabına uğramaktan, şefaati Resûlüllah'tan mahrum kalmaktan korkarlar, Resûl-ü zişânın sevdiği, güvendiği bu zevata hürmet ve muhabbet ederler ve bu sadakat ve samimiyetlerinin de mükâfatını ergeç görürler.

Şâh-ı iklim-i risâlet, sahib-i şeri'at, sultan-ül meşrikeyn-i vel-mağribeyn, sebab-i hilkat-i kevneyn Hz. Muhammed Mustafa sallallahu teâlâ aleyhi ve sellem efendimizin, taraf-ı izzetten zikrinin yüceltildiğini ilân ve beyan eden **VE REFE'NÂ LEKE ZIKREK** âyet-i celilesinin bazı hassalarını buracıkta ve bu vesile ile zikrederek, deryadan bir katre, güneşten bir zerre misali dahi olsa ihvan-ı din-i mübiyne teberrüken sunmak isterim ki, âşıkların aşkı, sadıkların sıdkı artsın, Habib-i edib-i Kibriyâ'ya olan tâ'zim ve muhabbetlerini çoğaltsın, iymanları kemale ersin ve bir nebze şemme-i Muhammediyye'den nasip versin.

Esedullah-il-galip Ali ibn-i Ebi-Tâlib kerremallahu vechehu ve radiyallahu anh efendimiz buyuruyorlar ki :

— Allahu zül-celâl vel-cemal hazretleri bu âlemleri halk ve icat eylemeyi irade buyurunca, zat-ı ecelli â'lasının nurundan Habib-i edibinin nurunu yarattı. O vakit, henüz ne yerler ve gökler, ne arş-ı Rahman, ne kürsi-i muallâ, ne cennet ve ne de cehennem halk olunmamıştı. Ne felek manzumesi, ne de melek gulgulesi vardı. Arş-ı â'lâ ve kürsi-i muallânın yaratılmasından üç yüz yirmi dört bin yıl önce, Nur-u Muhammediyye'yi zatı nurundan halk ederek o nura : «MUHAMMED OL!» emri celil-i sübhanisini verdi ve o nur-u aziz, Habib-i edib-i Kibriyâ'nın dünyadaki şekli ve suretiyle halk ve icat olundu. Bu âleme SURET-İ-RAHMANÎ yani ÂLEM-İ RUH-U MUHAMMEDÎ denilir. Resûl-ü zişânın bu âlemdeki suret ve hey'eti ve bu dünyadaki şekli şerifi gibi ruh-u lâtifi aynı hey'et üzere yaratılmıştır. Habib-i edib-i Kibriyâ'nın mübarek başları hidayet-i ilâhiden, mübarek boyunları tevazu-u Rahmaniden, mübarek gözleri hayâ-i ilâhiden, mübarek yüzü yakın-i samedaniden, mübarek ağzı sabr-ı ilâhiyyeden, mübarek dili sıdk-ı ilâhiyyeden, mübarek alını muhabbet-i mahubiyetinden, mübarek göğsü Allahu

teâlâ'nın mahlûkata ettiği nasihat-ı Rabbanisinden ve insanları nura çağırmasından, mübarek kalbini verâdan (Yani kalb-i münirleri o kadar temiz yaratılmıştır ki, dünyaya rağbet ve iltifatı olmasın ve ancak âlemlerin Rabbine kemal-i muhabbetle bağlansın) mübarek karnı zühtten, mübarek dizlerini havf-i Rabbaniden (yarattı ki Allah rızası olmayan yerlere gidip oturmasın), mübarek ayaklarını dalâlet yollarına varmaması için istikametten yarattı. Kalbi münirlerine re'fet ve şefkat doldurdu. Habib-i edibini bizzat terbiye eyledi ve kendilerine keramat-ı Rabbanisi ile ikramda bulundu. Risalette onu seçti, zat-ı ahadiyyetine onu habib ve mahbub kıldı, bütûn mahlûkat arasında onu muhtar eyledi.

Mübarek başına tâe-ı yakini, mübarek sırtına hidayet gömleğini giydirdi, ezel ilminde onu MAHBUB ismiyle hitabederek isimlendirdi. Sonra, on iki hicap yarattı. Birincisine HİCÂB-ÛL-KUDRET adını vererek o kudret hicabında ruh-u Muhammediyye'yi on iki bin yıl karar ettirdi. Ruh-u Muhammedi kudret-i hicapta :

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى

SÛBHANE RABBİYEL-Â'LÂ

zikriyle nida eder, bu tesbih-i aziym ile Rabbini tesbih eylerdi.

İkinci hicaba HİCAB-UL-AZAMET adını verdi ve ruh-u Muhammediyye'yi azamet hicabında on bir bin yıl karar ettirdi. Ruh-u Muhammedi bu hicapta da :

سُبْحَانَ الْعَلِيمِ الْحَكِيمِ

SÛBHANEL ALİM-İL-HAKİYM

zikriyle nida eder ve bu tesbih-i aziym ile Rabbini tesbih eylerdi.

Üçüncü hicaba HİCAB-ÛL-MİNNET adını verdi ve minnet hicabında da ruh-u Muhammediyye'yi on bin sene karar ettirdi. Ruh-u Muhammedi bu hicapta da :

سُبْحَانَ مَنْ هُوَ دَائِمٌ

SÛBHANE MEN HÛVE DÂ'İMÜN

zikriyle nida eder ve bu tesbih-i aziym ile Rabbini tesbih eylerdi.

Dördüncü hicaba HİCAB-ÛR-RAHMET adını verdi ve rahmet hicabında da ruh-u Muhammediyye'yi dokuz bin yıl karar ettirdi. Ruh-u Muhammedi bu hicapta da :

سُبْحَانَ رَفِيعِ الْأَعْلَى

SÛBHANE REFİ-İL-Â'LÂ

tesbihiyle nida eder ve bu tesbih-i aziym ile Rabbini tesbih eylerdi.

Beşinci hicaba HİCAB-ÛS-SAADET adını verdi ve saadet hicabında da Ruh-u Muhammediyye'yi sekiz bin sene karar ettirdi. Ruh-u Muhammedi bu hicapta da :

يَا مَنْ هُوَ قَائِمٌ

YÂ MEN HÛVE KA'İMÜN

tesbihiyle nida eder ve bu tesbih-i aziym ile Rabbini tesbih eylerdi.

Altıncı hicaba HİCAB-ÛL-KERÂME adını verdi ve bu hicapta da ruh-u Muhammediyye'yi yedi bin sene karar ettirdi. Ruh-u Muhammedi bu hicapta da :

سُبْحَانَ مَنْ هُوَ غَنِيٌّ لَا يَفْتَقِرُ

SÜBHANE MEN HÜVE GANIYYÜN LÂ YEFTAKIR

tesbihiyle nida eder ve bu tesbih-i aziym ile Rabbini tesbih eylerdi.

Yedinci hicaba HİCAB-ÜL-MENZİLE adını verdi ve bu hicapta da ruh-u Muhammediyye'yi altı bin sene karar ettirdi. Ruh-u Muhammedi bu hicapta da :

سُبْحَانَ خَالِقِ النُّورِ

SÜBHANE HÂLIK-İN-NÛR

tesbihiyle nida eder ve bu tesbih-i aziym ile Rabbini tesbih eylerdi.

Sekizinci hicaba HİCAB-ÜL-HİDAYET adını verdi ve bu hicapta da ruh-u Muhammediyye'yi beş bin yıl karar ettirdi. Ruh-u Muhammedi, bu hicapta da :

سُبْحَانَ لَا يَزُولُ وَلَا يَزَالُ

SÜBHANE LÂ YEZULE VE LÂ YEZÂLÛ

tesbihi ile nida eder ve bu tesbih-i aziym ile Rabbini tesbih eylerdi.

Dokuzuncu hicaba HİCAB-ÜN-NÜBÛVVE adını verdi ve bu hicapta da ruh-u Muhammediyye'yi dört bin yıl karar ettirdi. Ruh-u Muhammedi bu hicapta da :

سُبْحَانَ مَنْ تَقَرَّرَ بِالْقُدْرَةِ وَالْبَقَاءِ

SÜBHANE MEN TEKARRERE BİL-KUDRETİ VEL-BEKA

tesbihiyle nida eder ve bu tesbih-i aziym ile Rabbini tesbih eylerdi.

Onuncu hicaba HİCAB-UR-RİF'AT adını verdi ve bu hicapta da ruh-u Muhammediyye'yi üç bin yıl karar ettirdi. Ruh-u Muhammedi bu hicapta da.

سُبْحَانَ ذِي الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ

SÜBHANE ZİL-ARŞİ AMMÂ YASİFUN

tesbihiyle nida eder ve bu tesbih-i aziym ile Rabbini tesbih eylerdi.

On birinci hicaba HİCAB-UN-NUR adını verdi ve ruh-u Muhammediyye'yi iki bin yıl karar ettirdi. Ruh-u Muhammedi, bu hicapta da :

سُبْحَانَ ذِي الْمَلِكِ وَالْمَلَكُوتِ

SÜBHANE ZİL-MÜLKİ VEL-MELEKÛT

tesbihiyle nida eder ve bu tesbih-i aziym ile Rabbini tesbih eylerdi.

On ikinci hicaba HİCAB-UŞ-ŞEFAAT adını verdi ve ruh-u Muhammediyye'yi bin yıl karar ettirdi. Ruh-u Muhammedi bu hicapta da :

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ

SÜBHANE RABBİYEL-AZIYM

tesbihiyle nida eder ve bu tesbih-i aziym ile Rabbini tesbih eylerdi.

**Vasfeyledi Allahu teâlâ ve tekaddes,
LEVLÂKE ve LE'AMRÛK ile ey zât-ı akdes!..**

Ey âşık-ı Resûl!.. Ve ey sadık-ı vüsul!..

Ruh-u Muhammed Mustafa sallallahu teâlâ aleyhi ve sellem, makam-ı şükürde durarak, zat-ı akdes-i Muhammediyye'si-

ni bu saadet üzere halk buyurmasından dolayı Rabbil-âlemiyne şükranını arzede bilmek niyyet-i hâlisanesiyle teveccüh eyledi ve şükür namazına başladı. Bu şükür namazının yalnız kıyamını yedi yüz bin senede ikmal ettikten sonra, rükû'unda, kavme ve secdesinde, celsesinde, tahiyatında ve her bir rüknünde yedişer yüz bin sene durarak Rabbini tesbih ve takdis eyledi ve bu üslûp ile izhar-ı şükr-ü abdiyyette bulundu.

Ruh-u Muhammediyye'nin böylece şükrünü eda etmesine mukabil, Hak teâlâ ve tekaddes hazretleri de onun ruh-u pâkini öyle bir makam-ı muallâ'ya vasil kıldı ki, o yüce makamı ancak ve yalnız habibi ve mahbubu için hassatan halk ve icat buyurmuştu. Bu, öyle mübarek bir makam ve o derece yüce bir rütbe idi ki, bu makama sahip olabilmek için rütbe-i habibiyyet'i tevcih buyurduğu mahbubuna, Allahu zül-celâl vel-cemal hazretleri bütün Enbiyâ ve mürseliyn ile melâ'ike-i Mukarrebini muti olmakla emreylemişti. Bütün mahlûkat da, o makamın sahibine kayıtsız şartsız bende ve köle olmaları tezelsül ve tevazu eylemeleri emr-i celilini telâkki etmişlerdi. Bu yüce makam-ı habibiyyet'e ancak Resûl-ü ekrem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz vasil olmuşlardır.

Hak sübhanehu ve teâlâ hazretleri, ona makam-ı habibiyyet'i bahş ve ihsan buyurduktan başka, deryayı rahmetine de müstagrak eylemiş, zâhir ve bâtınını (Ser tâ kadem ayn-ı rahmet) kılarak, zât-ı Muhammediyyetini bir vücud-u sahip kerem, ayn-ı rahmet ve re'fet, hulûk-u aziym üzere mübeccel ve mükerrem etmiştir. Habib-i edibine olan iltifatını Kur'an-ı aziminde Tövbe sûre-i celilesinin 128. âyet-i kerimesinde açıkça beyan buyurmaktadır :

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا
عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢٨﴾

Le-kad câ'eküm Resûlün min enfûsiküm azizün aleyhi mâ anittüm harlsün aleyküm bil-mû'miniyne ra'ufün sahiym.

Et-Tövbe : 128

(Yemin ederim, size kendinizden öyle bir peygamber geldi ki, herhangi bir sıkıntıya ve meşakkate uğramanız ona pek ağır gelir. O, sizlerin hidayet ve salâhınıza haristir. Üzerinize titrer, bütün mü'minler için ra'uftur, rahiymdir.)

Bir diğer âyet-i kerimede de şöyle buyurulmaktadır :

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٧٠﴾

Ve mâ erselnâke illâ rahmeten lil-âlemiyn...

Enbiyâ : 107

(Yâ Muhammed!.. Biz, seni ancak âlemlere rahmet olmak üzere gönderdik.)

Âlemlere rahmet olarak gönderildiğini açıkça beyan buyurduğu Habib-i edibini, bir diğer âyet-i kerimede de şöyle med-hetmektedir :

وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُوفٍ عَظِيمَةٍ ﴿٤﴾

Ve inneke le-alâ hulûkin aziym...

El-Kalem : 4

(Ve her halde sen, pek büyük bir ahlâk üzerindesin.)

Kadr-i valâsı bu âyât-ı beyyinât ile i'lâ ve ilân olunan Habib-i edib-i Kibriyâ aleyhi ve âlihi ekmel-üt-tehâyâ efendimizi, Allahu sübhanehu ve teâlâ hazretleri bu üstün sıfat ve hasletler ile mükemmel ve mükerrem kılmıştır. Bunun içindir ki, o sultan-ı âlemin zatını ve sıfatını kâ'inatın evveli, masnu'at-u ilâhiyyenin medbe'i kılmış, nur-u Muhammediyye'ye nazar-ı rahmet ve nigâh-ı iltifât atfederek nur-u Muhammed'den bir cevher yaratmış ve bu cevhere de nazar-ı heybetiyle nazar edince o cevher iki parçaya bölünmüştür. Bir parçasına nazar edince, heybet-i ilâhiyyenin şiddetinden su olmuştur ki, kıyamet gününe kadar titreşip hareket edecektir :

وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ

Ve ce'alnâ min-el-mâ'i külle şey'in hay...

Enbiyâ : 30

(Ve her diri olan şeyi sudan yarattık...)

O cevherin diğer parçasına da nazar-ı şefkatle nazar edince, o cevherden on muhterem nesneyi halk ve icat buyurmuştur :

- 1) Arş-ı â'lâyı
- 2) Kürsiyi
- 3) Rahmanı
- 4) Levh-i mahfuzu
- 5) Sekiz cenneti
- 6) Güneşi
- 7) Ayı
- 8) Yıldızları
- 9) Hurileri
- 10) Melekleri...

O cevherden dördüncü olarak KALEM'i halk ve icat buyurunca, kaleme atf-ı nazar eylemiş ve nazar-ı ilâhiyenin heybetinden ve hayâsından kalem ikiye yarılmıştır. Kaleme, kıyamet gününe kadar olacak vuku'atı yazması emr-ü ferman olunmuştur. Daha sonra da kaleme, LEVH-İ-MAHFUZ üzerine :

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

EŞHEDÜ EN LÂ İLÂHE İLLALLAH VE EŞHEDÜ ENNÊ MUHAMMEDEN ABDÜHU VE RESÛLÜHU

Kelime-i tayyibe-i münciyyesini yazması irade buyurulmuştur. Diğer bir rivayete göre de, Allahu sübhanehu ve teâlâ hazretleri kaleme önce :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

BİSMİLLÂH-İR-RAHMAN-İR-RAHİYM

yazmasını emreylemiş ve kalem Besinele-i şerifi yazdıktan sonra Kelime-i şهادeti yazmıştır. Diğer bazı rivayetlerde ise, önce kelime-i şهادeti ve daha sonra Besmele-i şerifi yazdığı beyan buyurulmaktadır. Kelime-i şهادete tâ'zimen, kalemin

bu kelime-i kudsiyyeyi yüz senede yazdığı ve bil'ahara Cenab-ı Hakka niyazda bulunarak : «İlâhi ve seyyidi! Senin ism-i â'zamının :

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

LÂ İLÂHE İLLALLAH

olduğunu bilirim ama, ism-i â'zamın ile beraber yazdığının MUHAMMED kimdir ki, ismini senin ism-i şerifinle birlikte yazmamı emr-ü ferman buyurdun? İsm-i â'zamını ismine mukarin kıldığım bu zat-ı akdesin fazl-ü keremini lûtfen bana bildir..» Allahu teâlâ ve tekaddes hazretleri lûtfen ve tenezzülen kaleme hitap buyurarak : «Ey kalem!.. İzzetim, celâlim, mecdim ve cemalim hakkıyçün, o mahlûk-u ekremim ve mahbub-u mükerremimdir ki, eğer isimle ismini bir arada yazdığım ve nurumdan halk ve icat eylediğim sevgili Muhammed'imi yaratmamış olsaydım, ne arşı, ne âlemleri, ne kürsiyi, ne de diğer bütün mahlûkat ve mevcudatı yaratmazdım.» hükmü ile Bâ'is-i hılkat-ı kâ'inat aleyhi ve âlihi ekmel-üt-tahiyyât efendimizin ind-i ilâhiyyesindeki değerini ve önemini herkese duyurmuştur.

Hak celle ve alâ, bundan sonra ulu, çok ulu bir ağaç yaratmış ve o ağaca da ŞECERET-ÜL-YAKÎN adını vermiş ve bu ağaca dört budak halkeylemiştir. Sonra da ruh-u Muhammedi'yi o ağacın üzerine koymuş ve ruh-u Muhammedi o ağacın üstünde yetmiş bin sene Rabbini tesbih eylemiştir. Nihayet, MİR'AT-I HAYÂ'yı yaratmış ve onu Habib-i edibinin yüzü istikame-tine koymuştur. Ruh-u Muhammedi, Mir'at-ı hayâ'ya bakınca, mübarek cemalini ve güzelliğini görmüş ve Rabbine şükredebilmek için beş kerre secde eylemiştir. Böylelikle, Habib-i edib-i Kibriyâ'nın beş secde-i şükrüne mukabil, ümmet-i merhumesi-ne beş vakit namaz farz olmuştur.

Sonra, nurdan bir kandil yaratarak o kandili yine nurdan bir zincirle Şecere't-ül-yakine asmış ve ruh-u Muhammediyye o kandilin içini mesken edinmesini emir ve irade buyurmuştur. Ruh-u Muhammediye, Allahu teâlâ'nın bu iradesine de mûti ve

münkad olmuş ve derhal o nurdan kandilin içine girerek orada karar eylemiştir. Orada, Allahu zül-celâl vel-kemal hazretlerinin ESMÂ-İ-HÜSNÂ'sıyla Rabbini tesbihe başlamış ve her esmâ-i ilâhiyyeyi bin sene süresince tesbih eylemek suretiyle Hâlık-ı lem yezeli tesbih ve takdis eylemiştir.

Bin yıl YÂ ALLAH ve bin yıl da YÂ RAHMAN tesbihiyle meşgul olduğunda, Allahu teâlâ nazar-ı rahmetiyle ruh-u Muhammediyye nazar edince, o mübarek ruh utanarak terlemiş, Hak celle ve alâ Habib-i edibinin terinin her damlasından bir peygamberin ruhunu halk eylemiştir.

Her esmâ ile bin yıl meşgul olarak vaktaki :

يَا قَهَّارُ

YÂ KAHHÂR

ism-i celilini zikretmeğe başlayınca, ism-i Kahhar'ın hey'eti satvetinden o derece terledi ki, o terlerin kaç katre olduğunu ancak Allahu teâlâ bilir. İşte, bu ter katrelerinden ilm-i ezeli-sine göre ne kadar âdem yaratılacaksa, önce Âdemoğullarından mü'min olacakların ruhları halk olundu. Daha sonra da yine Âdemoğullarından kâfirlerle münafıkların ruhları yaratıldı. Ruhların hepsini bir araya topladı ve bunları dört saf haline getirdi. Safların en hayırlısı olan birinci safa Enbiyâ ve mürseliyn getirildiler. Sufuf-u makbul adı verilen ikinci safa da velilerinin ruhlarını cem'eyledi. Evsat-ı sufuf olan üçüncü safa âbid ve zâhitlerin ruhları dizildiler. Erzel-i sufuf olan dördüncü safa ise kâfirlerin ve münafıkların habis ruhları toplandılar.

Bu dört safta toplanan ruhların hepsi, Allahu teâlâ'nın muradı kadar kaldılar. Takdir-i ilâhi tecelli eyleyince, bu ruhlar âlem-i ervahtan Allahu teâlâ'nın iradesiyle bu âlem-i dünyada halk olunan cesetlerine girerler. İster şaki, ister sa'id, ister fâsık ister salih bu fâni âlemde hayırdan ve şerden ne türlü amel ederse kıyamet günü o amelleriyle yargılanırlar. İyman ederek hayırlı ameller işleyenler cennete, iyman etmeyenler de cehenneme gönderilir.

Kısaca özetlemeğe çalıştığımız bu âlem-i ervahtan sonra, dört anâsır ile Hz. Âdem aleyhisselâmın vücud-u şeriflerini yaratarak bütün cesetlere onu miftah eylemiştir. Netekim, bütün mahlûkat-ı ilâhiyyenin ve ruhların miftahı da Hz. Muhammed Mustafa sallallahu teâlâ aleyhi ve sellem efendimizdir. Daha açık bir tâbirle Resûl-ü zişân efendimiz (EB-ÛL-ERVAH = RUHLARIN BABASI) ve Hz. Âdem aleyhisselâm da (EB-ÛL-ECSAD = CESETLERİN BABASI) dır. Rahmeten lil-âlemiyn olan Habib-i edib-i Kibriyâ, kâ'inat ağacının tohumu ve hakyık-ı hakikat-i mükevvenâtın mebd'e'i olduğuna göre, aklen ve mantıkan tohumun ağaçtan önce mevcudiyyeti lâzımdır ki, o tohumdan bir ağaç meydana gelebilsin. Binaenaleyh, bütün Nebi'lerin, Veli'lerin ve mü'minlerin gözlerinin nuru ve kalplerinin süruru olan :

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

**MUHAMMEDÜN RESÛLÜLLAH SALLALLAHU
ALEYHİ VE SELLEM**

efendimiz hazretleri, bütün kâ'inat ve mükevvenatın aslı, esasıdır.

**Ser-kafîle-i âlem-i balâsın sen,
Salâr-ı reh-i arş-ı müallâsın sen,
Mecmua-i esmâ ve müsemmâsın sen,
Hakikatte suret-ü mâ'nasın sen...**

Ey mü'min ve muvahhidler! Ey aşkullah, muhabbetullah ve muhabbet-i Resûlüllah ile yanan âşık-ı sadıklar!..

Bilmiş olunuz ki, Allahu zül-celâl vel-cemal hazretleri, bu kâ'inatı yaratmadan vücud-u Muhammed'in zâhir olmasını murat buyurmuş ve hakikat-ı neş'et-i Muhammedi'den arş, ferş ile

ikisi arasında insanlarca bilinen veya bilinmeyen bütün âlemleri izhar eylemiştir. Onun içindir ki âlem-i ervahta Ruh-u Muhammediyye'ye ruhani ve cismani, ulvi ve süfli bütün âlemleri seyrettirmiştir. Bütün ilimlerin esrarını, künh-ü hakikatini, zâhir veya bâtın, gizli veya âşikâr tek mil ilimlerin sırlarını hakikat-i Muhammediyye'ye talim ve telkin buyurmuştur. Tâ ki, bütün âlemlerde terbiyesi ve edebi ekmel ve mükemmel olarak vücud-u şerifi zâhir olsun, tulû'u ve zuhuru ve mevlûdu yani dünyaya teşrif buyuracağı zamana kadar bütün kâ'inatın en yüce derece ve rütbelerinin sahibi bulunsun, dünya ve âhirette bütün Enbiyâ ve mürseliyne serdar, bütün evliyâ, asfiyâ ve etkiyâyâ pişdar olacağı, bütün mahlûkatın evveliyne ve âhiriynine ilân ve isbat ederek efdaliyetini bildirsin.

Ol Hâlık-ı kâ'inat, mûcid-i mevcudat ve bedi-i masnu'at Allahu sübhanehu ve teâlâ, hikmet-i kahire ve bâhire ve kudret-i bâtına ve zâhiresiyle, Sultan-ı kevneyn ve Resûl-ü hafıkayn efendimizin şecere-i tıynetinin en uzak babası olarak Hz. Âdem aleyhisselâmı, en yakın babası olarak da Abdullah ibn-i Abdülmuttalip hazretlerini takdir buyurmuştur. Ol mahbub-u âlemiynin dünyaya zuhuru ile emr-i hâlık-ı âlem tamam olmuş, vücud-u şerifi ve zat-ı lâtifi HÂTEM-ÛL-ENBİYÂ-İ VEL-MÜRSELİYİN yani peygamberlerin sonuncusu olmuştur. Habib-i Rab-bil-âlemiyn, sultan-ül-mürseliyn ve şefi-ul-müznibiyn olduğu güneşin ziyası ve ayın nuru kadar âşikârdır. Bunun böyle olduğunu kabul etmemek, akıl ve idrak sahipleri için gayr-i mümkün ve muhaldir. Netekim, Habib-i edib-i Kibriyâ efendimiz, bir Hadis-i şeriflerinde : (Âdem, su ile toprak arasında ve henüz çamuru yağurulmamışken, ben Nebi idim...) buyurmak suretiyle bu sırra işaret etmek istemişlerdir.

**Çekilirken Nübüvvetinle alem,
Beyne mâ'ü-tıyn idi Âdem...**

Allahu teâlâ ve tekaddes hazretleri, Habib-i edibinin sebebi hilkat-i Âdem ve bâ'is-i hilkat-i âlem olduğunu beyan buyur-

mak için bir Hadis-i kudsisinde : **(Ey Mahbubum, mergubum, habibin!.. Seni halk etmeseydim, âlemleri ve eflâki yaratmazdım...)** hitabıyla Resûl-i zîşânın yüce şanını bütün cihana ilân etmiştir.

Sorarım size, Allah celle hangi Nebi'nin, hangi Resûl-ün hayatına, ömrüne yemin etmiştir? Hangi mahlûkunun doğduğu zaman mübarek cemalinin nuruna ve saçlarına, rengine yemin etmiştir? Ancak ve yalnız, Mahbubu, habibi ve peygamberler peygamberi olan Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin doğduğu vakte, kadem-nihade-i âlem olduğu asr-ı saadete, yüzünün güzelliğine, hilkatine, ahlâkına, sıfatına ve hatta saçlarının rengine yemin ederek zat-ı ülûhiyeti ve melekleri ile Habib-i edibine, ona tâbi olan ashabına, ahbabına, velilerine, âlimlerine ve ümmetine salât-ü selâm ettiğini Kur'an-ı hakiminde açıkça bildirmektedir.

**Halk oldu yüzün suyuna billâh kevneyn,
Serçeşme-i eltâf-u atâyâsın sen...**

Allahu azim-üş-şân, bütün peygamberlerin seyyidi ve serdarı olan Habib-i edibinden bizleri ayırmasın, yüzlerimizden iman ve hayâ perdesini sıyırmamasın, biz âcizleri sofrâ-i Muhammed'den gayrı yerlerde doyurmasın, kulaklarımıza ahkâm-ı ilâhiyyesinden ve sünnet-i seniyye-i Ahmediyyesinden başka sözler duyurmasın.

Yâ Rabbi!.. Bizleri, din-i mübiyn-i islâm üzere sabit-i kadem eyle... Kalplerimizi, Zât-ı ahadiyyetine ve Habib-i edibine iman ve muhâbbet nurlarıyla nurlandır, islâma sadakat, samimiyet ve adaletle hizmet etmekle şu'urlandır, ilm-el yakin, ayn-el yakin ve Hakkal-yakin sırlarıyla sürurlandır... Ey zât-ı ülûhiyyetine ihlâs ile dua edenlerin dualarını lûtfen kabul buyuran, merhametlilerin en merhametlisi olan ulu Allah'ımız! Bu dua ve niyazımızı tenezzülen müstecab kılarak bizleri şâd-ü handan eyle yâ Rabbi...

Ey âşık-ı sadık!

Âciz ve nâçiz kalemimle eslâftan görüp işittiklerimi, mu'teber ve mü'tena eserlerden okuyup anlayabildiklerimi bu risaleye yazmağa çalıştım. Ümit ve temennim, nigâh-ı iltifat-ı Ahmediyye'ye ermek, şefaat-ı Muhammediyye ile nâr-ı cahiynden azad olarak, yalnız bu risalemizi okumak sabır ve tahammülünü esirgemeyen ihvanı kiram ile değil, bütün ümmet-i Muhammed aleyhisselâm ile cennete girmek ve cemal görmektir. Mevlâ, cümlemize bunu nasip ve müyesser eylesin.

Sahib-il makam-il-Mahmud aleyhi ve âlihi salâvatullah-il-Vedûd efendimiz hazretleri, sebab-i hilkat-i kâ'inat oldukları gibi, mahşer günü kabrinden ilk defa haşrolunacak da yine odur. Evet, o pâk ve mâ'sumdur, Allahu teâlâ onu bütün ayıplardan, günah, isyan ve zelleden arındırmıştır. Bu sebeple, Resûl-ü zişân efendimizde herhangi bir ayıp gören, kendi ayıbını görmüştür. Ona, zelle, isyan ve günah atfeden, ancak kendi zelle, isyan ve günahlarını söylemiştir. O zat-ı akdes, her mâ'nada pâktır ve mir'atı Haktır. Binaenaleyh, ondan herhangi bir zelle ve isyanın zuhurunu vehmetmek —Ne'üzü-billah— Allahu teâlâ'nın zelle ve isyanını araştırmak gibi olur ki, buna cür'et edenin âkibetinin ne olacağını akıl sahiplerinin irfan ve iz'anlarına bırakırım.

Nuru, zât-ı ilâhiyyenin nurundan halkolunarak bütün mevcudat ve mümkinatın evveli olan Resûl-ü zişânın rızası, Allahu teâlâ'nın rızasıdır. Netekim, Allahu teâlâ'nın da rızası, Resûl-ü zişânın rızası demek olur. Bunun içindir ki, Kur'an-ı azim-ül-bürhan, Allahu teâlâ'ya itaatin Resûl-ü zişâna itaat ve Resûl-ü zişâna itaatin de yine Allahu teâlâ ve tekaddes hazretlerine itaat olduğunu kesin olarak beyan ve ilân buyurmaktadır. Bahusus **VE İNNEKE LE-ALÂ HULÛKİN AZİYM** âyet-i kerimesi bütün açıklığı ile gerçeği ortaya koyarken, Resûl-ü ekrem sallallahu aleyhi ve sellem efendimize zelle isnad edenin, iymandan ve irfandan ne kadar mahrum olduğu meydandadır.

Hiç unutmamak ve daima hatırdâ bulundurmamak gerekir ki, Resûl-ü zişânın bütün fiilleri ve sözleri, ancak Hak'la kaim ve vahy-i ilâhi ile daimdir :

وَمَا يَنْطَوُّ عَنْهُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ

Ve mâ yentiku an-il-hevâ in hüve illâ vahyün yûha

En-Necm : 3 - 4

(O, kendi nefisinden dilediği gibi söz söylemez. Onun nutku Kur'andır. O, Kur'an veya din konusundaki emirleri, ancak bir vahiydir ve kendisine Allahu teâlâ tarafından vahyolunmuştur.)

âyet-i kerimesi, bunun açık ve kesin delilidir. Diğer bir âyet-i celilede de şöyle buyurulmaktadır :

لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِن ذَنْبِكَ
وَمَا تَأَخَّرَ وَيُسَبِّحُ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ
وَهَدِيكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا

Li-yagfîre lekâllahu mâ tekaddeme min zenbike ve mâ te'ahhare ve yûtimme ni'metehu aleyke ve yahdiyeye sıraten müstekıymâ...

El-Feth : 2 - 3

(Allahu zül-celâl vel-cemal seni mâ'sum olarak yarattı. Sen, ne nübüvvetini izhardan önce ve ne de nübüvvetini izhar ettikten sonra günah işleyemezsin. Allah celle, seni böylece günah ve zelleden mahfuz eyledi. Sana ni'metlerini tamamladı ve seni sırat-ı nübüvvette zelle ve gûnahtan masun ve mahfuz kıldı.)

Pertev-i şems-i DUHÂ rûy-i Muhammed,
Hâle-i BEDR-İD-DÛCÂ rûy-i Muhammed..
Feyz-i nesim-i Hüdâ oldu hüveydâ,
Verdi cihana safa bûy-i Muhammed..
İster isen mültecâ ey dil-i şeydâ,
Melce-ü me'vâ sana kûy-i Muhammed..

Ey benim can kardeşim ve hak yoldaşım :

Muhbir-i sadık aleyhi ve âlihi selâmullah-il-Hâlık efendimizi herşeyinden fazla sev ki, iymanın kemale ersin, gözlerin şim-

diye kadar görmediklerini görsün, ruhun safa bulsun, itikadın hak katında makbul olsun. Yarın, o çok müşkil günde iki cihan serveri senin için Rabbine niyaz ederek : «Yâ Rab!.. Bu kulunu bana bağışla...» desin ki, Livâ-i hamdi altında rahat edesin. Cennette onunla olasın, Hakkın bahş ve ikram edeceği sonsuz ni'metleri hazır bulasın.. Onun cemali, sekiz cennetten daha güzeldir. Onun tatlı sözleri, cennet ırmaklarından daha tatlıdır. O, nûr-u ilâhiyedir. Kulu, Rabbine götüren çok muhterem bir rehberdir, o müncidir, o şefidir, o ayn-ı nûr, ayn-ı rahmettir, o ra'uftur, o rahiymdir, o hakkın ve hakikatin münadisi bütün insanlığa örnektir.

USVE'T-ÜN-HASENE olan Resûl-ü zişâna tâbi olanlar, iki cihanda da aziz olurlar. Dedelerimiz, atalarımız, şan ve şöhretleriyle öğündüğümüz bütün büyüklerimiz, onun mübarek izini takibetmek sayesinde aziz olmuşlardır. Bizden önce gelmiş geçmiş ulular, onun mübarek ayağını bastığı yere adımlarını uydurmak sayesinde yücelmişler ve bu gayretlerinin mükâfatını hem dünyada hem de ukbada görmüşlerdir. Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimize tâbi olmak, onun üstün ahlâkıyla ahlâklanmak, onun üstün sıfat ve hasletleriyle muttasif olmağa çalışmak insana ancak şan, şeref ve izzet bahşeder. Ona uymayarak şeytana tâbi olmak ise, önünde sonunda gam, keder, musibet ve zillet getirir. Kişinin iymanı İYMAN-I-YAKÎN'e varınca, Resûl-ü zişânın boyasına boyanır, SIBGATULLAH ile nurlanır. Böyle olanlar da, mallarını ve canlarını sırası gelince Allah yoluna vermeğe daima hazır bulunurlar. Bu kutlu ve mutlu kişileri ise, Allahu teâlâ dünyada aziz ve âhirette şerif eder. Eğer, iyman-ı yakine gelen bir kavim, bir cemaat veya bir millet ise, o topluluğa yardım etmenin zât-ı ahadiyyetine bir borç olduğunu, Rabbimiz Kur'an-ı aziminde beyan buyurmaktadır :

وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرَ الْمُؤْمِنِينَ

Ve kâne hakkân aleynâ nasr-ül-mû'minîn.

Er-Rûm : 47

(Mü'minlere yardım etmek, üzerimize bir hak oldu..)

Atalarımız, böylesine bir iymana sahip olduklarından dolayı, Allahu teâlâ'nın nusret ve yardımına mazhar oldular, hakka karşı gelenleri daima zelil ve rezil ettiler.

Bu nurlu ve şu'urlu mü'minlerden birisi de, Osmanlı devletinin kurucusu Osman Beydi. Osman Bey, Resûl-ü zişâna hakkıyla ve lâyıkiyle tâbi olan ve onun nurlu yolundan hiç ayrılmayan tam ve gerçek bir müslümandı. Onun bu iman ve iykanıdır ki, mübarek adını verdiği Osmanlı devletinin kurulmasında hakkın yardımını sağlamış ve kurduğu devlet dört kıt'ada yedi asra yakın hükümran olmuştur. Osman Bey'in, makam-ı velâyette gerçek hak velilerinden bir veliyyi mükerrem olduğuna da şüphe yoktur. Müşârünileyh, bu izzet ve rif'ate ancak ve yalnız Resûl-ü zişâna hakkıyla tâbi olmak sayesinde nail ve mazhar olmuştur. Bizler de, Habib-i edib-i Kibriyâ'ya hakkıyla tâbi olur, Kur'an-ı azime hakkıyla sarılır ve onun hükümleriyle olduğu kadar sünnet-i seniyye-i Muhammediyye ile de âmil olursak, elbette dünya hayatında izzete ve âhiret hayatında ebedi devlete erişiriz.

Osmanlı devletinin kurucusu Osman Bey, Allahu teâlâ'ya ibadet ve tâ'atte ve Resûl-ü zişâna mütabe'atte sıdk-u sebat ile daim ve tam bir ihlâs ile beş vakit namaza kaim idi. Hatta, din ve devlet düşmanlarıyla savaşırken bile, namazını terkettiği görülmemişti. Gecelerini, her zaman ve her yerde ibadet ve tâ'atle, Kur'anı kerimi tilâvetle, rabbini zikir ve tesbih ederek ve islâmı daima mansur ve muzaffer kılması için tazarru ve niyaz ederek geçirir, gündüzleri de en çetin şartlar altında dahi olsa, Allah yolunda ve peygamber uğrunda cihad ederek hakkın emirlerini yerine getirmeğe çalışırdı. İRŞÂD adındaki üç ciltlik eserimizin ikinci cildinde Osman Bey'in Şeyh Üdebalî hazretlerinin evinde duvarda asılı bulunan Kur'an-ı azime tâ'zimen sabaha kadar nasıl ayakta durduğunu hikâye etmiştir.

Osman Bey, din ve devlet uğrunda o kadar zâhid ve öylesine cûd-ü kereme malik idi ki, dünya zevki için aslâ mal toplamaz, ancak kurduğu devletin kuvvetlenmesi ve savaşlara katılan gazilere ikram için yeteri kadar silâh ve yiyecek bulundu-

rur ve bunları da Allah yolunda savaşılan gazilere verirdi. Dünya zevklerinden hiç hoşlanmaz ve haz almaz, bu fâni âlemde Allah ve Resûlüne lâıyk olmaya ve milletini özellikle hristiyan milletlerinden üstün kılmaya, güçlü ve şerefli bir devlet kurmaya çalışır, mâ'nen ve maddeten bu devleti güçlendirmeğe uğraşır. Ulemaya ve meşâyihе son derece saygı ve sevgi besler, onların peygamber vârisleri olduklarını söyler, haklarına büyük bir titizlikle riayet ederdi. Onlara itaati, kendisine borç bilirdi. Onların irşâd ve ikazlarına minnet ve şükran ile mukabele eder ve gösterdikleri yoldan inhiraf etmeyerek devletini ve milletini idare eder, ordularını yönetirdi.

Günümüzde, buna şaşanlar olabilir. Oysa, Hadis-i Nebevi'dir. Gerçek âlimler, peygamberlerin vârisleridirler. Zira, o muhterem zevat hakikat-i Muhammediyye'ye daha ziyade vâkıf bulduklarından halleri ve davranışlarıyla Resûl-ü zışanı taklit ederler ve onun gibi olmağa özenirler. Bu bakımdan, gösterdikleri yol Allah yoludur, Resûlüllah yoludur. Bu yol ise, saadet ve selâmete, izzet ve rıf'ate iletir. Onlara tâbi olanlar elbette zulmeti, isyanı ve küfrü çirkin bulurlar ve bu sayede de Nur-u Kur'ana ve rizayı sübhana vasil ve mazhar olurlar.

Osman Bey'in ve daha sonra onun vasiyyetini aynen ve harfiyyen yerine getiren oğullarının gayret ve himmetleriyle, çok uzak ülkelerde buluan âlimler, ârifler, şeyhler, san'atkârlar, Osmanlı diyarına göçmeğe ve burada yerleşmeğe başlamışlar ve gerçekten büyük bir islâm medeniyyeti kurmuşlardır. Osmanlı orduları her seferinde zaferden zafere koşmuş, fethettikleri ülkelere de medeniyet, insanlık, hak ve hukuk mefhumlarını götürmüşlerdir.

Ülkesi sınırları içinde de salihlere, düşkünlere, gariplere, âcizlere ve mühtaçlara din ve mezhep farkı gözetmeksizin yardım elini uzatır, açları doyurur, yoksulları giydirir, misafirleri barındırır.

Hemen ilâve etmelidir ki, bir çok kale kapılarını yalnız kılıçla değil, bu hak, hukuk ve adalet nizamı sayesinde temin et-

tiği sevgi ve saygıyla fethetmiş, başka bir deyimle ülkeler fethetmeden bir çok gönülleri fethetmesini bilmiştir. Düşünmelidir ki, o çağlarda Bizans'ın kötü huylu ve zâlim valilerinden, mürtekip ve mürteşi memurlarından bıkmış ve usanmış bulunan halk kitleleri Osmanoğullarına gelip yalvararak mazlûm halkın zalimler elinden kurtarılmasını dilemişlerdir.

Evet, Osman Bey fakirlere, düşkünlere, dul ve yetimlere Allahu teâlâ'nın emri ve Resûl-ü zişânın rizayı ruhaniyeti için ikramlarda bulunur, dertlilere derman, kimsesizlere dâr-ül-emân olurdu. Bu sebeple, yalnız müslümanların değil, gayri müslimlerin de sevgilisi haline gelmişti. Savaşlarda elde ettiği ganimetleri tamamıyla hayır ve hasenât yolunda sarfetmişti. Âlem-i cemale intikal buyurarak Rabbine ve onun Habibine kavuştuğu zaman bir kaç at yuları, bir kılıç, bir cübbe ve üç sürü koyundan başka miras bırakmamıştı. Fakat, asıl büyük mirası yetiştirdiği evlâtları ve kurduğu büyük Osmanlı devleti idi.

Ruh-u pür-fütuhuna fatihalar ithaf ederek minnet ve hürmetimizi te'yid edeceğimiz Osman Bey'in, bu tutumu ve bu davranışı Resûl-ü zişânın meslek ve meşrebine ne derece tâbi olduğunu açıkça göstermektedir. Netekim, istitraten arzetmek yerinde olur ki, sultan-ı şerir-i din-i mübiyn aleyhi ve âlihi salâvatullah-il Mu'yn efendimiz de emr-i ilâhî ile dünyayı terkederek âhiret âlemine teşrif buyurdıklarında, geride bıraktıkları dünya malı iki kaftan-ı şerif, iki izar-ı şerif, dört hırka-i şerif, bir cübbe-i şerif ile üç külâh-ı şerif, Habeş kralı Necaşi'nin kendilerine hediye ve takdim ettiği iki çift mest-i şerif, sarı boyalı gecelikle iki nâlin-ı şerif ve mübarek dişlerini yıkamak için kullandıkları bir misvâk-i şeriften ibaretti.

Cennet-mekân Gazi Sultan Osman Han, devlet işlerinde kullanacağı kimselerin ahlâklarına fevkalâde dikkat eder, itikatları bozuk ve yolları sapık olanları, fâsik ve fâsitleri (Meş'um ve uğursuz) diyerek millet hizmetinde aslâ kullanmazdı. Bu gibilere, en basit bir vazife tevdiinden dahi çekinirdi. Esasen, bu neviden insanları yanına bile yaklaştırmaz, hele huzuruna hiç kabul etmezdi. Her ân ve mekânda, Nebi'lerin mirasçıları olan

tanınmış bilginlerle, ünlü şeyhlerle, ârifler ve salihlerle sohbet eder, yapacağı veya yapmayı tasarladığı işleri onlarla görüşür, rey ve fikirlerini sorar ve ona göre kuvveden fiile çıkarırdı. Zira Osman Gazi iyi bilirdi ki, Resûl-ü zişân efendimiz (**EL-MÜSTEŞÂRÜ MÜ'TEMENÜN = İstişare edilen kimse, güvenilirdir kimsedir.**) buyurmuşlardır. Emin olan birisiyle istişare etmek, ona danışmak elbette emniyet verir. Netekim, yerlerin ve göklerin sahibi de Kur'an-ı hakiminde :

وَشَاوِرْهُمْ فِي الْاَمْرِ

Ve şâvir-hüm fil-emr---

Âl-İ-İmran : 159

(İş hususunda onlarla müşavere et...)

buyurmak suretiyle her işimizi emin kimselere danışarak yapmamızı irade buyurmaktadır.

Sultan Osman Han'ın sık sık kendilerini ziyaret ettiği ve kendisini ziyarete gelmelerinden de son derece memnun ve mahzuz olduğu zevat-ı âlişan, feyizlerinden geniş mânada istifade edilen, kerametleri zâhir, ilim ve irfanları bâhir, her fırsat ve vesile ile halkı nurlandıran mümtaz şahsiyetlerdi. Sultan Osman'a din ve devlet, mülk ve memleket işlerinde ve askeri hareketlerde ikaz ve irşadlarda bulunan, duaları ve mâ'nevi feyiz ve bereketleriyle ona destek olan bu zatlardan bazılarının isimlerini, rahmetle yâd edilmelerine vesile olması dileğiyle teberrüken kaydediyorum :

Eş-Şeyh Sadreddin Konevi, Hz. Mevlâna Celâleddin-i Rumi, Sultan Veled, Seyyid Burhaneddin-i Hüseyin-i Tirmizi, Şems-i Tebrizi, Şeyh Muhlis paşayı Karamani, Âşık Paşa, İbn-i Muhlis Paşa, Şeyh Ahi Hasan, Elvan Çelebi, Ahi Evren, Kumral Abdal, Şeyh Baba İlyas kaddesallahu esrarehümâ ve berekâtihim-ün-nâs hazeratıdır ki, hemen hepsi ilim ve fende, be-tahsis mesa'il-i dinde birer mürşid-i kâmil ve üstad-ı mütekâmil idiler. O devirde, yalnız Anadolu'da yaşayanları değil, diğer ülkelerde bulu-

nan ehl-i iymanı da feyizleri berekâtiyle nurlandırmışlardı. Bu mümtaz simalardan bazılarıyla bizzat görüşmek nasip olmuş, bazılarının da hulefâsı ile istişare ederek Gazi Sultan Osman Han, tuttuğu tarik-i müstakiymden sapmamış ve menzil-i maksuduna vasıl olmuştur.

Bu zevattan birisi de Geyikli baba hazretleriydi. Bu büyük hak velisi, dağlarda dolaşır ve ibret nazarıyla Allahu teâlâ'nın kudret ve kuvvetini, celâl ve heybetini müşahedeye çalışırdı. Geyikleriyle birlikte dilinde zikrullah, gönlünde cemalullah aşkı dağdan dağa aşar, dilediği gibi yaşardı. Gerçekten kâmil ve ârif bir zat-ı me'âli sıfat idi. Gazi Osman Han, kendisini sık sık ziyaret eder, ellerini öper ve irşâdlarına büyük bir kıymet ve ehemmiyet verirdi. Bu zata karşı irtibat-ı kalbiyye ve muhabbeti kâmile vardı. Şimdi size, bununla ilgili bir kıssa nakledeceğim.

H İ K Â Y E

Gazi Sultan Osman Han, günlerden bir gün bu zat-ı şerifi ziyaret eder. İnegöl kazasını sâkinleriyle birlikte kendisine ih-san etmek ister. Geyikli baba hazretleri, Osman Han'a hitaben :

— Oğlum Osman, buyurur. Fâni mal, mülkün padişahlarına; bâki âhiret ise bizim gibi dervişlere mahsustur. Bu dünyada, tek başıma dağlarda dolaşarak vahşi hayvanlarla birlikte ülfet etmek, onlarla ağlayıp gülmek, onlarla beraber gezmek benim için daha sevimli ve tab'ıma da muvafıktır.

**Aşk, bir sermayedir tüccar-ı şehri vahdete;
Nakd-i vaktim aşktır, erbab-ı aşka es-salâ...**

H İ K Â Y E

Gazi Sultan Osman Han'ın daima istişare ettiği ve fikirlerinden yararlandığı velilerden birisi de, kutb-ür-Rahmani gavs-üs Samedani Eş-Şeyh Üdebâliyyül Karamani hazretleridir.

Osman Gazi, bir gece âlem-i mâ'nada Şeyh Üdebalî'nin mübarek göğsünden ayın nurlu olarak tulû ettiğini ve oradan çıkarak kendi başına konuştuğunu ve aynı ânda göbeğinden gayet ulu bir ağaç zuhur ederek göklere kadar yükseldiğini gördü. Bu ağacın dalları cihanı kaplamış ve gölgesinde bir çok dağlar peyda olmuştu. Sonra o dağlarda da bir çok ağaçlar, sular ve denizler hasıl olmuş, bütün cihan o sulardan içmiş, çeşmeler yaptırmışlar, bağ, bahçe ve bostanları sulamışlardı.

Büyük bir merakla bu mühim rü'yâsını tabir ettirmek üzere, Şeyh Üdebalî hazretlerine müracaat etti. Hazret-i şeyh :

— Oğlum Osman, dedi. Gördüğün rü'yâda sana çok büyük bir müjde ve beşaret haberi var. Sana, yüzbinlerce müjdeler olsun ki bana damat olacaksın. Senin zürriyetinden hasıl olacak evlâtların tâc ve taht sahibi olacaksınız ve cihan padişahlığını ilân edecek ve kıt'alara hükmedeceksiniz. Bir çok denizler, hakimiyetiniz altında bulunacak ve büyük hayırlara nail olacaksınız.

Gerçekten, bir müddet sonra Sultan Osman Han, şeyh hazretlerinin kerime-i pâkizelerini nikâhladı ve bu evlilikten ORHAN GAZÎ ünvanıyla babasının yerine Osmanlı tahtına geçen bir oğulları dünyaya geldi ki, hem babası, hem annesi ve hem de dedesi veliyyullah olan müşârünileyhin de bir Hak velisi olduğu muhakkaktır.

Rü'yâ deyip geçmeyiniz, böyle rü'yâ-yı sadıka mutlâka zuhura gelir ve Allahu teâlâ sevdiği kullarına bazı sırları ve gerçekleri mâ'na âlemi dediğimiz sadık rü'yâlarda gösterir. Nettekim, Osman Gazinin nesl-i pâkinden de nice şanlı padişahlar vücuda gelmiş, nice ülkeler, kaleler fethedilmiş hatta Mefhar-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin işaret buyurdıkları (**LE-TÜFTİHANNEL KONSTANTİNİYYE FE-LE-Nİ'MEL EMİRÜ EMİRÜHÂ VE LE Nİ'MEL CEYŞİ ZÂLİK-EL-CEYŞ = Konstantiniye, mutlâka fetholunacaktır. Ne mutlu o yüce kumandana ve ne mutlu o şanlı askere...**) mû'cizesi de zuhura gelmiş, başta Fatih Sultan Mehmed Han aleyh-ir-rahmeti vel-gufuran olmak üzere fetih şehitleri ve gazileri Resûlüllah sallallahu

aleyhi ve sellem efendimiz lisanıyla tebcil olunmuşlar ve böylelikle iltifat-ı Muhammediyye'ye de mazhar bulunmuşlardır.

Gerçekten, ne mutlu o yüce kumandanlara ve ne kutlu o şanlı islâm gazilerine ki, tarih boyunca bir çok milletleri zalim kralların, azgın diktatörlerin kirli ve kanlı ellerinden kurtarmışlar, Türk askerlik tarihine şanlar ve şereflele dolu nice sahifeler açmışlardır.

Yarım asır önce kurulan Türkiye Cumhuriyeti hükûmeti de, elinden silâhı alınmış, dört cephede kırılmış ve yıpratılmış, üzerine dünyanın en büyük devletlerinin üstün silâhlarla saldırmış bulunduğu bir devirde, göğsündeki iymandan başka dayanağı, kalbindeki vatan ve millet aşkından gayrı tutanağı bulunmayan bir avuç kahraman Türk askerinin bir çok esir milletlere, örnek olmuş mücahedesi sonunda kurulmuş olup, kıyamete kadar da pâyidar olacaktır. Çünkü, bu şehitler ve gaziler ocağı olan Türk ordusu Veliyullah tarafından dua ile kurulmuştur ve Mehmetçik ilâ-yevmi haşri vel-karar nigâh-ı iltifat-ı Muhammediyye ile elbette zaferden zaferle koşacak ve karşısına çıkan bütün engelleri mutlaka aşacaktır.

Yukarıda, bilvesile rü'yâ deyip geçmeyiniz demiştim. Evet, rü'yâlar peygamberlere yapılan vahyin kırk altıda bir cüz'üdür. Gerçi nübüvvet tamam olmuştur ama, mübeşşerât kıyamete kadar bâkidir. Bunu böylece bilmelidir. Şanlı ecdadımız, dedelerimiz ve atalarımız nasıl ki, din ve millet idaresinde Allahu teâlâ'nın emirlerinden ve Resûl-ü zişânın öğütlerinden zerle kadar ayrılmamışlar ve gerek kendi milletlerini, gerekse fethettikleri ülkeler halkını tam ve mutlâk bir adaletle idare etmişlerse, bizler de aynı yolu takip etmeli, Hakkın emir ve hükümlerini baş tâcı etmeli, şeri'at-ı mutahhara-i Ahmediyye'den zerle kadar inhiraf etmemeli, düstur-u mükerremimiz olan Kur'an-ı azim-ül-bürhana sıkı sıkı sarılmalı ve Rabbimizin her (YAP) dediğini yapmalı, (YAPMA) dediklerinden şiddetle kaçınmalıyız.

Dünya islâm tarihini ibret ve dikkatle inceleyiniz. Göreceksiniz ki, müslüman devletler ilâhî hükümleri terketmişler, Peygamber öğütlerine sırt çevirmişler, adalet yerine zulme, iba-

det yerine günaha, itaat yerine isyana başlamışlarsa, daima hezimete uğramış, dağılmış ve parçalanmışlardır. Gerilemeler, yenilgiler, bozgunlar başgöstermiş ve sayısız islâm devleti tarih sahifelerinde kaybolup gitmişlerdir. Zira, emr-i celil-i ilâhî açıktır, kesindir : **(İN TANSURALLAHE YANSURÜKÜM = Sizler, Allahu teâlâ'nın dinini canınızdan, malınızdan, evlâdınızdan aziz tutar, emirlerine ve nehiyelerine itaat ve riayet ederseniz, Allahu azim-üş-şân daima sizin yardımcınız olacaktır. Nusret ve ve yardımı ile sizi her zaman ve her yerde mansur ve muzaffer kılacaktır.)** buyurulmaktadır.

HIKÂYE

İsmail Hakkı Bursevi hazretleri, RUH-ÜL-BEYAN tefsirinde şöyle bir hikâye nakletmektedir:

Osman Gazi Han, devletini kurup milletinin başına geçmeden önce de gayet cömert ve kerem sahibiydi. Kavim ve kabilesinin avamına ve havasına, âlimine ve cahiline, zenginine ve fakirine elinden geldiği kadar ihsan ve ikramda bulunur, açları doyurur, muhtaçları kayırır, yardıma ihtiyacı olanların imdadına koşardı. Fakat, her zaman ve her yerde olduğu gibi her ni'met sahibine olduğu gibi ona da hased ederlerdi. Hatta, kendisinden yardım ve iyilik görenler bile, ona eza ve cefa etmekten geri kalmazlardı. Buldukları bölgede velilerden bir zatın yaşadığını öğrenerek, halkın kendisine reva gördüğü eza ve cefadan şikâyete ve islâhları için dua buyurmasını arz ve niyaz etmeğe karar verdi. (Bazıları, bu veliyyullahın Hacı Bektaş-ı Veli kuddise sırrah-ul-âli olduğu kanaatindedirler.) Gece gündüz demeden o zat-ı akdesin bulunduğu yere at sürdü, arada bir konakladı. Bir gece, misafir kaldığı bir köyde kendisini Şeyh Üdebalı'nın zaviyesine götürdüler. Yatıp istirahat etmesi için kendisine tahsis edilen odaya girince, duvarda bir Kur'an-ı aziymin asılmış bulunduğunu farkettiler ve tâ'zimen sabaha kadar ellerini bağlayıp ayakta durdu. Sabah namazından sonra bir süre dinlenmek üzere yatınca da o meşhur rü'yâsını gördü, şeyh

Üdebalî'ye tâbir ettirerek memnun ve mesrur oradan ayrıldı. (Bu kıssayı, evvelce de belirttiğimiz gibi İRŞÂD'ın ikinci cildinde teferruatıyla ve bu risâlemizde de hulâsatan arz etmiştik.) Köyden henüz çıkmıştı ki, nur yüzlü bir zat-ı şerif peyda olarak üzerine doğru geldi ve kendisine hitaben :

— Yâ Osman!... Ben de seni arıyordum. Sana, şunu bildir-meğe memurum ki, ötedenberi Allahu tealâ ve tekaddes hazretlerinin Ferman-ı unvan-ı sübhanisi olan Kur'an-ı aziyme olan tekrimin ve betahsis dün gece onu tâ'zimen sabaha kadar uyu-mayıp ayakta durman ve o kitab-ı kerime her zaman ve her yer-de hürmet ve riayet etmen hasebiyle, dilediğini aziz eden Alla-hu azim-üş-şân mükâfaten saltanat-ı seniyye-i islâmiyyeyi ve li-vâ-i âlem-i Ahmediyye'yi sana ve senin zürriyetine bahş ve ih-san buyurmuştur, müjdesini verdi ve ilâve etti :

— Yâ Osman!... Şu ormana gir, bir ağaçtan uygun bir dal kes, ucuna mendilini bağlayarak onu kendine bir bayrak yap. Şimdilik bu mendilden bayrak sana bir sancak hükmünde ol-sun, dedi.

Osman Bey, o pir-i nuraninin emirlerini yerine getirdi, or-mandan bir dal keserek ucuna mübarek mendilini bağladı ve gerçekten bir sancak gibi onu omuzuna alır almaz, Allahu süb-hanehu ve tealâ tarafından etrafında bir takım arslan yapılı asker peyda oldu. Bu hey'etle geçtiği köylerden küçücük ordu-suna daha nice dilâverler ve bahadırlar katıldılar. Heybetle, kendi kavmi ve kabilesinin bulunduğu bölgeye dönünce, o za-mana kadar ona eza ve cefa edenler de kendisine itaat eder ol-dular, el ve gönül birliğiyle önce Bilecik kalesini fethettiler ve o günden itibaren de daha bir çok kaleler ve beldeler ele geçi-rerek sınırları genişlettiler.

**Merhaba yâ Ahmed-i Muhtar, mahbub-u ahad;
El-meded, hüsn-ü kabulündür bana nı'm-el-meded...**

Bu anlattıklarımıza masal, hikâye veya efsane diyecekler bulunabilir. Ne derlerse desinler, nasıl düşünürlerse düşün-

sünler biz israr ve iddia ediyoruz ki, Gazi Osman Han'ın muvafakiyetinin âmilleri öz ve özet olarak şunlardır :

1) O ve onunla birlikte olanlar, Allah ve Resûlüne candan, gönülden, tam bir sadakat ve samimiyyetle bağlı idiler.

2) O ve onunla birlikte olanlar, din-i mübiyn-i islâmı da Hak din olarak baş tâcı etmişler, Kur'an-ı aziyme ve onun ihtiva ettiği hükümlere kayıtsız şartsız bağlı kalmışlar, her işlerini islâmın ve Kur'anın emrettiği istikamette tertip ve tanzim etmek sayesinde Hakkın yardımına mazhar olmuşlardır.

3) O ve onunla birlikte olanlar, aşkullah, muhabbetullah ve muhabbet-i Resûlullah ile dolu olan kalplerine dünyevi ve şeytani huzuzatı sokmamışlar, Allah ve Resûlünün rizasından gayrı bir şey gözetmemişlerdir.

4) O ve onunla birlikte olanlar; Kur'anın, islâmın ve Resûl-ü zişânın ahlâkıyle ahlâklanmağa çalışmışlar, yemeden yedirmeğe, giymeden giydirmeye, acıları ve gözyaşlarını dindirmeğe alışmışlar fethettikleri ülkelere, gittikleri her yere hak, hukuk, adalet nizamını götürüp yerleştirmişler, insana cins ve mezhep farkı gözetmeksizin insanca muamele etmişler ve bir kavmin efendisinin o kavme hizmet eden er kişi olduğu gerçeğini bütün cihana öğretmişlerdir.

Akıl ve insaf ölçüleriyle muhakeme ve muvazene edilecek olursa görülür ki, bugün bütün dünya devletlerinin de gerçekleştirmek istedikleri ve fakat bir türlü başaramadıkları işte bunlardır. Zira, Allah ve Resûlüne iyman etmedikçe, ahlâk-ı Ahmediyye ve sünneti seniyye-i Muhammediyye ile amel eylemedikçe, insanlar arasında Kızılderili, zenci, beyaz gibi ırk ayrımı yapıldıkça, siyasî ve iktisadî sahada hak ve adaletten sapıldıkça, insanoğulları (Yalnız ben yaşayayım, kimler ölürlerse ölsünler...) hırsına kapıldıkça bu hiç bir zaman da gerçekleşemeyecektir. Kur'anın ve islâmın getirdiği içtima'î nizamı bir kenara itip, ne idüğü belirsiz bir takım herzevekillerin doktrin, nazariyye, sistem palavrasıyla ortaya attıkları düzmece düzenlere rağbet olunursa, hiçbir millet bu bâdireden yakasını kurtara-

mayacak ve önünde sonunda bizden önce gelip geçmiş, tarih ve coğrafya kitaplarından bile adları silinmiş kavimler, kabileler ve milletler gibi kaybolacaklardır.

Gazi Sultan Osman Han'ın muvaffakiyetinin sırrı da işte budur. Bir avuç islâm mücahidiyle 27 yıl içinde neler başardığını özetleyecek olursak, şu neticeye varırız :

Bilecik'in fethinden bir yıl sonra, Konya sultanı Alâ'üddin Mogol'lara esir düşmüş ve böylelikle Anadolu'da Türk birliğini temsil eden Selçuk hânedanı münkarız olmuştu. Osman Gazi, Anadolu'daki diğer Türk hanedanı arasında istiklâlini ilân etmiş ve milâdi 1299 yılında yeni bir cihan imparatorluğunun temelini atarak namına ilk hutbeyi okutmuştur. Yirmi yedi yıllık hükümdarlığındaki zaferlerini şöyle sıralayabiliriz :

1299 Yenişehir'in fethi.

1301 İzmit yolunda Koyunhisar'ın fethi.

1306 Dimboz zaferi ile Adranos ve Kestel'in fethi.

1308 Emir Ali Gazi kılıcı ile Emirali (İmralı) adasının fethi.

1313 Akhisar, Lefke, Tekfurpınarı, Yenikale ve Yanıkcahisarın fethi.

1314 Bursa muhasarasının başlaması.

1317 Akçakoca ve Konuralp'ın kılıçları ile Kocaeli fütühatının başlaması.

1321 Mudanya'nın fethi.

1324 Kara Mürsel Gazi'nin kılıcı ile Karamürsel'in fethi ve İzmit körfezinde Türk hâkimiyetinin kuruluşu.

1326 Bursa'nın fethi.

Bursa'nın, onun vefatından bir kaç gün sonra fethedildiğini rivayet edenler vardır. Fakat, başka bir rivayete göre de, Bursa'nın fethini ölüm döşeginde almıştır. Hastalığında oğlu Orhan Gazi'ye :

— Beni, Bursa'da kale içinde gümüşlü kümbete göm... Devletimizin payitahtı Bursa olacaktır. Seni, iyi bir evlât olarak yetiştirdiğimi sanıyorum. Hayatının sonuna kadar, kılıcın

elinde olmalıdır. Âdil ol, devleti ve milleti adaletle idare et, âlimlere hürmet ve riayet eyle, asker ve mal ile gururlanma, din-i mübiyn-i islâmın şan ve şevketini koru... Bizim tuttuğumuz yol, boş ve faydasız bir kavga yolu değildir.

Müsaade ederseniz, onun yüce şahsiyeti hakkında bir yabancıнын, İngiliz tarihçisi Herbert Adams Gibbon'un neler yazdığını anlatayım :

(Osman Gazi, başkalarının yapamadıkları şeyleri yapabilme kabiliyetine sahipti. Öylesine bir kişiliği vardı ki, kılıcı ile denk ve hatta ondan daha üstün olanlar bile onun emrinde ve maiyyetinde seve seve çalışırlardı. Orta çapta insanlar, rakiplerinden korkarlar, etraflarına kendilerinden aşağı kişileri toplayarak kendi üstünlüklerini meydana çıkarmak, isbatlamak isterler. Osman Gazi, her mâ'nada büyük adamdı ve onun içindir ki her işin erbabını hiç düşünmeden kullanmasını bilmiştir. Fakat, kendisi de etrafındakileri her zaman zapt-ü rapt altında bulundurmaya hakkıyla bilirdi. Sabırlı ve tahammüllü bir insandı. Onun için de kurduğu devlet bir cihan imparatorluğu olmuştur. O siyasî yapı, yapanı anmak için yeterlidir.)

Körükörüne batı hayranlığı gösterişiyle herkesin gözlerini boyamak isteyenlerin kulakları çınlasın, işte bir batılı, bir Türk ve İslâm düşmanı İngiliz o yüce hakan hakkında böyle söylüyor ve böyle düşünüyor. Dikkat edilirse, bizim yukarıdanberi belirtmeğe ve açıklamağa çalıştığımız hususları, bir kaç cümlede özetlediği farkedilir. Evet, onun kurduğu siyasî yapı, onu yapanı tâ'zimle, minnet ve şükranla anmak için kâfidir.

Aziz kardeşim :

Yolun Bursa'ya düşerse, bu cennet vatanda hür bir insan olarak yaşamayı sağlayan bu yüce sultanın kabrini mutlâka ziyaret et, Osman Gazi'ye onun güzide oğlu Orhan Gazi'ye, Bursa'nın fethinde bulunan bütün gazilere ve i'lâyı kelimetullah için seve seve canlarını veren din şehitlerinin ruh-u pür-fütuhlarına fatihalar ithaf eyle...

Bursa'nın fethinde, yukarıda da işaret ettiğimiz gibi Osman Gazi hasta olduğundan, feth-i mübiyn oğlu Orhan Gazi ile

Gazi Köse Mihal'e nasip ve müyesser olmuştu. Köse Mihal denilen bu koca gazi, Osman Gazi'nin seraskeri idi. Kendisi, şeref-i iman ve islâm ile müşerref olmadan, islâm dininin ulviyyet ve kudsiyyeti üzerinde bir çok rü'yâlar görmüş ve Hak dinini Osman Gazi'nin önünde kabul ederek gerçek bir mü'min olmuş ve islâm orduları başkumandanlığına getirilmişti. Bir çok savaşlarda ve fetihlerde bulunmuş, yararlıklar göstermiş ve GAZİ MİHAL adıyla islâm - Türk tarihinde şerefli bir makam ihraz etmiştir.

Bursa'nın fethinde de gayret, himmet ve hamiyeti çok büyük olan Gazi Mihal, Osman Gazi'nin bu en büyük arzusunu, en yüce vasiyyetini yerine getirmiş ve bunda muvaffak da olmuştu.

Cennet-mekân Gazi Sultan Osman Han, âlem-i cemale intikalinin yaklaştığını anlayınca, tahtına vâris olan ve el-hak bu yüce makama lâyük ve müstehak bulunan oğlu Orhan Gazi'yi huzuruna davet etmiş ve ona şöyle demişti :

— Oğlum!... Allahu tealâ'nın emriyle terk-i saltanat-ı dünya ederek, huzur-u Rahman'a ve Ravza-i cinâna azimetim mukarrerdir. Hak sübhanehu ve tealâ hazretleri, nâciz hizmetlerimi kabul, iman ve islâmımı makbul kılarak, bana inşâ'allah âhîret saltanatını da bahş ve ihsan buyuracaktır. Oğlum!... Orhan'ım!... Sana, yedi vasiyyetim ve nasihatim var. Bunları, hüsnü kabul etmek ve gereğini yerine getirmek sana vacip olduğundan aynen ve harfiyyen bunlara dikkat ve itaat etmeni arzu ve tavsiye ediyorum. Bunları, can kulağı ile dinle, bu vasiyyet ve nasihatimle amel et ki, Allahu tealâ seni her işinde muvaffak kılsın, nusret ve inayetini üzerinden eksik etmesin ve daima mansur ve muzaffer eylesin.

Orhan Gazi, ağlayarak muhterem babasının ellerine sarılmış, her sözünü cana minnet bileceğini ve bütün arzu ve emirlerine boyun eğeceğini ve mucibince amel edeceğini yeminlerle temin etmişti. Bunun üzerine, Gazi Osman Han vasiyyetlerini şöylece sıraladı :

1) Her işinde, din-i mübiyn-i islâmın emirlerine ve hükümlerine dikkat ve ihtimam göster. Zira, dini hükümlere dikkat ve

riayet etmek ve bunlara ihtimam göstermek devlet ve memleketine adalet nizamını getirir. Devlet ve memleketin bekası ancak din ile kaimdir.

2) Dini konulara ihtimam göstermeyen veya ilhad ve itizale meyli olan, büyük günahlardan sakınıp kaçınmayan, Allah ve Resûlüne âsi olan kimseleri ne şahsi hizmetlerinde ne de devlet vazife ve memuriyetlerinde sakın kullanma... Çünkü, bu menhus kişileri şahsi veya resmi herhangi bir hizmette kullanmak şer'an çirkin ve aslen meş'umdur, uğursuzdur. Bunların, devlet hizmetlerine sızmaları, o devletin zevaline ve milletin felâketine sebeb olur. Yaratandan korkmayan, yaratılmıştan hiç korkmaz. Onlarda sadakat ve samimiyetten eser bulunsaydı, ümmeti olduklarını iddia ettikleri ve kıyamet günü şefaatine muhtaç oldukları Resûl-ü zişâna sadık olurlar, onun yolundan yürürler, şeriatı dışına çıkmazlar, kendi nefislerinin kölesi ve fâsit akıllarının bendesi olmazlardı.

3) Saltanat ve hükûmetinde adaletten asla ayrılma ve bunu önce kendi nefsinde tatbik et... Devlet ve milletini adaletle idare edersen, bu adaletini fark gözetmeksizin her ferde uygularsan milletin ve re'ayâ (Gayri müslim vatandaşlar) emin ve memnun olurlar, ülkende emniyet, asayiş, selâmet karar kılar. Başka ülkelerde yaşayan gayri müslimler, onların bu hallerine gıpta ederek senin ülken sınırları içinde yaşamağa can atarlar, hak ve adaletle idare olunmağa özenirler. Unutma ki, padişahlık re'aya ve memleket ile olur. Re'aya ve memleket adalet bulunmadığı sürece harap ve perişan kalır. Sonunda da büsbütün mahvolarak silinir ve gider.

4) Allahu tealâ'ya isyandan, zulümden ve şeriatte beyan buyurulan bütün bid'atlerden de kaçın ve sakın... Seni, zulme ve kötülüğe itmek isteyenleri, dinine ve devletine hiyanet edenleri yalnız yakınından değil, ülkenden de kov ve çıkar ve ömrün oldukça bu gibi kimselerden uzak bulunmağa çalış. Hiçbir zaman hatırından çıkarma ki, bu hainler kendilerini sana ve devletine sadıkmış gibi gösterirler, hakikatte devletini ve milletini zevale ve izmihlâle götürürler.

5) Daima gaza ve cihad ederek ülkenin sınırlarını genişletmeğe çalış. Zira, uzun süre sefere çıkmayan, savaşa girmeyen askerlerinin şecaat ve kahramanlıklarına ve kumandanlarının tedbir ve plânlarına fütur gelir, tecrübeleri azalır. Buna mukabil, din ve devlet düşmalarının cesaret ve metanetleri de artar. Savaşmasını, silâh kullanmasını, düşmana karşı saldırmasını ve korunmasını hakkıyla ve lâyıkiyle bilen tecrübeli kumandan ve askerler, uzun süre savaşmazsa, ecel bunları aranızdan ayırınca yerlerine geçecek olan tecrübesiz kimseler büyük mağlûbiyyet ve hezimetlere sebep olabilirler.

6) Sana, sadakat ve samimiyetle bağlanarak hizmet eden, rızanı tahsil eden, senin için sırası gelince hiçbir fedakârlıktan çekinmeyen devlet ileri gelenlerinin hak ve hukukuna son derece dikkat ve riayet et. Devletine, büyük yararlar sağlamış, hizmet ve tecrübelerinden geniş mânada faydalanmış bulunduğu kimselerin vefatlarından sonra, onların evlât ve ıyâllerini koru ve kolla, onlara merhamet ve şefkat elini uzat, mallarına ve mülklerine el atmaktan çekin... Özellikle, kumandan ve askerlerine ihsan ve ikramlarda bulun, onların kalplerini, muhabbetlerini, sevgi ve saygılarını kazanmağa çalış ki, tamamiyle emin ve mutma'in olarak devlet ve millet yolunda gerekince canlarını bile vermekten çekinmesinler.

7) Vasiyyetimin ilk maddesi din konusunda olduğu gibi, son sözüm de yine din hakkındadır. Büyük islâm bilginlerine, fazıllarına, âriflerine, san'atkârlarına, meşâyih-i kirama son derece tâ'zim, tevkir, in'am, ihsan, ikram ve ihtiram üzere bulun... Çok uzak bir diyarda bile bulunsa, ilim ve faziletiyle temayüz etmiş bir zat-ı şerifin mevcudiyetini duyunca hemen kendisini ülkene davet et, kendisini izzet ve ikbal ile karşıla, lâyıki olduğu hürmeti esirgeme... Sakın, sakın askerinin çokluğuna, hazinelerinin tıklım tıklım doluluğuna, makamının ululuğuna mağrur olma. Allahu tealâ'ya mütevekkil ol, şer'i şerif ehlin-den uzak kalma... Bak, benim şu halimden de ibret al, bu fâni âleme bir karınca kadar dahi kıymet ve ehemmiyeti olmayan bir mahlûk olarak geldim. Din ve şeriat sayesinde Allahu teâ-

lâ'nın fazl-ü keremiyle bunca ni'met ve devlete, ihsan ve inayete mazhar oldum. O halde, sen de babanın meslek ve meşrebine gir, dinine, peygamberine, Allahına sıkı sıkıya bağlan ki, Mevlâyı müte'al seni de hem bu dünyada hem de âhîret âleminde izzet ve rıf'ate nail eylesin, düşmanlarını kahr-ü perişan kılarak ebedi saadet ve selâmete erdirdin, dedi ve **LÂ İLÂHE İL-LALLAH MUHAMMEDÜN RESÛLÜLLAH** kelime-i tayyibe münciyyesini okuyarak ruh-u pür-fütuhu cennete pervaz eyledi.

**Çeşm-i ibretle nazar kıl, kudret-i Yezdân'ı gör;
Zâhir olmuş her varakta san'at-ı sübhânı gör...**

Ey âşık-ı sadık!

Gazi Sultan Osman Han'ın bu vasiyyeti, yalnız oğlu Orhan Gazi'ye mahsus ve münhasır olmayıp, sana, bana ve kıyamete kadar gelecek bütün Türk ve müslüman evlâtlarına da şâmil-dir. O halde, bu vasiyyetten gerekli ibret ve hissene al ki, dine ve devletine, ailene ve milletine, istiklâl ve hürriyetine sahip olabilmen için neler yapman, nasıl çalışman icabettiğini açıklayan eşsiz bir öğüttür. Dine, imanına, Kur'anına bağlı ve saygılı ol, Allah ve Resûlünü malından, canından, herşeyinden fazla sev, Hakkın emirlerini seve seve yerine getirmeğe çalış, men'ettiklerinden de salgın hastalıktan kaçır gibi kaç, Allahu tealâ'ya isyan edenlerden, günah gayyâsında gidenlerden, nefislerinin hevâsını güdenlerden mümkün olduğu kadar uzak dur, bu gibilere asla yaklaşma... Gazi Sultan Osman Han'ın kıssası, gerçekleri olduğu gibi yansıtan açık seçik bir örnektir. On dört asırdanberi kurulan islâm devletlerinden hangisini ele alırsanız görürsünüz ki, Allah ve Resûlüne tam ve kâmil bir ihlâs ile bağlanan, Kur'anın ve islâmın çizmiş olduğu nurlu yoldan ayrılmayan, dinleri ve devletleri için geceli gündüzlü çalışın, ülkelerinde mutlâk bir adaletle hükmeden hükümdarlar, islâm tarihine şanlı ve şerefli sahifeler yazdırmışlar, zaferden zafere koşmuşlar, büyük medeniyetler kurmuşlardır. Bunun zıddı olarak, Allah ve Resûlüne muhabbetin azaldığı, zevk ve sefahatin alıp yürüdüğü, zulümlerin ve haksızlıkların, rüşvet

ve irtikâbın arttığı devirlerde de, saman alevi gibi yanmalarıyla sönmeleri bir olmuş, hem kendileri perişan hale düşmüş, hem de milletlerini mağlubiyet ve hezimetlere sürüklemişlerdir.

Binaenaleyh, Kur'an-ı aziymin evveline ve âhiline, bâtınına ve zâhirine, emirlerine ve nehiyelerine büyük bir hassasiyetle bağlı kalmalı, kâmil bir imanla islâmiyete sarılmalıdır ki, Allahu tealâ da inayet ve yardımıyla her işte tevfikini refik eylesin. Şunu da unutmamalı ve hatırda tutmalıdır ki, millet olarak öğündüğümüz ne varsa hepsini Habib-i Edib-i Kibriyâ'ya borçluyuz. Zira, Allahu sübhanehu ve tealâ hazretleri iki cihanın serverinin yüce şânında (**VE REFE'NÂ LEKE ZİKREK = Senin şânını yüceltmedik mi?**) buyurmuştur. Demek oluyor ki, Allah ve Resûlüne iman edenler, son kitap olan Kur'an-ı azimül-bürhana hürmetkâr olurlarsa, Hak celle ve alâ, Habib-i edibinin şânını yücelttiği gibi, onun ümmeti olmakla müftehir bulunan bizleri de yüceltir. Biz, el-hamdü lillâh öyle bir Nebiyyi âlişanın ümmetiyiz ki, Allahu tealâ bir zorluğa mukabil bize iki kolaylık bahş ve ihsan buyurmuştur.

Hemen hemen her dersimizde ve her risâlemizde tekrar ediyoruz ve burada bir kerre daha belirtiyoruz: Allah diyen mahrum olmaz, Allah diyen mahzun olmaz, Allah diyen mahcup olmaz, Allah diyen mahkûm olmaz. Günahlarımıza tövbe ve istiğfar edersek, bağışlanıriz. Hakka yürüyerek gidersek, Mevlâyı müte'al bize koşarak geleceğini tebşir buyurmuştur.

Yukarıda bilvesile bütün velilerde zuhura gelen kerametın şerefi, tâbi bulunduğu Nebiyyi zişânın şerefidir demiştik. Tıpkı, bunun gibi bütün fetihlerin ve kazanılan bütün zaferlerin şerefi de o cihada iştirak eden kumandan ve askerlerin candan ve gönülden bağlı buldukları Habib-i Kibriyâ'ya aittir. Çalış, çabala, ilim tahsil et, teknik bilgilerini çoğalt, müsbet ilimlerde kaydedilen terakkileri takibet ve bunları kendi ülkende de yapmağa, gerçekleştirmeğe çalış, topunu, tüfeğini, uçağını, zırhlını, makineni, motörünü kendi ülkende, kendi imkânlarıyla imal etmeğe gayret et, dosta düşmana muhtaç olma, çalışkan ve bilgili, becerikli ve görgülü ol ki, şanın ve şerefin art-

sın. Zira, senin şerefin ümmeti olduğun peygamberler peygamberinin şerefidir. Şerefli ümmetine şefaath etmek ise ancak o şerefli ve şânı yüce Resûl-ü zîşâna vâcib olur. Evet, ümmet-i Muhammed'in bir güçlüğüne iki kolaylık verilmiştir. (**FE-İNNE MÂ'AL ÜSRİ YÜSRİN İNNE MÂ'AL USRİ YÜSRÂ**). Bu âyet-i kerimenin sebab-i nüzulu şöyledir:

USÛR (USR) den murat, Mekke müşriklerinin Resûl-ü zîşânı doğum yeri olan o belde-i tayyibeden hicrete mecbur etmeleridir.

YÛSR'den murat ise, Habib-i Hüdâ'nın Medine-i münevvere'ye teşriflerine işarettir.

Daha önceki açıklamalarımızdan da anlaşılmaktadır ki, bu âyet-i celilede bütün insanlar için her zorlukta iki kolaylık geleceğine de işaret vardır. Çünkü, Rabbimiz ZÛL-CELÂL-İ VEL-İKRAM'dır. Celâl zorluk ve ikram ise kolaylıktır. Bir CELÂL'ı takiben daima bir CEMAL, bir zorluğu takiben bir kolaylık olduğu gibi, Habib-i edibini Mekke'den hicret ettirdi ama, Medine-i münevvere'ye teşrifini sağlayarak zorluğu kolaylıkla tamamladı. Başka bir deyimle, elinden çıkan ni'mete mukabil ona başka bir ni'met bahş ve ihsan buyurdu. **YÛSR**'den bir başka murat ise, Resûl-ü ekrem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin ashabiyle birlikte tekrar Mekke-i mükerreme'ye dahil olacaklarına işaret içindir. Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz, bu arzu ve iştiyaklarını şu cümle ile ifade buyurmuşlardı:

— O Harem-i celile fetholunacak ve ben oraya mutlâka döneceğim.

Emr-i ilâhi ile vatanından ayrılırken, me'yus ve mahzun olmuşlardı. Hatta, Sevr dağındaki mağaraya vararak orada bir süre saklanıp dinlendikten sonra, Medine-i münevvere yönünde yola çıktıkları gün, Mekke'ye giden yola bakmışlar ve o belde-i tayyibede kalan ehl-i iymanı hatırlamışlar :

— Ah vatanım, vah ümmetim, diyerek mübarek gözlerinden yaşlar dökmüşlerdi.

Refakat-i seniyyelerinde bulunan yâr-ı garları ve mahrem-i esrarları olan Hz. Ebu-Bekir-is-Sıddıyk radiyallahu anh:

— Ey benim gözüm nuru!... Mübarek kalbin mahzun olmasın, Cenab-ı Rabbir-Rahiym temenni ve ümit ederim ki, **İN-NE MÂ'AL USRİ YÜSRÂ** âyet-i celilesi muktezasınca Mekke-i mükerreme'den hicret zorluğu mukabilinde, zât-ı risaletpenahilerine ve ümmetlerine tekrar oraya dönmek YÜSR'ünü Habib-i edibine elbette ve elbette bahş ve ihsan buyuracaktır, sözleriyle iki cihan serverini teselliye çalışmışlardı.

O ânda, Namus-u ekber Cibril-i emin nâzil olmuş ve :

— Yâ Resûlallah!.. Rabbin sana selâm eyledi. Yurdundan, yuvandan ve sana iman eden sadık ümmetlerinden ayrılarak hicrete mecbur olduğun için sakın üzülme, mahzun olma! Rab-bil-âlemiyn, senin ve ümmetinin vatanınıza ve o Harem-i celileye avdetinizi temin buyuracak ve o belde-i tayyibeyi putlardan, küfür ve kâfirlerden tamamen arınmış pâk bir cevher halinde sizlere iade edecektir, dedi ve bu haberiyle Mekke-i mükerreme'nin Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem tarafından fetholunacağını müjdeledi. Netekim, hicret-i seniyyeleri sırasında Cuhfe'de nâzil olan âyet-i kerimede :

إِنَّا الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَادُّكَ إِلَىٰ مَعَادٍ

Innellezi farada aleyk-el-Kur'ane le-râddüke ilâ me'âd.

El-Kasas : 85

(O Allahu teâlâ ki, sana Kur'anı aziymi inzâl, tilâvet ve tebliğini ve hükümlerinin yerine getirilmesini farz kıldı, muhakkak ki seni hicret ederek çıktığın yere geri getirecektir.)

buyurulmaktadır.

FE-İZÂ FERAGTE FENSAB = Bir hayırlı işi bitirince, başka bir hayırlı işle meşgul ol.

Yani, Mevlây-ı müte'al buyuruyor ki : (Ey Habib-i zişânım! Namazını kılıp tamamladıktan sonra duada daim ol. Rabbine kulluk görevini yerine getirince, dünya ve âhîret için dua et ve

Rabbine rağbet eyle ki, Allahu zül-celâl vel-cemal dualarını kabul buyursun, her istediğini sana bahş ve ihsan eylesin. Ümmetine risalet vazifeni tebliğ ettikten, Kur'an hükümlerini ve Rabbinin emirlerini bildirdikten sonra mübarek nefsin ve sana iman eden mü'minler için istiğfar eyle, zira zât-ı Ahmediyye'nin ümmetin için yapacağı istiğfar, ümmet-i merhumen hakkında ayn-ı rahmettir ve sebab-i mağfirettir.)

Ey âşık-ı sadık!..'

İstiğfar, ümmet-i Muhammed hakkında emn-ü amân, medar-ı necat ve nâr-ı cahiyme siper olmuştur. Onun içindir ki, Mefhar-i kâ'inat aleyhi ve âlihi efdal-üt-tahiyyat efendimiz, bir Hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmuşlardır :

(Rabbim celle celâlühü, bana iki necat âyeti indirdi. Birincisi «HABİBİM, SEN ONLARIN İÇİNDE BULUNDUKÇA, ONLARA AZABETMEM...» ve diğeri de «ONLAR, BANA İSTİĞFAR ETTİKÇE, ONLARA AZABETMEM...» Onun için, fâni âlemden bâki âhiret âlemine gittiğim zaman, sizlere istiğfarı tavsiye ederim. İstiğfara devam ediniz. Eğer, istiğfarı terkeder-seniz, sizlere belâ ve musibetler nâzil olur.)

Demek oluyor ki, istiğfarı terketmek belâ ve musibetlerin nüzulüne ve her türlü fitnenin zuhuruna sebeptir.

Şeriat ve hakikat erbabı buyururlar ki :

— İstiğfar, günahları affettirir ama, lisanın kalbe muvafık ve derunun zâhire mutabık olması da şarttır.

Öyle kimseler vardır ki, yaptıkları istiğfar için ayrıca ve yeniden istiğfar etmeleri gerekir. Yalnız diliyle istiğfar etmek, yalandan tövbe edenin tövbesi gibidir. Günah işler, tövbe eder ve yine aynı günahı işlemekten çekinmez. Yalnız dille tövbe ve istiğfar etmekle istiğfara erişmek olmaz. Dil istiğfar ettiği gibi kalp ile de yaptığı isyan veya günaha pişman olması, bir daha o günahı işlememeğe çalışması da şarttır. Ancak, böyle yapılan tövbe ve istiğfarın Allahu teâlâ katında makbul olacağı muhakkaktır.

Rivayet olunur ki, huzur-u fâ'iz-in-nuru Resûlüllah'a bazı kimseler geldiler. Bunlardan birisi :

— Yâ Resûlallah!.. Amelim yok ve günahım çok, acaba ne yapayım da günahlarımı affettireyim? Rabbime ne türlü salih amellerde bulunayım? diye sordu. İki cihan serveri, saadetle :

— Rabbine istiğfar eyle, buyurdular.

Diğer birisi de şöyle dedi :

— Yâ Resûlallah!.. Benim bulunduğum ülkede su ve yağmur yok, hatta diyebilirim ki, yiyecek ve içecek de yok, korkunç bir kıtlık ve darlık hüküm sürüyor. Ne yapalım ki, bu musibetten kurtulabilelim?

Rahmeten lil-âlemiyn efendimiz o zata da saadetle şöyle buyurdular :

— Rabbinize istiğfar ediniz.

Üçüncü zat söz alarak :

— Yâ Resûlallah!.. Fakirlikten takatsız kaldım. Evlâdım da olmadı. Gam ve kederden sarardım ve soldum. Acaba bana şu fakirlikten kurtulmak ve arzularıma nail olmak için neler tavsiye buyurursunuz?

Habib-i edib-i Kibriyâ, ona da saadetle :

— Rabbine istiğfar et, buyurdu.

Meclis-i âlilerinde hazır bulunan ashab-ı kiramdan bazıları sordular :

— Ey tabib-el-kulûb ve şefi-ez-zünub!.. Huzur-u risaletpe-nahilerine kabul buyurduğunuz şu üç kişinin dertleri ayrı ayrı ve durumları değişik iken, her üçünün de sorusuna aynı cevabı verdiniz. Her üçüne de, istiğfar etmelerini emr-ü ferman buyurdunuz. Acaba, bunun sırrı ve hikmeti nedir?

Sahib-i şeriat aleyhi ve âlihi ekmel-üt-tahiyyat efendimiz, o zaman şu âyet-i celileyi okudular :

فَقُلْنَا اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا
وَيُعِدُّكُمْ بِأَمْوَالٍ وَأَنْبِيَاءٍ وَيَجْعَلُ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلُ لَكُمْ أَنْهَارًا

Fe-kult-üs-tagfirû Rabbeküm innehû kâne Gaffâren yürsil-is-semâ'e aleyküm midrâren ve yümidüküm bi-emvâlin ve beniyne ve yec'al leküm cennâtin ve yec'al leküm enhârâ....

Nuh : 10 - 11 - 12

(Onlara dedim ki, Rabbiniz celle şâneden mağfiret dileyin, zira onun şirk ve mâ'siyetlerden tövbe edenlere mağfireti çoktur. Tâ ki, size semadan bol yağmur indirsın, mallarınızı ve oğullarınızı çoğaltsın ve size meyveli bostanlar versin ve o bostanlara ırmaklar akıtsın...)

Aziz kardeşlerim :

Hükm-ü celil-i ilâhiyyi dikkatle ve ibretle okuyunuz, anlayınız ve belleyiniz. Hayırlı ameller işleyiniz, günah ve isyanlardan gücünüz yettiği kadar kaçınınız ve sakınınız. Tövbe ve istiğfarı gerektirecek çirkin ve kötü hallerden çekininiz, Allah ve Resûlüne lâıyk işler yapınız.

Bir Hadis-i şerifte şöyle buyurulmaktadır :

(Kâmil bir kimse, tam bir taharetle öğle namazını kılrsa, sabah namazı ile öğle namazı arasındaki günahları affolunur. Aynı şekilde ikindi namazını kılrsa, öğle ile ikindi namazları arasındaki günahları da affolunur. Akşam namazını da kılrsa, ikindi ile akşam namazları arasındaki günahları da affolunur. Yatsı namazını kılınca, akşam ile yatsı namazı arasındaki günahları affolunur. Ertesi sabah namazını da kılrsa, bir gece önce kıldığı yatsı namazı ile ertesi sabah kıldığı sabah namazı arasındaki günahları da affolunur.)

Hemen ilâve edelim : Affolunan bu günahlar küçük günahlardır. Yoksa, mü'min hakkı, kâfir hakkı, hatta hayvan hakkı yerine getirilmedikçe, onlarla helâllaşmadıkça, bu türlü günahlar aslâ affolunmazlar.

Diğer bir Hadis-i şerifte de şöyle buyurulmaktadır :

(Bir mü'min, cemaatle cuma namazını kılınca, Hak sübhanehu ve teâlâ hazretleri, Melâ'ike-i kirama : «Şu kulum, emri-me imtisal ve Habibime inkiyad ederek cuma namazını eda etti. İzzetini ve celâlim hakkıyçün ben de o kulumu mağfiret eyledim...» buyurur.)

Bir diğer Hadis-i şerifte de şöyle buyurulmaktadır :

(Bir mü'min, cuma günü seksen kere salâvat-ı şerife okusa, seksen yıllık günahları affolunur. Bir mü'min günde üç kere salâvat-ı şerife getirirse, o gün ve gecesinde işlediği günahlar affolunur.)

Ey mü'min ve muvahhid kardeşim!..

Ezan-ı Muhammediyye'yi duyduğun zaman bu duaları okursan mağfur olursun :

اللَّهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الدَّعْوَةُ التَّامَّةُ وَالصَّلَاةُ الْقَائِمَةُ اتِّمِّمْ

الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَأَنْعِثْهُ مَقَامًا مَجْمُودًا الَّذِي وَعَدْتَهُ بِحَاضِرٍ مِنْ

Eşhedü en lâ ilâhe illâllah vahdehu lâ şerike lehu Muhammeden abdühu ve Resûlehu... Radaytü billâhi Rabben ve bil-islâmi dînen ve bi-Muhammedin sallallahu aleyhi ve selleme Nebiyyen ve Resûlenve bil-Kur'ani imâmen ve bil-kâ'beti kibleten ve bis-salâti ves-savmi vez-zekâti vel-hacci farizaten... Allahümme Rabbe hâzih-it-dâvet-it-tâmme ves-salât-il-ka'ime âti Muhammeden-il-vesilete vel-fazilete ved-derece't-ir-refi'ate veb'ashü makamen Mahmuden-ellezi vâ'adtehu inneke lâ tuhlif-ül-mi'âd.

(Şehadet ederim ki, kulluk ve ibadete lâyük ve müstehak Hak mâ'bud yoktur, ancak Allahu azim-üş-şân vardır, birdir, benzeri ve ortağı yoktur. Ben, Rab olarak Allahu teâlâ'dan, din olarak din-i mübiyn-i islâmdan, peygamber olarak Hz. Muhammed sallallahu aleyhi ve sellemden, rehber ve önder olarak Kur'anı aziymden, kible olarak Kâ'be-i Muazzamadan ve farz olarak namaz, oruç, zekât ve hac'dan razı oldum, kabul ve iyman ettim.. Ey bu ezanın ve namazın sahibi olan ulu Allah!.. Peygamberimiz Hz. Muhammed aleyh-is-salâtü ves-selâma vesile ve fazilet bahşeyle, onu vâ'dettiğin makam-ı Mahmud'a lâyük olarak bâ'seyle, zira sen vâ'dinden dönmezsın.)

Seyyid-ül-istiğfârı biliyorsan, sık sık oku.. Zira, istiğfarların en yücresi ve efendisi odur. Bilmeyen, öğrenmeyen genç yavrularımıza ve kardeşlerimize Seyyid-ül-istiğfârı teberrüken sunuyorum :

اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ

وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ وَأَبُوءُ بِذَنْبِي فَاغْفِرْ لِي

فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ

مختار الامارات ٥٥

Allahümme ente Rabbî lâ ilâhe illâ ente halakteniy ve ene abdüke ve ene alâ ahdi ke ve vâ'dike mestetâ'tü e'üzûbike min şerri mâ sana'tü ebô'ü leke bi-nî' metike aleyye ve ebô'ü bi-zenbiy fagfirli fe-innehu lâ yagfir-üz-zünûbe illâ ente.

(Ey ulu Allahım! Sen, benim Rabbim ve mürebbimsin, senden gayrı kulluk ve ibadete lâıyk ve müstehak Hak mâ'bud yoktur, illâ sen varsın, sen beni yoktan var edip yaratan Rabbimsin. Ben, senin kulunum, senin ahdinde ve gücümün yettiği kadar sana olan vâ'dimdeyim. İşlediğim şeylerden sana sığınırım. Bana bahş ve ihsan buyurduğun ni'metlerini itiraf ve günahlarımı da ikrar ederim, günahlarımı yarlığa, zira günahları senden gayrı hiç kimse yarlıgıyamaz, illâ sen yarlığar ve bağığırsın.)

Sehvedip ettim hata estağfirullah-el-aziyım,
Ben bana ettim bana estağfirullah-el-aziyım,
Rabbenâ yâ Rabbenâ benden hata, senden atâ,
Nefsime ettim cefa estağfirullah-el-aziyım..

Bir mü'min, namaz kıldıktan sonra 33 kere **SÜBHANALLAH**, 33 kere **EL-HAMDÜ LİLLAH** ve 33 kere de **ALLAHU EKBER** tesbihinde bulunsa ve sonunda **LÂ İLÂHE İLLALLAH VAHDEHU LÂ ŞERİKE LEH LEH-ÜL MÜLKÜ VE LEH-ÜL HAMDÜ VE HÜVE ALÂ KÜLLİ ŞEY'İN KADİR** dese, derya kadar günahı bulunsa affolunur, buyurulmuştur.

Bu zikre günde yüz kere okuyarak devam etse, yüz köle azat etmişcesine sevap hasıl olur, kendisine yüz hasene yazılır ve yüz günahı giderilir. Bu duayı okuyanlar, o gün gün boyunca şeytan şerrinden emin olurlar. Her gece yatağına girince üç kere : **ESTAĞFİRULLAHİLLEZİ LÂ İLÂHE İLLÂ HÜVEL-HAYYÜL KAYYÜM VE ETÜBU İLEYH** dese mağfur olur. Her namazdan sonra üç kerre **ESTAĞFİRULLAH** dese, bütün günahlarına kefarettir. Aynı zamanda, namaz içindeki hatalarına da mağfirettir.

Allahu teâlâ'nın deryayı fazlına ve sahrayı affına nihayet yoktur. Allahu teâlâ, **BAHÂ** Allahı değildir, **BAHANE** Allahıdır. Kulunu af ve mağfiret buyurmak için bahane arar. Ancak, rahmet ve mağfiretine güvenerek ona itaatte kusur etmek de çok

büyük bir ahmaklık olur. Böyle bir güvenç, şeytanın vesvesesine de açık bir işarettir. Bunun için, Allahu teâlâ'nın affına ve mağfiretine inanıp güvenmekle beraber ibadet ve tâ'ate devam etmek akıllı kişilerin işidir. Akıllı kişi kimdir? Nefsine hâkim ve galip olan kişi akıllıdır, her işinde, her nefesinde Allah rızasına talip olan kişi hem akıllı ve hem de âriftir.

Cahil ve gafil o kimseye denir ki, hem suç ve günah işler, fırsat düşünce elinden gelen kötülüğü yapar, sonra da cennet arzu eder. Günah işlediği halde cennete talip olmak, tam mânasıyla günah ve mâ'siyettir. Kula lâyük ve lâzım olan Allahu teâlâ'ya kulluk etmektir. Rabbimizin rahmet ve mağfiretine elbette son yoktur. Onun, kullarına merhamet ve şefkati çoktur. Kerim, Rahim ve Gaffar olan Allahu teâlâ, mü'min kullarından rahmet ve mağfiretini, fazl-ü keremini elbet esirgemez, mü'min kullarının seyyi'atını hasenata tebdil ve tahvil eyler, dua ve niyazlarını kabul buyurur ve onlara icabet eder. Zât-ı ülûhiyyetine tevekkül edene her zaman, her yerde kâfidir. Onların dünyada ayıplarını ve günahlarını mestur ve ukbada da sonsuz rahmetiyle mağfur ve mesrur eyler.

Evet, dersimize devam edelim :

VE İLÂ RABBİKE FERGAB = Habibim, her işinde Rabbine rağbet ve ondan niyaz eyle... Ey şakkı sadr ve inşirah-ı kalb ile nurlanan ve huzur bulan Mahbubum!.. Her halinde ve sualinde ancak ve yalnız Rabbine bağlan, Rabbine rağbet eyle. Zira, senin bütün hâcetlerini ihsan ve inayet edecek olan odur. **MÂNİ-İ HAKİKİ** ve **MÛTİ-İ HAKİKİ** ancak odur. Onun vermediğini kimse veremez, onun verdiği de kimse önleyemez, men'edemez.

H İ K Â Y E

Bir derviş, bir vezirin huzuruna vararak keşkül açtı. Vezir, dervişi reddetti ve ona yardımda bulunmadı. Derviş, ona duyuracak bir sesle :

— Allahu teâlâ ver demedi ki, bana yardım edebilesin? O, ver demeyince vermen mümkün mü? diyerek uzaklaşırken, ve-

zir kendisini çağırıldı ve bir avuç altun verdi ve mânalı mânalı dervişin yüzüne bakınca, derviş bu def'a da :

— Şimdi sana ver diye emrolundu, haddine mi düşmüştü ki vermeyesin! dedi ve çekilip gitti.

Ey âşık-ı sadık :

Bilmiş ol ki, kulunun bütün ihtiyaçlarını ancak ve yalnız Allahu teâlâ ihسان buyurur, tamamıyla onun tasarruf ve kudretindedir. Bu sebeple, bütün ihtiyaçlarımızı yalnız ona arz etmeli ve ondan istemeliyiz. Başkalarından tamamile ümidi kesmeli ve Allahu teâlâ'dan gayrısından dünya ihtiyaçları için yüz çevirmelidir. Ümmet-i merhume üzerinde Rabbimizin kudret eli açılmıştır, gerek gizli ve gerek âşikâr, gerek sûri ve gerek mâ'nevi her isteyenin istediğini mutlaka bahş ve ihسان buyurur ve bu emri aslâ başkalarına havale etmez, bizzat zât-ı ilâhiyyesiyle itâ eder. Dergâh-ı bârigâh-ı ahadiyyetine dua ve münâcat edenlerin dualarını da kabul buyurur. Zât-ı ülûhiyyetini zikredeni, zikreder. Kendisine yürüyerek gelene, koşarak gelir. Tövbe ve istiğfar edenlerin tövbelerini kabul buyurur. Allah diyen âşıkların aslâ mahrum ve malzun etmez.

Ancak, ümmet-i Muhammed'den hayırlı olanlar şerhiler, birrü tekvâ sahibi olanlar günahkârlara, âlimleri zulüm ve isyanda emirlere yardım edecek olurlarsa, Allahu teâlâ lûtu ve bereket elini bu ümmetten kaldırır, kıtlık, yokluk, sıkıntı, hastalık, salgın, kuraklık gibi türlü türlü belâ ve musibetlere düşer. Üzerlerine kâfirleri ve zâlimleri musallat eyler ve yaptıklarının cezasını çok acı bir azapla onlara duyurur.

Bu korkunç âkibete düşmek istemez ve bu meşakkat ve müşkilât ile karşılaşmak istemezsek, gözyaşlarımızla yıkanmalı, tövbe ve istiğfar sabunu ile sabunlanarak arınıp paklanmalı, başımıza iyman tâcını ve eynimize şeriat libasını giymeli, Tarik-i Muhammediyye girmeli ve o nurlu yolda mesafe alnağa çalışmalıdır. Kulluk kemerini hiç çıkarmadan son nefesimize kadar Rabbimize kulluk etmeli ve bunu şerefli bir görev bilmelidir. Ancak, bu sayede hakikat bahçesine girebilir, mâ'rifet güllerinden derebilir, cennet ve cemale erebiliriz.

Kaldı ki, bu mertebeye erişebilen kutlu ve mutlu kişiler, bu âlemde iken de safaya erer ve cennete girerler. Zira, ümmet-i Muhammed'in hayırlı olanları, şerli olanlarına daima galip olurlar. En az onların şerlerine mâni olurlar ve onları şerden men'ederler. İyi bilmelidir ki, bir müslüman ülkesinin eb-râr ve salihleri, günahkâr olanlara tâbi olmaz ve onları tâ'zim etmezlerse, o günahkâr insanlar da büyük bir rahatlıkla suç ve kötülük işlemekten veya hiç değilse bu suç ve kötülüklerini açıklamaktan korkar ve çekinirler. Böyle bir toplum ise, yani şerlilerin hayırlılardan korktukları ve çekindikleri bir cemiyet ise, cennet-i â'lâdan bir örnek olur. Âlimler, devleti idare edenlerin isyan ve zulümlerine yardım etmezlerse, onlar da bu zulüm ve isyanı rahatlıkla işleyemezler. İsyana sapsmayan, halka zulüm yapmayan yani idare edenleri âdil olan toplumlarda tam bir adalet hâkim olur, bütün haksızlıklar ve yolsuzluklar ortadan kalkar. O ülkenin halkı tam bir güvenlik, esenlik, mutluluk ve kutluluk içinde bulunur ki, işte o ülke de cennetten bir nümunedir.

Ey âlim-üs-sırrı vel-hafiyyât olan ulu Allah!.. Bizleri cennet, riza ve cemalinden mahrum eyleme... Bizi, islâmdan ihraç ederek ve başlarımızdan iman tâcını alarak sefil, zelil ve rezil eyleme... Bizi, Habib-i edibine, onun ashap ve ensârına, ehl-i beytine, ahbab ve âşkalarına bahşeyle... Bizleri, kapından tard ve kulluğundan reddeyleme... Kapında bende, kulluğundan sultan olanlardan eyle... Zât-ı ülûhiyyetine kulluk ve ibadet görevimizi hakkıyla ve lâyıkiyle yerine getirebilmek için bize güç ve kuvvet ihsan eyle... İbadetinden zevk alan, kulluk vazifesine seve seve devam eden muhlislerden eyle... Bizleri, günde beş vakit huzur-u ilâhine lûtfen ve tenezzülen kabul buyurduğun, divanına durdurduğun, dua ve niyazlarına icabet eylediğin, zikrine cevap verdiğin has kullarından eyle... Zâhirlerimizi nurlu, bâtinlarımızı sürurlu, akıl ve idrakimizi şu'urlu, sana kulluk ve ibadet etmekle onurlu kıldığın kullarına bizleri de ilhak eyle... Kâlpieri dünya pisliklerinden tamamiyle arınmış, aşkullah,

muhabbetullah ve muhabbet-i Resûlüllah ile nurlanmış kullarından eyle... Kalplerimizden şeytanın vesveselerini def'eyle, ilhamat-ı Rabbanıyyen ile müşerref eyle, bizleri zât-ı ülûhiyyetine, Habib-i edibine ve dinine muhabbetle daim, Kur'ana ve islâma hizmette kaim kulların zümresine idhal eyle... Hak didarı görmeğe yeterli göz, hak kelâmı dinlemeğe elverişli kulak, hak kelâmı söylemeğe yararlı bir dil, hakkı sevmeğe yakışır bir kalp ihsan ve inayet eyle... İbretsiz gözden, değersiz sözden, dinsiz ve iymansız özden sana sığınırız, Hak didarını görmeğe yetersiz göz, hak kelâmı dinlemeğe elverişsiz kulak, hak kelâmı söylemeğe yararlı olmayan bir dil, seni ve senin sevdiklerini sevmekten uzaklaşmış, yerdiklerine muhabbetle alışmış kalp sahibi olmaktan bizleri kuru ve kurtar... Gözlerimizi hakkı görebilecek ibretle, kulaklarımızı hak kelâmını dinleyecek basiretle, dillerimizi zikirle nurlandıracak himmetle ve kalplerimizi sana ve Resûlüne muhabbetle doldur ve süsle... Seni ve habibini sevmekle inşirah bulan, lûtûf ve inayetle sadrı şakkolunarak ferahlanan kullarından eyle... Dünyamızı mâ'mur ve âhiretimizi nurunla pür-nur eyle... Bu fâni dünya âleminde iman, Kur'andan, şeref-i islâmdan mahrum olanlardan eyleme... Bizleri, sırat-ı müstakim olan ve rizayı ilâhiyyene varan o nurlu hidayet yolundan ayırma... İymandan sonra küfre, hidayetten sonra dalâlete, nurdan sonra zulmete, itaatten sonra isyana, ibadetten sonra mâ'siyete, hayırdan sonra şerre, izzetten sonra zillete düşenlerden eyleme... Seherlerde ALLAH... ALLAH... diye aşkıyla inleyen, uzun gecelerde sabaha kadar haşyetinle ağlayan ve bu uğurda gözyaşı dökmekten zevk duyan, her işinde Habib-i edibine uyan âşık ve sadık kullarınla bizleri haşreyle... Ömrü boyunca Kur'an-ı aziymi okuyan ve ahkâmı ile âmil olan, aşkıyla sararıp solan ve her nefeste rizayı şerifinde bulunan kullarından eyle... Gözleriyle tevhid nurunu gören, kalplerinden mâsivayı süren, her türlü dünya kirlerinden ve pisliklerinden tamamiyle arınmış olarak huzur-u izzetine varan, son deminde İRCİ'Y hitab-ı celiline eren kullarından eyle...

Yâ Rab!.. Bütün amellerimizde bizleri ihlâsa erdir, kalplerimizde ihlâsın nuru, gönüllerimizde iman ve islâm şu'uru,

önümüzde ardımızda, sağımızda ve solumuzda Kur'an-ı aziymin nuru olanlardan eyle... Alınlarımızdan secde eserini silme, iy-mansızlık ve ibadetsizlikleri sonucu zillete düşürdüklerinden eyleme... Bizleri rizayı ilâhiyyenden mahrum etme, dalâlet ve zulmet bataklıklarına itme... Ravza-i mutahhara'da açan güller, zikrinle kuruyan diller, cemal kâbesini tavaf eden gönüller, aş-kınla ve habibinin aşkıyla mest ve hayran kalan mü'minler hür-metine, kalplerinden ağyârı silerek, yârı mihman edenlerden, ölmeden önce ölenlerden, mizanı ve hesabı burada görülenler-den eyle... Bu âciz kuluna bahş ve ihsan buyurduğun kuvvet ve gayret, yardım ve inayetinle tamamlamağa muvaffak olduğum bu risâlecîği, hata ve kusurlarını bağışlayarak kabule karin eyle... Okuyanlara ve dinleyenlere tesirini halk ederek bu münâ-catımız okunurken bizleri lûtuf ve mağfiretin, kerem ve rahme-tinle şâdeyle... Bu risâlemizi okuyacak gayr-i müslimlere de iy-man ve hidayetler nasibeyle... Bu nâçiz risâlemizin gafillerin gaflet perdesini küşâd, mahzun ve mükedder gönüllerini dilşâd olmasına vesile kılarak ibadetsizleri ibadete, kanaatsizleri kana-ate, âsileri itaate muvaffak eyle... Ümmet-i Muhammed'e re-fah ve saadet, her türlü hayırlı işlerinde muvaffakiyet, rızıkla-rına vüs'at ve bereket, dâreynde selâmet ihsan ve inayet eyle... Bu âciz risalemizi ind-i ilâhiyyende, Resûlünün, velilerinin ve bütün mü'minlerin nazarında mergub ve makbul eyle... Hal-i hayatımızda hayır dualarını ve ebediyete intikalimizden son-ra üç ihlâs bir Fâtiha ile fakiri anmalarını ehl-i iymana unuttur-ma... Onlara da Fâtiha-i şerifeler ithafiyle anacak evlât ve ah-fat, akraba ve ahbaplar nasibeyle... Hâsıl olan ecr-ü sevabı ez'af-u müza'af eyle... Kıraat, tahiyât ve tâ'zimatımızdan hasıl olan ücur-u nâ-mütenahiyeyi evvelen ve bizzat, Hâce-i hakikat, şefi-i arasat, nuru evvel ve bâ'si sonra olan sebab-i hilkat-i kâ'i-nat Ahmed, Hâmid, Hamid, Mahmud, Muhammed, Mustafa, Müctebâ, Mürtezâ, Naki, Zeki, Taki, Nur-u hak, sırâc-ı münir, Beşir, Şâhid, Âdil, Ata'ullah, Habibullah, Mahbub-u Rahman, Habib-i sübhan, sahib-i mü'cizat-ı vel-Kur'an, sahib-üs-seyfi vel-kalem, Resûl-ü ekrem, sahib-i Mi'râc, bütün Enbiyâya sertâc, sahib-i makam-ı Mahmud, Resûl-ü mahbub, Haşimi, Arabi, Ku-

reyşi, Mekki, Medeni, imam-ı Enbiyâ-i vel-mürseliyn ve rahmeten lil-âlemiyn olan efendimizin mübarek ve mutahhar Ravza-i pâk-i ıtırnâk-i Nebeviyyelerine dervişane, fakirane, miskinane hediye etmek cür'etinde bulunduk, Rabbim lûtfen kabul buyurarak Habib-i edibini bizlerden hoşnut ve razı, nigâh-ı iltifatına ve lûtf-u kerem-ü şefaatine bizleri nail eyle... Himem-i ruhaniyyetlerini ehl-i iyman ve ehl-i islâm üzerine sâyebân eyle... Âlem-i dünyada ziyareti, âlem-i ukbâda şefaati, âlem-i menâmda gül cemalinin müşahedesıyla iltifat-ı Ahmediyye ve kerem-i Muhammediyyelerine bizleri mazhar eyle... Sair Enbiyâ-i vel-mürseliyn ile Hz. Âdem aleyhisselâmdan Resûl-ü zişana kadar gelen bütün peygamberlerin ruh-u pür-fütuhlarını da tenezzülen haberdar eyle... Bilhassa, Âdem, Nuh, İbrahim, Musa ve İse'b-ni Meryem aleyhim-üs-salâtü vesselâm efendilerimizi bu dua-mıza âşına eyle...

Âl, evlâd, ezvâc, hamse-i âl-i aba, Seyyide'tün-nisâ Hatice't-ülkübrâ ve Fatıma't-üz-Zehra hayr-ün-nisâ, şemseyn-il kamereyn Hz. İmam-ı Hasan-ı müctebâ ve Hz. İmam-ı Hüseyin-i mazlûm-u şehid-i Kerbelâ, aşere-i mübeşşere-i pür-vefa, Sıddıyk'ı â'zam, Ömer-i muazzam, damad-ı nebiyyi âhir zaman nureyn-i müni-reyn Osman ibn-i Affan, **(ENE MEDİNE'T-ÜL-İLM VE ALİY-YÜN BÂBÜHÂ)** hitabı ile mübeşşer, Fatih-i Hayber, Sâki-i Kevser, Esedullah Aliyyül-Mürtezâ ve Esed-i Resûl-ü Rahman şehitlerin seyyidi Hamza ibn-i Abdülmuttalip ve diğer amcaları Abbas ibn-i Abdülmuttalip ve mazhar-ı nur-u Kureşi müezzini Nebiy Bilâl-i Habeşi ve diğer ashap ve ensar ve ahyâr, tabi'ıyn, tebe'i tabi'ıyn, e'imme-i müctehidiyn, müfessiriyn, muhaddisiyn ve büyük islâm âlimleriyle pirân, âşıkân, sadıkân, şehidân, kutb-ül-aktâb ile islâm gazilerinin, salihlerin, sadıkların, gariplerin, fakirlerin ve tekmil ehl-i iymanın ruhlarını şâdeyle yâ Rabbi... Üstadım, velini'metim, hocalarımın ve mürşitlerimden olan Fatih cami-i şerifi imam ve hatibi Hafız Muhammed Rasim efendinin, açıkbaş ve ayaklı kütüphane Gümölcine'li Hafız Mustafa efendinin, Sultan Selim'li Hacı Şakir efendinin, ilk mürşid-i muhteremim Es-Seyid Eş-Şeyh Sami Saruhani, ârif-i billâh ve vasil-ı ilâllah Eş-Şeyh Ahmed Tahir-ül-Maraşi ve velini'metim

şeyh-i şüyuh-u agâh, ârif-i billâh, muhibbi âşıkan Es-Seyid İbrahim Fahreddin-il Cerrahi kaddesallahu esrarehüm hazeratının ervah-ı şerifelerine vasil eyleye... Diğer üstadlarımın, hayratından faydalandığım bütün hayır sahiplerinin ruhlarına da vasil eyleye... Bizler dahi, ömürlerimiz tamam olarak sayılı nefeslerimiz tükenmeğe başlayınca, kelime-i tevhid ve Kur'an-ı mecid ile hatm-i kelâm eylemeği hepimize nasip ve müyesser eyleye... Cümlemizi nârından azad, cennet ve cemaliyle müşerref eyleye... Cümlemize, affı ve lûtfu ile muamele eyleye... Ordularımızı mansur ve muzaffer, din düşmanlarını daima kahr-u perişan eyleye... Ehl-i islâmı şâd, dini inkâr edenlere hidayeti ile imdad, âsi olanları salâh-ı hal ile ber-murad ve âmin diyenleri nârından azad eyleye. Bu risâlemizi okuyan, okutan ve dinleyenleri iki cihan serverinin Livâ-i hamd adındaki sancağı altında cem'u haşreyleye... Resûl-ü zişânın mübarek elleriyle kevsar şarabından içmeyi nasibeyleye... Âmin... Âmin... Bi-hürmeti seyyid-il mürseliyn ve bi-hürmeti âl-i Yâ-sin ve selâmün alel-mürseliyn vel-hamdü lillahi Rabbil-âlemiyn EL-FÂTİHA...

ENVÂR-ÜL-KULÛB (Kalblerin Nurları)

DERS : 15

M Ü N D E R E C A T :

En-Nisâ sûre-i celilesinin 135 - 136'ncı âyet-i kerimelerinin tefsiri - Nidâyı keramet ve nidâyı alâmet nedir - Resûl-ü zişânın diğer peygamberlerden ve ünnet-i Muhammed'in de diğer ümmetlerden efdal olmasının sebepleri - İymanın ehemmiyet ve fazileti - İymanın tarif ve tavsifi - İymansız gitmeğe sebeb olan günahlar - Günahın küçük veya büyüğü olamayacağını izah ve isbatı - Cehennem yedi tabaka olmasının sebebi - Kur'anı kerim neden mü'minlere şifadır da, kâfirlerin zararlarını artırır - Ehl-i sünnet âlimlerine göre büyük günahlar - İymanın kemali, ahlâkın kemali iledir - Bir vâ'izin eşkiyayı irşâdı - Tövbenin kabul buyurulup buyurulmadığı nasıl anlaşılır - İymanda rüşt sahibi olanların üstünlükleri - Müslümanlar bu acıklı duruma neden düştüler - Şekavet sayılan dört hal nelerdir - Dünya ve dünya hayatının tarif ve tavsifi - İnsan kötü ve çirkin huylarından nasıl kurtulur - Ahlâk-ı Muhammediye ile ahlâklanmak, bütün peygamberlerin hasletlerine uymaktır - Hz. İmam-ı Hasan (R.A.) cariyesini neden ve nasıl azat etmişti - İnsan-ı hayvani, insan-ı şeytani, insan-ı ruhani ve insan-ı Rahmani kimlerdir - Semavi kitapların tertip ve inzâllerindeki hikmetler - Şeri'at, tarikat, hakikat ve mâ'rifet nedir - Muhtelif ibadetlerin şeri'at, tarikat, hakikat ve mâ'rifet yönünden tahlili - Zikrullah'a devam etmenin kıymet, ehemmiyet ve fazileti - Bir veliyyenin ibret ve hayret verici hikâyesi - Gaza ve cihadın, Allah ve Resûl katındaki değeri - Dua ve münâcat...

Sallû alâ seyyidinâ Muhammed...
Sallû alâ mürşidinâ Muhammed...
Sallû alâ Şems-id-Duhâ Muhammed...
Sallû alâ bedr-id-dücâ Muhammed...
Sallû alâ nûr-il-Hüdâ Muhammed...

El-evvelü Allah... El-âhirü Allah... Ez-zâhirü Allah... El-Bâtınü Allah... Hayrihi ve şerrihi min'Allah... Men kâne fi kalbihi Allah... Fe-mû'inuhu ve nâsıruhu fid-dâreyni Allah...

Rabbişrahli sadri ve yessir-li emri vahlûl ukdeten min lisani yefkahu kavli ve ufevidu emri ilâllah vallahu basiyrün bil-ibâd...

Sübhanেকে lâ ilme lenâ illâ mâ allemtenâ inneke ent-el-alim-ül-hakim... Sübhanেকে lâ fehme lenâ illâ mâ fehhemtenâ inneke ent-el-cevad-ül-kerim...

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَيَّ سُلُوبِهِ
وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ مِن قَبْلُ وَمَن يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ
وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا

E'üzü billâhi min-eş-şeytan-ir-raciym
Bismillah-ir-Rahman-ir-Rahiym

Yâ eyyühelleziyne âmenû âminû billâhi ve Resûlihi vel-kitab'illezi nezzele alâ Resûlîhi ve-kitab'illezi enzele min kablü ve men yekfür billâhi ve melâ'iketîhi ve kütübîhi ve rüsûlîhi vel-yevm-il-âhiri fekad dalle dalâlen ba'iydâ...

En-Nisâ : 135 - 136

(Ey iman edenler!.. Allahu teâlâ'ya, Resûl-ü Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve selleme ve ona indirdiği Kur'an-ı azim-üş-şâna ve daha önce indirdiği yüz suhuf, Tevrat, Zebur ve İncil'e imanınızda sabit ve daim olun. Kim Allahu teâlâ'ya, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, âhîret gününe inanmayarak kâfir olursa, hidayetden uzak bir dalâlete düşer...)

Ey yerleri ve gökleri ve yerlerle gökler arasında görünen ve görünmeyen, bilinen ve bilinmeyen bütün âlemleri yoktan varedip yaratan, gökyüzünü insanoğlunun henüz adlarını bile bilmediği ve hatta görmediği milyarlarca yıldızlarla donatan, mü'minlerin kalplerini hidayet ve iman nurlarıyla doldurup aydınlatan ve kâfirlerin kalplerini zulmet ve cehalet hicabıyla karartan, bütün yarattıklarını tam ve mutlâk bir âhenk, nizam ve intizam ile yöneten, terbiye eden, besleyip büyüten yüce Rab-bimiz!.. Bizleri, ümmet-i Muhammedden kıldığın gibi, rizayı ilâ-hine varan sırat-ı müstakimde sâbit-i kadem eyle, zâhirlerimizi ve bâtınlarımızı Âdem oğlu Âdem eyle, yüzlerimizi nûr-u Ahmed ile nurlandır, gönüllerimizi aşkullah, şevkullah ve muhabbet-i Resûlullah ile sürurlandır... Bu fâni âlemde biz âciz ve günah-kâr kullarını iman ve islâm ile şereflendirdiğin gibi, yarın vu-ku'u muhakkak ve mukadder olan kıyamet gününde de Habib-i edibinin livâsı altında, lûtfün ile cem'ü haşreyleyerek iltifat-ı ilâhiyye ve iltifat-ı Muhammediyye ile mahşer ehline karşı onur-landır, yed-i envereyn-i Muhammed aleyhisselâmdan Kevser şa-rabına kandır... Bizlere adlinle değil, affınla muamele ederek cennetine girmeği, rizayı ilâhiyyene ermeği, cemal-i lâ-yezâlini görmeği nasip ve müyesser eyle... Bi-hürmet-i seyyid-il-mürse-liyn ve bi-hürmeti Tâ-Hâ ve Yâ-Sin ve bi-izzeti âl-i Tâ-Hâ ve Yâ-Sin...

Allahu teâlâ'nın varlığına ve birliğine iman eden, kıyamet gününe ve bu fâni hayatın hesabını o gün Allahu azim-üş-şâna vereceğine inanan, Habib-i edib-i Kibriyâ, serdar-ı Enbiyâ, ser-tâc-ı evliyâ vel-asfiyâ, melce-i fukara, enis-i zu'afâ, muhibbil-gu-rebâ efendimizin risalet ve nübüvvetlerini tasdik eden ve iki cihan serverini canından, evlâdından, malından ve herşeyinden fazla severek iman ve iykanlarını kemale erdiren, Allahu te-âlâ'nın cennetine talip, rizasına râğib ve cemal-i bâ-kemaline âşık olan mü'minler ve muvahhidler!..

Rabbimizin, Cibril-i emin, namus-u ekber ve ruh-ül-sadık vasıtasıyla Nebiyyi ins-ü can aleyhi ve âlihi salâvatullah-ir-Rah-man efendimize yirmi üç yılda indirerek tamamladığı Kur'an-ı

aziym, furkan-ı hakiym, nûr-ül-mübiyn, sadırlara şifa, gönüllere cilâ ve ruhlara gıda olan Kitab-ı keriminde Nisâ sûre-i celilesinin 135 ve 136'ncı âyet-i vâcib-ül tâ'ziminde biz mü'minlere NİDÂ'Y-I KERAMET ile hitap buyurarak, ehl-i iyman ve tevhidin ind-i ilâhisindeki, kıymet, ehemmiyet ve faziletini beyan ve ilân buyurmaktadır. Zira, Allah azze ve celle, bu âyet-i kerimde mü'minlere, kulları arasından seçerek gönderdiği ve görevlendirdiği Nebi'lere ve Mürsel'lere hitap buyurduğu iki hitaptan birisiyle hitabetmektedir.

Bunlardan birisi NİDÂ'Y-KERAMET'tir ki **YÂ EYYÜHEL-LEZİYNE ÂMENÛ** hitab-ı celilidir. Biz, ümmet-i Muhammed'e Rabbimizin böyle hitap buyurması, ind-i ilâhiyyesindeki kıymet ve ehemmiyetini bütün cihana açıklamak ve bildirmek içindir. Bizlere bahş ve ihsan buyurulan bu yüce şeref ise, ancak ve yalnız Sultan-ı serir-i din-i mübiyn aleyhi ve âlihi salâvatullah-il-Mu'yn efendimize intisap etmemizden ve onun ümmeti olabilmek bahtiyarlığına erişmemizdendir. Hiçbir zaman unutmamalıdır ki, Sahib-i şeriat aleyhi ekmel-üt-tahiyyat efendimiz, Allahu zül-celâl vel-kemal hazretlerinden sonra en yüce varlıktır. İnd-i ilâhi'de kıymet ve fazilet yönünden en makbul, en mergub ve en mahub olan kul, Resûl-ü Rabbil-âlemiyn efendimizdir.

Dikkat ediniz mü'minler!.. Allahu teâlâ ve tekaddes hazretleri, diğer bütün peygamberlere (Yâ İsa!), (Yâ Musa!), (Yâ Davud!), (Yâ Süleyman!) diye hitap buyurduğu halde, Habib-i edibine (Yâ Ahmed!), (Yâ Muhammed!) diye aslâ hitap buyurmamakta, (**YÂ EYYÜHEN-NEBİY!**), (**YÂ EYYÜH-ER-RÛSUL!**), (**YÂ EYYÜHEL-MÜDESSİR!**), (**YÂ EYYÜHEL-MÜZEMMİL!**) hitab-ı izzetiyle Efdal-ül-halâ'ik aleyhi ve âlihi salâvatullah-il-Hâlık efendimize bizzat tâ'zim ile Habib-i edibine tâ'zimin vacip olduğunu ilân ve i'lâm buyurmaktadır.

Bir de NİDÂ'Y-I-ALÂMET vardır ki, meselâ Allahu teâlâ ve tekaddes hazretleri İsrail oğullarına : (**EY TOPRAK VE EY SU OĞULLARI!**) tarzında hitap buyurmamakta ve onların peygamberlerini de isimleriyle anarak zât-ı ahadiyyetine muhatap kıl-

maktadır. Görülüyor ki, İsrail oğulları ile onların peygamberlerine ve onlardan önce gelen diğer bütün peygamberân-ı izam ile kavimlerine nazaran Rahmeten lil-âlemiyn olan Habib-i edib-i Kibriyâ Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin zât-ı risaletpenahileri ile kavminin ve ümmetinin âlemlerin Rabbi katındaki kıymet, ehemmiyet ve faziletlerinin daha üstün ve yüce olduğunu izah ve isbat için başkaca delil aramağa lüzum var mıdır?

**Vasfı, lisan-ı kudrete mahsus iken acep;
Mümkün müdür medâyh-i Sultan-ı Enbiyâ...**

Her ne kadar, Kur'an-ı azim-ül-bürhanda dört yerde Resûl-ü zişân efendimiz MUHAMMED ismiyle zikrolunmuşsa da, ism-i şeriflerini takiben iki cihan serverinin sıfatı beyan buyurulmuştur. Meselâ, Sâf sûre-i celilesinde AHMED ismiyle zikrolunduktan sonra hemen akabinde risaleti açıklanıp müjdelenmekte ve kadr-i valâsı beyan ve kâ'inata ilân buyurulmaktadır.

Sözü uzatmağa ne hacet!.. Allahu azim-üş-şân, mefhar-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimize ve onun ümmet-i merhumesine NİDÂ'Y-I-KERAMET ile, yani saygı ve tâ'zimle hitap buyurdıkları halde daha önce gelmiş geçmiş peygamberân-ı izama ve onların ümmetlerine NİDÂ'Y-I-ALÂMET ile yani sadece vasıflarını beyanla hitabeylemiştir.

Ey mü'min kardeşim ve Hak yoldaşım!..

Allahu teâlâ ve tekaddes hazretleri indindeki mertebeni, diğer ümmetlere nazaran üstün ve yüce kulluk rütbeni öğren, kadrini ve kıymetini bil ve bu rütbeğe, bu mertebeye ulaşmanın da Habib-i edib-i Kibriyâ'ya ümmet ve o zât-ı akdeseninde olmandan ileri geldiğini sakın sakın unutma ve daima hatırla...

**Tulû etti dehre Fahr-i kâ'inat,
Din çerağı ol ekmel-üt-tahiyyât,
Efdal-ül-Enbiyâ aled-derecât,
Nur ile garketti bütün cihanı...**

Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellemi Ebu-Tâlib'in yetimi bilenler, islâm bilgini diye geçinenler ve herbiri makam-ı Muhammed aleyhisselâm olan mihrap, minber ve kürsülere çıkarak kelâmullah'ı hakkıyla ve lâyıkiyle anlayamadan ve Resûl-ü müctebâ'yı gereği gibi tanıyamadan, onun ind-i ilâhiyye'deki kadr-i valâsını kavrayamadan, onun mû'cizat-ı kevnîyyesini inkâra yeltenmekte ve Muhibir-i sadık aleyhi ve âlihi selâmullah-il-Hâlık efendimizin Allahu teâlâ tarafından getirdiği Kur'an-ı aziymi, onun biricik mû'cizesi gibi göstermekte ve onun diğer mû'cizelerini âdeta reddederek Peygamber-i âlişana, sicil ve yönetim bakımından emrinde buldukları müftü veya diyanet işleri başkanı kadar hürmet ve itibar edemeyenler ve üstelik gelmiş, geçmiş din büyüklerini ve ünlü bilginleri de yalancılıkla ithama cür'etle hakikat-i Muhammediyye'yi kendi kıt ve kısır anlayışları çerçevesinde açıklamağa çalışarak Sahib-i Makam-ı Mahmud aleyhi ve âlihi salâvatullah-il Vedûd efendimizi inciten ve üzenler, bu keremât-ı nidâdan nasıl nasip alırlar, bilemem?!..

Sevgili kardeşlerim :

Resûl-ü Rabbil-âlemiyn aleyhi ve âlihi salâvatullah-il-Mu'ayn efendimizin tek ve biricik mû'cizesi yalnız Kur'an-ı hakiym değildir. Elbette, mû'cizelerinin en yücesi, en üstünü Kur'an-ı azim-ül-bürhandır. Fakat, gelmiş geçmiş bütün peygamberân-ı izâma bahş ve ihsan buyurulan mû'cize-i kevnîyyenin hepsi, taraf-ı Hak'tan Resûl-ü müctebâ'ya ikram olunmuş ve hatta bazı peygamberlerde mû'cize gibi görünen bazı hususlar, Habib-i edib-i Kibriyâ'nın velilerinden keramet olarak zuhura gelmiştir.

Sorarım sizlere? Bâ'is-i hılkat-ı kâ'inat aleyhi ve âlihi ekmel-üt-tahiyyât efendimizin şân-ı âlilerinde nâzil olan âyat-ı beyyinât, ondan gayrı hangi peygamber hakkında inzâl buyurulmuştur. Şimdi, dikkat ve ibretle aşağıdaki âyet-i kerimeleri okuyunuz, öğreniniz, sevdiklerinize ve bildiklerinize de öğretiniz :

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي
يُحِبِّكُمْ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

Kul in kũntũm tuhibbũnallãhe fettebi'ũniy yuhbibkũmullãhũ ve yagfir lekũm
zũnũbekũm vallãhu gafurũn Rahiyũm..

Âl-i-Imran : 31

(Ey Habib-i edibim!.. Yahudi ve hristiyanlara de ki, eğer siz Allahu teâlâ'yı seviyorsanız, hemen bana tâbi olun ki, Allahu azim-üş-şân da sizi sevsin ve bütün günahlarınızı mağfiredet buyursun. Allahu teâlâ ve tekaddes, mağfiredet ve rahmet edicidir.)

وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَىٰ

Ve mâ remeyte iz remeyte ve lâkin'Allahe remâ..

El-Enfâl : 17

(Ve ey Resûl-ü zişân!.. Onlara, bir avuç toprağı atan da sen değildin, fakat o toprağı atan Allahu teâlâ idi...)

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا
عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ

Lekad câ'ekũm Resũlũn min enfũsikũm azizũn aleyhi mâ anittũm harıysũn
aleykũm bil-mũ'miniyne Ra'ufũn Rahiyũm...

Et-tõvbe : 128

(Yemin ederim, size kendinizden ve en enfesiniz öyle bir peygamber geldi ki, bir sıkıntı ve meşakkate uğramanız ona pek ağır gelir. O, hidayet ve salâhınıza haristir, üzerinize titrer. Bütün mü'minler için ra'uftur, rahiymdir.)

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا
وَنَذِيرًا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾

Ve mâ erselnâke illâ kâffeten lin-nâsi beşiren ve neziyren ve lâkinne
ekser-en-nâsi lâ yâ'lemûn...

Sebe : 28

(Ey Nebiyyi zişân!.. Biz seni bütün insanlara, tâ'at ehline müjdecî ve Allahu teâlâ'nın azabıyla korkutucu olarak gönderdik. Fakat, insanların çoğu bu gerçeği bilmezler.)

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٧﴾

Ve mâ erselnâke illâ rahmeten lil-âlemiyn...

Enbiyâ : 107

(Ey Mahbub-u Kibriyâ!.. Biz, seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik.)

لَعَمْرُكَ إِنَّهُمْ لَفِي سَكْرَتِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٧٠﴾

Le'amrûke innehûm lefiy sekretihim yâ'mehûn...

El-Hıcr : 72

(Ey Resûl-ü zişân!.. Ömrün hakkıyçün, onlar hayret ve da-lâletlerinden mütereddit idiler.)

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٤٥﴾
وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا ﴿٤٦﴾

Yâ eyyühen-Nebiyyü innâ erselnâke şâhiden ve mübeşşiren ve neziren ve
dâ'iyen ilâllahi bi-iznihi ve sirâc-en-müniyrâ...

El-Ahzâb : 45 - 46

(Ey Habib-i edibim!.. Biz seni kendilerine gönderildiğin insanların tasdik ve tekziplerine şahit, iman edenleri cennetle

müjdeleyici, yalanlayanları cehennemle korkutucu ve Allahu teâlâ'nın izni ve emriyle tevhid ve tâ'atine dâvet edici ve ışık saçıcı bir çerağ olarak gönderdik.)

إِنَّا لَذِينَ يَا يَعُونُكَ إِنَّمَا يَا يَعُونَ اللَّهُ بِدَائِهِ فَوَقَّأْنَا بِهِمْ فَنَزَّلْنَا
فَأَنَّمَا نِيكَتُ عَلَى نَفْسِهِ وَمَزَّ أَوْفِي بِسَاءِ مَا هَدَىٰ عَلَيْهِ اللَّهُ
فَسُبُّوْهُ أَجْرًا عَظِيْمًا ۝١٠

Innelleziyne yübâyi'üneke innemâ yübâyi'un'Allah yedullahi fowka eydiyhim...

El'Feth : 10

(Muhakkak ki, sana bi'at edenler, sana uyarak tâbi olanlar, gerçekte Allahu teâlâ'ya bi'at etmişlerdir. Allahu sübhanehu ve teâlâ'nın eli, onların ellerinin üstündedir.)

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ بُرْهَانٌ مِنْ رَبِّكُمْ

Yâ eyyühən-nâsü kad câ'eküm bürhanün min Rabbiküm...

En-Nisâ : 174

(Ey insanlar!.. Size Rabbiniz celle şâneden bir bürhan olan Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem geldi.)

قَدْ جَاءَكُمْ بِبَصَائِرٍ مِنْ رَبِّكُمْ

Kad câ'eküm basâ'irü min Rabbiküm...

El-En'âm : 104

(Size, Rabbiniz celle şâneden hidayeti dalâletten, hakkı bâtıdan ayırdeden apaçık hüccetler gelmiştir.)

Ey Fahr-i kâ'inat, eyâ nûr-u mümkünât;
Cûdün cihanı eyledi cennât-ı âliyat,
Sen kible-i cemal-i Hüdâ'sın misalde,
Peyda harim-i beyt-i Cemalinde nur-u zât..

Ve daha nice nice âyetlerle kadr-i valâsı beyan ve ilân buyurulan Seyyid-ül Ebrâr aleyhi ve âlihi salâvatullah-il-Gaffâr efendimize, mû'cize-i kevnîyye'yi çok gören ve inkâr eden münkirlere soruyoruz :

Allahu teâlâ ve tekaddes hazretleri, hangi peygamberin ömrüne kâsem etmiştir? Yahudiler ve hristiyanlar, kendi peygamberlerinin şân ve şerefini ifade edebilmek için sırasında yalan söylemeği dahi mübah sayarlarken, peygamberler peygamberi, velilerin önderi, âşık ve sadıkların rehberi Hz. Muhammed Mustafa sallallahu teâlâ aleyhi ve sellem, Allahu sübhanehu ve teâlâ'nın bahş ve ihsan buyurması ile gerçek ve hak olarak gösterdiği mû'cizeleri red ve inkâra yeltenen sözüm ona islâm âlimlerine bu gaflet ve cehaletlerinden dolayı acımamak elden gelmiyor. Acaba bunlar düşünemiyorlar mı ki, bu mû'cizeleri red veya inkâr etmekle, önceden kasten islâm görünüp gerçekte islâm olmayan bazı münafıklara tâbi olmak suretiyle şeklen islâm elbisesi giymişler ve fakat gafletle islâm düşmanı haline gelmişlerdir. Bu zavallılar, Ebu-Cehil kadar da mertlik göstererek : (Biz, islâm değiliz!) diyememekte Ubey ibn-i Selûl gibi müslüman görünerek islâmı içinden vurmağa teşebbüs eden islâm düşmanlarından olmak yolunu tutmaktadırlar.

Düşününüz ki, Hristiyanlar Hz. İsa aleyhisselâmın merkebinin nalını dahi tebcil ederlerken, Resûl-ü zişânın mû'cizelerini inkâra yeltenen ve büyük islâm bilginlerini yalancılıkla itham etmek küstahlığını da esirgemeyen bu gibi kimselerin gaflet ve dalâletle kimlerin hesabına çalıştıkları, hangi kirli ve karanlık emellere âlet oldukları incelenmeğe ve araştırılmağa değer mahiyettedir. Zira, Resûl-ü zişânın ashabını, ensarını, evlâdını ve bunların yolundan giden âlimleri ve Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin hal ve kelâmlarının vârisleri olan Hak velilerini yalanlayanlar ve bu zevat'ı zevil-ihtirama isnad, iftira ve bühtanda bulunanlar elbette gerçek birer müslüman sayılamazlar. Bunlar gibi sinsi din düşmanlarına tam bir

gafletle uyan din kardeşlerimize, bu âciz risâleciğimizin bu köşesinden sesleniyoruz :

— Ayıptır, günahdır efendiler!.. Bu gafletten artık uyana-lım!.. Sonra, çok pişman olur ve başınızı taşlara vurursunuz ama, bu nedametinizin o zaman size hiçbir yararı olmaz, bunu böylece bilin ve belleyin...

Hayalin nuru mihr-i enverimdir Yâ Resûlallah!..
Cemalin mâh-ı ruşen ahterimdir Yâ Resûlallah!..
Ebu-Bekr-ü Ömer, Osman-ü Hayder cümle-i ashab,
Serir-i sadr-ı dilde rehberimdir Yâ Resûlallah!..

Dersimize devam ediyoruz :

Risâlemizin başında okuduğumuz âyet-i kerimede, Allahu sübhanehu ve teâlâ biz mü'minlere NİDÂ'Y-I-KERAMET ile hi-tap buyurarak :

(Ey iman edenler, ey şeref-i iman ile müşerref olanlar... Ey benim varlığıma, birliğime, kudret ve kuvvetime, noksan sıfatlardan münezze ve kemal sıfatları ile muttasıf bulunduğu inanan sevgili kulların, bana ve Resûl-ü zîşânıma iymanda devam ediniz, imanınızda daim ve kaim olunuz...) hükm-ü celiliyle iman ve islâmda sâbit-i kadem olmamızı irade eylemektedir.

Zira, her iman eden, iman edememiştir. Fakat, mutlâka iman eden, iman etmiştir. Yani, imanında sebat gösteren iman etmiştir demek olur. İmanın, lüzum ve ehemmiyetini tekrarlamağa lüzum dahi görmüyoruz. Hepimiz biliriz ki, iman edenler gerek bu âlemde ve gerekse geleceği muhakkak olan ebedî âlemde rahata, saadet ve selâmete nail ve mazhar olurlar. Bu fâni âlemde, bir insanın malik olabileceği en yüce şey, ancak ve yalnız imandır.

Şu halde, iman nedir? İman, Sahib-i şeriat aleyhi ve âlihi ekmel-üt-tahiyyet efendimizin Allahu teâlâ tarafından getirdiği inanılması gerekli umdelerdir. Şöyle ki :

أَمَنْتُ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَبِالْقَدْرِ
خَيْرِهِ وَشَرِّهِ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى وَالْبَعْثِ بَعْدَ الْمَوْتِ حَقِّ أَشْهَدُ أَنْ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

Amentü bilâlahi ve melâ'iketihî ve kütübihî ve rûsûlihî vel-yevm-il âhiri ve bil-ka-
deri hayrihi ve şerrihi min'Allahü teâlâ vel-bâ'sû bâ'del-mevt Hakkun Eşhedü
en Lâ ilâhe illâllah ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve resûlühü.....

(Ben, Allahu teâlâ'ya, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, kıyamet gününe, kaderin, hayır ve şerrin Allahu teâlâ'nın takdiri ile olduğuna, öldükten sonra dirilmeğe inandım ve iman ettim, bunları dilinle ikrar ve kalbimle de tasdik eyledim. Ben, şehadet ederim ki Allahu teâlâ'dan gayrı kulluk ve ibadete lâıyk ve müstehak Hak mâ'bud yoktur, ancak yerleri ve gökleri (OL) emriyle halk ve icat buyuran Allahu azim-üşşân vardır. Yine ben şehadet ederim ki, Habib-i Hüdü Hz. Muhammed Mustafa Allahu teâlâ'nın has kulu ve Resûlüdür.)

Bu kelime-i tayyibe-i münciyye-i mübarekeyi her kim diliyle ikrar ve kalbiyle tasdik ederse, işte o kimse mü'mindir, muvahhidir, Muhammedi'dir. Bu mübarek kelimeleri fiilleriyle de isbat eden hem mü'min, hem de müslimdir ve ihlâs ile bir kerre tevhid eden nâr'da ebedi kalmaz.

Resûlüllah sallallahu aleyhi ve selleme iyman yetmiş küsur şubedir. Â'lâsı ve en yücesi **LÂ İLÂHE İLLALLAH**'tır. Ednâsı, en küçüğü ise, yollardan insanlara eziyyet verecek şeyleri kaldırmaktır. Hayâ, yani utanma duygusu da iymandandır, buyurulmuştur.

Ehl-i sünnet mezhebinden bazıları, amelin de iymandan bir cüz olduğunu söylemişlerdir. Buna göre, iyman etmek demek; Habib-i edib-i Kibriyâ efendimizin Allahu teâlâ tarafından inanmakla ilgili olarak getirdiği umdelerdir. Yani, **LÂ İLÂHE İLLALLAH** ile başlar, **ÂMENTÜ** ile tamamlanır ve iyman şubelerini, dille ikrar, kalp ile tasdik ve fiille tatbik ve izhar etmek,

terkinden şiddetle kaçınmak ve çekinmek ve aslâ inkâra sapsmamakla da olgunlaşır. Amellerin terki KEBÂ'İR dediğimiz büyük günahlardan ve inkârı ise — Mâ'azallah — küfürdür. İnanmağa müteallik meselelerde en küçük bir inkâr ve istihza, insanı dinden çıkarır ve — Ne'üzü billâh — islâmı uzaklaştırır. Zira, iman cevherinin şakaya, lâtifeye ve hele istihzaya tahammülü yoktur. Bir kimse, ne kadar günahkâr olsa da, imanı sebebiyle cennete girebilir. Eğer, affı ilâhiye mazhar olmazsa, Allahu teâlâ'nın hapishanesi olan cehennemde günahı miktarınca yanarak cezasını çektikten sonra, yine imanından dolayı cennete girer. Herhangi bir günah işlemek, işlenen o günah mübah görülmedikçe veya helâl itikat edilmedikçe küfrü icabettirmez. Ancak, çok günah işlemek ve hele bir günahı ısrar etmek gayet tehlikelidir. İşlediği günahında ısrar edenin âkibetinden korkulur. Hiçbir zaman unutmamalıdır ki, âhirete imansız gitmekten daha büyük bir musibet ve daha korkunç bir felâket tasavvur edilemez. Âhîret âlemine imansız olarak göçenin, arkasından dünya dolusu altın ve gümüş dağıtılacak olsa, o imansıza hiçbir yararı yoktur :

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ
كُفَّارًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْ أَحَدِهِمْ مِثْلُ أُورُشَلِيمَ وَ لَوْ أَنَّهُمْ
بِءَاثَانِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ

Innelleziyne keferû ve mâtu ve hüm küffârün felen yukbele min ahadihim mi'tül-ardı zeheben velev-iftedâ bihl ulâ'ike lehüm azabün elimün ve mâ lehüm min nâsırıyn—

Al-i-Imran : 91

(Şüphe yok ki, kâfir olup da küfür halinde ölenler, velev dünya dolusu altınları olsa da kendilerini kurtarmak için feda etseler, hiçbirisi aslâ kabul olunmayacaktır. Onlar için elim bir azap vardır ve onlara yardım ederek kendilerini azaptan kurtaracak kimseleri de yoktur.)

Fakat, bir kimse iymanlı olarak âhirete göçerse, günahkâr dahi olsa, arkasından yapılan hayır ve hasenatın faydasını mut-lâka görür :

قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

Kul yâ ibâdiyelleziyne esrefû alâ enfûsihim lâ teknetû min rahmetillah innallahu yağfir-üz-zünûbe cemî'an innehu hüvel-gafurur rahiyim...

Ez-Zümer : 53

(Ey Nebiyyi zîşân! Mü'minlere benim dilimle de ki, ey nefislerini israf etmekte haddi aşan kullarım!.. Allahu teâlâ'nın rahmetinden ümidinizi kesmeyin. Zira, Allahu azim-üş-şân bütün günahları mağfîret buyurur. Şüphe yok ki, Allah azze ve celle rahmet ve mağfîrette belâgat sahibidir.)

Rabbim, cümlemizi iymandan mahrum, kulluğundan mat-rud ve mahşer yerinde mahcup olanlardan eylesin... (Âmin bi-hürmeti seyid-il-mürseliyn.)

İymansız gitmeğe sebeb olan günahlar, acaba nelerdir? Öyle ya, madem ki, insanoğulları için iymansız âhirete göçmekten daha büyük bir musibet ve daha korkunç bir felâket yoktur. Şu halde, iymansız göçmeğe nelerin sebeb olacağını iyice bilmek ve bellemekte yarar vardır. Öyle ise sayalım :

Allahu teâlâ'yı, meleklerini, kitaplarını, peygamberlerini, âhîret gününü, öldükten sonra dirilmeği, hayır veya şerrin Allahu teâlâ'nın takdiriyle olduğunu inkâr etmek, (Hatta, bunlardan yalnız birisini inkâr etmek) iymansız âhirete gitmenin başlıca sebepleridir. İymanın ve islâmın şartlarına ve rükünlerine inanan bir mü'min, bunlardan yalnız birisini inkâr edecek olsa, iymandan çıkacağı gibi, bu umdelere kıymet ve ehemmiyet vermeyen kimsenin de âkîbetinden korkulur. Diğer taraftan, iymanı zayıf olmak veya yaramaz ve çirkin itikada sahip bulunmak da kişinin iymansız göçmesine sebeptir.

Özetlemek gerekirse, iymansız gitmeğe sebeb olabilecek günahlar şöyle sıralanabilir : Yaramaz ve çirkin itikat, zayıf iman, dokuz azasının hepsiyle günah işlemek, doğruluktan ayrılmak, gözleri hıyanette, ağzı yalan ve gıybette olmak, kötü sözler kullanarak ulu - orta sövüp saymak, haram yemek, kulakları ile dedi - kodular, dünya ve âhirete yaramayan boş, faydasız ve anlamsız sözler dinlemek, elleri hıyanette ve ayakları günah ve isyan yollarında kullanmak, zinâ, fuhuş ve saire gibi kötülük ve ahlâksızlıklara devam etmek, vücudünü haram lokma ile beslemek, kalbi hased ve fesatla dolu olmak insanın imanını yitirmesine sebeb olabilir. (Ne'û-zü-billâh).

Ayrıca, günahlarda ısrar ve tövbe etmemek, islâm ni'meti'ne şükretmemek, iymansız âhirete gitmekten korkmamak, insanlara ve hayvanlara haksız yere zulmetmek, sünnet üzere okunan Ezan-ı Muhammediyye hürmet etmemek, anaya, babaya ve hocaya (İlim öğrendiği zata) şeriate aykırı olmayan yerlerde ve işlerde âsi olmak ve sözlerini tutmamak (Şeriate aykırı işlerde hiç kimseye itaat gerekmez. Zira, Allahu teâlâ'ya isyanda, kula itaat yoktur. Allahu teâlâ'nın emirlerine boyun eğmek ve ona hiçbir veçhile isyan etmemek ise, imanın ve islâmın gereğidir.) Eğriye, doğruya çok yemin etmek, namaza gereken kıymet ve ehemmiyeti vermemek, içki içmek ve içkiye tövbe edememek, yalnız müslümanlara değil, bütün insanlara, bütün yaratılmışlara eza ve cefa etmek, evliyâlık taslayarak halka kendisini böyle tanıtmaya çalışmak, işlediği günahları küçümsemek ve çoğunu unutmak, kendisini beğenmek, u'cube kapılmak, kendisinden başkasını beğenmemek, kendisini büyük bir âlim sayarak ilmini çok bilmek ve ilmine güvenmek, insanlar arasında birisinden diğerine, bir meclisten başkasına söz götürüp getirmek ve bu hali ile insanlar arasına fitne ve nifak sokmak, halkı birbirinden ayırıp parçalamak ve yekdiğerine düşman eylemek, hased etmek, şer'a muhalif olmayan yerde hocasına karşı çıkmak, ona sövüp saymak ve el kaldırmak, yalancılığı âdet haline getirmek ve mütemadiyyen yalan söylemek, verdiği sözünde durmamak, ahidini bozmaktır ki, Mevlâyı müte'al

cümlemizi bu ve benzeri kötü ve çirkin huylardan, durumlarından, davranışlardan korusun. Çünkü, bütün bu kötü ve çirkin huylar, kişinin iymansız âhirete gitmesinin en açık seçik sebepleridir.

Şu var ki, bir mü'min iymansız âhirete göçmesine sebebolabilen bu çeşit suç ve kötülüklerinden ötürü pişmanlık duyar ve tövbe ederse, bu tövbesi kabul buyurulur. Ancak, yalnız tövbe ile kalmamalı salih ameller, iyi ve faydalı işler de yapmalıdır. Zira hasenât seyyi'atı giderir. Hatta, bazan hasenât seyyi'atı gidermekle de kalmaz, bütün o seyyi'atı hasenata tebdil eder. Bunun için de imanının çok kuvvetli ve sağlam olması, dürüst bir itikada sahip bulunması, işlediği bütün suç ve günahlarına tam bir ihlâs ile tövbe ederek bir daha o suç ve kötülüklere dönmemesi, ibadet ve tâ'at konusunda titizlik göstermesi ve son nefesine kadar kulluk görevlerine bağlı kalması gerekir. Aklının başında, vicdanının ve sağduyusunun da yerinde olduğunu iddia eden kimselere de lâyük olan şüphesiz budur.

**Müslümanım diyen kişi şartı nedir bilse gerek,
Hakkın buyruğunu tutup beş vakit namaz kılsa gerek...**

Allahu sübhanehu ve teâlâ hazretlerinin rahmetine, hidayet ve keremine nihayet yoktur. Rahmetinin, gazabını geçtiğini beyan ve ilân buyurmuştur. Binaenaleyh, zât-ı ülûhiyyetine el açanı boş çevirmez, kapısına iltica edeni mahrum göndermez ve ne kadar âsi ve günahkâr dahi olsa rahmetine müstegrak eyler. Rahmetinden ümitlerini kesenler, zararda ve ziyanda kalırlar. O Kerim'dir, O Rahim'dir, O Gafur'dur, O Gaffâr'dır. Kişi, yüz bin kerre tövbesini bozmuş olsa dahi onun rahmetinden ümidini kesmemelidir. Gerçi, tövbesinden dönmek yakışık almaz ama, insan olarak böyle bir zaafa düşenler yine de Rabbinerüçû etmeli ve ondan mağfiret dilenmelidir. Kulun günahları dağlar kadar büyük, yerler ve gökler kadar yaygın, denizin dalgaları kadar engin bile olsa, Rahmet ve mağfiret-i ilâhiye hepsinden geniş ve engindir. Yerlere, göklere, dağlara ve deniz-

lere nihayet bir sınır vardır ama, Rahmet-i ilâhiyye'nin sınırı ve nihayeti yoktur.

H İ K Â Y E

Hz. Musa aleyhisselâm zamanında âsi ve günahkâr bir kimse vardı. Yaptıklarına pişman olur, suçlarına ve günahlarına tövbe eder, fakat yine tövbesini bozarak Rabbine isyan eder ve günah deryasına dalardı.

Allah celle celâlühü, Hz. Musa aleyhisselâma vahyedip buyurdu :

— Yâ Musa!.. O kuluma emrimi tebliğ eyle... Bir daha, günahlarına tövbe ettiği halde, tövbesini bozmamağa ve ahdinde durmağa çalışsın. Eğer tövbesini bozacak olursa, onun tövbe-lerini kabul etmem ve kendisine şiddetli bir azapla ceza veririm.

Hz. Musa aleyhisselâm, bu emr-i celil-i ilâhiyyi o kula tebliğ etti ve vazifesini de yerine getirmiş oldu. Aradan zaman geçti, li-kaza'ın o kimse yine tövbe ettiği bir günahına avdet etti ve tövbesini bozdu. İsyân ve nisyana döndü.

Allahu teâlâ ve tekaddes hazretleri, yine Musa aleyhisselâma vahyedip buyurdu :

— Yâ Musa!.. O kuluma son ihtarımdır. Günahlarına tövbe etsin ve tövbesinde sadık olsun. Yoksa, kendisine gazap eder ve bundan böyle aslâ mağfiret etmem.

Hz. Musa aleyhisselâm, emr-i ilâhiyyi yine o günahkâr kula tebliğ eyledi ve ona Hakkın son ihtarını bildirdi. O âsi kul, fevkalâde mahzun, mükedder ve perişan oldu, ağlayıp sızlayarak, inleyip döğünerek sahralara düştü. Günlerce yemedi ve içmedi, sahrada ve تنها bir yerde ellerini dergâh-ı bârigâh-ı ahadiyyete açarak niyazda bulundu :

— Yâ Rab! Emrini tebellûğ ettim, fakat bu tebliğine akıl erdiremedim. Rahmetin mi tükendi ilâhi? İşlediğim günah ve mâ'siyet zâtına zarar ve sıfatına noksan mı getirdi? Ben, töv-

belerimi senin affına, mağfiretine, Rahman, Rahim ve Gaffâr sıfatına sığınarak ve güvenerek bozmuş olabilirim. Hazine-i ilâhiyyende affın mı tükendi? Kullarına karşı — Hâşâ — cimrileştin mi? Hangi günah, senin affından ve rahmetinden büyük olabilir? Beni affetmeyeceğini, bağışlamayacağını tebliğ buyurmuşsun. Sana sığınan, sana güvenen, senin kapına gelen kulunu nasıl olur da affetmezsin? Kula yakışan hata ve mâ'siyet ve sana lâıyk olan da rahmet ve mağfirettir. Rahmet, mağfiret ve atâ, senin kadim sıfatlarıdır. Günah ise kulun hadis sıfatıdır. Benim, hadis olan sıfatım, senin kadim olan sıfatına galip mi geldi? Kullarını rahmetinden kovar ve me'yus bırakırsan, kimden merhamet dilenebilirler? Kimden af ve mağfiret ümit edebilirler? Kimin kapısına gidip sığınabilirler? İlâhi!.. Bana, muhakkak azap edeceksen, bütün günahkâr kullarının da günahlarını ve isyanlarını bana yüklet. Sonsuz rahmetine ihtiyacım olmasına rağmen, bütün günahkâr kullarına nefsimi feda ettim. Onlara azap etme, bana azap et, onları yakma, beni yak...

O günahkâr kulun bu âh-u feryadı üzerine, arş-ı Rahman titredi, Rahmet-i ilâhi cûş-u huruşa geldi ve Cenab-ı Erham-er-Râhimiyn Hz. Musa aleyhisselâma vahyedip buyurdu :

— Yâ Musa! O kuluma söyle, ben kullarıma cümleden merhametliyim. Eğer, kullarımın günahları yerlerle gökler arasını doldurmuş bile olsa, Rahmet-i ilâhiyyem herşeyi vâsidir, herşeyden ziyadedir. O benim, affıma ve mağfiretime inanıp iman ettiğine, kudret-i kâmile sahibi olduğumu hakkıyla ve lâıykıyla bildiğine ve bana döndüğüne göre, kendisini affıma ve mağfiretime lâıyk kıldım, onu bağışladım.

**Muhtefidir ayıp ve noksan içinde sırrı mağfiret,
Perde-i bâtında zâhir oldu settâr-el-uyub...**

Buhari-i şerifte, bu Hadis-i şerif ile biz günahkârlara büyük bir müjde haberi verilmektedir :

عنه أبي هريرة أن عبداً أصاب ذنباً ورُبماً قال أذنب ذنباً فقال
رب أذنبت ذنباً ورُبماً قال أصبتُ فاغفر فقال ربِّه أعلم عبدي
أنَّ له رباً يغفر الذنب ويأخذُ به غفرتُ لعبدي ثم مكث
ما شاء الله ثم أصاب ذنباً أو أذنب ذنباً فقال رب أذنبتُ
أو أصبتُ آخر فاغفره فقال أعلم عبدي أنَّ له رباً يغفر الذنب
ويأخذُ به غفرتُ لعبدي ثم مكث ما شاء الله ثم أذنب ذنباً
ورُبماً قال أصاب ذنباً فقال رب أصبتُ أو أذنبتُ آخر فاغفره
لي فقال أعلم عبدي أنَّ له رباً يغفر الذنب ويأخذُ به غفرتُ
لعبدي ثلاثاً فليعمل ما شاء صد رسول الله

Ebu Hureyre radiyallahu anh, iki cihan serverinden rivayet ederek buyurmuştur ki :

— Bir kul, bir günah işler ve fakat hemen pişman olarak Rabbinden affını niyaz eylerse, Allahu azim-üş-şân : **(Kulum, günahını affedecek Rabbi olduğunu bildi mi? Bana affı ve mağfireti için yalvardı mı? Öyle ise, ben de o kulumu affederim...)** buyurur. O kul, Allahu teâlâ'nın dilediği kadar pâk ve temiz kalır. Sonra, yine bir günah işler ve fakat hemen Rabbine rücu ve niyaz eyler. Allah celle celâlühü : **(Kulum, günahını affedecek Rabbi olduğunu bildiği ve yalvarıp yakardığı için, onu affedip bağışladım...)** buyurur. O günahkâr kul, yine Allahu teâlâ'nın dilediği kadar tertemiz kalır ve fakat sonunda yine bir günah işler. Yine tövbe eder, yalvarır, yakarır ve Allahu azim-üş-şân da o kulunu günahlarını affedecek Rabbi olduğunu bildiği

ve kendisine yalvarıp yakardığı için bağışlar, bütün günahlarından arındırır.

Kul, günah işlemeğe devam etmekle beraber tövbeyi de ihmal etmemelidir. Tövbe ve istiğfarın faydaları pek çoktur. Tövbeler faydasız ve karşılıksız kalmaz. Bu Hadis-i şerifte, işlenilen günahlara ebedî tövbe, pişmanlık ve günahlardan tamamiyle vazgeçmek kaydı yoktur. Herhangi bir suç ve günah işleyen kişi, Rabbinden affını ve mağfiretini niyaz ederse, Allahu teâlâ dilerse affeder, dilerse azap eder.

Ehl-i sünnet imamlarının ictihatlarına göre, Allahu teâlâ'nın varlığına ve birliğine inanıp iman eden kişiyi, işlediği suç veya günah şirkten gayri ne olursa olsun, kerem ve ihsanı ile affeder. Yalnız, şirki yani zât-ı ahadiyyetine ortak koşulmasını affetmez. Diğer, bütün suç ve günahları dilerse affeder ve ilk cennete girenlerle birlikte cennetine koyar. Dilerse, suçu miktarınca azap eder ve imanını sebebiyle cennetine lâıyk görür.

Demek oluyor ki, temiz bir iman, hâlis bir itikat ve tam bir inanç en büyük ibadet ve hayırdır. İnsan, böyle bir iman devletine nail olursa, elbette affı ilâhiyye de nail olur.

Hz. Mevlâna Celâlüddin-i Rumi (Kuddise sırruh) bu sebeplerdir ki :

(Yüz bin günah işlemiş, yüz bin defa tövbeni bozmuş bile olsan yine gel, bizim dergâhımız ümitsizlik kapısı değildir) buyurmuştur.

Dergâh kapısı, Hak kapısıdır.

**Can olur şehri vücuda talib-i canân olan,
Tekke-i irfana gelsin, sırrıma agâh olan;
Dört mezhep müttefiktir âyet-i iymanda,
Menzil-i iyman olur ser mezheb-i Nu'man olan..**

Bu vesile ile açıklamak yerinde olur ki, her salih amel de imanın bir şubesidir. Yani, imanını muhafaza edebilmek, ibadet ve tâ'at ve â'mal-i salihâ işlemekle kabildir. Yukarıda, imanının yetmiş küsur şube olduğunu, â'lâsının **LÂ İLÂHE İLLAL-**

LAH demek ve ednâsının da yollardan halka eziyyet verecek şeyleri gidermek olduğunu belirtmiştik. Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz Hadis-i şeriflerinde bunu beyan buyurmaktadırlar :

الإِيمَانُ بِضْعٌ وَسَبْعُونَ شُعْبَةً فَأَفْضَلُهَا قَوْلُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
وَأَذَانُهَا إِمَامَةُ الْأَذْيِ عَنِ الطَّرِيقِ سَمِعَ

Aziz kardeşim :

Bilindiği gibi, cehennemın yedi tabaka olmasının sebebi, KEBÂ'İR dediğimiz günahların yedi uzvumuzdan zuhura gelmesindedir. Bu yedi tabaka cehennemın herbirisi on dereke olduğundan cem'an yetmiş derekeye bâliğ olur. Cehennem derekelerinin yetmiş olmasının sırrı ve hikmeti de, iyman şubelerinin mukabili olmasındandır. İyman şubelerinin hepsini işleyen yedi uzvunu, Allahu teâlâ'nın menhiyyatından, yani yasakladığı hususlardan korumak bahtiyarlığına erişenler, yedi tabaka olan cehennemın yetmiş derekesinden kendilerini kurtarmış olurlar.

Buna karşılık, cennet-i â'lânın da sekiz olmasının sebebi, Cenab-ı Rabbil-âlemiynin sıfât-ı zâtiyyesinin sekiz olmasındandır. Binaenaleyh, her kim sıfat-ı ilâhiyyeyi ikrar ederse, mü'mindir ve muvahhidir. Mü'min ve muvahhid olanlar da ehl-i cennettir. Böylelikle Hak celle ve alâ, sekiz sıfât-ı ilâhiyyesini ikrar ve tasdik eden mü'min ve muvahhidleri mükâfatlandırmış olur.

ALLAH lâfz-ı celili ile, esmâ-i hüsnânın yüze baliğ olması, cennet derecelerinin de hikmeten yüz derece olmasını iktiza eder. Bunun için, yüz esmâ-i ilâhiyyeyi sekiz sıfât-ı zâtiyye ile ikrar ederse elbette ehl-i cennet olur. Kendisine, sekiz cennet ve sekiz cennetin yüz derecesi atâ ve ihsan buyurulur.

Allahu teâlâ'yı inkâr eden, tabiatıyla yüz esmâ-i ilâhiyyeyi

de red ve inkâr edeceğinden, bu kabil münkir ve kâfir!ere cehennemde yüz türlü azap olunur.

Bir Hadis-i şerifte şöyle buyurulmaktadır :

سَطِطُ اللّٰهُ عَلَى الْكٰفِرِيْنَ مِائَةَ تَيْنٍ

Allahu teâlâ, zât-ı ahadiyyetini inkâr eden kâfirlere kabirlerinde yüz adet cehennem yılanı musallat eder ve o kâfire bu yılanlar azabederler.

Bizler, mü'min ve muvahhid olarak böyle korkunç bir âkibetten yine Rabbimize sığınmakla beraber, biliriz ki bu kâfirlere böylece azap olunması, esmâ-i hüsnâ sayısına mukabil olan inkârları sebebiyledir.

Cennet-i â'lâ, iman sebebiyle ve Cenab-ı Hakkın lûtûf ve keremiyledir. Cennet ni'met ve dereceleri de, ibadet ve ahlâk-ı haseneye mukabildir. Bu sebeple, mü'minlerin dünya hayatında iken yumuşak huylu, halim, tatlı sözlü, güler yüzlü olmaları ve tevazu sahibi bulunmaları hasebiyle, bu iyi ve güzel huylarına mukabil âhîret âleminde Allahu teâlâ kendilerine şöyle vâ'ad buyurmaktadır :

اِنَّ اللّٰهَ يَدْخُلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
جَنَّٰتٍ تَجْرٰى مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ يُجْرٰوْنَ فِيْهَا مِنْ
اَسْوَءِ رَمِيْنٍ ذَهَبٍ وَّلَوْ لُوْا وَّلِيَا سُهُمْ فِيْهَا حَرِيْرٌ

Innallâhe yûdhillulleziyne âmenû ve amel-us-sâlihâti cennâtin tecrly min tahtihel enhârû yuhallevne fihâ min esâvire min zehebin ve lû'lû ve libâsühüm fihâ harlr..

El-Hac : 23

(Allahu teâlâ, mü'min olup da salih ameller işleyenleri, ağaçlarının altından ırmaklar akan cennetlere koyar. Onlar, orada altın ve inci bileziklerle süslenirler ve elbiseleri de ipektir.)

Diğer bir âyet-i kerimede de, cennet ve cennet ni'metleri şöyle tarif ve tavsif buyurulmaktadır :

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ أُكُلُهَا
دَائِمٌ وَظِلُّهَا تِلْكَ عُقْبَى الَّذِينَ اتَّقَوْا وَعُقْبَى الْكَافِرِينَ النَّارُ

Mesel-ül-cennet-illetiy vû'idel-müttekun tecriy min tahtihel enhârû kü'lühâ dâ'imün ve zillühâ tilke ukbelleziyne'ttekav ve ukbel-kâfiriyn-en-nâr..

El-Râ'ad : 35

(Müttekilere vâ'dolunan cennetin sıfatları şudur ki, ağaçları altından ırmaklar akar, meyve ve ni'metleri ve gölgeleri da'imdir. Bu, tekvâ yolunu tutanların âkibetleridir. Kâfirlerin âkibeti ise ateştir.)

Âhiret ve bilhassa cennet ni'metlerini hakkıyla ve lâyıkiyle anlatabilmek mümkün müdür? Dünya ni'metlerine kıyasla bir hükme ve sonuca varmak isteyecekleri ise, iman ve iz'anları ile başbaşa bırakarak Kelâmullah ile tarif ve tavsife devam ediyoruz :

وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهُ أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدْعُونَ
نَزَّلْنَا مِنْ غَفُورٍ رَحِيمٍ

Ve leküm fihâ mâ teştehiy enfüsüküm ve leküm fihâ mâ tedde'ün nüzülen min gafurin rahiyim..

FussHet : 31 - 32

(Ve burada canınız ne arzu ederse, ne isterseniz Gafur ve Rahiyim olan Allahu teâlâ'dan sizin için hazırlanmış bir rızık olarak, hepsi vardır.)

Bütün bunlar, cennet ehli olan mü'minlere dünya hayatında iken güzel huylu, iyi ahlâklı, hayırlı ve yararlı birer insan gibi yaşamalarının, Allah ve Resûlünün gösterdiği yoldan ayrılmamalarının mükâfatı olup, Hakkı inkâr eden, kötü ahlâklı,

insanlara ve bütün mahlûkata zararlı kâfirlere de küfür zulmetine dalmaları, kötü ve çirkin huyları ile başkalarına da kötü örnek olmaları hasebiyle, âhirette onların elbiselerinin de katrandan olacağı ve kötü kokuları ile cehennem ehline bile dehşet salacağı mutlâk ve muhakkaktır :

وَتَرَى الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ مُّقْرَنِينَ فِي الْأَصْفَادِ سُرَّابِلُهُمْ مِنْ
قَطْرَانَ وَتَغَشَّى وُجُوهُهُمُ النَّارُ

Ve terel-mücrimiyne yevme'izin mukarreniyne fil-asfâd serâbiylühüm
mîn katranin ve tağşâ vücuhehümün-nâr...

Ibrahim : 49 - 50

(Ve o gün, mücrimleri suç ortakları ile zincirlere vurulmuş olarak görürsün, gömlekleri katrandandır, yüzlerini de ateş kaplayacaktır.)

Dikkat buyurunuz mü'minler!.. Allahu sübhanehu ve te-âlâ, ehl-i iymana güzel ve yumuşak huylarından ötürü cennette ipek elbiseler giydirerek iştihaları neyi çekerse onu ikram ederken, münkir ve mücrimlere de katrandan elbise giydirerek onlara ateşi tattıracağını hiçbir kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık ve kesin bir ifade ile beyan buyurmaktadır.

Buracıkta, bir hususa daha dikkatinizi çekmek isterim :

Cennette mü'minler için hazırlanan dört ırmağın taraf-ı ilâhiden ihsan ve inayet buyurulması, iman sahiplerinde bulunan dört ahlâk-ı haseneye mukabildir. Bilindiği gibi, mü'minlerin bu dört sıfatları şunlardır : İLM-İ NÂFİ (Faydalı ve hayırlı ilim), AMEL-İ HÂLİS (Bütün ibadet ve tâ'atlerini ve halk ile olan muamelelerini tam bir ihlâs ile yapmak), MUHABBET-İ RESÛL ve AŞKULLAH'tır. Demek oluyor ki bu ni'metlere erebilmek, bu güzel sıfatları iktisap edebilmekle mümkündür. Cennette, mü'minlere verilen Huri'ler onun NEFS-İ SÂFİYE suretleridir. Mü'minlerin cennette yüksek derecelere erebilme-ri, dünya hayatında iktisap ettikleri ulvi ve Rabbani ahlâkla-

rının mukabilidir. Yine cennette mü'minlere bahşolunacak Gilman'lar ve Vildan'lar o mü'minde bulunan ervah-ı kudsiyyenin suretleridirler.

وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَّنشُورًا

Ve yetüfü aleyhim vildânün muhalledün izâ re'eytehüm hasibtehüm lü'lü' en mensûrâ..

El-İnsan : 19

(Hizmetlerinde her ân ter-ü taze çocuklar dolaşır. Sen, görünce onları sanki saçılınış inciler sanırsın.)

كَلِمَاتٍ

Taraf-ı sübhaniden her mü'mine bahş ve ihsan buyurulacak yetmiş kat elbise de iman şubelerinin mukabilidir :

عَالِيَهُمْ ثِيَابٌ سُنْدُسٌ خُضْرٌ وَإِسْتَبْرَقٌ وَحُلُّوٓا
أَسَاوِرٌ مِّنْ فِضَّةٍ وَسَقِيمٌ رَبُّهُمْ شَرَّابٌ طَهُورًا

Aliyehüm sıyâbü sündüsin hudrun ve istabrakun ve hullû esâvire min fiddah ve sekatüm Rabbühüm şarâben tahirâ..

El-İnsan : 21

(Üzerlerinde yeşil ipekten ince ve kalın elbiseler vardır ve gümüş bilezikler takınırlar ve Rableri onları gayet pâk bir şarapla suvarır.)

Cennette, cennet ehlinin cennet ağaçlarından kopararak yedikleri meyvelerin yerine tekrar aynen meyveler zuhura gelmesi ve bunun böylece devam etmesi, mü'minlerin dünya hayatındaki imanlarının devamının mukabilidir. Mü'minlerin cömertliklerine ve tâ'at-ı ilâhiyyeden zevk almalarına mukabilidir.

Buna karşılık, cehennem ehlinin cehennemde görecekleri azap ise, dünya hayatındaki kötü ahlâklarının mukabilidir. Kâfirlerin cehennemde zincirlere vurulmaları da, kalplerinin isyana ve tuğyâna tâ'allûku suretidir :

إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَلَاسِلَ وَأَغْلَالًا وَسَعِيرًا

innâ â'tednâ lil-kâfiriyne selâsile ve aġlâlen ve sa'lyrâ...

El-İnsan : 4

(Biz, kâfirler için zincirler, boyunlarına lâleler ve kızgın alevli bir ateş hazırladık.)

Cehennemde bulunan ve cehennem ehline azap edecek olan akrepler, onların dilleriyle halka eza ve cefa etmelerine mukabildir. Cehennemde bulunan yılanlar da, kişinin kötü sıfatlarından olan bir şahıstan diğerine, bir meclisten başkasına söz götürüp getirmelerinin, yalan ve iftiralarının suretleridir.

Bu açıklamalarımızdan da anlaşılmaktadır ki, bu fâni âlemde cennet ameli olan Allahu teâlâ'nın emirlerine aynen ve harfiyyen uyan ve bunları canına minnet bilen kişiler, cennet amelileri işlemişlerdir ve elbette ebedî âlemde türlü cennet ni'metlerine nail ve mazhar olacaklardır. Cehennem ameli olan isyan ve tuğyân yoluna sapanlar da eğer affı ilâhiye mazhar olamazlarsa, ebedî âlemde —Ne'üzü-billâh— cehennem derekelerine lâyıık ve müstehak olurlar.

Bu itibarla, akıllı kişi bu fâni ve gelip geçici dünya hayatına bâki ve ebedî cihanı deġişmezler. O bâki ve ebedî âlemdeki azaplardan, itaplardan, ikaplardan kaçınırlar, mahşer yerinde bütün peygamberlerin, Hak velilerinin, salihlerin ve mü'minlerin muvacehesinde rezil ve zelil olmaktan çekinirler ve kendilerini bundan korumaġa ve kurtarmaġa çalışırlar. Bunun için de, her emrinde hakiym olan Rabbil-âlemiynin en büyük lûtüf ve ihsanı olan dinlerine ve kitab-ı kerimlerine sarılırlar, hükümleriyle âmil olurlar ve nefislerinin arzu ve isteklerinden hasıl olan yaraları şeri'at merhemi ile tedavi ederek şifaya ve salâha kavuşurlar.

Evet; Kur'an-ı azim-ül-bürhan, tabib-el-kulûb olan o mutlâk hekimin reçetesi olup, Hz. Muhammed Mustafa sallallahu

teâlâ aleyhi ve sellemine eczahanesinden alınacak şifâyı mutlâk ile bütün dertliler dertlerine derman ve her türlü illet ve marazdan aman bulurlar. Bu fânî âlemde uğradığı güçlüklerle ve meşakkatlerle sabır ve tahammül edenler, mâ'nevî kalp hastalıklarından tamamiyle kurtulur ve KALB-İ-SELİM'e malik olurlar.

**Hasta olmayana derman olunmaz,
Talep kılmayana ihsan olunmaz,
Meşakkat çekmeyen bulmaz terakki,
Belâsız vuslât-ı canân olunmaz..**

Kıyamet gününde ve nedamet ânında mal, mülk ve evlât kişiye hiçbir fayda sağlamaz. Ancak, kalb-i selime malik olan o günün şiddetinden ve ateşin dehşetinden kurtulur, cennete girer, ebedî saadet ve selâmete erer.

Kalb-i selime iki türlü mâ'nevî deva lâzımdır : Bunlardan birisi ilâç ve diğeri perhiz makamındadır. Tövbe ve istiğfar perhiz ve Allahu teâlâ'nın emirlerine devam da ilâç mesâbesindedir. Bir kimse, bütün suç ve günahlara perhiz ederek, ilâhî emirlere ve nehiylere dikkat ve itina ile devam ederse, mutlâka kalb-i selime malik olur.

Şu halde, kalplerimizden en büyük maraz ve illet olan u'cub, kibir, riyâ, hased, gazap, kin, hubbu dünya ve hubbu makamı atacak olursak; u'cub yerine kendi nefsimizi hor görmeğe, kibir yerine tevazu sahibi olmağa, riyâ yerine ihlâsı seçmeğe, hased yerine mürüvveti getirmeğe, kin yerine affı tercih etmeğe, öfke yerine yumuşak huylu ve ağırbaşlı davranmağa çalışır ve alışırsak, SIFAT-I MEMDUHE denilen övülen ve beğenilen hasletler hasıl olur, hayvanî şehvetler insaniyyete tebedül eder ve bunu yapabilenler de elbette mal ve makam için hayvanlaşmaktan kurtulur, kalbinden Allahu teâlâ'nın sevmediği, Resûl-ü müctebâ'nın yerdiği ve kınadığı bütün kötü ve çirkin sıfatlar def'olur ve işte o kalp Allah ve Resûlullah aşkıyle nurlanır ve gerçekten KALB-İ SELİM haline gelir. Kalb-i selim sahibi olanlar da, elbette ve elbette Allahu teâlâ ve tekad-

des hazretlerinin rahmetine lâayık olurlar, Beytullah, Mir'at-ı Hak ve Nazar-ı mutlâk haline gelirler. Fİ MAK'AD-I SIDK'a ererler, daha bu fâni âlemde iken cennete girerler ve CEMAL-İ LEM-YEZEL'i müşahede ederler.

Bütün bu saydıklarımızın tahakkuk edebilmesi ve insanın şifa bulması ve KALB-İ SELİM'e mâlik olması ancak ve yalnız mâ'nevî tabipler tabibi, Hakkın Habibi olan Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin taraf-ı ilâhiyyeden getirdiği, âsi ve mücrimlere şifa ve mü'minlere sefa, kalplere cilâ ve ruh-lara gıda olan Kur'an-ı azim-ül-bürhana sarılmakla mümkündür. Kur'an-ı kerim, mü'minlere gerçekten şifâ'i küldür :

وَنَزَّلْنَا مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ
وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا

Ve nünezzilü min-el-Kur'ani mâ hüve şifâ'un ve rahmetün lil-mü'miniyne ve lâ vezid-üz-zâlimiyne illâ hasârâ..

El-İsrâ : 82

(Biz, Kur'anda öyle âyetler indiriyoruz ki, mü'minler için bir şifa ve rahmettir. Zâlimlerin ise, küfür ve yalanlamaları sebebiyle ancak zararlarını artırır.)

Evet; Kur'an-ı hakim mü'minlere şifa olduğu gibi kâfirlerle ve zâlimlere de zararlarını artıran bir hüsrandır. Mü'mine her ân şifa ve yarar bahşettiği gibi, kâfirin ve zâlimin de her ân ve mekânda cefasını ve zararını artırır. Mü'mini, Allahu teâlâ'ya yaklaştırdığı gibi, kâfirleri ve zâlimleri ateş azabıyla korkutarak o mukadder âkibete yaklaştırır ve hüsrana uğratar. Zâlimlerin ve kâfirlerin dünya hayatındaki misalleri yarasa kuşu gibidir. Nasıl ki, yarasa güneşten kaçır ve zulmette yaşarsa, zâlimler ve kâfirler de güneş mahiyyetinde olan nûr-u ilâhiyyeden, Kur'andan ve islâmdan öyle kaçırılar, küfür ve dalâlet karanlıklarında yaşırılar.

Kur'an-ı kerim, mü'minlere şifa, deva ve rahmettir demiştik. Şu halde, mü'minler daima perhiz makamında olan tövbe-

ye devam etmek suretiyle kendilerini, aileleri fertlerini, ahbab ve tanıdıklarını koruyup kollamalı ve kurtarmalıdır. Hiçbir zaman hatırdan çıkarmamalıdır ki, günahların küçüğü de büyüğü de öldürücü birer zehir gibidirler. Ateş gibi, düştükleri yerleri yakarlar. Küçük günahlar bir kıvılcıma ve büyük günahlar ise harlı ateşe benzerler. Küçük zannederek günah işleyenler, basit bir kıvılcımın korkunç ve müthiş yangınlara sebep olduğunu, aslâ unutmamalıdır. Allahu teâlâ'ya isyanın küçüğü, büyüğü olmaz, isyan daima isyandır. Zehirin ve ateşin de küçüğü ve büyüğü, azı veya çoğu olmadığı gibi, günahın da, isyanın da küçüğü ve büyüğü diye bir ayırım yapmak caiz değildir. Zehir daima zehirdir ve girdiği vücudu öldürür, ateş daima ateştir, düştüğü yeri mutlâka yakar. Günah ve isyan ateşi ise, kişiyi ebedî helâk ile helâk eder. Günah işlemenin işlenen günaha devam ve ısrar etmenin ve o günaha tövbe edememenin sonu ve sonucu iymansız çene kapamaktır. Allahu teâlâ ve tekaddes hazretleri, cümlemizi HAFİZ ism-i celili hürmetine, tevfik-i Rabbanîyesiyle günahlardan ve isyanlardan hıfz-ü emin eylesin. (Âmin bi-hürmeti seyyid-il-mürseliyn).

**Ne dünyadan sefa bulduk, ne ehliinden ricamız var;
Ne dergâh-ı Hüdâ'dan gayrı bir ilticamız var..**

Ey Hak ve hakikate tâlip :

Bir kısım insanlar vardır ki, fıtrat-ı isâm üzere doğarlar, islâm olarak yaşar ve islâm üzere ölürler. İlahî doğrusu, böyle olanlar ÖLMEZ'ler OLUR'lar. Bunlar, kutlu, mutlu, bahtiyar ve talihli insanlardır ki, bu zevata ÖLÜ denmez, ULU denilir.

Diğer bir kısım insanlar da vardır ki, bunlar da fıtrat-ı islâm üzere doğarlar ve fakat ana ve babaları mecusi, Yahudi veya hristiyan olduklarından veya büsbütün dinsiz yaşadıklarından çocuklarını kendileri gibi dalâlet üzere yetiştirirler ve bu zavallı çocuklar da ana ve babalarının, dede ve atalarının inancı üzere yaşar ve öylece ölürler ki, bunlar da kutsuz, mutsuz, bahtsız ve talihsiz kişilerdir.

Bazı insanlar da vardır ki, fıtrat-ı islâm üzere doğarlar, kâfir olarak yaşarlar ve fakat islâm üzere ölürler. Bunlar da, kutlu ve bahtiyar kişilerdir.

Asıl korkunç olanı, islâm fıtratı üzere doğdukları ve mümin gibi yaşadıkları halde, küfür üzere ölenlerdir.

Burada, ortaya bir soru çıkıyor : İnsan, imanını neden ve nasıl kaybeder? Bunun cevabını yukarıda vermiş ve kötü huy ve ahlâkın kişinin imanını selbettiğini açıklamıştık. Şu halde, bu kötü ve çirkin huylar, insana iman cevherini nasıl kaybettirebilir? Mukadder sorusuna cevap vermek gerekir.

Önce, şunu belirtelim ki, insan bu dünya âlemine kıl ve şekil değiştirmeye, yalnız zâhirini yani dış yüzünü süsleyip güzelleştirmeye gelmemiştir. Asıl önemli olan, kişinin huyunu ve ahlâkını düzeltmesi, güzelleştirmesi, yani bîatını da süsleyerek arındırabilmesidir. Bu da, ancak kendisini Kur'an-ı aziyme uydurmak, Kur'anın kalıbında kalıplanmak ve islâm potasında kendisini eritmekle mümkündür. Böyle yapan mutlu kişilerin, Kur'an-ı hakim âdeti bir aynası olur ve ona içindeki ve dışındaki lekeleri, kirleri ve pislikleri gösterir, temizlenmesini, arınıp pâklanmasını sağlar. Aynaya bakmayan bir insan, yüzündeki lekeyi görmediği gibi, Kur'an-ı kerime bakmayan da içindeki ve dışındaki kirleri farkedemez.

Öylelerini görüyoruz ki: (İYMANIM VAR!) diyorlar ama, Rabbilerine karşı kulluk görevlerini yerine getirmiyorlar ve hatta Allahu teâlâ'ya âsi olarak nefislerine kulluk ediyorlar. Böylelerinin âkibetleri gayet vahimdir. Zira, imanın muhafazası ancak Allahu teâlâ'ya kulluk, tâ'at ve ibadet ve salih ameller işlemekle mümkün ve kaimdir. Salih amellerin muhafazası ise, ahlâk-ı Kur'aniyye ve siyret-i Resûl-ü Kibriyâ'ya sarılmakla kabildir. Ahlâkı güzel olmayanın ibadet ve tâ'ati de hebâ olur. İbadeti bulunmayanın da imanını koruyabilmesi çok zordur. İbadeti az bile olsa, iman sahibi iyi huyundan ve güzel ahlâkıdan ötürü imanını kurtarabilir. Kötü huylu ve çirkin ahlâklı kimseler ise, ibadetleri olsa bile, imanını kurtarabilmesi hay-

li çetindir. Bu mütalâa ve görüşün şahit ve delili, yine Kur'an-ı hakimdir. Allahu teâlâ, kitab-ı mübiynin neresinde iymanı zikretmişse, hemen arkasındar salih amelleri ve özellikle namazı ve zekâtı zikretmiştir :

التَّائِبُونَ الْعَابِدُونَ الْحَامِدُونَ السَّائِحُونَ

Et-tâ'ibûn-el âbidûn-el hâmidûn-es sâ'ihûn...

Et-Tövbe : 112

(Şirk, nifak ve mâ'siyetlerden tövbe edenler, tam bir ihlâs ile Hak teâlâ'ya ibadet edenler, Allahu teâlâ'nın ni'metlerine gerek sevinçli ve gerek sıkıntılı her hallerinde hamededenler, ilim tahsili ve cihad için seyahat edenler...)

Görülüyor ki, tövbe zikredilir edilmez hemen arkasından ibadet hatırlatılmakta, Hakkın bahş ve ihsan buyurduğu ni'metlere her hal-ü kârda hamdetmek gerektiği beyan buyurulmaktadır. Günah işlemek küfrü gerektirmez ama, yukarıda bir daha tekrarladığımız gibi Allahu teâlâ'ya âsi olanların âkibetleri gayet vahimdir ve onların su-i hâtimelerinden korkulur.

Ehl-i sünnet âlimleri, büyük günahlarda ihtilâfa düşmüşler ve günahları küçük veya büyük olarak ikiye ayırmışlardır. Bazı ehl-i sünnet âlimleri de daha kesin bir ictihatla Allahu teâlâ'ya karşı işlenen her isyanı büyük günah olarak kabul etmişlerdir. Ne var ki, adam öldürmek gibi, içki içmek ve kumar oynamak gibi, şer'i şerife uygun yerlerde anaya, babaya isyan gibi, faiz ve yetim hakkı yemek gibi, harpten kaçmak gibi azabı büyük olan günahları ayırdetmek için küçük günah ve büyük günah diye ikiye ayırmışlardır.

Allahu teâlâ'ya karşı işlenen günah, isyan ve tuğyân, elbette günah, isyan ve tuğyândır. Bu günah, isyan veya tuğyân ister küçük, ister büyük olsun büyük suç ve mâ'siyettir. Ancak, büyük günahları işleyenler hakkında AZAB-I ŞEDİD = Şiddetli azap vaid olunmuştur. Küçük günahlar ise, yapılacak hasenât ve iyiliklerle affı ilâhiyye mazhar olabilir. Yahut, o günahı

işleyen basit bir azap ile cezalandırılır. İşte, bu farktan ötürü bazı âlimler günahları, işleyenlerin göreceği azap bakımından küçük ve büyük günahlar diye ikiye ayırmışlardır. Yoksa, defalarca tekrarladığımız gibi Allahu teâlâ'ya karşı işlenen isyanın küçüğü veya büyüğü olmaz ve olamaz. Tabiatıyla, bir yumurta çalanla, bin yumurta çalanın azapları aynı olamaz. Her iki hırsız da Allahu teâlâ'nın hapisanesine girerler, meselâ bir yumurta çalan bir gün azap görür, bin yumurta çalan da bin gün azap görür. Büyük günahla küçük günahın farkı bu derece basittir. Evet, her iki hırsız da cehenneme girerler ve günahları miktarınca Allahu teâlâ'nın tayin ve takdir buyurduğu cezayı çekerler. Fakat, Allahu azim-üş-şân, dilerse o günahkâr kullarını affına mazhar kılar.

İbn-i Abbas, Ebu-Hureyre, İbn-i Ömer rıdvanullahi teâlâ aleyhim ecma'ıyn, Resûl-ü zişân efendimizden naklen büyük günahları şöyle sıralamışlardır :

Allahu teâlâ'ya şirk (ortak) koşmak, günahların başı ve aynı zamanda küfürdür. Haksız yere adam öldürmek, iftira etmek, zinâ etmek, içki içmek, hak ve hukuk gözetmeyerek haram lokma yemek ve haramdan giyinmek, başkalarından cehren veya hiyle ile gasbolunan evde oturmak veya arazide iskân eylemek, muharebeden kaçarak düşmana sırt çevirmek, büyü-cülük ve sihirbazlık yapmak, yetim hakkı ve malı yemek, ana ve babaya âsi olmak, ilhad etmek (Hak yol olan ehli sünnet yolundan ayrılarak bâtil mezheplere girmek ilhad etmektir. Ehl-i sünnet yolu, Resûlüllah'ın, Ehl-i beyt-i Resûlüllah'ın, ashab-ı Resûlüllah'ın, evliyâ'ullah'ın itikat ve amelleri yoludur, izlenecek yol bu yoldur.) faizcilik ve tefecilik yaparak halkı soy-mak, faizle kazanılan paraları yemek ve yedirmek, yalan yere yemin etmek, Allahu teâlâ'nın gazabından korkmamak, Rahmet-i ilâhiyyeden ümit kesmek, livata etmek, hırsızlık yapmak, şer'i bir özrü bulunmaksızın oruç tutmamak, namazı terk veya kazaya bırakmak, bir müslümana veya herhangi bir insana eza, cefa ve zulmetmek, hayvanlara zulmetmek ve taşıyamayacakları kadar ağır yükler yüklemek, aç bırakmak, yüzüne vur-mak, yalan söylemek ve yalan söylemeyi âdet haline getirmek,

rüşvet alıp vermek ve rüşvete aracılık etmek, bazı kadınları şehvet mübtelâlarına kiralayarak bundan gelir sağlamak, kendi karısını başkalarına peşkeş çekmek, zekât vermemek, insanları iyiliğe teşvik ve kötülükten men'etmemek, okumasını öğrendikten sonra Kur'anı kerimi unutmak, hayvan yakmak, karısından korkmak, âlimleri tahkir etmek, eşini kendi anasına benzetmek, domuz veya ölü hayvan eti yemek, kan içmek, putlara kesilen hayvanların etlerinden yemektir ki, Allahu teâlâ'nın kesin olarak men'ettiği ve Kur'anı kerimin de hiçbir kuşkuya yer vermeyecek hükümlerle nehyettiği büyük günahları işleyenler için AZAB-I-ŞEDİD = ŞİDDETLİ AZAP vaid olunmuştur.

Bu kabil büyük günahlarla madde-i asliyyelerini kirletenlerin günahlarından tövbe etmedikleri takdirde NÂR-I-CAHİYM ve AZAB-I-ELİM ile temizlenmelerinin gerekeceği de yine Kur'an-ı aziymin âyetleriyle açıkça beyan buyurulmaktadır. Bu fâni âlemde iken, işlediği günahlara, yaptığı haksızlık, kötülük ve suçlara tövbe edenler, hak sahiplerinin rizalarını alarak helâllaşanlar, işledikleri kötülük ve günahlardan ötürü pişmanlık duyarak nedamet ateşi ile gözlerinden yaşlar boşaltarak bir daha yapmayacaklarına ahd-ü peyman ve azm-ü cezm eyleyenler, tövbe ve istiğfar ederek günahlarını temizleyenler, âhirette ilâhî azaptan bir dereceye kadar emin olabilirler ve Allahu teâlâ'nın fazlı ve keremiyle affa mazhar olurlar, cennete girerler, ebedî saadet ve selâmete ererler. Yukarıda, Zümer sûre-i celilesinin 53. cü âyet-i kerimesini bir müjde haberi olarak sunmuş, Allahu teâlâ'nın rahmet ve mağfiretinden ümit kesilmemesini, zira GAFUR ve RAHİYM olan Rabbimizin bütün günahları bağışlayacağını vâ'dettiğini de açıklamıştık.

İymanın kemâli, ahlâkın kemâli iledir. Ahlâkın kemâli ise, Mefhar-ı âlem, güzide-i beni-Âdem, sebep-i hılkat-i âlem, nuru evvel ve bâ'asi sonra olan Habib-i Hüdâ, şefi-i rûz-i ceza Hz. Muhammed Mustafa sallallahu teâlâ aleyhi ve sellem efendimizi, canından, malından ve evlâdından ziyade sevmek, onun yüce ve üstün ahlâkı ile ahlâklanmağa çalışmakla mümkündür ki,

bütün Evliyâ'ullah ve ilimleriyle âmil olan ünlü âlimler ve müctehitler, müfessirler, muhaddisler, müdekkikler bu fazilete muhabbet-i Resûlüllah ile ermişler, erginleşmiş ve olgunlaşmışlardır.

Cenab-ı Cibril oldu delilin yâ Resûlallah!..
Bilenler bildiler kadr-i celilin yâ Resûlallah!..

Daima istikamet üzere bulunan ve her hal-ü kârda müstakim olanlar, bazı kerametlere malik olurlar. Kerametlerin başı istikamettir. İstikametın başı ise, iymanın kemâle ermesidir. İymanın kemâle ermesi ancak muhabbet ve meveddetle kaim ve kabildir. Muhabbetin başı ise, Resûl-ü ekrem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizi herşeyinden fazla sevmek ve onun zâtı, sıfatı, dini ve kitabı uğrunda yeri ve sırası gelince canını bile feda etmekten çekinmemek, onun taraf-ı ilâhiden getirdiği din-i mübiyni islâmı en büyük ni'met ve devlet bilmek, bütün emirlerine ve nehiyelerine sadakat ve samimiyetle boyun eğmeyi cana minnet telâkki etmek, her ân ve mekânda Allahu teâlâ'yı ve Resûl-ü müctebâ'yı kırmaktan ve gücendirmekten son derece sakınmak, emirlerine ve nehiyelerine karşı geldiği takdirde ne yüzle huzurlarına çıkarak af ve şefaât umacağını düşünmek, Allah'a kul ve Resûlüllah'a ümmet olmayı şî'ar edinmek, şeref-i iymân ve islâm ile müşerref olduğundan dolayı her nefeste şükür ve hamdetmektir.

Bütün ibadetleri, Allahu teâlâ'nın büyük bir ni'meti bile rek baş tâcı edinmek her hayâ sahibi mü'minin ve her muhlis mütteki'nin ilk ve en önemli vazifesidir. Sudan çıkan balığın yaşaması mümkün olmadığı gibi, mü'minlerin de ibadetsiz yaşayabilmeleri mümkün ve muhtemel değildir. Şunu iyice bilmeli ve bellemelidir ki, ahlâksız müslümanlık olmaz. Ahlâksız kişilerin, iymânlarının nuru az olduğundan, bunların âhir ve âkibetlerinden korkulur. Ahlâksız kişi, ibadet etse de bu ibadetinin sevabını kaybeder. Ne var ki, ahlâksız dahi olsa, bir kimsenin ibadet ede ede günün birinde nazar-ı rahmet-i ilâhiyeye mazhar olması mümkündür. Ama, ahlâksız kişi ibadet de

etmezse, daha kötü derekelere düşer, daha korkunç ve korkulu haller alır, âdeta canavarlaşır. Onun için, kötü ahlâklı kimseler ibadete alışmalı, ibadet ede ede olgunlaşmağa çalışmalı, dinlediği âyeti kerime ve Hadis-i şeriflerin feyiz ve bereketi, âlimlerin öğütleri sayesinde, islâh olma yolunu tutmalıdır. Bu bakımdan, ibadeti olan ahlâksız, ibadet etmeyen ahlâksızdan daha iyidir denilebilir. Netekim, terbiyeli dinsiz de, terbiyesiz dinsizden bir derece daha yüksektir. Terbiyeli dinsizin edep ve terbiyesinin, kendisini günün birinde hak ve hakikate götürebileceği umulur. Fakat, ibadeti olmayan ahlâksızla, terbiyesiz dinsiz önünde sonunda helâk olmağa mahkûmdur.

Tekrar ediyor ve bunu tekrarlamakta fayda görüyoruz : Ahlâksız dindar; cami, cemaat, vâ'iz, ders, nasihat ve ibret göre göre, salih kişilerle ülfet ede ede, onların ahlâklarıyla ahlâklanmağa özenebilir, gitgide onları taklide başlar ve sonunda islâh-ı hal ederek bütün kötü ahlâklarından arınır. Nasıl ki, ip taşa nazaran çok yumuşak olduğu halde sürte sürte kuyunun taşını aşındırmaktadır. Nice, ahlâk ve fazilet düşkünleri, ibadete devam etmek sayesinde kötü huylarını iyi ve güzel ahlâka çevirmişler ve nefislerinin esaretinden kurtulmuşlardır. Bir çok eşkiyâ vardır ki, meşâyih-i kiramın meclislerine devam ede ede, âlimlerin ve salihlerin sohbetlerinde buluna buluna, cami ve mescitlere müdavemetle islâh-ı hal etmekle de kalmamış, veli olmuşlardır. Nice edepli dinsiz de, edep ve terbiyesinden ötürü Hak teâlâ'nın rahmet nazarına mazhar olmuş, necata ve felâha kavuşmuş ve son nefesinde iyman ile göçmüştür. Helâk olanlar, ibadetsiz ahlâksızlarla, edepsiz ve terbiyesiz dinsizlerdir.

H İ K Â Y E

Meşhur bir vâ'iz, bir kasabaya gelmiş, halkı irşad ediyordu. Hitabeti ve konuşmalarındaki belâğati o kadar ilgi toplamıştı ki, namı etrafa yayılmış ve ünü bulunduğu kasabanın sınırlarını aşmıştı. O günlerde, dağlarda gezen ve fırsat buldukça ibadullahı soyup soğana çeviren bir şaki, vâ'iz efendinin şöhretini

duydu ve kılık kıyafet değiştirerek kasabaya indi, mescide girdi ve ünlü vâ'izi dinlemeğe başladı. Cemaat, vâ'izin anlattıklarından heyecanlanmış, ah çekiyor, inliyor ve göz gözyaşı döküyordu. Eşkiya, buna bir türlü mâna veremedi ve kendi kendisine: (Acaba, bu adamlar neden ağlıyorlar?) diye sorarak hayret ve taaccüple etrafını tetkike koyuldu. Ne kadar can kulağı ile dinlemeğe çalışsa da, vâ'izin veciz sözlerinden, teşbihlerinden, hikmetler dolu mesellerinden bir şey anlamıyordu. Sonunda ders bitti, Fatiha çekildi ve cemaat dağılmağa başlayınca, ünlü şaki ünlü vâ'izin yanına sokuldu ve hoca efendiye :

— Hocam, senin şöhretini duydum ve dersini dinlemeğe geldim. Çok tesirli konuştuğunu ve herkesi ağlattığını söylemişlerdi. Gerçekten, bugün de camaatin arasında ağlayıp sızlayanlar vardı. Fakat, ne yalan söyleyim ben senin anlattıklarından hiçbir şey anlamadım, bir sözün bile kafama girmedi ve bana hiç tesir etmedi, dedi.

Vâ'iz efendi, muhatabının durum ve davranışından, konuşuşundan kim olduğunu sezmişti. Ona sordu :

— Ağam, bana doğru söyle.. Sen, dağlarda gezerken yabani hayvanla karşılaştın mı? Meselâ, ömründe hiç ayı vurdun mu?

Eşkiyâ öğünerek cevap verdi ve aralarında şöyle bir konuşma geçti :

— O kadar çok vurdum ki, sayılarını bile hatırlayamıyorum.

— Ayı için, yağlı hayvandır, kurşun bedenine kolay kolay girmez ve bir kurşunda devrilmez derler, doğru mudur?

— Evet, doğrudur. İyi nişan almak ve üst üste bir kaç kurşun atmak lâzımdır.

— Öyle ise hiç darılma ağam... Çünkü, sorunun cevabını sen kendin verdin. Sen, şimdi bugünkü halinle dağda yaşayan o aylara benziyorsun. Bir kurşunun, onun bedenine hiçbir tesiri olmadığı gibi, benim bir dersimin de sana hiçbir tesiri ve faydası olmaz. Zahmet et, bir kaç dersimize daha gel, sonra seninle tekrar görüşelim, dedi ve hoca efendi çekilip gitti.

Şaki, hoca efendinin ne demek istediğini bu defa anlamıştı. O günden sonra, derslere muntazaman devam etmeğe başladı ve bir süre sonra gerçekten kalbi yumuşadı ve dinlediği sözler kendisine tesir etmeğe başladı. Günün birinde, ders bitince nemli gözlerle vâ'iz efendinin yanına yaklaşarak :

— Hocam, dedi ver ellerini öpeyim. Hani, o yağlı ayı vardı ya, üst üste yediği kurşunlarla şimdi devrildi..

Hoca efendi, kendisine özel bir ilgi gösterdi, önce ilim tahsiline ve daha sonra da ahlâkının tashihine yardım etti ve sonunda o şaki sa'idlerden olup çıktı.

Kişi, ne kadar günahkâr olsa da Rabbinin rahmet ve mağfiretinden aslâ ümidini kesmemelidir :

نَبِيِّ عِبَادِي كَذَّابًا أَنَا الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

Nebbiy ibâdly enniy en-el-gafur-ur-rahiym...

El-Hicr : 49

(Ey Nebiyyi zişân!.. Kullarıma haber ver ki, ben hakkıyla gafur ve rahimim, mağfiret isteyeniyi af ve tövbe edene rahmet ederim.)

Bu ilâhî tebşirata güvenerek işlediği günahlara tövbe etmeli, salih ameller işlemeli, Rabbine hüsn-ü zanda bulunmalı ve kulluk makamına baş koymalıdır. Evet, önce işlediği kötülük ve günahlara tövbe etmelidir ki, bu tövbesinden sonra ibadetlerini ihlâs ile yerine getirebilsin. Tövbe sûre-i celilesinin 112'nci âyet-i kerimesinde (ET-TÂ'IBÛN-EL ÂBÎDÛN = Şirk, nifak ve mâ'siyetlerden tövbe edenler, tam bir ihlâs ile Hak teâlâ'ya ibadet edenler) tertibinden de bu görüşün doğruluğu anlaşılmaktadır.

Bir kimsenin, işlediği suçlara tövbe etmeden, isyanlarına ve günahlarına nedamet getirmeden yapacağı ibadetler, perhiz etmeden ilâç almağa benzer ki, bu ilâçlar çok defa insanın helâkine sebep olurlar.

Yapılan tövbelerin kabul olunup olunmadığı da şöyle anlaşılır. Evvelce, yani tövbe ve nedametinden önce nefsinin hoşlanarak işlediği kötülükleri ve günahları hatırladığında bunları çirkin görür ve kendi kendisine (Eyvah, yazıklar olsun bana.. Ne korkunç kötülükler işlemişim..) diyerek onları gayet çirkin ve kötü bulur, Allah korkusuyla kalbi titreyerek, gözlerinden yaşlar dökülürse, o suçları ve kötülükleri işlediğine gerçekten ve samimiyetle pişman olursa, bu haller onun tövbesinin kabul buyurulduğuna ve kendisinin rüşde eriştiğine işaret ve alâmettir. İyman edenlerin, iyman ve islâmı, Allahu teâlâ ve Resûl-ü müctebâ'yı seven kimselerin kalpleri bu nurlarla parladığı zaman, o kimseye Allah ve Resûlüne karşı küfür, günah ve isyan gayet çirkin görünür ki, bu âyet-i kerime bize bu gerçeği olanca açıklığı ile beyan buyurmaktadır :

وَاعْلَمُوا أَن فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِّنَ الْأَمْرِ لَنُرْسِلْكُمْ
وَلكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ
إِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ أُولَئِكَ هُمُ الرَّاسِخُونَ

Vâ'lemû enne fiyküm Resûlallah lev yutiy-üküm fi kesirin min-el-emri le-anittüm
ve lâkin'Allahe habbebe ileyk-ümül-iymane ve zeyyenehu fi kulûbiküm ve
kerrehe ileyküm-ül-küfre vel-füsuka vel-isyân ulâ'ike hüm-ür-râsidün...

El-Hucurât : 7

(Ve bilin ki, aranızda Allahu teâlâ'nın Resûl-ü zişâm var. Eğer, o bir çok işlerde size itaat etseydi, siz elbette mihnet ve helâke düşerdiniz. Fakat, Allahu teâlâ size iymanı sevdirdi ve kalplerinizde onu açık âyetler ve kesin delillerle süsledi. Ve size küfrü, günahları ve isyanı çirkin gösterdi. İşte, iymanlarını süsleyerek ve küfürden tamamiyle arınarak rüştünü bulanlar, bunlardır.)

İymanlarında rüşt sahibi olanların üstünlüklerini gördünüz mü? Onlar, Allahu teâlâ'nın sevgilisi olmuşlar ve velileri

arasına girmişlerdir. Onun için de iyi ile fenayı, akla karayı, zulmetle nuru ayırdedebilecek erginliğe eriştiklerinden, eşyanın aslını aynen Allah ve Resûlünün gördüğü şekilde görürler, güzeli güzel ve çirkini çirkin bilirler ve hiçbir zaman güzele çirkin ve çirkine güzel demezler. Bu rûste erişerek hak nazarı ile kâ'inata bakanların ise, Allahu teâlâ'ya karşı işlenecek küfrü, isyanı ve günahı çirkin görmeleri tabii ve âşikârdır. Zira, onların kalpleri hakka iman ve iykan ile süslenmiş, aşkullah, şevkullah ve muhabbet-i Resûlullah ile bezenmiş olduğundan güzeli ve çirkini rahatlıkla ayırdederler, nur ile zulmeti hiçbir zaman birbirine karıştırmazlar.

Dahası da var; tövbe ederek günah ve isyanlardan nefislerini arındıranlar, bir başka deyimle tövbeleriyle bâtınlarını pâk edenler, zâhirlerini de tathir ederek, salih ameller işleyerek Hakkın sevgilisi olurlar :

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ

Innallahe yuhibbüt-tevvâbiyne ve yuhibbül-mutatahhiyin...

El-Bakara : 222

(Allahu teâlâ, günahlarından tövbe edenleri sever, kötülük ve kirliliklerden arınanları da sever.)

Allahu teâlâ'nın sevgilileri de, kendilerinin Rabbilerini ve Rabbilerinin de kendilerini sevdiğini bilerek, sevdikleri Allahu teâlâ'ya karşı isyan ve kendilerine bahş ve ihsan buyurulan bu ni'mete küfran edemezler.

Kalpleri iman ile süslenmeyen kişilerin ise, Allahu teâlâ'ya karşı isyan etmeleri muhakkaktır. Zira, kalpleri iman ile süslenmeyenler, iykan ile nurlanmayanlar, bu isyan ve tuğyânlarını belki fark dahi edemezler. Meğer ki, Mevlâyı müte'al inayet ve hidayet buyursun.

Kâfirler, âsiler ve cahiller tıpkı bir kör gibidirler. Bu körlük, baş gözü görmeyen noksan uzuvlu amâ gibi de değildir. İnsanda, iki çeşit görme hassası vardır. Birisi GÖZ ve diğeri

KALB'dir. Baş gözüne BASAR ve kalp gözüne de BASİRET denilir. Kâfirlerin baş gözleri görse de, gördüğünü fark ve temyiz edebilmekten âcizdir. Zira, baş gözüyle bakmakla bir çok şeyler görülemez. Eğer, baş gözü ile herşey görülebilse ve hakikatleri anlaşılabilseydi, hayvanların da bir çok sırlara vâkıf olmaları gerekirdi. Kâfirlerin baş gözleri bakmakla göremediği gibi, kalp gözleri de kördür, onunla da göremezler. Meselâ, kâfir ölenlere bakar ama, günün birisinde kendisinin de öleceğini düşünemez. Oysa, ölüm çok yakın ve hayat gayet kısadır.

Ey âşik-ı sadıklar!..

Uyanalım ve gafleti terkedelim. Ölüm günü, ayrılık demi çok yaklaşmıştır. Buna rağmen bir çoğumuz hâlâ gaflet içinde yüzmekte ve Allahu teâlâ'ya ibadet ve tâ'atte tenbellik etmekteyiz. Hiç şaşmayınız ve şaşırmayınız, ecellerimiz çok yaklaştığı halde, Rabbimize karşı isyan ve nisyanda, hata ve günahdayız. O korkulu günlerin arefesinde olduğumuzu unutuyor, kâfirler ve günahkârlar gibi Allahu teâlâ'ya isyan ve tuğyanda devam ediyoruz. Çoğumuz, sanki hiç ölmeyecekmişcesine veya dünyada baki ve ebedî kalacakmışcasına derlenip toparlanamıyor, bu konuda Allahu azim-üş-şân ile ahd-ü peymanımız varmış gibi bir vurdum duymazlık içinde bocalayıp gidiyoruz...

Hayır... Hayır... Vallahi, mes'ele bizim zannettiğimiz gibi değil!.. Gaflet ve gevşekliğin ise, hiç zamanı değil... Ölümü unutmuş olsak dahi, o yine bize yakındır ve bir gün gelip bizi bu dünyadan alıp götürecektir. Gafletimizin, tenbelliğimizin, gevşekliğimizin ve umursamazlığımızın bize hiçbir hayrı ve yararı olmayacaktır. Ergeç, bu fâni âlemden göçeceğiz, malik olduğumuzu zannettiğimiz bütün ni'metleri bırakacağız, maldan, mülkten, makamdan, rütbeden ve en önemlisi candan ayrılacağız. Bizden önce de nice gafiller geldiler, hiç ölmeyeceklerini ve bu dünyada ebediyyen kalacaklarını sandılar ama, yanıldıklarına değmedi ve bir gün apansız ecel onları bu dünya yüzünden silip süpürdü. Bakıyoruz, görüyoruz ve duyuyoruz ama, ibret alamıyor ve gafletten uyanamıyoruz. Yarın, kabirlerimizden kalkarak yerlerin ve göklerin ve yerlerle gökler arasında-

ki herşeyin sahib-i hakikisi olan Allahu zül-celâl vel-kemâl hazretlerine hesap vereceğimizi acaba neden düşünmüyoruz? Bu korkunç ânı düşünmekten aciz miyiz? Hakkın huzuruna vardığımızda, defterleri sollarından veya arkalarından verilenlerin, yakaları zebanilere teslim edilenlerin, zelil ve perişan cehenneme sürülenlerin durumuna düşmekten neden korkmuyoruz?

**Bugün muhasebe-i vakti eyledin zâyi,
Yarın, mesâ'il-i rûz-i hesabı neylersin?**

Evet kardeşlerim; düşünsek de, düşünmesek de, iman etsek de, etmesek de bu emr-i aziym aynen böyle olacaktır. Kıyamet günü olup bitecekleri, Muhbir-i sadık aleyhi salâvatullah-il-hâlık efendimiz bütün tafsilât ve teferruatıyla haber vermiştir. Bunları, dedelerimizden, ninelerimizden, ana ve babalarımızdan, hocalarımızdan def'alarca dinledik ve öğrendik. Fakat, neye yarar ki kötülüklerden, haksızlıklardan, hırslardan, hasetlerden, fitne ve fesatlardan bir türlü yakalarımızı kurtaramıyoruz. Millet fertleri, anlaşılmaz hased duygularıyla birbirinden nefret eder hale geldi. Her türlü fuhşiyât, rezalet, sefahat aldı yürüdü. Yüzlerden hayâ ve gözlerden ibret tamamiyle silindi. Kalpler karardı ve nazargâh-ı ilâhî olan o kutsal uzvumuzdan Allah korkusu kalktı. Doymayan bir göz, kanmayan bir ağız, tamah, hased, kin, tul-ü emel salgın bir hastalık gibi her yana kol saldı. Hemcinslerimiz olan âdemoğullarına karşı sevgi ve saygı şöyle dursun, şefkat ve merhamet bile kalmadı. Ne küçük büyüğünü sayıyor, ne büyük küçüğünü seviyor. Hayır hasenât dersin hiç arama... Hattâ, müslüman olduğunu iddia eden ve beş vakit namazını kılan zengin, sermaye sahibi, tüccar zekâtını vermiyor. Verenler, yok denecek kadar az... Zekât verenlerden, daha doğrusu zekâtla mükellef olanlardan bazıları devlete vergi verdiğini ileri sürerek Allahu teâlâ'nın fakir mü'minin hakkı olarak vasıflandırdığı zekâtı vermemek için çareler ve fetvalar arıyorlar. Arsa ve arazi alarak bu yoldan zekâtlarını kaçırmak istiyorlar. Hayrat yapanlar, bu hayırları sırf hal-

ka gösteriş için, desinler diye yapıyorlar. Siyaset cami ve mes-citlere kadar girdi. Bazı politikacılar, yalnız milletvekili ve ba-kan olabilmek hırs ve emeliyle ve büyük gösterilerle cami-i şe-riflere gidiyorlar. Bir defa seçildikten sonra, ne cami kalıyor ne cemaat!.. Bid'atlar alabildiğine çoğaldı ve arttı, yaygın hale gel-di. Fitne ve fesat her yerde kol geziyor. Emanet mal, bir ganimet haline getirildi. Emanete riayet zaten az idi, şimdi büsbütün yok oldu. İhanetler ise çoğaldıkça çoğaldı ve evlerimize kadar sokuldu. Hâlâ uyanamıyoruz, hâlâ ayılamıyoruz!.. Allahu teâlâ'nın gazabının ansızın üzerimize inecek kadar yakınlaştığını far-kedemeyecek hale geldik. Kimse ölümünü ve ölüm sonrasını düşünemiyor. Kimse, bu dünyada ettiği kötülüklerin hesabını bir gün vereceğini aklına bile getirmiyor.

Ey ehl-i İman!..

Uyanalım artık, uyanalım ve ibret alalım. Allahu tealâ, biz-lere merhamet buyursun, bizlere adliyle değil affıyla muamele eylesin. Zira, adlîni tatbik edecek olursa, inanınız buna hiç, ama hiçbirimiz dayanamayız. İlâhî gazabı üzerimize inmeden, ölüm sırası bize gelmeden, iş işten geçmeden âhiretimiz için hazırla-nalım. Salih ameller işleyerek âhiret azağımızı çoğaltalım. Töv-be ederek günah yükümüzü azaltalım, yaptıklarımız ve ettik-lerimiz kıyamet gününün sahibi ve bütün bu âlemlerin müsta-killen mâliki olan Melik-i Cebbâr'a arz olunmadan, sonsuza ka-dar gizli kalacağını sandığımız sırlarımız açıklanmadan, ayıpla-rımız olanca çirkinliğiyle meydana çıkmadan, kısas ve hesap gü-nü gelip çatmadan, mahşer halkı önünde azarlanıp, itilip kakıl-madan, nâra girmeden aklımızı başımıza devşirelim. Derlenip toparlanalım, kötülüklerden, haksızlıklardan, isyanlardan ve tuğyânlardan el çekelim, insan olalım, müslüman olalım, iyma-nımıza ve islâmımıza yakışır fiil ve hareketlerde bulunalım. Unutmayalım ki, kıyamet günü güneş başlarımızın ucuna iyice yaklaştırılıp beyinlerimiz kafa taşlarımız içinde kaynayacak, hasımlarımız, hakkını yediklerimiz, malına tecavüz ettiklerimiz yakalarımıza yapışıp bizlerden dâvacı olacak, el ve ayaklarımız

zincirlere vurulacak, nefislerimiz ve ruhlarımız helâk olacak, korkunç bir azaba duçar olacağız. O halde, fırsat elde iken Allah ve Resûlüne dönelim, Hak yoluna yönelelim, bir nefesi dahi ganimet bilelim ve boş geçirmeyelim, necata, felâha erelim Yoksa, ölümden sonra ağlayıp sızlamanın, pişman olarak yanıp yakınmanın hiçbir hayrı ve yararı olmayacaktır.

**Yârı bil, agyârı bil aklın başında var iken,
Bu fırsatı kaçıрма, fırsat elinde var iken...**

Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz, bir Hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmaktadır:

عَلَامَةُ الشَّقَاوَةِ أَرْبَعَةٌ نِسْيَانُ الذُّنُوبِ الْمَاضِيَةِ وَهِيَ
عِنْدَ اللَّهِ مَحْفُوظَةٌ وَذِكْرُ الْحَسَنَاتِ الْمَاضِيَةِ وَلَا يَدْرِي
أَقْبَلَتْ أَمْ رُدَّتْ وَنَظَرُهُ إِلَى مَنْ فَوْقَهُ فِي الدُّنْيَا وَنَظَرُهُ إِلَى مَنْ
دُونَهُ فِي الدِّينِ يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى أَرَدْتُهُ وَوَلَمْ يُرِدْنِي فَتَرَكْتُهُ سُبُهَاتٌ

- 1) Geçmişteki işlediği günahı unutmak ki o günah Allah katında mahfuzdur.
- 2) Geçmişte işlediği sevabı unutmamak ve hatırında tutmaktır.
- 3) Dünya nimetlerinde kendinden yüce olanı nazarı itibara almaktır.
- 4) Dinde kendinden dün olana bakmaktır ki, bunlar şekavet alâmetidir.

Bu sıfatlarda olan kimse için Allahu Zül Celâl benim rızamı istemeyip dünyayı isteyen şu kulu terk ettim demektedir.

Diğer şekâvet alâmeti de dört haldir:

- 1) Allah korkusuyla yaş dökmeyen göz.
- 2) Merhamet ve şefkatten yoksun katı bir kalp.
- 3) Dünya hayatına karşı sonsuz bir hırs.
- 4) Ölümü düşünmeden, âhireti hatırlamadan yalnız dünya hayatına ve alâişine kapılmak.

Ey ehli iyman seadet alâmeti de dördtür.

- 1) Geçmiş günahlarını unutmamak, bu günahlarına daima tövbe ve nedamet etmektir.
- 2) Yaptığı iyiliği ve hayrı ve hasenatı unutmaktır.
- 3) Dinde kendinden yücesini nazarı itibara almaktır.
- 4) Dünya nimetlerinde kendinden dün olan fukaraya bakarak Allaha şükür etmektir.

Bu sıfatlarla sıfatlanan kutlu kulda Allah rızasına nâil olacağı gün gibi aşikârdır. Biz gelelim şekâvet alâmetlerine.

Allahu tealâ ve tekaddes hazretleri, KÜFÜR zulmetini halk buyurunca, bu müthiş zulmet haktan kuvvet istedi. Allahu sübhanehu ve tealâ, işte o zaman kötü huyları halk ve icat buyurarak, küfür zulmetine bu kötü huylarla kuvvet verdi. Kötü huyun başı nefistir. Nefsin unsurları ateş ile havadır. Ateşte, mazarrat, hırs, öfke, şehvet, kibir ve hased hasletleri vardır. Havada ise mekir ve hiyle, tûl-ü emel ve cimrilik gibi kötülükler gizlidir, ki bunların herbiri Allahu tealâ'nın kötölediği, Resûlü müctebâ'nın yerdiği ve kınadığı çirkin haslet ve sıfatlardır. Bütün hataların ve suçların başı, dünyayı sevmektir. İkincisi ise şehvettir ki, bütün çirkin huyların sebebi vücuddur. Bütün diğer kötü huy ve ahlâklar, bu iki büyük kötülükten meydana gelirler, değişik kollara ayrılırlar. Zira, dünyayı sevmek İLLET-İ BÂ'İSE şehvet de İLLET-İ-FÂ'İLE'dir. Dünyayı sevmek, şehvete sebep olur, şehvet te intikam ile ilgili ve ilişkilidir. İntikamdan gazap yani öfke sıfatı zuhura gelir. Şehvet, cem'etmeğe, toplamağa taallûk ederse HIRS sıfatı zuhura gelir. Şehvet, kendisini yüksek görmeğe ve beğenmeğe taallûk ederse KİBİR sıfatı zuhura gelir. Bunların hepsi de sahibini helâk eden illetlerdir. Bilindiği gibi zerre kadar kibiri olan cennete giremez. Şehvet, izale-i ni'mete taallûk ederse, HASED olur. Sözü uzatmayalım; bu iki sıfattan behemehal kurtulmalıdır. Bunları mümkün olabilirdiği kadar islâh etmeğe çalışarak yerli yerinde kullanmağa alışanlar, her iki kötü ve çirkin huydan da kurtulurlar, selâmete ererler. Bunları islâh edemeyenler ise, iki cihanda da helâk olup giderler ves-selâm.

Nefis toprağından, ruh cevherini kurtarabilen, ind-i ilâhi-

de meleklerden daha kıymetli, cennet ve cemale lâıyk olur. Kendilerini bu kötü huylardan arındıramayan ve bunları yerli yerince kullanamayanlar ise, iki cihanda da Haktan uzak kalırlar, yaşayıŖta hayvan gibi, dalâlet ve sefahatte hayvanlardan da daha aŖađı mertebede bulunurlar.

Ŗu hale göre, dünya nedir? Dünya hayatını sevmek nedir? Ŗimdi, gücüm yettiğince sizlere bunları da açıklamağa çalışayım:

Dünya, sadece mal, mülk, para, kasa, servet, Ŗehvet, kadın, kumaŖ, köŖk, villâ, saray, han, hamam, apartman değildir. Kulu, haktan alıkoyan, kulun Rabbini zikir ve Ŗükür etmesine engel olan, kula kulluk görevlerini kısmen veya tamamen unutturan ne varsa iŖte o dünyadır. Bütün cihan tapulu mülkün olsa, bütün dünyanın karalarıyla, denizleriyle, ormanlarıyla, dağlarıyla ve hayvanlarıyla tamamı emrinde ve tasarrufunda bulunsa, eğer seni haktan alıkoymuyor, Rabbini zikir ve Ŗükretmene engel olmuyor, sana kulluk makamını ve görevlerini unutturmuyorsa, sahip ve malik olduğun o dünya dolusu mal ve mülkün gerçek sahibi olan Mevlâ'nı tanıyor, birgün ona döneceğini ve burada yaptıklarının hesabını vereceğini biliyor ve buna inanıyorsan, sen gerçekten kutlu ve mutlu bir insan, gerçekten kâmil bir müslümansın. Zira, sahip ve malik olduğun mal ve mülkün sana emanet olduğunun Ŗu'uruna varmıŖ, dünyaperestlikten kendini kurtarmıŖ, iymanın ve islâmın nuruyla nurlanmıŖ bir insan-ı kâmilisin demektir. Mâ'azallah, bunun zıddı olarak malın, evlâdın, paranın, makamın tamamıyla ve kayıtsız, Ŗartsız kendine ait olduğunu sanıyorsan, hemen haber vereyim ki aldanıyorsun. Çünkü, bütün benim dediğin Ŗeyler senin için bir fitne olmuş ve seni Haktan alıkoymuŖtur. Hele, Rabbini de tanıyamadın, bilemedin ve bulamadınsa o zaman sana cidden ve hakikaten acımak gerekir, bu gibiler iki cihanda da helâk olmuşlardır. Netice itibariyle, SIFAT-I-MEZMUME dediğimiz bu kötü ve çirkin, zemmedilmiŖ sıfatlar yerli yerince kullanılırsa SIFAT-I-MEMDUHE yani öğülmüş ve beęenilmiŖ sıfatlar olurlar.

Yukarıda, bu kötü ve çirkin huylardan birisi de HIRS'tır

demıştik. Fakat, dünyayı terkederek âhirete haris olursan, yani hırsın âhîret âlemindeki ni'metlere taallük ederse, bunu da yerli yerince kullanmış ve nârını nur etmiş olursun.

Gazabın, yani öfken din kardeşine ve Hak yoldaşına değil de din düşmanlarına, savaş alanında Allah ve Resûlü ile mukaddesat düşmanlarına yönelmiş bulunursa, bu kötü sıfat iyi ve güzel bir sıfat haline gelir.

Şehvetini, senin için meşrû olan helâlinden başkasına kullanmazsan, bu çirkin sıfat da iyi ve güzel bir sıfat haline dönüşür.

Kibirli olanlar, bu kibirlerini din kardeşlerine değil de kibirlenen ve böbürlenlen kimselere yöneltirlerse, bu sıfat kendileri için bir sadaka olur. Bunun zıddı olarak, tevâzu sahiplerine karşı kibirli davrananların Allahu tealâ yüzlerini ve burunlarını yerlere sürter ve bu çeşit kibirli kişiyi rezil ve zelil eder. Kibirlilerin ve kâfirlerin halleri neye benzer bilir misiniz? Herhangi bir suçtan dolayı devlet kuvvetlerince aranan, adaletin henüz yakasına yapışmadığı kanun kaçakları gibidirler. Bunlar, ölümleriyle ilâhi adaletin eline geçerler ve mutlâka lâıyk oldukları cezayı çekerler. Bazı kibirliler de, ölümlerinden önce bile azapları tâ'cil olunarak daha dünya hayatında iken bir musibete uğramak suretiyle cezalarını burada çekmeğe başlarlar.

**Âhir yine hâk olur bu tenler,
Bilmem neye kibreder, edenler?**

Aziz din kardeşlerim ve Hak yoldaşlarım!...

Aklın başında ise, ölüm yakana yapışmadan küfrünü iymana, iymanını iykana, kibrini tevazu ve vekara, kötü ve çirkin huylarını iyi ve güzel ahlâka tebdil ve tahvil etmeğe çalış... Küfrün sonu, azap ve nedamet, kibrin sonu zillet ve şeytaniyyettir. Şeytan, Âdem aleyhisselâma secde etmekten kibirlendiği ve kendisini ondan yüksek gördüğü için rahmet-i ilâhiyyeden kovulmadı mı? Evet, kibirliye karşı kibirlenmek sadaka olduğu gibi tevazû sahiplerine karşı kibirlenmek en büyük günahdır. Gerçi, bu sıfatlar bütün insanlarda bulunur ama, bunları kâfirler Allahu tealâ'ya ve Allah'ın kullarına karşı kullanırlar. Kalpleri iy-

man nurlarıyla nurlanmış ve arınmış mü'minler ise bunları ancak ve yalnız kendi nefislerine, Allah düşmanlarına karşı kullanırlar. Mü'min ile kâfirin farkı da işte budur.

Mü'minin hırsı, bâki ve ebedi âhiret âleminde ilâhi rizaya nail olabilmek, cennet ve cemal hırısıdır. Kâfirse ise, aynı hırs bâki olmayan, gelip geçici ve elden çıkıcı olan fâni dünya hırısıdır. Mü'minler, bu hırsla Rabbine iman, ibadet ve tâ'atte bulunurlar, iman, ibadet ve tâ'ate doymazlar. Onların hırsı ne güzel ne iyi bir hırsdır. Bu iyi ve güzel hırs, mü'minlerin iman nurlarını artırır, tâ'at ve ibadetlerini fazlalaştırır ve onları rizayı ilâhiyye, rıdvana, cennet ve cemale ulaştırır ki, böylesine bir hırs elbette memduh ve mergubtur.

Kâfirler ise dünyaya doymazlar, dünya hayatına kanmazlar, çalarlar, çırparlar, toplarlar, dinmeyen bir hırs ve sönmeyen bir ihtiras ile yalnız kendilerini düşünürler. Bu uğurda, namuslarını vicdanlarını, mukaddesatlarını feda etmekten çekinmezler, hak ve hukuk tanımazlar, kendileri için herşeyi mübah görürler, hâsılı bu fâni ve gelip geçici ve elden çıkıcı dünya için âhiretlerini ve âkibetlerini hiç düşünmezler. Sonunda da elleri boş, âhirete yarayacak hiçbir amelleri bulunmaksızın göçer, giderler. İşledikleri çok ağır günah yükleri sırtlarında, elleri ve ayakları zincirde, yüzleri kara, halleri maskara mahcup ve perişan hakkettikleri cezayı çekmek üzere muvakkaten kabir tevkifhanesine ve oradan da cehennem hapishanesine sevk olunurlar.

Kâfirler, şehvetlerini başkalarının ırz ve namuslarını kirlletmekte kullanırlar. Mü'minler ise, şehvetlerini yalnız meşrû olan ehillerine ve yerlerini alacak mü'min evlâtlar yetiştirmekte kullanırlar. Kendi ırz ve iffetleri kadar, başkalarının namuslarını ve haysiyetlerini de korur ve kollarlar. Bu itibarla, kâfir bir bakıma hayvanlar gibidir. Mü'min ise, bu hali ile meleklerden bile üstün olur.

Kâfirler, öfkelerini hasımlarının üstünde söndürmeğe çalışırlar. Mü'minler ise öfkelerini Hak düşmanlarına, din ve mukaddesat düşmanlarına saklar ve orada kullanırlar. Mü'minler, bir mü'min kardeşlerine öfkelenmeler bile yumruğunu veya kılı-

cını o mü'min kardeşlerine değil, kendi nefislerine vurarak gazaplarını teskin ederler.

Mü'minler, dünyayı sevmezler. Allahu tealâ ve Resûl-ü müctebâ'yı severler. Âhîret hayatını, her hal ve kârda dünya hayatına tercih ederler.

Mü'minler, intikam almağa da tenezzül etmezler. Kimseye ve hiçbir şeye hased de etmezler. Kâfirler ise, intikam alabilmek için fırsat arar, böyle bir fırsat eline geçmezse bir vesile bulur, öc almaktan gurur ve huzur duyar. Kâfir, hased edicidir. Mü'min; affedicidir, şefkat ve merhamet sahibidir. İymanın kemalinin ahlâk güzelliği ve yüksekliği ile mümkün olacağını bilir. Ahlâkı çirkin ve kötü huylu kimselerde iyman nurunun az olduğunu öğrenmiştir. Allahu Tealâ'nın iyman nurunu halk buyurduğunda, onun ahlâk nuru ile kuvvetlendiğini, bunun aksine çirkin ve kötü ahlâk ile de iyman nurunun zayıfladığını daha çocukluk çağından itibaren bellemiştir.

Evet, muhterem kardeşlerim! İyman nurunu, bir fenerdeki muma benzetecek olursak, eğer fenerin camları kirliyse içinde yanan mumun ışığı dışarıdan gayet zayıf ve kifayetsiz görüldüğü gibi, fenerin camları temizlenmiş ve parlatılmışsa mumun ışığı da daha berrak ve parlak olarak akseder. Binaenaleyh, günahkâr olanların iymanları da, tıpkı fenerdeki is ve pas gibi iymanın nurunu gayet az ve zayıf gösterir. Günahlardan arınanlar ise, camları silinmiş ve temizlenmiş fener camı gibi iymanlarının nurunu harice daha berrak ve parlak aksettirirler. Ne var ki, zifiri karanlıkta ne kadar az da olsa, kirli ve isli bir fenerden çıkan ışık farkedilir ve işe yarar, insana önünü ve yolunu gösterir. Oysa, küfür zulmetinde kalanlar, bundan da yoksundurlar. Fenerlerinde mum olmadığı gibi, camları da gayet pis ve kirlidir, hiçbir işe yaramaz ve sahibini mutlâka bir çukura veya hendeğe yuvarlar. Bahusus, fenerinde mum olduğu halde camları kirli olanın birgün aklı başına gelir ve o camları temizlerse, yolu ve yönü tabiatıyla daha da aydınlanır. Bu ise elbette günahlardan tövbe yolu ile arınıp paklanmak demek olur. Esasen, mü'minlerde iyman nurunun görünmesi lâzımdır ve şarttır. İyman nurunun görünmesi de, halk arasında iyi, güzel

ve temiz ahlâkı ile temayüz etmesine bağlıdır.

Bu sebeple, Allah ve Resûlünün ahlâklarıyla ahlâklanan kişiler, Allahu tealâ'ya ve Resûl-ü müctebâ'ya yakın olurlar. Yine bu sebeple iman ehli temiz ve güzel ahlâklı olur. İyi ve güzel ahlâk, sahibini iymansız olarak göçmekten korur ve kurtarır. Mü'minler, âhirete iman ile göçerler, cennet hulleleri biçerler, sırattan yıldırım gibi geçerler, Kevser şarabından kana kana içerler ve Fİ MAK'AD-I SIDK'a erişirler, Rabbileri ile buluşurlar, âşıklar ile sevişirler, salihlerle görüşürler.

Bir mü'minin, imanının kemale ermesi için Âdem aleyhisselâmın tevazu'una sahip olması gerekir. Âdem aleyhisselâm, tevazu sahibi idi, tevazu sahibi olanlar da gerçek âdem olanlardır.

Bir mü'minin, İdris aleyhisselâm gibi Allahu tealâ'yı zikir ve tesbih etmesi gerekir.

Bir mü'minin, Nuh aleyhisselâm gibi tahammül sahibi olması gerekir. Mü'minler, her türlü musibete karşı tahammüllü, ibadet ve tâ'atte sabırlı olmalıdırlar.

Bir mü'minin, İbrahim aleyhisselâm gibi sehavet sahibi olması gerekir. Mü'minler, cömert, iyiliksever, ikram etmeği görev bilir olmalıdırlar. İbrahim aleyh-is-salâtü ves-selâm efendimiz, Allah yoluna binlerce koyun, sığır ve deve kurban etmiş, açları ve muhtaçları doyurmuş, garipleri ve misafirleri kayırmıştır. Bununla da yetinmeyerek nefsinin Hak yoluna fedadan çekinmemiş, ciğerpâre evladı, yani oğlu İsmail aleyhisselâmı Hak yoluna kurban etmek fedakârlığını göstermiş ve böylelikle taraf-ı ilâhiyyeden HALİLİYYET kazanmış ve MUHSİN rütbesini ihraz ederek pek yüce bir mükâfata hak kazanmıştır.

Bir mü'minin, İsmail aleyhisselâm gibi teslimiyet sahibi olması gerekir. Zira, Allahu tealâ'ya tam ve mutlâk bir teslimiyet mü'minlerin şî'arı olmalıdır.

Bir mü'minin, Musa aleyhisselâm gibi şecaat, Harun aleyhisselâm gibi hilmiyyet, Davud aleyhisselâm gibi şükür sahibi, İsa aleyhisselâm gibi kanaat sahibi olması gerekir.

Nihayet, bir mü'minin Efdal-ül-halâ'ik aleyhi ve salâvatullah-il Hâlık efendimiz gibi ahlâk-ı hamide, ahlâk-ı hasene sahibi olması gerekir. Yukarıdanberi saydığımız mümtaz hasletlere

sahip olabilmenin yegâne çaresi ve yolu, iyi ve güzel ahlâk sahibi olmaktır ki bu üstün ve yüksek ahlâk seviyyesinin cem'olduğu zat-ı akdes Habib-i Edib-i Kibriyâ efendimiz hazretleridir. Resûl-ü zişân, MEKÂRİM-ÜL-AHLÂK dediğimiz en üstün ve en yüksek ahlâk seviyyesini tamamlamak üzere taraf-ı ilâhî'den gönderildiğini, Hadis-i şeriflerinde beyan buyurmuşlardır. Mü'minlere lâıyk ve lâzım olan, onun gösterdiği bu nurlu ve hayırlı yoldan ayrılmamak, onun üstün ahlâkı ile ahlâklanmağa çalışmak ve her zaman, her yerde onu örnek tutmağa alışmaktır. Zira, ahlâk-ı Muhammedi ile ahlâklanan kimseler, bütün peygamberlerin ahlâkları ile ahlâklanmış olurlar. Bütün peygamberân-ı izam ise, Allahu tealâ'nın ahlâkı ile ahlâklandıklarından dolayı Hakkın sevgili kulları olmuşlardır. Netekim, Allahu sübhanehu ve tealâ hazretlerinin sevgilileri ve dostları olan Hak velileri için korku ve üzüntü olmadığını da Kitab-ı keriminde açıkça beyan ve ilân buyurmaktadır.

İyi ve güzel ahlâkın menşe'i ikidir. Biri HİLM ve diğeri TEVAZU'dur. Bu iki üstün haslet ve sıfata malik olanlar, diğerk bütün güzel ahlâk umdelerine de sahip olurlar. HİLM ve TEVAZU ana - baba gibidirler. Ana ve babanın cem'inden evlâtlar zuhura geldiği gibi, bu iki üstün ahlâka sahip olanlarda da diğerk bütün güzel ahlâklar zuhura gelir.

**Né kat'ı rütbe-i ulyâ, ne cem'i mal iledir,
Felekte ehl-i dilin rif'ati kemal iledir...**

H İ K Â Y E

Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin torunlarından ve cennet gençlerinden olup Ehl-i beyt-i Mustafa'dan şehid-i sâni Hz. İmam-ı Hasan Müctebâ radiyallahu anh efendimiz, misafirleriyle yemek yerlerken, hizmet eden cariyelerden birisi çorba kâsesini Hazret-i imamın üstüne döküvermişti. Canı yandığı için birden ayağa fırlayan Hz. Hasan'ın kendisini döveceğini zanneden cariyeye, şu âyet-i kerimeyi okuyuverdi:

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكَاطِبِينَ الْغِيظَ
وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

Elleziyne yünfikune fis-serrâ-i ved-darrâ-i vel-kâzımıyn-el-gayza vel-âfiyne
an-in-nâs vallahu yuhıbbül-muhsiniyn..

Âl-i-İmran : 134

(O müttekiler ki varlıkta da, yoklukta da infak ederler. Zarar gördükleri kimselere muktedir oldukları halde intikama kalkışmaz ve öfkelerini yenerler ve insanların suçlarını affeder, bağışlarlar... Allahu tealâ, iyilik ve ihsan edenleri sever.)

Hazret-i imam, gülümseyerek cariyesine:

— Öfkemi yendim, buyurdu.

Cariye, (**VEL-ÂFIYNE AN-İN-NÂS = İnsanların suçlarını affeder ve bağışlarlar**) âyet-i kerimesini okuyunca:

— Seni affettim, buyurdular.

Cariye, okumaya devam etti: (**VALLAHU YUHİBBÜL-MUH-SİNİYN = Allahu tealâ, iyilik ve ihsan edenleri sever.**) âyetini okuyunca da:

— Seni azad ettim ve hürriyetini sana bağışladım, buyurdular.

Evlâd-ı Resûle yakışan asalet ve necabeti gördün mü? Sen de, özür dileyenleri ve hata edenleri affeyle ki, âhirette Hz. İmam-ı Hasan radiyallahu anha komşu olabilesin. Özür dileyeni ve suçluyu bağışlayanı, Allahu tealâ bağışlar. İşlenilen hata ve haksızlıkları affedeni, Allahu tealâ affeder. Affeyle ki, affolunasin. İnfak eyle, başkalarına da yedir ki, Allahu tealâ da sana en az on katını bahş ve ihsan buyursun. Yarın, o büyük ceza gününde Allah azze ve celle, bu fâni dünya âleminde bir din kardeşinin bir suçunu bağışlayanın yetmiş suçunu bağışlayacaktır. Din kardeşinin bir ayıbını örtersen, Allahu tealâ senin yetmiş ayıbını örtecektir. Affedici ve örtücü ol ki, Gaffar ve Settâr olan Allahu zül-celâl vel-cemal hazretleri senin de suçlarını setretsin ve seni affına ve merhametine lâyıık kılsın.

Ey âşık-ı sadık, ey hak ve hakikate talip!...
Bilmiş ol ki, insanlar dört kısımdırlar :

1. İnsan-ı hayvani (yani, insan suretindeki hayvan demektir.)
2. İnsan-ı şeytani (Yani, insan suretindeki şeytan demektir.)
3. İnsan-ı ruhani.
4. İnsan-ı rahmani.

İnsan, kendisinin hangi derece veya derekede bulunduğunu anlamak ve öğrenmek isterse, bu tasnife dikkatle ve ibretle bakmalıdır. Şimdi, elimden geldiği ve gücümün yettiği kadar sizlere bu dört derece insanın vasıflarını ve sıfatlarını açıklamaya çalışacağım:

İNSAN-I-HAYVANI : Her kim, başkalarının ırz, iffet ve namusuna şehvetle bakar ve rastgele herkesin ırz ve iffetiyle oynamak isterse, her kim dünya için haksız yere öfkelenirse ve dünyaya haris olursa, utanma (Hayâ) duygularını bir kenara atıp yaşayabilmek için her türlü alçaklığı, zilleti, denaati irtikâp eder, hiyle ve hud'aya baş vurursa, tamâ'kâr olursa ister hacı, ister hoca, ister bey, ister paşa, ister şeyh, ister padişah hangi rütbe ve mertebede bulunursa bulunsun, o kimse surette insan gibi görünen ve fakat aslında hayvandan farkı olmayan ve hatta dalâlet ve kötülük bakımından hayvandan da aşağı ve bayağı olan bir mahlûktur. Bu sıfat, kâfirlerin sıfatlarıdır. Bunlar, nefs-i emmâre ehlidirler. Nefs-i emmâre ehli olanlar da, yaşayış bakımından tıpkı hayvanlar gibidirler ve fakat dalâlet yönünden hayvandan da aşağı durumdadırlar :

أُولَئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلَّغْنَا مِنْهُمْ أَضْلًا

Ulâ'ike kel-en'âmi bel-hüm edal...

El-Â'raf : 179

(Onlar, dört ayaklı hayvanlar gibidir ve belki hayvanlardan da sapık ve şaşkın...)

Nâdanı terketmeden, yârânı arzularsın,
Hayvanı sen geçmeden, insanı arzularsın...
Men arefe nefsehu fekad arefe Rabbeh,
Sen nefsinı bilmeden, sübhanı arzularsın...
Sen bu evin kapısın henüz bulup açmadan,
İçindeki kenz-i bi-pâyânı arzularsın...
Taşra üfürmekle yalınlanır mı ocak?
Yüzün Hakka dönmeden, ihsanı arzularsın...
Dağlar gibi kuşatmış tenbellik gâhi seni,
Günahını bilmeden, gufranı arzularsın...
Cevizin yeşil kabını bilmeğe tat bulunmaz,
Zâhir ile ey fakih, Kur'anı arzularsın...
İşrâb içmeden, serhuş-u mest olmadan,
Nice Hakkın emrine fermanı arzularsın...
Gurbet ele düşmeden, mihnete sataşmadan,
Kebap olup pişmeden, püryânı arzularsın...
Yabandasın evin yok, bir yanmış ocağın yok,
Issız dağın başında, mihmanı arzularsın...
Bostanı, bağı gezdim, hıyarını bulmadım,
Sen sükût ağacından rümmânı arzularsın...
Başsız bir kabak gibi bir tekerleme söz ile,
Yunus'leyin Niyazi İrfanı arzularsın...

İnsan-ı hayvani sınıfına dahil bulunan ve bu sınıfın sıfatlarıyla sıfatlanan kimseler, bu kötü ve çirkin ahlâklarını tashih ve islâh etmezlerse, mü'min olduklarını iddia etseler dahi — Ne' üzü-billah — âkibetlerinden korkulur.

İNSAN-I-ŞEYTANİ : Suretleri insan ve fakat ahlâkları şeytan olan bu güruh da şu sıfatlarla muttasıftırlar. Hiyle, hased ve idlâl (Halkı dalâlete iletmek) yolu ile insanları fenaliğe ve Allahu tealâ'ya isyana teşvik ederler. Mü'minlerle, alay ederler. Bunlar, dalâlet ve insanları isyana teşvik bakımından cin şeytanından daha fazla idlâl edicidir. Zira, cin şeytanı İSTİ'AZE yani Allahu tealâ'ya sığınmakla insanın yanından kaçarlar. İnsan suretindeki bu şeytanlar ise, her surette görünürler ve isti'aze olunmakla da kaçmazlar. Bunların ve benzerlerinin şerlerinden

Hafız-ı hakiki olan Allahu sünhanehu ve tealâ'ya sığırız.

Bu menfur ve merdud güruh da ehl-i nâr olup, bu sıfatlar ile sıfatlananlar eğer nedamet ve tövbe etmezlerse, mahşer günü şeytanlarla birlikte cehenneme sevkolunacaklardır :

وَإِنَّا حَكَمْنَا إِلَىٰ شَيْطَانِيهِمْ قَالُوا إِنَّمَا مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ
مُسْتَهْزِؤُونَ

Vo izâ halev ilâ şeyâtıynihim kalû innâ mâ'aküm innemâ nahnü müstehzi'ün...

El-Bakara : 14

(Onlar şeytanları ile, kendilerini aldatan dostları ile yalnız başlarına kaldıkları zaman biz sizinle beraberiz, biz ancak mü'minlerle istihza edicileriz, derler.)

İNSAN-I-RUHANİ : Hem suretleri, hem de siyretleri insan olup Allahu tealâ'nın men'ettiklerinden kaçınan, emirlerine canla ve başla sarılan, ahlâklarını peygamberler ahlâkı ile olgunlaştıran ve güzelleştiren, Hz. Âdem'in tevazu'u, Hz. İdris'in zikir ve tesbihi, Hz. Nuh'un sabır ve tahammülü, Hz. İbrahim'in sehaveti, Hz. İsmail'in teslimiyeti, Hz. Musa'nın şecaati, Hz. Harun'un hilmiyeti, Hz. Davud'un şükrü, Hz. İsa'nın kanaati ile sıfatlanan, mahlûkat-ı ilâhiyye şefkat ve merhamet besleyen hasılı ahlâk-ı Kur'aniyye ve ahlâk-ı Muhammediyye ile tahallûk eyleyen zümredir ki, bunlar cennet ehlinin sıfatlarıdır.

İNSAN-I-RAHMANİ : Fi Mak'ad-ı sıdk'a erişerek mazhar-ı zât olan kutlu ve mutlu kişilerdir.

تَخَلَّقُوا بِأَخْلَاقِ اللَّهِ وَأَخْلَاقِ رَسُولِ اللَّهِ

Tahallûku bi-ahlâkillahi ve ahlâk-ı Resûlillah...

(Allahu tealâ'nın ve Resûl-ü müctebâ'nın ahlâklarıyla ahlâklanınız.)

Hadis-i şerifinin sırrına mazhar olmuşlardır. Şu halde, mü'minler için gaye ve hedef, Resûl-ü ekrem sallallahu aleyhi ve sel-

lerin efendimizin bu Hadis-i şerifleriyle işaret buyurdıkları Allah ve Resûlünün ahlâkı ile ahlâklanmağa çalışmak, rahmani sıfatlarla sıfatlanmaktır ki, bunlar elbette ehl-i cennettir. İnsan-ı Rahmani, yukarıdanberi saydığımız üstün ve mümtaz haslet ve sıfatlara sahip bulunan, müşfik, merhametli, herkese iyi ve güzel muamele eden, yaratandan ötürü her yaratılanı sayıp seven Hakkın yarattıklarında güzel veya çirkin diye ayırım yapmayan, güzelliğin veya çirkinliğin altındaki sırları keşfeden, güzele ve güzelliğe, lâtife ve letafete kendi arzu ve isteklerinin zorlamasıyla değil, hakkın emri olduğu için meyleden, çirkinini ve çirkinliği yine hakkın emriyle kötü gören ve böyle bilendir. Hak, bu kimselere yakın olduğu gibi, bunlar da kendilerini hakka iletirler. hakkı kendilerinde bulurlar, hakta kendilerini yok ederler ve bunun sonunda da hak ile beka bulur ve ebediyete ererler.

**Olan müstagra-k-ü envâr vahdet-i nûrdan söyler,
Tecelli nûruna vasil olanlar Tûr'dan söyler,
ENEL-HAK nüktesin pir-i ledünni halleder amma,
Geh-i dâr-ı tehayyürden, geh-i Mansur'dan söyler...**

Bu zümrenin ahlâkı, insanın kemaline işaret olup insanlığın en üstün ve yüce mertebesidir ki, bu rütbeyi ihraz edenlere İNSAN-I-RAHMANÎ ve o kutlu kişilere de İNSAN-I-KÂMİL denilir. İnsan-ı kâmilin başı, reisi, örneği ve önderi Seyyid-ül-Ebrâr aleyhi ve âlihi salâvatullah-il-Gaffâr efendimiz hazretleridir. Binaenaleyh, bu yüce makama erişebilmek saadet ve bahtiyarlığına nail ve mazhar olanlar, her bakımdan Nebiyyi zişânın mirasçıları ve halifeleridirler. Bu sebeple Allahu tealâ'nın halifeleri olarak Hakkın esrarını keşfeder, mest-ü hayran olurlar.

Ey âşık-ı sadık!...

Yüz suhuf ve dört semavi kitap, taraf-ı ilâhiyyeden peygamberler vasıtasıyla kullara tebliğ edilmiş ve bu kitaplarla mü'minlere müjde ve beşeret ve kâfirlere korku ve felâket haberi verilmiştir. Bu semavi kitaplardan Zebur, Hz. Davud aleyhisselâma, Tevrat Hz. Musa aleyhisselâma, İncil Hz. İsa aleyhisselâma ve Kur'an-ı azim-ül-bürhan Nebi'ler serveri, veliler rehberi, âşık

ve sadıkların önderi ve âhir zaman peygamberi olan ve âlemlere rahmet olarak gönderilen Habib-i Hüdâ ve şefi-i rûz-i ceza efendimize indirilmiştir ki, semavi kitapların sonuncusu ve ef-dalidir. Şeyh İlâhi kaddesallahu sırrahul-âli efendimiz buyurmuşlardır ki:

— Semavi kitapların, bu şekilde nüzul etmelerinde büyük ibretler vardır. Neden, evvelâ Zebur, daha sonra Tevrat ve onu takiben İncil ve nihayet son kitap olan Kur'an-ı kerim son peygamber olan Habib-i edib-i Kibriyâ efendimize nâzil olmuştur? Zira, Zebur'da yalnız şeri'at vardır. Tevrat'ta ise tarikat, İncil'de hakikat ve nihayet Kur'an-ı aziymde mâ'rifetullah vardır ki bütün semavi kitaplar cem ve hatmolunmuştur.

Şu var ki, gerek Zebur ve gerekse Tevrat ve İncil; Davud, Musa ve İsa aleyhimüsselâma Allahu tealâ'nın inzâl buyurduğu şekillerini muhafaza etmemektedirler. Hepsi de tahrif olunmuştur. Bahusus, Kur'an-ı kerimin nüzuliyle gerek yüz suhufun ve gerekse daha önceki dört semavi kitapların hükümleri nesholunmuş, kaldırılmıştır. Binaenaleyh, bugün şeriat, tarikat, hâkikat ve mâ'rifet makamları Kur'an-ı azim-ül-bürhan ile sabittir.

Sadreddin-i Konevi kuddise sırruh efendimiz buyurmuşlardır ki Fatihâ-i şerifede :

إِيَّاكَ نَعْبُدُ

İyyâke nâ'büdü

(Ancak sana ibadet ederiz.)

makam-ı şeriate ve :

وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

İyyâke nesta'ıyn

(Ancak senden yardım dileriz.)

makam-ı tarikate ve :

إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ

Ihdinas-sirat-el-müstakiym...

(Bizi rizayı ilâhine iletcek o dosdoğru yola, hidayetine ilet.)

Makam-ı hakikate ve :

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ

Sirat-elleziyne en'amte aleyhim

(O riza ve hidayet yolu ki, kendilerine ni'metler bahş ve ih-san buyurdularının yoludur.)

Makam-ı mârifetullah'a işaretidir. Yani, bu dört âyet-i kerime şeri'at, tarikat, hakikat ve mâ'rifetin tam kendisidir.

Şeri'at, işitmek ve vücudu ile hizmettir. Tarikat, işittiğini ihlâs ile işlemek, kalbiyle huzur-u hazrette olduğunu bilmektir. Hakikat, ruhla hakka kurbıyyettir. Mâ'rifet ise, sır ile hakka vuslâttır.

Demek oluyor ki, vücutla yapılan ibadete ŞERİ'AT, kalp ile yapılan ibadete yani huzur-u murakabede TARİKAT, ruhla edilen huzura HAKİKAT, ahlâk-ı hasene ile tezyin olunan gönüle ve müşahede-i hakikiyye ile elde edilen tecelliyât ve makamata MÂ'RİFETULLAH denilir. Allahu tealâ'ya yapılan bütün ibadetlerde, bu dört mertebe sabittir ve bunlara müşahede ve dikkat edilmesi lâzımdır.

Meselâ, namazın şeri'atı yani vücudun vazifeleri kıyam, kıraat, rükû, sücûd, tesbih ve teşehüddür. Namazın tarikati yani kalbin vazifesi tefekkür, hudû ve huşû'dur. Namazın hakikati yani ruhun vazifesi ise mükâşefe ve müşahededir. Namazın mâ'rifeti yani sırrın vazifesi de keremgâh-ı ilâhiyye mi'râc ederek fenâfillâh ve beka-billâh'tır.

Zekâtın şeri'atı yani vücudun vazifesi elle malı vermektir. Zekâtın tarikati yani kalbin vazifesi sehavettir, daha doğrusu o malı seve seve vermektir. Zekâtın hakikatı, yani ruhun vazifesi malı Allahu tealâ'nın rizası için vermektir. Zekâtın mâ'rifeti

yani sırrın vazifesi, vücudu hak yolunda bezletmek, mahveyle mektir.

Oruçta da, bu dört mes'ele şöyle müşahede edilir:

1. Orucun şeri'atı yani vücudun orucu, nefsi yemekten, içmekten ve cinsi münasebette bulunmaktan men'etmektir.

2. Orucun tarikatı yani kalbin orucu ise, kalbi her türlü şeytani vesveselerden tathir etmektir.

3. Orucun hakikatı, yani ruhun orucu da, ruhu bütün kötü ve çirkin huylardan arındırmaktır.

4. Orucun mâ'rifeti yani sırrın orucu ise, Allahu tealâ'dan gayrına muhabbet nazarıyla bakmamak, mâsivâyı terketmek ve yalnız Mevlâyı müte'al hazretlerine bağlanıp muhabbet etmektir.

Bu açıklamaları yaparken, bir uyarma yapmak gerekiyor. Gerek namaz ve zekâtın, gerekse orucun hem şeri'atlerine, hem tarikatlerine, hem de hakikatlerine aynı ânda riayet etmekle, bunların mâri'fetlerine erişmek mümkün olabilir. Bu husus, kesinlikle bilinmeli ve yanlış anlaşılmaya aslâ yer vermemelidir.

Hac ibadetinde de bu dört mes'ele şöyle müşahede edilir:

1. Haccın şeri'atı yani vücudun haccı mikatta ihrama girmek, Arafat'ta vakfeye durmak ve belirli şartlarla Beytullah'ı tavaf etmektir.

2. Haccın tarikatı yani kalbin haccı nefsin organı olan vücudu yedi hicaptan (U'cub, kibir, gazap, riyâ, hased, hubbu cah ve hubbu mal) kurtarmaktır.

3. Haccın hakikatı, yani ruhun haccı ise ruhu safaya getirmek ve bütün çirkin ve kötü sıfatlardan arındırmaktır.

4. Haccın mâ'rifeti yani sırrın haccı müşahede-i zata vuslât ve envâr-ı sıfat olmaktır.

Şu gerçeği bir kere daha dikkatinize sunarım:

Şeri'at kemale ermedikçe, tarikat sırrı doğmaz. Çünkü, şeri'at tarikatın, hakikatın ve mâ'rifetin temelidir. Temelsiz bir binanın sağlam olmayacağı muhakkak olduğuna göre, şeri'atsız tarikat, hakikat ve mâ'rifet de sağlam olmaz. Bu noktadan ha-

reket edilecek olursa, şeriat kemale ermedikçe tarikat sırrı doğmayacağı gibi, tarikat kemale ermedikçe de hakikate vasıl olunmaz. Hakikat kemale ermeyince de mâ'rifet nuruna ulaşmak aslâ mümkün değildir.

Bir kimse, şeri'ata taallûk etmeden nefis makamında kalırsa, o şeri'atsız kimsede şirk, küfür, büyük günahlar ve isyanlar zuhura gelir. Bu çirkin ve kötü sıfatlar ise, Allahu tealâ ile kul arasında hicap (Perde) olacağından o kimsenin Hakka vuslâtı mümkün ve mutasavver değildir. Evet, bu çirkin sıfatlar kulu hicapta bırakır. Bu hicabı yırtmak için de o kulun Allahu tealâ'ya ortak koşmayı bırakarak tevhide, küfrü bırakarak islâma, isyanı bırakarak itaate, günahı bırakarak tövbeye gelmesi gerekir. Kişi, bu hicabı ancak böylece yırtabilir ve ancak bundan sonra vuslât makamına erişebilir.

Bir de HİCAB-I-NURANİ vardır ki, Eyyub peygamber aley-hisselâmın maruz kaldığı belâ ve meşakkate sabretmesi ve bu sabrının bir mesel gibi söylenerek dillere destan olması neticesi, Allahu zül-celâl vel-cemal ile arasında nurani bir hicap hasıl olmuştur.

Bunun için, tarikatle mütehallik olmayan kalp âfetleri hicabında kalır. Hakikatle muhakkik olmayanın ruhu da ahlâk-ı zulmani hicabında kalır. Mâ'rifetullah vasıtasıyla hayırla şerri, akla, karayı seçemeyen HAKKAL-YAKİN hakkı bilmez. Hakkıyla hakkı bilmeyen ise hicap ve hayalde kalır.

Ey cemale âşık ve rizaya talip olan kardeşim :

Bütün hicapları geçerek vasıl-ı didâr olabilmek için, her mertebenin hakkını hakka vermek gerektir. Her mertebenin ibadetlerini tam ve kâmil bir ihlâs ile eda ve ifa etmeden rizaya talip ve didâra vasıl olmak kabil değildir. Allahu sübhanehu ve tealâ, cümlemize tevfikini refik eyleyerek bizleri vasıl-ı cennet-i zat olmağa muvaffak buyursun. (Âmin bi-hürmeti seyyid-il mürseliyn.)

Ey mü'min ve muvahhid kardeşim!

Allahu tealâ'dan kork, Allahu tealâ'dan korkanlar feyz-i ilâhiyye nail olurlar. Allahu tealâ'ya ortak koşmaktan, şirk ve küfürden, ateşten kaçır gibi kaçmak, günah ve isyanlardan son

derece kaçınmak aklın ve kulluk görevinin icabıdır. Allahu tealâ'dan korkmayanlar, Rabbil-âlemiyne âsi olanlar her devirde, her yerde mutlâka helâk olmuşlardır. Bunun için, Allahu tealâ'ya ita'atkâr ol ki, rizâyı bâri hakka mûti olanlara bahş ve ihsan buyurulur.

Şeytana tâbi olmayalım, nefsi hevâya uymayalım. Zira, nefsin kötü ve çirkin arzu ve isteklerine esir olanlar dalâlet bataklıklarında mahv-u helâk olmuşlardır. Ecellerimiz gelmeden, ölüm yakalarımıza yapışmadan, Azrail aleyhisselâmın pençesine düşmeden, hakkın en büyük ihsanı olan hayat ni'meti elimizden gitmeden, işlediğimiz bütün günahlara, suçlara ve isyanlara tövbe etmekte acele edelim. Zira, tövbede acele edenler kurtulmuşlar, ebedi saadet ve selâmete ermişlerdir. Akıllarımızı başımıza toplayalım, fırsat varken tövbelerimizi geciktirmeyelim, bugün, yarın diye savsaklamayalım.

Ey insanlar!...

Duyun, dinleyin ve iyi anlayın... Allahu tealâ'nın kulu iseniz sakın onu unutmayın. Zât-ı ahadiyyetini zikredenleri, Allahu tealâ zikreder. Bunu böylece bilin ve belleyin ki, dünya âhiretin tarlasıdır. Buradan âhirete ne gönderdiysen, orada onu bulacaksın... Bu gönderdiğin, kendi ellerinle takdim ettiğin ister iymen, ister isyan, ister ibadet ve tâ'at, ister cürüm ve kabahat, ister hayır, ister şer, ne olursa olsun yakın bir gelecekte onu bulacak, ya cezayı çekecek veya safa süreceksin... Ömürlerimizin çoğu gitti, azı kaldı... Dikkat et ve ibretle bak, gör ve anlamağa çalış!... Çok az kalan zamanın hayırlı ve mutlu bölümü gayet az, belâ ve musibeti ise pek çok. Görmüyor musun, duymuyor musun? Kötülükler, şerler, zararlar cihana yayıldı. Bu fâni âlemin eza ve cefası, mihnet ve meşakkati ise çoğaldıkça çoğaldı. Önünde sonunda terkeceğimiz ve sevmediklerimize bırakacağımız dünyâ hayatına biz ne kadar talip isek, ölüm ve ölüm meleği de bize talip olmaktadır ama, biz bu gerçekten hâlâ gafil bulunuyoruz, başımıza gelecekleri düşünemiyoruz. Sanki, ölüm sırası bize gelmeyecekmiş ve bu dünyayı hiç terketmeyecekmişiz gibi garip ve anlaşılmaz bir umursamazlık, vurdum duymazlık için-

de bocalayıp duruyoruz. Ne var ki, ne gafletimizin ne de umur-samazlığımızın hiçbir faydası ve yararı olmayacaktır. İstese de, istemesek de, beklesek de beklemesek de ölüm ergeç yakamıza yapışacak, âlem-i gayba götürecektir. Orada, ayıplarımız olanca çıplaklığı ile meydana çıkacak, bütün yaptıklarımız açıklanacaktır. Bütün aza ve cevarihimiz, ellerimiz, ayaklarımız, gözlerimiz, kulaklarımız, hatta derilerimiz aleyhimizde tanıklık edeceklerdir. İşte, o günün hâkimini ve mâlikini sakın unutma!... O günün hâkimi ve mâliki olan Melik-i Cebbâr'dır. O gün, hiç kimse, hiçbir şey yapmaya muktedir olamayacaktır. Zira, o gün Allahu tealâ'nın günüdür, hesap günüdür ve hüküm yalnız âlemlerin Rabbinindir.

İnsan, kendi fiil ve hareketleriyle kendisini ya aziz veya zelil ve sefil eder. Dünya ve âhirette aziz olmak isteyenler, Allahu tealâ'nın emirlerine harfiyyen dikkat ve riayet etmeli, nehiyelerinden şiddetle kaçınmalı ve bu fâni âlemde ahlâk-ı ilâhi ile ve ahlâk-ı Resûl-i zîşân ile ahlâklanmağa çalışmalıdır ki, iki cihanda da aziz olabilsin. Bunun aksine hareketler ise, yani Allahu tealâ'nın emirlerine uymamak, nehiyelerinden kaçınmamak, günahlardan ve isyanlardan çekinmemek, kötü ve çirkin ahlâkla dilediği gibi yaşamağa özenmek de insanı iki cihanda zelil, rezil ve sefil eder. Günah işleyen, işlediği bu günahı helâl bilmedikçe belki kâfir olmaz ama, ebedi âlemde bu yüzden mahcup ve perişan olabilir.

Din-i mübiyn-i islâm, bi-zâtihi azizdir, izzetlidir. İslâma tutunan ve sarılan da elbette aziz olur. Zira, bi-zâtihi aziz olan, kendisine tutunanı da elbette aziz eder. Netekim, sefile ve zelle yapışan mutlâka sefil ve zelil olur, bu zillet ve sefaletten kurtulamaz. Meselâ, ne kadar zengin olursa olsun, bir kimse eğer tamâ'kâr ve hasis ise, onun bu kötü huyu kendisini halk nazarında hor ve hakir duruma düşürür. Kırk yıl çalışıp didinerek kazanılmış bir mevki ve şeref, nefsine ve şeytana uyması sonucu işleyeceği bir kötülükle bir ânda silinir ve gider.

Şeytan, âbid ve zâhid bir kul olarak yıllarca Rabbine ibadet etmiş ve kendisine göklerin yedi derecesinde dereceler verilmiş iken Hz. Âdem aleyhisselâma secde etmekten çekinmesi gi-

bi bir fiilinden dolayı ilâhi rahmetten koğulmuştur.

Hız. Âdem aleyhisselâm (VE ALLEME ÂDEM-EL-ESMÂ'E KÛLLEHÂ = Âdemi yarattıktan sonra, bütün eşyanın isimlerini ona öğretti.) âyet-i kerimesiyle derecesi ilân edilmişken, Allahu tealâ'nın nehyettiği bir şeye el uzatmak sonucu cennetten çıkarılmış ve bir mihnet ve meşakkat evi olan bu fâni âleme indirilmiştir.

Bu anlattıklarım sana sakın hikâye ve masal gibi gelmesin. Allahu tealâ'ya karşı işleyeceğin en küçük bir isyan, şeytan gibi ilâhi rahmetten koğulmana, Âdem aleyhisselâm gibi mihnet ve meşakkatlere düşmene sebep olabilir. Yukarıda, bilvesile günahın küçüğü veya büyüğü diye bir şey yoktur demiştik. Tıpkı bunun gibi, Allahu tealâ'ya ibadet ve tâ'atın da küçüğü ve büyüğü yoktur. İbadet, ibadettir... İsyan, isyandır... İtaat, itaattır... İsyanların, yalnız cezaları küçük veya büyük diye ikiye ayrılır.

Hız. Âdem aleyhisselâm, li-hikmetin Allahu tealâ'nın nehyettiğine el uzattığı için pişman olmuş ve büyük bir nedametle yıllarca tövbe ve istiğfar ettiğinden, tekrar dergâh-ı izzete kabul buyurulmuştur. Öyle ise, bizler de işlediğimiz kötülöklere, günahlara ve isyanlara tövbe ve istiğfar ederek tövbenin tadını ve mağfiretin zevkini tadalım. Şeytan gibi isyana ve tuğyâna devam etmeyelim. Çok basit bile olsa, bir sevap işlemeğe seğirterek gönül rızasıyla sevaplar işlemeğe çalışalım ve alışalım. En küçük ve en basit bir sevabın, bizi cennet-i â'lâya ulaştıracağı gibi, en küçük ve basit bir isyanın da nâra iletebileceğini aman aman unutmayalım. En küçük ve basit bir sevabın, isimlerimizi yücelterek Hâlık ve halk katında sevimli ve sevgili gösterdiği gibi, en küçük ve basit bir suçumuzda bizleri Hâlık ve halk katında zelil ve rezil edebilir. Kerem ve ihsan sahibi, cömert olalım ki, bu güzel hasletlerimiz Halık ve halk katında günahlarımıza perde olsun. Resûl-ü ekrem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz: (İkram ve ihsanı seven cömert kişilerin, günahlarını söylemeyiniz.) buyurmuşlardır. Ancak, yaptığımız hayır ve yardımları, iyilik ve güzel amelleri desinler diye riyâ ile değil, Allah rızasıçün yapalım. Yaptığımız iyilikleri, kendilerine yardım ettiğimiz kimselerin başlarına kakarak, onları min-

net ve zillet altında bırakarak iptal etmemeğe de özellikle dikkat edelim. Bu hayır ve iyilikleri hak için yapacak olursak, hak bizleri mahbub eder. Riyâ için yapılacak olursa, belki halk bizim için cömert, eli açık, iyiliksever, hayırsever der ama, âhirette hiçbir nasibimiz kalmaz. Allah için yapılan hayırlar ve iyilikler aslâ kaybolmaz ve sahibini dünya ve âhirette üstün ve yüksek derecelere eriştirir. Zira, Allahu tealâ vâ'idinden döner vâ'dinden dönmez. Hayır ve iyilik yapanlar, önünde sonunda hayra ve iyiliklere erişirler. Netekim, şer ve günah işleyenler de ergeç belâlarını bulurlar. Hayır veya şer işlemek, tıpkı bir tarlaya tohum atmak gibidir. Tarlaya atılan tohumun hemen mahsul vermediği gibi, amellerinin sonucu da zamanla önüne çıkar. Má'na tarlasına atılan tohumlar, eğer kötülük ve şer tohumları ise, o tohumlar daha mahsul vermeden nedamet, gözyaşı ve tövbe ile onu imhaya çalışmalıdır. Eğer, ettiklerin iyilik tohumları ise riyâ, süm'a (Gösteriş, duyulsun ve söylensin diye yapılan işler) ile yahut başa kakarak, minnet altında bırakarak onları ezmemeli, yok etmemelidir. Tam tersine; salih amellerle, şükürle, gözyaşı ve ihlâs ile o tohumları sulamalıdır ki, mahsul ve meyve alınabilsin.

H İ K Â Y E

Vaktiyle bir ülkede iki kardeş vardı. Bunlardan büyüğü âbid, zâhid ve salih bir kimseydi. Allahu tealâ'nın emrettiği bütün ibadet ve tâ'ati elinden geldiği ve gücünün yettiği kadar yerine getirmeğe çalışır, nehiyelerinden şiddetle kaçınırdı. Yalnız, Allah yolunda gaza etmemişti ve bundan dolayı hatırladıkça üzülürdü. Günlerden birgün, o ülkede gaza ilân olundu ve bütün ehl-i iyman gazaya gitmeğe hazırlandılar. Savaşa gitmeğe bedeni kudret ve takatleri olmayanlar da, hazırlanan gazilere silâh, yiyecek, giyecek veya binecek yardımı yapmak suretiyle cihad ecrinden nasiplerini alınağa çalışıyorlardı. Sözüünü ettiğimiz iki kardeşten büyüğü de can ve gönülden arzuladığı gazaya katılarak şehitlik rütbesini ihraz veya hiç olmazsa gazi unvanını alarak Allahu tealâ katındaki derecesini yükseltmek niyyet-i hâlisanesiyle hazırlığını yaptı ve kardeşini yanına çağırarak:

— Ben, gazaya gidiyorum, onun için yengeni sana emanet ediyorum. Eğer, şehit olursam onu son nefesine kadar koru ve kolla, yok gazi olup dönmek nasibimde varsa, ben avdet edinceye kadar bütün ihtiyaçlarını temin et... Namus ve mukaddesatım olan yengeni evvel Allah sana emanet ediyorum, dedi ve islâm gazileriyle cihada iştirak etmek üzere yola çıktı.

Aradan bir zaman geçti, şeytan genç adamı igvâ ve igfale başladı. Yengesi genç ve güzel bir kadındı. Kocası da gazaya gitmiş olduğuna göre pek alâ kendisine râm olabilirdi. Günlerce, fırsat kolladıktan sonra bu kötü niyyetini nihayet yengesine de açıkladı. Namuskâr, ırz ve iffet sahibi ve gazaya giden kocası kadar iymanlı bir kadın olan kadıncağız, bu umulmadık ve beklenmedik çirkin teklif karşısında şaşırıp kalmıştı. Kayın biraderine nasihat etmeyi uygun buldu ve ona:

— Senin teklifinden, Allahu tealâ'ya sığınırım. Kaldı ki, ağabeyin beni sana Allah için emanet etti, hiç emanete hıyanet olur mu? Bu kötü ve çirkin düşünceyi kafandan sil ve at, ben de bunu hiç duymamış ve işitmemiş olayım. Hem, sana söz veriyorum, bu mes'eleden ağabeyine aslâ bahsetmeyeceğime de yemin ederim. Benden elini çek ve bunu unut, ağabeyinin ırzı senin de ırzın demektir. Hem unutma ki, kocam şu ânda din ve devlet düşmanlarının karşısında bulunuyor ve ben bir mücahit karısı olmakla öğünüyorum. Kendine acımiyorsan, bana acı ve böyle çirkin bir fiili ikimize de lâyük görme... Hemen Allahu tealâ'ya tövbe ve istigfar et, o gafur ve rahiymdir, tövbeleri kabul edicidir, umarım ki seni de affeder. Allahu tealâ'dan kork ve hesap gününü de unutma, ne sen teklifte bulunmuş ol, ne de ben bu teklifini duymuş olayım, bunu ikimiz de unutalım ve aramızda bir sır olarak tutalım. Ağabeyin burada yoksa, âlemlerin Rabbi her işimize vâkıftır, dedi.

Fakat, adamın bu haklı ve yerinde öğütlere kulak verecek hali yoktu. Şehvet hırsı bütün benliğini sarmış, ondaki utanma, mahcup olma, vazgeçme duygularını temelinden sarsmıştı. İşi daha da azıttı ve zavallı kadıncağıza:

— Ya teklifime razı olursun, yahut başına gelecekleri sen bilirsin, tehdidiyle gözdağı vermeğe bile kalkıştı.

Biçare hatun, her ne kadar diretti ve:

— Hayır, ben ölürüm de düşman karşısında savaşan kocamın namusuna halel getirmem ve sana hiçbir zaman teslim de olmam, dediyse de mel'un adam:

— O halde sen bilirsin, dedi. Bundan sonra başına gelecekleri sen düşün!...

Yengesi de bu açık tehdit karşısında yılmadı ve:

— Ne yaparsan yap, Rabbim benim intikamımı sende koymaz, herkes yaptığı kötülüğün cezasını ergeç görür, diye kesti-rip attı.

Yengesinin bu haklı direnişi karşısında, hırsından kuduran hain kayın birader, dört tane yalancı şahit tedarik etti ve kendi ayarındaki bu sefih insanları tanık göstererek kadıya müracaatla zavallı mâ'sum kadıncağızın zinâ ettiğini ileri sürdü. Bunda muvaffak da olarak adaleti de yanılttı ve bu yalancı şahitlerin ifadelerine dayanarak zinâ ettiği iddia ve isbat edilen o mâ'sumenin recmedilmesine, yani yarı beline kadar toprağa gömülerek taş atmak suretiyle öldürülmesine karar aldı.

İslâm şeri'atine göre, başından nikâh geçen kimse ister kadın, ister erkek, zinâ ettiği dört şahitle ispatlandığı takdirde yuvarıda anlattığımız şekilde taşlarla öldürülür, başından nikâh geçmemişse yüz değnek vurulur ve halka teşhir edilirdi.

Yalancı şahitlik ederek dünya mahkemesinde mâ'sum ve afif bir kadını zinâ gibi çok ağır bir suçla itham eden gafiller ve hainler, asıl büyük adalet gününde, huzur-u ilâhîde ve o mahkeme-i kübrâ'da kendilerini mahkûm ettirdiklerinin farkında değillerdi. Zira, ehl-i irz ve iffetten olan bir kadına zinâ isnâd etmek kebâ'ir dediğimiz büyük günahlardandır ve bunu irtikâp edenler, dünya ve âhirette Allahu tealâ'nın lâ'netine uğraırlar:

أَنَّ الَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ الْغَافِلَاتِ
الْمُؤْمِنَاتِ لَعْنُوا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

Innelleziyne yermûn-el muhsanat-il gafilât-ll mü'minâti lû'nu fid-dünya
vel-âhireti ve lehüm azabün azlym...

En-N0r : 23

(Onlar ki, iftira edildiklerinden habersiz, hür ve afif mü'min kadınlara isnat ve iftira ederler. Dünyada da âhirette de Allahı tealâ'nın rahmetinden tardedilmiş, ilâhi lâ'nete uğramışlardır. Onlar için pek büyük bir azap da vardır.)

Evet, hükm-ü celili ilâhi budur ve mutlâka böyle olacaktır. Biz, hikâyemize devam edelim:

Mâ'sum kadıncağızı, hükmün infaz edileceği yer olan bir mezarlığın yanına getirdiler ve o afifeyi göğsüne kadar bir çukura gömdüler, ilk taşı kayın biraderi olacak hain attı ve hazır bulunanlar da dünya mahkemesinin hükmünü yerine getirebilmek gayretiyle taşlamağa devam ettiler. İyman ve hayâ ile dopdolu biçare hatun kan revan içinde kaldı ve bir süre sonra o âna kadar dimdik duran başı öne doğru eğildi, nefesinin kesildiğini ve öldüğünü zannettiler ve halka ibret olması için o halde bırakarak herkes işinin gücünün başına döndü.

Akşam olmuş ve hava kararmıştı. Meş'um bir iftiraya uğrayan kadıncağız henüz ölmemişti, inliyordu. Oradan geçen merhametli bir zat, işin farkına vardı ve hatunu oradan çıkararak konağına götürdü, yaralarını ilâçlayarak sardı, günlerce tedaviden sonra kendisine geldi ve başından geçenleri kendisini kurtaran ve iyileştiren zata ağlayarak anlattı. Konak sahibi, bu haliyle onu geri göndermenin uygun olmayacağını düşünerek kendisini alkoydu ve ev işlerinde eşine yardım etmesini istedi. Gel gelelim, talihsizlikler zavallı kadıncağızın yakasını bırakmıyordu. İşin iç yüzüne vâkıf bulunan bir zenci köle, sağlığını kazandıkça güzelliği meydana çıkan kadıncağıza göz koydu ve bir fırsatını bularak ona tecavüz etmek istedi. Kadın onu şiddetle reddederek:

— Ben, namusum uğruna bu hallere düştüm, ırz ehli ve evli bir kadını, benden elini çek, dediyse de dinlemedi. Gözleri dönen zenci köle işi gittikçe azıttı ve kadına:

— Bana teslim olmazsan ben de sana yapacağımı bilirim, tehdidini savurdu. Bu kadarıyla da yetinmeyerek evin hanımına gitti ve :

— Ah benim altun yürekli hanımım, beyefendi bu günah-

kâr kadını evimize neden getirdi biliyor musun? Seni boşayacak ve onu nikâhlayacak, haberin olsun sadakatim dolayısıyla seni uyardığımı sakın kimseye belli etme, dedi ve o mâ'sumeyi evin beyi ile sevişirlerken gördüğünü yeminlerle temin etti.

Evin hanımı kıskançlıktan deliye dönmüştü. Kocasına:

— Bu evden ya o günahkâr kadın gider ya da ben!... diye diretti. Adamcağız her ne kadar:

— Yapma hanımcığım, vallahi yalan bunlar. Bu hatun afife ve ırz ehlidir ve evlâdım yerindedir. Sen benim karımsın ve çocuklarımın anasisin. Ne o hatun bana varmayı ne de ben onu nikâhıma almayı düşünemeyiz. Biçare, bir iftiraya kurban olmuş, bugün ırz ve iffetini koruyacak kimsesi de yok, dediyse de eşini iknâ edemedi. Evinin barkının yıkılmaması için, hayatını kurtarıp sağlığına kavuşturduğu kadıncağıza biraz para verdi. ve:

— Kusura bakma kızım, dedi. Görüyorsun ki, olmayacak bir mes'eleden evim yıkılacak, Allahu tealâ sana yardımcı olsun, var başının çaresine bak...

Kendisine ikinci defa iftira eden zenci köle, kapı aralığında ona:

— Bana teslim olmadın ama, seni dışarıda bekleyen yüzlercesi var, diyerek iğrenç fiilini açıkladı. Kadıncağız, Hakka tevekkül ederek nereye ve ne tarafa gideceğini bilmeksizin yola koyuldu. Bir müddet sonra, bir yolun kenarında halkın toplanmış olduğunu gördü ve yanlarına sokuldu. Bir adamcağızı, merkebe ters bindirmişler, herkese teşhir ediyorlardı. Bu cezanın sebebini sordu ve adamın birisine borçlu olduğunu, fakat borcunu ödemediğini, bu yüzden alacaklısının da adamın boynuna (MEDYÛN VE MAHCÛZ) yaftası asarak kendisini teşhir ettirdiğini öğrendi. Borcu ödendiği takdirde bu cezasının bağışlanıp bağışlanmayacağını sordu ve müsbet cevap alınca, konak sahibinin kendisini uğurlarken verdiği paradan o adamın borcu miktarını ödedi ve borçlu salıverildi. Kadıncağız şaşkın ve fakat mütevekkil yoluna devam ederken, borcunu ödeyerek teşhir edilmekten kurtardığı adamın peşinden geldiğini farkettiler.

O kimse, kadının yanına yaklaştı ve kendisine teşekkür etti. Kadın da kendisine:

— Ben, bunu Allah rızasıyçün yaptım. Bana yapılan bir iyilik dolayısıyla insanlara borçlanmıştım, seni o cezadan kurtarmakla, insanlığa o borcumu da ödemiş oldum, dedi.

Fakat, tıyneti bozuk adam sinsi sinsi gülümseyerek:

— Sen bu palavraları başkasına anlat, cevabını verdi. Ben, senin beni neden kurtardığını biliyorum. Çünkü, bana âşiksın ve bunun için de benim olacaksın, diyerek tecavüze yeltendi. Kadın:

— Büyüklerimiz, zâlime yardım etme, sonra yardım ettiğin o zâlimin şerrine uğrarsın derlerdi. Bu sözün hak ve gerçek olduğunu bilirdim ama, ne yazık ki senin böyle bir zalim olabileceğini bilemedim. Senin bana yaptığın teklife râm olmaktan ve Rabbime isyandan korkarım, ne senden ve de tehditlerinden korkmam, dedi ve çekişe çekişe deniz kenarına geldiler. Orada, kereste yüklü bir gemi bulunuyordu. O zâlim adam kadıncağıza:

— Madem ki bana teslim olmadın, ben de seni şimdi bu gemicilere satayım da gör, dedi ve gemicilere dönerek:

— Bu kadın benim cariyemdir, isterseniz size satarım, teklifinde bulundu. Genç ve güzel kadını çok beğenen gemiciler de pazarlık ederek kadını adamdan satın aldılar. Bağırıp çağırarak, istimdat etmek faydasızdı, aynı tevekkülle gemiye doğru giderken, o hain ve zâlim adam kadıncağızın kulağına:

— Bana teslim olmadın ama, sana şimdi yirmi kişi sahip olacak, diye fısıldadı ve paraları aldığı gibi sür'atle oradan uzaklaştı. Kadıncağız, gemicilere cariyeye olmadığını, hür ve evli bir kadın olduğunu, ehl-i ırz ve iffetten bir kadına böyle bir müamelenin caiz olamayacağını anlatmak istediye de dinletemedi. Gerçekten yirmi tane azgın gemicinin arasında kalmıştı. Ne yapacağını ve nasıl kurtulacağını düşünürken, gözlerinden yaşlar boşandı ve ellerini dergâh-ı bârigâh-ı ahadiyyete açarak ni yazda bulundu:

— Yâ Rab! Ben âciz bir kulunum, sen ise âcizlerin yegâne melce'i ve yardımcısısın. Sana dayandım, sana güvendim ve şu âna kadar ırzımı, iffetimi ve namusumu korudum. Başıma ge-

len bunca felâket ve musibetlere sabrettim. Sana, hiçbir zaman şikâyette bulunmadım. Ama, artık sana sığınyor ve senden yardım diliyorum. Benden yardımını esirgeme, bana imdat ve merhamet eyle Allahım...

Mazlûmun duası ile Allahu tealâ arasında hicap yoktur. Mazlûm, kâfir dahi olsa Allahu azim-üş-şân yine imdadına yetişir. Netekim, bu mü'mine ve muvahhide hatunun da duası derhal müstecap olmuştu. Kendisini, o zâlimden satın alan gemiciler, bir ânda birbirlerine düşman kesilmişler:

— O kadın benimdir, onu ilk gören ve parayı vermeyi teklif eden benim...

— Hayır, benimdir ölürüm de onu hiçbirinize kaptırmam.

— Siz, ikiniz de avucunuzu yalayın, kadın benim olacaktır.

Münakaşa ve münaza'asıyla kıyasıya döğüşmeğe başlamışlardı. Düşenler, yaralananlar, kan revan içinde kalanlar, vahşi kurt sürüleri gibi tekrar tekrar birbirlerine saldırıyorlardı. Bu kanlı boğuşma sonunda gemicilerin hepsi ölmüş, yalnız birisi ayakta kalmıştı ki, sendeleyerek kadıncağıza doğru yaklaşırken o da dengesini kaybederek denize yuvarlanmış ve civarda toplanan köpek balıkları tarafından parçalanıvermişti.

Evet, denizlerde ve dağlarda bulunan canavarlar, gözlerin görmediği mikroplar, rüzgâr, ateş, su ve benzerleri Allahu tealâ'nın ordusudur. Mevlây-ı müte'al, kimi kahredecekse bunlardan veya benzerlerinden birisini o kimseye, o kavme veya o millete musallat eder, o kimseyi, o kavmi ve o milleti helâk eyler. Mülkün tamamı, Allahu azim-üş-şânın yed-i kudretindedir. Onun iradesi olmaksızın bir yaprak bile kıpırdayamaz. Herşey, onun iradesi ve dilemesiyle olur, herşey onundur... Akıl ve göz sahipleri için bunun böyle olduğu âşikârdır.

Hikâyemize devam edelim:

Kadıncağız, koca gemide yalnız başına kalmıştı. Lâtif bir rüzgâr, gemiyi enginlere doğru çekip götürüyordu. Zira, deniz, rüzgâr ve gemi böyle emir almışlardı. Görünmeyen kuvvetler, gemiyi idare ediyorlardı, senin vücudünü de götürdükleri gibi!..

Böylece, o koca gemi gece gitti, gündüz gitti, gitti de gitti... Gemi gidedursun; namus ve iffeti uğruna türlü musibetlere ve

belâlara giriftâr olan o pâkizeye Allahu tealâ'ya tevekkülü, kocasına vefa ve sadakati, her türlü meşakkate ve mihnete tahammülü ve sabrı berekâtıyla velilik rütbesi bahş ve ihsan buyuruldu ve taraf-ı ilâhiden kendisine:

— Vasıl olacağın limanın bulunduğu ülkenin hükümdarına bu gemiyi hediye et... Sana bir zaviye vermesini kendisinden iste ve o zaviyede tabiplerin tedaviden âciz kaldıkları hastaların şifa bulmaları için sana ŞÂFÎ ism-i celilimin tecelliyatını bahşettim. Cüzzâmlı ve baraslı hastaları oku, senin nefesinle onlara şifa ihsan edeceğim. Yalnız, okuduğun hastalara:

— Allahu tealâ'ya karşı işlediğin hangi isyandan ötürü bu derde müptelâ olduğunu söylersen, şifa bulursun. Yalan söyleyecek olursan, şifadan ümidini kes, dersin... Seni, bu rütbeye eriştirdim, benden razı mısın? ilhamı zuhur edince, o âhîret hatunu:

— Yâ Rab!... Senden nasıl razı olmam ki, sen bir kula bir şeyle tecelli ettiğin halde o kul senden razı olmazsa, o kul mudur? niyazında bulundu.

Bir sabah, gemi büyük bir şehrin limanına girerek durdu. Gemiye gelen memurlar kadından niçin geldiğini ve ne istediğini sordular. Kadın onlara:

— Bu gemi, yükü ile birlikte bu ülkenin sultanına hediyemdir. Kendisine haber iletiniz, lûtfen bu hediyemizi kabul buyursunlar, cevabını verdi.

Mes'eleyi, hükümdara arzettiler. Kadını huzuruna kabul etti, teşekkürden sonra bir arzusu olup olmadığını sordu. O ülkede orman bulunmadığı için, kereste gayet kıymetli sayılıyordu. O cennet hatunu sultana:

— Adaletle saltanatınızda daim olmanızı dilerim, dedi. Bana küçük bir zaviye yaptırarak vakfetmek lûtfunda bulunursanız, benim için kâfidir.

O zaman, hükümdar kendisine dedi ki:

— Sana o zaviyeyi açmanı emreden, bana da o zaviyeyi yaptırarak hediye etmemi emreyledi.

Sultanın emriyle derhal bir zaviye yapıldı ve o veliyyeye teslim edildi. Yerleşir yerleşmez, kendisine taraf-ı ilâhiden bahş

ve ihsan buyurulan şifa kudretini bütün ülkeye ilân ettirdi. Yüzlerce kör, cüzzâmlı ve hasta zaviyeye akın etmeğe başladılar. Bu belâ ve musibete neden ve nasıl giriftâr olduklarını dosdoğru söylemek şartıyla şifaya kavuştular, memnun ve mesrur yurtlarına ve yuvalarına döndüler. Anadan doğma kör olanlar, günah işlemediklerini, böyle doğduklarını söylüyorlar, o cennet hatunu:

— Sözün doğru ise, ŞÂFÎ olan Allahu tealâ sana şifa bahş ve ihsan buyursun, diyor ve BİSMİLLAH ile gözlerini meshe-derek hemen gözlerini açıyordu. O zavallıların karanlık dünyaları, Hakkın nuruyla nurlanıyor ve aydınlanıyordu.

Veliyye, bu işi aldığı emir gereğince daima bir perde arkasında oturarak yapıyordu. Artık, şöhreti yerleştiği ülke sınırlarını da aşmış ve çok uzak ülkelere kadar ulaşmıştı. Çok uzak ülkelerden yıllarca dertlerine derman bulamayan hastalar, akın akın o şehre koşuyor ve şifaya kavuşuyordu.

Biz dönelim, o mübarek hatunun bıraktığı ülkeye:

Kendisine ilk ihanet eden hain kayın birader başta olmak üzere, yalancı şahitlik eden dört mel'un, kadınıcağızı ikinci barınağı olan zatın konağından tasallût ve tecavüzüyle koğulmasına sebeb olan zenci köle, kendisini borçlusunun elinden kurtardığı halde onu cariye diye gemicilere satan haydut da cezasız kalmamış ve hepsinin gözleri kör olarak yaptıkları kötülüğün ve haksızlığın azabını daha bu fâni âlemde iken çekmeğe başlamışlardı.

Evet, yapılan kötülük ve haksızlıkların cezası bazen hemen zuhura gelebilir. Fakat, ekseriya te'cil ve te'hir olunur. Fakat, mutlâka cezasız kalmaz ve kötülük edenler ergeç azaba duçar olurlar. Onun için, insanoğlu her zaman tövbe ve istigfar etmeli, salih ameller işlemelidir ki, hasenât seyyi'atı giderir:

إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ

İnnel-hasenâti yüzhibnes-seyyi'ât...

H0d : 114

(Hasenât büyük günahlardan gayri seyyi'eleri giderir).

Kadıncağzın kocası, gazadan dönmüş gerçekten arzuladığı GAZİ rütbesini almıştı. Allahu tealâ, gazilerin atlarının ayak tırnaklarının çıkardığı kıvılcıma kasem etmektedir ki, ne büyük bir şeref!...

وَالْعَادِيَاتِ ضَبْحًا فَالْمُورِيَاتِ قَدْحًا فَالْمُغِيرَاتِ صُبْحًا
فَأَشْرَبَتِ نَقَمًا فَوَسَطْنَ بِهِ جَمْعًا

Vel-âdiyati dabhan fel-mûriyâti kadhen fel-mugiyрати subhen fe-eserne
bihi nak'an fe-vasatne bihi cem'an...

El-Âdiyât : 1 - 5

(Gaza meydanlarında nefes nefese koşan atlar hakkıyçün, tırnakları ile taştan ateş çıkararak atlar hakkıyçün, sabahleyin baskın eden ve tozu dumana katarak düşman ordusunu yaran atlar hakkıyçün...)

Evet, o koca mü'min ve koca gazi yurduna ve yuvasına dönmüş ve kardeşine eşinin ne olduğunu sormuştu. O insanlığın yüz karası mel'un, utanmadan ve sıkılmadan ağabeyisine de aynı yalanı tekrarlamış ve yengesinin kötü yola düştüğünü, kendisini zinâ ederken suçüstü yakaladığını, adaletin tahakkuk ve tezahür ederek recmolunmak suretiyle cezayı sezâsını bulduğunu anlatmaktan çekinmemişti. Adamcağz, bu habere şaşmış kalmış: «Fe-sübhanallah! Oysa, iyi bir kadına da benzerdi. Demek şeytana uydu ve cezasını buldu...» diyerek bir daha evlenmek şöyle dursun, kadın lâfını ağzına bile almaksızın, ibadet ve tâ'atine devama başlamıştı. Zâhirde kardeşi ve bâtında düşmanı olan hain kardeşiyle hayatını sürdürmeğe devam ediyordu. O ırz ve iffet düşmanı, o kendisine emanet edilen mâ'sume kadına göz koyarak türlü belâ ve musibetlere iten o alçak, elbette cezasız kalmayacaktı ve netekim bir sabah kalkınca gözlerinin kör olduğunu anlamıştı. Evet, görmüyordu ve bu haliyle de yine ağabeyisinin başına belâ olmuştu. Adamcağz, karısının felâketiyle kahrolurken kardeşinin de kör oluvermesi ayrı bir musibetti. Yalnız, o ırz düşmanı müfteri mi? Hayır!... Ona yalancı

şahitlik eden dört mel'un, zenci köle, borcundan halâs ederek teşhir olunmak zillet ve mahcubiyetinden kurtardığı halde tassallût eden ve onu gemicilere satan sahtekâr, gözlerini kaybetmişler ve daha bu âlemde iken zulmete gömülmüşlerdi.

O cennet hatununun şöhreti, bunların buldukları ülkede de duyulmuştu. İlk ceza olarak göz nurunu kaybeden hain, ağabeyisine yalvarıyordu:

— Sen bilirsin ağabey!... Şu herkesin dillerine destan olan hatuna biz de gidelim, ola ki derdime derman bulurum. Söylenildiğine göre, anadan doğma kör olanları, c'izzâmlıları, baraslıları bile iyi ediyormuş. Herşeye razıyım, tek şu gözlerim açılınsın, diyordu.

Nihayet, iki kardeş yola düştüler, az gittiler, uz gittiler dere tepe düz gittiler, kona kalka, yorula inleye yollarına devam ettiler. Bir gece, bir konağa misafir oldular. Konak sahibi bunlara i'zâz ve ikram etti ve seyyahat sebeplerini sordu. Mes'eleyi öğrenince:

— Benim de zenci bir kölem var, dedi. Yıllardır sadakatle hizmet ederdi. Fakat, geçenlerde onun da gözleri görmez oldu. Acaba kendisine yolda refakat edecek ve hizmetinde bulunacak birisini katsam ve bütün masraflarını da ödesem bu zavallıyı da beraber götürür müsünüz?

İki kardeş buna da razı oldular. Zenci köleyi de beraberlerine alarak tekrar yola koyuldular ve sonunda o azizenin yerleştiği ülkeye vardılar, sordular ve zaviyesini buldular. Tıklım tıklım dolu idi. Yanına giren hastalara:

— Soracağım sorulara doğru cevap verirsen gözlerin açılır. Yalan söylersen, ömür boyu kör kalırsın, ihtarında bulunuyor ve sonra soruyordu:

— Allahu tealâ'ya isyanda bulundun mu? Kullardan AH aldın mı?

Hasta, yaptığı hata veya günahı söylüyor: o zaman azize:

— İlâhi!... Bence meçhul, sence malûm... Bu zat doğru cevap veriyorsa gözlerini aç ve kendisini affu mağfiret buyur. Yalan söylüyorsa, onu senin adaletine terkettim, diye niyazda bulunuyordu. Eğer, hasta doğru cevap vermişse gözleri görmeyen

görmeye başlıyor ve başka bir hastalığı olanlar da derhal şifaya kavuşuyordu.

Günlerden bir gün, kocasıyla kayın-biraderinin ve kendisine tasallût ve iftira eden zenci kölenin geldiklerini gördü, âdeti üzere perde arkasından kocasına, soracağı soruları kendisinin de dinlemesini bildirdikten sonra, hain kayın-biraderine mutâd sorularını yöneltti. O zalim adam :

— Ağabeyimin yanında konuşamam, cevabını verdi.

Veliye, kendisine cevap verdi :

— Öyle ise gözlerin açılmaz ve ömrün oldukça kör kalırsın, dedi ve zenci kölenin getirilmesini emretti. Aynı suale muhatap olan zenci köle ağlayarak anlatmağa başladı :

— Benim salih ve âbid bir efendim vardı. Bir gece, konağa bir iftira neticesi recmolunmak cezası verilen yarı baygın ve yaralı bir kadın getirdi. Günlerce onun tedavisiyle meşgul oldu ve sıhhatine kavuştu. Kadın, fevkalâde güzeldi. Şeytana uydum ve kendisine olmayacak tekliflerde bulundum. Şiddetle reddetti ve ırz ve iffetini koruyabilmek için bu hallere düştüğünü, evli olduğunu, bir iftiraya maruz kaldığını söyledi. Gözümü, hırs ve şehvet bürümüştü, ondan gayri kimseyi göremiyordum, bunun için de bir gölge gibi peşinden ayrılmadım ama, kadın aslâ razı olmadı ve her defasında beni reddetti. Nihayet, evin hanımının kıskançlık damarlarını tahrik edecek yalanlar ve iftiralar uydurarak o zavallı hatunu sokağa attırdım. Allahu tealâ'ya isyanım çoktur ama en büyük günahımın bu olduğu kanaatindeyim. Çünkü, o biçare gittikten bir süre sonra gözlerim kapandı ve görmez oldum. Dünya benim için karardı, dedi.

Veliye, zenci köleyi tasdik etti :

— Aşkolsun, doğru söyledin, dedikten sonra :

— Yâ Rab!... Bu kulun doğru söylüyor, gözlerinin nurunu lûtfet kendisine iade eyle, niyazında bulunur bulunmaz, zenci köle :

— El-Hamdü lillah, görüyorum... Görüyorum!... diye inleyerek Rabbil-âlemiyne hamd-ü senâ ve o veliye'ye de teşekkür-

ler etti. Üzerinde bulunan ne kadar kıymetli eşya varsa hepsini, o azizenin huzuruna takdim etti ve fakat :

— Sen bir kölesin, al bunları ve esaretten kurtul, Allahu tealâ'ya kulluk et ve bir daha da Hakka âsi olma, cevabıyla ayrıca irşada kavuştu.

Daha sonra, yine kayın-biraderine dönerek :

— Hâlâ konuşmayacak mısın? diye sordu. Konuş ki, gözlerin açılsın...

Hâ'in kör, ısrar etti :

— Ağabeyim dışarı çıksın, o zaman konuşurum...

Veliyye kendisine cevap verdi :

— Ağabeyinin yanında konuşmaktan hayâ ediyorsun da herşeyi hakkıyla gören ve bilen Allahu tealâ'nın huzurunda işlediğin kötülük ve haksızlıklardan hayâ etmiyor musun?

Kör kayın-birader, ağlayarak anlatmağa başladı. Yengesine karşı ötedenberi meyil ve alâkası olduğunu, ağbeysinin gazaya gitmesinden yararlanarak bu kötü ve iğrenç tasavvurunu kuvveden fiile çıkarmağa yeltendiğini, çok afif ve dürüst bir kadın olan yengesinin kendisini şiddetle reddetmekle beraber, tövbe ve istiğfar etmesi şartıyla bu işin aralarında bir sır olarak kalacağını da temin ettiğini, bu hak teklife de yanaşmadığını ve nihayet dört yalancı şahit bularak yengesine zinâ suçunu isnad ve isbat ettiklerini ve o namuslu kadının recmolunmasına kadar gittiklerini hikâye etti ve bu körlük beliiyesinin de bu isnad ve iftirasının bu korkunç kötülük ve haksızlığının cezası olduğunu bildiğini ilâve etti.

Bütün bunları, büyük bir sabırla dinleyen veliyye onu da tasdik ederek :

— Evet, doğru söyledin... Sana, bu kötü isnad ve iftiranda yalancı şahitlik edenler de senin gibi kör olmuşlardı, onlar da geldiler ve onlar da doğru konuştular ve bu sayede de gözleri açıldı, dedi ve :

— İlâhi!... Suçlarımı itiraf eden bu zavallının da gözlerini aç, diye niyazda bulundu ve kayın-biraderin de gözleri o ânda açılıverdi.

Gazi ağabey ise, bütün bu itirafları dinledikten sonra ne yapacağını bilemiyordu. Günahkâr kardeş de, ağabeyisinin yüzüne bakamıyordu. Sanki, mahkeme-i kübrâ kurulmuş, yerlerin ve göklerin mâlikî ve hâkîmî Allahu zül-celâl vel-kemal hazretleri KADI olmuş, suçluların ayıpları ortaya dökülmüş, günahkârlar Enbiyâ ve Evliyâ yanında mahcup ve perişan olarak yüzleri kararmış gibi müfteri kayın-birader de defterini okumuştı. Şu kadar ki, gözleri açılmadan defter-i â'malini okuyan bu gafil, gözleri açılınca bu kara yazıyı ağabeyisinin nefret taşan yüzüne bakarak okuyuvermiş ve o suretle meclisten çıkarak gözlerden kaybolmuştu.

Gazi, ruhsat alıp çıkmaya hazırlanırken, veliyye kendisine:

— Siz, biraz durunuz... demiş ve saklandığı perdenin arkasından çıkarak yıllardır hasretini çektiği kocasını ayağına kadar lûtf-u Rabbanisiyle gönderen ve düşmanlarının âkîbetlerini de ona gösteren Allahu teâlâ'ya secde-i şükür etmiş ve böylece ırz ve iffetini isbat etmişti. Daha doğrusu, eğriler cezalarını ve doğrular mükâfatlarını bulmuşlardı...

**Dedi bana bir pîr pişman olursun,
Sırrın açma Haktan gayrı bir yerde,
Vücudün mülküne sultan olursun,
Sabredersen Eyyub misali derde...**

Her doğru necat ve selâmete, her eğri ve kötü de musibet ve felâkete doğru gitmektedir. Doğrular, bu gidişleriyle ergeç menzil ve maksutlarına erecek ve kötüler de önünde sonunda belâlarını bularak cezalarını görecektir. Dünya ve âhirette necat ve selâmete ermek isteyen, Allahu tealâ'ya karşı yaptığı işyanlara tövbe etmeli, işlediği günahlara pişman olmalı ve salih ameller işlemelidirler. Kime vurmuşsa, kimin haksız olarak malını almışsa, kimin hakkına eli, beli ve diliyle tecavüz etmişse, o mazlûmlar yakalarına yapışmadan. Hak celle ve alâ kendilerini hesaba çekmeden, zulmettikleri veya haksızlıkta buldukları kimselerin rizalarını almalı ve her insan bu bakımdan devamlı olarak kendisini hesaba çekmelidir. Son pişmanlık aslâ

fayda vermez ve ölümden sonra ağlayıp sızlamak, yanıp yakınmak yarar sağlamaz.

Dünya hayatı bizleri aldatmasın kardeşlerim... Mal, makam, rütbe, sıhhat, gençlik, güzellik hepsi ama hepsi gelip geçicidir. Sonunda, hayattan ölüme, rahat döşekten kara toprağa, aydınlıktan karanlığa girmek ve bütün varlıklardan soyunmak var. Dünyanın, son elbisesi kefen, son tahtı musallâ, son bineği tabut ve son menzili mezardır. Nice yüksekte uçanlar yere indirildiler de, helâk olup gittiler. Nice gülenler ağladı... Nice yanan ocaklar söndü... Sorarım sizlere, bu dünya hayatı kime kalmıştır? Kime ebedi mülk olmuştur? Bastığın toprak, hangi kahramanın mezarıdır biliyor musun? Çiğnediğin yerde, önünde kralların diz çöktüğü gül yüzlü bir güzelin yatmadığını nereden biliyorsun? Açıp bakabilsek, o eşsiz güzellikten, uğruna mallar ve canlar feda edilen o muhteşem kadın veya kızdan artakalan, bir kaç parça kemikten başka nedir? Nice devletleri, nice milletleri bu kara toprak yuttu, zaman değirmeni nice medeniyetleri öğüttü... Öğütmekle de kalmadı, toz etti ve havaya savurdu.

Hani, nerede Allahu tealâ'nın keremine mazhar olan insanların babası Âdem aleyhisselâm? Nuh neciyullah nerede? İbrahim halilullah nerede? Hak yoluna boyun veren İsmail aleyhisselâm nerede? Hani, Hak yoluna türlü cefaya katlanan Circis, nerede güzelliğiyle güneşi karartan, ayın nurunu mat eden Yusuf hani? İsa aleyhisselâm nerede? Musa aleyhisselâm nerede? Kabirleri bile bilinmeyen peygamberler nerede? Şarka ve garba hükmeden İskender'ler, adaletiyle, ihtişamıyla göz kamaştırılan melikler ve sultanlar nerede? Dünyaya sığmayan, insan kellelerinden ehramlar yapan hükümdarlar, (Ben sizin yüce Rabbinizim!) diyen fira'unlar, hakkı kabul etmeyen Haman'lar nerede? Süleyman peygamber aleyhisselâmın mülkü nerede? Şâirler, edipler, mütefekkirler, müfessirler, muhaddisler, müctehitler, müdekkikler nerede? Nerede o âbidler, zâhidler, salihler? Hani o ünlü kahramanlar, yol boyunca başlarına çiçekler saçılan muzaffer kumandanlar, ülkeler, kaleler, beldeler fethedilenler nerede?

Yediler, içtiler, gezdiler, tozdular, ağladılar, güldüler, evlendiler, çoluk çocuk sahibi oldular, sevap işlediler, günah işlediler, adaletle hükmettiler, zulmettiler, uçsuz bucaksız denizler geçtiler, füzelerle gökyüzüne uçtular ama sonunda hepsi de birer birer bâki ve ebedî âleme göçtüler. Toprağa düştüler, çürüdüler, eridiler ve gözlerden kayboldular.

Unutmayalım, bizler de tıpkı onlar gibi olacağız ve birgün mutlâka öleceğiz. Elbette, doğduk ya öleceğiz. Evvelimiz olduğu gibi elbette bir de sonumuz var. Şu halde, nedir bu hırs? Nedir bu aç gözlülük? Yemeğe kanmayan bir ağız, bir türlü dolmayan ve doymayan bir karın... Fâni'sin ve fâni olduğunu da biliyorsun. Öyle ise, bâki olan Allahu tealâ'ya isyanın ne? Sırtına, zayıf ve cılız omuzlarına yüklendiğin isyan, günah ve kötülük hamulesini taşımak için TIR kamyonları, marşandiz trenleri yetmez... Şu ağır hamuleden kurtulsan fena mı olur? Hafifler ve rahatlırsın. Daha bugünden taşıyamıyorsun, yarın daha da çoğalınca nasıl taşıyabileceğini hiç düşündün mü? Birgün, Allâm-ül-guyûb olan Allahu tealâ'ya döneceğiz ve orada bütün bunların hesabını vereceğiz. İşte o günü düşün, o gün için ağla, bol bol gözyaşı dök ki, bu gözyaşları belki işlediğin günah karasının bir kısmını yıkar ve arındırır.

Kişi; zulmettiği, bilerek veya bilmeyerek haksızlıkta bulunduğu kimselerin bedduasından çok ama çok korkmalıdır. Zulme uğrayan kâfir bile olsa, Allahu tealâ onun ahını koymaz. Rabbimizin zulme rızası yoktur, zâlimleri sevmez ve zâlimlere yardımcı da olmaz. Zâlimler, herhangi birisine zulmettikleri zaman iyi bilmelidirler ki, daha o ânda kendi kendilerini azaba mahkûm etmişlerdir. Eskiler, bu sebeple (Sorsalar mağduru nu, gaddâr kendin gösterir.) demişlerdir.

Bütün kötülükler, Allahu tealâ'yı unutmaktan ileri gelir. Zira, Rabbini ve Rabbinin intikamını unutan her türlü kötülüğü irtikâp eder. Bu sebeple, kul her nefeste Allahu tealâ'yı zikretmeli ve bunu kendisine görev bilmelidir. Allahu tealâ'yı fazla zikretmek imanının kemalindedir. Unutma sevgili kardeşim, nereye gitsen Allahu azim-üş-şân seninledir, seni görür ve seni bilir :

وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ

Ve hüve mâ'aküm eyne mâ küntüm...

El-Hadîd : 4

(Ve her nerede olursanız olunuz, Allahu tealâ sizinledir.)

Sahib-i şeri'at aleyhi ekmel-üt-tahiyyetü efendimiz bir Hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmuşlardır :

لِكُلِّ شَيْءٍ آيَةٌ وَآيَةُ الْإِيمَانِ ذِكْرُ اللَّهِ

(Herşeyin bir alâmeti vardır. İymanın kâmilin alâmeti de zikrullah'tır.)

Zikrullah'tan zevk almayanların, ruhları zikir gıdasından yararlanmayanların, münafık sıfatı ile sıfatlandıklarına yukarıdaki Hadis-i şeriften başka şu âyet-i kerime de güneş gibi şahittir :

وَلَا تَذْكُرُونَاهُ إِلَّا كَلِمَاتٍ

Ve lâ yezkürunallâhe illâ kelîylâ...

En-Nisâ : 142

(O münafıklar, Allahu tealâ'yı da pek az, halk arasında yalnız dilleriyle zikrederler.)

Evet, bu âyet-i kerime münafıkların sıfatını belirtmektedir. Hiyle ve huğ'a etmek, yalan söylemek, emanete hıyanette bulunmak, sözünden dönmek, gösteriş için ve halk arasında namaz kılmak, yalnız başına kaldığı zamanlar namaz kılmağa üşenmek ve gevşek davranmak, Allahu tealâ'yı pek az ve hem de yine halk arasında münkir demesinler diye yalnız diliyle zikretmek münafıkların sıfatları ve nifak alâmetleridir.

Birgün, Hâce-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz, ashab-ı bâ-safa (Rıdvanullahi tealâ aleyhim ecma'ıyn) hazretlerine hitaben :

— Ey benim ashabım, size amellerin efdali ve ibadetlerin ekmeli olan bir amel öğreteyim mi? buyurdular. Ashab-ı kiram:

— Aman yâ Resûlallah, lûtfedin öğrenelim, cevabını verince, saadetle :

— İbadetlerin ekmeli zikrullah'tır, buyurdular.

Diğer bir hadis-i şerifte de (EFDAL-ÜZ-ZİKR LÂ İLÂHE İLLALLAH = Zikrin efdali lâ ilâhe illâllah'tır.) buyurulmuştur.

Zikrullah'ın fazileti, bu âyet-i celile ile de sabittir :

وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

Ve zikrullâhe kesiyren le-alleküm tüflihûn...

El-Cum'a : 10

(Allahu tealâ'yı çok zikrediniz ki, dünya ve âhirette felâh bulasınız.)

Diğer bir âyet-i kerimede de şöyle buyurulmuştur :

وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ

Ve le-zikrullahi ekber...

El-Ankebut : 45

(Allahu tealâ'yı zikretmek, tâ'atin en büyüğü, en faziletlisi-dir.)

Uluların ulu'su ve büyüklerin büyüğü Allahu zül-celâl vel-kemal bir şeye BÜYÜK derse, onun ne demek olduğunu, ehl-i imanın iz'an ve ferasetine bırakırım.

Hepimizin bildiğimiz ve sık sık tekrarladığımız şu âyet-i kerime ne kadar veciz ve ne derece mânalıdır :

فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ

Fezkürûni ezkürküm veşküruli ve lâ tekfûrûn...

El-Bakara : 152

(Siz beni tâ'atle anın ki, ben de sizi sevapla anayım. Siz beni ni'met ve bolluk içinde anın ki, ben de sizi şiddet ve belâda anayım. Ve bana tâ'atle şükredin, mâ'siyetle küfran etmeyin...)

Yani, yerlerin ve göklerin ve yerlerle gökler arasında bilinen ve bilinmeyen, görünen ve görünmeyen âlemlerin Rabbi ve mürebbisi : (Siz, beni zikredin ki ben de sizi zikredeyim. Bu büyük ni'metimden dolayı bana şükredin. Zikr-i ilâhiyemi terkederek bana küfran-ı ni'mette bulunmayın...) buyurmaktadır.

Anlayan ve kadrini bilenler için bu âyet-i kerimede de birçok hikmetler ve sırlar gizlidir :

الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ

Elleziyne yezkûrunallahe kıyâmen ve ku'uden ve alâ cünubihim...

Âl-i-İmran : 191

(Onlar, o kâmil iman ve akıl sahipleri ayakta iken, otururken ve yanları üzerine yatarken, hep Allahu tealâ'yı zikrederler.)

Muhterem din kardeşim ve aziz hak yoldaşım!...

Allahu tealâ'yı ayakta zikreyle ki, kıyamet günü insanlar kabirlerinden kalkarak divan-ı ilâhîde el-pençe durdukları zaman Allahu tealâ da seni zikretsın...

Allahu tealâ'yı otururken zikreyle ki, kıyamet gününün şiddetinden bütün Nebî'ler dizleri üzerine oturduğu zaman, Allahu tealâ da seni zikretsın...

Allahu tealâ'yı yatarken zikreyle ki, yakın bir zamanda seni de yanın üstüne kabrine yatırdıkları zaman, amellerinle baş başa kaldığın o mühlik ânda Allahu tealâ da seni zikretsın. Rabbin, seni af ve magfiretine lâyıq kılarak cennet ve cemaline nail eylesin...

Kâmil bir mü'min, her hal ve kârda Mevlâ'sını unutmaz ve her nefeste Rabbini zikreder. Zikrullah'ın, kalbin cilâsı olduğunu, bu Hadis-i şerif kesinlikle beyan ve ilân buyurmaktadır :

جِلَاءُ الْقُلُوبِ ذِكْرُ اللَّهِ

(Zikrullah, kalbin cilâsıdır.)

Her kim, kalbini günahlardan arındırmak ve cilâlamak isterse, zikr-i ilâhiyye devam etmelidir. Zikrullah, kalbin cilâsı ve ruhun gıdasıdır. Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz :

— Allahu tealâ ve takaddes hazretlerini zikredenler, onu zikretmeyenlerin yanında, kuru otlar içindeki yeşil yapraklı ve meyveli ağaç gibidirler, buyurmuşlardır.

Kuru otların, hiçbir işe yaramadığı veya pek azının basit maksatlarla kullanıldığı ve hepsinin ekseriya yakıldığı gözönüne getirilirse, bu teşbihin ne kadar önemli olduğu meydana çıkar. Resûl-ü zişânın, Allahu tealâ'yı zikredenleri yeşil yapraklı ve meyveli bir ağaca benzetmeleri, zikrullahâ devam edenlerden ve her nefeste Allahu sübhanehu ve tealâ'yı zikredenlerden bütün mahlûkat-ı ilâhiyyenin yararlandığını iymâ ve ifade buyurmak maksadına mâ'tuftur. Hiç şüphe yoktur ki, kuru otlar hiç kimsenin işine yaramaz ama, meyveli ağaçtan kayıtsız şartsız herkes faydalanabilir.

Fakat, zikrullahâ devam edenler, bu zikirlerini yalnız dille-riyle değil, kalpleriyle de yapmağa çalışır ve zamanla buna alıştırlarsa, sonunda ÂRİF-İ-BİLLÂH ve VÂSİL-I-İLÂLLÂH olurlar. Zikr-i ilâhi, onları lâhuti âleme yükseltir, Hakkın da kendilerini zikrettiğini duyarlar ve o zevki tadarlar, Fİ-MAK'AD-I SIDK'A varırlar. Zira, zikr-i ilâhi ve Esmâ-i Rabbani gerçekten kalbin cilâsı ve ruhun gıdasıdır. Bir kalp, o gıdayı ne kadar çok alırsa o kadar nurlanır ve güzelleşir.

Ey âşık-ı sadık!

Bütün bunları düşünerek, zikrullah ve fikrullah ile kalplerimizi nurlandıralım ve süsleyelim. Zikrullah ile beslenip süslenerek nurlanan kalpler, yâr-ı hakikiye vuslât peyda ederler. Zikrullahâ devam edenler, müşahede-i cemale ererler. Zikrullah, kalplerin aynasıdır. Kisve-i mağfired olup, rahmet-i ilâhiyyenin huzuruna sebeptir. Rahmet-i sübhaniyyeyi celbeder, âhiret azı-

ğını hazırlar ve kabirde nur ve kula yoldaş olur. Sırat üzerinde de nur-u hidayettir. İyman-ı kâmile işaret ve âşık-ı billâh olma-ya alâmettir. Cehennem ateşine de siper olur. Nur hazinesinin hediyesi ve cemal-i hakkı müşahede vesilesidir. Zikrullah, umde-i râh-ı irfan ve mucib-i şükr-i sübhandır. Zikrullah, salih amellerin en kuvvetlisi, dille tadılacak şeylerin en lezzetlisi, Celâl sahibi Allahu azim-üş-şâna giden yolun kapusu ve cennetin tapusudur. Zikrullah, kulun kalbini safaya ve şeytanı cefaya iletir. İbadetlerin en âlâsı ve irfan kapusunun anahtarıdır. Zikrullah, kalplerin nuru ve gönüllerin sürurudur, kalbin ve kalıbın huzurudur. Zikrullah, enis-i can ve mûnis-i irfandır. Âriflerin âdeti, salihlerin ibadeti ve mü'minlerin ziyafetidir. Zikrullah, dünyayı unutturur, günah ve isyan işlenmesine engel olur.

Aziz kardeşim!

Allahu tealâ, eğer senin kalbini zikrullah ile süslemiş ve nurlandırmışsa, kalbini zikr-i ilâhisiyle sürurlandırmışsa, seni zikri, fikri ve şükrü ile meşgul ediyorsa, bilmiş ol ki seni zât-ı ilâhiyyesine mûnis kılmıştır. Bu takdirde, olanca saffet ve samimiyetimle tebşir eder ve müjdelerim ki, âlim-üs-sırrı vel-hafiyât sana muhabbet etmiştir, seni sevmiştir. Çünkü, Mevlâyı müte'al sevdiği kullarının dillerini ve kalplerini zikr-i ilâhisiyle süsler, onların gönül evini nurlandırır ve o kalplerini tecelliyâtı ile sürurlandırır. Zikrullah gönülde gerçekten sürurdur ve o sürurun semeresi de hakkın o kalbe tecelliyatından meydana gelen üns-ü huzurdur. Zikrullah ile, gönüller bütün kötülüklerden arınır ve pâklanır, veçh-i kadim o kalpte zahir olur. Zikrullah, kalbe nur-u inayet ve ruha meş'ale-i hidayettir. Zikrullah, bütün dertlere deva ve bütün hastalıklara şifadır. Dünya sevgisi ise, berzah-ı belâdır.

Bakara sûre-i celilesinin 152'nci âyet-i kerimesini, bir kere daha okuyalım: **(FEZKÜRÜNİ EZKÜRKÜM... = Siz, beni zikrediniz ki, ben de sizi zikredeyim...)** buyurulmuştur. Kim, Hakkı zikrederse. Hak tealâ da o kulunu zikreder. Kim, Rabbini unutursa kalbi kararır, daralır, katılaştır. Zikrullahı devam edenin kalbi ise aydınlanır, nurlanır ve yatıştır. Zikredenin kalbi uyumaz, hatta ölmez.

**Zikrederken cezbe-i Rahmani geldi gönlüme,
Fikrederken allem-el insani geldi gönlüme...**

Evet, zikrullah dilde kalmamalı ve kalbe yerleşmelidir. Zikirde dil kalbe muvafık ve mutabık olursa, kemal bulur. Zikrullah, kimya-yı saadet ve sermaye-i mâ'rifettir. Onun için, mâsi-vâyı terkederek aşk ile, şevk ile zikredenler Allahu tealâ'ya tâlip ve zikirleri de muhabbet-i ilâhiyyeyi câlip olur. Âriflerin ikap ve mâ'siyete müptelâ olmaları, zikr-i Haktan münkati olmalarının neticesidir.

Yâ Rab!... Biz, âciz ve günahkâr kullarını zikrullahta dille-riyle gönülleri birleşenlerden, zikr-i ilâhi lişanlarına ve kalple-rine yerleşenlerden, taraf-ı ilâhiyyenden zikredilmek şeref ve bahtiyarlığına erişenlerden eyle... Zât-ı ülûhiyyetini ibadet ve tâ'atle zikrederek ecir ve sevapla zikredilenlerden, tövbe ve istiğfarla zikrederek rahmet ve mağfiretinle zikredilenlerden, dua ile zikrederek lütuf ve icabetinle zikredilenlerden eyle... Seni ayakta zikreden kullarını, kıyamet günü bütün insanlar mezarlarından kalkarak huzur-u ilâhinde ayakta emr-ü ferma-nını beklerlerken salih kulların meyanında zikreyle... Seni, otu-rarak zikreden kullarını, mahşer gününün şiddet ve dehşetin-den Nebi'lerin bile NEFSİY NEFSİY feryatlarıyla diz çöktük-lerinde bağışlanmış kulların meyanında zikreyle... Seni, yanla-rı üzeri yatarken zikreden kullarını, kabirlerine yanları üstü ya-tırıldıklarında (Korkma!... Üzülme!...) tebşiratıyla müjdeleyici meleklerini göndererek zikreyle... Habib-i edibinin zikirlerin en efdalı olduğunu bildirdiği o kelime-i tayyibe-i münciyye ile LÂ İLÂHE İLLALLAH MUHAMMEDÜN RESÛLULLAH zikriyle hu-zur-u izzetine dönerek emanetini teslim, sekerat-ı mevtimizi tes-hil ve rizayı ilâhiyyeni tahsil etmek mazhariyyetine nail eyle. Cehennem'in yedi kapısını kapayan ve cennetin sekiz kapısını açan kelime-i tevhidi son nefesimize kadar devamlı surette zik-rederek can verenlerden, rahmet ve mağfiretine erenlerden, ölüm ânında cemâl-i bâ-kemalini görenlerden, mahşer halkı göz-yaşı ve ter dökerken Habib-i edibinin Livâ-i hamdi altında ve ar-şın gölgesinde sefa sürenlerden, hesabını yüz aklıyla vererek

cennetine girenlerden eyle... Bizleri, iymanda daim, islâmda ka-
im ve zikrullahâ müdavim olan kullarınla birlikte sıratı yıldır-
ım gibi geçenlerden, Resûl-ü müctebâ'nın ve Aliyyül-Mürtezâ'-
nın mübarek elleriyle Kevser şarabından kana kana içenlerden,
cennet hulleleri biçenlerden eyle. Bizleri, dünya hayatında zik-
rinden zevk alan, zikrullah ile dertlerine derman bulan, kelime-i
tevhid ile mest ve hayran kalan kullarından eylediğin gibi, âhi-
ret hayatında da cennet ve cemalinle mükâfatlananlardan ey-
le... Âmin ve bi-hürmeti seyyid-il-mürseliyn ve bi-hürmeti Tâ-
Hâ ve Yâ-Sin... Sübhane Rabbike Rabbil-izzeti ammâ yasîfûn
ve selâmün alel-mürseliyn vel-hamdü lillahi Rabbil-âlemiyn EL-
FATİHA...

EL - HAC
Muzaffer Ozak

ENVÂR-ÜL-KULÛB (Kalblerin Nurları)

DERS : 16

M Ü N D E R E C A T :

El-İsrâ sûre-i celilesinin 71. âyet-i kerimesi tefsiri — Kıyamet üç kısımdır — Küçük, orta ve büyük kıyametin tarif ve tavsifi — Milletlerin kıyametlerinin kopması, hürriyet ve istiklâllerini kaybetmeleridir — Bir milletin adaletten ayrılması ve ahlâkının topyekûn bozulması, izmihlâline yol açar — Büyük kıyametin belirtileri nelerdir — Ölüm ve Azrail aleyhisselâm — Sürun ilk defa üflenmesinden sonra olacak vukuat — İnsanlar, günün birinde nasılsa hesaba çekileceklerini düşünerek, hergün kendilerini hesaba çekmelidirler — İymanı ve islâmı anlamayan ve kıyamet ahvalini değerlendiremeyenlere ihtar — Behlül-ü Dâna mezarlıkta kimi bekliyordu? — Kabre giren insanlar üç sınıftır — Kabir azabına sebeb olan sıfatlar nelerdir — Bir Hak velisinin veciz bir irşâdı — Resûl-ü zîşânın çirkin gibi görünen şeylerde bile insanın bir güzellik bulacağına dair irşâdı — Allaha en yakın olanlar, iyi ahlâklı olanlardır — Cennet üç kişiye âşıktır — Mahşer günü arşın gölgesinde serinlenecek ve ağırlanacak yedi bölük insan kimlerdir — Adalet mülkün temelidir — Âdil devlet reislerinin görecekleri mükâfat ve zâlimlerin görecekleri mücazat — Her zümre, mahşer yerine kendisine tâbi olduğu kişinin peşi sıra gidecektir — Gençliklerinde ibadet edenlerin kıymet ve ehemmiyetleri — Harun-er-Reşid ile Behlül'ün bir karşılaşmaları — Kanunî Sultan Süleyman han ve Sırp köylüsü — Gençlerden Hak velisi olur mu? — Kıyamette kimseye zulm olunmayacak ve mutlâk bir adalet uygulanacaktır — Hesap yerinde sorulacak dokuz soru nelerdir — Mahşer yerinde sorulacak dört soru nelerdir — Mizan'da sorulacak yedi soru nelerdir — Cennette mü'minlere ikram olunacak ni'metler ve cehennemde kâfirlere, zâlimlere, münafıklara yapılacak azap ve işkenceler — Resûl-ü zîşânın şefaatine mazhar olanların durumu — Dua...

Sallû alâ Seyyidinâ Muhammed...

Sallû alâ Şefi-i zünûbinâ Muhammed...

Sallû alâ Envâr-i kulûbinâ Muhammed...

El-Evvelü Allah... El-Âhirü Allah... Ez-Zâhirü Allah... El-Bâtînü Allah... Hayrihi ve şerrihi min'Allah... Men kâne fi kalbihi Allah... Fe-mûinuhu ve nâsıruhu fid-dâreyni Allah...

Rabbişrahli sadri ve yessir-li emri vahlül ukdêten min lisanı yefkahu kavli ve ufevidü emri ilâllah vallahu basiyrün bil ibâd...

Sübhanেকে lâ ilme lenâ illâ mâ allemtenâ inneke ent-el alim-ül hakim...

Sübhanেকে lâ fehme lenâ illâ mâ fehhemtenâ inneke ent-el cevvad-ül-kerim...

يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ أُنَاسٍ بِإِمَامِهِمْ فَمَنْ أَذُنًا لِّمَنْ كَذَبَ
فَأُولَئِكَ يَفْرُؤْنَ كِتَابَهُمْ وَلَا يُلِظُونَ فِتْلًا

E'üzü billâhi min-eş-şeytan-ir-raciym

Bismillah-ir-Rahman-ir-Rahiym

Yevme ned'ü külle ünâsin bi-imâmihim femen ü'tiye kitâbehu bi-yeminihi fe-ulâ'ike yakre'üne kitâbehüm ve lâ yuzlemüne fetiyâ...

El-İsrâ : 71

(Hatırla o günü ki, her ümmeti imamları olan peygamberleri, nebileriyle hesaba çağıracağız. Kimin kitabı sağ eline verirse, onlar kitaplarını sevinçle okuyacaklardır ve ecirlerinden zerre kadar haksızlığa uğramayacaklardır. Herkes, amellerinin cinsine göre mükâfatlandırılacak veya cezalandırılacaktır.)

Ey hak ve hakikate talip, rizayı ilâhiyyeye ragıp ve cemal-i lâ yezâle âşık olan ıhvan-ı din-i mübiyn!...

Doğan ölür, toplanan dağılır, yapılan yıkılır. Bu, bir kaide-i külliyyedir. Doğmasaydık, ölmezdik. Toplanmasaydık, dağılmazdık. Yapılmasaydı, yıkılmazdı. Her fâninin ergeç yok olacağı, herşeyin aslına rücû edeceği muhakkak ve mukadderdir. Gö-

rünen veya görünmeyen, bilinen veya bilinmeyen her fâninin bir eceli olduğu gibi, dünyamızın da bir eceli ve sonu vardır. Bu fâni âlemin eceline KIYAMET-İ-KÜBRÂ yani büyük kıyamet denir.

Kıyamet, üç kısımdır :

1) KÜÇÜK KIYAMET — Her canlı mahlûkun, ecelinin gelmesi ve ölmesidir. Bir kimse ölünce, onun kıyameti kopmuştur, demektir.

2) ORTA KIYAMET — Bir milletin, hürriyet ve istiklâlini, bugünkü deyimle özgürlük ve bağımsızlığını kaybetmesi, dünya haritasından silinmesidir. Bağımsızlık ve özgürlüğünü kaybeden ve yeryüzünden silinip giden milletlerin de kıyametleri kopmuştur, demektir. Tarih ve coğrafya kitaplarına dikkat ve ibretle bakacak olursak, bizden önce nice milletlerin, nice medeniyetlerin kıyametlerinin koptuğunu ve bunların dünya yüzünden silinip gittiklerini görürüz :

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ

Ve li-küllü ümmetin ecelün..

El-A'raf : 34

(Her ümmet için, takdir edilen bir ecel vardır.)

Hiç okumadınız mı, duymadınız mı? Çocuklarınızın tarih kitaplarına olsun bir göz atmadınız mı? Asıri'ler, Geldani'ler, Fenikeli'ler, Hititler, garbî ve şarkî Roma'lılar, eski Yunanlılar, Mısır'lılar, yaşadığımız son asırda Osmanlı'lar ve nihayet Çarlık Rusya'sı ile, bugün adlarını bile unuttuğumuz sayılamayacak kadar çok milletler ve medeniyetler yeryüzünden silinmediler mi?

Evet, fertlerin kıyametleri ölümleridir. Çünkü, herkes bu fâni âleme Hak teaîâ tarafından mâ'nevi vazifelerle tavzif edilerek gelirler, bu görevlerini yaparlar ve sonunda mutlâka ölürlere. Yani, doğarlar, büyürler, kemale ererler ve sonunda da zevale mahkûm olurlar:

**İkbale zeval erse ne var, sende kemal var;
Magrur-u kemal olma ki, anda zeval var...**

Her kemalin ardından bir zeval, her nâkısın ardından bir kemal ve her celâli takiben bir cemâl vardır. Bunlar, yekdiğeri ni velyeder yani birbirini kovalar.

Milletlerin kıyametlerinin kopması, o milletin ahlâkının bozulması, adâletten ayrılması ve zulme başlaması sebebiyle vukubulur :

وَإِذَا أَرَدْنَا أَنْ نُهْلِكَ قَرْيَةً أَمَرْنَا مُتْرَفِيهَا فَفَسَقُوا فِيهَا
فَحَقَّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ فَدَمَّرْنَا هَا تَدْمِيرًا

Ve izâ erednâ en nühlike karyeten emernâ mütreflyhâ fefeseku fiyhâ
fe-hakka aleyh-el-kavlü fe-demmerânâhâ tedmîyrâ...

El-İsrâ : 16

(Bir memleketi helâk etmek istediğimiz zaman da, peygamberleri lisaniyla onların refah ve ni'met sahiplerine tâ'at emrederiz. Onlar ise, tâ'attan çıkarak kötülüklerine ve günah işlemeğe devam ederler. İşte, o zaman üzerlerine azap hak olur. Biz de o ülkeyi kökünden koparır, harap ve helâk ederiz.)

Bir diğer âyet-i kerimede de şöyle buyurulmaktadır :

وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ الْقُرُونِ مِنْ بَعْدِ نُوحٍ

Ve kem ehleknâ min-el-kurûni min bâ'di Nuh...

El-İsrâ : 17

(Nuh aleyhisselâmdan sonra, Âd ve Semud gibi nice nesilleri imha ettik.)

Evet mü'minler, ilk tekzip edilen yani taraf-ı ilâhiden gönderildiği ümmeti tarafından yalanlanan peygamber Nuh aley-

hisselâm olduğundan, Allahu sübhanehu ve tealâ, bu âyet-i ke-rimede o Nebiyyi zişânı zikreylemektedir ki, isyan ve kötülük-leri, haksızlık ve ahlâksızlıkları sebebi ile nice millet ve kavim-lerin, nice insan toplulukları ile şehir, kasaba ve hatta ülkele-rin helâk edilmeleri, Allahu tealâ'nın isyan ve günahları cezasız bırakmadığını açıkça ortaya koymaktadır.

Milletlerin bu suretle helâk olunarak yeryüzünden silinme-leri, o milletlerin kıyameti olmuştur. Binaenaleyh, her türlü haksızlık ve ahlâksızlığın, her çeşit zulüm ve kötülüğün bir mil-letin mahv-ü helâk olmasına yeterli sebepler olduğu anlaşılma-k-tadır. Bir millet, şeref-i islâm ile müşerref olmuş dahi olsa, eğer zulüm ve haksızlık yollarına sapar, zâlimlere yardımcı olur ve ahlâksızlıkları alkışlarsa, o millet mutlâka cezasını görür ve aslâ beka bulamaz. Buna karşılık, kâfir bile olsa hak ve ada-letle milletini sevk ve idare ederse, pâyidar olur. Çünkü, bi-rincisi kavlen yani sözde müslümandır, ikincisi ise fiilen yani icraatıyla müslümandır. Bunun içindir ki, kavlen müslüman olan yıkılır, fiilen müslüman olan ise beka bulur.

3. BÜYÜK KIYAMET : Asıl kıyamet budur ki, bu görtü-nen âlemlerin tamamıyla yıkılması demektir. Bu kıyamet, ger-çektir, haktır ve olacaktır :

وَنُجِّى فِي الصُّورِ قَصْعَقَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ
إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ

Ve nūfiha fis-sūri fe-sa'ika men fis-semāvāti ve men fil-ardi illā men şā'allah..

Ez-Zümer : 68

(Sûra üflenince, Allahu tealâ'nın dilediklerinden gayrı, gök-lerde ve yerde ne varsa, hepsi düşüp ölür.)

İsrafil aleyhisselâm, birinci defa sûrunu üfleyince semalar yarılacaktır :

إِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ

İz-es-semâ'ün fataret...

El-İnfitar : 1

(Gök yarıldığı zaman...)

Güneş dürülecektir :

إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ

İz-eş-şemsü küvviret...

Et-Tekvir : 1

(Güneş dürülüp tortop olduğu, ziyası giderilerek karartıldığı zaman...)

Yıldızlar dökülüp saçılacak, denizler karışıp kaynayacak, kabirler eşilip deşilecek, dağlar yerlerinden kopacak ve bulutlar gibi savrulacaktır :

وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ المنفوسِ

Ve tekûn-ül-cibâlû kel-ihn-il menfûş...

El-Karî'a : 5

(Dağlar, atılmış renkli yün gibi olacak...)

Kıyamet gününün bu dehşet ve haşyetini düşünebiliyor musun aziz kardeşim? İşte o gün, bu şiddet ve dehşeti içinde hâmile kadınlar çocuklarını düşürecekler, emzikli anneler korku ve haşyetlerinden yavrularını yere vuracaklar, siyah saçlar birden ağaracak, ter-ü taze gençler bir ânda ihtiyarlayacak, akıllar baştan gidecek ve bütün insanlar serhoş gibi ne yapacaklarını şaşıracaklardır.

Kıyamet gününün sahibi Allah celle celâlühü, Melek-ül-mevt'e Cebrail, Mikâil ve İsrafil ile arşı taşıyan (Hamele't-ül-arş) meleklerin de ruhlarını kabzeylemesini emr-ü ferman buyuracak ve Azrail aleyhisselâm bu azim meleklerin ruhlarını da kab-

zedecektir. İrade-i ilâhiyye böylece yerine geldikten sonra, Allahı tealâ ve tekaddes hazretleri :

— Yâ Azrail!... Mahlûkatımdan kim kaldı? buyuracak ve ölüm meleği de :

— Yâ Rab!... Zât-ı ülûhiyyetince malûmdur, aliyim ve hakıym sensin. Bu âciz ve zayıf kulundan başka hiçbir canlı kalmadı, cevabını verince Cenab-ı Vâcib-il vücud, hitap buyuracaktır :

— Yâ Melek-ül-mevt!... Kelâmımı işitmedin mi?

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ

Küllü nefsün zâ'ika't-ül-mevt...

El-Ankebût : 57

(Her nefis, ölümü tadıcıdır.)

Kendi ruhunu da kabzetmesi emri üzerine Azrail aleyhisselâm, cennet ile cehennem arasında bir mevzi'e varacak ve orada emr-i celil-i ilâhiyyi yerine getirecektir. Fakat, kendi ruhunu kabzederken öyle bir sayha vuracaktır ki, eğer o ânda mahlûkat tamamen ölmemiş olsa, korkularından ölürlendi.

Azrail aleyhisselâm, şöyle bağıracak ve :

— Eğer, ölümün bu kadar acı ve şiddetli olduğunu bilseydim, âsi mü'minlerin ruhlarını bile rıfk ile alırdım, diyecektir.

Böylece, Azrail aleyhisselâm da ölümü tattıktan ve ölümü tadmayan kimse kalmadıktan sonra, dünya kırk sene boş ve harap kalacaktır ve Cenab-ı Rabbil-âlemiyn o zaman dünyaya şöyle hitap buyuracaktır :

— Ey kullarıma beni unutturan deni dünya!... Nerede o seni imâr ve ihyâ ettiğini zanneden, büyük şehirler, medeniyetler, saraylar, kâşaneler kuran, yıllarca şan ve şerefle saltanat süren padişahlar, hükümdarlar, krallar, imparatorlar, emirler, vezirler, zenginler, âlimler, sefiher, debdebe ve tantana içinde ömür tüketen gafiller nicoldu? Hani onların kurdukları saraylar, villâlar, hanlar, hamamlar, apartmanlar, ekip biçtikleri tarlalar, etrafa dehşet saçarak bindikleri muhteşem arabalar,

atlar nerede? Nerelere kayboldu o zâlimler, nerelere saklandı o mühtekirler, mürteşiler, fakir halkı soyanlar? Nic'oldu Allah'lık dâvasına kalkışan Fira'unlar, nerede onların hazineleri ve orduları? Zât-ı ahadiyyetimi inkâra cür'et eden, ahiretimi, cennetimi, nârımı inkâr eden (Kim gitmiş, kim görmüş?) diye dudak büken kâfirler? Kendilerine bahş ve ihsan buyurduğum nimet ve rızıkları zıkkımlandıkları halde bize ortak koşmağa yeltenen ha'in müşrikler? Varlığımızı ve birliğimizi red ve inkâr eden münkirler nerede? Gün olup bugünlerin muhakkak ve mukadder olacağını kendilerine sıdk-u sadakatle haber veren peygamberlerimi ve bilhassa son peygamber olan Habib-i edibimi yalanlayan, onlarla alay eden sefiller ve reziller nerelerdesiniz?

Tabiatıyla, bu suallere cevap veren olmayacaktır. Dünyaların kendilerinin olduğunu iddia edenler, hiç ölmeyeceklerini ve bugünleri görmeyeceklerini zannedenlerin hiçbirisinden cevap çıkmayınca, yerlerin ve göklerin, yerlerle gökler arasında bilinen ve bilinmeyen, görünen ve görünmeyen bütün âlemlerin tek ve hakiki sahibi ve mâliki, izzet ve celâli ile yine kendisi cevap verecektir :

Mülk benimdir, mâlik-i hakiki ancak benim... Zira, VAHİD benim, KAHHÂR benim!...

Daha sonra tek ve kakhâr olan Allahu zül-celâl vel-kemal RIYH-İ AKİM'i halk ve dünyaya havale buyurur. Rıyh-i akim, şiddetli bir rüzgârdır ki, Allahu tealâ o rüzgârla Âd kavmini helâk etmiştir. Bu müthiş rüzgârdan en basit bir esinti bu dünyaya esse, yeryüzünde dağ ve tepe kalmaz, hepsi yıkılırdı. Bu riyh-i akim yeryüzüne havale olununca, ne dağ, ne tepe, ne iniş ne çıkış kalmayacak ve dünya dümdüz olacaktır :

لَا تَرَىٰ فِيهَا عِوَجًا وَلَا أَمْتًا

Lâ terâ fiyhâ ivecen ve lâ emtâ...

Tâ-Hâ : 107

(Onlarda, ne eğrilik ve ne kabarıklık görmeyeceksin...)

Her yer ve her şey alt-üst olacak, denizlerin suyu ateşe dönüşecek, hepsi de hâk ile yeksan olacaktır. Hiçbir mahlûk kalmadığı, cin ve insan, hiçbir hayvan bulunmadığı ve hatta meleklerle meleklerin Resûlleri olan Cebrail, Mikâil, İsrafil dahi ölümü tattıklarından Allahu zülcelâl şeytanın da ruhunun kabzedilmesini irade buyuracak, Azrail aleyhisselâm dahi kendi ruhunu kabzettikten sonra, âlemlerin Rabbi ve mürebbsi olan Mevlâyı müte'al :

لِمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ

Limen-il-mülk-ûi yevme...

El-Mü'min : 16

(Bugün, mülk kimindir?...)

buyuracak ve bu hitab-ı ilâhiyye mukabele edecek kimse kalmadığından yine Allahu zül-celâl vel-kemâl cevap verecektir :

لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ

Lillâh-il Vâhid-il Kakhâr...

El-Mü'min : 16

(Tek ve kakhâr olan Allah'ın...)

Sonra, semadan insan menisini andıran bir yağmur yağdıracak ve bu yağmur kırk gün devam ederek dünyanın sahtından on iki zirâ mesafeye kadar yükselecektir. Bu yağmurla, çürüyen insan cesetleri, ilkbahar yağmurlarıyla büyüyüp neşv-ü nemâ bulan bitkiler gibi tekâmül edecek ve o cesetler eskisi gibi kemâle erecek ve hazır bir vaziyette bekleyecektir. Allahu teâlâ ve tekaddes hazretleri arşı taşıyan ve kendilerine Hamele't-ül-arş adı verilen melekleri de diriltecek, bunu takiben de bütün meleklerin peygamberleri olan Cebrail, Mikâil, İsrafil ve Azrail aleyhimüsselâmı ihyâ buyuracaktır. O zaman, cennete mü'ekkel olan Rıdvan'a :

— Yâ Rıdvan!... Habibim Ahmed ve mahbubum Muhammed'imın kabrinden kalkarak mahşer yerine gelmesi için, zât-ı risaletine bir BÛRAK ile elbise ve tâc (Hulle't-ül-keramet) ve Li-vâ-i hamd'i hazırla!... emrini tebliğ buyuracak ve Rıdvan aleyhisselâm emrolunan şeyleri göklerle yerler arasında bir yerde hazırlayacaktır.

Allahu sübhanehu ve tealâ, bu defa da Cibril-i emine :

— Yâ Cebrail!... Hazırlanan bu eşyayı al ve Habib-i edibimin yanına var, irade-i sübhanisinde bulunacaktır.

Cebrail aleyhisselâm, bu emr-i ilâhiyyi telâkki eyleyince arza soracaktır :

— Ey arz!... Hz. Muhammed aleyh-is-salâtü ves-selâmın kabr-i münevver ve muattarları nerededir?

Arz, kendisine cevap verecektir :

— Yâ Ruh-ül-emin!... Seni Hak olarak irsal eden Allahu tealâ'ya kase ederim ki, Mevlâyı müte'al beni akim rüzgârıyla parça parça etti. Onun için iki cihan serverinin kabr-i şeriflerinin yerini bilemiyorum.

İşte o zaman, Evvel-ül-haşr olan sahib-i makam-il Mahmud aleyhi ve âlihi salâvatullah-il Vedûd efendimizin kabr-i münevverlerinin bulunduğu yerden, nurdan bir sütun yükselecek ve o mübarek nur semaya kadar yücelecektir. Nûr-u Ahmed'in geldiği yeri gören Cebrail aleyhisselâm kabr-i münevverlerinin yerini öğrenmiş olacak ve o mübarek makama varıp, ağlayarak başucunda duracaktır. Refakat-i aliyyelerinde bulunan Mikâil, İsrafil, Azrail aleyhimüsselâm ile diğer melekler, neden ağladığını Cebrail aleyhisselâmdan soracaklar ve :

— Habib-i Hüdâ, şefi-i rûz-i ceza olan zât-ı akdes şimdi ih-yâ olunacak ve bana ümmetinin ahvalinden soracaktır. Kendilerine nasıl cevap vereceğimi bilemediğim için ağlıyorum, mukabelesinde bulunacaktır.

Min-er-Rahman'dır Hakka vüsulün yâ Resûlallah,

Halilullah'tır asl-ı usulün yâ Resûlallah...

Şefaateyle tâ kim Hazret-i Hak mağfiret kılınsın,

Olur makbul-ü Hak hüsn-ü kabulün yâ Resûlallah!..

Nihayet, emr-i ilâhî ile yer şakkolacak ve seyyid-ül-enâm aleyhi efdal-üt-tahiyyete ves-selâm efendimiz, mübarek başından toprakları silkeleyerek ihyâ ve izhar buyurulacak, sağ ve sollarına bakarak herşeyin hâk ile yeksan olduğunu ve kabri münevverlerinin çevresinde Cebrail, Mikâil, İsrail ve Azrail aleyhimüsselâmın toplanmış bulduklarını müşahede edecek ve o zaman Cebrail aleyhisselâm zât-ı akdes-i risaletpenahilerini saygı ile selâmlayarak :

— Yâ evvel-ül-haşr!... Bugün, yevm-i kıyamettir, kâfirlere de yevm-i nedamettir, münkirlere yevm-i hasrettir. Zât-ı risaletpenahilerinin âsi ve günahkâr ümmetine ise yevm-i şefaattir, diyecektir.

İki cihan serveri, âşıkların rehberi, sadıkların önderi ve âhir zaman peygamberi :

— Hani, ümmetim nerede? Bana ümmetim ahvalinden haber ver yâ Cebrail!... Yoksa, ümmetimi cehennem kenarında bırakıpta mı geldin? Onlara şefaât vâ'detmiştim, bu sözümü yerine getirecek gündür, buyuracak ve ağlamaya başlayacaktır.

Cebrail aleyhisselâm, kalb-i nübüvvetpenahileri ümmetine karşı şefkat ve merhametle dolu olan Habib-i edib-i Kibriyâ'yı teselli için:

— Yâ Resûlallah!... Seni, hak peygamber olarak gönderen Allahu tealâ'ya kasem ederim ki, zât-ı akdesinizden önce Âdem oğullarından hiç kimse ihyâ olunmadı ve hiçbirisi henüz kabirlerinden kalkmadı... Ey Allah'ın Resûlü, ey mahbub-u hâlik-i kâ'inât!... Zât-ı risaletpenahilerine cennetten tâc, hulle ve kemer getirdim. Bu mübarek tâc-ı şerifi başına giy ki, bu şefaât tâcıdır. Bu hulle-i keramettir. Lûtfen eynine giy ve kemeri kuşan ve emr-i ilâhi ile rükûbuna tahsis buyurulan Bürak'a bin, teklifinde bulunacaktır.

Nebiyi ins-ü can aleyhi salâvatullah-ir-Rahman :

— Ey Cibril kardeşim!... Ben, sana ümmetim ahvalinden soruyorum. Sen bana tâc, hulle, kemer ve Bürak'tan söz ediyorsun. Lûtfen bildir bana, hani benim yâranım, nerede benim as-

habım? Ezvâc ve evlâdım neredeler? Hani; Fatıma'm, Rukiyye'm, Zeyneb'im, İbrahim'im, Kasım'ım, Abdullah'ım? Ümmetlerim neredeler, söyle ey Cibril-i emin söyle ümmetlerim nerede? buyurur buyurmaz, Allahu azi-üş-şânın izni ve keremiyle cıhar yâr-ı bâsafa Hz. Ebu-Bekir, Ömer, Osman ve Aliyyül-Mürtezâ ile ezvâc-ı tâhirat ve evlâd-ı Resûl ihyâ olunarak etrafına toplanacaklar, hepsine cennetten gönderilen elbiseler giydirilecek ve başlarına tâcları konulacak ve Büraklarına bindirilecek ve ma'iyet-i seniyyelerinde yer alacaklardır.

Sultan-ı serir-i din-i mübiyn aleyhi ve âlihi salâvatullah-il-mû'ıyn efendimiz, ümmetinin af ve mağfiret buyurulması için Rabbil-âlemiyne tazarrû ve niyazda bulunarak ve nârdan kurtulmaları için gözyaşları ile secde ederek ve :

— Ümmetim, vah ümmetim!... diye yalvararak mahşer yerine yöneldiği sırada Allahu sübhanehu ve tealâ, İsrafil aleyhisselâma ikinci sûru üflemesini emr-ü ferman buyuracaktır :

شَخَّ نَفْحَ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ

Sümme nüfihâ fiyhi uhrâ fe-izâhüm kıyamün yanzurûn...

Ez-Zümer : 68

(Sonra sûra ikinci defa nefholunur. Bu sefer de, hemen ayağa kalkıp bakışırılar ve ne olacak diye intizar ederler.)

Evet, sûra ikinci defa İsrafil aleyhisselâm tarafından üflenince, âlem-i ervahta bulunan ruhlar yerlerle gökler arasını doldururlar ve her ruh yeniden halkolunan ve hazır bulunan cesetlerine girerler ve bütün ölenler dirilirler.

خَشَعًا أَبْصَارُهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ كَأَنَّهُمْ جَرَادٌ مُّنتَشِرٌ

Huşşe'an ebsârühüm yahrücune min-el-eccâsi ke'ennehüm cerâdün münteşrûn...

El-Kamer : 7

(O gün onlar korkularından gözleri önlerine doğru eğilmiş nereye gideceklerini şaşırان ve öteye beriye dağılan çekirgeler gibi, hepsi kabirlerinden çıkarlar.)

Cesetlerinin dirilmesini ve o diriliş günü olan haşır gününü, o müthiş gün bütün cesetlerin haşrolunacağını yani (Yevm-i yüb'asûn)'u inkâr eden kâfirler ve münkirler, kıyamet günü kabirlerinden yüzleri kararmış, gözleri yerinden ve yuvasından oynamış, nereye gideceğini ve ne yapacağını şaşırmış, öteye beribe dağılmış, çekirge sürülerini andıran kümeler halinde kabirlerinden çıkacaklar ve davetçinin davetine boyunlarını uzatarak ve ona doğru bakarak bu davete koşacaklardır. Allahu tealâ'nın varlığını ve birliğini inkâr eden, âlemlerin Rabbine şirk (Ortak) koşan kâfirler ve münkirler, o günün şiddetini ancak o zaman anlayabilecekler ve kendi kendilerine :

— Eyvah, bizler helâk olduk... Bugün, ne çetin gündür! diyeceklerdir.

Birinci sûr üflenilince, gökyüzünde bulunan yıldızlar, ay ve güneş dürüldüğü ve Allahu tealâ'nın dilediklerinden başka yerlerde ve göklerde ne varsa hepsi yıkılıp ölü düştüğü için, yeryüzü ve mahşer yeri Allahu tealâ'nın nuruyla ışıklanacak ve bu nûr-u ilâhiyeden ancak mü'minler faydalanacaktır.

Her kulun eline dünya hayatında iken ne işlemişse onları açık seçik gösteren amel defterleri verilecek, her biri sırasına göre hesap yerine sevkedilecek, peygamberler ve şahitler getirilecektir. O günü insanlara kendi uzuvları, elleri, ayakları, dilleri ve kulakları, kalpleri ve derileri tanıklık edecekler, lehlerinde veya aleyhlerinde kendi nefislerine şahitlik edeceklerdir. Hayır veya şer işlediği fiile şahit olan mekân da, lehinde veya aleyhinde tanıklık edecektir. Bu şahitler, tarafı izzetten kulu ilzâm için getirilecek ve hesap gayet âdilâne yapılacak, hiç kimseye zerre kadar zulüm ve gadrolunmayacaktır. Yani, herkes yaptığının ceza ve mükâfatını görecektir.

**Muradıma, maksuduma ermezsem,
Hayıf bana, yazık bana, vah bana...
Kadir Mevlâm cemalini görmezsem,
Hayıf bana, yazık bana, vah bana...**

Âsi kulum defterine bak derse,
Yüzün karaları gör ne çok derse,
Yerim, göğüm arasından çık derse,
Hayf bana, yazık bana, vah bana...

Evet aziz ve muhterem mü'minler!...

Kendisine düşünme ni'meti bahş ve ihsan buyurulan kimse, zuhuru muhakkak ve mukadder olan, herşeyin bilineceği, işlediği her fiil ve hareketin kendisinden sorularak hesaba çekileceği o korkulu günü derin derin düşünmeli, ona göre kendisini çekip çevirmeli, Hak yolu, riza yolu, ebedi saadet ve selâmet yolu olan islâm dinine sıkı sıkı sarılmalı, Allahu tealâ'nın bütün emirlerine aynen ve harfiyyen ittibâ ve Resûl-ü müctebânın sünnet-i seniyye-i Ahmediyyelerine iktidâ eylemeli, men'ettiği şeylerin hepsinden şiddetle kaçınmalı ve çekinmelidir. Unutmamalıdır ki, Allahu tealâ'nın vâ'di de vâ'idi de haktır ve gerçektir. Bir gün ki, o gün kıyamet, nedamet ve hasret günüdür, bütün ayıpların açıklanacağı, hayrın ve şerrin olanca vüzuhu ile meydana çıkacağı, âsilerin suçlanacağı ve mü'minlerin mükâfatlandırılacağı gündür. İşte o gün hesaba çekileceğimizi hiç ama hiç hatırdan çıkarmamalıdır.

Şunu iyi bil ki, insanları hesaba çekecek olan Kadir-i mutlâk Allahu azim-üş-şândır. Şahitleri ise, leh veya aleyhlerinde tanıklık edecek olan kendi uzuvlarımız, iyi veya kötü işlerimiz ve bunları işlediğimiz yer veya mekândır.

يَوْمَئِذٍ نَخْبِرُهَا

Yevme'izin tuhaddisü ahbârehâ...

Ez-Zilzâl : 4

(Rabbinin telkin buyurduğu vahyile bütün haberlerini hal diliyle anlatacak...)

Kıyamet günü, günah veya sevap, hayır veya şer ne işlenmişse, onların işlenildikleri yerlerin leh veya aleyhte tanıklık edeceklerine bu âyet-i celile delâlet etmektedir :

وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا وَأَثَارَهُمْ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُّبِينٍ

Ve nektübü mâ kaddemû ve âsârehüm ve külle şey'in ahseyñâhû fiy imâmin mübiyn—

Yâ-Sin : 12

(Onların hayır veya şer amellerini ve öğrettikleri ilim, yazdıkları kitaplar, yaptıkları vakıflar, mektepler, mescitler, hastahaneler gibi hasenelerini veya zulmetmek, fesat, isyan veya bâtılı yaymak gibi seyyi'elerini, bıraktıkları eserleri biz yazarız. Esasen, biz herşeyi açık kitapta —Levh-i mahfuz'da— sayıp yazmışızdır...)

Bu âyetin sebab-i nüzulu şöyledir:

Ensârdan bir kabile, buldukları yerle Mescidin arasının uzak ve yolun uzun olduğundan şikâyet ederek evlerini Mescidi Nebevî'nin civarına nakletmek istediklerini söylediler. Bunun üzerine, bu âyet-i kerime nâzil oldu ve yakın yerlerde oturarak mescide gelmekle alınacak sevabın uzak yerlerden gelenlerin sevaplarından daha az olacağı ve binaenaleyh uzaktan gelenlerin daha büyük ecre nail oldukları beyan buyuruldu.

Dersimize devam ediyoruz :

Birinci sûrun üflenmesinden sonra yeryüzünün kararacağını ve mahşer yerinin Allahu tealâ'nın nuruyla aydınlanacağını bildirmiştik :

وَأَشْرَقْنَا لَأَرْضٍ بِنُورِ رَبِّهَا وَوَضِعَ الْكِتَابِ وَجَّهًا
بِالنَّبِيِّ وَالشُّهَدَاءِ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ
وَوَفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَا عَمِلَتْ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُونَ

Ve eşraka't-il ardu bi-nûri Rabbihâ ve vudi'al-kitabû ve ciy'e bin-nebiyyiye veş-şühedâ'i ve kudiye beynehüm bil-hakkı ve hüm lâ yuzlâmûn ve vüffiyet küllü nefsln mâ amilet ve hüve â'lemü bimâ yef'alûn...

Ez-Zümer : 68 - 69

(Ve mahşer yeri, Rabbinin nuruyla aydınlanır. Herkesin eline amel defterleri verilir. Peygamberler, melekler ve mü'minlerden şahitler getirilir ve aralarında ne sevapları eksiltme ve ne azapları fazlalaştırma suretiyle aslâ zulmolummaksızın hakkiyle hükmolunur. Her nefse, hayır veya şer amelinin cezası tamamen verilir. Esasen, Allahu tealâ onların yaptıklarını çok iyi bilir.)

Ey âşık-ı sadık!...

Allah celle celâlühü, o şiddetli ve dehşetli gün seni hesaba çekmeden, bu dünya hayatında irade ve fırsat elinde iken kendini hesaba çek... Kârını ve zararını, günü gününe tesbit eden bir tüccar, nasıl hesabını bilir ve günün birinde iflâsa sürüklenmezse, sen de her gününün hesabını gece yatağına girince yapiver, bir düşün o gün Allahu teâlâ'nın emirlerinden hangilerine uydun, ne gibi hayırlı ameller işledin, yoksa —Allah korusun— bir kötülük ve haksızlık mı yaptın, bilerek veya bilmeyerek bir günaha mı bulaştın? Aybaşına, yılbaşına diye bu işi savsaklama, hele emekli olduktan sonra hesaba kitaba bakmağa hiç niyetlenme... Bir de bakarsın ki, iş işten geçmiş, borç bini aşmış, hayat bilânçon baştan aşağı zarara ulaşmıştır... Zararın neresinden dönülürse kârdır ama, o zararı yaptığın gece farkedip dönüvermek insana daha yararlıdır. Bakarsın; malın, mülkün, masanın ve kasanın, rütbenin ve makamın, hatta evlâdın sana hiçbir yarar sağlayamaz. Aklını başına al günü gününe hesabını tut... Nasılsa, günün birinde hesaba çekileceksin ve bundan kurtuluş da yoktur. Öyle ise, hesabını sağlam tut, dinine ve imanına sahip ol, Allah ve Resûlüne muhabbet eyle ki, bu bağlılık ve muhabbet âhirette necat ve felâhına, ebedi saadet ve selâmetine zemin hazırlar. Allah ve Resûlünün yolunda bulun, helâl ile haramı ayırdetmesini bil, rizayı ilâhiyye'ye nail olabilmek için hiçbir gayret ve fedakârlıktan kaçınma, zerre kadar bile olsa hayır işlerine koş ve zerre kadar bile olsa şerlerden, günahlardan, Allahu tealâ ve resûlüne isyandan kaç... Allahu tealâ'dan gayri herşeyi, kalbinden sür ve çıkar... Zira, mâsivâ'ullah-tan külliyyen alâkasını kesmeyen âşık, dünya mihnet ve meşak-

katlerinden, belâ ve musibetlerden aslâ kurtulamaz. İnsanı, insan yapan yüce ve üstün makamlara ki, biz ona makamât-ı kemâl-i insaniyyet deriz, kat'iyen ulaşamaz. Dünyanın tozu bile ruha ağırlık verir. Günahlar kalp aynasını tozlandıracağından, kalp gözü kör olur. Kalp gözleri kör olanlar ise hakkı göremezler. Bu âlemdede kör olan ve hakkı görmeyen âhiret âleminde de kör olur.

Tek ve biricik kurtuluş yolu, Allahu tealâ'da yok olmaktadır. Allahu azim-üş-şâna firar etmektir. Mevlâyı müte'ale firar edenler de kurtulanlar zümresine dahil olurlar :

**Mâ-sivâdan el çekip, mahlûktan ümit kes;
Viridin olsun her nefes Allah bes, bâki heves...**

Bazı insanlar, görünüşte güzeldirler. Fakat, bânın yönlerindeki dertleri şifasız, hal ve gidişleri hayâsız, içleri tamamiyle karanlık ve ziyasızdır. Bu gibi insanlar, içi pislik dolu güzel bir kaba benzerler. Altun ve gümüş ve benzeri değerli madenler gelip geçicidir. Bunun için akıllı kişi para tuttuğu zaman ellerini yıkamalıdır. O kadar çok elden geçmiş ve kirlenmiştir ki, maddî değeri onun pisliğini bir çoklarının gözlerinden saklar. Paranın elle tutulmasından meydana gelen kiri ve pisliği yıkamakla belki gideririz. Fakat, altun ve gümüşü kalplerine dolduran ve böylelikle nazargâh-ı ilâhi olan bu en kıymetli uzuvlarını kirlenlere ne diyelim? Kâlp, ne yıkanabilir, ne de su ile arınabilir. Para, makam-ı âriyettir yani eğretidir, muvakkaten alınıp verilen şeydir. Güzel günler çabuk gelir geçer, herşeyin bir sonu ve zevali vardır. (Bütün bunların hepsi benimdir!) diyenlerin sonu müflisliktir. Şu halde, elimizde bulunan altun, gümüş veya paranın eğreti olduğunu bilmeli, onları Allah yolunda sarfederek ebediyen kendimize mal etmenin yollarını bulmalıyız. Mevki ve makamlarımız da eğretidir, gelip geçicidir. Bu mevki ve makamları, tamamiyle kendi çıkarlarımız ve yararlarımız için kullanmayarak başkalarının haklarına saygılı olur, herkese eşit muamele eder ve her işimizde halka faydalı olmağa çalışarak, adaletle görevlerimizi yaparsak, bu dünya mevki ve makamına

mukabil, ebedî âhîret makamını kazanmış oluruz. Zulümden son derece kaçınmak gerekir. Allahu tealâ, zâlimleri aslâ sevmez. Er kişi, zâlimlere değil, mazlûmlara destek ve yardımcı olan ve zâlimde mazlûmun ahını koymayıdır. Unutmamalıdır ki :

**Zâlimin rütbe ve ikbalini bir ah keser,
Mâni-i rızık olanın, rızkını Allah keser...**

Bu dünya kimseye bâki değildir. Birgün gözlerimizi kapayınca, arkamızda bıraktıklarımız neyimiz varsa hepsini talân ederler. Oysa, insan mezara girince (Göster bakalım, hayırdan ve şerden neler getirdin?) derler. Kanaat, bitmez ve tükenmez bir hazinedir. Kanaat ehli olmalıyız ki o tükenmez hazineye de sahip olabilelim. Allahu tealâ'nın en büyük hazinesi olan ilim, Rabbimizin yüce sıfatlarından birisidir. Onun için de ilim sahipleri daima HAYY yani diridir. Eskiler: (İnsanlar ölü, âlimler diridir.) demişlerdir. Bunun için, ilim öğrenelim, yararlı ilimler tahsil edelim ki, daima diri olanlardan ve ebedî hayata kavuşanlardan olalım. İyi insanlarla dostluk edelim, kötülerle yoldaş olmaktan vazgeçelim. Hırsız hırsızla, ârsız ârsızla, yüz-süz yüz-süzle ilgi ve ilişki kurar. Kişi sevdiği ile beraberdir ve sevdiği ile birlikte haşrolunur.

Dünya ehli; kemâli zenginlikte, parada, makamda servet ve ihtişamda arar. Gözleri daima altunda, gümüşte ve milyonlarda, sözleri borsada, tahvilde, bonoda ve pavyonlarda ve özleri alavere, dalavere ve spekülasyonlardadır. Ak borsa, kara borsa, yüzdellik, komisyon, parsa ne bulursa toplar, yığar, istif eder. Birgün, kendisinin de daha önce göçmüş bütün hırslılar gibi mezar denilen o karanlık çukurda istif edileceğini düşünmez, yetim hakkı, fakir hakkı demez ömür boyu biriktirir durur, milyarları vurur ve en sonunda sekiz arşın bezle en sevdikleri tarafından o karanlıklar ve ıssızlıklar çukuruna konur ama beraberinde bir tek kuruş götüremez ve elleri böğründe tam bir iflâs halinde yapayalnız kalır.

Allahu tealâ'ya ve onun rızasına talip olan ehl-i aşkın kemâli ise; iymanda, islâmda ve Kur'andadır. Gözleri parada pulda değil, Allahu tealâ'ya kul olmaktadır. Sözleri, hak ve hakikattedir. Özleri ise, Hakkın rızasına varan doğruluk ve istikamettir. Bu kutlu ve mutlu kişiler, dünya hayatında bazı mahrumiyetlere katlanırlar, çoğu zaman ceplerinde metelik bile bulunmaz ama, âhirete zengin ve sultan olarak giderler. Biliyorum, dünya ehlinden olanlar bizim bu açıklamalarımıza kıs kıs gülerler ve yüzümüze karşı söylemeğe cesaret edemeseler bile içlerinden :

— Sen milleti uyut, biz dünya saltanatını sürelim de, âhiret dediğin o gelecekte nasibimiz olmasın, derler.

Böylelerini çok gördük, dünya hayatında kimin uyuduğu ve kimlerin gerçekleri bulduğu yakın bir gelecekte görülecek, âhiret zenginliğinin ne demek olduğu, orada daha güzel anlaşılacaktır. Onlar inansalar da, inanmasalar da, yalanlasalar da, yalanlamasalar da biz tekrar tekrar iddia ve ısrar ediyoruz:

— Efendiler, beyler, beyefendiler!... Gaflet ve cehaleti bırakın, hak ve hakikati görün, dünya zenginliği eğretidir, gelip geçicidir. Oysa, âhiret zenginliğinin zevali yoktur, bunu da böylece bilin... Pek yakında bu sözlerimin gerçek olduğunu siz de anlayacaksınız ama, ne yazık ki iş işten geçmiş olacak...

Evet, Hakkın varlığını ve birliğini ikrar eden SİDDİYK, inkâr eden ise ZİNDİK ve kâfirdir. Hakka yardım edene, Allahu sübhanehu ve tealâ yardım eder. Hakkı kabul etmeyenler Allahu tealâ'nın düşmanlarıdır ve zâlimdirler. Böylelerine ise Hak celle ve alâ hiçbir zaman yardım etmez.

Ey âşık-ı sadık!...

Tövbe et, dünyadan soyunmağa ve sıyrılmğa çalış, vakit geçirmeden âhiret hazırlıklarını yapmağa başla!... Bak, dün geçti ve yarına çıkabileceğimizi de bilemiyoruz. Gün, bugün ve saat bu saattir. Ömür denilen yolculuk göz açıp kapayıncaya kadar çabuk ve hızlı gelip geçiyor. Kıldığın namazın son namazın olabileceğini, yaşadığın gün ve saatin de ömrünün son günü ve son saati olmadığını nereden biliyorsun? Bütün yaratılanlar,

önünde sonunda ölüme mahkûmdurlar. Ne var ki, kâfirler ve hayvanlar ölürler, gerçek birer insan olan mü'minler ise olurlar. Gerçek bir insan olmağa çalış ki, iymanın ve iykanın artsın. Bunun da tek şartı, Habib-i edib-i Kibriyâ'ya uymak ve hak boyası ile boyanmaktır, gaflet uykusundan uyanmaktır. Hangi yoldan gidilirse gidilsin, her yolun sonu kabirdir. Dünya hayatı ana beşiğinde başlar ve mezar eşiğinde biter. Ara yerdeki mesafe, göz açıp kapayıncaya kadar olan süre miktarı kısa ve azdır. Dünyayı yedi kerre dolaşsan, Allah boyasından daha güzel ve mükemmel boya bulamazsın. O boya ile boyananların boyaları solmaz. O boya ile boyananları, dünyanın pislik ve murdarlıkları lekeleyip kirletemez. O boya ile boyananlar, ebediyyen ölmezler, nâr-ı cahıyme girmezler, makam-ı sıdka ererler, Cemâl-i lâyezâli görürler, Hak ile bâki olur ve zât cennetine girerler.

**Açılır bag-ı bostanın,
Dilde okunur destanın,
Sen baktığın gülistanın,
Gülleri solmaz Allahım...**

İyman sahipleri, ebedî saadet ve selâmete ererler ki, bu saadetin zevali yoktur. İymansızların mutluluk adını verdikleri dünya saadeti fânidir, gelip geçici ve elden çıkıcıdır. Gözlerimiz bakmasını bilse de görebilsek, nice mutlu bildiğimiz ve hallerine özendiğimiz çiftler ve kişiler, dünya cenneti içinde cehennem azabı çekmektedirler. Bu gibilerin, bu âlemde ele geçirdikleri ni'metler, aslında nıkbettir, yani musibet ve meşakkattir. Ancak ve yalnız, azaplarının artmasına, huzursuzluklarının çoğalmasına sebep olur. Âhıret âleminde görecekları azap ise nihayetsizdir. Onun için, bu fâni dünyanın fâni ni'met ve ziynetlerine aldanarak sakın sakın âhıretini yıkma... Ne yapsan, nereye gitsen, nerelere gizlensen, ölüm seni bulacaktır, yolun kabristana uğrayacaktır ve orada herkes amelleriyle başbaşa kalacaktır. O karanlık yerde kendine bir dost, vefakâr bir yâr edindin mi? O yâr-ı vefakâr bu âlemde iken bulunur, onu bulamayanların vay hallerine!...

Dünya hayatının son konağı ve âhiret âleminin ilk durağı olan mezar, kucağını açmış seni ve beni bekliyor. Kim olursak olalım, nerede bulunursak bulunalım, hepimiz ecel şerbetinden içeceğiz, cansız ata bineceğiz, âlelâde bir kefene sarılarak kabir kapısından ebedî âleme geçeceğiz. Aşağıda anlatacağım hikâyeyi dikkat ve ibretle oku, hikâyeye deyip geçme, düşün, hem iyi düşün ve kıssadan hisseni almağa çalış... Varıp gidilecek yer haraptır, orayı imâr eyle... Karanlıktır, buradan nur ilet... Yılan, çıyan ve akrep yeridir, yanında ilâç bulundur ki sana zararları olmasın... Son meskenin, son makamın ya cennet bahçelerinden bir bahçe veya cehennem çukurlarından bir çukurdur. Orasını cehennem çukuru değil bir cennet bahçesi haline getirmek için hazırlıklı ve tedarikli bulun, çünkü son konağın ve durağın orası olacaktır.

H İ K Â Y E

Günlerden birgün, Behlûl-ü Dâna (Kuddise sırruh) bir mezarlığın kenarında oturuyordu. Kendisini gören bir zat, yanına sokuldu, selâm verdi ve sordu :

— Yâ Behlûl!.. Bu kabristanın kenarında neden oturuyorsun?

Behlûl-ü Dâna, sükûnetle cevap verdi :

— Bir hırsız paramı ve malımı çaldı da, onu bekliyorum.

Soran zat hayret etti :

— Peki, o hırsızın buraya geleceği ne malûm? dedi. Behlûl :

— Önünde sonunda mutlâka buraya gelecektir, bundan kim kurtulmuştur ki, o kurtulsun, cevabıyla hem o zatı hem de bizleri irşâd buyurdu.

Hazret-i Behlûl'ün dediği gibi, sonunda herkes kabristana gidecek ve o amel sandığına girecektir. Sırtları yere gelmeyen nice pehlivanların, ölüm sırtlarını yere getirmiş, ordularını zaferden zafere koşturan nice ünlü kumandanlar, padişahlar, beyler, paşalar ölüm karşısında yenilgiye uğramış ve hâk ile

yeksân olmuşlardır. Aldanmayalım, yanılmayalım, yanlış hesaplar yapmayalım. Çoğunun cesetleri kara toprakta çürüyüp dağılmıştır ama, mânaları ve ruhları yaptıkları kötülük ve haksızlıkların, işledikleri isyan ve günahların azabını tatmakta, yahut hayırlı işlerinin sonucu yine orada mükâfatlanmaktadır. Böyleleri edebî saadetlerinin zevkini sürerlerken, kötüler ve günahkârlar da ebedî felâketlerine yaklaşmakta, sabah ve akşam nâra arzolunarak daha kabirlerinde iken ilâhî azabı yaşamaktadırlar.

**Bu ni'meti Haktan bilmek gerektir,
Çeşmin gubârını silmek gerektir,
Yüz yıl ömür sürsen ölmek gerektir,
Ecel gelir gafil olma divane!..**

Kabre giren insanlar üç sınıftır :

BİRİNCİSİ peygamberler, veliler, salihler, şehitler ve âşıklardır. Bu sınıfın ruhları, arş-ı â'lânın altında sakin olur ve zamanı gelince dünyada bulunan ehl-i iymana yardım ederler. Kendilerine bahş ve ihsan buyurulan cennet derecelerini görüp gözlerler ve kıyamete kadar mest ve hayran kalırlar ve kıyamet günü de Allahu teâlâ'nın izniyle ümmeti Muhammed'e ve diğer ümmetlerden imanları makbul olanlara şefaet ederler.

İKİNCİSİ de dünya hayatında iken âhiret âlemi için hazırladıkları ve kazandıkları salih amellerinin ecrini almak üzere bekleyenlerdir. Aralarında, kabir azabına dûçar olanlar da, bu ilâhî azabı görseler ve ilâhî adaleti tatsalar da, yine imanlarından ötürü Cennete gireceklerinden affı ilâhiyye ve büyük mükâfata intizar ederek kıyamete kadar âlem-i ervahta beklerler.

ÜÇÜNCÜSÜ Allahu teâlâ'yı inkâr eden kâfirler olup, idam hükmüne mahkûm olan ve infaz saatini bekleyen, gece ve gündüz darağacının altında boynuna ip takılacağını düşünen ve tasalananlar gibi daha kabirlerinde iken azabı ve nâr-ı cahiyemi ve cehennemde çekecekleri çok acı ızdırabı tatmağa başlayan zavallılardır. Bunlar da ehl-i nâr olup Ebu-Cehil, Şeddâd, Fira'

un ve benzeri zâlimlerin mirasçuları olan ve onların halleriyle hallenen kefere-i fecere'dir. Bunlara —Ne'üzü-billâh— kabirlerinde azabın şiddeti tattırılır ve sabah - akşam nâra arzolunurlar.

Hemen ilâve edelim ki, günahkâr mü'minlerin kabirlerinde görecekları azap ebedî değildir. Bazıları birkaç gün veya birkaç hafta, bazıları da bir ay veya birkaç sene azap gördükten sonra kurtulurlar.

Kabir azabına sebeb olan sıfatlar şunlardır :

1. Yalancılar (Yalan söylemeyi âdet haline getirenler).

2. Her türlü pisliklerden sakınmayanlar (Kendilerini idrar ve necasetten temizlemeyenler) zâhiren ve bâtınen temizlenip arınmayanlar.

3. Ana ve babaya âsi olanlar ve onların haklarına hürmet ve riayet etmeyerek, ihsan ve itaatte kusur edenler, ana ve babalarına ezâ ve cefa edenler.

4. İki meclis veya topluluğu, yahut iki kişiyi birbirlerine düşman etmek için, aralarında lâf götürüp getiren nemmâmlar, mutlâka kabir azabına dûçar olurlar.

Bunlar, kabir azabına sebeb olan başlıca sıfatlardır. Verdikleri sözde durmayarak kalleslik eden dönekler, emanete hıyanet eden ha'inler, adaletle hükmetmeyen hâkimler, zâlimi mazlûm ve mazlûmu zâlim gibi gösteren müzevvirler, yalancı şahitlik ederek hakkı ve hakikati tahrif eden zâlimler, şarap, rakı, bira, viski, esrar, afyon, kokain, eroin ve benzeri akıl giderici ve serhoşluk verici maddeleri kullananlar ve bu alışkanlıklarından vazgeçmeyerek ısrar edenler, topluma daima zararlı olanlar, zinâ ve livata edenler ve ettirenler, bunlara aracılık edenler ve sevicilik yapan kadınlar, dedi - kodu yapanlar, etrafı telâş ve heyecana verecek asılsız haberler yayanlar, dillerinden kötü sözleri eksik etmeyenler, uluorta herkese sövüp sayanlar, haramdan sakınmayanlar, ibadetlerine mağrur olan ve yalnız kendilerini beğenen u'cub ehli ile iki yüzlü mürâ'iler, kin besleyen ve bunun için fırsat kollayanlar, olur olmaz herşeye ve herkese öfkelenenler, şehvetlerine esir olanlar ve bunla-

ra benzer GÜNAH-I-KEBÂ'İR dediğimiz büyük günahları işleyenler de kabir azabına düçar olur ve azabı daha kabirlerine girer girmez tatmağa başlarlar.

Kabir azabından kurtulmanın yolu ve çaresi, bu kötü ve çirkin huylarından ötürü nedamet etmek, tövbe ve istiğfar eylemek, içlerini ve dışlarını temizlemektir. Allahu teâlâ'nın, affetmeyeceği hiçbir günah yoktur. Denizlerin dalgaları, güneşin zerrelere ve yeryüzündeki taşların sayısı kadar günahı bile olsa, kul bunları çirkin ve kötü görür, gerçekten yaptıklarına pişmán olursa, bir daha işlememeğe azm-ü cezm ederek tövbe ve istiğfara sarılırsa, bütün günahlarından arınır :

قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ
لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا
إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

Kul yâ ibâdiyelleziyne esrefû alâ enfüsihim lâ taknatû min rahmetillah
innallâhe yagfir-üz-zünube cemiyâ innehû hüvel-gafur-ür-rahiym...

Ez-Zümer : 53

(Ey Habib-i zişânım!.. Benim dilimle de ki, ey nefislerini israf etmekte haddi aşan kullarım. Allahu teâlâ'nın rahmetinden ümidinizi kesmeyin. Zira, Allahu teâlâ bütün günahları mağfiret buyurur. Hiç şüphe yok ki, Allahu azim-üş-şân rahmet ve mağfirette belâgat sahibidir.)

Nefsinin hevâsı sana boşuna vakit geçirmeden, Azrail aleyhisselâm ecel şerbetini içirmeden yaptıklarına nâdim ol, tövbeye gel, Rabbinin rahmet ve mağfiretinden ümidini kesme, bağışlar mı, bağışlamaz mı diye vesveseye düşme, Allahu teâlâ bütün günahları affedici ve bütün suçları bağışlayıcıdır. O Gaffar, o Gafur, o Rahman ve o Rahiym'dir. Onun mağfiretine sığın, rahmaniyyetine güven ve en önemlisi sıdk ile, hulûs ile yaptıklarına pişman ol ve tövbe et, ağla ve gözyaşı dök... Tövbe eder-

sen, affolunacağıın muhakkaktır. Zira, sen Habib-i edib-i Kibriyâ'nın ümmeti olmak gibi bir imtiyaza sahipsindir... Ona ümmet olmak en yüce devlet ve saadet, en kutlu ve erişilmez bir mazarıyettir. Bunun kıymet ve ehemmiyetini, şeref ve faziletini bil ve şükrünü edâ etmeğe çalış. Şükrü eda edilmeyen, kıymet ve ehemmiyeti bilinmeyen ni'metler —Mâ'azallah— elden çıkıverir. Şükrü edâ edilen ni'metler ise mutlâka ziyadeleşir. Her işin başı, kulun fiillerine göredir. Bahş ve ihsan buyurulan ni'met ve devlete şükredilecek olursa, Allahu sübhanehu ve teâlâ o ni'met ve devleti ziyade kılacağıın beyan buyurmaktadır. Küfran-ı ni'met edenlerden ise, gün olur zâ'il olur.

Ey akıllı olduğunı iddia eden ve her işinde akılyle öğünen kardeşim!.. Gerçekten akıllı isen, her halinde Rabbini zikret ve Rabbini aslâ unutma ki, Allahu sübhanehu ve teâlâ hazretleri de, her halinde seni unutmasın ve seni ni'metlerine garkeylesin. Rabbimiz, unutmaktan münezzehtir. Binaenaleyh, bu unutmak senin ve benim anlayabileceğimiz mâ'nada değildir. Bu unutmak —Allah korusun— kulluktan koğulmak ve ilâhî rahmetten dûr olmak anlamına gelir. Dünya hayatında da böyledir, unutan unutulur, âsi olana isyan olunur, itaat etmeyene itaat edilmez, merhamet etmeyene de merhamet olunmaz. Eken biçer, gören seçer. İyilik eden iyilik, kemlik eden de mutlâka kemlik bulur. Sen, Rabbine karşı itaatkâr olursan, en yakınlarından itibaren bütün çevren de sana itaat ederler. Bunun zıddı olarak isyan edersen, sana da isyan edenler çoğalır. Allahu teâlâ'nın yarattıklarını sever ve okşarsan, sevilir ve okşanırsın. Vurursan, sana da vururlar. Verirsen, sana da verirler. Şahsına karşı yapılan haksızlık ve kötülükleri affet ki, Allahu teâlâ da seni affetsin... Unutma ki, sana karşı yapıldığıın zannettiğın haksızlık veya kötülük, senin Rabbine karşı işlediğın hata, isyan ve nisyanların yanında hiç mesabesinde kalır. Bilmiş ol ki, Rabbine karşı irtikâp ettiğın isyan, sana kulları eliyle red ve iade olunan isyanındır.

Evet, affeden affolunur. Adalet isteyen, adalet bulur. Kullardan gördüğün nankörlüklerden yanıp yakınma! Bu, senin

Allahu teâlâ'ya karşı olan nankörlüklerin yanında solda sıfır kalır. Bunca ni'met-i ilâhiyyeye nail ve mazhar olduğun halde, Rabbine karşı isyan ediyorsun da, küçük ve basit bir iyiliğine mukabele etmedikleri için neden hemcinslerini nankörlükle suçluyorsun?

HİKÂYE

Hak velilerinden bir zat-ı şerife müracaat eden birisi, yaptığı yardım ve iyiliklere mukabil bir komşusundan gördüğü nankörlükten yakınıyor ve onu şikâyet ediyordu. O komşusuna, defalarca iyilik ettiğini, oysa onun her defasında kendisine nankörlükle mukabele eylediğini anlatıyor ve özellikle şahsına karşı yaptığı son kötülüğü aslâ affetmeyeceğini bildiriyordu. Onu, büyük bir sabır ve sükûnetle dinleyen veliyyullah :

— Senin Rabbine karşı yaptığın nankörlükler, o komşunun sana yaptıklarından mutlâka daha çoktur. Öyle olmasaydı, Rabbinin sana bahş ve ihsan buyurduğu ni'metlere karşı daima nankörlükle mukabele ettiğin halde, Allahu zül-celâl seni mahrum etmiyor ve sana ihsan etmeğe devam buyuruyor. Sen de, bütün nankörlüklerini hiç hesaba katmadan ve Rabbinden utanmadan mütemadiyen ihsanlarını niyaz ediyorsun. Binaenaleyh, ya Rabbine karşı ettiğin isyan ve nankörlükleri terket veya Allahu teâlâ'dan af ve ihsanını talep eyleme, dedi.

Adamcağız ne diyeceğini şaşırılmıştı, boynunu bükerek :

— İyi ama efendim ben âciz ve nâciz bir kulum... Nasıl olur da, Rabbinden affımı niyaz etmem, nasıl olur da Rabbinden ihsanlarını istemem, deyince Hak velisi kendisine şu cevabı verdi :

— Allahu sübhanehu ve teâlâ hazretlerine nankörlüğünü terketmene imkânın yok, buna mukabil âciz ve nâciz bir kul olduğunu bizzat itiraf ettiğin halde, sana bahş ve ihsan buyurduğu ni'metlere karşı nankörlüğe devam ederken, senin iyiliklerine kötülükle mukabele ettiğinden yakındığın kimse de, senin gibi âciz ve nâciz bir insandır. Onu neden affetmiyor ve

herşeye rağmen iyilik etmeğe devam etmiyorsun? diyerek hem o gafil din kardeşimizi hem de bizleri irşâd eyledi.

Er kişi, iyilik ve ihsanı Allah için yapandır. Desinler, takdir etsinler, övsünler diye yapılan iyilik, ihsan suretinde riyâdır.

**İhsan odur ki, onda ola ihlâs;
İhlâsı olmayan â'mali neylersin?
Riyâ ile sen halkı gel aldatma,
Sonunda zehrolan balı neylersin?**

Her işi, her iyiliği, her yardımını Allah için, Allah rızası için, yap ki, ind-i Bâri'de makbul ve meğub olsun. Allah rızası için yapanlar, aslâ aldanmazlar. Onların emekleri asla boşa gitmez. Onlar, Hak'la oldular ve bu sayede Hakkı buldular, Cemal-i lâ yezâli gördüler... Bütün ibadet ve tâ'atlerinde, bütün iyilik ve salih amelerinde ve halk ile muamelelerinde ihlâs sahibi olanlar, iki cihanda da selâmet bulurlar. Allahu teâlâ, muhlisleri ve muhsinleri sever ve Hak daima onlarla beraberdir.

İNNEMEL Â'MÂLÜ BİN-NİYÂT buyurmuş Fahr-i din,
Doğru söyle var mıdır kalbinde hâlis niyyetin...

Muhlis mü'min, kimseye kin tutmaz. Kimde kin varsa, o kimsede din yoktur. Kin besleyen bir kalpte din ve iyman barınamaz. Affedici ve bağışlayıcı olmalıdır ki, affolunalım ve bağışlanalım. Her işimizde Allahu teâlâ'nın tevfikini niyaz edelim. Tevfik-i ilâhî kime nasip olursa o kimse insan-ı kâmil olur. İlk bakışta çirkin gibi görünen bazı şeylerin, aslında güzel tarafları da vardır. İnsan, herşeyin güzel tarafına nazar ederse, kederlerden ve kaygulardan kurtulur.

**Şecerdir haddi zatında, fakat dehşet verir tabut;
Hacerdir haddi zatında, fakat ziyet verir yakut...**

İnsan, kendi çirkin taraflarını arayıp bulmağa çalışırsa,

onları güzelleştirmeye uğraşırken, başkalarının çirkinliğini zaten göremez.

H İ K Â Y E

Mefhar-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz, Ebu-Hureyre radiyallahu anh ile bir yere gidiyorlardı. Yolun kenarında, bir köpek leşine tesadüf ettiler. Ebu-Hureyre, tiksinerik başını aksi tarafa çevirdi. Onun bu halini gören Resûl-ü zişân efendimiz :

— Yâ Eba-Hureyre!.. Şu zavallı kelbin ne kadar güzel, bembeyaz, inci gibi dişleri var, hâlık-ı zişân ne kadar muntazam ve mükemmel yaratmış, gördün mü? buyurarak, onu ve bizleri ikaz ve irşâd eyledi.

Demek oluyor ki, insan farkedebilirse çirkin gibi görünen şeylerde bile bir güzellik bulmak ve görmek mümkündür. Bu itibarla, çirkin tarafına bakıp iğrenmektense, güzel tarafını bulup övmek daha hayırlıdır.

**Elif okuduk ötürü,
Pazar ettik götürü,
Yaratılanı hoş gör,
Yaratan'dan ötürü...**

Şu yeşil otlar ve çimenler, şu zümrüt gibi ağaçlar ve yapraklar, renkleri, şekilleri ve kokuları ayrı ayrı meyveler ve çiçekler, kısaca ol Hâlık-ı muazzamın yarattığı herşey, okuyabilene başlı başına bir kitaptır ki, en küçük bir dalında, en cılız bir fidanında yüzbinlerce sırlar gizlidir. Kâ'inatta herşey başlı başına birer risâledir. Okuyabilene ne mutlu!.. Akar suların, tesbihlerini duyabiliyor musun? Hepsi de bir ummâna akıyorlar. Unutma, sen de bir akar su gibisin ve ummâna doğru akıyorsun :

Görenedir, görene!..
Köre nedir, köre ne?..

Körden murat, elbette baş gözleri görmeyenler demek değildir. Kalp gözleri kör olanları kastediyoruz. Zira, Allahu teâ-

lâ bir kulunu dalâlete iletirse, o kul bakar ama göremez, işitir ama duyamaz, duysa da anlayamaz. Kalplerinde böylesine bir hastalık bulunanların bu marazlarını artırır ve bu gibileri elim bir azaba koyar. Bunlar, yarasalar gibi sırtlarını nura çevirirler, gerçeklerden kaçarlar, hakkı ve hakikati yalanlarlar ve sonunda bu inkârları kendilerini göremedikleri ve inanamadıkları ve hatta ömür boyu yalanladıkları korkunç bir ateşe yuvarlar. Bu bahtsız gafiller, ne için yaratıldıklarını, bu fâni âleme ne için gönderildiklerini, gelişlerindeki ve gidişlerindeki sırrı ve hikmeti hiç düşünemezler, kendilerini kimin yarattığını, ne için yarattığını da bir türlü idrak edemezler, yaradanı bilemedikleri ve bulamadıkları için de ona kulluk etmeği, iymana ve islâma gelmeği, ibadet ve tâ'atte bulunmağı akıllarına bile getiremezler. Öylesine âciz ve zavallıdırlar ki, bu fâni âleme yalnız yemek, içmek ve cinsi münasebette bulunmak gibi şehvî arzularını tatmin için gönderildiklerini sanırlar ve bu yönden hayvandan hiç bir farkları kalmayacağını hatırlayamazlar. Evet, onlar bu durum ve tutumlarıyla tıpkı dört ayaklı hayvanlar gibidirler ve hattâ bu vahşet ve dalâletleri, gaflet ve cehaletleri bakımından hayvanlardan da aşağı mevkidedirler. Onları cennet, cemel, rıdvan, huri ve gilman ile müjdelemekte, ölüm, cehennem, azap ve ızdırap ile korkutmak da müsavidir, çünkü iman etmezler, edemezler. Hattâ, cenneti gözleriyle görseler, cehennem azabını bedenleriyle hissetseler bile uyanamazlar, ayılamazlar ve anlayamazlar. Oysa, cennetin de cehennemin de bu âlemde misalleri mevcuttur. Nasıl anlayabilsinler ki, onların kendi varlıklarından dahi haberleri yoktur. Zira, hakkı inkâr etmek, kendini inkâr etmek demektir.

Asıl mühim olan şudur : Onların bu inkârları, ebedî değildir. Pek yakın bir gelecekte, ölüm elbette ve elbette onları da bulacaktır. Ortaçağ şatoları gibi etrafı hisarlarla çevrili, burçları sağlam ve dayanıklı kalelere sığınsalar, buldukları höcreyi çelik ve demir zırhlarla ördürseler, çevrelerine yüz binlerce muhafız dizseler yahut gökyüzüne çıksalar veya yerin yedi kat altına girip gizlenseler, ölüm yine de onları mutlâka bu-

lacak ve kendilerini bu âlem-i şهادetten, âlem-i gayba götürecektir. İşte o zaman imanın kıymet, ehemmiyet ve faziletini anlayacaklardır ama, bu kendilerinin iymansızlıklarından ve inkârlarından mütevellit azabı ve cezayı çekmelerine çok geç kalmış idrak ve irfanları hiçbir yarar sağlamayacaktır.

**Hangi kul ki, şer'i pâkin hükmünü tatbik eder;
Hazret-i Mevlâ onu da mazhar-ı tevfik eder,
Zâhır-ü bâtın ona her veçhile mü'min denir,
Kim ki, Hakkı birleyip Resûlünü tasdik eder...**

İnsan, arkadaşından sorulur. Kişi, arkadaşından azar. İnsanların başlarını her türlü kaygu ve kederlere, her çeşit dert ve musibetlere önce arkadaşı, sonra kendi kötü huyu, ekşi suratı ve acı sözleri iletir. Onun için, Efdal-ül-halâ'ik aleyhi ve âlihi salâvatullah-il-Hâlık efendimiz : **(MÜ'MİN, GÜLER YÜZLÜ, TATLI SÖZLÜ VE İYİ HUYLUDUR...)** buyurmuşlardır. Habîb-i edib-i Kibriyâ'nın bir diğer Hadis-i şeriflerini de bu vesile ile hatırlatayım : **(İÇİNİZDEN ALLAHU TEÂLÂ'YA EN SEVGİLİ OLANINIZ, İYİ VE GÜZEL HUYLU OLANINIZDIR...)** buyurulmuştur.

Gözden kaçırılmaması gereken bir gerçeğe de temas etmek yerinde olacaktır. Bu dünya âleminde herkes kendisini iyi huylu ve temiz ahlâklı saymaktadır. Oysa, iyi huy ve güzel ahlâk akılla ölçülemez. Onun tek ve yanılmaz ölçüsü, kulun ahlâk-ı Kur'aniyye ve ahlâk-ı Muhammediyye ile ahlâklanıp ahlâklanamadığını tetkik ve mukayese edebilmektir. Yoksa : (Benim kalbim temiz, huyum ve ahlâkım da güzel...) demekle insanın ne kalbi temiz olur, ne de ahlâkı güzel sayılır. Kıyasla bakalım, sende Ahlâk-ı Kur'aniyyeden ve ahlâk-ı Muhammediyye'den eser var mı, yok mu? Varsa, hemen secde-i şükre kapan, seni bu mümtaz hasletlerden yoksun bırakmaması için Rabbine yalvar. Yoksa, ahlâk-ı Kur'aniyye ve ahlâk-ı Muhammediyye ile ahlâkını tashih etmeğe, hal ve ef'alini düzeltmeğe ve kendini Allah ve Resûlünün tarif ve tavsif buyurdıkları iyilik ve güzelliklerle süslemeğe çalış... İnsanoğlunun, bu fâni âleme yalnız

boy yükseltmek, kıl ve kılık düzeltmek için geldiğini zannedenler, aldandılar. Ahlâk bakımından yükselmeğe, huy yönünden düzelmeğe geldiklerinin şu'uruna varanlar ve bunun esbabına baş vuranlar kazandılar.

Kur'an-ı aziymi bir göz olarak kabul edecek olursak, o mübarek göz bize herşeyi hakkıyla ve kemaliyle gösterir. Kur'an-ı hakiyme yüz çevirecek olursak —Mâ'azallah— bu âlemde kör olacağımız gibi, âhîret âleminde de kör kalacağımız muhakkaktır. Bu körlüğün, iki âlemde de ne büyük zararlara, kayıplara, acılara ve azaplara mal olacağını akıl sahiplerinin irfan ve iz'anlarına bırakırız.

Enes bin Malik radiyallahu anı rivayet ederler ki, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuşlardır :

— Allahu zül-celâl vel-kemal hazretleri, saçlarına ak düştüğü ve kendileri de bunu sabah ve akşam görüp farkettileri halde, Rabbinden hayâ etmeden isyana devam eden ihtiyarların yüzlerine merhametle nazar ederek : (Ey ihtiyar kulum!.. Yaşın kocaldı, cildin kırıştı, kemiklerin inceldi, sinirlerin gevşedi, sayılı nefeslerin sıklaştı, ecelin sana iyice yaklaştı, dizlerinde derman kalmadı. Hâlâ, utanmadan ve sıkılmadan günah ve isyana devam ediyorsun. Ben, senin Rabbinim ve sana bu yaşlı ve çelimsiz halinle cehennemde azap etmeğe hayâ ediyorum, sen ise yaptıklarına pişman olmuyor ve benden hayâ etmiyorsun...) buyurmaktadır.

Hitab-ı izzeti, muhbir-i sadık efendimizin mübarek lisanı ile duyup öğrenen, sabah ve akşam aynaya bakıp saçlarına ve sakallarına aklar düştüğünü gören yaşlı kardeşler, sizlere hitab ediyorum ve soruyorum :

— Allahu sübhanehu ve teâlâ hazretlerinin bu hitab-ı celiline siz ve biz muhatap olsaydık —Hoş, oluyoruz ya!..— acaba ne yapardık? Şu halde, hiç değilse bundan sonra saçımızdan ve sakalımızdan utanalım ve Rabbinimizin itibandan korkalım. O, âlemlerin Rabbi ve mürebbisi iken, seni de beni de te'dip edebilmek kudret ve kuvvetine malik bulunduğu halde,

acimize ve zayıflığımızı merhamet buyurarak cehenneminde azap etmekten hayâ eylediğini duyuruyor da, biz bu çelimsizliğimizle ona isyan etmekten ve günah işlemekten hâlâ hayâ etmiyoruz. Kabir denilen o karanlık çukur, bir ejderha gibi olanca dehşet ve vahşetiyle ağzını açmış, seni ve beni yutmağa hazırlanıyor, yılanlar ve çıyanlar nâzik bedenlerimizi kemirmek için yalıyor, hergün eşten, dosttan, akraba ve ahbaptan bir kaçı o sonu olmayan yolculuğa yollanıyor da yine aklımızı başımıza alamıyoruz, zayıf omuzlarımıza yüklendiğimiz cehennemde bizleri yakacak ateşle ortalıkta dolanıyoruz. Bu korkunç ateşi, nedamet, tövbe ve gözyaşı ile söndürmeğe, hiç olmazsa azaltmağa çalışmıyoruz da, tam tersine yeni yeni günah ve isyanlarla çoğaltmağa, harlandırmaya uğraşıyoruz.

Evet, cehennemde ateş yoktur. Herkes, ateşini buradan götürür :

**Vâ'iz, bizi korkutma cehennemde od olmaz;
Yanmağa od'u herkes, buradan iletirler..**

Bunun için, cehennemde bizi yakacak ateş mahiyetindeki günah yükümüzü hafifletmeğe gayret etmeliyiz. Son pişmanlık fayda vermez, tövbe edelim, yaptıklarımıza pişman olalım, hakka sığınalım, ibadet ve tâ'atte kusur etmeyelim, Rabbimize hamd-ü senâda bulunalım, namaz kılalım, oruç tutalım, gücümüz yetiyorsa hacca gidelim, zekât verelim, fakirleri, yoksulları sevindirelim, açları ve muhtaçları doyuralım, yetimleri giydirelim, ağlayanların gözyaşlarını silerek onları biraz güldürelim, hâsılı kulluk görevlerimizi hakkıyla ve lâyıkiyle yerine getirmeğe gayret ve himmet edelim. Emr-i bil-mâ'ruf ve nehy-i anil-münker'le hem kendimizi hem de yakınlarımızı koruyup kollayalım, hudud-u ilâhiyye'yi sadakatle hıfzedelim ki, Rabbimizin fazl-ü keremiyle cennetle müjdelenenler zümresine dahil olabilelim.

Ey kardeş!..

Bilmiş ol ki, cennet üç kişiye âşıktır :

1. Mü'minlere selâm vererek güler yüz gösterenlere,

2. Cömert olup halka ve bütün mahlûklara yemek yedirenlere,

3. Kur'an-ı aziymi okuyup kendisini onun hükümlerine tâbi kılanlara.

Evet, cennet bu üç zümreye âşıktır, müştaktır. Bunun, hem izahı hem de isbatı mümkündür. Zira, Kur'an-ı kerimi okuyarak ona hakkıyla ve lâyıkiyle tâbi olanlar, onun bütün hükümlerini gereği gibi yerine getirenler, gerçek iman sahipleridirler. Ehl-i iman ise, ehl-i cennettir. Cennetin bahası iman, anahtarı tevhid, dereceleri de kulluktur. İki cihanda da, kulluk yani ABDİYYET derecesinden ulu ve yüce hiçbir derece yoktur. Onun için de cennet, fazl-ı ilâhî iledir.

Ey imanlı başlarına düşünme ni'meti, hayâ dolu gözlerine ibret devleti bahş ve ihsan buyurulan Hakka talip ve rizayı ilâhiyye'ye ragıp Hak yoldaşlarım :

Bilmiş olunuz ki, ilkbahar mahşer gününe misaldir. Dikkat ve ibretle bak, ölü toprak bağrında gizlediği tohumun nüvesini nasıl meydana getiriyorsa, İsrafil aleyhisselâm sûrunu ikinci defa üflediği zaman da kabirlerinde yatan mevtalar da, zi-ruh olanlar da baharda filizlenen bitkiler gibi yerden zuhura getirecektir. Ilkbaharda kara topraktan fışkıran nebatlar misali, insanlar da kabirlerinden kalkacaklar ve mahşer yerinde toplanacaklardır.

وَأِنْ كُلَّ مَا جَمِعْنَا لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ وَأَيُّهُمْ الْأَرْضُ
الْمَيْتَةُ أَحْيَيْنَاهَا وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ

Ve in küllün lemmâ cemiy'un ledeynâ muhdarun ve âyetün lehüm-ül ard-ül
meyteh ahyeynâhâ ve ahrecnâ minhâ habben fe-minhü ye'küln...

Yâ-Sin : 32 - 33

(Yaratılanların hepsi, muhakkak toplanıp huzurumuza getirileceklerdir. Onlar için ölü gibi kurumuş yeryüzünü, kudre-

timize ve ölüleri de dirilteceğimize de delâlet eden bir alâmettir ki, yağmur yağdırarak hayat verir ve o ölü topraktan çeşit çeşit hububat çıkarırız da, yiyip dururlar.)

İnsanlar, kabirlerinden üç sınıf üzere haşrolunacaklardır. Birinci sınıf peygamberler, sıddık'lar, şehitler, salihlerdir. Bu zevat-ı âlişan kara topraktan çıkan bitkiler gibi başlarından toprakları silkeleyerek kalkacaklar, emirlerine tahsis olunmuş cennet bineklerini hazır bulacaklar, cennet elbiselerini giyerek Bürak'larına binecekler, cennet ni'metleriyle taltif olunacaklar, müjdecî melekler kendilerine diğer cennet ni'metlerini de tebsir edecekler ve muhteşem bir kafîle halinde ve büyük bir saltanat ve debdebe ile arşın gölgesinde toplanacaklardır. Orada iltifat-ı ilâhiyye'ye de nail ve mazhar olacaklar ve kendilerine ihsan buyurulan altun, gümüş, zümrüt ve saire gibi kıymetli madenlerden hazırlanmış ve süslenmiş kürsülerine oturarak emr-i ilâhiyye'ye ve fazl-ü kerem-ü sübhaniyye'ye muntazır bulunacaklardır.

سَبْعَةٌ نَفَرَ بِظِلِّهِمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تَحْتَ ظِلِّ عَرْشِهِ يَوْمَ
لَا ظِلَّ إِلَّا ظِلُّهُ ۗ أُولَٰئِكَ إِمَامٌ عَادِلٌ وَشَابٌّ نَشَأَ فِي عِبَادَةِ اللَّهِ
تَعَالَى ۗ وَرَجُلٌ ذَكَرَ اللَّهَ خَالِيًا فَفَاضَتْ عَيْنَاهُ دَمْعًا مِنْ
خَشْيَةِ اللَّهِ تَعَالَى ۗ وَرَجُلٌ قَلْبُهُ مُتَعَلِّقٌ بِالْمَسْجِدِ حَتَّىٰ يَرْجِعَ
إِلَيْهِ ۗ وَرَجُلٌ تَصَدَّقَ بِصَدَقَةٍ فَلَمْ تَعْلَمْ شِمَالَهُ ۗ عَمَّا صَنَعَتْ
يَمِينُهُ وَرَجُلَانِ تَحَابَّانِ فِي اللَّهِ وَرَجُلٌ دَعَتْهُ امْرَأَةٌ ذَاتُ جَمَالٍ
إِلَىٰ نَفْسِهَا فَأَبَىٰ وَقَالَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ تَعَالَىٰ نَبْرَاهِيمَ ۗ

Hız. Ömer-ül-Faruk radiyallahu anh, Seyyid-ül-ebrâr aleyhi ve âlihi salâvatullah-il-Gaffâr efendimizden naklen, arşın göl-

gesinden başka gölgelenecek bir yer bulunmayacak olan kıyamet günü, arşın gölgesinde ağırlanacak yedi sınıfı şu vechile beyan buyurmuşlardır :

1. İmâm-ı âdil (Âdil hükümdarlar, emir ve padişahlar),
2. Genç yaşından itibaren Allahu teâlâ'ya ibadet edenler,
3. Kalpleri mescitlere bağlı olan ve Allahu teâlâ'ya ibadet etmeğe doyamayan, bir ibadetten sonra diğerine başlayan, yani kısaca âşık-ı billâh olan kutlu ve mutlu kişiler,
4. Allah için birbirlerine muhabbet edenler, Allah için sevdiklerini ziyarete gidenler, Allah için buluşup, Allah için ayrılan, Allah için sevişen hak yolcuları,
5. Issız ve تنها yerlerde Allahu teâlâ'yı unutmuyarak daima zikredenler, onun haşyetiyle gözyaşı dökener, onun aşk ve muhabbetiyle ağlayan âşıklar,
6. Servet ve asalet sahibi, zengin, güzel bir kadının gayr-ı meşrû buluşma teklifini Allah korkusu ve zinâ kaygusu ile reddeden müttekiler,
7. Allah için gizlice sadaka veren ve bunu herkesten gizleyen, hattâ sağ eliyle verdiğini sol eline bile göstermeyen ve bu suretle riyâdan kaçınan muhlisler...

Habib-i edib-i Kibriyâ'nın, hepsinden önce âdil hükümdarları sayması elbette boşuna değildir. Zira bir Hadis-i şeriflerinde de :

الْعَدْلُ أَسَاسُ الْمُلْكِ

El-Adlû esas-ül-mülk....

(Adalet, mülkün temelidir.)

buyurmuşlardır. Âdil hükümdarların, ülkelerini ve milletlerini tam ve mutlâk bir adaletle idare eden devlet reislerinin makamı, kıyamet günü arşın gölgesi olacaktır. Bu zevat-ı ze-

vil-ihtiramın dünyadaki makamları ise, mensup oldukları milletlerin tarihlerinin şanlı sahifelerinde, âriflerin ve kendileri gibi âdil önderlerin, hak ve hakikate gönül vermiş bütün insanların gönüllerindedir. Âdil olanlar nasıl ki, hayırla, rahmet ve minnetle yâd edilirlerse, zâlimler de lânet ve nefretle anılacaklardır. Yalnız dünyada lânet ve nefretle anılmakla da kalmayacaklar, yarın âhirette de cehennemin en derin yerine, ateşin en şiddetlisine atılacaklardır.

Evet, o şiddetli günde âdil hükümdarlar arşın gölgesinde izzet ve ikram ile ağırlanırlarken, zâlimler de kızgın güneş altında, beyinleri kafa tasları içinde kaynayarak, gözleri yuvalarından uğramış şaşkın, bitap ve perişan, korku içinde âkibetlerini bekleyeceklerdir. Âdil devlet reisleri, Allahu sübhanehu ve teâlâ tarafından taltif olunurlarken, zâlimler zebanilerin pençelerinde sürüklenerek cehenneme götürülecekler, yürümeğe takat ve mecalleri kalmadığından dizleri üstüne çökmüş, bitkin ve bütün bedenleri tiril tiril titreyecekler, ağlayıp inleyecekler ama hallerine acıyan bulunmayacak ve üstelik kendilerine :

— Hani sen büyük adamdın, karşına gelenleri tepeden süzer, kimseye ağız açtırmaz, önüne gelene zulmeder, bir çok mâsumları ezer ve kâhredersin. Merhamet dileyenlere alaylı alaylı bakar, onların halleriyle eğlenirdin. Ne oldu şimdi sana? Neden titriyorsun? Haydi, ne duruyorsun, çağırsana muhafızlarını, haykırsana senin için can veren fedailerine... Bakalım, imdadına koşacak ve sana yardım edecek bulabilecek misin? Ne o, ağlıyor musun? Oysa, bir zamanlar senin karşında gözyaşı dökenlere hiç acımaz, haklarındaki kararından aslâ caymazdın.. Günün birinde öleceğini ve başına bu hallerin geleceğini söyleyenleri, hiddet ve şiddetle kovar, bir saat adaletle hükmetmenin Allahu teâlâ katında altmış yıl nafîle ibadetten sevgili olduğunu haber verenlere güler, geçer ve onları başından savardın. Eğer, onları dinleseydin, ülkende millete adaletle hükmetseydin, şu ânda arşın gölgesinde âlemlerin Rabbi tarafın-

dan bizzat ağırlanan âdil hükümdarlar arasında bulunur, rahata, ebedî saadet ve selâmete kavuşurdun. Yürü bakalım şimdi yıllarca başkalarına tattırdığın azabı tatmağa, cehennem korkunç alevlerini yutmağa hazır ol... P...ünlerin ergeç gelip çatacağına iman etseydin, ülkeni adaletle yönetseydin, nefsinin ve şeytanın hevâsına uymayarak doğru yolda gitseydin bu halere düşmez, bu azabı görmezdin... Oysa, sen bugünlerin mukadder ve muhakkak olduğuna iman etmedin, sana bahş ve ihsan buyurulan o fâni makamın ebediyyen elinde kalacağını, o gelip geçici saltanatın hep öyle sürüp gideceğini ve hiç elinden alınmayacağını sandın, başkalarına hesap sorarken birgün senin de hesaba çekileceğini hatırlamadın, herkese keyfince ceza verirken, günün birinde kendinin de cezalandırılacağını aklının köşesine bile getirmedi, başkalarından farkı olmayan alelâde bir insan olduğunu ve işgal ettiğin makamın Rabbinin bir ihsanından gayri bir şey olmadığını gözönüne getirmedi, hiçliğini ve bir hiç olacağını dikkate almadın, Rabbine âsi ve ülken halkına zalim oldun, sonun ve sonucun işte bu cehennem azabıdır, diyerek hakaret edeceklerdir. Zâlimler, o mühlik ânda ellerini ısırarak ah ve feryat edecekler, ömür boyu inkâr ettiklerini ikrar etmek zorunda kalacaklar ve çok pişman olacaklar ama, bu ikrarlarının da, pişmanlıklarının da kendilerine hiçbir yararı olmayacaktır. Zira, ikrar etmek bu âlemde gerektir, pişman olmak bu âlemde gerektir, hakka ve hakikate gelmek bu âlemde gerektir.

Yevm-i ceza dediğimiz o büyük ve korkulu günde herkes hesap ve mizana fiilen ve ahlâken kendisine uydukları, fiil ve hareketlerini taklit ettikleri kişilerin ardı sıra getirileceklerdir. Meselâ, yeryüzünde ilk katil KABİL'dir. Kadın ve kıskançlık yüzünden kardeşi HABİL'i katletmiş ve babası Hz. Âdem aleyhisselâma karşı çıkararak kâfir olmuştu. Binaenaleyh, hemcinslerini öldüren bütün katiller önlerinde Kabil olduğu halde divân-ı ilâhiyye çıkarılacaklar, ilk katil onların önderi durumunda bulunacak ve kıyamet gününe kadar aynı suçu işleyenler onun peşinden geleceklerdir. Keza, bütün zâlimlerin önü sırada Fira'un huzur-u izzete gelecektir. Bu açıklamalarımızdan da

anlaşılmaktadır ki, katillerin bayrağı Kabil'in ve zâlimlerin bayrağı da Fira'unun elinde bulunacaktır.

Buna mukabil, SİDDİYK'ler dâvet olununca onların imamları ve rehberleri de Hz. Ebu-Bekir-is-Sıddıyk radiyallahu anh olacak ve sıddıyklerin bayrağını da o mübarek zat-ı şerif taşıyacaktır. ÂDİL'ler dâvet olununca onların imamları ve rehberleri de Hz. Ömer-ül-Faruk radiyallahu anh olacak ve âdillerin bayrağını da o mübarek zat-ı şerif taşıyacaktır. Hayâ sahipleri çağırılınca, onların da imamları ve rehberleri Hz. Osman-ı Zinnûreyn olacak ve hayâ sahiplerinin bayrağını da o mübarek zat-ı şerif taşıyacaktır. Şehitlerin önderi Hz. Hamza, mazlûmların önderi ve imamı Hz. İmam-ı Hasan ve Hz. İmam-ı Hüseyin, yiğitlerin önderi Hz. İmam-ı Ali ibn-i Ebi-Tâlib rıdvanullahi teâlâ aleyhim ecma'ıyn efendilerimiz olacaktır.

Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem, Hz. Osman ibn-i Affan radiyallahu anha : «Ey Osman-ı Salih!.. Bana dua ediyor musun?» iltifatıyla hitap buyurdıkları cihetle, hayâ sahibi salih mü'minler huzur-u izzete çağırılırken (Server-i Enbiyâ'ya tâbi olan ümmet-i Muhammed'den salihler gelsin...) denilecek ve bu kutlu ve mutlu kişiler Hz. Osman radiyallahu anhanın peşi sıra divan-ı ilâhiyye varacaklardır.

Bilmem anlatabiliyor muyum? Huzur-u Hak'ta hesap vermeğe herkes bu şekilde davet olunacak ve (Ey ehl-i sünnet), (Ey Hanefi'ler), (Ey Şâfi'iler), (Ey Mâliki'ler), (Ey Hanbeli'ler), (Ey Hâfız-u Kur'anlar), (Ey müfessirler), (Ey muhaddisler), (Ey âşıklar, âbidler, müttekiler) davetinden sonra zâlimler, katiller, serhoşlar, zâniler, yalancılar, münafıklar sıra ile ve başlarında tâbi oldukları kimseler bulunduğu halde, bu fâni âlemde işlediklerinin hesabını vermek, mükâfat veya cezasını görmek üzere Mahkeme-i Kübrâ'ya çağırılacaklardır.

Evet, her zümre tâbi olduğu imamın peşi sıra gidecektir. Kazi Beyzavi, İMAM kelimesinin kök olarak ÜMM yani ANNE kelimesinden geldiğini söylemekte ve insanlara kabirlerinde ve mahşer yerinde ana isimleriyle hitabedileceğini kaydetmektedir. Halkın, kabirlerinde ve mahşer yerinde bu şekilde çağırılır.

malarının, hesaba ve mizana bu nam ile davet olunmalarının sırrı Hz. İmam-ı Hasan ve Hz. İmam-ı Hüseyin radiyallahu an-hüma efendilerimizin yüce şan ve şereflerini mahşer ehline ilân eylemek ve Hz. İsa aleyhisselâmın Kudretullah ile babasız olarak doğmuş bulduklarını beyan eylemek içindir, demektedir.

Ana isimleriyle hitabolunarak hesaba ve mizana çağırılmanın diğer bir sırrı da, gayr-i meşrû olarak doğan çocukların mahşer ehli önünde mahcup duruma düşmekten kurtulmaları içindir.

**Ne denlû olsa bende yâ ilâhî günah ve isyan,
Ben hâşâ kesmem ümmidimi sensin sahib-el-ihsan,
Günahkârım, zâ'ifim merhamet kıl bana yâ Gufrân,
Kuruldukta yarın rûz-i cezada ol ulu divan...**

Gençliklerinden itibaren vakitlerini ibadet ve tâ'atle geçirenler, Habib-i edib-i Kibriyâ'nın sevdikleri arasındadır. Zira, Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz: (Allah celle celâlühu, gençliğinde ibadet edeni ve yaşları kemale erdikten sonra yanlışlıklardan dönerek yaptıkları günah ve isyana tövbe edenleri ve salih ameller işleyenleri sever. Ben de, gençliklerinde ibadet edenleri ve sonradan yaptıkları günahlara pişman olarak tövbe edenleri severim.) buyurmuştur.

İbadete doymayan âşık-ı sadıkların makamları, arşın gölgesidir. Allah için ve Allah yolunda birbirlerini seven mü'minlere öyle yüce bir makam bahş ve ihsan buyurulacaktır ki, onların bu makamlara eriştiklerini görenler : (Bu zevat, hangi Nebi veya hangi Resûl'dür?) diye sormaktan kendilerini alamayacaklar ve onlara : (Bunlar ne Nebi, ne de Resûl değillerdir. Bunlar, ümmet-i Muhammed'den Allah için birbirlerini sevenlerdir...) denilecektir.

Yevm-i cezada, Hâfız-u Kur'an olanlara ve ahlâk-ı hamide sahibi bulunanlara bahş ve ihsan buyurulacak ni'metlerin had-di ve hesabı yoktur. Evlâtlarını Hâfız-ı Kur'an olarak yetiştiren ana ve babaların başlarına öyle birer tâc konacaktır ki, şevkinden güneşin ışığı kararacaktır. Hâfız-ı Kur'an olanların ana ve babalarına iltifat-ı Rabbani ve ihsan-ı samedâni bu derece

olursa, Hâfız-ı Kur'an olup ahlâk-ı hamide sahibi olanlara ikram buyurulacak ni'metlerin ne kadar yüce ve üstün olacağını sizlerin irfan ve iz'anınıza terkederim.

Resûl-ü ekrem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz bir Hadis-i şeriflerinde: (Ümmetimin en şerefliileri Hâmil-i Kur'an ve Hâfız-ı fûrkan olanlardır...) buyurmuşlardır ki, Kur'an-ı kerimi hıfz etmek saadet ve bahtiyarlığına nail olanlara tevcih buyurulan bu rütbe-i Muhammedi dünya ve âhirette kâfi ve vâfidir. Hafız-ı Kur'an olanlar, ahlâk-ı Muhammediye ile tahallûk eder ve hâmil buldukları Kur'an-ı kerime hürmetkâr ve riayetkâr bulunurlarsa, dünya ve ukbâda en yüce izzet ve rif'ate mazhar olacakları, basiret ehli için güneş gibi âyandır.

Muhterem ihvan-ı din-i mübiyn!.. Kıyamet günü, öyle şiddetli ve dehşetli bir gündür ki, o günün haşyet ve azametinden peygamberler dahi dizleri üzerine düşecekler ve kendi nefislerinden gayrı kimseyi düşünemeyeceklerdir. Yalnız Habib-i Hudâ ve şefi-i rûz-i ceza efendimiz, nefs-i nefisini, evlât ve ıyâlini ümmeti uğrunda feda etmeyi Allahu teâlâ'dan niyaz edecektir. Bunun için de, zât-ı akdes-i risaletpenahilerine taraf-ı ilâhî'den ŞEFAAT-İ KÜBRÂ İMTİYAZI bahş ve ihsan buyurulacak, âsi ve günahkâr ümmetine şefaathetmesine ruhsat verilecek ve ümmet-i merhumesine şefaathet edecektir.

İki cihan serveri, arşın önünde secdeye vararak ümmeti için tazarrû ve niyaz eyleyince, Allahu zül-celâl vel-cemal hazretleri lûtfu keremiyle :

— Ey Habib-i edibim!.. Mübarek başını secdeden kaldır, niyazın kabul ve şefaathet ind-i ilâhimizde makbul olmuştur. Seni razı edinceye kadar sana bahş ve ihsanda bulunacağımı vâdettim... Ey Habib'im dilediğine şefaathet edebilirsin, buyurulacaktır.

وَلَسَوْفَ نُعْطِيكَ رَبِّكَ فَتَرْضَىٰ

Ve le-sevfe yû'tike Rabbüke fe-terdâ...

Ed-Duhâ : 5

Allahu sübhanehu ve teâlâ, kıyamet gününün ehemmiyetine bina'en mahşer gününü Kur'an-ı azim-ül-bürhanında seksen küsur isimle zikir ve beyan buyurmuştur. O müthiş gün, güneş insanlara çok ama pek çok yaklaştırılacaktır. Beyinler, kafa tasları içinde kaynayacak, bazı kimseler dizlerine, bazıları göbeğine ve bir kısmı da boyunlarına kadar terlere garkolacak, arşın gölgesinden gayrı gölgelenebilecek yer kalmayacaktır. O korkunç gün, arşın gölgesinde yukarıda saydığımız yedi sınıf halktan başka kimse bulunamayacaktır. Bu gölgede bulunanlar, hiç şüphesiz mahşerin şiddet ve dehşetinden etkilenmeyeceklerdir. Mahşer ehli, binbir mihnet, meşakkat, ezâ ve cefada iken, bu yedi sınıf halk zevk ve safada olacaklardır. Bu kutlu ve mutlu kişilerin başında memleket ve milletlerini tam ve mutlâk bir adaletle idare eden, ülkelerinde hak ve hukuk nizamını tam ve kâmil mânasıyla uygulayan âdil hükümdarların, devlet reislerinin geldiğini yukarıda tafsilâtıyla belirtmiştik. Bir rivayette, bir saat adaletle hükmetmenin, altmış yıl ve diğer bir rivayette de yetmiş yıl nafîle ibadetten hayırlı olduğu beyan buyurulmuştur. Bilindiği gibi, nâfile ibadet demek, taraf-ı ilâhiyye'den emrolunmadan kulun Rabbine muhabbet ve sadakatiyle yaptığı ibadetlerdir. Bu kabil nafîle ibadetlerin de kulu Rabbine yaklaştırdığı yine Hadis-i şerif ile sabittir.

HİKÂYE

Abbasi halifelerinin ileri gelenlerinden Harun-er-Reşid, bir gün Behlûl-u Dâna'nın yanına giderek kendisine nasihatte bulunmasını istirham eder. Behlûl, halifeye sorar :

— Yâ Emir-el-mü'miniyn!.. Göklerde en çok bulunan nesne nedir? Yeryüzünde en fazla bulunan şey nedir?.

Halife, hiç düşünmeden cevap verir :

— Göklerde en çok bulunan Melek'ler, yıldız ve havadır. Yeryüzünde en fazla bulunanlar ise insanlar ve hayvanlardır. Yerin altında en çok bulunan da ölülerdir.

Behlûl, acı acı gülerek itiraz eder :

— Bilemedin yâ Emir! der. Soruma, doğru cevap veremedin. Göklerde en çok bulunan âdil hükümdarların adaletle hükmetmelerinden hasıl olan sevaptır. Onun için, insanlar arasında adaletle hükmet ki, sen de bu sevaba nail olabilesin... Mefhar-ı âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin (Bir saat adaletle hükmetmenin, altmış yıl nafîle ibadetten hayırlıdır) buyurdıklarını duymadın mı?

Ne mutlu o kişiye ki, kendisine devlet verildi de, o devleti adaletle idare etti.

H İ K Â Y E

Kanuni Sultan Süleyman aleyh-ir-rahmeti vel-gufrân Avusturya seferine giderken, orduyu hümâyunun dinlenmesi için Belgrat'ta konaklamıştı. Bir sırp köylüsü, hakanın huzuruna çıkmak istedi. Ma'iyetinde bulunanlar bu dileğini kabul etmeyince, köylü bağırıp çağırmağa başladı ve hünkâr duyarak sebebini sordu ve mes'eleyi öğrenince sırp köylüsünün de tebaasından olduğunu ve bu itibarla derdini dinlemekle mükellef bulduklarını söyledi. Onu, padişah hazretlerinin huzuruna götürdüler. Padişah, ne istediğini sorunca :

— Şevketlû hünkârım!.. dedi. Öküzlerim çalıdı, zât-ı hümayunlarından tazminini dilerim. Âciz bir tebaanız olarak size vergi ödüyorum. Binaenaleyh, malımı, canımı ve ırzımı koruyup kollamak görevi de size düşer.

Kanuni, gülümsedi ve köylüye :

— Öyle anlaşılıyor ki, uyumuş kalmışsın ve hırsızlar da bundan faydalanarak öküzlerini çalmışlar, deyince sırp köylüsü :

— Evet padişahım, dedi. Sultanımız uyumuyor ve tebaasının malını, canını ve ırzını koruyup kolluyor güvenciyle ben uyudum ve başıma bu iş geldi. Eğer, şevketlû padişahımızın da uyduklarını bilseydim, ben uyumaz ve öküzlerimi de çaldırmazdım.

Sırp köylüsünün bu haklı beyanı üzerine Kanunî Sultan

Süleyman, öküzlerin bedelinin fazlasıyla ödenmesini irade buyurmakla kalmayarak, kendisini ayrıca taltif ve tatyip ederek yerine gönderdi.

**İstemez ehl-i mâ'na rengi hicâb-ı imtihan,
Vech-i erbab-ı hayâda âr kendin gösterir,
Bir zaman dünyada bulmaz fena erbab-ı himem,
Sahibi mahvolsa da âsâr kendin gösterir...**

Evet, dünyanın dörtte üçüne tekabül eden dört kıt'ada, biz devleti hak ve adaletle idare ettiğimiz müddetçe hükümrân olduk. Zulüm ve haksızlıklar başlayınca yıkıldık. Dünya islâm hükümrânlığının da zulüm ve haksızlıklarla yıkıldığını görmemek için gözden, anlamamak için de akıldan mahrum olmak lâzımdır. Sırası gelince tekrarlıyoruz : Görenedir, görene!.. Köre nedir, köre ne!..

Tarihimizin o parlak ve muhteşem devirlerine bakılınca görülür ki âdil hükümdarlar halkın dertlerini dinler ve çare bulmağa çalışırlardı. Osmanlı padişahlarının sonsuz kudret ve selâhiyyetini, islâm şeri'atinin padişahlık ehliyeti için koyduğu iki şart kısıtlamıştı. Padişah olmak için önce ÂKİL ve sonra Âdil olmak şarttı. Cinneti ve zulmü sabit olan, tahttan indirilirdi. Padişahlara, cülûs merasimlerinde, ata binip inerken, saltanat kayığına girip çıkarken ve son devirlere kadar cuma selâmlıklarından sonra :

— Uğurun hayrola, ömrün uzun ola, yolun açık ola, saltanatına mağrur olma padişahım, senden büyük Allah var, diye alkış tutulurdu. Hudutsuz kudret ve selâhiyyetlere sahip bir fâninin hemen her vesile ile bu sesleri duyması, ne kadar mâ'nalıdır.

— Mağrur olma padişahım, senden büyük Allah var!..

Sözlerimiz yanlış anlaşılmasın, ne kimsenin medhiyyesini yapıyor, ne mazi ile hali mukayese ediyor ve ne de körükörüne geçmişe özeniyoruz. Yukarıda kıssasını naklettiğimiz Kanuni Sultan Süleyman Han aleyh-ir-rahmeti vel-gufran, Osmanoğul-

ları içinde en uzun saltanat sürmüş, 45 sene 11 ay 7 gün süren bu saltanatının 10 sene 3 ay 5 günü seferlerde geçmiş, 13 emsalsiz zafer kazanmış, ülkesinin sınırlarını alabildiğine genişleterek üç kıt'ada hüküm sürmüş, Akdeniz'i bir Türk gölü haline getirmiş, batılı tarihçiler ve aydınlar arasında bile MUHTEŞEM SÜLEYMAN unvanını kazanmış bir padişah-ı âli-cah iken, 410 küsur yıldır senden ve benden birer Fatiha beklemektedir.

Neden? Çünkü, mağrur olma padişahım, senden büyük Allah var, Allah'a dönüş var ve mahşerde bütün yaptıklarının ve ettiklerinin hesabını veriş var... Bunun şu'uruna varan bütün hükümdarlar, din ve mezhep, cins ve millet farkı gözetmeksizin bütün tebaasına tam ve kâmil bir adaletle hükmetmişler, ülkelerini ve milletlerini mutlâk bir hukuk nizamı içinde yönetmişler; akıllarının ermediği işlerde âlimlerle, âriflerle istişare etmişler, her türlü müşküllerini onlardan danışmışlar ve ekseriya çok ağır tenkitlere tahammül göstermişler, nasihat istemekten utanmamışlar ve aldıkları nasihat ve tavsiyelerle hareket etmeği şî'ar edinmişlerdir. Bundan dolayıdır ki, dünyaları kadar elbette ve elbette âhiretleri de mâ'mur olacaktır.

Yukarıda, Harun-er-Reşid ile Behlûl'ün hikâyesine başlamış ve sözü Kanuni Sultan Süleyman Han'a getirerek o kıssamızı tamamlayamamıştık.

Evet, Behlûl sözüne devamla :

— Yâ Emir-el-mü'miniyn! Göklerde, senin saydıkların da vardır ama, onlar kadar, belki onlardan daha çok adaletle hükmeden hükümdarların bu adaletlerinden hasıl olan sevap vardır. Yeryüzünde de, senin dediklerin elbette çoktur ama, onlardan daha çok olan da âdemoğullarının tul-ü emelleridir. Tul-ü emel denilen hastalık, öyle bir belâ ve felâkettir ki, insana Allahu teâlâ'yı, peygamberi, âhireti, insanlığı, merhamet ve şefkati unutturur. Bu hastalığa yakalananlar, âdeta insan suretinde birer canavar olur ve hayvanlaşırlar. Onun için, dünya emellerinden ümidini kes ve bütün ümidini âhirete ve Allah rızasına hasret ki, böyle korkunç bir âkibete düşar olmayasın.

**Olaydı olduğu hale rızası insanın,
Bu kadar olmazdı çok belâsı insanın...**

Dünyada keder iki kısımdır, bunlardan birisi çirkin ve diğeri güzeldir. Eğer, seni Rabbinden ayıran, sana Allah ve Resûlüllah yolunu unutturan, ibadet ve tâ'atten alıkoyan keder, mal, rütbe, makam, masa, kasa, kese, han, hamam, apartman gibi eğreti şeylerden ileri geliyorsa, bütün bu elden çıkıcı şeyler için kederleniyorsan, iyi bil ki sen ŞAKÎ'sin ve böyle kaldığın müddetçe de ŞAKÎ'likten kurtulamayacağını sakın unutma!..

Eğer, kedere âhiret ve âhiret âlemiyle ilgili ise, son nefeste iman ile can verip veremeyeceğin seni kaygulandırıyor, mahşerde halinin neye varacağını düşündürüyorsa, rızayı ilâhiyye'yi nasıl tahsil edebileceğini hatırladıkça sana gözyaşı döküyor, ibadet ve tâ'atini ve bütün amellerini hakka lâayık şekilde yapamadığın tasasını sana ilham ediyorsa, iyi bil ki sen SA'İD'sin ve bu çeşit kederin senin saadette olacağının delilidir.

Aziz kardeşlerim :

Kendi kendinize bu muhakemeyi yapmanızı ve hükme varmanızı tavsiye ederek Behlûl-ü Dâna'nın kıssasına devam ediyorum :

Behlûl, Harun-er-Reşid'e hitaben devam etti :

— Yâ Emir-el-mü'miniyn!.. Evet, yeraltında en çok buyduğunuz gibi ölümler vardır. Fakat, onların sayısından daha çok dünya hayatında işledikleri kötülüklere pişman olup Allah'sız ve ibadetsiz boşuna harcadıkları ömr-ü azizlerine hayıflanan ve bu sebeple maruz kaldıkları ilâhî azaptan çok, faydasız bir nedamet içinde feryat ve figanlar vardır. Bunların hepsi: (Ah biz ne yaptık, ömr-ü azizimizi boşuna geçirdik, hayat sermayesini yele verdik, ebedî saadeti ve âhiret sultanlığını kaybettik, yazık bize, vah bize!..) diye ah-ü feryat ederler ve bu feryat ve figanları yerler altında yatan ölümlerden çoktur, dedi.

Harun-er-Reşid, gafletle geçirdiği, isyan ve günahlarla yele verdiği ömür sermayesini hatırladı, âhirette başına gelebile-

cekleri düşündü, hepsine pişman olarak ve gözyaşı dökerek tövbe ve istiğfarla gönül kirlerini temizledi ve huzur içinde sarayına avdet etti :

**Kelâmı ehline söyle, işitir âr eylemez;
Dört kitabı tefsir etsen, cahile kâr eylemez...**

Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz, ümmetinden ibadet eden gençlerle, işlediği günahlara pişman olan ve tövbe eden ihtiyarları çok sevdiğini bir Hadis-i şerifinde beyan buyurmaktadır.

H İ K Â Y E

Sahib-i şeri'at aleyhi ve âlihi efdal-üt-tahiyyet efendimiz, Mescid-i şerifte ashab-ı bâ-sefaya nasihat ederken, âşıkân-ı ümmet; cennet-i â'lâdan güzel olan ol mübarek cemal-i Ahmed'e nazar ederek mütelezziz oluyorlardı. Bu sırada, Mescid-i şerife yiğit bir delikanlı girdi. İki cihan serveri o bahtlı genci yanlarına çağırdılar ve Ebu-bekir-is-sıddıyk'ten özür dileyerek o yiğiti yanı başlarına, hazret-i Sıddıyk-ı ekberle aralarına oturtular. (Resûl-ü zişânın sağ yanında daima Hz. Eba-Bekir radiyallahu anh otururlardı.) Herkes, o yiğitin haline gıpta ile bakarlarken, Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz, herkesin duyabileceği bir şekilde :

— Yâ Eba-Bekir!.. Bu genç, Allahu teâlâ'ya ibadet etmeğe âşıktır, buyurdular ve bu suretle gençliğinde ibadet edenlerin dünya hayatında böyle yüce bir makama ve iltifata mazhar olacakları gibi âhirette de arşın gölgesinde daha üstün ve yüce makamlara nail olacaklarını onlara ve dolayısıyla bizlere duyurdular.

H İ K Â Y E

Bir zat, Mâ'ruf-u Kerhi hazretlerinin huzuruna vardı ve sordu :

— Lûtfedip sövler misiniz, acaba gençlerden veli olur mu?

Hazret-i şeyh, bunu neden sorduğunu söyleyince, soru sahibi şöyle bir hikâye anlattı :

Pazardan balık satın almıştım. Yanıma, çocuk denilecek kadar genç birisi geldi ve bana balıkları taşımak istediğini söyledi, kabul ettim. Elindeki sepete balıkları yerleştirdi, ben önde ve o arkada yola düştük. Yarı yola gelmiştik ki, ezan-ı Muhammedi okunmağa başladı ve hamallık yapan çocuk bana :

— Amca namaza girelim! dedi.

Birlikte cami-i şerife yöneldik. Ben, balıkların çalınmasından endişe ederek, sepeti de içeriye ve yanımıza almamızı teklif ettim :

— Olmaz, dedi. Balıkların kokusu cemaati rahatsız eder. Onun için, sepete birlikte mescidin dışında bırakalım.

Kendi kendime : «O, sepentin çalınmasından korkmuyor da, ben balıkların çalınmasından neden korkacaktım?» diye düşüdüm ve gerçekten sepeti mescidin kapısının kenarında bırakarak içeriye girdik ve namazımızı kılarak çıktık, tekrar evin yolunu tuttuk. Nihayet eve vardık ve ben eşime :

— Şu balıkları acele temizle, yıka ve kızartta şu yavrucağa da yedirelim, dedim ve gitmek için sabırsızlanan gence de :

— Biraz bekle evlât, teyzen şimdi balıkları kızartır, hep birlikte yeriz, teklifinde bulundum. Bana oruçlu olduğunu söyledi, iftarı birlikte yapmamızı rica ettim, kabul etti. Ancak, iftar zamanına kadar mescide gideceğini söyleyerek ayrıldı. Akşam namazını da mescitte kılarak bize geldi, birlikte yemek yedik ve sonra yatsı namazını kılmak için mescide gittik. Yatsı namazından sonra, gideceği yer uzaksa, o gece bizde misafir kalabileceğini söyledim, bu teklifimi de memnuniyetle kabul etti. Ertesi sabah kendisini uyandırmak için misafir ettiğimiz odaya girince, onun gitmiş olduğunu gördüm.

Benim bir yatalak kızım vardı ve yavrucak uzun süredir yerinden kıyıdanamıyor ve bu hali bize üzüntü veriyordu. Misafir gencin gittiğini görüp odadan çıktığım zaman, aylardır yatağın esiri olan sevgili kızım, koşarak bana doğru geldi ve sevinçle boynuma sarılarak :

— Babacığım, bak iyi oldum, gezip yürüyebiliyorum, dedi.

O kadar sevinmiştim ki, ne diyeceğimi şaşırđım ve sordum:

— Bu menhus dertten nasıl kurtuldun? Nasıl oldu da böyle şifaya kavuştun?

Kızım, bana aynen şunları söyledi :

— Annemle dün gece bizde misafir kalan çocuğu konuşuyorduk. Onun çocuk denilecek kadar genç olmasına rağmen muntazam namaza devam ettiğini, oruç tuttuğunu annemden öğrenince, ellerimi Şâfi-i hakiki olan Allah'ıma açtım ve : «Yâ Rab!.. Bu çocuk, senin muhabbet ettiğin ve Habib-i edibinin de sevdiği bir veli ise, bana onun hürmetine şifa ihsan eyle...» diyerek Allahu teâlâ'ya tazarrû ve niyaz eyledim. Bütün gece, Rabbime yalvarıp yakardım, ağladım ve şifa bahşetmesini niyaz ettim. Az önce, senin ayak seslerini duyarak uyandım ve sanki hiç yatalak olmamışım gibi ayağa kalkarak yanına geldim ve durumu bildirdim, dedi. Onun için, gelip sizden sormak zorunda kaldım. Lûtfen söyleyiniz bana, gerçekten çocuktan veli olur mu?

Hız. Mâ'ruf-u Kerhi kuddise sırruh gülümsedi :

— Efendi, veli'nin genci ihtiyarı olmaz. Allahu azim-üş-şânın her yaşta velileri vardır, buyurdu.

**Gerçi esbab ile herkes vâsıl-ı maksud olur,
Nerede gördün sebepsiz bir sebep mevcut olur..**

Ey Hak yoldaşım!..

Allahu sübhanehu ve teâlâ hazretleri, İsm-i â'zamını Kur'an-ı azim-ül-bürhan içinde, Veli'lerini kulları arasında, Kadir gecesini Ramazan-ı şerif ayında, Rizayı ilâhisini bütün hayırlı işlerde, gazabını çirkin ve kötü işlerde gizlemiştir. Her gördüğün kişiye, her zaman ve her yerde hüsn-ü zan eyle ve onları birer Veli olarak bil ki, bir gün gerçek Hak Veli'lerinden birisine erişebilesin. Aslını ve esasını bilmeden, kendi görüş ve anlayışınla herkese kötü damgasını vurma ve Allah'tan kork. Kur'an-ı kerimi devamlı olarak oku ki, bir gün ism-i â'zama vâkıf olan ehlullahtan olasın. Her geceyi kadir gecesini olarak bil ki, kadir gecesini idrak edebilesin. Bütün hayırlı ve güzel işleri

seve seve, isteyerek yap ki rizayı ilâhiyye mazhar olasın. Bütün kötü ve çirkin fiil ve hareketlerden son derece sakın ki, gazaptan ve azaptan kurtulasın...

**İhtilâfatıyla uğraşmakta dehrin zevk yok,
Zevk onun mirsâd-ı ibretten temaşasındadır...**

Dersimize devam ediyoruz :

Beyinler kafa taslarının içinde kaynarken, arş-ı â'lânın gölgesinde ağırlanacak olan üçüncü sınıf, ibadete doymayan Hak âşıklarıdır demiştik. Onların, kalpleri mescitte, bütün gayret ve himmetleri ibadet ve tâ'attedir. Bir vakit namazını kılıp mescitten çıkar çıkmaz müteakip vakte hazırlanan ve Rabbine ibadetten kemaliyle zevk alan, huzur duyan bu âşıkların gözleri rizayı ilâhîde ve özleri cemal-i lâ-yezalidedir.

Arşın gölgesinde gölgelenecek bir diğer sınıf da Allah için sevişen, Allah muhabbetiyle toplanarak, Allah için söyleşen, Allah için buluşup ayrılan âşıklardır.

Özetleyecek olursak, arşın gölgesinde safaya erecekler bunlardan sonra gizli yerlerde Allahu teâlâ'yı zikredenler ve zikrederken gözyaşı dökenler, Allah korkusuyla kendilerine yapılan zinâ teklifini reddeden ırz ve iffet ehli, Allah rizasıçün sadaka veren cömertlerdir. Allahu sübhanehu ve teâlâ, bu kutlu ve mutlu kullarını cennet ve cemali ile taltif buyuracak, bu fâni âlemdeki ihlâs ve sadakatlerini böylece mükâfatlandıracaktır. Buna mukabil, kâfirler ve münafıklar ise, inkâr ettikleri ve yalanladıkları azabı gözleriyle görecekler, mukadder âkibetlerini beklerlerken korku ve dehşetle tirtir titreyeceklerdir. Kalemle yazılması ve dille anlatılması mümkün olmayan o son derece korkunç gün, inkâr ve isyanlarının cezasını çekmek üzere Hakkın hapishanesi olan cehenneme sorgusuz sualsiz atılacaklardır.

Allahu sübhanehu ve teâlâ, bir kulunu hesaba çeker ve mizana çağırırsa, bu onun ergeç azaptan kurtulacağına delâlet eder.

Ey âşık-ı sadık!..

Kıyamet günü, tam ve mutlâk bir adalet günüdür. O gün,

hiç kimseye aslâ zulmedilmeyecektir. Herkes, zerre kadar bile olsa yaptığı iyilik ve hayrın mutlâka mükâfatını görecek, zerre kadar bile olsa işlediği kötülük ve şerrin cezasını çekecektir :

فَالْيَوْمَ لَا تَنْظُمُ نَفْسٌ
شَيْئًا وَلَا تَحْزُونُ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

Fel-yevme lâ tuzlâmü nefsün şey'an ve lâ tüczevne illâ mâ küntüm tâ'melün....

Yâ-Sîn : 54

(O gün, hiç kimseye hiçbir veçhile zulmedilmez. Ancak, yaptıklarınızın cezasını çekeceksiniz.)

Allahu teâlâ, zât-ı ahadiyyetini bilmeleri ve zât-ı ülûhiyyetine kulluk ve ibadet etmeleri için insanları halk ve icat buyurmuş ve ebedî âlemde onlara iki mesken hazırlamıştır. Bu meskenlerden birisi, halk ve icat olunmalarındaki hikmete uygun olarak kulluk görevlerini hakkıyla ve lâyıkiyle yerine getirenlerin, bu iymân ve ibadetlerinin mükâfatı olarak bahşolunacak feyz-ü necat, riza, ridvân, ni'met, felâh ve saadet yeri olan CENNET'tir. Diğeri de, yaratılışlarındaki hikmete gafil olanların iymansızlıkları ve isyanları sonucu küfran-ı ni'met etmelerinin cezasını çekmek üzere hazırlanan ve gayet korkunç azap ve ızdırâp yeri olan CEHENNEM'dir.

Allahu teâlâ, yarattığı âdemoğullarına akıl ni'metini bahş ve ihsan buyurmuş ve hak ile bâtılı, hayır ile şerri ayırdetmek idrak ve kabiliyeti ile de teşhiz etmiştir. Hayırlı ve yararlı amellerin mükâfatının ne olacağını, kötü ve şerli amellerin de cezalarının neler olacağını peygamberleri ve bu peygamberlerine indirdiği kitapları ile gayet açık olarak beyan ve ilân buyurmuştur. Âdemoğullarına irade-i cüz'iyeye de vermiş, iymân edip salih ameller işleyenlere cennetini, ebedî ni'metlerini ve bütün hayırları vâ'deylemiştir. İrade-i cüz'iyyesini kötüye kullanan, şerre vasita kılan, iymân etmeyen ve salih ameller işlemeyenlere de cehennemini ve azabını tebliğ etmiştir. Binaenaleyh, iymân

edip salih ameller işleyenler elbette mükâfatlandırılacak, iman etmeyenler, günah işleyenler, isyan edenler de muhakkak cezalandırılacak ve Allahu teâlâ'nın hiç kimseye zulmetmediği her iki zümre tarafından görülüp anlaşılacaktır. Her nefis, hayır veya şer, yararlı ve yararsız ne işlemişse hepsini kendi nefisine yapmış olduğunu da o gün anlayacaktır.

**Cisminde bilen canını, canânını bilmez;
Cânanının âdabını, erkânını bilmez;
Mizân-ı adalette kalır noksan-il-â'mal,
Her kim ki, bugün ettiği noksanını bilmez...**

H İ K Â Y E

Behlûl-ü Dâna, melûl mahzun yolda gidiyordu. Kendisinden sordular :

— Pek üzgün görünüyorsun!.. Nereden geliyorsun böyle?

— Biraz ateş lâzım oldu, cehenneme kadar gittim, fakat orada da ateş bulamadım, cevabını verince şaşırdılar :

— Nasıl olur, dediler. Hiç cehennemde ateş olmaz mıymış?

Hazret-i Behlûl, başını sallayarak bu soruyu da şöyle karşıladı :

— Evet, gerçekten cehennemde ateş yoktu. Meleklerle sordum, bana : «Cehennemde ateş yoktur, buraya gelenler yancaıkları ateşi, sırtlarına yüklenip kendileri getirirler...» dediler.

Evet, kişi ancak yaptığı ile cezalandırılır.

Dersimize devam ediyoruz :

İnsanlar, kabirlerinden yalın ayak, başı açık, aç ve susuz kalkarlar ve bin sene kadar bu vaziyette kalırlar. Mü'minlere, bu uzun zaman bir saat gibi gelir. Kâfirlere ise, bir misli daha fazla görünür. Böyle şey olur mu diye itiraza kalkışanlara, misalini verelim :

Bu risâlemizi okuyanlardan kiracılar da vardır, ev sahibi

olanlar da bulunur. Kiracı için aylar çabucak gelir geçer, ev sahiplerine ise aynı süre daha uzun gelir. Oysa, her ikisi de belirli bir süre, yani bir ay beklemişlerdir. Bu misalleri daha da çoğaltabiliriz. Korku ve heyecanla sonucu beklenen bir iş için yarım saat, yıllar gibi uzar. Neş'e ve sürur ile geçirilen uzun saatlerde ise vaktin nasıl geçtiği anlaşılmaz. Onun için, aynı süre kâfirlere çok uzun ve mü'minlere de pek kısa görünür.

Kâfirler ve zâlimler, o gün öyle korkunç bir azaba dûçar olurlar ki, üçyüz kılıç darbesi kadar acı olan ölüm acısını bile ararlar. Fakat, artık ölüm yoktur. Azap ve ıztırapları hergün artar ve hiç eksilmez. Mü'minler ise ebedî saadet ve selâmete, ilâhî ni'met ve inayete mazhar olurlar, onların da bu sürur ve mutlulukları hergün artar ve hiç eksilmez.

Resûl-ü ekrem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz, kıyamet ahvalini anlatırlarken, insanların kabirlerinden kalkarak yalın ayak ve başı açık bin yıl süre ile bekleyeceklerini söyleyince, Ümmül-mü'miniyn Hz. Â'îşe radiyallahu anha :

— Yâ Resûlallah!.. Kadınlar da mı çıplak olarak kabirlerinden kalkacaklar? diye sordu ve herkesin çıplak olacağını öğrenince de ağlamağa başladı. Â'îşe validemizin bu halini gören iki cihan serveri saadetle şöyle buyurdular :

— Yâ Â'îşe!.. ağlayıp üzülme.. Mahşer günü öyle müthiş bir gündür ki, herkes ancak kendi nefsiyle meşgul olacağından, hiç kimse bir diğere bakamayacaktır. Bakmak istese de, o günün dehşet ve haşyeti ile kendisinden başkasının haline bakmağa mecal bırakmayacaktır...

Evet, o gün erkek kadına ve kadın erkeğe bakmak şöyle dursun, kimse kimseyi tanıyamayacak, birbirlerinin kimliklerini ve kişiliklerini unutacaklardır. Nasıl ki, infaz mahalline götürülen ve uzaktan darağacını gören bir idam mahkûmunda, nefis arzusu kalmazsa, mahşer günü de kimsede arzu ve şehvet bulunmayacaktır. Herkes, kendi derdine düşecek ve ne olacağı kaygusu içinde titreşecektir. Gözleri, korku ve dehşetle yuvalarından fırlamış bekleşip dururlarken melekler emr-i ilâhî ile

onları mahşer yerine süreceklerdir. Salih ameller işleyenler, her nefeslerinde hakkın riza ve mağfiretini düşleyenler, ömürlerini ibadet ve tâ'atle geçiren âbidler, zâhidler, âşıklar, sadıklar, o güzel amellerinin kendilerine binek olduğunu görecekler, bundan mahrum bulunan suçlular ve günahkârlar ise bazıları yaya, bir kısmı dizleri üstünde sürünerek, kimisi de yüzüstü mahşer yerine sürülecekler ve orada toplanacaklardır.

Ashab-ı kirâmdan bazıları sordular :

— Yâ Resûlallah!.. Nasıl olur da, insan yüzüstü gidebilir? Resûl-ü efham efendimiz saadetle cevap verdiler :

— Sizler, yılanın veya solucanın ve yüzüstü sürünerek yürüyen diğer yaratıkların hallerini hiç görmediniz mi?

Demek oluyor ki, bu kabil hayvanların yürüyüşleri, mahşer günü kabirlerinden yüzüstü sürünerek hesap ve mizana götürülecek zâlimlerin ve kâfirlerin hallerine alâmettir. Güneşin harareti artırılmış olduğundan o korkunç sıcak altında, işledikleri günah ve kötülükleri sırtlarına yüklenerek mahşer yerine sürülenlerin bu hallerini basiret sahiplerinin dikkat ve ibretlerine sunarım :

مَنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وِزْرًا

Men â'rada anhû fe-innehu yahmilü yevm-el-kıyameti vılrâ.

TA-HA : 100

(Kim, Allahu teâlâ'dan ve onun emir ve nehiyelerinden, Kur'an-ı aziymden ve onun hükümlerinden yüz çevirirse, kıyamet günü ağır bir ceza ve azap yükü yüklenecektir.)

Buracıkta ve bu vesile ile aziz hatırasını rahmet ve minnetle anarak ve ruh-u revânına Fatıha-i şerifeler okuyarak üstâd Tahir-ül-Mevlevi'nin mezar taşına kazdırılmak için yazdığı kıt'ayı teberrüken sizlere de takdim ediyorum :

Eli boş gidilmez, gidilen yere;

Boş gelmedim yâ Rab! Ben, suç getirdim..

Dağlar çekemezken o ağır yükü,

İki kat sırtımla çok güç getirdim..

Aziz ve muhterem kardeşlerim :

Çevrenize dikkat ve ibretle bakınız. Hafızalarınızı yoklayınız. Görecek ve bileceksiniz ki, dünya hayatında da suçlu olanlar bu suçlarının altında ezilir, üzülür ve kahrolurlar. Öylelerini biliriz ki, zabıta ve adliye yakalarına yapışmadan işledikleri suçun ağırlığına tahammül edememişler ve kendiliklerinden gidip ilgili makamlara teslim olmuşlardır. Tıpkı bunun gibi, insan oğlu mahşerde de yüklendiği maddî ve mâ'nevî suçların altında ezilip, üzülecek, mahcubiyetten ve âkibetlerinin ne olacağını düşünmekten terleyeceklerdir. Suçlarının cinsine ve miktarına göre kimi dizine, kimi göğsüne ve kimisi de boğazına kadar ter içinde kalacak ve fakat o ağır yüklerini yine de çelimsiz sırtlarında taşıyacaklardır. Suçlular, kötülük ve günah işleyenler bu acıklı durumda iken, yukarıda belirttiğimiz gibi arşın gölgesinde ağırlanan âşıklar, sâdıklar ve sâlihler safa sürecekler ve iki cihan serverinin Livâ-i Hamd adındaki sancığı altında serinleneceklerdir.

Bu arada, diğer mahşer ehli bin yıl kadar bu halde bırakılacaklar ve sonra yine emr-i ilâhî ile melekler onları karanlık bir yere süreceklerdir. O karanlık yerden, iyman sahipleri nur içinde ve yüzleri ak olarak çıkacaklar, kâfirlerin ve zâlimlerin yüzleri kapkara ve gözleri gök olacaktır. Mahşer zulmeti denilen o korkunç zulmetten Allahu teâlâ'ya sığınırız.

Bundan sonra da, herkes hesaba çağırılacaktır

Birinci soru; namaz, oruç, hac ve zekât ile haramlardan olacaktır.

İkinci soru; hevâyı nefisten olacaktır.

Üçüncü soru, ana ve baba haklarından olacaktır.

Dördüncü soru, köle, hizmetçi ve işçi haklarından olacaktır.

Beşinci soru, kavim, kabile, akraba, hısım ve onların haklarından olacaktır.

Altıncı soru, silâ-i rahmden olacaktır.

Yedinci soru, kin ve hasedden olacaktır.

Sekizinci soru, hiyle ve sahtekârlıktan olacaktır.

Dokuzuncu soru, gıybet (Dedi-kodu, çekiştirme) ve nem-mâmê'den (Bir kişiden diğerine, bir meclisten bir başka meclise söz götürüp getirmek) olacaktır.

Fâni âlemde bu hususlara dikkat ve riayet edenler, bir saat kadar kısa bir süre içinde bu soruları cevaplandıracaklar ve selâmete ereceklerdir. Bunlara dikkat ve riayet etmeyenler ise, her akabede bin sene kalacak, sual azabını her defasında tadacaklardır.

Daha sonra, amel defterlerinin okunduğu yere gelinecek ve bin yıl da orada beklenecektir. Salih ameller işleyenler için, bu müddet bir hayvan sağılacak kadar süre olacaktır. Defterleri okunarak sağ ellerine verilecekler, ashab-ı saadettir. Onların defterleri beyaz olup, nurdan aktır. İsyân ve günah sahiplerinin defterleri ise karadır ve kendilerine defterleri sol ellerine veya arkalarından verilecektir ki, bunlar ashab-ı nârdır.

إِذَا كَاتَبَكَ كَفَىٰ نَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حِسَابًا

İkrâ kitâbek kefâ bi-nefsik-el-yevme aleyke hasiybâ...

El-İsrâ : 14

(Ona : «Kitabını oku!.. Bugün, hesabını görmeğe nefsin kıfayet eder...» denilecektir.)

Bu hitab-ı celil-i ilâhî mahşer halkına tebliğ olununca, herkes kitabını açarak amel defterlerini okuyacak ve dünya hayatında neler yapmışsa hepsinin defterine yazılmış bulunduğunu görecektir, en küçüğünden en büyüğüne kadar bütün günahlarının, günü gününe, saati saatine kaydolunmuş bulunduğunu anlayacaktır.

وَعَرَّضُوا عَلَى رَبِّكَ صَفًا لَقَدْ جِئْتُمُونَا كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ بَلْ زَعَمْتُمْ
أَلَّنْ نَجْعَلَ لَكُمْ مَوْعِدًا ﴿٤٨﴾ وَوَضِعَ الْكِتَابُ فَتَرَا الْمُجْرِمِينَ
مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَا لِهَذَا الْكِتَابِ
لَا يَأْتِيهِمْ إِلَّا فِي صَغِيرَةٍ وَلَا يَكْبُرُ إِلَّا فِي كِبِيرَةٍ وَأَمَّا الْعَمِلُوا
حَاضِرًا وَلَا يَنْظُرُونَ رَبُّكَ أَحَدًا

Ve urldû alâ Rabbike saffâ lekad ci'tümûna kemâ halâknakûm evvele merreh
bel ze'amtüm ellen nec'ale lekûm mev'idâ ve vudî'al-kitâbû fe-terel-mücrimlyne
müşfiklyne mimmâ fîyhî ve yekulûne yâ veyletenâ mâli hâzel-kitâbi lâ yugadirû
sagiyreten ve lâ keblyreten illâ ahsâha ve vecedû mâ amelü hâdira ve lâ
yazilmû Rabbûke ahedâ....

El-Kehf : 48 - 49

(Hepsi saf saf Rabbin celle şâneye arzolunurlar ve onlara denir ki: «Celâlim hakkıyçün sizi ilk defa yarattığımız gibi çırcıplak, malsız ve evlâtsiz bize geldiniz. Siz, ölüleri dirilteceğimize ve onları mahşer yerinde toplayacağımıza dair olan vâ'dimizi aslâ yapamayacağımızı zannederdiniz...» Herkesin amel defterleri olan kitap ortaya konulur. Günahkâr olanları kitabın içindekilerden müthiş bir korkuya kapılmış görürsün. Eyvah, derler, yazıklar olsun, hayıflar olsun bizlere... Bu ne kitap ki, küçük veya büyük günahlarımızdan hiçbirisini bırakmaksızın hepsini yazmış ve zaptetmiş ve bütün yaptıklarını hazır bulurlar. Rabbin celle şâne, kimseye sevabından noksan bırakarak veya azabını fazlalaştırarak aslâ zulmetmez...)

H İ K Â Y E

Abbasi halifelerinden Harun-er-Reşid, hac dönüşü bir kaç gün Kûfe'de ikamet etmişti. Bu sırada bir gün yoldan geçerken birisinin :

— Yâ Harun!.. diye seslenerek, ismiyle kendisini çağır-
ğını duymuş, fevkalâde sinirlenerek bu cür'etin kimin tarafın-
dan yapıldığını soruşturmağa başlamıştı. Ona :

— Yâ Emir-el-mü'miniyn!.. Meczip Behlûl'den gayrı zât-ı
emâretpenahilerine kim bu şekilde hitap edebilir? dediler.

Halife, bir mahfeye biner ve perdesini daima kapalı bu-
lundurur ve gerektiğinde onun arkasından konuşurdu. Bu defa
emretti ve perdeyi kaldırdılar. Behlûl'ü yanına çağırttı ve ona :

— Bana isimle nasıl hitap edebilirsin? Sen, benim kim
olduğumu biliyor musun?

Hazret-i Behlûl sükûnetle cevap verdi ve aralarında şöyle
bir konuşma geçti :

— Evet, seni tanıyor ve kim olduğunu da bilivorum.

— Söyle bakalım ben kimim?

— Sen o kimsesin ki, bu yüce makamda bulunduğun süre
içinde, doğuda herhangi bir kimseye zulmedilse ve sen de o
ânda batıda bulunsan, Hak celle ve alâ kıyamet günü o mazlû-
mun hakkını senden sorar.

Harun-er-Reşid, bu cevap üzerine ağlamağa başladı ve sor-
du :

— Yâ Behlûl!.. Beni Allah ve Resûlüne lâyük ve hilâfete el-
yak buluyor musun?

Behlûl, hiç düşünmeden cevap verdi :

— Bunu bana neden soruyorsun, dedi. Kendini Kitabul-
lah'a ve sünnet-i Resûlüllah'a, senden önce gelmiş geçmiş hule-
fây-ı râşidiynin siyretlerine arzyle ve kendin bir hükme var.
Zira, Allahu teâlâ kitabında sana ve bana şöyle hitap buyuru-
yor :

إِنَّا لَأَبْرَارٌ لِّبِئْسَ عَمَلٍ وَإِنَّا لَفَجَّارٌ لِّبِئْسَ عَمَلٍ

Innel-ebraire lefiy naiym ve innel-füccâre lefiy cahiyim...

El-Infitâr : 13 - 14

(Hiç şüphesiz, EBRÂR sınıfından olan salihler, müttekiler, Allah ve Resûlüne itaat edenler, cennette ve nîmetlerdedirler. Günahkârlar ve suçlular ise, yakıcı bir ateştedirler.)

Bu âyet-i kerime, sana seni ve senin gerçek kimliğini gösterir. Ayrıca, sünnet-i seniyye-i Ahmediyye'ye de bak... Kendini Resûl-ü zişâna lâyük bir kimse olarak kabul edebiliyor musun? Hulefây-ı râşidiynin hal ve ahvallerine, o zevat-ı zevil-ih-tiramın durum ve tutumlarına, yaşayışlarına, hilâfet anlayışlarına bak... Adaletle hükmedip etmediğini anlarsın...

Harun-er-Reşid, sordu :

— Yâ Behlûl!.. Bütün amellerimin, ibadet ve tâ'atimin taraf-ı ilâhiden kabule şayan olup olmadığını nasıl anlayabilirim?

Behlûl, bu soruya da şöyle cevap verdi :

— Allahu sübhanehu ve teâlâ hazretleri, zât-ı ülûhiyyetinden korkanların amellerini kabul buyuracağını beyan ve ilân etmiştir. Kur'an-ı aziymde şöyle buyurulmaktadır:

قَالَ إِنَّمَا يَقْبَلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ

Kale Innemâ yetekabbellullahû min-el-müttekîyn...

El-Mâ'ide : 27

(Allahu teâlâ, ancak müttekilerin amellerini kabul buyurur.)

Harun-er-Reşid, başka bir soru daha sordu ve dedi ki :

— Ben, Resûl-ü zişânın amca oğullarıdanım. Habib-i edib-i Kibriyâ'ya karabetim var...

Behlûl, bu soruya da yine âyet-i kerime ile cevap verdi :

فَإِذَا نُوخَ فِي الصُّورِ فَلَا أَنسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَاءَلُونَ

Fe-izâ nüflhâ fis-sûri felâ ensâbe beynehüm yevme'izin ve lâ yetesâ'elûn...

El-Mû'minûn : 101

(Sur üflendiği zaman, o gün hısım ve akraba arasında kimsenin kimseye faydası dokunmaz. Birbirlerinin hallerini sormağa da imkân bulamazlar.)

Harun-er-Reşid itiraz etti :

— Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin şefaati haktır ve iki cihan serverinin ümmetine şefaati edeceği muhakkaktır, deyince Behlûl şu âyet-i kerimeyi okudu :

يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا

Yevme'izin lâ tenfâ'uş-şefa'atü illâ men ezine leh-ür-Rahmanû ve radiye lehu kavliâ...

Tâ-Hâ : 109

(O gün, kimsenin şefaati aslâ fayda vermez. Meğer ki, Allah teâlâ'nın kendisine şefaati etmek için izin verdiği ve sözünden hoşnut olduğu bir kimse olsun.)

Harun-er-Reşid, Behlûl'ün cevapları karşısında âciz kaldığını anlayınca, gönlünü almak için sordu :

— Yâ Behlûl!.. Benden bir isteğin var mı?

— Var yâ Emir-el-mü'miniyn!.. Benim günahlarımı affet ve beni cennete koy.

— Bu istediklerin benim elimde değil, ancak ve yalnız Rabbimin kudretindedir. Benden yapabileceğim bir şey dile, meselâ duyduğuma göre borçların varmış, istersen onları ödeyebilirim.

— Borç alınarak borç ödenmez. Halktan zulümle aldıklarını yine halka ödemeğe çalış, çünkü sen halka borçlusun...

— Dilersen sana ölünceye kadar geçimini sağlayacak işe temin edeyim. Bununla ömrünün sonuna kadar rızıklanır, hiç olmazsa geçim sıkıntısı çekmezsın...

— Yâ Emir-el-mü'miniyn!.. Allahu teâlâ, rızık bahsinde seni unutmaz da, beni unuttur mu sanırsın?

فَخَرَجَ رَبُّكَ خَيْرًا وَهُوَ خَيْرُ الرَّاغِبِينَ

Fe-hara0û Rabbike hayrûn ve hûve hayr-ûr-râzıkıyn...

El-Mûminûn : 72

(Rabbın celle şânenin verdiği rızık daha hayırlıdır. O rızık verenlerin en hayırlısıdır.)

**Kolay mı zannettin Hak ilmini sen,
Mahvolur bu şehrin bâbmdan giren,
Ona cahil derler her bir cihetten,
Bir âlim ilmiyle âmil olmazsa...**

Ey Hakka talip ve cemale ragıp olan âşıklar!..

Bazı insanlar vardır ki, onlar yalnız kendi nefisleri için hesaba çekilmekle kalmaz, fâni âlemde işgal ettikleri mevki ve makamdan dolayı da ayrıca kendilerinden hesap sorulur. Mevki ve makamını, sıfat ve salâhiyyetini kötüye kullanmayarak, adaletle idare edenler, Kitabullah'a ve sünnet-i seniyye-i Resûlullah'a ittibâ ve iktidâ edenler, kıyamet gününün c dehşet ve vahşetini görmezler ve yukarıdanberi izaha çalıştığımız gibi arşın gölgesinde ağırlanır ve safa sürerler. Bunun aksine hareket edenler ise, o müthiş gündekorkunun her çeşidini tadar ve sonunda da ebedî azaba lâyık ve müstehak olurlar.

Hiç duymadın mı, mü'teber kitaplarda okumadın mı? Resûl-ü zişânın kayın pederi olup dünyada iken cennetle müjdeleyen mutlu ve kutlu kişilerden Hz. Ömer İbn-il-Hattâb radiyalahu anh, hilâfet makamında bulunduğu sırada sık sık ağlar ve :

— Ah nolaydı, keşki anam beni doğurmamış olsaydı!.. diye işgal ettiği makamın ne büyük bir yük olduğunu açıklardı. Âlem-i cemale intikal buyuracağı günlerde, yerine oğlu Abdullah'ı namzed göstermesini tavsiye edenlere verdiği cevap ne kadar veciz ve mâ'nalıdır :

— Bir evden, bir kurban yeter!..

Bir cemaatin, bir cemiyetin ve hele bir milletin ve ülkenin sevk ve idaresini yüklenmek, gerçekten büyük bir yükür. Böyle bir sorumluluğu üstlerine alanlar derin derin düşünmelidirler. Bu ağır mâ'nevî yükü dünya hayatında yalanla dolanla taşır gibi görünmek belki mümkün olur ama, o mahkeme-i kübrâ'da, Allahu teâlâ'nın huzurunda bunun hesabını verebilmek sanıldığı kadar kolay değildir.

Biz, bu küçücük uyardmayı âhirete ve kıyamete inananlar için yaptık. Allahu teâlâ'ya ve Resûl-ü müctebâ'ya iman eden ve gönül veren kimseler, bu safanın bir de cefası olacağını aslâ unutmamalıdır. Bir milleti ve devleti idare kasdiyle işbaşına gelenler, yalnız o yüksek makamın adına ve câzibesine kapılır ve halkı zâlimlere ezdirirlerse, daha kötü bir ihtimalle görevlerini kötüye kullanarak bu makamlarından şahısları lehinde fayda sağlamağa yeltenirlerse, vazifelerini hakkıyla ve lâıykıyla yapamazlar, günlerini gün etmeğe çalışırlarsa, kıyamet günü başlarına gelecekleri Kur'an-ı azim-ül-bürhan hiçbir kuşkuyla yer vermeyecek kesin hükümlerle beyan ve muhbir-i sadık efendimiz de olanca açıklığı ile ilân buyurmaktadır.

**Devlet-i dehr ile olanlar mesrur,
İçleri haraptır, dışları mâ'mur,
Sâf-ı dil olmayan sofi-i mağrur,
Çektiği hassa-i Esmâ'yı bilmez...**

Evet, o gün herkes defterini alacak, yaptığı iyilik veya kötülüğün, hayır veya şerrin, küçük veya büyük günahlarının ve hatta gözle işaret ettiğinin veya kalbinden geçirdiğinin, düşündüğünün, niyyetinin ve kısacası bütün hayatının orada aynen ve harfiyyen kayıt ve tesbit edilmiş bulunduğunu hayret ve dehşetle görecek, bu telâş ve şaşkınlık içinde iken melekler kendilerini mizana sevkedeceklerdir.

Mizân-ı ilâhî, arş-ı Rahman'ın önünde kurulacaktır. Sağ tarafında cennet melekleri ve rıdvan, sol tarafında cehennem melekleri ki, onlara zebani'ler derler, bulunacaktır. Sağ taraf-

taki meleklerin önlerinde cennet ehline mahsus hulleler, elbiseler, gözlerin görmediği ve kulakların duymadığı çeşitli nimetler, Allahu teâlâ'nın yarattığı altundan, zümrüt ve yakuttan, incilerle işlenmiş ve süslenmiş kemerler, mücevherler, cennet ehlinin binmelerine tahsis edilecek Bürak'lar bulunacaktır. Sol taraftaki meleklerin önlerinde de cehennem ehli için hazırlanmış kelepçeler, bukağılar, zincirler ve benzeri işkence âletleri hazır duracaktır:

وَحُلُوا اسَاوِرَ مِنْ فِضَّةٍ

Ve hullû esâvire min fiddah...

El-İnsan : 21

(Cennet ehli, gümüş bilezikleri takarak süslenirler.)

إِنَّمَا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَلَاسِلَ وَأَغْلَالًا وَسَعِيرًا

Innâ â'tednâ lill-kâfiriyne selâsile ve aglâlen ve sa'iyrà..

El-İnsan : 4

(Biz, kâfirler için zincirler, boyunlarına lâleler ve alevli bir ateş hazırladık...)

Herkes, amel defterleri ellerinde bulunduğu halde sıralarını bekler ve sırası gelenleri melekler bütün mahşer halkına duyururlar ve böylelikle bütün insanların amelleri tartılır. Hayrı galip olanlara cennet elbiseleri giydirilir, şerri galip olanlar da zebanilere teslim edilerek ellerine kelepçeler ve ayaklarına zincirler vurulur, boyunlarına ateşten lâleler takılır ve bunlar iymansızlıklarının ve kötülüklerinin cezasını çekmek üzere cehenneme, yani Allahu teâlâ'nın hapishanesine gönderilirler. (Böyle bir âkibetten Hakka sığınınız!)

Her mevkıf, yani soru sorulan yerlerde beklenen süre kâfirlere ve zalimlere bin sene kadar uzun, mü'minlere ise bir saat kadar kısa gelir. Kur'an-ı azim-ül-bürhanın bildirdiğine göre,

mü'minlerin yüzleri beyaz ve nurlu, kâfirlerin ise maddeten ve mâ'nen kara, gözleri gök renginde olup işledikleri isyan ve günahları ve küfürlerinin miktarına göre mu'aheze olunacaklardır :

وَجُوهٌ يُؤْمِنُ بِمَسْفِرَةٍ ضَاحِكَةٍ مُسْتَبْرَهَةٍ

Vücuhün yevme'lizin müsflretün dâhiketün müstebâreh...

Abese : 38 - 39

(Nice yüzler, o gün aydınlanır, güler ve sevinir...)

فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سَيِّئَتْ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا

Felemmâ re'evhü zülfeten sıy'et vücuhüllezyne keferû...

El-Mülk : 27

(Vâ'dolunan azabı gördükleri zaman, o kâfirlerin yüzleri çirkinleşir.)

Şu yalancı dünyada kalam mı sanırsın?

Böyle gafil gezinekle Hakkı bulam mı sanırsın?

Ey âşık-ı sadık :

Ey Allah korkusuyla gözleri yaşaran ve tüyleri diken diken olan. Ey Allah sevgisiyle kalbi çarpan ve Hakkın emrine gözünü kırpmadan teslim olan, Allah rızasıyçün canını ve malını fedaya hazır bulunan, Allah Resûlünü herşeyinden fazla sevmekle iymanı ve ahlâkı kemal bulan mü'min kardeşim!.. Kıyamet günü, gerçektir ve haktır, yukarıdanberi anlatmağa çalıştığım olayların hepsi o gün mutlâka olacaktır. O gün, boynuzsuz koyun boynuzludan, mazlûm zâlimden, mağdur gaddârdan hakkını alacak, mutlak adalet yerini bulacaktır. O gün, mahkeme-i Kübrâ kurulacaktır. Yerlerin ve göklerin, yerlerle göklerin arasında bilinen ve bilinmeyen, görünen ve görünmeyen her şeyin mâliki olan Allahu azim-üş-şân KADI olup teker teker bütün yarattıklarına hesap soracaktır. Mizan kurulacak ve herkesin amelleri tartılacaktır. O şiddet ve dehşet günleri gittikçe bize yaklaşmaktadır. Evet, o gün hiç kimseye zulüm olunmaya-

caktır ama, kimsenin de yaptığı yanına kâr kalmayacaktır. Her kul yaptığıının karşılığını muhakkak görecektir. Herkes, kaybettiğini sandığı hakkını orada alacaktır.

O, öyle bir gündür ki, dünya rütbeleri kaldırılacak ve âhîret rütbeleri aşk ehline tevdi olunacaktır. O gün, dünyada başkalarına zulmederlerken gülenler, hüngür hüngür ağlayacaklar, ellerini dişleyip ısıracaklar, yaptıklarına pişman olacaklardır ama, bu gecikmiş nedamet onlara hiçbir yarar sağlamayacaktır. Buna mukabil, dünya hayatında zulüm görüp ağlayanlar, hakları zorla ellerinden alınanlar gülmeğe başlayacak ve zâlimlerden haklarını alarak sevineceklerdir. O gün, mü'minlerin handân ve şâdan ve kâfirlerle, zalimlerin ve münafıkların mahur ve perişan olacakları gündür. O gün, mü'minler zevk ve safaya, kâfirler, münkirler, zâlimler ve münafıklar ise cevr-ü cetaya garkolacaklardır. O gün, kardeş, kardeşten, ana baba evlâttan, evlât ana - babadan, kaçacaktır. O gün dünya hayatında çok defa hor görülen mü'minler, cennet elbiseleri giyerek süslenecekler ve onları hor gören, hatta itip kakan kâfirler ve zâlimler siyah bir katrana bulanacaktır. O gün, mü'minler şeref ve ihtişamla müjdeleyici melekler arasında ebediyyen kalmak üzere cennete girerlerken, kâfirler, zâlimler ve münafıklar, elleri ve ayakları zincirlerle bağlanmış zelil ve perişan zebaniler tarafından cehenneme sürüleceklerdir. Hâsılı, hak yerini bulacak, herkes yaptığıının tam karşılığını alacak ve ilâhî adalet kema-liyle yerine gelecektir.

İktızayı kazayı KÜN FE-YEKÛN,
Kıldı her emri vakte merhûn...

وَتَرَى الْمَجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ مُّقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ سُرَّابِلُهُمْ مِنْ
قَطْرَانَ وَتَعْنَى وَجُوهُهُمْ النَّارُ

Ve terel-mücrimlyne yevme'izin mukarrenlyne fil-asfâd serâbllühüm
mîn katıranın ve tagşâ vücuhehüm-ün-nâr....

İbrahim : 49 - 50 .

(O gün, suçluları ortakları ile zincirlere vurulmuş görürsün. Gömlekleri katrandandır, yüzlerini de ateş kaplayacaktır.)

O gün, mü'minler birbirlerini sevinçle kucaklayarak kutlarken, kâfirler de birbirlerinin gırtlaklarına sarılacaklar ve karşılıklı olarak birbirlerini suçlayacaklardır. O gün, herkesin sırrı açıklanacak, herkesin ayıpları meydana çıkacak, kimin ne olduğu belli olacak, bu fâni âlemde herkese tepeden bakan, para ve servetlerine, geçici süs ve ziynetlerine mağrur olarak kendi halinde fakir kimselerle eğlenen ve gönül eğlendirenler, Allah yolunda kırk para fedakârlık edemeyenler ne boş hayallere, ne anlamsız hülyalara kapıldıklarını anlayacaklar, bütün mahşer halkı önünde mahcup, zelil ve perişan olacaklardır.

**İlâhî! Gaflet gömleği giyene,
Müslüman der misin nefse uyana,
Kazanır kazanır verir ziyana,
Hak yoluna bir puluna kıyamaz...**

**Sağlığında âyet, hadis nesine;
Son deminde muhtaç olur Yâ-sin'e,
İletip koyunca makberesine,
Oğlum, kızım, malım kaldı diyemez...**

Allahu teâlâ'nın bahş ve ihsan buyurduğu ni'metlere razı olan, aç kaldığı zaman Hakka şükreden, eline ekmek geçince kendisinden daha fakirlere düşünmeden veren, kulluk görevlerini yerine getiren, ibadet ve tâ'atten bir nefes bile ayrılmayanlar ise, sonu ve sınırı olmayan ilâhî ikramlara nail ve mazhar olacaklar, ebedî saadet ve selâmete erişerek kanaat ve tevekküllerinin mükâfatını göreceklidir.

Evet, o gün bu fâni âlemde Allahu teâlâ'dan gayrısına kul olmayanlar sultan olacaklar, nefislerine kul olanlar ise azap ve ıztırap içinde kalacaklardır. Aslında, bu âhiret sultanları, dünya hayatında da sultandırlar ama, giyim kuşamları, yiyip içmeleri bakımından bir çokları kendilerine ehemmiyet vermemiş-

ler, onlar da fakir ve garip görünmeği her zaman tercih etmişlerdir. Dünya hayatında sultanlar gibi yaşayan, yiyen ve içenler de aslında sultan gibi görünmeğe özenen birer şarlatandan başka bir şey değillerdir. Hoş, gerçekten sultan olsalar da neye yarar? Fira'un, Nemrud, Kısra'lar, Sezar'lar, krallar, imparatorlar, çarlar da sultan değiller miydi? Tahtları vardı, payitahtları vardı, orduları, hazineleri, özel muhafızları, tebaaları vardı. N'oldu, nicoldu, nereye gitti o debdebe, o saltanat? Çünkü, onlar sultan değillerdi ama kendilerini sultan sanıyor ve sayıyorlardı. İnşâ'allah mahşerde hepsinin âkibetlerini, zillet ve mezelletlerini göreceğiz. Hesapları görülüp, defterleri dürülecek ve hepsi de zebanilerin pençesinde inleye sızlaya cehenne me sürülecektir.

Netice itibariyle; kıyamette mü'minler iman ve tâ'atin, kâfirler küfür ve inkârlarının, zalimler zulüm ve haksızlıklarının, zâhidler züht-ü tekvâlarının, âbidler ihlâs ile yaptıkları ibadetlerinin karşılığını alacak, hak ve adalet yerini bulacaktır.

Bu âlemde, sureti insan olanların hakikatte bir hayvan ve belki hayvandan da sapık ve şaşkın oldukları halde, vücutlarının bu hakikati gizlemesi gibi, fakir ve hakir görünen mü'minlerin bu halleri de âhiretteki hakikatlerini gizlemektedir. Bu sebeple, dış görünüşe kat'iyen aldanmamalı ve insanlar hakkında zâhirlerine bakarak hükme varmamalıdır. Öyleleri vardır ki, en pahalı kumaştan, en meşhur terzilere diktirdikleri elbiselerle dış yüzlerini süslerler ama, iç yüzleri daima çirkin kalır. Bir bakıma, o pahalı ve süslü elbiseler, ipekler, sırmalar, mücevherler onların ayıplarını örter. Oysa, bir rüyadan farkı olmayan bu fâni âlemde, iç yüzlerini süsleyip güzelleştiremeyenlerin bütün iğrençlikleri, bütün çirkinlikleri âhirette ve kıyamette meydana çıkacak ve bunların gerçek kimlik ve kişilikleri o zaman anlaşılacaktır. Dünya hayatında herkesin gözlerini kamaştıran bu zavallı gafiller tepeden süzdükleri, el öptürdükleri, önlerinde diz çöktürdükleri kimselerin lânet ve hakaretine mâruz kalacaklardır.

وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَاءَنَا فَأَضَلُّونَا السَّبِيلًا
رَبَّنَا إِنَّهُمْ ضَعُفَيْنِ مِنَ الْعَذَابِ وَالْعَنْهَةِ لَعَنَّا كَبِيرًا

Ve kalû Rabbenâ innâ etâ'nâ sâdâtenâ ve küberâ enâ fe-edallün-es-sebiylâ
Rabbenâ âtîhim dî'feynl min-el-azabi vel'anhüm lâ'nen kebiyrâ...

El-Ahzâb : 67 - 68

(O gün, onlara tâbi olanlar: «Ey Rabbimiz! Gerçekten büyüklerimiz, ileri gelenlerimize itaat ettik. Bize küfrü telkin etmişlerdi, yolumuzu onlar şaşırttılar. Ey Rabbimiz! Onlara iki kat azap ver ve onları en büyük lânete uğrat...» diyeceklerdir.)

Evet, bu konuyu biraz daha açıklayalım. Zenginlikleri, mevki ve makam sahibi olmaları hasebiyle etraflarına bir sürü çanak yalayıcı dalkavuklar, bir dediğini iki etmeyen sahtekârlar, riyakârlar, mutabasbıslar toplayan ve onları hak ve hakikat yolundan alıkoyan, servet ve ihtişamları ile göz boyayan dünya saltanatı düşkünlerinden, çevrelerine topladıkları kimseler dâvacı olacak ve diyeceklerdir ki:

Yâ Rabbenâ!.. Bizler, kendilerini büyük adam saydığımız, velî'ni'metimiz olduklarını sandığımız bu zâlim ve alçak heriflerin sözlerine kandık, onlara inandık ve kendilerine uyduk. Onların zulüm ve haksızlıklarına yardımcı olduk, kötülüklerine âlet olmaktan çekinmedik. Onları paraları ve malları çok olduğu ve herkesten üstün yaşadıkları için çok akıllı kişiler olarak tanıdık, onlara özendik, onlar gibi yapmağa ve yaşamağa çalıştık. Meğer, Hak yolunu şaşırmış, o nurlu izi kaybetmişiz ki, zât-ı ahadiyyetine, rizana, cennetine ve cemal-i lâ-yezâline davet eden iki cihan serverine, onun velilerine ve âlimlerine yüz çevirdik, küfür ve dalâlet, karanlık ve bataklıklarında kaldık. Bizleri Hak yoldan azdıran, isimlerimizi şaki'ler divanına yazdıran, sana olan ahdımızı bozduran, çirkin ve kötü amellerimizle cehennem ateşini kızdıran bu zâlimdir. Bizler de, onlara tâbi olmak suretiyle cehenneme ve azaba müstehak olduk. Ey Rabbimiz! Suçlarımızı biliyor ve huzur-u izzetinde hepsini

itiraf ediyoruz. Etmesek de, alıym ve hakiym olan sen yüce Rab̄bimiz, günahlarımızı ve isyanlarımızı biliyorsun. Ancak, zât-ı ülûhiyyetinden niyazımız şudur ki, bizleri senin rizayı şerifine iletecek doğru yoldan ayıran bu zâlimlere, bu ha'inlere, bize vereceğin cezanın iki katını ver, bizlerin cehenneme girmemize, rahmetinden uzak kalmamıza ve hüsrana uğramamıza sebep olan bu alçaklardan intikamımızı al, onlara en büyük lânetlerle lânet eyle, diye yalvaracaklardır.

Yukarıda me'alen sunduğumuz âyet-i kerime bunun delili ve isbatıdır. Onun için, Kur'an-ı aziymi te'emmül ile, tefekkür ile okumalı, anlamağa çalışmalı, okuyup anlamak ve gereğince hareket etmek idrak ve irfanını bahş ve ihsan buyurması için Allahu teâlâ'ya yalvarıp yakarmalıdır. Zira, Kitabullah'a tâbi olanlar, yukarıda örneğini verdiğimiz kâfirler gibi mahcup olmazlar, hak ve hakikatlerden mahrum kalmazlar, mahşerde herkes ağlarken mahzun olmazlar ve sonunda cehenneme ve azaba mahkûm olunmazlar.

Ey benim kardeşim :

Sizlere sık sık (EY ÂŞIK-I SADIKLAR!..) diye hitabediyorum. Neden bilir misin? Zira, âşık-ı sadık olanlar bütün bu korkulardan emin olurlar, huzura kavuşurlar, Habib-i edib-i Kibriyâ kendilerine şefkat ve şefaata ederek ağuşunu açar. Âlemlerin Rabbine hakkıyla kul ol ve kulluk görevlerini lâyıkiyle yerine getir, ibadetlerini ihlâs ile bitir ki, cennet ve cemale eresin, cennet-i zata giresin, gözlerin görmediği ni'metleri göresin. Nefislerine kul olanlar, iki cihanda da hasret ve hüsranda, Allahu teâlâ'ya kul olanlar ise yine iki cihanda mağfiret ve gufrandadır.

Her kim, Allahu azim-üş-şâna itaat ve Resûl-ü zişâna ittibâ ve muhabbet ettiyse, feyzi aziyme nail olacaktır. Amellerini islâh edenlerin bütün günahları yarlıganacaktır. Hatta, günahları denizlerin dalgalarından ve kumların tanelerinden, hava zerrelerinden fazla bile olsa affolunacaktır. Kâfirlere ve zâlim-

lere, bu fâni âlemde verilen mal ve mülk, servet ve ihtişam, sakın sakın gözlerini kamaştırmasın, seni aldatmasın. Bu mal ve mülk, bu servet ve ihtişam bâki değildir, elden çıkıcıdır, eğretidir. Akli başında olan hiç kimse, dünya hayatına, bu fâni hayatın zevk ve ziynetine değer vermez. İyi bilir ki, bütün bunlar muvakkattir ve fânidir ve böyle olduğu için de gayet acı ve çirkindir. Onun için de, âhirete talip ve rizaya ragıp olur.

Sözün burasında, bazı dinsiz ve densizlerin haksız sitem ve iddialarına da cevap vermek isteriz. Biz, ehl-i iymanı âhîret ni'metleriyle avutup aldatarak dünya ni'metlerinden mahrum etmek isteyenlerden değiliz. **(İKİ GÜNÜ EŞİT OLAN, ZİYAN-DADIR...)** ve **(HIÇ ÖLMEYECEKMiŞ GİBİ DÜNYA İÇİN VE YARIN ÖLECEKMiŞ GİBİ ÂHİRET İÇİN ÇALIŞIP ÇABALAYINIZ...)** buyuran bir peygamber-i âlişânın ümmeti olmakla müftehiriz. Bizim kasedtiğimiz dünya, bütün risâlelerimizde ve cami-i şeriflerdeki derslerimizde açıkça belirttiğimiz gibi, kula kulluğunu, ölümünü, âhîretini, sözün kısası sorumluluğunu unutturan dünya budur. Ehlullah indinde mezmûm olan dünya da budur. Yoksa, müslümanlar dünya için çalışmazlar, yalnız mescitlere girip namaz kılarlar, hakkı zikrederler, ne bulurlarsa ona şükrederler demek istemiyoruz. Fakat, dünyanın yalnız maddeden ve maddecilikten ibaret olmadığını da iyi biliyor ve yalnız buna karşı çıkıyoruz. Dünyanın yalnız madde ve maddecilik olduğunu kabul edersek ruhumuzu ve mâ'namızı red ve inkâr etmiş oluruz. Bizim savunduğumuz gerçek budur.

Bu konuda, bu kadarcık bir açıklama ile yetinerek dersimize devam ediyorum :

Göz açıp kapayınca kadar gelip geçen ve elden çıkan fâni mülke mağrur olanlar, tarih boyunca aldanmışlardır ve aynı gurura kapılanlar dünya durdukça aldanacaklardır. Mevki ve makama, rütbe ve mansaba, bankadaki hesaba, ne idüğü belirsiz kimselerin yazdıkları kitaba, masalarına, kasalarına güvenenler, daima aldanmışlar, yanılmışlar ve bâtıla inanmışlardır. Hazineslerine ve ordularına mağrur olanların çoğu, kıyame-tin geleceğine ve bu dünya hayatında yaptıklarının ve ettikle-

rinin hesabını vereceğine inanmadılar ama, hiçbirisi de âhiretin ilk durağı olan kabre girmekten yakasını kurtaramadı. Bu gibiler, işte o inanmadıkları kıyamette (Ah nolaydı, hayvanlar gibi toprak olaydık!..) diye döğünecekler ama ne fayda!?..

يَعْرِفُ الْمُجْرِمُونَ بِسْمِهِمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَاصِي وَالْأَقْدَامِ

Yû'raf-ül-mücrimüne bi-simâhüm fe-yû'hâzû bin'nevâsîy vel-akdâm...

Er-Rahman : 40

(Günahkârlar, suçlular kapkara yüzleri ve gök gözleriyle yüzlerinden bilinir de, perçemlerinden ve ayaklarından yakalananarak cehenneme sürülür ve baş aşağı ateşe atılır.)

هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُهَا الْمُجْرِمُونَ يَطُوفُونَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَمِيمٍ آِنٍ

Hâzihi cehennem-ülletiy yükezzibû bih-el-mücrimüne yetufüne beynehâ ve beyne hamiymin ân...

Er-Rahman : 43 - 44

(İşte bu günahkârların ve suçluların yalanladıkları cehennemdir, denilir ve onlar o cehennem ateşiyile kaynar su arasında dönüp dolaşırlar.)

Kâfirlere, zâlimlere ve münafıklara cehennem azabından kurtulabilmeleri için hiçbir çare yoktur, onlara şefaate edecek kimse de bulunmaz. Onlar için cehennem ebedî bir mekân olacak ve orada ebediyyen cezalandırılacak, HAMİYM denilen o kaynar sudan başka içecek ve ZAKKUM denilen cehennem bitkisinden başka yiyecek bulamayacaklardır.

Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz, buyurmuşlardır ki :

— Mi'râc gecesi, bana cehennem arzulundu. Orada, hurma ağacı kalınlığında yılanlar, katır büyüklüğünde akrepler gördüm. Cebrail aleyhisselâma bu yılan ve akreplerle kimlere azap olunacağını sordum. Bana: «Yâ hayre halkıllah!.. Bunu, cehenneme mü'ekkel olan Mâlik'e sorunuz..» buyurdu. Ona da

sordum ve şu cevabı aldım: «Yâ Resûlallah!.. Ümmetine haber ver ki, cehenneme kim girerse, bunlar onlara musallât olacaklardır. Cehennem ehline bunlar azap edeceklerdir.» dedi.

Allahu sübhanehu ve teâlâ, Kur'an-ı azim-üş-şân ve Resûl-ü zişân hürmetine sizleri ve bizleri nârından azad eylesin... (Âmin bi-hürmeti seyyid-il-mürseliyn...)

Beyler, efendiler, kardeşler :

Çevrenize dikkat ve ibretle bakınız. Dünyada gördüğümüz bütün vahşi hayvanlar, bizlere cehennemde olacak azapların nevilerine remz'dir, işarettir. Hiç düşündünüz mü, bu hayvanlar acaba neden yaratılmıştır? Rabbimiz, hiçbir şeyi bâtil olarak yaratmadığına göre, hepsinin bir sırrı ve hikmeti vardır demektir. Evet, vardır!.. Âhirette ni'metlerini ve azaplarını gösterebilmek için, dünyada da birer örneğini halk ve icat buyurmuştur. Yaz geceleri bizleri rahatsız ve tedirgin eden sivri sinek, tatarcık, pire, tahta kurusu ve benzeri haşerelerin, aslında biz gafilleri ikaz için, tenbih için, hatırlatmak için yaratılmış bulduklarını söylemeğe lüzum var mıdır? Ne var ki, bütün bunlar gören, bilen ve anlayanlar içindir. İrademiz elimizde iken bu haşerelerin tasallûtuna, ezâ ve cefasına tahammül edemiyoruz ve onları def'e muktedir olamıyoruz. Özellikle, yılan, çıyan ve akrep gibi hayvanları görmeğe bile dayanamıyoruz. Oysa, bunların hepsi âhirette kâfirlerin, münafıkların ve günahkârların azap görecekları yılanlara, çıyanlara ve akrep-lere remz'dir. Görenedir, görene!.. Köre nedir, köre ne?..

İnsan, iyi bilmelidir ki âhirette azap göreceği yılanını, çıyanını ve akrebini bu âlemden beraberinde götürür. Rizayı ilâhî ve cennet de yine bu âlemde kazanılır ve alınır. Dünya, âhiretin tarlasıdır. Burada ne ekerse, insanoğlu âhirette onu biçer. Öyle ise, iyi ve yararlı şeyler dikelim ki, âhirette de iyi şeyler biçelim ve hayrını görelim.

Allah rizasıyçün kırk adım taşıdığımız tabutun içinde yalnız ölen zatın cesedi yoktur. O sandukada taşınan ölenle onun amelleridir. Mezara yalnız ölen girmez. Ölenle birlikte amelleri de defnolunur ve o karanlık çukurda amelleriyle başbaşa kalır.

Tıpkı bunun gibi, mahşer yerine de yalnızca ölenler dirilerek varmazlar. Kabrinden kalkan, yıllar ve hatta asırlarca kendisiyle birlikte kabrinde bulunan günah yüklerini de sırtlanır ve o ağır yükün altında inleye oflaya mahşer yerine varır.

Mahşer yerinde bütün insanlar çıırçıplak olurlar. Ancak, iman eden müttekiyeler, âşık-ı sadıklar, hakka hakkıyla kul olanlar cennet kaftanlarını giyerler.

Mahşer yerinde bütün insanlar, korkunç bir hararete altında inim inim inlerlerken, yalnız âdiller, sadıklar, şehitler ve salihler arşın gölgesinde serinlenirler. Orada, herkesin susuzlukta dilleri damakları kururken, dünya hayatında su getiren, kuyu açtıran, çeşme yaptıran, sebiller ve su arkları inşa ettirenler Habib-i Hudâ'nın mübarek ellerinden Kevser şarabını içerek susuzluklarını giderirler. Mahşerde, herkes aç iken, dünya hayatında açları doyuran, muhtaçları kayıran ve bunları desinler, söylesinler diye değil, ancak ve yalnız Allah rızası için yapanlar ilâhî ni'metlerle ağırlandılar, izzet ve ikram görürler.

Amel defterleri okunurken, bütün insanlar keder ve hüsranda, salih ameller işleyenler ise sevinç ve şükrande olurlar. Mizan'da herkes kaygulu iken, hayır kefeleri ağır gelenler memnun, mesrur ve duyguludur. Sırat'ta herkes nasıl geçeceği tasasında iken Resûl-ü zişânın (Yâ Rab!.. Bu, benim ümmetimidir...) buyurduğu mü'minler sürur ve safadadır. Cehennem ve azap korkusu bütün mahşer halkını sararken, hakkı ile:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ

LÂ İLÂHE İLLALLAH MUHAMMEDÜN RESÛLÜLLAH

diyenler nârdan azad olacaklardır. Cenneti herkes arzulayacaktır ama, ancak kâmil iman sahipleri bu ulu ni'mete mazhar olacaklar, sadıklar Mak'ad-ı sıdk'a erecekler, salihler, âbidler, zâhidler zat cennetine girecekler, dâr-üs-selâm'da safa sürecekler, civar-ı Mustafa'da iskân edilecekler, cemal-i lâ yezâli göreceklerdir.

Yoksa, büyük bir gaflet ve vurdum duymazlık içinde :

— Canım, namaz da neymiş? İnsanın kalbi temiz olsun yeter, diyenler yanıldıklarını çok acı bir şekilde anlayacaklardır. Evet, müslümanın içi de dışı da temiz olmalıdır. Müslümana yakışan da ancak budur. Kalbi de, kalıbı da temiz olması ama, namaz da kılmalıdır. (Benim kalbim temiz!..) demekle iş bitmez, böyle bir bi-namaz özrü âhirette savunmaya yetmez ve bu gibilerin işleri iyi gitmez.

Gerçi, kalbi temiz olmayanın ibadetleri de ya reddolunur veya sevabı hakkını gasbettiği mazlûmlara verilir. Bu sevap, o kulun alacağına tekabül ederse ne â'lâ... Yetmezse, o mazlûmun işlediği günah yükü de zulmedene yükletilir ve azaba iletilir. Evet, kalpleri temiz olmayanların kıldıkları namaz yorgunluktan ve tuttukları oruç da boşu boşuna aç kalmaktan ileri gitmezse de, namaz kıldığı ve oruç tuttuğu için bu ibadetlerinin kendisini bir gün Hakka iletmesi de umulur. Binaenaleyh, namaz da neymiş, insanın kalbi temiz olmalıdır palavrasından vazgeçmeli, namaz kılan mü'minleri hor görmemeli ve kişi kendisini başkalarından ve hele ibadet edenlerden üstün ve yüksek bilmemelidir. Hem kalplerimiz, hem kalıplarımız temiz olmalıdır ama mutlâka mutlâka namaz da kılmalıdır. Böyle yapılırsa, şeytanın yolundan ve izinden gidilmemiş, hak yolu terkedilmemiş olur. İnsan, başkalarının kusurlarını araştıracağı yerde, kendi kusur ve noksanlarını arayıp bulmaya ve onları düzeltmeğe çalışırsa aslâ zarar etmez ve üstelik pek akıllıca bir iş yapmış olur.

Şimdi beni iyi dinle :

İnkâr etsen de, bu inkârının sana hiçbir faydası ve yararı olmayacaktır. Sana, âhirette sorulacak soruları haber vereyim de, kendini buna göre ayarla ve hazırla!.. Belki, Allahu teâlâ'ya iymanın var ama, o iymanın en belirgin alâmeti olan namazlarını kılmıyorsun. Kılсан bile, erkânına ve âdâbına riayet etmiyor, hatta belki de şartlarını dahi bilmıyorsun. Evet, namaz iymanın alâmeti, Resûl-ü zişânın gözü nuru ve mü'min-

lerin mi'râcıdır. Bir defa, bunun böyle olduğunu bil ve bunu iyice belle ve senin de mi'râcın olan namazını sakın terketme... Bunları bilip öğrendikten sonra, insan mü'minlerin mi'râcı olan namazı terkedebilir mi? Kıymet, ehemmiyet ve fazileti bu kadar üstün olan namazına nasıl önem vermez ve umursamaz? Şu halde, namazlarının kıyamına, kıra'atine, rükû'una, secde-sine, farzlarına, vâciplerine, sünnetlerine, müstehaplarına ve müfsidine (Namazı bozan şeylere müfsid denilir.) riayet etmeyen, bu ve bunlarla ilgili mes'eleleri öğrenmeyen, öğretmeyen, öğrenilmesine veya öğretilmesine yardım etmeyen namazın iymanın alâmeti olduğunu nasıl bilir? Namazın kıymet, ehemmiyet ve faziletini nasıl anlar? İymanın alâmeti olan namaza, verilen ehemmiyet, aynı zamanda o mü'minin imanına da alâmettir.

Peygamberler peygamberi, âşık ve sadıkların önderi, âbid ve zâhitlerin rehberi, nuru evvel ve bâ'si âhir olan ve âlemlere rahmet olarak gönderilen Habib-i edib-i Kibriyâ'ya imanının ve muhabbetin bulunduğunu iddia ediyorsun ama, bu muhabbetten sende eser görünmüyor. Bu iddian, kuru kuruya lâftan, sözden ibaret kalıyor. Görmüyor musun ki, aşk-ı mecazi ile meclûp olduğun bir kadını darıltmamak, küstürmemek, visalinden mahrum kalmamak için bir dediğini iki etmiyor, bütün arzularına, naz ve niyazlarına katlanıyor ve bu uğurda hiçbir fedakârlıktan kaçınmıyorsun da, Resûl-ü müctebâ'nın sünnetine, siyretine, emirlerine kulak bile astığın yok... Peygamberine hürmet ve muhabbetin bu mudur? Aşk-ı mecazi ile sevdiğin o hesnâ ve müstesnâ kadının güzelliği bir gün solacak, sırma saçlarına aklar dolacak ve günün birinde de toprak olacaktır. Oysa, iki cihan serverinin muhabbeti, seni hem bu fâni âlemdede, hem de mahşerde yüceltecek ve yükseltecektir. Her türlü muhabbet, bazı fedakârlıkları gerektirir. Senin de gerçekten Habib-i edib-i Kibriyâ'ya itaat ve muhabbetin varsa, herşeyden evvel onun sünnetine ve siyretine özen, âline, evlâdına, ezvacına, ashabına, ensarına, ahabına da hürmet ve muhabbette kusur etme, o zat-ı akdesin (GÖZÜMÜN NURU) buyurduğu nama-

zını erkânına ve âdâbına riayet ederek kılmağa, elinden geldiği ve gücünün yettiği kadar onun ahlâkı ile ahlâklanmağa, iyi ve yararlı işler yapmağa alış ve çalış...

Kıyamete imanının olduğunu da iddia ediyorsun ama, zekâtını vermiyorsun, fakir mü'min kardeşlerine yardım elini uzatmıyorsun, kendin tıka basa karnını doyuruyor ve türlü dünya ni'metleriyle dolduruyorsun da yanı başında komşunun aç yattığından haberin bile yok...

Ölüme imanım var diyorsun ama, kötülükleri, günahları ve isyanları bir türlü bırakamıyorsun, nefsinin arzu ve isteklerinden vazgeçemiyor, kendine bile söz geçiremiyorsun, ölenlerden de ibret alamıyorsun...

Öldükten sonra dirilmeğe ve hakkın huzurunda hesap vermeğe imanım var diyorsun ama, kendi kendini hesaba çekemiyorsun, kârını zararını hesaplayamıyorsun ve dünyadan yüz çeviremiyorsun.

**Zenginlerin gitti hayrı,
Fakirin kalmadı sabrı,
Ne oğulda ata kadri,
Ne anada şefkat var...**

**Ne pirlere ölümün yoklar,
Ne hatunlar usul bekler,
Ne kız edep, hayâ saklar;
Yiğitlerde cehalet var...**

Cennete talipsin amma, fazl-ı ilâhiyye'den haberin bile yok... Cemal-i lâ yezâle ragıpsın amma, aşktan eserin yok... Ri-zaya mühtaçsın amma, ibadet ve tâ'atten nasibin yok... Ağzın var, zikrin yok miden var, şükürün yok, kafan var, fikrin yok, kalbin var, şefkat ve merhametin yok... Elin var amma, hayır ve hasenâtın yok... Ayakların var, hayırlı yolun yok... Cesedin var, canın yok... Ruhun var, hürriyetin yok... Kulağın var, ibret alma ve öğüt dinleme hasletin yok... Öğüt dinlesen

ve alsan da, amel etmezsin, amel etsen de ihlâs ile yapmazsın... Tamam mı? Şimdi sana daha önemlisini de haber vereyim, belki aklını başına alırsın: Bütün bu saydığım uzuvların, bir gün senin aleyhinde tanıklık edecekler ve seni mahkûm ettireceklerdir. Bunu da unutma!..

Eğer, mahkûm olmak değil de makbul olmak istiyorsan, Usve't-ü hasene olan, yani seni Allah rızasına erdirecek, cennete girdirecek cemale getirecek olan Ahmed-i Mahmud-u Muhammed Mustafa'ya sıkı sıkı sarıl, onun mübarek izinden yürü, onun yolundan ayrılma ki, iki cihanda da sultan olasın, nâ'il-i gufrân olasın, cennet ve cemali bulasın, cennette ebediyyen kalasın... Habib-i Hudâ ve şefi-i rûz-i ceza efendimiz, Hakkın bize en büyük lûtuftur ve ihsanıdır, ni'metlerin en yücesidir... Rabbimizin sevgilisi olan o zât-ı akdesin sözü sadık ve şefaati makbul ve fâ'iktir. Ona tâbi olanların dünyaları mesrur olur. O, öyle bir nurdur ki, o nura tâbi olanlar nurlanırlar. İki cihan serverinin nazarı, nârı nur, dertliyi mesrur, meçhulü meşhur ve amelleri mebrur eder. Onun elinden tutabilmek bahtiyarlığına erişen cennet ve cemale erişmiş demektir.

Bütün bunları gözönüne getirerek, dünya hayatının devlet ve servetine, sıhhat ve âfiyetine, debdebe ve saltanatına aldarak aman sakın âlemlerin Rabbini unutma... Ölümü, kat'iyen hatırından çıkarma... Dünkü gün geçti, yarına çıkacağın ise tamamen meçhul... Öyle ise, yaşadığın şu ânı, bu zamanı, nefes alıp verdiğin şu saat ve dakikaları ganimet bil, kulluğunu hatırla ve kulluğuna dön ki, en büyük rütbe ve mertebe kulluktur. Hakka kul olanlar, âhirette sultan olurlar. Nefislerine esir olarak kendilerine kul olanlar da iki âlemde rezil, zelil ve perişan kalırlar. Her gelecek zaman yakındır. Bak, çocukluk, gençlik, orta yaşlılık derken ihtiyarlık geldi çattı, ecel sana ve bana iyice yaklaştı. İşte ölüm, işte mahşer, işte hesap, iste sırat, işte nâr, işte cennet...

Bu âleme gelinceye kadar geçirdiğin akabeleri bir düşünmen bile kâfidir. Vaktin ne kadar tez geçtiğini hemen anlarsın. Mahşer günü, elli durakta, elli sual sorulan akabeler de

var. Orada, bekleyiş mü'minlere bir saat kadar az ve kâfirlerle bin yıl kadar uzun gelecektir. Demek oluyor ki, kâfirler elli durakta elli suale cevap vermek için elli bin yıl beklerlerken, mü'minler elli saatte bunları geçecekler ve hatta bazı mü'minler için bu süre bir hayvanın sağımı süresi kadar kısa olacaktır. Bazı âşıklar ve sadıkların da, sualsiz, mizansız ve azapsız doğruca cennete girecekleri, Hadis-i şerif ile sâbittir.

Mahşer günü sorulacak sorulardan bazılarını buracığa kaydediyoruz ki, ibâdullah bunların cevaplarını şimdiden hazırlayabilsinler. Bu soruları cevaplandıramayacak olan kâfirler için mahşer günü gayet zor ve çetin olacaktır. Yukarıda bir daha belirtmiştik: Allahu sübhanehu ve teâlâ, Kur'an-ı aziyminde kıyameti seksen küsur isimle zikretmiştir. Bir şeyin isminin bu kadar çok olması, o şeyin azametini belirtmek için kâfi değil midir?

İşte, mahşer yerinde sorulacak bazı sorular şunlardır :

1. Gençliğini nerelerde ve nasıl yıprattın?
2. Ömrünü nerelerde ve nasıl çürüttün?
3. Parayı nerelerden kazandın ve nerelere sarfettin?
4. Duyduğun ve öğrendiğin âhiret ilmiyle ne ameller eyledin?

Mizan'dan geçirilirken sorulacak sorular :

- I. Allah ve Resûlüne nasıl iyman ettin?
- II. Namazı niçin ve nasıl kıldın? Kıldığın namazın kıymet, ehemmiyet ve faziletini bildin mi? Bildinse, belirtisi ve işareti nedir?
- III. Sana bahş ve ihsan buyurulan malın zekâtını tamamen verdin mi? Helâlinden kazanarak, hak yoluna harcadın mı?
- IV. Ramazan-ı şerifte oruç tuttun mu? Orucun hakkını verdin mi?
- V. Hac ettin mi?
- VI. Gusül ve abdestin, Allahu teâlâ'nın büyük bir lûtuftur ve ni'meti olduğunu farkettiler mi?

VII. Kimseye zulmettin mi? Zulmettiğin kimselerle helâllaştın mı?

Bu mevkiflerde bu sorular sorulurken, Rahmeten lil-âlemiyn olan sevgili peygamberimiz :

— YÂ RAB!.. SELLİM, SELLİM ÜMMETİY... niyazı ile Allahu zülcelâl vel-cemal hazretlerinden, ümmetinin sıratından sâlimen geçmesini dileycek ve şefaatine nail olmak saadet ve bahtiyarlığına erenler yani bu soruları daha dünya hayatında iken Allahu teâlâ'nın bütün emirlerini yüce birer ilâhî ni'met olarak bilenler, hak rızasından bir ân bile ayrılmayan âşıklar ve sadıklar kolaylık ve rahatlıkla cevaplandıracaklar, Sırat'ı selâmetle geçecekler ve Allahu teâlâ'nın fazlı, keremi ve lûtfuyla cennete gireceklerdir.

Şefaati Resûlüllah'a mazhar olmayan bahtsızlar ise, Sırat'tan nâra atılacaklardır.

Ey benim mü'min kardeşim ve Hak yoldaşım :

Gece ve gündüz, Rabbimize dua edelim ki, Allahu zülcelâl vel-kemal hazretleri, bizleri şefaati rahmeten lil-âlemiyne nail eylesin. (Âmin, bi-hürmeti seyyid-iş-şühedâ).

**Bâb-ı şefaate geldim inayet eyle bana,
Ussât-ı ümmete zira şefik-u erham'sm...**

Habib-i Hudâ ve şefi-i rûz-i ceza efendimiz, ümmetinden bir fert kalmayınca kadar mahşer yerinde kalacaklar, Mizan ve sırat'a yetişerek ümmetine şefaati ve yardımcı olacaklardır.

Cennet ve cehenneme müstehak olanlar yerli yerlerine gidince, Hz. Yahya aleyhisselâma ölümü kesmesi emr-ü ferman buyurulacak ve Yahya aleyhisselâm bir koç suretinde mahşer yerine getirilecek, ölümü, cennetle cehennem arasında bir yerde kesecektir. Artık, ondan sonrası için ölüm yoktur. Mü'minler cennette ve ni'mette, kâfirler cehennemde ve mihnette kalırlar. Ümmet-i Muhammed'den günahkâr olup affı ilâhiyye ve şefaati Muhammediyye mazhar olamayanlar —ilâ mâşâ'allah—

Allahu teâlâ'nın tayin ve takdir buyuracağı müddetçe cehennemde kaldıktan sonra, imanları sebebiyle ve Şefaati Resûlullah ile çıkarılacaklar ve onlar da cennete alınacaklardır.

Cennet ehli, cennetin kapısı önünde toplanınca, Habib-i edib-i Kibriyâ efendimiz cennetin kapısına vuracak ve cennete mü'ekkel melek olan Hâzin, kim olduklarını soracak ve :

— Muhammed Resûlullah'ım!.. cevabını alınca :

— Yâ Resûlallah!.. Zât-ı akdesinizden önce hiç kimseyi cennete almamakla emrolundum. Cennete ilk girecek olan zât-ı risaletpenahileridir, merhaba ehlen ve sehlen, diyerek cennetin kapısını açacak ve en önde Resûl-ü Rabbil-âlemiyn olmak üzere cennet ehli içeriye gireceklerdir.

Ey Allah'ım!.. Binbir esmâ ve sıfâtın hürmetine, biz âciz ve günahkâr kullarına cemal-i bâ-kemalinle tecelli buyurarak bizleri nârından âzad ve fazl-ı kereminle cennetine idhal ederek cemalini gören, didârına eren ehl-i aşktan eyle yâ Rabbi...

**KÜNTÜ KENZ'in cevherisin yâ Muhammed Mustafa,
Kâ'inatın mihverisin yâ Muhammed Mustafa,
Kendi nûrundan yarattı seni Rabbil-âlemiyn,
Dü-cihanın mefharisin yâ Muhammed Mustafa...**

**Enbiyâ'ya imam oldun ey Nebi'ler rehberi,
Evliyâ'nın baş tâcısın ey Veli'ler önderi,
Kıl terahhum halimize ins-ü cırı peygamberi,
Yevm-i ceza dâverisin yâ Muhammed Mustafa...**

**Lûtf-ü hakla mi'râc edip arşını seyreyledin,
Nice âyet, hikmet görüp âlemler devreyledin,
Namaz ile ümmetine cennette yer peyledin,
Ehl-i aşkın serverisin yâ Muhammed Mustafa...**

**Mahşer günü Livâ-i hamd altında cem'olalım,
Şefaati uzmân ile nârdan necat bulalım,
Lâyık mıdır cemalinden bizler mahrum kalalım,
Uşşâkının Kevseri'sin yâ Muhammed Mustafa...**

İltifatın esirgeme kemter AŞKÎ kuluna,
Anam, babam, canım kurban olsun senin yoluna;
Mahşer günü reddeyleme, civarında buluna;
Mahlûkatın evnerisin yâ Muhammed Mustafa...

M Ü N Â C Â T

Ey lûtûf ve keremini **VE LEKAD KERREMNÂ** ile te'yid, nusret ve inayetini **İNNÂ FETAHNÂ** ile te'kid, rahmet ve merhametini **BİSMİLLAH-İR-RAHMAN-İR-RAHİYM** ile tesbit buyuran, **ÂLİM-ÜL-GAYBİ VEŞ-ŞEHADE** olduğunu Kur'an-ı azim-ül-bürhanı ile bütün âlemlere duyuran Allah!.. Arzuhale ne hâcet? Gönüllerden geçen fikirlerin ve niyyetlerin hâlıkı, görünen ve görünmeyen, bilinen ve bilinmeyen âlemlerin müstakillen mâliki ancak sensin.. Bütün hayırlı işlerimizi kolaylaştır, bizleri rizayı ilâhiyye'ne varan Sırat-ı müstakiyme ulaştır yâ Rabbi... Bizler, senin rübubiyyetini tasdik ve ülûhiyyetini takrir ve zât-ı ahadiyyetini gönüllerimizde tevkir eyledik, tevhid, temcid ve tahmidinden bir nefes bile geri kalmadık, Habib-i edibine iymân ve muhabbetle kalplerimizi süsledik, ne kadar hamd-ü senâ etsek ve nasıl şükreylesek yine de minnet ve şükranlarımızı arz ve ifade edemeyiz. **EL-HAMDÜ LİLLAHİLLEZİ HEDÂNÂ Lİ-HÂZÂ** ile tecelli buyurmamış olsaydın, bizler kendiliğimize hidayet ve iymân yolunu bulamazdık, sen bize gelmeseydin, biz sana gelemezdik, sen bize iymânı ve islâmı lâyük görmeseydin, biz dalâlet uçurumlarında, küfür ve zulmet bataklıklarında mahvolurduk... Sen, o Allahu azim-üş-şân'sın ki, senden gayrı kulluk ve ibadete lâyük ve müstehak Hak mâ'bud yoktur, ancak sen varsın... Bütün noksan sıfatlardan münezze ve tek mil kemal sıfatlarıyla muttasıf olan yerlerin ve göklerin, yerlerle gökler arasında görünen ve görünmeyen, bilinen ve bilinmeyen bütün âlemlerin Rabbi, mürebbisi, mâliki, rezzâkı, settârı ve gaffârı ancak ve yalnız sensin yâ Rabbi...

Ey biz âciz ve günahkâr kullarının bütün zorluklarını kolaylaştıran ve onları rızasına, cennetine ve cemaline ulaştıran

ulu Allah!.. Bizler, senin kullarımız, sana kulluk etmekle öğünen kullarının evlâtlarıyız, bizleri bir islâm diyarında, müslüman bir ana ve babanın sulbünden halk ve icat buyurdun, doğduğumuz gün sağ kulağımıza ezan-ı Muhammediyi ve sol kulağımıza kemeti duyurdun, açtık doyurdun, zayıf ve mühtaçtıkt kayırdın, bizleri diğer ümmetlerden üstün kılarak sevdiğin kullar safına ayırdın, ömür boyu mümkün olsa da başımızı secdeden kaldırmamak, yaşadığımız sürece gündüzleri oruç tutsak ve geceleri namaz kulsak, yine de hamd ve şükür vecibemizi yerine getiremeyiz yâ Rabbi... Bütün mahlûkat-ı ilâhî, senin kabza-i kudretindedir, bütün yarattıklarının ruhları ve canları senin kudret elindedir, kalpleri, dilediği gibi çekip çeviren, dilediği kulunun kalbini tevhit anahtarıyla açveren, dilediği kulunun kalbine iman ve hidayet nurlarını saçveren ancak ve yalnız zât-ı ülûhiyyetindir. İznin ve lûtfün olmaksızın, hiçbir zerre kendi iradesiyle kılmıdayamaz, hiçbir kulak tevhidini duyamaz, hiçbir suçlu kötülüklerinden cayamaz, hiçbir gafil gaflet uykusundan ayılıp uyanamaz, senin şerikin, nazirin, müşirin, vezirin yoktur. Evvel sensin, âhir sensin, bâtın sensin, zâhir sensin, sana sığındık, sana güvendik ve sana geldik, dergâh-ı bârigâh-ı ahadiyyetine el açtık yâ Rabbi... İsm-i â'zamın, vech-i kerimin, din-i kavimin hürmetine rizayı ilâhiyye'ne varan Sırat-ı müstakiymin, seb'al-mesâni ve kelâmı kadimin izzetine, binbir kerre okunan **KUL HÜ-VALLAHÜ AHAD** rif'atine, Beytullah-ı-haram ve Kâ'be-i muazzam re'fetine bizleri mahşerde bigâne, hesapta divane, mizanda âvare ve sıratıta biçare eyleme yâ Rabbi...

Yâ ekrem-el-ekremiyn ve yâ erham-er-râhimiyn!.. Ey Kur'an-ı kerim ve kelâm-ı kadiminin nuruyla cehalet ve zulmeti gideren, Hâdi ism-i celilinin tecellisi olan hidayeti ile küfür ve dalâleti reddeden, Râfi ism-i celilinin tecellisi ile güneşi, ayı ve yıldızları ref'eyleyen, dünyamızı döşeyen, yaratan, diriltten, besleyen, büyüten ve öldüren yüce Rabbimiz, bizleri Habib-i edibine bağışlayarak nârından azad ve nurunla dilşâd eyle yâ Rabbi... Huzur-u izzetinde havf ve haşyetinden bütün ruh sahipleri titrer, celâl ve azametinin karşısında cümle eşya zilletle ürpe-

rir, kudret ve kuvvetin akılları giderir, gazap ve azabın zâlimleri ve kâfirleri sindirir, rahmet ve merhametin mü'minleri sevindirir, inandık ve iman ettik ilâhi Nuh peygamber aleyhisselâmın gemisine bindirdiklerini azabından emin kıldığın gibi, senin din-i mübiynine girenleri, inanan ve islâm şerefine erenleri, Habib-i edibine gönül verenleri, habl-i metinine sarılanları, küfür ve dalâletten arınanları da azabından ve gazabından emin eyle yâ Rabbi... Bizleri, necat ve felâha eriştir, Habib-i edibinle buluştur ve biliştir, mü'min kardeşlerimizle seviştir, salihlerle, âriflerle, âbidlerle görüştür ve bizleri ehl-i dilin sırrına mahrem eyle yâ Rabbi... İsa peygamber aleyhisselâma, izninle ölüleri diriltmek ve onlarla konuşmak imtiyazını bahş ve ihsan buyurduğun gibi, bizlerin ölü kalplerimizi de dirilterek ilâhî ilhamlarını kalplerimize havale buyur, dillerimizden ilm-i ledünnü takrire getir ve gönül evlerimizi tecellilerinle süsle ve nurlandır yâ Rabbi...

İlâhi! Dilediğini aziz ve dilediğini zelil edersin, senden yine sana sığınır, zât-ı ülûhiyyetine tevessül eyler, senden yardım diler, nusret ve inayetini bekleriz, bizi mahrum eyleme yâ Rabbi... Yâ Hayyü yâ Kayyûm!.. Yâ Bâkiyyi yâ ka'im!.. Bizleri, zulmet ve dalâletten nura, zillet ve mezelletten şu'ura, mihnet ve meşakkatten sürura yönelttiğin ve iletmiş gibi, rizayı ilâhiyene varan doğru yoldan ayırma ve o sırat-ı müstakiym üzerinde bizleri sâbit-i kadem eyle yâ Rabbi... Bizleri, surette insan olarak halk ve icat buyurduğun gibi, siyrette de insan olmayı, insan gibi yaşamayı, insan gibi ölmeyi, Fi Mak'ad-ı sıdk'a ermeyi, cennetine girmeyi ve cemalini görmeyi nasip ve müyesser eylediğin âşıklar zümresine idhal ve ilhak eyle yâ Rabbi...

Allahım!.. Bizlere, bilmediklerimizi bildir, görmediklerimizi gördür, kâmil bir iman ile öldür, cennet ve cemalinle güldür yâ Rabbi... Ey bir KÜN emriyle cümle eşyayı yoktan var eden, nice nice sırlarını fazl-ü keremiyle ehline izhar eden, emirlerini ve nehiyelerini kitab-ı keriminde açıkça iş'ar eden, öldükten sonra bütün yarattıklarını tekrar dirilterek arsa-i mahşerde huzuruna ihzar eden hâkim-i mutlâk ve Rabbil-felâk!.. Ey oğul-

dan, evlât ve sahip edinmekten münezzeh ve zât-ı ahadiyyetine ortak koşulmaktan müberrâ olan, ey hükmünde galip bulunan yüce Rabbimiz!.. Ancak sana kulluk ve ibadet eder ve ancak senden yardım bekleriz. Bütün hamd-ü senâlarımız, ibadât ve tâ'atımız, tahiyât, tâ'zimat ve tekrimatımız yalnız zât-ı ülûhiyyetine mahsus ve münhasırdır. Sen, Rahiym'sin, sen Rahman'sın, sen Aziz'sin, sen Cebbârsın, sen Gafur'sun, sen Gaf-fâr'sın, sen Kerim'sin, sen Settâr'sın... Bizler, varlığına, birliğine, ortağın ve benzerin bulunmadığına, meleklerine, kitaplarına, Hak ve gerçek peygamberlerine, âhiret gününe, kadere-hayrın ve şerrin senin takdirinde bulunduğu, ölümden sonra dirilmeğe, mahşer yerine sürülmeğe, hesaba, mizana, sırata, cennete ve cehenneme ve bütün bunların hak olduğuna inandık, iman eyledik, bu iman ve iykanımızı dillerimizle takrir ve kalplerimizle tasdik ettik, bizlerin kötülüklerden, günah ve isyanlardan kaçınmağa, iyiliklere, hayırlı amellere, ibadet ve tâ'ate yönelmeğe gücümüz kuvvetimiz yoktur, bütün kuvvet ve kudret senin elindedir, bu sebeple bizleri ibadet ve tâ'at için huzuruna kabul buyurman hususunda da yine senden yardım dileriz, tevfikini refik eyle yâ Rabbi...

Biz âciz ve zayıf kulların, lûtf ve inayetinle yegâne kurtuluş yolu olarak Habib-i edibine tâbi olduk, kitabını okuduk ve hükümlerine kayıtsız şartsız uyduk, ahdimizde sadık, cemalî lâ-yezâline âşık, rizayı ilâhiyyene tâlip ve rıdvânına ragıbiz, Resûl-ü Hâşimi hürmetine bizleri dünya ve âhirette mahrum bırakma, ehl-i imanın meclislerinde, ancak senin ve Habib-i edibinin zikrolduğunuz hak sohbetlerinde, dinimizi, diyanetimizi, istikametimizi gösteren derslerde ve bununla ilgili kitapların ve risâlelerin okunup dinlendiği mâ'nevî ziyafetlerde tev-fik ve hidayetle topladığın ve bulundurduğun gibi, mahşer yerinde ve Arasat meydanında dikilecek ve sayesinde bütün peygamberlerin, sıddıkların, şehitlerin, âdillerin, salihlerin serinlenecek oldukları Habib-i edibinin Livâ-i hamd'i altında ve ci-var-ı Mustafa'da bizleri de haşreyle yâ Rabbi...

Ey lûtûf ve ihsanlarını, in'am ve ikramlarını gizleyen ve

kullarının işledikleri suç ve günahları SETTÂR ism-i celilinin tecellisiyle setrederek örten, yüzüne vurmayan ve halk arasında teşhir ederek utandırmayan, üstelik o suç ve günahları kerem ve mağfireti gereği olarak bağışlayan ve yarlıgayan ulu Allah... Defterlerin okunduğu, herkesin ayıplarının ve günahlarının meydana çıktığı, bütün insanların gerçek kimlik ve kişilikleriyle tanındığı mahşer günü, bizleri hesapta, mizanda ve sırratta mahcup ve rezil olmaktan halâs eyle, veliler, salihler, âşıklar ve sadıklar arasında utandırma yâ Rabbi... Bugün olduğu gibi o müthiş günde de, senin sonsuz merhamet ve şefkatine sığınırız, bizlere adlinle değil affınla muamele eyle, Habibi edibine bahşeyle, Kur'an-ı aziyminde RA'UF ve RAHİYM olduğunu haber verdiğin Mahbub'unun merhamet kanatları altına sığınırız, bizi ondan ayırma yâ Rabbi... İlâhi! Muhbir-i sadık efendimiz bildirdi: **(LÂ İLÂHE İLLALLAH benim hisarımdır, her kim bu metin hisara dahil olursa, azabımdan emin olur.)** buyurmuşsun, senin kal'e-i ilâhiyyene sığındık, senin hükmün, senin zimmetin altında, senin kabzanda, senin himayende ve senin kudretindeyiz, bizleri bu tevhit kal'esinden ihraç eyleme, İblis gibi rahmetinden tard ve zimmetinden reddeyleme, nârında yakma, gazabınla yıkma yâ Rabbi... Sen, bizim her halimizi ve her fiilimizi görüyor, ne yaptığımızı, ne ettiğimizi de hakkıyla biliyorsun, bizlere zât-ı ecelli â'lânı ve cemal-i lâ-yezalini müşahedeye tahammül edecek kadar basar ve basiret ihsan eyle yâ Rabbi...

Peygamberlerin vasıtasıyla inzâl buyurduğun semavî kitaplarına iyman ettik, Tevrat'ını sağ tarafımıza, İncil'ini sol tarafımıza, Zebur'unu arka tarafımıza aldık, yüz suhufu başımıza tâc ettik, Kur'an-ı azim-ül-bürhanını önümüze aldık, ona tâbi olduk, onunla amel etmeğe çalıştık, etraf ve civarımızı kütüb-ü münzilenle te'yid ve iymanımızı Kur'an ile tecdid eyledik, Habib-i edibini şefaatçımız edindik ve sana geldik, sen bütün işlerimize, düşüncelerimize, niyyetlerimize vâkıfsın, bizleri zarar erişirmesinden korktuğumuz şerlerden hıfz-u emin eyle,

şeytanın şerrinden, hasetçinin hasedinden, kötülerin kötülüklerinden, kâfirlerin küfürlerinden, zalimlerin zulümlerinden, gözle görülmez, akla hayale gelmez her çeşit felâketlerden, musibetlerden, mihnet ve meşakkatlerden HAFİZ ism-i şerifin hürmetine himaye ve vikaye eyle yâ Rabbi...

Ey şarkların, garpların Rabbi, hâlıkı ve mâlikî olan Allah! Zât-ı ahadiyyetini her işimize vekil edindik, biliyoruz ve inanıyoruz ki, senin vekâletinden daha emin ve daha güzel bir vekil olamaz. Biz, sana ve Habib-i edibine iyman ettik, gönül verdik, sıdk-u sadakatle bağlandık, Yahudi'ler ve Hristiyanlar gibi peygamberler arasında risâlet ve nübüvvet bakımından fark gözetmeyiz ve hepsinin de hak ve gerçek peygamber olduklarına inanırız. Ancak sana itaat eder ve ancak senden yardım, merhamet ve mağfiret umarız. Bizleri, bu doğru yoldan ayırma, iymanımızdan sıyıрма, şekavetimizi saadete, kötü ve çirkin huylarımızı, Ahlâk-ı Kur'aniyye ve ahlâk-ı Muhammediyye'ye tebdil ve tahvil buyurarak son sözlerimizi kelime-i tevhid ve Kur'an-ı mecid eyle, hüsn-ü hâtîme ile çene kapamay cümlemize nasip ve müyesser eyle yâ Rabbi... Dünyanın son ve âhiretin ilk durağı olan kabirlerimizi nur-u Kur'an ve envâr-ı tevhid-i sübhan ile mâ'mur ve münevver eyleyerek Münkereyn'in: (Rabbim kimdir? Kitabın hangi kitaptır? Dinin ve mezhebin nedir?) sorularına şaşırmadan ve yanılmadan: (Rabbim, Allahu zül-celâl vel-cemal hazretleridir. Peygamberim, peygamberlerin sonuncusu Hazret-i Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve selamdır. Dinim, cîn-i islâm, kitabım Kur'an-ı azim-üş-şân, mezhebim ehl-i sünnet vel-cemaat, mü'minler kardeşim, âşıklar yoldaşım, kiblem Kâbe-i Muazzama, hakkıyla mü'minim...) diyebilmeği nasip ve müyesser eyle yâ Rabbi...

Kabir zulmetinden, kabir havf ve azabından Habib-i edibin hürmetine halâs ederek salih amellerimizi bize orada refik-i şefik eyle yâ Rabbi... Derecelerimizi âli, menzillerimizi mübarek ve kabirlerimizi cennet bahçelerinden bir bahçe olarak tezyin eyleyip cehennem çukurlarından bir çukur olmaktan kurtar yâ Rabbi... Bizleri, Habib-i edibine ve ehl-i beyt-i Mustafa'ya bahşeyleyerek kabirlerimizde iltifat-ı ilâhiy-

yeni görenlerden, lûtf-ü Rabbaniyene erenlerden eyle ve bu iltifat ve lûtuflarını ilâ yevm-il haşr-i vel-karar tezyid eyle yâ Rabbi...

Sûr üflenerek mahşer yerine gitmek üzere kabirlerimizden kalkarak emre müheyâ beklediğimiz sırada **VE NAHŞÜR-ÜL-MÛTTEKIYNE İLER-RAHMANİ VEFDÂ** âyet-i celilesinde beyan buyurduğun gibi cennet elbiselerini giyen, cennet Bürak'larına binen zümre-i müflihiyn'e idhal eyle yâ Rabbi...

Mahşerde, Habib-i edibinin sancağı altında cem'eylediğin arşın gölgesinde iltifat buyurduğun ve ağırladığın sevgili kulların zümresine bizleri de ilhak eyle yâ Rabbi...

Ehl-i islâmı aziz ve âli eyle, ehl-i iymandan oldukları halde yanılıp isyana ve nisyana dalan kullarını lûtfunla islâh ve isyanlarını itaate, nisyanlarını ibadete tebdil ve tahvil eyle yâ Rabbi... Ümmet-i Muhammed'in dünyevî ve uhrevî, sûri ve mânevî müşkilleri hallü âsan eyle yâ Rabbi... Binbir esmâ-i ilâhiyyen hürmetine, Habib-i edibin izzetine ümmet-i Muhammed'e merhamet eyle, din ve devlet, vatan ve millet yolunda ihlâs ile hizmet edenleri bütün hayırlı işlerinde ve teşebbüslerinde **NASRUN MİN'ALLAHİ VE FETHÜN KARİB** sırrına mazhar buyur yâ Rabbi... Şanlı ordularımızı ve şerefli kumandanlarımızı düşmanlarımız karşısında daima galip, mansur ve muzaffer eyle yâ Rabbi... Aziz vatanımızı, Veli'ler, şehitler ve gaziler diyarı sevgili Anadolu'muzu sinsi sinsi yıpratmağa çalışan hainlerin, zalimlerin, münafıkların şerlerinden hıfz-u emin eyle yâ Rabbi... Topraklarımıza bereket, rızıklarımıza vüs'at, memurlarımıza hamiyet ve istikamet, tüccarlarımıza helâl kazançlarında kanaat, esnafımıza insaf ve mâ'delet, san'atkârlarımıza gayret ve himmet, işçilerimize sabır ve metanet ihsan ve inayet buyurarak büyük ve şerefli bir mazisi bulunan müslüman Türk milletinin üzerinden himem-i ruhaniyyet-i Ahmediyye'ni ve Ehlullah'ın, Evliyâ'ullah'ın himmet-i mâ'neviyelerini eksik eyleme yâ Rabbi...

Gözlerimizin bebeği, ciğerlerimizin köşesi evlâtlarımızı Allah ve Resûlüne iman ve muhabbet, vatan ve milletlerine sa-

dakat ve samimiyetle hizmet aşkı ile doldurarak tahsillerini tamamlamağı ve sorumluluk almayı nasip ve müyesser eyle yâ Rabbi... Bizleri evlâtlarımız eliyle terbiye etme, yollarını şaşırılmış, kimliklerini unutmuş, kirli ve gizli yabancı emellere âlet olunmuş çocuklarımızı islâh ve kendilerine zulmetmekten halâs eyle yâ Rabbi... Ülkemizi ve diğer bütün islâm ülkelerini, yerlerden ve göklerden gelebilecek bütün âfetlerden muhafaza ederek her türlü şerlerden, zulümlerden, kötülüklerden masun eyle yâ Rabbi... Ehl-i kitabı, dinsizler, iymansızlar ve Allahsızlar üzerine galip kılarak insanlığın yükselmesi, yücelmesi, huzur ve refaha ermesi uğrunda çalışanların gayretlerini artır ve gönüllerine hak ve hakikati ilham buyur yâ Rabbi... Hasta kullarına, şifâ-i ilâhiyyenle tecelli buyurarak, hayırlı şifalar, dertli kullarına hayırlı devalar, borçlu kullarına da yine hayırlı edâlar ihsan eyle yâ Rabbi.. Haksız olarak hapsedilmiş ve hürriyetinden mahrum bırakılmış kulların varsa, ilâhî adaletle tecelli buyurarak halâs eyle, kötülerini islâh eyle yâ Rabbi.. Ölmüşlerimize rahmet ve mağfiret, sağ olanlarımıza sıhhat ve saadet, hayırlı işlerimizde nusret ve muvaffakiyet ihsan ve inayet buyurarak âhir ve âkibetimizi hayreyle yâ Rabbi... Bu duamızı, kâbetullah'ta ve huzur-u Resûlüllah'ta müstecap kıldığın dualar meyanında kabul ve cümlemizi memnun ve mesrur eyle yâ Rabbi... Hacca gidecek din kardeşlerimize helâl malla haccetmeğı, yurt dışında ekineklerini kazanmağa çalışan işçi kardeşlerimize refah ve saadetle anayurtlarına dönmeğı nasip ederek kendilerini her türlü kazalardan, belâlardan, fitne ve fesatlardan emin eyle yâ Rabbi...

Bu nâçiz risâlemizi okuyan, okutan, dinleyen ve dağıtan ehl-i iymanı Habib-i edibinin feyzi ile feyizlendir, şefaati ile şereflendir, okuyup anladıkları ile amel etmeğe heveslendir yâ Rabbi... Sağlığınızda bize dua eden ve ölümümüzden sonra birer Fatiha-i şerife ile anan din kardeşlerimizi, iki cihanda aziz ve ism-i âzamın hürmetine rahmetine müstagrak eyle yâ Rabbi... Yazdıklarımızda veya söylediklerimizde rizayı ilâhiyyene muhalif beyanlarımız olmuşsa, hüsn-ü niyyetimize bağışlayarak nazar-ı af ve müsamaha ile setreyle yâ Rabbi... Mürşitleri-

min ve hocalarının kabr-i şeriflerini ilim ve irşâdlarının nuru ile pür-nur ve makamlarını cennet eyle yâ Rabbi... Oğlum Cüneyd'imi, din-i mübiyn-i islâmda daim ve sırat-ı müstakimde kaim eyleyerek, dinine, milletine ve memleketine hayırlı ve yararlı hizmetlerde bulunabilmeği nasip ve müyesser eyle yâ Rabbi Kızım Â'îşe Fatıma'nını da, hüsn-ü hal ile tezyin ve taşıdığı isimler hürmetine tekrim eyle yâ Rabbi... Ihvanımı iki cihanda aziz ve her türlü hayırlı muratlarına nail eyle, maddî ve mânevî hayırlı rızıklarla merzuk ve herbirini kendi yuvasında mes'ud eyle yâ Rabbi... Gönüllerini safaya erdirerek nur-u tevhid-i rü'yete edebilmeği nasip ve müyesser eyle yâ Rabbi...

Dualarımızı, Hz. İmam-ı Hüseyin'in kanı, Hz. Zeyneb'in feryadı, Hz. Zeyn-el-âbidiyn'in ibadeti, Aliyyül-Mürtezâ'nın ilmi, Eba-Bekir-is-Sıddıyk'ın hilmi, Ömer İbn-il-Hattâb'ın adli, Osman-ı Zin-nüreyn'in hayâ'sı, ashab-ı Soffe'nin sadakati, aşere-i mübeşşerenin vefası, Bedir ve Uhud şehitlerinin ve gazilerinin hürmetine lütfen ve tenezzülen kabul ve müstecap eyle yâ Rabbi... Cümle ashap, ensâr ezvâc, evlâd, akraba ve ahıbbâ-i Resûlüllah Üveys-ül-Karani, Hasan-ül Basri, Davud-u Tâ'i, Mâ'ruf-u Kerhi, Süreyr-is-sakati, on iki imam, on dört mâsum, dört imam, Bâzullah-il-eşhep Abdülkadir Geylâni, Ebül-alemeyn Ahmed-er-Rüfâ'i, Ahmed Bedevi, İbrahim Düssuki, gaib erenleri, Türkistan diyarı ve Rum Evliyâları, Horasan, Mekke-i Mükerrime ve Medine-i münevvere, Kudüs erenleri, Kümmeliyn-i Evliyâ'ullah, mâ'sumlar, garipler, şehitler, gaziler, âlimler, hâfızlar, ind-i ilâhiyyede makbul olan kullar hürmetine, hazretine doğru varan yollar hürmetine, Tevrat, İncil, Zebur ve suhuf lar hürmetine, Hâtem-ül Enbiyâ ve son kitap olan Kur'an ve esrar-ı Kur'an hürmetine kabul eyle yâ Rabbi...

Sübhane Rabbike Rabbil-izzeti ammâ yasifün ve selâmün alel-mürseliyn vel-hamdü lillahi Rabbil-âlemiyn, Kabul-üd-dua ve kabul-ün niyâz EL-FATİHA...

El-Hac
MUZAFFER OZAK

ENVÂR-ÜL-KULÛB (Kalblerin Nurları)

DERS : 17

M Ü N D E R E C A T :

Et-Tiyn sûre-i celilesinin tefsiri - İnsanın Ahsen-i takviym üzere yaratılmasının sırrı - Kâfirlerin ve münkirlerin uğrayacakları hüsrân ve mü'minlerin mazhar olacakları mükâfatlar - Bir ibret kürsüsü olan musallâda ölünün son takriri nedir - Nefsin kötü ve çirkin sıfatları nelerdir - U'cub, riyâ, kibir, hased, gazab (Öfke) mal ve makam sevgisi ne demektir ve bu korkunç illetlerin tedavileri nasıl olur - Hak velileri iki kısımdır - Bütün mü'minler birer velidir - Fâtiha ve âkîbet konusunda değişik yorumlar - Hasan-ül-Basri hazretleri son deminde bir Yahudi'ye nasıl iyman telkin etmişti - Mahşerde riyâkâr zengin, şehid, gazi ve âlim nasıl sorgulanacaklardır - Hz. Âdem aleyhisselâma Esmâ'nın talimindeki sırlar-Âdem'e secdenin aslı ve hakikati nedir - Dört unsurdan halk ve icat buyurulan insanoğlunun mayasında bulunan ateş, su, hava ve toprağın değişik tezahür ve tecellileri - Âdem aleyhisselâma arzolunan üç nur ve üç zulmet nelerdir - Hased'le gıpta arasındaki farklar - Hasedçi bir körün hikâyesi - Şeytan ile Fira'unun karşılaşmaları - Hakkın ve Hak velilerinin rahmet nazarlarına mazhar olmanın kıymet ve fazileti - Bayezid-i Bestami ve İbrahim Edhem hazretlerinin irşâdları - Münker ve Nekir'in kabirde soracakları sorular - Öfke hakkında Resûl-ü zîşânın nasihat ve irşâdları - Mal ve makam sevgisi uğrunda işlenen cinayetler, rezâletler - Mal ve makam sahiplerine düşen ilâhî ve beşerî vazifeler - Koca Ragıp Paşa ve şair Haşmet, Sultan Mustafa'nın huzuruna nasıl çıkmışlardı - Sabreden fakir mi, şükreden zengin mi daha üstündür - Bu konuda âlimlerin ve şeyhlerin farklı görüşleri - Kazanılan mal helâl ise hesabı, haram ise azabı vardır - Fatih Sultan Mehmed han ve Akşemseddin - İslâm'da mal sahibi olmak yerilecek ve kınanacak bir şey değildir - Allah ve Resûlünün muhabbetine tahsis olunması gereken kalbe mal sevgisi sokmanın zararları - İhvanımıza bazı nâciz nasihatler - Dua...

Sallû alâ seyyidinâ Muhammed...

Sallû alâ şefi-i zünubinâ Muhammed...

Sallû alâ envâr-i kulûbinâ Muhammed...

El-evvelü Allah... El-âhirü Allah... El-Bâtınü Allah... Ez-zâhirü Allah... Hayrihi ve şerrihi min'Allah... Men kâne fi kal-bihi Allah... Fe-mû'inuhu ve nâsıruhu fid-dâreyn-i Allah...

Rabbîşrahli sadri ve yessirli emri vahlûl ukdeten min lisanı yefkahu kavli ve ufevvidû emri ilâllah vallahu basiyrün bil-ibâd...

Sübhanেকে lâ ilme lenâ illâ mâ allemtenâ inneke ent-el-alim-ül-hakiym...

Sübhanেকে lâ fehme lenâ illâ mâ fehhemtenâ inneke ent-el-cevvâd-ül-keriym...

Sübhanেকে mâ arefnâke hakka mâ'rifetike yâ Mâ'ruf...

Sübhanেকে mâ abednâke hakka ibadetike yâ Mâ'bud...

Sübhanেকে mâ zekernâke hakka zikrike yâ Mezkûr...

Sübhanেকে mâ şekernâke hakka şukrike yâ Meşkûr...

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالَّتَيْنِ وَالزَّيْتُونَ ۝ وَطُورِ سِينِينَ ۝ وَهَذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ ۝
لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ۝ ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ ۝
إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ۝
فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالدِّينِ ۝ أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمَ الْحَاكِمِينَ ۝

E'üzü billâhi min-es-şeytan-ir-raciym

Bismillah-ir-Rahman-ir-Rahiym

Vet-tıyn-i vez-zeytûn-i ve Tûr-i Siniyn'e ve hâzel-beled-il-emin lekad haleknel-insâne fi ahseni takviym sümme redednâhu esfele sâfiliyn illelleziynê âmenu ve amil-üs-sâlihati felehüm ecrün gayr-i memnûn femâ yükezzibüke bâ'dü bid-din eleys'Allahu. bi-ahkem-il-hâkimiym...

(İncir hakkıyçün, zeytin hakkıyçün, Sinâ dağı hakkıyçün, bu emniyetli belde hakkıyçün, biz Azim-üş-şân insanı en güzel bir biçimde yarattık, sonra da onu cehalet, dalâlet ve küfrü yüzünden aşağısının aşağısına döndürdük. Ancak, iyman ederek güzel ve yararlı ameller işleyenler için bitmek ve tükenmek bilmeyen, ardı ve arkası kesilmeyen ecirler, karşılıklar vardır. Öyle ise, bütün bu delillerden sonra, seni ve dini ve hesap gününü yalanlamağa ve inkâra götüren nedir? Allahu teâlâ, hâkimlerin hâkimi değil midir?)

Muhterem din kardeşlerim ve Hak yoldaşlarım :

Et-Tiyn sûre-i celilesinin meal-i mübiynini böylece özetledikten sonra, bazı açıklamalar ve yorumlar yapmak suretiyle asıl konuya girmek ve sizlere bu hükm-ü celil-i ilâhinin ehemmiyet ve azametini, dilim döndüğü ve gücüm yettiği kadarıyla anlatıp belirtmek isterim.

Evet, Allahu zül-celâl vel-kemal hazretleri şöyle buyuruyor:

İncir hakkıyçün, zeytin hakkıyçün, Musa Peygamber aley-hisselâma ilâhi tecellilerimizin vaki olduğu Sinâ (Siniyn) dağı hakkıyçün, bu güvenli ve güven verici belde (Mekke-i mükerreme) hakkıyçün...

Biz azim-üş-şân; insanı zâhirde yani dış görünüşü bakımından boylu, poslu ve bütün uzuvları denk ve tam bir âhenk ve uyuşum içinde, birbirleriyle mütenasip olarak en güzel biçimde yarattık... Bâtınlarını, yani iç âlemlerini de ilâhî sırları yüklenip kaldırmağa elverişli, yetenekli kıldık. Ruh ve mâ'nalarına istidat ve kabiliyet, gözlerine baktıklarından ve kulaklarına duyduklarından ibret alma hassası bahşettik. Onları, iç duygularını rahatlık ve kolaylıkla açıklayabilecek, güzel ve hikmetli sözler söyleyebilecek dille süsledik. Kollarına, bilekerine ve ayaklarına kuvvet, ellerine ve parmaklarına türlü san'at, zenaat ve mâ'rifet, kalplerine muhabbet, meveddet, şefkat ve merhamet ilka eyledik. Her türlü zorlukların üstesinden gelecek gayret ve himmet, bütün girişimlerinde başarıya ulaşmalarını sağlayacak azim, irade ve muvaffakiyet ihsan buyurduk. Bu sa-

yede, her işi başarmağa kadir ve bütün yaratılmışlara hükmetmeğe muktedir olabilecek üstün sıfat ve hasletlere sahip oldular. Gerektiğinde dağları delip devirmeğe, akarsuları diledikleri yerlere çevirmeğe, denizleri aşmağa, havalarda uçmağa yeterli mümtaz vasıflara da malik bulundular. Zira, biz insanı HALİ FETULLAH olarak yarattık. Fakat, insanlar bu yüce ni'metlerin kıymetini bilemediler, kibirlendiler, yaptıklarını kendi eserleri sayarak ve sanarak böbürlendiler, kibire, gurura ve hattâ inkâra yeltendiler. Asıllarının ve mayalarının ne olduğunu unuttular, küfür ve dalâlet yolunu tuttular. İşte, o zaman onları kuvvetli iken kuvvetsiz, genç ve dinç iken ihtiyar, sağlıklı iken hastalıklı, akıllı iken bunak, zengin iken fakir, hür iken esir mutlu iken mutsuz, bahtlı iken bahtsız hale getirdik, hayatta iken ölüme mahkûm ettik. Evet, insanoğlu nankörlük etti, bir katre sudan halk ve icat olunduğunu unutuverdi. Zayıf ve çelimsiz, kımıldanmağa mecali olmayan ve her ân korunup kollanmağa muhtaç mini mini bir çocuk iken, kendisini gençliğe ve dinçliğe ileten, koşturup yürüten, dil verip söyletenden, göz verip gördüren, kulak verip dinletenden, türlü ni'metleriyle besleyip büyüten gafil oluverdi, bununla da kalmayarak Rabbine âsi ve hattâ düşman kesiliverdi. Biz de, kendisine bahş ve ihsan buyurduğumuz maddî ve mâ'nevî kuvvetlerini, ni'metlerini geri aldık, onu aşağısının aşağısına düşürdük, sefillerin en sefili haline getirdik ve cehennemın en aşağı tabakasına, yani ESFEL-İ SÂFİLİYN'e attık ve bizden uzaklaştırdık.

Ancak, varlığımıza ve birliğimize iman edenleri, meleklerimizi, kitaplarımızı, peygamberlerimizi tam bir inançla tasdik ve takrir eyleyenleri, âhîret gününe ve orada dünyada yaptıklarının hesabını vereceklerine inananları, kaderin, hayrın ve şerrin takdirimizle olduğuna iman edenleri, emirlerimize ve hükümlerimize itaat ve nehiyelerimizden kaçınanları, salih amel-ler işleyenleri de ardı ve arkası kesilmeyen, bitip tükenmeyen, tam tersine günden güne çoğalıp fazlalaşan ni'metlerimizle mü-kâfatlandıracağız.

Ey Habib-i zîşânım!.. Taraf-ı ilâhiden bunca delil, şahit ve

bürhan getirdiğin halde seni yalanlamak cür'etinde bulunan kimdir, hangi bahtsızdır, hangi inkârcıdır?

Rabbin celle şâne, hâkimlerin en iyisi ve hükmedenlerin en âdili ve hayırlısı değil midir? Elbette ve elbette öyledir!..

**Yoktan var eyledi kâ'inatını,
Gönderdi âyât-ı beyyinâtını,
Mekândan münezzeh zât-ı pâkini,
Ne vâ'iz fehmeder, ne insan anlar...**

Ey hak ve hakikate tâlip olan âşık-ı sadıklar :

Ehl-i hakikat, bu sûre-i celiledaki esrar-ı ilâhiyye'yi, aşağıda size açıklayacağım şekilde tefsir buyurdular ve mâ'nevî aşktan zevki, kısmeti ve nasibi olanlara da böylece duyurdular. Bu mübarek sûrede bahsedilen TİYN'den, yani Allahu sübhanehu ve teâlâ'nın kase ettiği İNCİR'den murad, insanın sırlar mahallî olan İLM-İ LEDÜN'nüdür. O ilm-i ledünnün zevki ve lezzeti sarfolup matlâb-ı â'lâ ve maksad-ı aksâ'dır. Pusegâh-ı âşikan ve tarik-i ârifandır. Evet, ârifler yoludur ve bu yolun nihayeti RAHMAN ve RAHİYM olan Allahu teâlâ'nın kapısına varır.

İlm-i ledünne ârif ve agâh olanlar, insanların kâmilleri dirler ki, nâkıs olanların noksanlarını tamamlar, tekmil ederler. Bu zevât-ı âli-kadr her türlü alâyişten, gösterişten, özenişten beri, iki cihanın şehvatından tamamiyle kesilmiş, gönül evlerinden Hak'tan gayrısını yokedip sürmüş ve çıkarmış, gerçek dostu, yani yâr-ı kadimi bulmuş ve yâr-ı bâki'de yarı ile bâki olmuşlardır. Onlar, daha bu fâni âlemde iken âhiretin şiddet ve dehşetini görürler, ölmeden önce ölürler, çiğ iken pişerler, ham iken olurlar, erginleşir, olgunlaşır ve dolgunlaşırlar, aşk ile solgunlaşırlar da haşrı, neşri, hesabı, kitabı, mizanı daha burada iken görürler, bu âlemde iken okurlar, cezayı ve mükâfatı âlem-i fânide tadarlar, Hakka ererler ve Hak ile Hak olurlar. Onlar, kendi özlerini bilmişler ve daha bu âlemde iken cennet-i zâta ermişlerdir.

Bilindiği gibi, incir ağacının ömrü zeytin ağacına nazaran daha az ve daha kısadır. Buna kıyasla diyebiliriz ki, irfan ehlinin ömürleri de, diğer insanlara nazaran daha az ve kısadır. Zira, bu kutlu ve mutlu kişiler, hayat-ı ebediyye ve saadet-i sermediyye'ye ârif ve vâkıf bulduklarından, her türlü dünya zevkleriyle ilgi ve ilişkilerini kesmişler ve diğer insanları Allah yoluna, daha doğru ve açık bir deyimle vatan-ı aslilerine selâmetle eriştirecek ve iletcek doğru yola sevk ve irşâd gayesi ile gayret sarfederler ve insanlarla yalnız bu maksatla alâkadar olurlar, fakat bu görevlerinden de bir ân önce kurtarılma-larını Mahbub-u hakikiden niyaz ederler. Çünkü, bâkiyi bilenler fâniye meyil ve rağbet etmezler. Yâr-ı kadime yâr olanlar, dost suretindeki düşmanı tanırlar ve ona gönül bağlamazlar. Gerçek dostları tarafından kendilerine hürriyet, emniyet ve rahat makamı vâ'dolunan bahtlı kişiler, bir hapisneden farklı olmayan dünya hayatında mahpus olup kalmazlar.

**Aşk ve şevk ehli vecd-i hal ister,
Ne kemal ister, ne de mal ister...**

Dersimize devam ediyoruz :

Bu sûre-i celiledeki ZEYTİN'den murad-ı ilâhiyyi de, ehl-i hakikat şöyle tefsir buyurmuşlardır. Burada, Allahu sübhanehu ve teâlâ'nın kâsem ettiği ZEYTİN ulûm-u şer'iyye (Şer'i iliniler) dir demişlerdir. Ulûm-u şer'iyye, denizler ve deryalar misalidir. İnsanlığa büyük yararlar sağlayan ilimlerin kâffesini nefsinde toplamış olup rehber-i ulûm-u Rabbâni ve mevâhib-i ledünnidir. Sedefsiz inci bulunamayacağı gibi, inci misali olan bütün hakikatlerin sedefi de şer'i'attir, şer'i'at-i garrâ-i Muhammediyye'dir. Deniz olmayınca gemiler yürüyüp yol alamadığı gibi, şer'i'at olmaksızın tarikat, hakikat ve mâ'rifet de olmaz, yürümez. Nasıl ki, zeytinin yeşil ve ham olanı acı ise, şer'i ilimlerin de evveli acıdır. Olgunlaştıkça lezzetlenir ve bir çok dertlere deva verir. Binaenaleyh, insanın zeytin gibi acı olması, şer'i'atle olgunlaşarak tatlılaşacağına ve kemale ereceğine delâlet eder.

Yukarıda, şeri'at denizi olmayınca tarikat, hakikat ve mâ'rifet gemisi yürümez demiştik. Tarikat, hakikat ve mâ'rifet gemisi yürümeyince de, kutbiyyet, kurbiyyet ve ubudiyyet sahiline varılamaz. Bu sahile varılamayınca da, rizaya, rıdvana ve cemale erilemez, gerçek dost görülemez ve onunla görüşülemez.

Sûre-i şerifedeki TÛR-I SİNİYN (Sinâ veya Siniyn dağı) den murat insanın kalbidir. İnsanın kalbi, mâ'rifetullah'ı câmi olunca, Tûr-u ilâhi haline gelir ve o insanın Allahu teâlâ katındaki kadr ve kıymeti artar, makamı yüceleşir ve nazargâh-ı Mevlâ haline gelir. Arş-ı ilâhiden yüce, Kürsiyi Rahman'dan daha geniş olur, yerlere ve göklere sığmayan KUDRETULLAH ve MÂ'RİFETULLAH o kalbe sığar.

İlâhî emanetleri yüklenmekten kaçınan ve çekinen yerlere ve göklere nazaran daha zayıf ve çelimsiz gibi görünen insanın o yüce emaneti yüklenmesi ve kaldırması mâ'nidar değil midir? İnsan kalbinin haz ve halâveti, mâ'rifetullah'ı câmi, devlet ve saadeti havi olmakla gerçekleşir. Mâ'rifetsiz bir kalp, âhret lezzetini ve ukbâ saadetini bilemez ve bulamaz. Böyle bir kalp ise, hayvanlarda da bulunduğundan, alelâde bir et parçasından başka bir şey olmayan o uzvu, kalp saymak hatalı ve hattâ tehlikelidir. Öylesine bir kalp, iman nurundan mahrum karanlık bir ev, zulmetlerle dolu bir şeytan evidir. Baktığından ibret almayan bir göz, hak kelâmı duymayan bir kulak, yâr kokusunu almayan bir burun, şarab-ı mâ'nevi olan zikr-i sübhaniyyi tadmayan bir dil ve ağız, kalp ehli olanlar için insan uzuvlarından sayılabilirler mi? Hakkın en büyük ni'met ve ihsanı olan organlarını bu hale getirenlerin, hayvandan ne farkları olur?

**Bir göz ki, anın olmaya ibret nazarında,
Ol düşmanıdır sahibinin baş üzerinde...
Kulak ki, öğüt almaya her dinlediğinden,
Akıt ona kurşunu hemen sen deliğinden...
Şol el ki, onun olmaya hayr-ü hasenâtı,
Verilmez ona cennet ilinin derecâtı...
Ayak ki, ibadet yolunu bilmez onu kes,
Öğrensün onu, mescit önünde kapıya as...**

Bir dil ki, Hakkın zikriyle olmaya mû'tâd,
Vurma sen o et parçasına dil diye ad...
Nefsim deme şol dev'e ki, iletir seni şerre,
Nefs odur, onun fikir ve meyli ola hayre...
Gönül müdür ol kim, içi vesvâs ile dolmuş,
Kibir ile hased askeri her yanını almış...
Şol can ki, cismi diri tuta, deme can;
Hayvanda da vardır, o damarlara dolan kan...
Can ol ki, NEFAHTÛ dedi Kur'anda ona Hak,
Ol nefhâ-i Rahmaniyye'dir bu sırrı mutlâk...
Ol ruh-u izâfiyye ki, erdi odur insan,
O nokta-i kübrâdır olan suret-i insan...
İnsan da denir ona dahi Âdem-i mâ'na,
Hem ruh-u musavverdir o, hem âkıl-ü dâânâ...
Zira ki, cihana neye geldiğini bildi,
Maksud olunan matlâb-ı â'lâsını buldu...
Ol nefha imiş diri tutan cümle cihanı,
Ol nefha imiş ziyet eden bâg-ı cinânı...
Ol nefha ile doldu imaret bu avâlim,
Ol nefha ile doldu kamu yedi ekalim,
Ol nefha ile gözü açıklar görür ibret,
Ol nefha ile iştilir mâ'nayı hikmet...
Ol nefha imiş bil Âdem'e meşreb-i â'lâ,
Ol nefha imiş Kaf-ı vücudundaki anka...
Dil onunla kıldı özünü zikre mû'tâd,
Ol nefha ile daim eder yâr adını yâd...
El onunla vermeğe meyleledi malı,
Ayak dahi doğrulttu bu nefha ile yolu...
Nefs onunla râdiyye ve merdiyye oldu,
Emmâreliğin terkederek tezkiye buldu...
Ruh onunla etti semavata urûcu,
Kıldı Melekût'a dahi onunla vülûcu...
Ulvi olup ıtlâka erişti sülûkü,
Mülkü kim ki terkede bulur Şâh-ı mülûkü...
İniş dahi yokuş bir olur cümle yanında,
Cismindeki can ki, bulur dostu yanında...

**Gider ikilik, birlik olup herşey olur Hak,
Çün gider bulut, âleme gün doğar muhakkak...
Ol nefha ki, Âdem demidir Âdem'i iste,
Ol demle erilir NİYAZI menzil-i dosta...**

Sûre-i celiledeki BELED-İL-EMİN'den muradın enfüsi mâ'nası Mekke-i mükerreme şehr-i şehiri olduğu gibi, insan-ı kâmilin de vücud-u şerifidir, demişlerdir. Nasıl ki, kalp bedende ise, Beytullah da Mekke-i Mükerrerme şehrindedir. Binaenaleyh, o vücut BEYTULLAH olan kalbi câmidir.

Mekke-i mükerreme'ye dahil olanlar her türlü tehlikelerden ve musibetlerden emin oldukları gibi, öylesine bir kalbe ve vücuda sahip olanlar da şeytanın hiylesinden, şerrinden ve vesvesesinden emin olurlar. Zira; kalb-i kâmil, Harem-i Halil ve mazhar-ı celil olmuş ve bütün kemâlâtı câmi ve esrar-ı ilâhiyyi havi bulunmuştur.

Ey âşık-ı sadık :

Bu gerçekleri böylece bil ve kalbini mâ'rifet fırçası ile temizlemeğe, nazargâh-ı ilâhi olan gönül evini putlardan, pisliklerden ve kötülüklerden arındırmağa çalış ki, padişah temiz ve pâk olmayan haneye konuk olmayı sevmez. Dünya pislikleriyle kirli olan kalp ve Hak'tan gayrısına meyli bulunan gönül sahipleri Mahbub-u Hudâ ve Mâ'suk-u Rahman olamazlar. Kalbini, Allahu teâlâ'nın sevmediği ve Resûl-ü zişânın kınadığı ve yediği kötü ve çirkin sıfatlardan arındır, Hakkın düşmanlarından tamamiyle temizle ki, kalbin MUHABBETULLAH hanesi olmaya lâyük olsun ves-selâm...

Bil, bul, ol!.. Bilmeden bulamazsın, bulmadan olamazsın.. Rabbini bil, tanı ve bul... Yerlere ve göklere sığmayan Allahu zül-celâl vel-cemal, kahr-u galebesi seriyyeden Süreyya'ya, zereden kâ'inata, bilinen ve görünen âlemlerden, bilinmeyen ve görünmeyen bütün mekânlara, insan idrakinin erişemeyeceği, dimağların düşünemeyeceği sonsuz kudret ve kuvvete mâlik olan Mevlây-ı müt'e'al hazretlerinin senin ve benim gönüllerimize tecelli buyurduğunu hiç düşündün mü? Düşünmedinse,

düşün ve anla, insanın kıymet, ehemmiyet ve faziletini ve hâmilî bulunduğın ilâhî sırları anlamağa ve değerlendirmeye çalış...

Kadrini ve kıymetini bil ey kardeşim, gafil olma!.. Görünen ve görünmeyen, bilinen ve bilinmeyen bütün âlemler, cennetler, cehennemler, dünya ve âhiret, melek ve felek, kitap ve hitap hepsi, hepsi senin için yaratıldı. Yerler ve gökler senin için yaratıldı. Gök kubbeyi süsleyen güneşler, aylar ve yıldızlar senin için yaratıldı. Yerler, yerlerin altındaki bütün madenler, altunlar, gümüşler, kömürler, petroler, elmaslar ve daha adlarını bilmediğimiz türlü ni'metler hep senin için yaratıldı. Toprak, senin için süslendi ve yeşillendi. Ummanlar, küçük ve ya büyük denizler, göller, nehirler, dereler, ırmaklar, ağaçlar, sebze ve meyveler, otlar ve bitkiler, kuşlar ve hayvanlar hep senin için yaratıldı. Yağmur ve kar senin için yağıyor, ekseriya toprağına ve mahsulüne bereket ve bazan da umulmadık musibetler saçıyor. Baharlar, yazlar, kışlar, mevsimler ve aylar, rüzgârlar da senin için yaratıldı. Sayamayacağımız ve saymağa gücümüz yetmeyecek kadar çok ni'metler yanında nıkbetler, musibet ve meşakkatler, mihnet ve felâketler de, safalar ve cefalar da, hayat, ölüm, hayır ve şer hepsi hepsi senin için yaratıldı ve hazırlandı.

Dertli başını iki elinin arasına al ve insaf ile düşün!.. Bir buğday tanesine senin için yüzbin buğday sırlandı. Bir tanesi de, bin tanesi de senin için yaratıldı. O bir tane, bağ ve bostan oldu, o bir tane yüz bin, yüz milyon, yüz milyar tane oldu. Evet, ne olduysa hep senin için oldu. Sen ise, Hak için oldun. Bütün bu saydıklarımı bir KÜN (Ol!) emriyle halk ve icat buyuran Allahu sübhanehu ve teâlâ, seni yeryüzüne HALİFE kıldı. Ama, ne yazık ki, sen ve ben kadrimizi, kıymetimizi, Hak katındaki ehemmiyet ve faziletimizi bilemedik, ne yüce bir mākama gönderildiğimizi fark edemedik, niçin yaratıldığımızın sırrına eremedik, bu gurbete neden geldiğimizi ve buradan nereye gideceğimizi sezemedik. Evet, dağları devirdik, suları çe-

virdik, barajlar kurduk, denizleri aştık, sırasında havalarda uçtuk, medeniyetler ve mâ'mureler inşa ettik... Peki, sonra?!. Hepsi hâk ile yeksân oldu, emekler boşa gitti, sevdik ve sevil-dik, dövüldük ve dövüldük, ağladık ve güldük ve sonunda safa ararken cefaya, dünya ararken belâya, rahatlık ararken rahat-sızlığa, ağız tadı ararken tatsızlığa, hiç ölmeyecekmişiz sanır-ken ölüme, bunca emek ve alın teri döktüğümüz halde bastığı-mız ve çiğnediğimiz kara toprağın altına girmeğe mahkûm ol-duk. Neden? Zira, yakında olanı, uzakta aradık. Buluruz san-dık, muvaffak olamadık, bulmak istedik ama bulamadık, ken-di sırrımızı çözedemedik, Hakka giden yolu hakkıyla ve lâyıkiyle çizemedik, nefislerimizin başını ezemedik, Hak ile tenhalarda ve dost ile kalabalıkta gezemedik, aklımıza uyduk, nefsimize güvendik, fânîye dayandık ve sonunda isyan ve günahlara bo-yandık.

Yaşlandıkça hırslarımız ve tul-ü emellerimiz arttı da arttı. Düşünemedik ki, çocuktuk genç olduk. Genç iken dinç olduk, hep öyle dinç kalacağımızı sanırken ihtiyarladık, saçımız ve sa-kalımız ağardı, bellerimiz büküldü, gözlerimizde fer, dizlerimizde takat kalmadı, akranlarımız, çağdaşlarımız, yoldaşlarımız birer ikişer göç ediyorlar, onları kabirlerine kadar uğurluyo-ruz ama hallerinden ibret alamıyoruz, ölümün önünde sonun-da bize de gelip çatacağını ve en sevdiklerimizin üzerlerimize acele acele toprak atacağını aklımıza bile getirmek istemiyo-ruz. Sanki, ölüm yalnız o tabutunun arkasında yürüdüğümüz ve ellerimizle kara toprağa verdiğimiz kimseye mahsus imiş gi-bi bir umursamazlık ve vurdum duymazlık içerisindeyiz.

Uyanalım kardeşlerim, uyanalım!.. Bu âleme niçin ve ne-den getirildiğimizi ve günün birinde ansızın öteki âleme götü-rüleceğimizi aslâ unutmayalım. Ölümü anmak ve hatırlamak, ölüm getirmez ama ölümü unutmak ve hatırlamamak, insana ancak ve yalnız zulüm getirir. Bu dünyaya, yalnız yiyip içmeğe, herşeyin en iyisini ve en güzelini seçmeğe, pahalı kumaşlardan lüks elbiseler biçmeğe, kafayı çekip kendimizden geçmeğe gön-derilmedik. Bu dünyanın bir de âhireti vardır, haşri ve neşri vardır, hesabı ve mizanı vardır, orada bütün yaptıklarımızın

hesabını birer birer vermek vardır. Nasıl ki, bu misafirhaneye gelmemiz için fikrimiz ve re'yimiz sorulmadıysa, yine fikrimize ve re'yimize bakılmadan gideceğimiz muhakkak ve mukadderdir. Bilmezlikten gelme ve hele inkâr, insanoğluna hiçbir yarar sağlamaz. Aldırış etmeyenler de, inkâr ve hatta reddedenler de ergeç o geçitten geçecekler ve akla kararı seçeceklerdir. Kur'an-ı azim-ül-bürhanın açıkça ve kesinlikle bildirdiği ve iki cihan serverinin hiçbir şüphe ve tereddüde yer vermeyecek şekilde tebliğ eylediği geçitler, akabeler, sorular, berzahlar haktır ve gerektir ve her canlı bu geçitlerden geçecektir. İnkâr edenlerin, bu korkunç akabeleri gözleriyle gördükten sonra ikrarları da hiçbir işlerine yaramayacaktır. Burada, bu fâni dünyada Allahu teâlâ'ya âsi olanlar, gözlerini kırpmadan, küçük büyük demeden günah işleyenler, orada çok pişman olacaklar ama ne fayda?

Çevrenize dikkat ve ibretle bakmıyor musunuz? Görmüyor musunuz? İlkbahar, yaz, sonbahar ve kış, bir yılın ömrünü nasıl tamamlıyorsa, bizim de çocukluğumuz ömrümüzün ilkbaharı, gençlik ve dinçlik çağımız ömrümüzün yazı, ihtiyarlığımız da ömrümüzün sonbaharıdır. Mutlâk ve muhakkak olan ölümlerimiz de, ömrümüzün kışını göstermektedir. Ne var ki, bir yılın ömrü on iki aydan ve senin benim ömürlerimiz ise, altmış, yetmiş, haydi haydi seksen, bilemedin yüz seneden ibarettir ama sonu muhakkak ölümdür.

Bizden önce gelip göçenlerin başlarına geldiği gibi, birgün bizim de başımıza gelecek, ecelimiz erişecek, sayılı nefeslerimiz tükenecek, ağızlarımızın tadı bozulacak, sevdiklerimizden ayrılacağız. Dostlarımız arkamızdan ağlayacaklar, varsa gafil düşmanlarımız da kendi başlarına hiç gelmeyecekmiş gibi kahkahalarla gülecekler ve belki de sevineceklerdir. Azametle oturduğun makamına, o makamı çok yakın bir gelecekte senin gibi başkalarına bırakıp gidecek biri geçecek, senden önce bir başkasının oturduğu koltuğuna senden sonra da oturanlar bulunacaktır. Günah ve vebâlini, cılız omuzlarına yüklenerek mezarına götüreceğin malına, mülküne, kasana, kesene, bağına bahçene, hanına, hamamına, apartmanına mirasçıların el ko-

yacak, aralarında güle söyleşe, çekişe çekişe paylaşacak ve onlar da başkalarına terketmek üzere bir süre o mal ve mülk ile avunacaklardır. Ne hazindir ki, sevdiklerin ve dost bildiklerin, malını talân ederlerken, düşmanlarına parmak ısırtacaklardır.

Kapına son bineğin olacak cansız at, yani tabut gelecek ve günde üç defa elbise değiştiren müşkilpesendler kısmet olursa bir kaç arşın beyaz beze sarılacak, böylece hakkın huzuruna varılacaktır.

Ölen zat, yakınlarından ve sevdiklerinden çok, ömür boyunca hor gördükleri, itip kaktıkları saf ve mâ'sum müslümanların vefakâr omuzlarında muhteşem bir ibret kürsisi olan Musallaya konulunca, kendisini uzaktan uğurlamağa gelen ve cenaze namazında bile bulunmaktan kaçınan gafillere şöyle seslenecektir :

— Ey, daha düne kadar huzurumda kat kat eğilen, bir dediğimi iki etmeyen, fakat bugün tabutumun altına girmekten bile korkan ve çekinen iki yüzlüler!.. Ey, siyah elbiseler giyinip, sahte bir üzüntü havasına bürünen, matemli gibi görünen mürâ'iler!.. Şu halime bakın da, benden ibret alın... Dün, ben de sizler gibi yer, içer, şerefe kadeh tokuşturur, haşmet ve azametle aranızda gezer dururdum. Siciliniz, benim elimde olduğu için, hepiniz daha uzaktan gerdan kırıp selâmlamak için yarıya girerdiniz. Bugün, herşeyimi bıraktım, bana o vakur hali veren en usta terziler elinden çıkmış pahalı elbiselerimden soydular, kefene sarıp tabuta koydular. Yüze gülerek, bel bükerek elde ettiğim makamımdan beni hiç kimse azledemez sanırdım ama, şimdi hayattan azlolundum. Ölüm size de sıçrayacakmış gibi, benden hayli uzakta duruyorsunuz, mü'minler vakit namazını edaya girdi, siz filitreli sigaralarınızı bana doğru üfürüyorsunuz. Biraz sonra, namazlarını kılan müslümanlar cami-i şeriften çıkacak ve tabutumun karşısında saf tutup Allah rızası için cenazeme hazır olacaklar. Fakat, siz yine kıyıda köşede ve duvar diplerinde bulunacaksınız ve içinizden (Şu iş bir bitse de, gidip karnımı doyursam, büroda da öyle çok işlerim var ki!..) diye telâşlanacaksınız. Çoğunuz da, bir bahane uydu-

rup mezarıma kadar olsun beni uğurlamak zahmetine katlanamayacaksınız. Sonra, beni zâhırde sessiz ve ıssız gibi görünen, fakat hakikatte âh-ü-vah diyarı olan mezarlığa götürecekler. Yılan ve çıyan diyarı olan kabir çukuruna indirecekler ve beni orada amellerimle başbaşa ve suçlarımla karşı karşıya bırakıp herkes yerli yerine dağılacak. Yün ve pamuk yatakları, kuştüyü yastık ve yorganları beğenmezdim, yatağım kara toprak olacak... Olur olmaz her kumaşa elbise demezdim, sırtımda kefenden başka bir şey bulunmayacak... Yalnızlıktan korkardım, karanlıkta ürperir ve titrerdim, şimdi kötü ve çirkin işlerim ve davranışlarım bana yoldaş olacak, aydınlığa ebediyyen hasret kalacağım, kabir zulmetinde yıllar yılı yatacağım. Ölümünden ve ölüden son derece korkar ve yanımda ölümün anılmasına bile dayanamazdım. Şimdi, ben öldüm en yakınlarım da dahil olmak üzere hepiniz benden korkuyorsunuz. Bakın, beni bir gece olsun evimde alıkoymadılar, son misafirliğim olan ecel yatağında yatarken, bulunduğum odaya girmekten bile çekindiler. Haram helâl demeden topladıklarım şunun bunun elinde kaldı ve dağıldı. Haram helâl demeden beslediğim nazik tenimi şimdi toprak altında bekleyen yılanlar, çıyanlar ve böcekler kemirecekler. Evet, bana bakın ibret alın, yoksa sonunuz benim gibi zarardır, ziyandır, hüsrandır...

**Eğer iman olmaz ise yoldaşın,
Neler çeker senin o kutsuz başın,
Oğlun, kızın, kırk yıllık arkadaşın;
Bir gün bile seni evinde tutmaz...**

**Var mı ecel şerbetinden içmeyen,
Eynine bir kefen sarıp biçmeyen,
Tabut denen binek ile geçmeyen,
Aklı olan bu gerçeği unutmaz...**

**Musallâ bir kürsi, ölen de vâ'iz;
En büyük vâ'izdir, dense de câ'iz;
Dilinden anlayan kemali hâ'iz,
Nefsini bu fâni mülkle avutmaz...**

**Kabir denen o çukura girmeden,
Tedarik gör azap, ıkap görmeden;
Gaflet edip son nefesi vermeden,
Tövbe eden, gözyaşını kurutmaz...**

**Dünya denen iki kapılı handır,
Konup geçer, tüm insanlar mihmandır;
AŞKI der ki, hayat bir imtihandır,
Hak buyruğun tutanları yanılmaz...**

Evet, musallâ denilen o ibret kürsisinden cenazenin bu takririni ve dersini çok az kimse duyar ve anlar da ibret alır. Diğerleri bakar gibi yapar ama, bakarlar anlayamazlar.

Bu gidiş, son gidiştir efendiler... Bu yoldan geri dönülmez. Hoş dönülse de, herkes korkup bir tarafa gizlenir ve gideni öz evine ve yuvasına bile kabul etmezler, korktuklarından dolayı da kapıyı yüzüne kapatıverirler. Onun için, çaresiz:

— Dostlar el-vedâ!.. Buluşmak mahşere, kavuşmak haşır gününe kaldı, diye feryat ederek mezarlık yolunu tutarsın, dünyanın son ve âhiretin ilk durağı olan kabrine yönelirken cemaatine ya :

— Beni nerelere götürüyorsunuz? Aceleniz ne? Neden bu kadar hızlı gidiyorsunuz? diye yalvarır veya:

— Beni yollarda oyalamayın, aman beni tezelden yerime iletin, diye ricada bulunursun.

(Beni nerelere götürüyorsunuz, aceleniz ne, neden bu kadar hızlı gidiyorsunuz?) diyenler âsi, günahkâr, zâlim ve kâfir olanlardır. (Beni yollarda oyalamayın, aman beni tezelden yerime götürün) diye ricada bulunanlar ise, mü'minlerdir, sadıklardır, âşıklardır.

Bu iki fırkadan hangisine mensup olduğunuzu hiç düşündünüz mü? Âhiret âlemini, kabir ahvalini, azabı, hesabı, mizanı gözönüne alarak nefsinizin muhasebesini yaptınız mı? Uğrayabileceğiniz azap ve ızdırabı aklınıza getirdiniz mi?

Bu sorularımıza olumlu cevaplar verenlere ne mutlu!. Yoksa; (İki günlük dünyayı, âhîret hesaplarıyla zehretineğe ne lüzum var? Kabirmiş, azapmış, hesapmış, gidince görürüz bakalım...) diyeceklere de akıl ve basiret, inayet ve hidayet niyazından gayrı elimizden hiçbir şey gelmez.

Siz, kıt ve kısır düşünceli, sapık mefkûreli densizlere aldırmayınız mü'min kardeşlerim! Allahu teâlâ hesaba çekmeden, kendinizi hesaba çekiniz, hayatınızın muhasebesini tutunuz, kârınızı, zararınızı hesaplayınız, çok faydasını görür ve sevinirsiniz.

Âdem olmak, yalnız şekil ve suretle değildir. Adam olmak, yaratana bilmekle, bulmakla, Hak aşkını tatmakla, kulluk makamında kaim ve daim kalmakla, Cemal-i Lâ-yezâli görmekle ve ona gönül vermekle mümkündür. Onun için de, kinini dine, riyânı ihlâsa, kibirini tevazû ve alçak gönüllülüğe, gazap ve öfkeni hilme, yumuşak başlılığa çevirmekle işe başlamalı, u'cub denilen o korkunç illeti nefsini herkesten küçük görmekle, mal sevgisini hak sevgisiyle ve fâniyi bâkiye tercih etmemekle, makam muhabbetini Resûl-ü zişânın aşk ve muhabbetiyle değiştirmeye çalışmalıdır ki, insan surette Âdem olduğu gibi, hakikatte de Âdem olabilsin. Âdem olmayanlar ise iki cihanda da mahrum olur ve hüsrânla kalırlar :

**Hakikati bulursan,
Bak, kemalin görürsün;
Hakkiyle kul olursan,
Hak cemalin görürsün...**

**İhlâs ile âbid ol,
Tevhidinde sâbit ol,
Var Hudâyı nâbit ol,
Hak cemalin görürsün...**

**Geceleri kaim ol,
Gündüzleri saim ol,
Gel rizada daim ol,
Hak cemalin görürsün...**

**Her dem Hakkı zikreyle,
Kudretini fikreyle,
Ni'metine şükreyle,
Hak cemalin görürsün...**

**Sen seni bil, sen seni;
Bilen bulur Rabbini,
Mahrum etmez abdinin,
Hak cemalin görürsün...**

**Gelip geçer bu devran,
Hakka gönül ver heman,
Kalırsın mest-ü hayran,
Hak cemalin görürsün...**

**Şeytana mağlûp olma,
Dünyaya meclûp olma,
Nefsine matlûp olma,
Hak cemalin görürsün...**

**Bırak bu boş dâ'vayı,
Öldür nefs-i hevâyı,
Terkeyle mâ-sivâyı,
Hak cemalin görürsün...**

**Cihana ibretle bak,
Neler yaratmış Hallâk,
AŞKÎ nefsin aşka yak,
Hak cemalin görürsün...**

Bu âlemde Hakkı görmeyenler, fâni dünya hayatında baş gözleri olduğu halde basiret yönünden kör olanlar, ebedî âhi-ret âleminde de kör olacaklardır. Bunlar, elbette cemali göremeyeceklerdir, rahmet-i ilâhiyye'ye eremeyeceklerdir, hak ile görüşemeyeceklerdir. Böylelerine hesap dahi yoktur. Zira, he-sapta hak ile sohbet vardır. Bu gibi suçlular, zâlimler ve kâfir-

ler, yüzlerinden tanınacak ve bilineceklerdir. Zebaniler, onları perçemlerinden tutarak ve yüzleri üstünde sürükleyerek cehenneme atacaklar ve onlara :

— İşte, kâfirlerin yalanladıkları, inkâr edip inanmadıkları, iman etmedikleri cehennem burasıdır. Haydi, döne döne yan ve cehennemin kaynar sularını içerek susuzluğunu, zakumundan yiyerek açlığını gider bakalım, böylelikle inkârının ve küfrünün cezasını çek işkencelerini gözlerinle görerek tat. Hem unutma ki, burada ebedî kalacaklardansın. Eğer dünyada ebediyyen kalsaydın, yine kâfir olarak yaşayacaktın, onun için de burada ebedî azaba müstehak oldun, derler.

Yâ Rab! Bizleri cehennem ateşinden, azaptan, ıktaptan kuru, yüzlerimizin karasına bakarak bizi nârına yakma... Celâ-linden cemaline, nârından nuruna, senden sana sığınırız Allahım... Bizi yakar ve azap edersen, yine de bizler senin kulların ve Habib-i edibinin ümmetiyiz. Bizleri af buyurursan sen Gaf-fâr, Rahman ve Rahiym'sin ilâhi...

Ey âşık-ı sadık olan mü'min kardeşim!.. Ey Hak ve hakikate talip ve lâyük olan Allahu teâlâ'nın kulları ve Habib-i edibinin ümmeti olan Hak yoldaşım!..

Bilmiş ol ki, gökyüzü yedi kattır. Yeryüzü de yedi kattır. Dünya, yedi iklim ve renkler yedi çeşittir. Ses yedi perde ve hafta yedi gündür. Cehennem de yedi tabakadır, yedi derekedir. Her insanda bulunan nefsin yedi çirkin sıfatı vardır. Bu kötü ve çirkin sıfatları dünya hayatında islâh etmeyenler ve gereği gibi kullanamayanlar, yedi dereke olan cehenneme dahil olacaklardır.

Bu kötü ve çirkin yedi sıfatın neler olduğunu, sizlere anlatmağa çalışalım:

1. **EHL-İ U'CUB** : İbadetlerine mağrur olup güvenerek, diğer bütün insanları ibadette ve Allahu teâlâ'ya kullukta kendilerinden aşağı görenlerdir. Bunlar, genel olarak her işlerinde kendilerini başkalarından üstün sanan ve sayan gafillerdir kı, ibadetlerine mağrur olmaları şeytanın kendilerini iğfal etmesindedir. İşte, böyle olan bedbahtlara ehl-i u'cub denilir.

2. **EHL-İ-RİYÂ** : Bunlar da gösteriş için, desinler, söylesinler ve övsünler diye ibadet edenlerdir. Oysa, Hakka kul imiş gibi görünerek, nefislerine kul olduklarının ve kendi nefislerine ibadet ettiklerinin farkında bile olmazlar. Bunlar, halka karşı kendilerini dindar gibi göstermek isteyen ve aslında ibadetleri Hakka değil, halka olan zavallılardır. Riyâ ile yaptıkları bu ibadetlerinin Hakka gizlice ortak koşmak gibi ağır bir suç ve günah olduğunu dahi düşünmekten âciz olduklarından, gösteriş için ibadet eden bu mürâ'iler, aslında müşriktirler ki, işledikleri suçun ağırlığını bilemeyen bu tâ'ifeye de ehl-i riyâ denilir.

**Ne belâdır bu riyâ başına halkın ki eder,
Müptelâsın iki âlemde de safadan mahrum...**

3. **EHL-İ-KİBİR** : İlk defa kibirlenen ve kendisini karşı-sındakinden yüksek ve hayırlı gören ŞEYTAN'dır. Kibir, bütün kötü ve çirkin ahlâkın babası mahiyetindedir. Binaenaleyh, karşısındakileri kendilerinden hor ve hakir gören ve kendilerini başkalarından yüksek ve hayırlı bilenler, şeytanın halifeleridirler. Şeytanın halifesi ise aynı şeytandır. Halife, müstahlefinin aynı sıfatları hâmil olan kimsedir.

İki cihan serveri : **(Kalbinde zerre miktarı kibir bulunan cennete giremez.)** buyurmuşlardır.

4. **EHL-İ-HASED** : Başkalarının nail oldukları ni'met veya fazileti çekemeyen ve kıskanan, o ni'met ve fazileti giderebilmek için elinden gelen herşeyi yapan, kimsenin övülmesine, sevilmesine ve ikram görmesine katlanamayan, bunun için de o ni'met ve fazilet sahiplerini her fırsatta kötölemekten çekinmeyen hâ'inlerdir.

**Az belâ sanma efendi hasedi,
Mahveder hâsidi kendi hasedi...**

5. **EHL-İ-GAZAP** : Olur olmaz herşeye öfkelenen, kızınca her türlü kötülüğü yapmaktan kaçınmayan kimselerdir. Gazap

yani öfke, nefsin diğer kötü ve çirkin sıfatlarının anası mahiyetindedir. Kibir ile öfke bir araya gelince diğer bütün çirkin ve kötü sıfatlar bu birleşmeden doğarlar.

6. **HUBBU MAL** : Buna mal sevgisi derler. Gerçi dilimizde (Mal canın yongasıdır.) diye bir tekerleme varsa da, unutmamalıdır ki her yonga gibi cana sokulan aşırı mal sevgisi de insanı yaralar. Elde bulunan mal ve para ancak geçimimizi sağlamak, ırz ve iffetimizi korumak, başkalarına muhtaç olmamak ve gerektiğinde başkalarının da ihtiyaçlarını karşılamak gibi ulvî ve nezih gayelerle kullanılırsa, mal sevgisi bir felâket ve musibet olmaktan çıkar.

7. **HUBBU CÂH** : Buna da makam sevgisi derler. Cenab-ı Hakkın bir lûtuf ve keremi olarak yükseldiği makama ve onun şöhretine mağlûp olan ikmseler, asıl görevleri olan adalet ve istikamet yolundan ayrılırlar, sırasında kendilerinden daha yüksek makamlarda bulunanlara yaranmak için halkı ezmekten, haksız yere zulmetmekten çekinmezler, buna mukabil o makamı işgale devam edebilmek uğrunda şeref ve haysiyetlerinden fedakârlık yapmak bahasına dahi olsa olur olmaz herkese yaltaklanırlar ve bu davranışları ile bir çok nifak, fitne ve fesatlara yol açarlar.

Peygamberler ve ezelde veli olanlar dışında bütün insanlar, bu sıfatlardan birisine müptelâ olabilirler. Peygamberân-ı izâm ile, Allahu teâlâ'nın ezelde severek yarattığı ve kendilerine tevfikini refik ettiği hak velileri bu sıfatlardan beridirler. Zira, peygamberlerin bütün işleri ve sözleri vahiyle olduğundan bu sıfatlar onlarda bulunmaz, peygamberler mâ'sumdurlar. Hak velileri ise, böyle çirkin sıfatlardan mahfuzdurlar.

Peygamberler ve veliler, Hak katında yüce ve yüksek kişiler olarak müstesnâ yaratılmışlardır. Allahu sübhanehu ve teâlâ, onları insanlar daha ruhlar âlemine gelmeden seçmiş, hesnâ ve müstesnâ hasletlerle zâhir ve bâtınlarını, evvel ve âhirlirini tahir ve mutahhir olarak zât-ı ülûhiyyetine lâyıık ve diğer bütün insanlara fâ'ik kullar olmalarını irade eylemiştir.

Evliyâ'ullah iki kısımdır :

Bir kısmını, Allahu teâlâ ve tekaddes hazretleri peygamberler gibi ezel âleminde sevmiş, seçmiş ve kendilerine tevfikini refik ederek onları bütün kötülüklerden, çirkin sıfatlardan mahfuz olarak yaratmıştır. Onları, bu âlemde de peygamberlerine halife tayin buyurmuş ve bu zevat-ı zevil-ihtiramı birer hidayet kapısı ve kulluk meş'alesi kılarak mübeşşir eylemiştir. Bu kutlu ve mutlu kişilere, tâbi oldukları peygamberlerin neş'esini ve şemmesini bahş ve ihsan buyurarak zuhura getirmiştir.

İkinci kısım Hak velileri ise, önceleri fâsık ve fâcir oldukları halde, sonradan fısk ve fücurlarına nedamet ve tövbe ederek ve salih ameller işleyerek rıza ve hidayet yoluna girmişler, bütün kötü ve çirkin sıfatlarını iyi ve güzel ahlâka, şekavetlerini saadete, suç ve kabahatlerini tâ'at ve ibadete, seyyi'atlarını hâsenâta çevirmişler, tam ve kâmil bir iymana, irfana ve ihlâsa nail ve mazhar olmuşlar, Allahu teâlâ'yı ve onun Resûlünü candan ve gönülden bir muhabbetle sevmişler ve neticede velâyet makamına yükselmişlerdir.

Birincisi zümreden olan hak velileri Allahu teâlâ'nın bizzat sevdikleridir: Abdülkadir Geylânî, Ahmed Rûfâ'î, Ahmed Bedevi, İbrahim Düssuki kaddesallahu esrarehüm hazretleri, bu kutlu ve mutlu kişilerin, Allahu teâlâ'nın has kullarının başta gelenleridirler.

İkinci zümre ise, önceleri günahkâr iken sonradan nedametle tövbe olarak velâyet makamına yükselen zevattır ki, bunlar da Allahu teâlâ'yı sevenlerdir. Saadettin Cibavi, Beşir Hâfi, Cemaleddin Yemani kaddesallahu esrarehüm hazretleri de bunlara örnek olarak gösterilebilir.

Allahu teâlâ'nın bizzat sevdikleri ve Allahu teâlâ'yı seven daha yüzlerce Hak velileri vardır ama, bu muhterem zevatın mübarek isimlerini ve menkıbelerini saymağa ne bu risâlecîğin hacmi ve ne de fakirin ilmi kifayet etmez.

Mevlâyı müte'al, himem-i ruhaniyyetlerini üzerimizde bulundursun ve onların feyizleri berekâtıyla bizleri de feyizlendirsın.

**Maksuduna sa'yeyle tarikini bulunca,
Deryaya erer akarsu giderse yolunca...**

Ey âşık-ı sadık :

Bir müjde vereyim... Bütün mü'minler VELÎ'dir. Ancak, maddî âlemde dereceler olduğu gibi, mâ'nevî âlemde de dereceler vardır. Meselâ, güzel yurdumuzda ve şanlı bayrağımızın altında yaşayan herkes bu vatanın evlâdıdır ama, kimi Reisi-cumhurdur, kimi Başvekil, kimi vekildir. Bazıları okumuş yazmış profesör olmuştur, âlim olmuştur, bazıları idareci, hâkim, savcı, eczacı, doktor olmuştur, kimi zengin, kimisi de fakirdir. Fakat, hepsi de bu vatanın evlâdıdır ve Türk'tür.

Tıpkı bunun gibi, bütün mü'minler de velidirler ama, aralarında dereceleri yüksek olanlar bulunduğu gibi, ona nazaran daha alt kademelerde bulunanlar da vardır. Dereceleri yüksek olanlardan bazıları hükûmet-i Rabbaniyye'nin reisicumhuru, başvekili, vekili, müsteşarı, genel müdürü, müdürü, generali, albayı, yüzbaşısı olmuşlardır. Ne var ki, bunların derecelerini dünya hayatında olduğu gibi makamlarından veya omuzlarındaki apoletlerden anlamağa imkân yoktur. Bunu ancak ve yalnız Allahu sübhanehu ve teâlâ hazretleri bilir. Evet, tekrar ediyorum: Bütün mü'minler velidirler ama, dereceleri ayrı ayrıdır.

Evliyâ'ullahı, Allahu teâlâ'nın sevdikleri ve Allahu teâlâ'yı sevenler olarak iki zümreye ayırmıştık. Bu iki zümreden birincisine HABİB ve ikincisine HALİL denilir. Allahu zül-celâlin seçip sevdikleri HABİB, Allahu teâlâ'yı severek velâyet makamına erişenlere HALİL denilir ki, HABİB'lerin başı Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz ve HALİL'lerin başı Hz. İbrahim Halilullah aleyhisselâmdır. Allahu sübhanehu ve teâlâ, HABİB'ine istemeden ihsan buyurur. HALİL'ine ise istediğini verir, HALİL'ini reddetmez. Bütün bu

açıklamalardan sonra, bu ikinci zümreye bilhassa dikkatinizi çekerim. Allahu teâlâ'yı sevdikleri için velâyet makamına yükselen zevatın durumları, bütün insanlara ve özellikle biz müslümanlara bir ibret nümunesidir. Allahu sübhanehu ve teâlâ hazretlerinin lûtûf ve keremini ve kullarına karşı şefkat ve merhametini izah ve ispat için bundan daha veciz bir örnek bulunabileceğini sanmıyorum. Demek oluyor ki, kul ne kadar günahkâr olursa olsun, ne kadar ma'siyet işlemiş bulunursa bulunsun, sonunda nedamet eder ve tövbeye gelirse, iman ve iykanını yenilirse, hayırlı ve yararlı işler işlerse, sözün kısası Allahu teâlâ'ya gerçek mâ'nada kul ve Resûlüllah'a gerçek mâ'nada ümmet olabilirse velâyet makamı kendisine açıktır. Öncele ri günahkâr iken sonradan samimiyetle tövbekâr olarak velâyet makamına kadar yükselen Hak velilerinin halleri bunun delili ve şahididir.

Allahu teâlâ'nın sevdikleri ile Allahu teâlâ'yı seven velilerin aralarındaki fark, biri yokuş aşağı inmek ve diğeri yokuş yukarı çıkmak gibidir. Söylemeğe lüzum yoktur ki, yokuş aşağı inenler Allahu teâlâ'nın sevdikleri, yokuş yukarı çıkanlar da Allahu teâlâ'yı sevenlerdir.

Fâtiha'sı hayırlı olmayanın, âkibeti de hayırlı olmaz...

Meşâyih-i izâm FÂTİHA'ya ve ulemây-ı kirâm da ÂKİBET'e nazar ederler. Kelâm bakımından bu sözde ihtilâf olsa da, mâ'na yönünden ihtilâf yoktur. Fâtiha'sı temiz olan MÛTTEKİ olur. Âkibet ise müttekilerindir ves-selâm...

İş, kitaba tâ'allûk eder. İlm-i ezeli değişmez. Fâtiha ne ise intihâ da öyle zuhura gelir. Hatta, insan çalışır, uğraşır ve cennete girmeğe bir karış kalır, sonra iş Fâtiha'ya dayanır, nâra girer. Bazıları da, fisk-u fücür eder ve cehenneme bir sıfır kalır, iş Fâtiha'ya, kitaba, ilm-i ezele dayanır da, cennete gider buyuruyor iki cihan serveri...

Öyle ise aziz kardeşim; ne kadar günahkâr olursan ol, hatta âsi ve münkir dahi olsan hemen küfrünü terket ve imana gel, günahlarına tövbe et, ikrara gel, isyanı terket, itaate gel, yaptığın kötülöklere nedamete gel... Fâtiha'yı ve âkibeti karış-

tırma!.. Kaderle oynama... Kader, öyle bir deryayı azimdir ki, aslına, esasına, sırrına hiç kimse vâkıf olamaz. Ancak ve yalnız Allahu teâlâ ve tekaddes hazretleri bilir. Hayatlarının evveli şekavet ve âkibeti saadet olan Hak velilerine tâbi ol, nefsini islâh edegör, Hakka sadık kul ol, daima istikamet üzere bulun ve doğruluktan hiç ayrılmama... Unutma ki, müstakiym olana keramet sırrı bahşedilir ve başına velâyet tâcı konulur, Hak ile Hak olursun, kendi özünü bilirsin... Kendi özünü bilen, Rabbini de bilir. Kendi özünü bulan, Rabbini de bulur. Rabbini bulan, Rabbi ile olur, muktedir olan Melik'in indinde makam-ı sıdk'a varır, karar eder, sözü hak, özü hak, gözü, kulağı, eli ve ayağı hak ile olur.

Böyle olanların vücutları BİNÂ-İ İLÂHÎ ve kalpleri TAHT-I RABBANÎ olur. Arş-ı sûriyye istivâ eden, arş-ı hakiki olan mü'minin sadrına mekândan, zamandan münezze olarak istiva eder. HALİFETULLAH olursun, Halifetullah olan da Âdem olur, Âdem'e Esmâ'nın hepsi öğretilir. Yalnız Esmâ'da da kalmaz, müsemâyâya gelirsin...

BİL - BUL - OL!..

Dostunun kim olduğunu bilemezsen, dostunu bulamazsın. Düşmanın kim olduğunu tanıyamazsan, dostunu bulamaz ve göremezsin. Tanıyamadığın düşmanın, önünde sonunda seni tuzığa düşürür.

İyi bil!.. Dostun ALLAH...

İyi bil!.. Düşmanın ŞEYTAN...

Seni şerre ileten, kendi nefsidir. Şeytanını islâm eyle, nefsini hükmün ve hâkimiyetin altına almağa çalış.. Nefsine hâkim olan insan olur. Yalnız insan olmakla da kalmaz, İNSAN-I KÂMİL olur. İnsan-ı kâmil olanlar da meleklerden üstün olurlar.

Kötü ve çirkin huyların kötü ve çirkin sıfatlarını yukarıda yedi başlık halinde anlatmağa çalışmıştık. Burada, hemen ilâve edelim ki, bu sıfatlardan bazıları yerli yerinde kullanılırsa, sıfat-ı memduhe yani övülen ve beğenilen sıfatlar olur. O za-

man, bunlar Hak rızasına vasil olmana sebep ve zemin hazırlar. Bu sıfatlar, tıpkı silâh kullanmak gibidir. Yerinde ve zamanında kullanılan bir silâh, kişiyi iki cihanda da yüceltir ve yükseltir. I'lâyı kelimetullah için, vatan ve millet, namus ve mukad-desat için, hak yolunda, din yolunda zâlîme karşı mazlûmu korumak, mazlûma yardım etmek için silâh kullananlar elbette yücelir ve yükselirler. Mâ'azallah bunların aksi olarak haksız yere adam öldürmek, adam soymak, adaletle idare edilen devlete, âdil emirlere ve âmirlere karşı, islâm dinine karşı, ırz ve iffete tecavüz maksadıyla silâh kullanmak ise, insanı zindana, sürgüne, mahkûmiyyete ve hatta idama götürür.

Nefsin sıfatlarını da, Allahu teâlâ'nın emir ve hükümleri gereğince, Allah için kullananlar, yücelir ve yükselirler, cennete dahil olmakla da kalmaz, vâsıl-ı didâr olurlar.

Kötü ve çirkin sıfatların birincisi U'CUB'tur demiştik. U'cub, gerçekten vahim bir derttir, ama her dert gibi devası da elbet vardır. U'cub illetini tedavi etmek isteyenler, herşeyden önce ibadetlerine mağrur olmaktan vazgeçmeli, ibadetlerine güvenmeyerek, Allahu teâlâ'nın rahmetine ve fazl-ü keremine güvenmeli, ibadet bakımından kendisini herkesten aşağı görmeli, Rabbimizin BAHÂ Allah'ı olmadığını, BAHANE Allah'ı olduğunu düşünmeli ve kulunu affetmek için bahane aradığını akıldan çıkarmamalı, kimseyi hor ve hakir görmemeli ve hattâ bir kâfir ile karşılaştığında :

— İyman nasip olursa, bu kişi rizaya ve cennete girebilir. Bana, son nefesimde iyman nasip olmazsa halim nice olur? diye düşünmeli, herhangi bir kötülük görünce de :

— Yâ Rab! Benden böyle bir kötülüğü zuhura getirmedi, sana şükürler olsun!.. diye hamd-ü senâ eylemelidir.

Hâsılı, ibadetlerini kendiliğinden değil, tevfik-i ilâhi ile yaptığına inanıp iyman etmeli, işlediği bütün hayırlı ve yararlı işleri Allahu teâlâ'dan ve bütün kötülük ve şerleri de nefsin-den bilmeli ve her hal-ü kârda zikirten, fikirten ve şükürden fârig olmamalı, tövbe ve istiğfar ederek işlediği günahlardan ve kötülüklerden ötürü pişman olmalı ve gözyaşı dökmelidir ki, bütün bu saydıklarımız U'CUB illetinin devâsı ve şifasıdır.

HİKÂYE

Hasan-ül-Basri (Kuddise sırruh) hazretlerinin bir Yahudi komşusu vardı. Günlerden bir gün, bu komşusunun hastalandığını duyan Hazreti imam, kendisini ziyarete karar verdi ve haber gönderdi. Yahudi, bu habere o kadar sevindi ki, yakınlarına :

— O mübarek zatı yattığım yerde karşılayamam. Beni, yatağımın içine oturtunuz, dedi. Etrafına yastıklar koyarak, isteğini yerine getirdiler. Hasan-ül-Basri hazretleri odasına girince, davranıp kalkmak ve bu müstesnâ misafirini ayakta karşılamak istedi ama, muvaffak olamayarak yatağına yığıldı. Misafir, kendisinden halini ve hatırını sordu, Yahudi teşekkürler ederek hayret ve tecessüsle kendilerinden sordu :

— Beni bağışlayınız yâ imam! Ben, sizin dininizden değilim. Acaba, islâm dini bir gayr-i müslimin hastalığında ziyaretime ruhsat vermiş midir?

Hazret-i imam, derhal cevap verdi :

— Elbette, dedi. Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz de, hasta olan bir Yahudi komşusunu ziyaret etmişlerdir. Binaenaleyh, ruhsat vardır. Bahusus, seninle otuz küsur yıldır komşuluk ediyoruz, eğer bu süre içinde bilmeyerek seni üzecek veya incitecek bir hareket veya davranışım olduysa, bana hakkını helâl et.

Yahudinin gözleri doldu :

— Aman yâ imam!.. Benim, sizin gibi muhterem bir zat üzerinde ne gibi bir hakkım olabilir? diye sordu ve aralarında şöyle bir konuşma oldu :

— Senin, benim üzerimde gayet büyük bir hakkın vardır.

— Ben böyle bir şey hatırlayamıyorum yâ imam!..

— Evet, vardır. Ben, bugüne kadar seni islâma davet etmedim. Şimdi, bu hakkını yerine getirmeğe geldim. Sen, islâm dinine lâayık bir kimsesin, ahlâkın da islâm ahlâkına tamamen

uygundur. Onun için gel bir tevhid eyle, canını nârdan azad et, ebedî saadet ve selâmete er...

— Doğru söylüyorsun yâ imam! Fakat, Allahu teâlâ iyman ettirmiyor ki, iyman edebileyim.

— Öyle ise ben vazifemi yaptım ve sana zâhirde iyman teklif ettim. Rabbimden niyaz ederim ki, senin kalbine teklif ve sana hidayet buyursun, diyerek odadan çıkmağa davranırken, hasta Yahudi kendisine seslendi :

— Yâ imam!.. Allahu teâlâ, şu ânda bana zât-ı ahadiyyetine ve Habib-i edibine iyman etmeği nasip eyledi, lûtfen teşrif et, mübarek ellerini bana uzat, sana bi'at ederek Allah ve Resûlüne iyman getireyim, dedi.

Hasan-ül-Basri hazretleri geri döndü, hastanın yüzünden küfür zâ'il olmuş ve simasında iyman nuru belirmişti. Hz. İmamın mübarek ellerini tuttu ve yüksek sesle :

— Şâhid ol yâ imâm!.. Şâhid ol Yâ Rab!.. Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühu ve Resûlühu, dedi ve derhal ilâve etti :

— Yâ İmâm!.. Beni, cennete davet ediyorlar, sözleriyle ruhu â'lâyı illıyyin'e uçtu.

Onun, bu haline şahid olan Hasan-ül-Basri hazretleri derin bir ah çekerek ağlamağa başladı. Merakla etrafına toplandılar ve bu ağlamasının sebebini kendisinden sordular. Hıçkırıklar arasında :

— Bu kadar yıl küfür ve dalâlet bataklıklarında dolaştıktan sonra, son nefesinde ona iyman nasip ve sonu belli oldu. Ama, benim son nefesimde ne olacağımı kim te'min edebilir? buyurdu.

**Gel gurbet diyarında esir olup kalan insan,
Gel dünya harabında yatıp gafil olan insan,
Ne müşkildir ki, gafletle yatar hiç inanmadan;
Ölüm vaktinde Azra'il gelince uyanan insan..**

Ey u'cub illetine müptelâ olan gafil!..

Bu kıssadan hisseni al, ibret al ki, u'cubunu terkedebile-
sin, ibadetlerine mağrur olmayasın, yapabildiğin ibadetlerinin
sana Hakkın bir lûtfu ve keremi olduğunu, hayır ve hasenâtı-
nın tevfik-i Rabbani gereği bulunduğunu anlayarak bu vahim
illetten tez vakitte kurtulabilesin... Allahu zül-celâl vel-cemal,
sana ve bana hidayet buyursun... (Âmin)

Kötü ve çirkin sıfatların ikincisi de RİYÂ'dır demiştik.
Riyâ, herhangi bir işi Allah için yapmayarak, halka gösteriş için
yapmak, desinler, söylesinler, övsünler ve sevsinler diye yap-
maktır ki, riyâ'nın gizli şirk olduğuna da işaret etmiştik.

Bu öldürücü korkunç hastalığın ilâcı ve devâsı da, riyâdan
ve gösteriştten vazgeçerek ihlâsa erişmektir. Allahu sübhanehu
ve teâlâ, şirkten gayrı bütün günahları affedebileceğini, yalnız
zât-ı ülûhiyyetine ortak koşanların aslâ bağışlanmayacaklarını
Kur'an-ı aziminde açıkça beyan ve ilân buyurmuştur. Binaena-
leyh, tekrar dikkatinizi çekerim, riyâda gizli şirk vardır ve de-
vamı halinde insanı dünya ve âhirette zelil ve rezil edebilir.
Onun için, aklı başında, vicdanı ve sağduyusu yerinde olanlar
için bu günahı hemen tövbe etmek, yapılan her işi ancak ve
yalnız Hak rızasıyçün yapmak, gösteriştten ve alâyiştten kurtul-
mak gerekir. Hakkın rızasını tahsile çalışanlar, bu kötü ve çir-
kin sıfattan da kurtulabilirler. Kullar ne derlerse desinler, al-
dırış etmemeli ve söylenenlerin hiçbirisini nazarı itibara al-
mamalı, hak nazarında makbul olacak ameller işlemelidir ki,
bu amansız illetten kurtulmak mümkün olsun. Rabbim, sana
ve bana tevfikini refik eyleye... (Âmin)

Kıyamet ve nedamet günü, ol mahkeme-i kübrâ huzuruna
çıkartılacaklar arasında şu dört sınıfa mensup kişiler de bulu-
nacaktır :

1. Riyâkâr zengin,
2. Riyâkâr şehid,
3. Riyâkâr gazi,
4. Riyâkâr âlim.

Riyâkâr zengine, kendisine verilen serveti ne yolda sarfettiği sorulacak ve o zengin şöyle cevap verecektir :

— Yâ Rab!.. Malımı infak ettim, açları doyurdum, muhtaçları kayırdım, hayır ve hasenâтта bulundum.

Hitab-ı izzet şeref-sadir olacak ve :

— Evet, dediklerinin hepsini yaptın ama, rizayı ilâhimiz için değil, nefsinin tatmin için, açları doyurup muhtaçları kayırarak kulların hüsnü teveccühlerini kazandın, seni: «Ne cömert adam, ne eli açık insan, ne iyiliksever kişi!..» diyerek övsünler, sevsinler ve takdir etsinler, gıyabında ve yüzüne karşı iyi olduğunu açıklasınlar, herkes duysun ve bilsin diye yaptın... Dileğin de yerine geldi. Etrafındakiler seni övdüler, takdir ve tebrik ettiler, fakirleri giydirdi, kimsesiz çocukları doyurdu diye gazetelerde ismin ve resmin çıktı, cömertliğin ve eli açıklığın dillere destan oldu. Nasibini bol bol dünyada aldın ve burada nasibin yoktur, buyurulacaktır.

Evet kardeşlerim, riya küfür ve şirk alâmetidir. Mürâ'inin işlerine **ESTAĞFİRULLAH-EL-AZİYM...**

**Riyâ'dan kaçın, iykana gel;
Şirki terkeyle, imana gel;
Kullar sana ne derse desin,
İhlâs ile sen Rahman'a gel...**

İkinci olarak, riyâkâr şehid divan-ı ilâhiyye hesaba çağırılır ve şehitliğinin ne yolda olduğu kendisinden sorulur :

— İlâhi, senin yolunda kanımı döküp, canımı verdim, cevabını verince, yine hitab-ı izzet şeref-sadir olur :

— Evet, gazaya girdin ama rizayı ilâhimiz için şehid olmadın. Emsal ve akranına kendini yiğit ve bahadır gibi göstermek ve halk arasında adını kahraman olarak yâdettirmek, şan ve şeref sahibi olmak ve alkış toplamak için savaşırken şehid oldun. Gerçekten dediğin gibi oldu. Senin için (Büyük kahraman), (Yiğit adam) dediler ve seni medheylediler. Senin de arzun esasen buydu, binaenaleyh nasibini dünyada iken aldın, dünyada

kulların sana lâıyk gördükleri şan ve şeref sana yeter, burada nasibin yoktur, buyurulur.

Üçüncü olarak, riyâkâr gazi huzura çağırılır ve nasıl gazi olduğunu, düşmanlarına nasıl saldırdığını, gözünü kırpmadan din ve devlet düşmanlarına nasıl kan kusturduğunu uzun uzun anlatır.

Hak celle ve alâ, ona da :

— Evet, gaza ettin ama rizayı ilâhimiz için değil, şan ve şöhet kazanmak, halka gösteriş yapmak, kahramanlığını, yiğitliğini, bahadırlığını meclis meclis, köy köy, kasaba kasaba dolaşıp herkese anlatıp böbürlenmek ve öğünmek için savaştın. Bununla da matlûp ve maksuduna eriştin, her gittiğin yerde seni alkışladılar, selâm durdular, seni övdüler, seni sevdiler. İstedığın de zaten buydu, nasibini dünyada aldın ve âhirette nasibin yoktur, buyurur.

Son olarak riyâkâr âlim huzur-u ilâhiyye çağırılır, neden ilim tahsil ettiği sorulur ve Hak rizasıyçün ilim tahsil ettiği cevabını verince de kendisine :

— Hayır ey mürâ'î!.. İlim tahsilini rizayı ilâhimiz için değil, sana âlim desinler, ne bilgili adam diye övsünler, ağzından çıkanları dikkatle dinlesinler ve başkalarına medhederek söylesinler, bir meclise girdiğin zaman seni baş köşeye oturtsunlar, izzet ve ikramda bulunsunlar, girerken ve çıkarken ayağa kalsınlar diye ilim tahsil ettin. Bu ilminle halka faydalı olmak varken, ilmini paraya ve dünyaya çevirdin, ilmin sayesinde servet sahibi oldun, elini öptüler, karşında diz çöktüler, bir dediğini iki etmediler. Binaenaleyh ilim tahsilinden nasibini dünya hayatında kullardan aldın, âhirette bundan dolayı nasibin yoktur, buyurulacaktır.

Hak rizasıyçün yapılmayan bütün amel sahiplerine bu şekilde muamele olunacağına ve herşeyi gösteriş için yapanların âhirette nasipsiz kalacağına bir kerre daha önemle işaret etmek isterim.

فَن كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا
وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا

Femen kâne yercû liki 'e Rabbihl fel-yâ'mel amelen
sâlihan ve lâ yüşrik bi-ibadeti Rabbihi ahedâ....

El-Kehf : 110

(Kim, Rabbine kavuşmayı dilerse, onun rızasını isteyerek salih bir amel işlesin ve Rabbinin kulluk ve ibadetine kimseyi şerik etmesin...)

Ey âşık-ı sadık!..

Bu âyet-i kerimeyi unutma ve mutlâka ezberle... Hatırda kalması için, biraz daha açıklayalım :

Her kim, Rabbinin rızasını talep ederek Rabbine mülâki olmayı dilerse, salih ameller, hayırlı ve yararlı işler işlesin. Fakat bu işleri riyâ ile ve kullara gösteriş olsun diye yapmağa kalkışmasın. Kulluk ve ibadetlerinde, hiçbir şeyi Rabbine şerik etmesin. Gösteriş için yapılan işler ve hayırlar, kullar tarafından ya takdir edilir veya edilmez. Takdir etseler bile, bu ancak dünya hayatına mahsus ve münhasır kalır. O işten dolayı, âhirette hiçbir nasibin olamaz. Bu güzel ameller Hak için yapılacak olursa, yaparı hem dünyada salih kullarına sevdirebilir, takdir ettirir ve hem de âhirette ayrıca bunun için nasip verir.

Kıyamet gününde, ağızlar mühürlenir. Dili konuşurmağa kadir olan Allahu teâlâ, elleri konuşdurur ve ayakları şahit tutar. Bütün amel ve ibadetlerde riyâ ve gösterişten kurtulabilmek için, Hakka gizlice ibadet etmelidir. Bu ibadet veya işlerin söylenilerek veya gösterilerek halka açıklanması, riyâyâ ve gösterişe yol açar. Bunun için, yapılacak hayır ve hasenât ister gece ister gündüz olsun, gizlice yapılmalıdır. Gece karanlığı, bütün suç ve kabahatleri örttüğü gibi, ibadetlerini ve iyiliklerini ört ve gizle... Rabbin ile senin aranızda kalsın... Nafile ibadetlerini de gizle ki, riyâ ve gösteriş onun sırrına hulûl etmesin. Diğer ibadetlerini âşikâr ederek halkı ibadete teşvik et-

meğe çalış ama, (Ne iyi adam, ibadet ve tâ'at sahibi adam...) desinler diye ibadete özenme... Hak rızası için yapılan ibadetler, kulu iki cihanda da aziz ederler. Riyâ ve gösteriş derdinin devâsı ve şifası da —Bi-iznillâh— bunlardır. Allahu teâlâ, sana ve bana hidayet buyursun, zâtına ve rızasına varan yolda ihlâs ile daim ve kaim eylesin. (Âmin bi-hürmeti seyyid-il-mürseliyn.)

Ey tâlib-i Hak!

Kötü ve çirkin sıfatların ve nefis hastalıklarının üçüncüsü de KİBİR'dir, demiştik. Kibir sahibi olanlar, şeytanın halifesi hatta bir bakıma şeytanın ta kendisidir. Kibir, sahibini cehennemine attıran, kulu rahmet-i ilâhiyeden kovduran ve insanı kulluğundan uzaklaştıran çok tehlikeli ve korkunç bir illettir.

Allahu sübhanehu ve teâlâ, yerleri ve gökleri, cinleri ve melekleri halk ve icat buyurduktan sonra, cinleri yerde ve melekleri gökte iskân eyledi. Sonra, meleklerine hitap buyurdu:

— Biz azim-üş-şân, yeryüzüne dört anasırdan vücut vereceğimiz bir halife göndereceğiz.

Melekler cevap verdiler :

— Yâ Rabbel-âlemiyn!.. Hikmetinden sual olunmaz. Ancak, dört unsurdan halk ve icat buyuracağın bu mahlûk, yeryüzünü fesada verir ve kan döker, bozgunculuk yapar. Biz ise, zât-ı ahadiyyetini bütün noksan sıfatlardan tenzih ve tekmil kemal sıfatları ile tavsif ve tesbih ederiz. Vazifemiz, ancak ve yalnız zât-ı ülûhiyyetine ibadet ve itaat etmek ve Cenab-ı vâcib-il-vücudu takdis eylemektir. O halde, yeryüzüne bir halife göndermekteki sırrı ilâhiyyen nedir?

Hitab-ı izzet şeref-sadir oldu :

— Ey meleklerim!.. Sizin bilmediklerinizi ben bilirim, sabredin dört unsurla halk ederek yeryüzüne göndereceğim halifeyi sizler göreceksiniz. Eğer, o halifeyi yaratmayacak olsaydım, yerleri ve gökleri, cenneti ve cehennemi, melekleri ve felekleri halk ve icat etmezdim. Birbirine zıd olan dört unsurdan yani ateş, su, toprak ve havadan çamurunu yuğuracağım o vücut, ilâhî sırlarımı hâmil bulunacak ve bütün yaratılmışları ona müsahhar kılacağım. Kâ'inatta herşey onun yaşaması için halk ve icat olunmuştur. Güneş, ay, yağmurlar, rüzgârlar, denizler, dağ-

lar, sahralar, yazlar, kışlar ve baharlar, arşlar, kürsiler, cennet ve cehennem, huri ve gilman, kevser ve vildan, çarh-ı felek ve her canlı melek onun için, onun emrine müsahhar kılınmak için yaratılmıştır. Bu vücudun hâmil olacağı nur, bütün mahlûkâtın evveli ve bütün peygamberlerin sonuncusu, benim matlûp ve maksudum, mahbubum olan nurdur. Dört muhalif anasır ile yaratılacak bu vücudun zât-ı ülûhiyyetime nasıl kulluk edeceğini ve ne gibi sırları hâmil bulunacağını, yerlerin ve göklerin yüklenmekten çekinip kaçındıkları emanetimi nasıl yükleneceğini göreceksiniz.

Sonra, Âdem aleyhisselâmı yarattı, ona can, vücuduna kan ve ruhundan ruh bahşederek HAYY Esmâ'sını zuhura getirdi ve Âdem'e bütün Esmâ'yı öğretti. Âdem'in fazlı ve meleklerin aczi zâhir olması için :

— Ey meleklerim; eğer sadıklardan iseniz bana Esmâ'dan haber verin, buyurdu. Melekler, izhar-ı aczettiler ve :

— Yâ Rab! Seni tenzih ve takdis ederiz. Senin öğrettiklerinden gayrı bizim hiçbir bilgimiz yoktur. Sen, herşeyi hakkıyla bilen ve her fiili hikmete uygun olan Rabbimizsin, dediler.

Hak celle ve alâ, Âdem'e hitap buyurdu :

— Yâ Âdem!.. Esmâ'yı bana haber ver...

Âdem aleyhisselâm, kendisine öğretilen bütün Esmâ'yı bildirdi.

Allahu teâlâ ve tekaddes hazretleri, yine meleklerle hitap buyurdu :

— Ben size demedim mi ki, yerlerin ve göklerin gaybını, olmuş ve olacağını, sizlerin açıkça söylediklerinizi de gizli tuttuklarınızı da hakkıyla bilenim, her emrinde galip olanım...

Melekler, tasdik ve ikrar ettiler :

— Evet yâ Rab!.. Sen, herşeyin hâlıkı, görünen ve görünmeyen, bilinen ve bilinmeyen bütün âlemlerin müstakillen mâlikisin ve her emrinde elbette galipsin.

Dikkat buyurunuz mü'minler!..

Buraya kadar anlattıklarımızda, Âdem'in ve Âdemoğullarının şeref ve haysiyetine, ilmin üstünlük ve meziyyetine ve in-

sanların ibadet ve tâ'atteki ehemmiyet ve faziletine işaret vardır. Allahu teâlâ, Âdem aleyhisselâmın üstünlüğünü ilimle izhar ve isbat buyurmuştur. Eğer, ilimden daha üstün ve şerefli bir şey bulunsaydı, Âdem'in fazlını onunla açıklardı.

**Dahi eyledi ol sahib-i ilm,
Beşikten mezara ol tâlib-i ilm...**

Evet, Âdem aleyhisselâmın ilmen üstünlüğü sebebiyle, meleklerle secde etmeleri emrolundu ve bütün melekler Âdem'e arz-ı tâ'zim için secde ettiler.

Ey Ehl-i iyman :

Hız. Âdem aleyhisselâma yapılan bu secde arz-ı ubudiyet için değil, arz-ı tâ'zim secdesidir. Zira, ibadet için ancak ve yalnız Allahu zül-celâl vel-kemal hazretlerine secde edilir. Allahu teâlâ'dan gayrısına ibadet secdesi eden müşrik olur. Müşrikler ise, ebediyen nârda kalacaklardır.

İzninizle bu çok hassâs mes'eleyi biraz açıklamak isterim:

Bizler, namazlarımızı Kâ'be-i muazzamaya, yani kibleye ve onu belli eden ve gösteren mihraba yönelerek ibadet, secde ve rükû ederiz. Bu secdemize, mihrabın bulunduğu cami-i şerifin duvarı ve Kâ'be-i muazzamanın binası da karışır. Daha açık bir deyimle, bu secde içinde cami-i şerifin duvarına ve Kâ'be-i muazzamanın binasına secde vardır. Fakat, asıl secdemiz Allahu azim-üş-şâna olandır ki, ona SECDE-İ İBADET, Kâ'be-i muazzamanın binasına veya cami-i şerifin duvarına yaptığımız secde de SECDE-İ TÂ'ZİM'dir.

Bazı kullar mihraba, bazı kullar Kâ'be-i muazzamaya, bazı kullar Sidre't-ül-müntehâya, bazı kullar da arş-ı Rahman'a, bazı kullar Kürsiyyi ilâhiyye secde ederler. Fakat, hepsinin de secdeleri ancak ve yalnız Allahu sübhanehu ve teâlâ hazretlerinedir. Her kul bir Makam-ı kudsiyye yönelir ama, secde yalnız âlemlerin Rabbinedir.

Binaenaleyh, meleklerin Âdem aleyhisselâma yaptıkları secde de TÂ'ZİM secdesidir ki, Âdem aleyhisselâm Kâ'be-i mu-

azzamanın binası mesâbesinde olup aslında Cenab-ı Hakka edilen SECDE-İ İBADET'ten başka bir şey değildi.

Ne var ki, Şeytan bu büyük sırra vâkıf olamadığından emr-i ilâhiyye ittibâ ve imtisal etmemekle kalmadı, üstelik fiilen itiraza dahi yeltendi. Allahu sübhanehu ve teâlâ hazretleri, şeytana hitap buyurdu :

— Âdem'e neden secde etmedin? Seni, bu secdeden men'eden ne idi?

Buracıkta, tekrar bir uyarma ve hatırlatma yapmak gerekiyor :

Allahu teâlâ, gizli veya açık, olmuş veya olacak herşeyi, yarattıklarının göğüslerinden geçenleri, bütün düşünce ve temayüllerini hakkıyla bilen ÂLİM-ÜL-GAYBÎ VEŞ-ŞEHADE olduğu halde, şeytana secde etmemesinin sebebini sorması, hâşâ sümme hâşâ bilmemesinden değil, şeytan aleyh-il lâ'nenin MAZHAR-I ITÂB (İtâb, tekdir ve azarlama anlamına gelir,) olmasından, suçunu kendi diliyle itiraf ettirerek sebebini bizlerin de öğrenmemiz ve ibret almamız içindir. Bunu da böylece bilmek ve bellemek lâzımdır.

Şeytan, cevap verdi :

— Yâ Rab! Ben, Âdem'den daha hayırlı ve yüceyim. Zira, onu topraktan ve beni ise ateşten yarattın. Ateş, elbette topraktan üstündür, dedi.

Oysa, şeytanın kıt ve kısır bilgisiyle ve sapık bir mantıkla yaptığı bu kıyaslama elbette doğru değildi. Ama, kibiri ona ilmini unutturdu. Hakikati örttü, düşünemez, göremez ve bilemez oldu. Gerçekten de öyledir. Kibirli olanların bu kibirleri kendilerine ilmi ve hakikatleri unutturur, sâlim bir kafa ile düşünmekten, ibretle bakacak bir gözden, hakkı teslim edebilecek vicdan ve muhakeme kabiliyetinden yoksun bırakır. Kendisinin ateşten yaratıldığını ve binaenaleyh Âdem'den üstün ve hayırlı olduğunu iddia eden şeytan da, Hz. Âdem aleyhisselâmın ateş de dahil olmak üzere su, toprak ve havadan yaratılmış bulunduğunu bilememiş, anlayamamış, takdir edememiş, çünkü kibirine mağlûp olmuştu. Âdem'in bu yaratılışında her türlü isti'dat vardı.

Dikkat ediniz: Âdemoğlunun ateş tarafı galip gelirse, kibirli ve yakıcı, su tarafı galip gelirse akıcı ve yakıcı, hava tarafı galip gelirse şehvetine ve nefsi hevâsına uyucu, toprak tarafı galip gelirse gerçek âdemliği bulucu olur, toprak gibi mütevazi, kötü-lüğe karşı iyilik edici, bağışlayıcı, kerem ve lütfedici olur.

Bunun için değil midir ki, Sultan-ı serir-i din-i mübiyn aleyhi ve âlihi salâvatullah-il-mu'yn efendimiz, Hz. Ali kerremallahu vechehu ve radyallahu anh'a EBÛ TÛRAB (Toprak babası) adını vermişlerdir.

Ateşin, iki sıfatı vardır: Biri CELÂL ve diğeri CEMAL'dir. Celâl sıfatı gelince, yakar, yıkar ve mahveder. Cemal sıfatı gelince insanlara yararlı olur. Kışın ateşte ısınır, yemeğini pişirir, üst başını yıkamak için suyunu kaynatır ve daha saymakla bitmeyen bir çok yararlar sağlar.

Ateşin celâli, insanda kibir illetinin zuhuru gibidir. İnsana kibir sıfatı gelince, aklı giderir ve yerine kibir geçip oturur. Kibirli olanların başlarında akıl kalmadığı için düşünemez, insaf kalmadığı için hakkı teslim edemez, kulakları hak kelâmı dinleyemez, ağızları ve damakları necasetle nefaseti ayırdedemez, dilleri hak kelâmı söyleyemez, kalplerinde merhamet kalmadığından kimseye acıyamaz, el kalmadığından okşayamaz, ayakları kalmadığından hayır ve yarar peşinden koşamaz. Kadavradan hiçbir farkı kalmayan bir insan kalıbı kalır ki, ona da şeytan kolaylıkla girer ve tahtını kalp denilen o mükemmel uzva kurar ve o hak binası şeytanın bir oyuncağı, esiri haline gelir ve o kimse şeytandan da aşağı ve bayağı olur.

Umumiyetle bu hep böyle olagelmıştır. Kâmil ve mükemmel olan herşey fesada uğrayınca, ondan zuhur eden kötülükler de kat kat, dereke dereke artar. Meselâ, et ile yumurtayı gözönüne getiriniz. İhtiva ettikleri protein ve diğer besleyici maddelerle et ve yumurta ne kadar faydalı ve yararlı olursa, bozulup kokuşunca, yani fesada uğrayınca da o derece tehlikeli ve zararlı olur, hatta bazan kişinin ölümüne bile yol açabilir. Kaldı ki, yenilmeseler bile bozulmuş et ve yumurtanın ne kadar kötü koktuklarını söylemeğe bilmem lüzum var mıdır?

Yukarıda, ateşin cemel sıfatının yararlı olduğuna işaret etmiştik. Kibri, yerinde ve kibirliye karşı kullanmak da sadakadır, buyurulmuştur. Evet, tekrar ediyorum: Kibirliye karşı kibirlenmek sadakadır.

Ateşte olduğu gibi, suyun da celâl ve cemel sıfatları vardır. Celâl sıfatı gelince, önüne geleni yıkar, devirir, sürükler, boğar ve helâk eder.

Onun için, insan vücudundaki su galip gelince sel gibi, bas-kın gibi önüne çıkanı yıkar, devirir, sürükler ve helâk eder.

Suyun cemel sıfatı gelince, herşeyden önce su mebde-i hayattır. Yaşatır, kandırır ve diriltir. Suladığı araziye bereket getirir, cihanı gülistana çevirir. Binaenaleyh, insan vücudundaki suyu itidal üzere, insaf ile, Kur'an-ı azime iktida ve sünnet-i seniyye-i Ahmediyye'ye ittibâ ederek kullanırsa, çevresine ve bütün dünyaya hayırlar, iyilikler ve mutluluklar bahşeder.

Havanın da, celâl ve cemel olmak üzere iki sıfatı vardır. Havanın celâli gelince, fırtınalar ve kasırgalar denizleri alt - üst eder, gemileri ve insanları helâke götürür, önüne geleni sürükler, asırlık ağaçları köklerinden koparır, dalları kırar, çiçekleri ve meyveleri hâk ile yeskan eder. İnsan vücudundaki hava da böyle galebe edince, hem kendisinden hem de çevresinde bulunanlardan mal, can, ırz ve namus mefhumlarını kökünden söker ve atar, şehvetine esir eder, kişiyi nefsinin kölesi haline getirir ki, bunların insan gibi konuşmalarından gayrı insanlıkla ilgi ve ilişkileri kalmaz ve âdeta hayvanlaşırlar.

Havanın cemali ise, insanlara nefes alabilmeleri suretiyle hayat bahşeder, yelkenlerini şişirir, değirmenlerini döndürür ve daha sayılamayacak kadar çok geniş faydalar sağlayarak her mâ'nada yararlı olur. Havanı, ehline karşı kullanmakla ise gerçekten insan olur ve insan olarak kalırsın.

Toprağın da, daha önce saydığımız anasır gibi iki sıfatı vardır. Şu farkla ki, toprakta CEMAL-İ EVVEL ve CEMAL-İ SÂNİ sıfatları bulunur. Bu iki sifata da sahip olanlar yalnız âdem olmakla kalmazlar, aynı zamanda kemale de ererler. Allah-u teâlâ'ya lâayık kul ve Resûl-ü müctebâ'ya lâayık ve elyak bi-

rer insan-ı kâmil haline gelirler. Bütün âlemlerin anahtarı ellerine verilir, ilâhî sırlara erilir, iki cihanda da sultanlık mertebesine varılır. Bu âlemde Hak ile gönül sultanı, bâki âhiret âleminde de mak'ad-ı sıdka nail ve mazhar-ı zât olunur.

Evet, dersimize devam ediyoruz :

Şeytan, kibirlenmesinden ötürü bütün bildiği ilimleri unuttu ve Âdem'de olan sırları çözemedi, kıt ve kısır aklı ve düşüncesiyle Hakka teslim olacak yerde, ona itiraza yeltendi, hayrı ve şerri seçemedi ve kendisinin daha üstün ve hayırlı olduğunu iddia etmek gaflet ve dalâletine düştü ve bu böbürlenmesinden dolayı da Rahmet-i ilâhiyyeden kovuldu, iyman tâcı başından alındı, kıyamete kadar lânet ve nefretle anılmağa ve mahşerde de cehenneme atılmağa lâayık ve müstehak oldu.

Böylesine korkunç ve tehlikeli bir illet olan kibiri, iki şekilde anlatmak mümkündür:

I) Kendisini, karşısındakilerden ve diğer bütün insanlardan üstün ve hayırlı görmek.

II) Hak kelâmını kabul etmemek.

Gerçekten kibirli olanlar, yalnız kendilerini üstün ve yüce görmeye yetinmez, aynı zamanda hak kelâmını da dinlemez ve kabul etmezler. Zira, kibirli olanlar şeytanın uşakları ve halifeleridirler.

Bakınız, kibir denilen illetin insanın başına ne büyük felâketler getirdiğini de size anlatmağa çalışayım :

Kalbinde zerre kadar kibir bulunan kimse, cennete giremez.

Kibirli olanların yüzlerini, Allahu teâlâ yerlere sürter. (Buna mukabil, tevazu sahiplerini de daima yüceltir ve yükseltir).

Kibir, ancak ve yalnız Allahu zül-celâl vel-kemal hazretlerine mahsus bir sıfattır. Kibir, Rabbimizin ridâsı (Örtü)dür. Bunun için kibir sıfatı ile sıfatlanan kul, rahmet-i ilâhiyyeden mahrum kalır.

Kibirliye karşı kibirlenmek ise sadakadır.

Yukarıda da belirtmeğe çalışmıştık: Her illetin bir devâsı ve her marazın bir şifası bulunduğu gibi, kibir illetinden kurtulmanın da çaresi vardır.

İnsan, neden ve nasıl yaratıldığını bir ân için olsun düşünebilirse, kibirlenmesi mümkün değildir. Zira, düşününce farkeder ki kendisi de, başkaları gibi bir katre meniden hasil olmuş, idrar yoluyla ana rahmine düşmüştür. Âkibeti de, çürümek ve toprak olmaktır. Hal böyle olunca, kibirlenmek neye? Eğer, kişi aklına güveniyorsa, akıl hastası olamaz mı? Güzelliğine güveniyorsa, bir küçücük sivilce müthiş bir yara haline gelip, güzelliğini gideremez mi? Zenginliğine güveniyorsa, bir kıvılcım bütün servetini bir ânda silip süpürmez mi? Nice kimseler, zengin yattılar ve müflis kalktılar. İlmine güveniyorsa, ilmi elinden alınmaz mı? Beyninde çıkacak mini mini bir ur onda ilim bırakır mı? Sağlık ve sıhhatine güveniyorsa, gözle görülmeyecek bir mikrop kendisini helâk edemez mi? Yeryüzünün Tanrı'sı olduğunu iddia eden Nemrud'un o muhteşem ordusunu, en âciz ve cılız mahlûklar olan sivri sinekler ve bizzat Nemrud'u bir topal sivri sinek helâk etmedi mi? Makamına güveniyorsa, nice padişahlar, krallar, imparatorlar, tahtlarından indirilip cellât elinde can vermediler mi? (Ben sizin yüce Rabbinizim!) diyen Fira'un ve ordusuna bir çoban asâsı kâfi gelmedi mi?

Daha sayalım mı? Kimlerin nelere güvendiklerini ve bundan dolayı nasıl kibirlendiklerini ve sonunda da nasıl mahvolup gittiklerini öğrenmek için tarih kitaplarını dikkatle ve ibretle okumalıdır. Bilhassa, kendilerinde kibir illetinden zerre miktarı iz bulanlar, yukarıda saydıklarımızın hak ve gerçek olduğunu düşünüp anlamalı, tevazû sahibi olmağa çalışmalı ve mütevazî insanları Allahu teâlâ'nın yükselttiğini ve yücelttiğini hiçbir zaman hatırlarından çıkarmamalıdır.

Aziz mü'minler :

Başlarında akıl, gözlerinde ibret, kalplerinde merhamet olan kimseler aslâ kibirlilik edemez, kibirlenemezler. Kibiri, Allahu teâlâ'ya mahsus ve lâıyk bir sıfat olarak tanırlar, yalnız kendilerini değil, başkalarını da kibirli olmaktan tenzih ederler. Zira, onlar iyi bilirler ki, kibirlenerek Allahu teâlâ'ya rekabete yelteneni, Allahu azim-üş-şân önünde sonunda mahv ve helâk eder.

Kibir, meni'den ve ateşten halkolununun hakkı ve sıfatı değildir. Kibir, evveli ve âhiri bulunan fâninin de hakkı ve sıfatı değildir. Kibir, ancak ve yalnız evvel, âhir, bâtın ve zâhir herşeye kadir bulunan, varlığı bi-zâtihi kendisinden olan Mâlik-el-mülkün, celâl ve ikram sahibi Allah'ın, gaybı ve şahidi hakkıyla bilen Rahman'ın, Rahiym'in, Melik-il-kuddûsün, selâmün, mü'minün, müheyminin, aziz ve cebbârın ve Mütekebbir'in hakkı ve sıfatıdır. Kibir, ancak Zât-ı Kibriyâ'sına mahsus ve münhasırdır. Kibir, ancak ona yakışır.

Allahu zül-celâl vel-kemal, Âdem aleyhisselâmı yarattığında lûtfen ve tenezzülen ona hitap buyurdu :

— Yâ Âdem!.. Sağ yanına bak, orada üç nur göreceksin. O üç nura isimlerini, mekânlarını ve vazifelerini sor.

Hız. Âdem aleyhisselâm, bu emr-i ilâhî üzerinde sağ yanında bulunan üç nura döndü ve sordu :

— Ey muazzez nurlar!.. Sizlerin isimleriniz nedir, mekânınız neresidir ve vazifeleriniz nedir?

Bu üç nurdan birisi cevap verdi :

— Benim adım AKIL'dır. Mekânım insanın başıdır. Benim bulunduğum başta din, dinin bulunduğu başta da iman tâcı bulunur. İyman bulunan yerde HAYÂ da vardır. Onun için, benim bulunduğum başlar kutlu ve mutlu başlardır. Zira, o başa tefekkür yani düşünmek ni'meti bahş ve ihsan buyurulmuştur, dedi.

İkinci nur da şöyle cevap verdi :

— Benim adım da HAYÂ'dır. Aklın bulunduğu başın gözünde bulunurum. Zira, akıl olan başlarda din ve iman vardır. Din ve iman olan yerde de elbette HAYÂ da bulunur. Onun için ben AKIL'dan hiç ayrılmam ve onun da dediği gibi o nerede ise, onunla beraber bulunurum. İçinde AKIL cevheri bulunan başların gözleri de HAYÂ'nın yani benim mekânımdır. Hayâ sahibi bir göz, harama bakmaz, hıyanete cür'et edemez, ibret sahibi olur. Hakkı gören göz olur, dedi.

Üçüncü nur da, Hz. Âdem'e şöyle cevap verdi :

— Yâ Âdem!.. Benim adım da MERHAMET'tir. Mekânım ise, başlarında AKIL ve gözlerinde HAYÂ bulunan insanların kalpleridir. Benim bulunduğum merhametli kalp, Allahu teâlâ'nın beyti ve Rahman'ın tahtıdır. Rahman'ın Rahmaniyyeti, Rahiym'in merhameti o kalp sahibinden zuhura gelir, dedi.

Hz. Âdem aleyhisselâm, her üçüne de :

— Allahu teâlâ, sizleri mükerrem kılsın, ne güzel nurlarsınız, vazifeleriniz ve mekânlarınız ne kadar mübarek ve ne kadar kudsidir, diye medh-ü senâ eyledi.

Allah celle celâlühu, Âdem aleyhisselâma tekrar hitap buyurdu:

— Sol yanına bak, üç zulmet göreceksin. Onlara da sor bakalım isimleri, mekânları ve vazifeleri nedir, kullarım duysunlar da ibret alsınlar.

Hz. Âdem aleyhisselâm, o üç zulmetten birisine sordu :

— Ey zulmet!.. Ne kadar da çirkin yaratılmışsın. Adın ne, mekânın neresi ve vazifen nedir?

Zulmetlerden, bu hitaba muhatap olan bi-iznillah cevap verdi :

— Benim adım KİBİR'dir. Mekânım, insanların başlarıdır. Vazifem ise, girmeğe muvaffak olduğum başta ne akıl, ne din, ne iman, ne şükür, ne hayâ, ne merhamet, ne tevâzu ne de insanlıktan eser bırakmamaktır, dedi.

Hz. Âdem aleyhisselâm, ona çıkıştı :

— Sus, yalan söyleme! dedi. İnsanların başlarında akıl bulunur.

Zulmet, hemen cevap verdi :

— Evet, haklısın yâ Âdem!.. Doğru söylüyorsun ama, akıl bir ân için ayrılıverirse, hemen o başa ben hâkim olurum, dedi.

İkinci zulmet de soruyu şöyle cevaplandırdı :

— Benim adım da TAMAH'dır. Mekânım, insanların gözleridir. Benim bulunduğum gözün sahibinde ne hayâ, ne vicdan, ne namus, ne iz'an, hiç ama hiçbir şey kalmaz, hırslı, aç gözlü, doymak bilmez bir kişi olur gider, dedi.

Âdem aleyhisselâm ona da çıkıştı :

— Sus, yalan söyleme! dedi. İnsanların gözlerinde hayâ bulunur.

Zulmet, hiç düşünmeden cevap verdi :

— Evet, doğrudur, insanların gözlerinde hayâ bulunur ama, hayâ biraz uzaklaşiverince onun yerine ben hâkim olurum, dedi.

Üçüncü zulmet de aynı soruları şöyle cevaplandırdı :

— Benim adım HASED'dir. Allah ve Resûlü beni hiç sevmezler. Hatta (**Hasedcinin hasedinden Rabbil-Felâk olan Allahu azim-üş-şâna sığmırım.**) buyurulmuştur. Mekânım, insanların kalpleridir. Benim girdiğim kalplerin sahipleri, insan şeklinde birer canavar oluverirler. Yapmayacağım denâ'at ve işletmeyeceğim kabahat yoktur. Benim girdiğim kalpler, nazargâh-ı ilâhî olmaktan çıkarlar, Rahmet-i ilâhiyenin zuhur ettiği mahal olan o kalp, kin, nefret, kıskançlık, çekememezlik, düşmanlık evi ve şeytan makarrı haline gelir. Bütün kuılara zarar erişmesi en büyük emelimdir. Benim içinde bulunduğum kalp ve o kalbin sahibi için için, sinsi sinsi yanan bir oduna benzer. Kâ'inatın helâk olmasını isterim, dedi.

Âdem aleyhisselâm ona da çıkıştı :

— Sus, yalan söyleme! dedi. Kalpte merhamet bulunur.

Zulmet, diğerleri gibi cevap verdi :

— Evet, doğrudur, merhamet bulunur ama, merhamet bir ân için ayrılıverirse, ben hemen o kalbe hâkim olurum, dedi.

Ârif olan, bu yazdıklarımızdan ibret alarak tevazu sahibi olur, nerede ve kimden olursa olsun hak kelâmı duyunca kabul eder, evvelinin ne olduğunu ve sonunun neye varacağını düşünür, gözyaşlarıyla Rabbinden tevfik ve inayet dilerse, kibir illetini tedaviye muvaffak olur. Mevlâyı müte'al, sana ve bana hidayet buyursun (Âmin).

Nefsin kötü ve çirkin sıfatlarından birisi de HASED hastalığıdır demiştik. Bu korkunç illetten, Rabbim cümlemizi ko-

rusun, yirminci asrın sonlarına yaklaştığımız bugünlerde bile hâlâ sebep ve nedeni bilinmeyen, çaresi ve tedavisi bulunamayan kanser hastalığı gibi bir marazdır. Hased, insanların sol memeleri altında bulunan ve bir çam kozalağını andıran kalplerinde karargâhını kurar ve nazargâh-ı ilâhi olan o kutsal uzvu mahv-u perişan eder. Bir ağacın içindeki mini mini kurtlar, onun koca gövdesini nasıl yavaş yavaş kemirir ve bir gün yere devirirse, hased de aynen böyle kalbi delik deşik eder. İçinde bulunduğu kalbin sahibine aslâ rahat ve huzur vermez, baktığı her güzel şeyden tiksinen, gördüğü her iyi şeyden öğrenen, hiçbir şeyden zevk ve lezzet almayan ve safa bulmayan huysuz, te-dirdin, dirliksiz ve geçimsiz bir insan haline getirir.

Hased, sinsi sinsi, için için yanan bir ateş gibidir. Ateş nasıl değdiği heryeri yakar ve mahvederse, hased de sahibini aynen öyle yakar ve bitirir. Kıskançlığı ve çekemediği kimselerin başlarına bir felâket gelince biraz rahatlar ve sakinleşir gibi olursa da, o felâketzedeye birisi yardım eli uzatınca tekrar alevlenir, yanmağa ve yakmağa devam eder. Hasedçi, neye hased etmişse onun yok olmasını ister. Bunu sağlayıncaya kadar yapmayacağı kötülük, göze almayacağı aşağılık, başvurmayacağı bayağılık kalmaz. Onun için hased ettiği zaman hasedcinin şer-rinden Allahu teâlâ'ya sığınmaktan başka çare yoktur. Hâsid yani hasedçi, ne kendi rahat eder, ne de başkalarına rahat yüzü gösterir.

Bir de GIBTA vardır ki, başkalarının sahip oldukları ni'met ve fazilete insanın kendisinin de nail olmasını dilemesidir. Bu hal şeri'at ehline caiz ise de, hakikat ehli için aslâ cevâz yoktur. (HASENÂT-ÜL-EBRÂR SEYYİ'AT-İL-MUKARREBİYN) denilmiştir. Yani, şeri'at ehlinin hasenâtı, hakikat ehlinin seyyi'atı gibidir. Gibta, her ne kadar hased gibi değilse de, kulun bulunduğu mevkiinden razı olmadığı gibi de yorumlanabilir. Hakikat ehli, Allahu teâlâ'dan ve onun bahş ve ihsan buyurduğu herşeyden razı olur ve ancak bu suretle Hak rızasına talip bulunur. Oysa, başkasının ni'met ve faziletine özenmek ve onun kendisinde de bulunmasını arzulamak, Hakkın verdiklerine ra-

zı olmamak anlamına gelmez mi? Daha korkuncu, Allahu teâlâ'nın verdiği razi olmamak, Allahu teâlâ'dan da razi olunmadığı gibi bir tehlikeyi göze almak değil midir? Bunun içindir ki, hakikat ehli: (Gıbta, şerî'at ehline caiz, hakikat ehline caiz değildir..) demişlerdir. Hakikate tâlip olanların bunu gözden uzak tutmamaları gerekir. Bazı ehl-i hakikat, madde ve madde ile ilgili şeylerde gıbtayı kat'iiyyen caiz görmemişler ve fakat fazilette, ibadette ve insanlıkta gıbta etmeğe ruhsat vermişlerdir.

Ey ehl-i Hak!.. Hâsid, yani hasedçi hased ettiği zaman yaptığının kâr ve zararını düşünmez. Hased ettiği kimsenin helâk olmasını ister ve buna muktedir olamayınca kendisini helâk eder.

Şimdi anlatacağım hikâyeyi can kulağı ile dinle!..

H İ K Â Y E

Hız. Musa aleyhisselâm zamanında, bir mahallede iki kör vardı. Bunlardan birisi hâsid kişiydi ve bu hasetçi kör gece ve gündüz Rabbine dua eder ve :

— İlâhî!.. Sen neye kadir değilsin, lûtfen benim gözlerimin nurunu iade buyur, diye yalvarır yakarırdı.

Evet, böyle dua eder, yalvarır ve yakarırdı ama, arkadaşına da hased eder, fakat bunu belli etmezdi. Birgün, Hız. Musa aleyhisselâm Tûr-u Sinâ'ya gittiğinde, Hak celle ve alâ söyle buyurdu :

— Şu mahallede, gözleri görmeyen bir kulum, gece ve gündüz gözlerinin nurunun iadesi için dua ediyor. Kendisine söyle, diğer kör arkadaşının yalnız bir gözünün açılması için de bana dua etsin, onun iki gözünü açayım.

Hız. Musa aleyhisselâm, emr-i celil-i ilâhiyyi yerine getirmek üzere buldukları mahalleye geldi ve o hasedçi köre durumu anlattı. Hasedçinin yüz hatları gerginleşti, kaşları çatıldı, dudakları titremeğe başladı, beti benzi soldu ve gayr-i ihtiyari haykırdı :

— Hayır!.. Ne onun bir gözü açılsın, ne de benim iki gözüm, istemiyorum. Tek o kör kalsın da ben de kör olarak yaşar giderim, dedi.

**Bir yerde ki, hased hükümandır;
O yerde ziyayı hak nihândır...**

H İ K Â Y E

Şeytan, Fira'unu ziyarete gitmişti. O esnada, Fira'un da hamamda yıkanıyordu. Şeytan, hamamın kapısını vurdu ve içeriden (Kim o?) diye cevap alınca girerek Fira'una takıldı:

— Hem herkese kendini (Ben, sizin yüze Rabbinizim!) diye tanıtıyorsun, hem de kapının önünde kimin bulunduğunu bilemiyor (Kim o?) diye soruyorsun, dedi. Fira'un cevap verdi :

— Ne ben o dediğimim, ne de sen kudret sahibisin. Ben menfaat ve saltanat için, sen de Âdem'e secde etmeyerek Allah'a âsi olduğundan rahmetten kovulduk. Sen, şimdi onu bunu bırak da bana söyle bakalım: Yeryüzündeki kullar içinde senden ve benden daha âsi ve günahkâr mahlûk var mı?

Şeytan, hemen cevap verdi:

— Evet, dedi, vardır. Benim bir koca-karı yoldaşım, daha doğrusu uşağım vardır. Bir çok işlerimi ona gördürürüm. Ben cin şeytanıyım, isti'âze ve besmeleden kaçırım. Oysa, benim uşaklarım olan âdemoğulları ne (E'üzü) den ne de (Besmele) den kaçmazlar, onun için de ısmarladığım her işi rahatlıkla yaparlar. Hattâ, onların yaptıkları kötülükleri yapmak için ben Allah'tan korkarım. Oysa, onlar ne Allah'tan korkarlar, ne de azabı ilâhiyyeden yılarlar ve gözlerini kırpmadan kendilerine emrettiğim her işi, her kötülüğü, her haksızlığı rahatça yaparlar. O koca-karı yoldaşım geçenlerde bana dedi ki :

— Ey şeytan!.. Senin bir çok mühim işlerini yüz aklığın ile gördüm. Şimdi, benim de sana bir işim düştü.

— Söyle bakalım, dedim. Yapabileceğim bir şey ise yaparım.

— Şu karşımızda oturan komşumuzun üç ineği var. Akşamları memeleri dolmuş eve dönüyorlar. O komşum da sağıp çoluk çocuğu ile âfiyetle yiyorlar ve hatta komşulara da ikram ediyorlar. Buna hiç dayanamıyorum, ne olursun bir fırsatını bulup komşumun ineklerini bir yardan aşağı itiver, üçü de gebersin gitsin, gözlerim görmesin dedi. Komşusunun kendisine de süt verip vermediğini sordum. İstese hergün verdiklerini, fakat içi götürmediği için istemediğini söyledi. Kendisine şöyle bir teklifte bulundum :

— Fikrinden vazgeç, komşunun ineklerini öldürmeyelim, ben sana onlardan daha besili, daha fazla süt veren altı tane inek temin edeyim, senin ineklerin daha fazla olduğundan, daha fazla süt alır ve komşunu kıskanmaktan da kurtulursun, dedim. Bana çok kızdı, büyük bir hırs ve hiddetle bağırdı:

— Ben, senden komşumun ineklerinin yok edilmesini istiyorum, dedi. Komşumun ineklerinin yok olması, altı inek sahibi olmaktan bana daha zevkli gelir ve daha çok hoşuma gider.

Ey Fira'un! İşte, o hasedçi koca-karı var ya, o senden de benden de daha âsi ve günahkâr, daha alçak ve daha şerlidir, diyerek şeytan kaybolup gitti.

H İ K Â Y E

Geçenlerde, Aksaray'da yeraltı geçidinde dükkânı yanan birisine rastladım. Teselli etmeğe hazırlanırken, onun büyük bir sevinç ve neş'e içinde olduğunu görerek şaşırdım :

— Geçmiş olsun, dedim. Herhalde senin dükkânın yanmadı değil mi?

— Yanmaz olur mu, yandı...

— Öyle ise dükkânın sigortalı idi ve yanan malının karşılığını sigortadan sana ödediler.

— Yok canım sigortalı filân değildi.

— Affedersin ama, dükkânın yandığı ve sigortalı da olmadığı halde, bu kadar sevinçli ve neş'eli olmanı pek anlayamadım.

— Bana rakip olan komşumun dükkânı da yandı da, onun için seviniyorum, demez mi?

Rabbim, cümlemizi bu çeşit hasetçilerin şerlerinden hıfz-u emin eylesin. (Âmin).

H İ K Â Y E

Hak velilerinden bir zatı şerifin dükkânının da bulunduğu çarşı tamamiyle yanmıştı. Kendisine :

— Çarşı tamamen yandı ama, senin dükkânına hiçbir şey olmadı ve kurtuldu, dediklerinde gayr-ı ihtiyari :

— El-hamdü lillâh, diyiverdi.

Fakat, derhal hatasını anladı. Öyle ya, herkesin dükkânı yanmış, bütün komşuları zarar görmüş iken kendi dükkânının kurtulmasına sevinip hamdettiğinden dolayı tam kırk yıl, evet tam kırk yıl Cenab-ı Haktan af ve mağfiretini diledi.

**Erbab-ı fazl-ü hüner olmazdı mü'teber,
Herkes cihanda olsa eğer sahib-i hüner...**

İşte, hasedçi ile ihlâs sahibi bir mü'min arasındaki fark budur. Hasedçi, başkalarının elindeki ni'metin yok olmasını ve hattâ onlara sahip bulunanların da mahvolmalarını ister. Bu hırs ve arzusu öylesine şiddetlidir ki, sonucun kendi aleyhinde olması dahi onu bundan caydıramaz. Onlar için, herşeyin yalnız kendilerine ait olması ve bu mümkün değilse ne kendilerine ne de başkalarına kalmaması önemlidir. Hâlis bir mü'min ise, başkalarının gördüğü zarar karşısında kendisinin zarar görmediğine hamdettiğinden dolayı kırk sene tövbe ve istiğfar ediyor.

Hased illetinden kurtulabilmek için tek çare, Allahu teâlâ'nın bahş ve ihsan buyurduğu her türlü ni'metlere kanaat ve şükretmek, dünya hayatında daima kendisinden yukarıda ve üstün refah seviyesinde olanlara değil, daha azıyla yetinen sabbırlı fakirlere bakmak ve içinde bulunduğu şartlarla yetinmek-

tir. Kanaatin, bitmez, tükenmez bir hazine olduğunu hiçbir zaman hatırdan çıkarmamalı ve Allahu teâlâ'dan tevfiik ve hıdayet niyaz etmelidir.

**Sakın ümidini kesme, rızkın gelir elbet Hak'tan,
Düşün kendini ey gafil, seni var eyledi yoktan...**

Seyyid-ül-enâm aleyhi ve âlihi ekmel-üt-tahıyyeti ves-selâm efendimizin nübüvvetini inkâr eden ehl-i kitap, o zât-ı akdesese hased etmelerinden dolayı rahmet-i ilâhiyyeden mahrum kalmışlardır.

Hâsid, hasedinin cezasını hem dünyada, hem de âhirette mutlâk görecektir. Üstelik, bu unulmaz illetinden ötürü dünyada mahrum kalacağı gibi, âhîret hayatında da hüsrana uğrayacak, dünyada hased ateşiyle yandığı gibi âhîrette de cehennem ateşi ile cezalandırılacaktır.

Hâsid, gözüyle herşeyi, her güzelliği yıkabilir. Kem nazar, deveyi kazana ve insanı mezara iletir. Hasedçilerin şerlerinden Allahu teâlâ'ya sığınmaktan başka çare yoktur.

Hasedçi, kem nazarıyla herşeyi imhâ ettiği gibi, salih kişiler de iyi ve güzel nazarlarıyla herşeyi ihyâ ederler. Birincisinden salgın hastalıktan kaçarcasına kaçmalı ve ikincisine yani salihlerin ve hak velilerinin nazarlarına mazhar olabilmek için can atmalıdır. Allahu teâlâ'nın rahmet nazarına mazhar olanlar ise, hiç azap görmezler. Allahu azim-üş-şân, bir kuluna merhamet nazarıyla nazar buyurursa, o kul ebediyyen azaptan kurtulur. Ashabı kirâm Resûl-ü zişânın nazarına mazhar oldukları için kıyamete kadar saygı ve mirnetle yâd edilecekler, ümmet-i Muhammed tarafından tâ'ziz ve tekrim olunacaklardır.

H İ K Â Y E

Zamanın kanunları gereğince ölüm cezasına mahkûm edilen bir bahtsızın cesedi, halka ibret olması için darağacında sallanıyordu. Hz. Cüneyd-i Bağdadi (Kuddise sirruh) oradan na-

sılsa geçti ve o kutsuz kişinin hazin âkibetine müteessir olarak, ona nazar-ı merhametle uzun uzun baktı. O gece, Bağdat ilinin mâ'neviyyat yönünden ileri gelenleri, darağacında can veren o kimsenin affa mazhar olduğunu ve cennete girdiğini gördüler. Hayret ve taaccüple kendisinden sordular. Nasıl olmuştu da, böyle bir ağır ceza ile âhirete intikal eden birisi affı ilâhiyye mazhar olabilmiş ve cennete girmişti. İdam mahkûmu olan zat, kendilerine :

— Haklısınız, ben aslında affa ve cennete lâıyk bir kul değildim. Darağacında hüküm infaz edilerek, cesedim halka ibret için bekletilirken, oradan Hak velilerinden Cüneyd-i Bağdadi hazretleri geçti ve halime acıyarak bana merhamet nazarı ile baktı. İşte, o zât-ı akdesin merhamet nazarları affıma ve cennete girmeme sebep oldu. Allahu zül-celâl vel-kemal hazretleri bana şöyle hitap buyurdu: «Has kullarım olan Veli'lerimin merhamet nazarına mazhar olanlara, azap etmem. Seni, o Veli'nin nazar-ı merhametine bağışladım, affıma ve mağfiretime lâıyk kıldım, gir cennetime...» Bu şekilde, Hakkın lûtüf ve keremine nail oldum, dedi.

Ey Ehl-i iyman :

Bir Hak Veli'sinin merhamet nazarına mazhar olan affa uğrar ve cennete girerse, yerlerin ve göklerin sahibi olan Allahu teâlâ'nın ve Rahmeten lil-âlemiyn olan Resûl-ü müctebâ'nın rahmet nazarlarına mazhar olanların erecekleri dereceleri sizlerin irfanınıza terkederim.

**Erişirse inayet yâr elinden,
Halâs olur kişi ağıâr elinden...**

Nefsin kötü ve çirkin sıfatlarından birisi de GAZAP = ÖFKE'dir demiştik. Gazap, deliliğın bir şubesidir. İnsan, öfkelince akli başından gider ve kişi gerçekten deliden farksız bir hale gelir. Bu çok korkunç ve kahredici illet, insanı dünya hayatında kahr-u perişan ettiği gibi, âhirette de kahreder ve ebediyyen nârda bırakılabilir. Bir kimseye, odalar dolusu altın ve-

ya gümüş verilse, büyük servetler bağışlansa veya kendisine en korkunç azap ve işkenceler yapılsa, dininden ve iymanından dönmeyebilir. Fakat, gazaplanır, haklı veya haksız bir mes'ele-ye öfkelenirse, kendisini kaybeder ve büyük servetlere feda etmediği, korkunç azap ve işkencelere tahammül ederek terketmediği din ve iymanını, ağzından öfke ile kaçıracağı bir söz veya yapacağı çirkin bir hareketle bedavaya verir ve kâfir olabilir. Onun için atalarımızın: (ÖFKE İLE KALKAN, ZARARLA OTURUR.) sözünü hiçbir zaman unutmamak lâzımdır.

GAZAB'ın karşılığı HİLM'dir, yani yumuşak başlıktır. Gazab, ne kadar mezmûm, çirkin ise hilm de Allahu teâlâ indinde o kadar makbul ve memduhtur. Gazabını, yerinde ve sırasında hilmi ile birleştiren bahtiyar kullarda İZZET zuhura gelir. Ancak, kişi bu izzeti kendi nefsine değil; dinine, iymanına, Allah ve Resûlüne vermelidir. Zira, izzet ancak ve yalnız Allah ve Resûlünün, islâm dininin ve iymanın hakkıdır. Gerçek mü'minler, kâfirlere karşı izzetli ve mü'min kardeşlerine karşı zilletli olmalıdır. Düstur-u mükerrerimiz olan Kur'an-ı azim-ül-bürhanın kardeş olduklarını beyan ve ilân buyurduğu gerçek mü'minler, birbirlerine karşı son derece merhametli, şefkatli, insafli ve halim olurlar ve yalnız savaş meydanında kâfirlere karşı hakkı ve hakikati savunmak için şiddetli ve fakat yine de insafli olurlar ki, böyle davranmaları iymanlarının alâmetidir.

Allahu teâlâ ve tekaddes hazretleri, FETİH sûre-i celilesinde Rahmeten lil-âlemiyn olan Resûl-ü zişânın maiyyet-i seniyyelerinde bulunmak ve nazar-ı iltifat-ı peygamberiyye mazhar olmak bahtiyarlığına eren kutlu ve mutlu kişileri, böyle tarif ve tavsif buyurmakta ve medh-ü senâ etmektedir.

Buraya kadar anlattıklarımızı özetleyecek olursak, kâmil mü'min olanlar öfkelerini yenerler ve onu hilmleri yani ağırbaşlılık ve yumuşak huylulukla birleştirirlerse din ve iyman yönünden büyük bir izzete nail olurlar. Mâ'azallah, bunun aksi olarak öfkelerini kibirleriyle birleştirirlerse, dinden iymandan yoksun kalır ve hayvan derekesine düşer, vahşet ve dehşetleri bakımından hayvanlardan da aşağı durumda kalırlar. Kâmil mü'minler, gördükleri haksızlık ve kötülüklere karşı haklarını

müdafaa etmekle beraber, bu haksızlık ve kötülükten dolayı öfkeye kapılmazlar, öfkelerini yener ve yutarlar, gerekirse suçluyu bağışlar ve hatta ona ikramda bulunurlar ki bu da imanlarının kemaline işarettir. Onlar, bilirler ki Allahu teâlâ muhsin yani iyilik eden kullarını sever.

H İ K Â Y E

Hız. Bayezid-i Bestami (Kuddise sırruh) efendimize edepsizin birisi öfkelenmiş ve kırılması elinde bulunan asâ ile mübarek başına öyle bir vurmıştu ki, asâsı kırılmıştı. Bayezid-i Bestami hazretleri, ona yeni bir asâ gönderdi ve :

— Başımızda kırılan asâsını böylece tazmin etmiş olduk, buyurdu.

Yine Bayezid-i Bestami (Kuddise sırrah-üs-sâmi) hazretleri, aleyhinde ulu-orta konuşan birisine de bir çömlek bal göndermiş ve :

— Günahımızı alıp duruyor, bu hareketi karşılıksız kalmasın, bu balı âfiyetle yesin. Aleyhimizde konuşmasına bir diyeceğimiz yoktur, dilediği yerde ve dilediği gibi konuşabilir, diye de haber göndermişti.

H İ K Â Y E

İbrahim Edhem (Kuddise sırruh) efendimizin de hazır buldukları bir mecliste, padişah saraylarından, mimari zarafet ve güzelliklerinden, mefruşatının zenginliğinden, ihtişamından bahsediliyordu. Bu işlerden anladığı sözlerinden belli olan bir zat, o muhteşem yapılara ait tafsilât veriyor, özelliklerini ve güzelliklerini anlatıyordu. Bu konuşmaları, dikkat ve ibretle dinleyen İbrahim Edhem hazretleri, civarda bulunan bir mezarlığı göstererek şöyle buyurdu:

— Medhettiğiniz, ihtişam ve azametini anlata anlata bitiremediğiniz o saraylar yakında harap olmağa mahkûmdur. Asıl, imâr ve tezyin edilmesi gereken işte bu mezarlardır. O mezar-

lar ki, ya cennet bahçelerinden bir bahçe veya mâ'azallah cehennem çukurlarından bir çukur olabilir. Binaenaleyh, kişi bu fâni âlemde fâni mâmureler bina ve inşa etmek yerine, o ebedî makamını zikrullah ile salih amellerle süslemeğe çalışırsa, daha akıllı ve daha tedbirli hareket etmiş olur, dedi.

Mecliste bulunan yüksek rütbeli bir asker, hazretin bu irşâdını değerlendiremedi, ülkenin padişahına tâ'riz ettiğini zannetti ve İbrahim Edhem hazretlerinin mübarek yüzüne kuvvetli bir tokat vurarak :

— Bu softalar da her işe burunlarını sokarlar, akıllarının ermediği her işe karışır, dedi.

Hazır bulunanlar, kendisini ikaz ettiler :

— Aman, ne yaptığının farkında mısınız? dediler. Yüzüne şiddetle vurduğun ve aleyhinde bulunduğun bu zat-ı muhterem, bizim eski padişahımızdır. Bugün, tahtta oturan sultanımızın da peder-i âlileridir. O bir veliyyi â'zamdır, gönüller sultanıdır.

Tokat vuran zat, hatasını anladı ve can derdine düşerek hazretin ayaklarına kapandı ve özür diledi :

— Lûtfedip beni bağışlayınız efendim, dedi. Zât-ı ârifanelerini tanıyamadım, büyük bir suç işledim. Beni af buyurun ve bu kötü davranışımı hanedânınıza olan sadaketime ve hakikatleri görüp anlayamamak hususundaki hamakat ve cehaletime bağışlayınız.

İbrahim Edhem hazretleri, o zatı omuzlarından tutarak kaldırdı ve yüzüne gülümseyerek :

— Özrünüzü kabul ve sizi affettim, bu hareketinizden dolayı size hiçbir fenalık erişmeyeceğini temin ederim, buyurdu.

O zat, hazretin bu ulüvvü cenabı karşısında ağlamağa başladı ve gözyaşları arasında :

— Suçumu bağışlayarak beni affettiğinizi söylemeniz, dünya hayatı ile ilgili ve bu fâni âlemdeki muhakememizin tecellisidir. Oysa, asıl suçum âhiret hayatına taallûk eder. Dünyada beni affettiğiniz gibi, âhiretle ilgili hakkınızı da lûtfen helâl ediniz, dedi.

İbrahim Edhem hazretleri, o zatın yüzüne şefkat ve merhametle bakarak şöyle buyurdu :

— Evlâdım, senin âhiretle ilgili hakkın, benimkinden üstündür. Zira, bana tokat vurduğun zaman, elin mutlâka benim yüzümden daha çok acınmıştır. Onun için, lûtfen sen bana hakkını helâl et...

**Veli olmaz kişi taşlanmayınca,
Sivâ endişesinden boşlanmayınca,
Söğütte olur mu hiç tatlı elma?
Yarılıp, sarılıp aşlanmayınca...
Ne kadar akli çok olsa kişinin,
Okumaz hocaya başlanmayınca...
Çocuk bâliğ, hem de âkil olur mu?
Nice yıllar geçip yaşlanmayınca...
Amel çokluğuna hiç itibar yoktur,
Kulundan Hâlıkı hoşlanmayınca...**

Ey öfkeleri burunlarının ucunda dolaşanlar... Ey olur olmaz nedenlerle şuna buna bulaşanlar... Öfkelerine mağlûp olarak rastgele herkesle dalaşanlar... Ey zikir, şükür, fikir yerine dilleriyle sövüp saymaya alışanlar... Bu anlattıklarımı masal gibi okuyup geçmeyiniz, kıssadan hissenizi alınız, öfkenize mağlûp olarak hayvan derekesine düşmeyiniz... Affı öğreniniz ve affediniz ki, Allahu teâlâ da sizleri affeylesin, öc almağa kalkışmak insanlık değildir, kişi bağışlamasını bilmelidir, bağışlarsan bağışlanırsın, Allah sana (KULUM!) desin, Resûl-ü müctebâ seni ümmetliğe kabul buyursun da (BU BENİM ÜMMETİM!) desin. Allah'a kul ve Resûlüllah'a ümmet olanlar, iki cihanda da aziz olurlar. Buna lâıyk olmayanlar ise, hem bu fâni âlemde hem de ebedî âhiret âleminde zelil ve perişan kalırlar. Yukarıda kıssalarını naklettiğim zevat-ı zevil-ihitiram, bakınız asırlar ötesinden günümüze kadar nasıl hürmet ve tâ'zimle yâd ediliyorlar.

Ey sadık mü'min, ey ehl-i aşk!..

Kendinize süslü kabirler hazırlamayınız. Kendinizi, kabre hazırlayınız. Gafiller, yalnız kabirlerinin üstünü süslerler, renk

renk mermerlerle, oymalarla, yazılarla, sütunlarla kabirlerinin dışlarını pırıl pırıl yaparlar, ama içinin ne kadar karanlık ve dehşet verici olduğunu aslâ hatırlamazlar. Kâmiller ise, kabirlerini zikrullah ile, ibadet ve tâ'atle, güzel ahlâklarının semeresi olan iyiliklerle, salih amellerle süslemeğe çalışırlar, kalplerine mermerlerin ihtişamını değil, aşkullah, muhabbetullah ve muhabbet-i Resûlullah'ı doldururlar, günün birinde nasılsa kırılacak mermerlerden, solacak yıldızlardan değil, Allahu teâlâ'nın sonsuz kerem, rahmet ve mağfiretinden meded umarlar. Bilirler ki, dışından çok içi süslenen kabirlerinde önünde sonunda amelleriyle başbaşa kalacaklardır.

Evet, dünyanın son ve âhiretin ilk durağı olan kabre yerleştirilip üzerine acele acele toprak dolduran sevdiklerimiz ve saydıklarımızın ayak sesleri uzaklaşmadan MÜNKER ve NEKİR adlarında iki melek gelir ve kişiye amellerine göre muamele ederek sorular sorarlar :

- Rabbin kimdir?
- Dinin nedir?
- Kitabın hangi kitaptır?
- Peygamberin kimdir?
- Kiblen neresidir?
- Mü'minler neyin olurlar?

Kendisini, dünya hayatında iken kabre hazırlayanlar, bu sorulara büyük bir kolaylık ve rahatlıkla cevap verirler :

— Rabbim, âlemleri yoktan var eden Allahu azim-üş-şân'dır. Dinim —El-hamdü lillâh— din-i islâmdır. Kitâbım, semavî kitapların sonuncusu, yüz suhuf ve üç büyük kitabın özü ve özeti olan Kur'an-ı azim-ül-bürhandır. Peygamberim, Rahmeten lil-âlemiyn, şefi-ul-müznibiyn ve seyyid-ül-mürseliyn olan Allah'ın sevgilisi Hazret-i Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellemdir. Kiblem, Beytullah olan Kâ'be-i muazzamadır. Mü'minler ise kardeşlerimdir.

Kendilerini kabre hazırlamaksızın, kendilerine süslü ve muhteşem kabirler hazırlayanlar, baş uçlarına altun yıldızlarla adlarını yazdırıp, mezar taşlarına iftihar vesilesi olarak sülâ-

lelerinin asaletini kazdıranlar, on binlerce lira harcayarak dışını özene bezene süsleyenler ise, o kabir çukuruna girince al dandıklarını hemen anlarlar, kabirlerinde ne tevhid, ne zikir, ne namaz, ne oruç, ne hayır, ne hasenât bulunmadığını farke derler, dünya kadar servetleri, kamyonlar dolusu kitapları, hepsi dünyada kalmış, üniversite diplomaları, doktoraları bu lunduğu halde bu sorulara cevap veremezler, çeneleri kilitlenir, dilleri tutulur ve ağızlarını bile açamazlar.

Rütbe ve servetlerinin, makam ve etiketlerinin hiçbir fay dası olmadığını, oğullarının, kızlarının, hayat arkadaşlarının, tanıdıklarının ve sevdiklerinin kendilerine yardıma gelemeyeceklerini anlarlar ama neye yarar? O kabir, kendileri için lüks bir fırından farkı olmayan bir yerdir, dışı gayet süslü ve mâ'mur ve içi ateşle dolu bir kümbet haline gelir.

**Gel ey kardeş öğüdümü sen dinle,
Âhirete azık götür elinle,
Ne yaparsan o gidecek seninle,
Doğan ölür, kimse kalmaz dünyada...**

**Bu soluklar birgün çıkmaz olacak,
Üzerine ergeç toprak dolacak,
İki melek gelip soru soracak,
Oğlun, kızın kimse gelmez imdada...**

Huzur-u fâ'iz-in-nûr-u Cenab-ı Fahr-i risaletmeab'a girebil mek mutluluğuna erişen bir zat sordu :

— Yâ Resûlallah!.. Bana, nasihat eyle...

İki cihan serveri saadetle buyurdu :

— Gazablanma!.. (Öfkelenme).

O zat tekrar niyaz etti :

— Yâ Nebiyyallah!.. Bana nasihat eyle...

Habib-i edib-i Kibriyâ, saadetle tekrar buyurdu :

— Gazablanma!..

Aynı zat, ağlayarak yalvardı :

— Ey Allah'ın Habib'i, ey gönüller tabibi!.. Lûtfet, bana nasihat eyle...

Rahmeten lil-âlemiyn efendimiz saadetle buyurdu :
— Gazablanma!..

Dikkat ediniz aziz mü'minler!.. Muhbir-i sadık aleyhi ve âlihi selâmullah-il-Hâlık efendimiz hazretleri, kendilerinden nasihat niyaz eden bir zata üç defa (Gazablanma = Öfkelenme!) buyurmuşlardır. İnsaf ile düşününüz, bundan daha veciz bir nasihat olabilir mi? Evet, gazap yani öfke insanı dinden ve iymandan çıkarır. İnsana insanlığını unutturur, hakkı terkettirir ve bâtilı tutturur... Öfkenin, insan sağlığına da zararı vardır. Öfkelinin tansiyonu yükselir, kalp atışları sıklaşır, safra kesesi kana karışarak rengi sararır, şeker hastası olur, kalp hastası olur, akıl hastası olur. Daha nice nice sayılamayacak kadar çok felâket ve musibetlere düşer olur. Başkalarını ezip üzmele, kırıp geçirmekle kalmaz, kendisi de mahvolur, dünyası perişan ve âhirette de hüsrân içinde kalır. Onun için, insan kinini dine, gazabını hilme, cehlını ilme çevirmeli, insan olmağa hem de kâmil insan olmağa özenmelidir. Yoksa, hayrı şerden ayır dedemeyen, gazabın ve hilmin nerelerde gerektiğini bilmeyen, neye evet ve neye hayır diyeceğini kestiremeyen kişi cahil ve nâdandır ves-selâm...

Gazap illetinin çaresi ve şifası İSTİ'ÂZE etmek, yani Allahu sübhanehu ve teâlâ hazretlerine sığınmaktır. Bu sebeple, öfkelenen kimse herşeyden önce **E'ÜZÜ BİLLÂHİ MİN-EŞ-ŞEY-TAN-İR-RACİYM** demelidir. Ancak, bu kudsi kelimeyi, duyarak, içten ve gönülden söylemelidir. Öfke yatışmazsa, eğer oturuyorsa ayağa kalkmalı, ayakta ise oturmalı, yine yatışmazsa hemen abdest almalı ve namaz kılmalı, yine yatışmazsa sağ yanını üzerine yatmalıdır.

Bu arada, öfkelenilen kimsenin de bir insan olduğu, onu da sevenler ve sayanlar bulunduğu düşünölmeli, kendisine karşı yapılan ve öfkelenmesine sebep olan suçü veya hatayı insanın kendisinin de işleyebileceği ve başkalarını kızdırıp öfkelen direceği hatırlanmalıdır. Öfkesini yenenleri Allahu teâlâ'nın seveceğini vâ'dettiğini akla getirmeli, kendisini öfkelen direnleri bağışlarsa, kendisinin de Rabbini gazaplandırarak bir fiil irti-

kâp ettiği zaman bağışlanacağını da gözönüne getirmelidir. Cenab-ı Hak, sizlere ve bizlere hidayet ve inayet buyursun (Âmin bi-hürmeti Tâ-Hâ ve Yâ-Sin...)

Nefsin kötü ve çirkin sıfatlarından birisi de HUBBU CÂH = MAKAM SEVGİSİ'dir demiştik. Makama muhabbet de, insanı helâk edici ve hüsranda bırakıcı bir illettir. Tarih sahifelerinde korkunç ve kanlı izler bırakan, hırs ve saltanatları uğruna döktükleri mazlûm kanları içinde isimleri lânet ve nefretle asırlarca anılan, sözlerinin edildiği yerlerde bile zulüm ve vahşetleri leş gibi kokan bir çok zâlimler, makam, hırs ve sevgisi yüzünden bu feci âkibete düşmüşlerdir. İnsanlık tarihinin ibretle ve dehşetle hayat hikâyelerini yazdığı bu canavar ruhlu insanların, mahşerde Nemrud'larla, Fira'unlarla ve isimlerini anmak dahi insana tiksinti veren diğer zâlimlerle cehenneme atılacakları muhakkak ve mukadderdir.

Makam sevgisi illetine düşer olan kişinin, bu uğurda işleyemeyeceği habaset ve göze alamayacağı rezalet ve denaat yoktur. Şeytanın bile akıl edemeyeceği binbir çeşit hiyle, dalavere ve palavra ile işbaşına geçer ve o makamı elinden kaçırmamak için hiçbir fedakârlıktan çekinmezler. Babasını ve hatta öz evlâdını katlettirmekten çekinmeyen bu alçaklar, işgal ettikleri makamda kalabilmek için binlerce ocağı söndürmekten, onbinlerce mâ'sumu yetim ve öksüz bırakmaktan pervâ etmezler. Kendilerinden daha kuvvetli olanlara yaltaklanarak, kendilerinden zayıf olanları ezip kırarak şeref, haysiyet, namus ve vicdan mefhumlarını hiçe sayan bu canavar ruhlu insanlar, gerekirse kendi ırz ve iffetlerini ve hatta kendi millet ve memleketlerini yabancılara peşkeş çekmekten kaçınmazlar. Onların tapıkları makamlarıdır ve o makam kendilerine âdeta bir put olmuştur, o puta taparlar, o puta kul ve köle olurlar. Onun için, makam sevgisi illetine tutulanlarda din ve iyman da bulunmaz. Suretâ dindar görünseler bile, bütün fiil ve hareketlerinde olduğu gibi bu görünüşlerinde de samimiyetten eser yoktur. Makamın sevgilerinin gerektirdiği için dindar görünmek isterler ve kendilerini öyle gösterirler. Oysa, din ve iymandan zerre kadar

nasipleri olsa, Allahu teâlâ'ya ve âhiret gününe inançları bulunsa, bir makam uğruna bu derece fedakârlık yapabilirler mi?

Ebu-Cehil, Resûl-ü ekrem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin hak ve gerçek peygamber olduğunu elbette herkesten iyi bilenlerdendi. Fakat, makamını ve Kureyş kabilesi üstündeki hüküm ve itibarını yitirmemek için iki cihan serverine iman getirememiştir.

Fira'un, kâhinlerin haber verdiği çocuğu bulabilmek ve rakibinden kurtulabilmek, makamında tek ve müstakil kalmak için annelerinin kucağından aldırıldığı onbinlerce mâ'sumu katlettirmiş, ana ve babalarına gözyaşı döktürmüş ve neticede o gözyaşlarından meydana gelen denizde orduları ile birlikte mahvolup gitmiştir.

Yezid-i pelid, makamını kaçırmamak için Habib-i edib-i Kibriyâ'nın torunu İmam-ı Hüseyin ve yetmiş iki yâranını Kerbelâ'da susuz şehit ettirmiş, kıyamete kadar lânet ve nefretle anıldıktan başka, mahşerde de ebediyyen cehennem ateşinde azap görmek üzere ateşini bizzat kendisi hazırlamıştır. Keza, anasının oğlu Zeyyâd ibn-i Ebih Kûfe valiliği makamı, Ömer İbn-is-Sa'ad Taberistan valiliği makamı uğruna Yezid mel'ununun bu korkunç cinayetine ortak olmuşlar ve onlar da efendileri gibi lânete ve nâra kendilerini mahkûm etmişlerdir. Sinan ve Şimr lâ'inleri de yine makamlarını muhafaza kaygusu ile dinlerini dünyaya ve iymanlarını dinara satmışlar ve iki cihanda da hüsranda kalarak bütün insanlığa ibret olmuşlardır.

Hangisini sayayım ve hangisini söyleyeyim?

Beyinsiz Nemrud, makam hırs ve sevgisi uğruna Allahu teâlâ ile cenge kalkarak helâk olmadı mı? İnsanlık tarihi yazılalıdan beri bir çokları makam muhabbeti yüzünden hüsrana uğramadı mı? Ama, ne var ki hepsinin de hevesleri kursaklarında kaldı, elleri işledikleri zulüm ve cinayetlerin kanları ile kirlendi, yüzleri kara, halleri harap her biri birer şekilde yaptıkları yumruklayıp, tahtaları tırmalayarak ebediyyet âlemine intikal ettiler, lânet ve azap kervanını da peşleri sıra ilettiler.

Neron'lar, Sezar'lar, Dârâ'lar, Şeddâd'lar, kayserler, şahlar, pa-dişahlar, hanlar, hakanlar, paşalar, beyler ve bunlara yarana-bilmek için halkı inim inim inleyen daha küçük makam sahipleri, büyük bir azap ve ızdırıp içinde o büyük hesap gününü beklemiyorlar mı?

Asıl makam, makamların en ulusu ve yücesi kulluk makamıdır, kul olduğunu, fâni olduğunu, gelip geçici ve bu dünyadan göçücü olduğunu, burada yaptıklarının hesabını bir gün vermek zorunda bulunduğunu unutmamaktır. Makam, Allahu teâlâ'nın kuluna bir emaneti, bir vedi'asıdır. Bunu böylece bilenler, emaneti birgün başkalarına devredeceklerinin şu'uruna varırlar, o makamı Allahu teâlâ'nın ve Resûl-ü müctebâ'nın emir ve irade buyurdıkları mutlâk bir adalet ve hakkaniyetle idare ederler, halka hizmeti en büyük görev bilirler, zâlime karşı mazlûmun yanında yer alırlar, zayıfı ve âcizi korurlar, makamlarını değil, Allah ve Resûlünü severler, o fâni makama değil, Allah ve Resûlüne bağlanır ve güvenirler ve muvakkaten işgal ettikleri o makamları cennete girmeğe, rizaya ermeğe, cemali görmeğe vesile ittihaz ederler.

Çünkü, onlar bilirler ki işgal ettikleri makamda, kendilerinden önce de birisi vardı ve binaenaleyh ona bâki kalmadığı gibi o makam kendisine de bâki kalmayacak ve bir gün bir başkasının olacaktır. Bu sebeple, kendilerinden önce gelip geçenlerden ibret alarak, kendileri başkalarına kötü ibret ve örnek olmazlar. Netekim, tarih sahifelerinde böyleleri de vardır ve insanlık kendilerini daima takdir ile anmakta ve hâtırasını teb-cil etmektedir. Dünya hayatında böylece temiz bir nam ile tat-yip olundukları gibi, âhiret hayatında da rahmet-i ilâhiyye ile taltif olunacakları muhakkaktır.

Makam sevgisi, ne büyük bir felâket ve musibet ise, işgal ettikleri makamları halka hizmet yolunda kullananlar için de o kadar büyük bir ni'mettir. Din, dil, cins, ırk, mezhep farkı gö-zetmeksizin idaresi altında bulunan herkese eşit muamele eden, hak ve adaletten ayrılmayan, zâlimden mazlûmun hakkını alan ve zâlimlere göz açtırmayan, ağlayanları güldüren ve sevindi-

ren, çaresizlerin dertlerine derman olmağa çalışan, yetimlere ve öksüzlere şefkat, dul ve kimsesizlere merhamet besleyen, yaşlı ve kocamışlara destek olan ve bütün bunları kullara yaranmak, övülmek, sevilmek, alkış toplamak için değil, ancak Hak rizası için yapanlar Hz. Ömer-ül-Faruk'a komşu, Hz. Osman-ı Zinnûreyn'e yoldaş ve Hz. Ali ile sırdaş olurlar. (Rıdvanullahi aleyhim ecma'ıyn).

Makam sahipleri, ordularını din ve millet düşmanlarına, kamçılarını hâ'inlere ve zâimlere, servetlerini hak yoluna kullanırlar, hak ve adaletten ayrılmazlar ve istikametten sapıtmazlarsa iki cihanda da aziz ve kerim olurlar. Makam sahiplerinin böyle davrandıkları devirlerde, milletimiz cihana hâkim olmuş ve üç kıt'ada asırlar boyu hüküm sürmüştür. Sonradan bazı fırsat düşkünleri, birer vesile ile o makamlara geçip oturunca, şahsî hırs ve menfaatleri uğruna hem memleketi, hem de milleti harap etmişlerdir.

Müslüman Türk milletine lâyıf olan, doğru olan ve doğru yoldan ayrılmayan atalarımızın izlerinden gitmek, milleti ve devleti felâketlere sürüklemekten kurtarmaktır.

**Cem'eylerse her kim bu dört haslet,
Hakka tâ'zim, halka vardır şefkati,
Biri iyman, birisi salih amel;
Din-i mübiyn için bunlardır temel...**

H İ K Â Y E

Koca Ragıp Paşa, teftiş ve mürakabe maksadiyle tebdil giyinerek bir mahalleden geçerken, küçük bir yavrucağın ağladığını gördü. Çocuk, hem ağlıyor ve hem de yerde bir şey arıyordu. Paşa, yaklaştı ve sordu :

— Oğlum, bir şey mi kaybettin, neden ağlıyorsun?

— Annem bir metelik verdi ve bakkaldan tuz alıp getirmemi söyledi. Parayı kaybettim, bir türlü bulamıyorum. Biz, fakir bir aileyiz, annem dul ve ben çalışamayacak kadar küçü-

ğüm. Kaybettiğim para başkalarına belki bir şey ifade etmez ama, bizim için kıymetlidir. Üstelik, parayı kaybettiğim için annem beni döver.

— Üzülme evlâdım, al ben sana beş kuruş vereyim, tuzu al, annene götür, üst tarafıyla da başka bir şeyler alırsınız.

— Olmaz, kimseden para alamam. Paranın üstünü saklasam da, mes'eleyi açıklasam da yine bana inanmaz. Bu mahallede insana beş kuruş verecek kabadayı yoktur.

— Peki, onun da bir çaresi var. Annene, kaybettiğin parayı arayıp ağlarken sadrazam Koca Ragıp Paşa beni gördü ve bu beş kuruşu o bana verdi, dersin olur biter.

— Anneme böyle bir şey aslâ söyleyemem, söylesem de inanmaz. Koca Osmanlı devletinin sadrazamı, kaybettiği metelik için ağlayan yetim bir çocuğa beş kuruş verir mi, der inanmaz ve beni yine döver.

Koca Ragıp Paşa, çocuğun zekâsına hayran kalmıştı. Onu, elinden tuttu ve annesiyle görüşmek üzere evlerine kadar gittiler. Kadına durumu anlattı ve izin verirse çocuğunu okutmak istediğini söyledi. Fakir kadıncağız, bu teklifi minnet ve memnuniyetle kabul etti o yetim çocuk Koca Ragıp Paşanın himayesinde okuyup yetişti, divan sahibi meşhur bir şair oldu.

Bu şair kimdir bilir misiniz? Meşhur şair HAŞMET...

**Ne yâr-ı garı talih, ne izzü câh yapar;
Yaparsa hane-i maksudunu Allah yapar...**

H İ K Â Y E

Cennet-mekân, Üçüncü Sultan Mustafa Han aleyh-ir'rahmeti vel-gufran, bir gün sadrazam Koca Ragıp Paşaya :

— Paşa! dedi... Senin bir Haşmet'in varmış, zeki ve akıllı bir zattır diyorlar. Şunu huzuruma getir de bir göreyim.

Sadrazam paşa, tereddüt etti :

— Padişahım, dedi. Haşmet, gerçekten akıllı ve zeki bir

kimsedir. Fakat, biraz arsızcadır. Şevketlû padişahımı rahatsız etmesinden endişe ederim.

Sultan, diretti :

— Hiç zannetmiyorum, dedi. Huzur-u şahanemizde arsızlık edecek bir kimse, medhedildiği kadar akıllı ve zeki olamaz. Sen şunu bana mutlâka getir.

Koca Ragıp paşa, hükümdarın bu emri üzerine Haşmet'i saraya götürmekten ve huzura çıkarmaktan başka çare kalmadığını anladı ve konağına dönüşünde kendisini çağırarak abdest alıp gelmesini söyledi. Haşmet, merakından çıldıracaktı.

— Allah aşkına lütfedip söyleyiniz paşa hazretleri, ne oluyor?

Paşa, mes'eleyi anlattı ve talimatı da vermeyi unutmadı :

— Padişahımız seni görmek istiyor. Seni, hünkârın huzuruna çıkaracağım. Orada, bir gevezelik, bir münasebetsizlik yaparsan hem sen rezil olursun hem de ben çok utanırım. Şimdi, Kur'an-ı azime el basıp yemin edecek ve huzur-u padişahide arsızlık ve yüzsüzlük etmeyeceğine ve zât-ı şahanelerinden hiçbir şey istemeyeceğine dair and içeceksin, tamam mı?

Haşmet, emrolunduğu gibi yemin etti ve birlikte saraya gittiler ve huzura kabul edildiler. Üçüncü Sultan Mustafa, Haşmet'in sohbetinden, şiirlerinden, nüktelerinden pek hoşlandı ve sadrazam paşaya onu sık sık huzura getirmesini irade eyledi. Huzur-u şahanedan çıkmalarına müsaade edildiği sırada Haşmet'in aklına padişahın mutâd hilâfına kendisine atıyye vermediği geldi, birden döndü ve :

— Devletlû padişahım! dedi. Zât-ı şahanelerinden bir şey sormama acaba müsaade buyurulur mu?

Padişahın muvafakati üzerine, boynunu bükerek divan durdu :

— Sadrazam paşa kulunuzun günahına girmek istemem şevketlû padişahım ama, sû-i-zan altında kalmasına da gönlüm razı olmadığından sormağa cür'et ettim, affımı niyaz ederim.

— Sadrazam paşanın neden günahına giriyor ve ona niçin sû-i-zan ediyorsun?

— Çünkü efendimiz sadrazam paşa hazretleri kulunuzu huzuru hümâyununuzda getirirken, zât-ı şahanelerinden hiçbir şey talep etmeyeceğime dair Kur'an-ı kerime el bastırarak yemin ettirdi. Kulunuz da bu yeminime sadık kalarak şevketlü hünkârımızdan bir şey talep etmedim. Birden aklıma geldi, acaba sadrazam paşa, kulunuza bir şey istemeyeceğime yemin ettirdiği gibi, zât-ı şahanelerine de bu âciz bendelerine hiçbir şey vermemeniz için yemin mi ettirdi ki, atebe-i aliyyelerine yüz sürmek bahtiyarlığına mazhar olanlar gibi ihsan ve atıyyede bulunmadınız?

Başta padişah olmak üzere huzurda bulunanlar kahkaha ile güldüler ve padişah Haşmet'e bol bol ihsan ve atıyyeler verdi.

**Mâ'rifet iltifata tâbidir,
Müşterisiz mal zâyidir...**

Makam muhabbeti ve bu aşırı muhabbetten ileri gelen ihtiras. günümüzde övlesine yaygınlaşmıştır ki, uzak doğudan pasifik kıyılarına kadar hemen her ülkede, bu korkunc ve meş'um illete müptelâ kişiler, buldukları makamlarını koruyabilmek bahasına akla ve havale gelmez cinavetler ve rezaletler plânlamakta, kanlı darbeler hazırlamakta, ihanetler ve irtikâplar birbirini kovalamaktadır. Rüşvet olavları günlük olağan işlerin başına geçmiştir. Öyle makam sahipleri duyuluyor ki, yurt savunması için alınan uçaktan, toptan, silâhtan körolası nefislerine pav çıkarmağa çalışmakta, komisyon namı altında resmen rüşvet almaktadır. Beri tarafta, açlıktan ve kıtlıktan kaditleri çıkmış minicik yavruların boy boy resimleri. gazete sütunlarının, televizyon ekranlarının süsü haline gelmiş bulunmaktadır. Yetimlerin, öksüzlerin ve dulların haklarını korumak şöyle dursun, makam sahipleri fırsat bulurlarsa bu zavallıların ırz ve iffetleri ile oynamaktan çekinmemekte, fakirin ve yoksulun gözyaşı dinmemekte, geçim sıkıntısı, pahalılık, darlık, kıtlık hergün binlerce mâ'sum genç kızı fuhşun iğrenç kucağına itmektedir.

Oysa, dünya etme - bulma dünyasıdır. O makam sevgisiyle gözleri dönmüş kişiler düşünemiyorlar ki, yarın kendi evlâtları da aynı âkibete düşer olabilirler. Makam, hiç kimseye baki değildir. İşgal ettikleri makamları, şahsî hırs ve emellerine âlet edenlerin çoğu bu dünyadan gayet kötü ve çirkin bir nam bırakarak ayrılmakla kalmamış, çoluk çocukları da babalarının günahlarını yaşadıkları sürece omuzlarında taşımışlardır :

**İyi - kötü herkes bulur âlemde elbet ettiğin,
Kendi bulmazsa ceza miras kalır evlâdına...**

Abbasi halifelerinden Mansur, birgün nedimi Rebi ile konuşurken :

— Şu ölüm denilen şey olmasaydı, dünya hayatı ne güzel, ne tatlı olurdu, dedi. Rebi, hemen cevap verdi :

— Dünyanın iyiliği ve güzelliği ölüm sayesinde.

— Bu sözünü isbat edebilir misin?

— Elbette sultanım, eğer ölüm olmasaydı hilâfet ve saltanat nöbeti size gelir miydi? diyerek onu ve bizleri uyardı.

Evet, hiç kimsenin ikbal ve devleti daimi değildir. Makam denilen emanet de hiç kimseye ebediyen mal olmaz. Bir gün, çocuklar ihtiyar, kuvvetliler kuvvetsiz oluverirler. Dünyaya gelenler mutlâka ölürlere ve pek sevdikleri makamları bir başkasına devredilir. Makam sahibi, bir süre işgal ettiği koltuğunda, Hakka ve halka hizmet ederse, makamını olmasa bile namını ebedileştirir. Hakka ve halka hizmet ise, Allah'ı bulmakla mümkündür. Rabbini bulan, kendini bulur, insan olur, insan-ı kâmil olur, yalnız ona kulluk eder, Allah adı dilinde, korkusu kalbinde, muhabbeti gönlünde, lezzeti bedeninde, nuru fiil ve hareketlerinde zuhura gelir. Bunları nefsinde cem'eden mutlu kullar, makamlarını değil, Allahu teâlâ'yı severler, makamlarına değil, Allahu teâlâ'ya sarılırlar, Allah azze ve celle de onları her türlü musibetlerden, felâketlerden, âfetlerden korur ve kurtarır. En büyük âfet şöhrettir. Hakkıyla ve lâyıkiyle kul olanlar, kendilerini tamamen silerler ve şöhret âfetinden de emin olurlar.

Makam sahiplerinin unutmamaları ve o makamda oldukları sürece her ân hatırlamaları gereken bir gerçek daha vardır : Yalnız işgal ettikleri makamları değil, o makamda kendilerine hizmetle mükellef buldukları halk da onlar için bir Allah emanetidir. Bir makam sahibi ihmali yüzünden onarılmayan bir köprüden geçerken bir keçinin ayağı kırılırsa, bunun hesabını Allahu teâlâ'ya vermek zorunda olacağını hiç unutmamalıdır. Bir keçinin ayağının hesabı sorulacağına göre, hasta bir insanın tedavisinde gösterilen ihmâl veya lâ'übaliliğin, haksızlığa uğrayanın korunmamasının, zulme mâ'ruz kalanın hakkının aranmamasının hesabını nasıl vereceğini derin derin düşünmelidir. Bayramdan bayrama bir nutuk çekmekle, milletin parasını ödediği lüks arabalara kurulup caddelerden debdebe ile geçmekle makam sahibi olunmaz. Alınan maaşta, saçı bitmedik yetim hakkı bulunduğunu bilmeli, karşılığını halka hizmetle ödemelidir. Zâlimlere destek olanlar, mahşerde onlarla birlikte ve suç ortağı olarak hesap vereceklerdir. Makam sahibi olanlar, Şeddâd'lar, Nemrud'lar ve Fira'unlar, Yezidler gibi olmağa özeneceklerine Hz. Ebu-Bekir, Ömer, Osman ve Ali (Rıdvanullahi teâlâ aleyhim ecma'ıyn) gibi davranmağa heves etmelidirler. Bu dünyanın bir de âhireti vardır, orada yaptıklarının ve ettiklerinin hesabını vermek vardır. Halka adaletle muamele edenler, orada ilâhi adaletin tecellisine şahit olacaklardır. Zulmedenler de cezayı sezâlarını bulacaklardır.

Binaenaleyh, makam sahibi olanlar Allahu teâlâ'nın rızasına, rahmet ve mağfiretine, Resûlullah sallallahu aleyhi ve selimin şefaatine, salihlerin iltifatlarına nail olurlarsa, iki cihanda aziz olurlar, daha bu âlemde gönüller sultanı, ebedî âlemde de cennet sultanı makamına erişirler, sonsuz ebedî ni'metlere, cennete, rıdvana vasıl ve mazhar-ı zat olurlar.

**Nice erler gitti bezm-i cihandan,
Bir vefa görmedi kevn-ü mekândan,
Hep gelenler göçtü bu hânümandan,
Bâki değil, bu makama güvenme!..**

Nefsin kötü ve çirkin sıfatlarından ve hastalıkların birisi de HUBBU MAL dediğimiz MAL SEVGİSİ'dir demiştik. Bu illet de, bundan önceki makam sevgisi gibi korkunç ve tehlikeli bir marazdır. Kişiyi cennet ve cemalden uzaklaştırır ve tedavi edilmezse nâra attırır. Malı sevip, o malı kendisine bahş ve ih-san buvuranı unutmak ve sevmekten büyük bir musibet olabilir mi?

Mal sahibi olmayan kişilerin nefisleri, kış uykusuna yatan Kobra yılanlarına benzer. Yaz güneşi, nasıl yılanın uyanmasına sebep olursa, mal güneşi de nefis yılanını uyandırır. Onun içindir ki, bir çok kimseler fakir iken, nefis yılanları uyuduğundan ibadet ve tâ'atle meşgul olur, kendi hallerinde halim - selim insanlar gibi görünürler. Fakat, ellerine biraz mal, biraz para ve hele hele bir de makam geçti mi, yılan gibi nefisleri hemen uyanır, ne ibadet ve tâ'at, ne şefkat ve merhamet, ne gayret ve himmet hiçbirşeyleri kalmaz. O halim - selim görünen zat, bakarsınız korkunç bir zâlim kesilivermiş, o yumuşak başlı ve alçak gönüllü, kendi halinde insan gitmiş, yerine kibirli, azametli, dediğim dedik bir ne oldum delisi gelivermiştir.

Zâlim ve fırsat düşkünü bir kimse de, emekliye ayrılınca elinde tesbihi, dilinde tevhide eksilmeyen Hak erenler hüviyetine bürünür. Oysa, kendisine herhangi bir sebeple tekrar vazife verilecek olsa, bakarsınız birdenbire elindeki tesbih kamçıya veya silâha ve dilindeki zikir küfür ve kötü söze dönüşür de, gerçek kimliği hemen meydana çıkar, yumuşak başlılıkları hiddet ve şiddete, alçak gönüllülükleri kibir ve azamete tahavvül eder.

Nefsinin aczini bilmeyen kimselerin ellerine mal ve makam geçince —Ne'ûzü billâh— kulluklarını dahi unuturlar, Allahı teâlâ'ya âsi ve hasım, kullarına amansız bir hışım haline geliverirler.

Düşünmez ve akıl edemezler ki, kendilerini Allahu teâlâ'nın gazabından ve azabından ne çok güvendikleri makamları, ne de mal ve paraları kurtaramayacaktır. Bu zavallı bahtsızlar, makamları ile öğünür, mal ve paraları ile böbürlenirler. Fakirleri görürler ama, evvelce kendilerinin de fakir olduklarını, ölenle-

ri görürler ama bir gün kendilerinin de öleceklerini hesap etmezler, ibret almazlar. Bir gün, o pek güvendikleri makamlarının ellerinden çıkacağını, övünüp böbürlendikleri mallarının ve paralarının sevmediklerine kalacağını düşünemez, akıl edemezler. Zira, bunlar bakarlar ama görmezler, işitirler ama duymazlar, duysalar da anlayamazlar. Çünkü, makamları ve malları, hak ile aralarında perde olmuştur. Daha açık bir deyimle, bunları makamları ve malları, Haktan ve hakikatten uzaklaştırmıştır. Onların bildikleri ve güvendikleri bir şey vardır :

— Bu makam, benimdir, bu mal ve para benimdir. Bu beden ve ruh benimdir, derler ve aslında hiçbirisinin kendilerinin olmadığını, hepsinin eğreti ve elden çıkıcı olduğunu düşünemezler.

Evet, o gafiller düşünemezler ki, mal Allah'ındır, şan Allah'ındır, ruh ve beden Allah'ındır ve herşey Allah'ındır. Düşmeyen ve kalkmayan yalnız Allahu teâlâ'dır. Birgün, zenginler fakir ve fakirler zengin olabilirler. Sağlıklı olanlar hasta, ve hastalar sıhhatlerine kavuşabilirler. (Benim) diyenler yerlerde sürünebilir. Mal ve para, hangi zenginin canını kurtarabilmiş, hangisini bu dünya denilen mihnet evinde beş dakika fazla yaşatabilmiştir? Makam sahibi olduğunu zanneden ve kaftan kafa hükmeden nice hükümdarlar cellât elinde can vermişlerdir. Kuştüyü yataklarda, ipek çarşafalarda yatarken belleri ağrıyan, muhallebi yerken dişleri kırılan nazlılar ve nâzeninler birgün taş üzerinde kıvrılıp yatabilirler, başkalarının artığı kuru ekmeği boğazları yırtıla yırtıla yutabilirler, gözyaşlarını ağı gibi aşlarına katabilirler. Hem de bunlar, makamları ve malları ellerinde iken dahi başlarına gelebilir. Gören gözleri görmez, duyan kulakları işitmez, yürüyen ayakları yürümez, tutan elleri tutmaz olabilir. Bülbül gibi şakıyan dilleri tutulur ve kendileri loş ve karanlık bir hücrede unutulur. Füzelerle gökyüzüne çıkmayı tasarlayan akıllar kafa taslarından alınır da sahipleri akıl hastahanesine kapatılır. Malına ve parasına başkaları sahip olur, hattâ kendisinin olduğunu sandığı malı ve parası, bir cinayetle hayatının son bulmasına yol açabilir.

Etrafınıza dikkat ve ibretle bakınız aziz mü'minler :

Fakir iken müslüman olan çok kişiler, biraz zenginleyince, ellerine biraz mal ve para geçince kâfir oluvermişlerdir. Yoksulken sofı görünen çok kişi, eline birazcık ni'met geçince âsi ve sefih oluvermiştir. Fakir iken elleri öpülenlerin, zenginleşince yüzlerine tükürülmüştür.

Halbuki, fakirin belki dünyası haraptır ama, âhireti mâ'murdur. Böyle olmasına rağmen, zenginleşince hak ve hakikati unutanların belki dünyaları mâ'mur olur ama, âhiretleri harap ve perişandır. Onun için kendilerine akıl ni'meti bahş ve ihsan buyurulan kişiler, Hakkın tevfiğiyle bütün bunları düşünürler ve ellerine biraz mal ve para geçince azmazlar. hak yolumdan sapılarak kendi kuyularını kendileri kazmazlar, kendilerine o mal ve parayı eğreti olarak veren Allahu teâlâ'yı aslâ unutmazlar, ona şükürlerini artırır, ibadet ve tâ'atlerini ve kulluk görevlerini çoğaltırlar. Böyle olunca, Allahu azim-üş-şân da, kendilerine bahş ve ihsan buyurduğu ni'metlerini artırır, o mal ve parayı hayır yollarına harcattırır ve böyle yapanlara hak ve hakikati düşünecek bir kafa, görecek bir göz, Hak kelâmı işitecek bir kulak ihsan buyurur. Özünü, sözünü, gözünü zât-ı Kibriyâsından ayırmaz. Onu fakir ve muhtaç kullarını koruyup kollayan bir mu'temed, bir vekilharç makamına yükseltir, kullukta kaim, ibadet ve tâ'atte daim olanlardan yani kul iken sultan ve makbul-ü Rahman olanlardan eyler.

Zira, zenginler Allahu teâlâ'nın mu'temedi, vekilharçları ve fakirler de İYÂLULLAH'tır. Nasıl ki, herhangi bir devlet daire-sinde âmir-i itâ olan zat, mu'temed tayin edilen kimseye bazı masraflar yapması için bir miktar avans verdirir ve onu emrettiği yerlere sarfettirirse, zenginler de böylece Allahu teâlâ ve tekaddes hazretlerinin mu'temedleridir, ellerindeki para Hakkın kendilerine bu maksatla sarfedilmek üzere ihsan buyurduğu bir avanstan başka bir şey değildir. O mu'temed, aldığı paranın hesabını âmir-i itâ olan zata verdiği gibi, zengin de malının ve parasının hesabını mahşerde Allahu sübhanehu ve teâlâ'ya verecektir.

Görevini kötüye kullanmayan ve kendisine emanet edilen avansı yerli yerinde kullanan mû'temed, memuriyetinde nasıl terfi eder ve yükselirse, bu zenginler de öylece üstün derecelere terfi ettirilir, âlemlerin rabbi ile buluşur, onunla sevişir, onunla sohbet ve ülfet ederler.

Bir çoklarının zannettikleri gibi, zenginlik Allahu teâlâ'ya kavuşmağa mâni değildir. Bil'akis, Allahu teâlâ'nın emrine ve rızasına uygun yollarda kullanılan bir zenginlik, sahibinin nefisini bilmesi ve mutma'inneye ermesi sayesinde, Hakla buluşmağa ve sevişmeğe vesile bile olur. Yeter ki, kul Allahu teâlâ'nın hududunu gözet sin, ona hürmet ve riayet etsin ve : (Mal benim, makam benim!) sevdasına düşmesin, kendisine o zenginliği bahş ve ihsan buyuran asıl Gani'yi unutmasın ve onu gücendirmesin. Benlik iddiasına yeltenenlerin malları ve makamları elbette kendileri için fitne olur ve o mal ve makam Rabbiyle arasına bir perde haline gelir.

Mal ve para, şükreden zengin için hakka vasıl olmağa yararlı en güzel bir vasıta dır.

Mal ve para, münkirlerin ve kâfirlerin ellerinde ise ne büyük bir musibet ve felâket ne azim bir belâdır.

H İ K Â Y E

H z. Musa aleyhisselâm, Tûr'a giderken karşısına gayet fakir bir adam çıktı ve :

— Ya Nebiyallah! dedi. Allahu teâlâ'ya arz eyle bana dünya malından bir şeyler ihsan buyursun. Şu halimi görüyorsun, kışın soğuktan ve yazın sıca ktan harap ve perişanım. Kendimi koruyacak, barınacak hiçbir şeyim yok. Bana ihsanda bulunmakla, hazinesinden mi eksilir?

H z. Musa aleyhisselâm Tûr'a vardı. Gizli veya açık herşeyi hakkıyla bilen Allahu zül-celâl vel-kemal şöyle buyurdu :

— Yâ Musa! Bizden mal isteyen o kulumuza söyle, haline şükretsin. Zira, fakirlik kendisi için zenginlikten daha hayırlıdır.

Hız. Musa aleyhisselâm, dönüşünde emr-i celil-i ilâhiyyi o kula tebliğ eyledi. Fakat, o gafil bu habere sevinecek ve haline şükredip fakirliğine sabredecek yerde, kıt ve kısır aklıyla itira-za yeltendi :

— Verseydi, mülkünden bir şey mi eksilirdi? dedi. Beni yarattığına göre böyle süründürmekten zevk mi alıyor?

O ânda, hitab-ı izzet şeref-sadir oldu :

— Yâ Musa! O kuluma söyle, kendisine dünya malı vereceğim. Kendisini gazabımdan ve bize âsi olmaktan korusun...

Gerçekten, o kimse kısa bir zaman içinde birdenbire zenginleşti, zenginleştiççe evvelce çektiği sıkıntıları unuttu ve zâlim bir kimse oluverdi. Yukarıda da belirttiğimiz gibi, mal güneşi nefis yılanını canlandırmış ve hatta kudurtmuştu. Fakirliğinden ne kadar âciz ve miskin ise, zenginliğinde de o derece âsi ve hain oldu.

Birgün, Hız. Musa aleyhisselâm darağacında birisinin sallandığını gördü ve kendisini derhal tanıdı. İdam edilen kişi, Allahu teâlâ'dan zenginlik isteyen adamdı. Neden bu hale düştüğünü sordu :

— Yâ Nebiyallah! dediler. Bu adam, evvelce çok fakir ve âciz bir kimse idi. Sonra, birdenbire li-hikmetin zenginleşti. Fakat bu zenginlik ona hiç yaramadı, azıttıkça azıttı. Yapmadığı rezalet, işlemediği denaat kalmadı. Öyle bir zâlim oldu ki, nihayet cezasını buldu ve darağacında can verdi.

**Zâlimin zulmü ziyandır canına,
Zulmünün cezası kalmaz yanına...**

Evet, Salibe âleme ibret oldu ama, Salibe gibi olanlar bu ve benzeri olaylardan ibret alamadıklarından, bir çok bahtsız kimseler azgınlıklarının ve taşkınlıklarının belâsı ile yine âleme ibret oldular.

Hakka âsi olanların bu âkibetlerinden gerçekten ibret almak gerekir. Yoksa, ibret almayanlar başkalarına ibret olmağa mahkûmdurlar. Allahu teâlâ'nın bahş ve ihsan buyurduğu

ni'metlere şükretmeyenler, üstelik Hakkın emirlerine karşı çıkarak küfran-ı ni'met edenler, birgün aynı âkibete düşmekten kurtulamazlar.

H İ K Â Y E

Evvel zaman içinde bir karı koca vardı. Kendi hallerinde, âbit ve zâhit kişilerdi. Hakkın verdiği kanaat ve daima şükrederler, fakirliklerine sabreder ve her nefeste hamd-ü senâ eylerlerdi.

Bir gün, kapıları çalındı ve açtıklarında Allahu sübhanehu ve teâlâ'nın kendilerine gönderdiği nebiyi zişân, Hakkın emrini onlara tebliğ etti :

— Allahu azim-üş-şân sizlere selâm ediyor ve soruyor. Murad-ı ilâhisi size zenginlik ihsan buyurmaktır. Ancak, sizleri muhayyer bıraktı. Kırk yaşına kadar zengin olup sonra fakirliği mi, yoksa kırk yaşınıza kadar fakir yaşayıp sonra zengin olmayı mı dilersiniz?

Karı koca aralarında istişare ettiler. Erkek, ihtiyarlıkta fakirliğe tahammül etmenin zor olacağını, onun için kırk yaşından sonra zenginlik dilemelerini önerdi. Kadın ise tamamiyle aksi kanaatte idi. Kırk yaşından sonra gelecek zenginliğin hiçbir işlerine yaramayacağını, fırsat elde iken diledikleri gibi yaşayacaklarını, kırk yaşından sonra tekrar fakir düşseler bile Allahu teâlâ'nın rızıklarını elbette kesmeyeceğini, Rezzâk-ı âlem olduğunu savundu.

Uzun uzun görüşüp anlaştıktan sonra, gençliklerinde zenginlik istediklerini ve kırk yaşından sonra fakirliğe razı olduklarını bildirdiler ve sebeplere sebep halk ve icad buyuran Hâlık-ı zişâna bu yolda niyazda bulundular.

Dedikleri ve diledikleri gibi de oldu. Allahu sübhanehu ve teâlâ, gaip hazinelerinden kendilerine öylesine bir zenginlik bahş ve ihsan buyurdu ki, tam mâ'nasıyla refaha ve huzura kavuştular. Fakat, kendilerine bu zenginliği ihsan buyuran Allahu teâlâ'yı aslâ unutmadılar, servetleri arttıkça şükürlerini, rahatları yerine geldikçe ibadet ve tâ'atlerini artırdılar, her ne-

feste Rabbil-âlemiyne hamdü senâda bulundular, böyle olunca da servetleri ve ni'metleri arttıkça arttı. Zenginlik, kendilerine kulluklarını unutturmadı, refah ve saadet onlara zikirlerini ve şükürlerini ihmal ettirmedi. Açları ve muhtaçları doyuruyorlar, yoksulları giydiriyorlar, kimsesiz ve garipleri barındırıyorlar, ibadet ve tâ'atten de fariğ olmuyorlardı.

Yaşları kırkı aşığı halde zenginlikleri devam ediyor, ni'metleri eksilmiyordu. Birgün, yine kapıları çalındı ve açtıklarında kendilerine hakkın bu sonsuz ni'met ve servetini tebliğ eden nebiyyi zişânı gördüler :

— Allahu teâlâ'nın selâmlarını ve rızasını tebliğe geldim, buyurdu. Onlara, bahş ve ihsan buyurduğum ni'met ve servetin süresi dolduğu halde, vaktiyle niyaz ettikleri gibi geri alınmamasının sebebini merak etmesinler. Biz, azim-üş-şân vâ'dimizden dönmeyiz. Kırk yaşından sonra ni'metimi geri alacaktım. Fakat, şükredenlerin ni'metlerini artıracığımı da vâ'detmiş bulunduğumdan geri alamadım. Onlar ise hem şükrediyorlar hem de verdiğimiz ni'metten başkalarına nasip ayırıyorlar, rızayı ilâhimize uygun şekilde infakta bulunuyorlar. Onların bu şükür ve fikirlerine karşı kendilerini mahrum etmek elbet şânımıza lâyük değildir.

**Bulan bulur, Hakkı kulluk yolundan;
Hüdâ kalb-i selim ister kulundan...**

Muhterem ihvan-ı din-i mübiyn :

Allahu teâlâ ve tekaddes hazretleri vâ'dedince, vâ'dinden aslâ dönmez. Bahş ve ihsan buyurduğu ni'metlere şükredenlerin ni'metlerini artırır. Küfran-ı ni'met edenler ise, bu inkârlarının cezasını hem dünyada, hem de ukbâda çekerler.

Bundan önceki derslerimizden birisinde de açıklamıştık. Rabbimizin bizlere bahş ve ihsan buyurduğu ni'metlerin en yücesi Resûl-ü ekrem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizdir. En büyük Nİ'METULLAH Rahmeten-lil-âlemiyne olan Habib-i edib-i Kibriyâ'dır.

Bunu böylece bilip belledikten sonra, şu öğüdümü de sakın unutma! Allahu azim-üş-şân, düstur-u mükerremimiz olan Kur'an-ı azim-ül-bürhanında şükreden zenginle, sabreden fakiri aynı şekilde, aynı derecede zikretmekte ve her ikisini de aynı üslûp ile medh-ü senâ eylemektedir. Buna misal olarak, biz âciz ve gafil kullarına Hz. Süleyman ile Hz. Eyyub aleyhimüsse-lâmı göstermiştir. Bilindiği gibi Hz. Süleyman aleyhisselâm, insanlara, cin ve şeytanlara ve rüzgârlara hükmetmiş, nübüvvet ile emareti yani peygamberlik ile devlet başkanlığı makamlarını nefsinde cem'eylemişti. Kuşların lisanlarına vâkıf ve rüzgâra dilediği gibi hükmederdi. Üç aylık yolu, öğle ile ikindi arası seccadesiyle kat'eder ve bütün yaratılmışların dillerinden anlardı. Onun için, Kur'an-ı kerimde şöyle buyurulmuştur:

وَوَهَبْنَا لِدَاوُدَ سُلَيْمَانَ نِعْمَ الْعِبَادَةَ إِنَّهُ آوَابٌ

Ve vehebna li-Dâvude Süleymân nî'm-el-abdü innehû evvâb...

Sâd : 30

(Biz, Davud'a Süleyman'ı bahşettik. O, ne güzel kuldu, her halinde Allahu teâlâ'ya tevbe ve rücû ederdi.)

Buna mukabil, Eyyub aleyhisselâm gerek fakirlik ve gerekse malıyla, canıyla ve evlâdıyla mâ'ruz kaldığı musibetlere en güzel bir sabırla tahammül ederdi. Onun içinde aynı sûre-i celi-lede şöyle buyurulmuştur :

إِنَّا وَجَدْنَاهُ صَابِرًا نِعْمَ الْعِبَادَةَ إِنَّهُ آوَابٌ

Innâ vecednâhü sâbiren nî'm-el-abdü innehû evvâb...

Sâd : 44

(Biz, Eyyub'u cidden nefsine, ehline ve malına erişen musibetlere sabreder bulduk. O ne güzel kuldu, daima Allahu teâlâ'ya tövbe ve rücû ederdi.)

Görülüyor ki, Allah azze ve celle Süleyman peygamber aleyhisselâmı mazhar olduğu ni'metlere şükreden, ona tövbe

ederek sığınan bir kul olarak tarif buyurduğu gibi, Eyyub aleyhisselâmı da bütün musibetlere rağmen sabreden bir kul olarak tavsif buyurmakta ve her ikisi hakkında da (O, NE GÜZEL NE İYİ KULDU...) tâbirini kullanmaktadır.

Eskilerin, ağniyâyı şâkiriyn (Şükreden zenginler) dedikleri kullar ile fukarayı sâbiriyn (Sabreden fakirler) dedikleri kulların bu suretle müsavi tutulmaları, ni'metlere şükredenlerle, musibetlere sabredenlerin Allahu teâlâ katında eşit olduklarını bu âyet-i kerimelerle isbat etmek mümkündür. Zira, fukarayı sâbiriyn zengin olunca ağniyâyı şâkiriyn'den ve ağniyây-ı şâkiriyn de fakir düşünce fukarây-ı sabiriynden olurlar. Eğer, Süleyman aleyhisselâma, o mülk ve saltanat yerine, Eyyub aleyhisselâma verilen musibetler verilseydi, elbette o da sabredenlerden olacaktı. Netekim, Eyyub peygamber aleyhisselâma da o musibetler yerine, Süleyman aleyhisselâma bahş ve ihsan buyurulan mülk ve saltanat verilseydi, elbette o da şükredenlerden olacaktı. Bu sebeple her iki Nebiyyi zişân haklarında da (**Nİ' MEL-ABDÜ ENNEHÛ EVVÂB = O, ne güzel ne iyi kuldu. Her halinde Allahu teâlâ'ya tevbe ve rücû ederd...**) âyet-i kerimesi nâzil olmuş ve her ikisi de medh-ü senâ edilmişlerdir.

Onun için, bu âyet-i kerimenin sırrına dayanarak tanınmış bazı âlimler : (Şükreden zengin ile, sabreden fakirin dereceleri aynıdır.) demişlerdir. İlimleriyle âmil olan bazı Evliyâyı âri-fiyn de : (Bize taraf-ı ilâhiden zenginlik ve refah verildiği zaman bu ni'mete şükretmemiz, isabet edecek belâ ve musibetlere sabrederek erişeceğimiz dereceden daha sevgilidir.) buyurarak, Cenab-ı hakkın celâlinden kaçmayı ve cemaline sığınmayı evlâ bulmuşlardır.

Gerçekten, belâ ve musibetleri ni'metlere tercih etmek, her babayığitin kârı değildir. Zira, musibetlere sabredebilmek ne kadar zor ise, ni'metlere şükredebilmek de o derece zordur. Bazı kimseler için fakirlik ve bazıları için de zenginlik hayırlıdır. Hakkında zenginlik hayırlı olan fakir düşerse, o fakirlik kendisi için bir belâ ve musibet olur. Hakkında fakirlik hayırlı

olan da zenginleşirse, bu zenginlik de o kimse için belâ ve musibet olabilir.

Fakir veya zengin, hiç kimse kendisi için fakirliğin mi, yoksa zenginliğin mi hayırlı olacağını bilemeyeceğinden, her halinde Allahu teâlâ ve tekaddes hazretlerine sığınıp teslim olmalı, Rabbinin bahş ve ihsan buyurduklarından razı kalmalı ve Hakkın rızasını beklemelidir.

Fakir olanın fakirliğe razı olmaması ve fakirlik istememesi ne kadar büyük bir hata ise, zengin olanın da zenginliğinden razı olmaması ve zenginlik istememesi o kadar büyük bir hatadır. Kula varlıkta ve darlıkta, yoklukta ve çoklukta Rabbinden razı olması ve içinde bulunduğu durumdan ve şartlardan sızlanmaması gerektir. Bu, yalnız kulluk icabı değil, insanlık şî'arıdır.

Şeyh Ebül-Abbas-el-Mersî (Allah ondan razı olsun) şükreden zengini, sabreden fakire tercih ederdi. Zira, şükreden zengin Allahu teâlâ'ya karşı kulluk görevini şükriyle ifade ve izhar etmektedir. Oysa, sabreden fakirin elinde fırsat olmadığından henüz ne yapacağı belli değildir. Sabreden fakirlerden gibi görünen bir çokları, ellerine küçük bir fırsat geçince, bir çok zâlimlere taş çıkartmıştır ki, bunun günlük hayatımızda da çeşitli örnekleri gözlerimizin önündedir. İşte, Hazret-i şeyh bu ictihadıyla bunu açıklamak istemektedir.

Tırmezi-il-hakim, ni'mete şükür cennet ehlinin sıfatıdır. Fakirliğe sabretmek ise böyle değildir. Zira, fakirliğe sabretmek, ateşe tahammül etmek gibidir. Ni'mete şükür cümlesinden olarak, cami-i şerifler, mektepler, medreseler, çeşmeler, sebiller, köprüler yapılır, açlar doyurulur, susuzlar kandırılır, çıplaklar giydirilir, ordular silâhlarla donatılır, din ve mukaddesat düşmanları ile savaşılar ve bütün bunlar şükreden zenginlerin şükürleri ile gerçekleşir. Onların yaptırdıkları cami-i şeriflerde sabreden fakirler namaz kılarlar, inşa ettikleri mektep ve medreselerde okur ve karınlarını doyururlar, şükreden zenginlerin kurdukları aşhanelerde sabreden fakirler yemek yerler. Şükreden zenginlerin yaptırdıkları çeşmelerden, sabreden fakirler su

içerler, inşa ettikleri köprülerden geçerler, onun satın aldığı silâhlarla savaşırlar, onların yaptırdıkları hastahanelerde tedavi olurlar, onların satın aldıkları ilâçlarla şifaya kavuşurlar.

Acaba, bütün bu ni'metlere nail olan sabırlı fakirlere böyle bir zenginlik verilse, şükreden zenginlerin yaptıklarını yapabilirler mi? Bunu, Allahu teâlâ'dan gayri hiç kimse bilemez...

Malik olduğun mal ve servet, helâl ise hesabı var, haram ise azabı var dersek, bu hakikaten böyledir. Fakat, haramdan kazanılanın helâle sarfedildiği pek görülüp işitilmemiştir. Buna mukabil, hayra sarfolunan para mutlâka helâl maldır. Öyle bir kimse düşününüz ki, elinde bulunan helâl mala, bilerek veya bilmeyerek, isteyerek veya istemeyerek bir miktar haram karışmıştır. O kimsenin, hayır işlerine sarfettiği para, haram-helâl karışık servetinin mutlâka helâl olan bölümündendir. Zira, haramdan kazanılan mal ve para hayra aslâ sarfolunmaz, hayra sarfolunan muhakkak helâl mal ve paradır. Haram malı ve parası olan bir kimse de, bu malını ve parasını hayra sarfedemez, o parayı ancak ve yalnız isyana ve sefahat yollarına harcar veya harcayamamışsa biriktirir biriktirir ve başkalarına bırakır gider. Sorulsa, kimin için biriktirdiğini de bilemez ve söyleyemez. Böylesine sefahat ve mâ'siyet yollarına para harcayanlarla, başkaları için biriktirenler, toplayıp toplayıp hak yoluna bir türlü sarfedemedikleri haram mallarını beraberlerinde cehenneme götürürler ve onları zebaniler kızgın ateşte kızdırarak alınlarına, yanlarına, bellerine yapıştırarak azabı tadarlar. Ölümlelerinden sonra kimin için biriktirdiklerini bilmedikleri mallarına ve paralarına kendileri vâris olurlar. Atalarımız : (KİM KAZANA, KİM YİYE? KEL KAZANA, KÖR YİYE) demişlerdir.

Kazanılan mal veya para helâl ise, hesabı var demiştik. Ancak, helâl mal ve para hayır işlerine sarfedildiğinden, Allahu teâlâ o hayır sahibi kulunu korkutmadan, incitmeden, lûtûf ve iltifatıyla hesaba çeker. Böyle bir hesap ne kadar uzun sürerse sürsün, kulun Rabbi ile ve Rabbinden iltifat görerek hesaplaşması, Rabbinin sevenler için en büyük bir iltifat değil midir?

Haramdan kazanılarak harama sarfedilen mal veya paranın sahiplerinin ise, Rabbinden azar işitmeleri ve Rabbini kendilerinden razı bulmamaları ve gazabıyla karşılaşmaları cehennem ateşinden ayrı bir azap değil midir? Bu, azap üzerine azaptır ki, sonu cehennem ateşine sevkolunmaktır. Şükreden zenginler de, hesapta nail olacakları iltifat-ı ilâhiyeden başka cennette de ayrıca taltif olunacaklarından elbette memnun ve mesrur kalırlar ve hatta bu hesabın bitmemesi için niyazda bulunurlar.

Sözün kıyası, kazanılan mal veya paranın helâl veya haram olduğu, sarfolunan yerlerden bilinir ve anlaşılır.

H İ K Â Y E

Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin: (İstanbul'u fetheden kumandan, ne güzel bir kumandandır.) iltifatına mazhar olan Cennet-mekân Fatih Sultan Mehmed Han (Aleyh-ir-rahmeti vel-gufrân) bir gün, bu belde-i tayyibenin mâ'nevî fâtihi olan aziz mürşitleri Şeyh Akşemseddin (Kuddise sırruh) hazretleri ile yemek yiyorlardı. Padişah, bir ara mürşidine lâtife yapmak istedi ve :

— Efendi! dedi. Yediğimiz bu pilâv devlet parasıyla yapılmıştır. İçinde, saçı bitmedik yetim ve gözü yaşlı dul hakkı vardır. Bakıyorum, helâl mi haram mı aldırış etmeden, siz de benim gibi kaşıklyorsunuz...

Şeyh Akşemseddin, gülümseyerek cevap verdi :

— Müsterih ol padişahım, biz onun helâl tarafından yiyoruz.

Padişah, şeyhin dalgınlığından istifade ederek pilâv lengelerini çevirdi, kendi önüne isabet eden kısım şeyhe ve şeyhin önüne isabet eden kısım da kendi önüne gelmiş oldu. Sonra, büyük bir iştiha ile pilâvı kaşıklamağa devam eden şeyhe :

— Biraz önce sorduğum zaman, helâl tarafından yediğimizi söylemişsiniz. Oysa, siz farkında olmadan lengeri çevirdim

ve haram tarafı sizin önünüze, helâl tarafı da bize gelmiş oldu, deyince şeyh ellerini kaldırdı :

— El-hamdü lillâh, dedi. Bizim önümüzde helâl ve sizin önünüzde haram kalmamıştı. Lengeri çevirmekle, herkes yine kendi payına kavuşmuş oldu.

Takdir buyurulacağı veçhile, bu kıssa bir lâtifeden ibaret-tir. Fakat, muhakkaktır ki Allahu teâlâ dilerse helâl ile haram karışık bile olsa, helâli haramdan ayırmağa kadir ve muktedirdir.

Binaenaleyh, malından ve parandan hayır işlerine sarfedebiliyorsan, o malın ve paranın helâl olduğuna şüphe etme!.. Hayır işlerine sarfedilemeyen veya sefahat ve mâ'siyet yollarında harcanan yahut zekât ve sadakası verilmeyen ve hayır işlerine harcanamayarak kasada ve küpte biriktirilen mal ve para da mutlâka haramdır, bunu da böylece bil ve unutma!..

Kula, her hal ve kârda şükretmek gerekir. Şükür, ni'metin artmasına sebeptir.

Bazı ârifler ve bilhassa Letâ'if-i Minen sahibi derler ki :

Hakikatte, iyman ve islâmları sebebiyle sabreden fakirlerle şükreden zenginler, aynı derecede ve müsavidirler. Zira, sabreden fakir, aynı zamanda şükreden zenginlerdendir. Şükreden zenginler de, sabreden fakirlerdendir.

Zira, sabreden fakirler niyyet-i hâlisâ ile şükreden zenginlerin derecelerine nail olur. Şükreden zenginler de, fakr-ü zarurete ve musibete düşar olsa, sabreden fakirler gibi sabrede- rek aynı dereceye vasil olurlar.

Asıl hüner, dereceleri geçmek ve o derecelerin sahibine vasil olmaktır. Çünkü, zenginlik ancak islâm, iyman ve kanaat ile, Allahu teâlâ iledir. İslâmın kalbi, iyman ve kanaat sahibi olur, Allahu teâlâ ile zenginleşir. Böyle olunca da, o kalbin sahibinin elinde bir tek kuruş bulunmasa dahi şükreden zenginlerden sayılır.

Zenginlik, mal ile değil, kanaat iledir. Ehl-i hakikat, elde bulunan mala itibar etmezler. Eldeki mala itibar edenler, hak ve hakikatleri göremeyen gafillerdir. Öyle bir el düşününüz ki, dünya hazinelerine girip çıkmaktadır. Fakat o elin sahibi islâm-

dan habersiz, iymansız, kanaatsiz ve hele Allah'sız ise, inanın ki o kişi dünyanın en fakir, en bahtsız mahlûkudur. Buna mukabil, kalp iman ve islâm ile, kanaatle, Allah ile zengin olur ama, el fakirdir, mala, mülke ve paraya sahip değildir. Siz, buna fakirdir diyebilir misiniz? Bazan da, el paraya, mala, mülke sahip olduğu gibi, kalp de iman ve islâm ile, kanaat ile, Allah sevgisiyle dopdoludur, Allah ile zengindir. İşte, bu zatın dışı infak ve islâm ve içi iman, muhabbet, cömertlik ile zengindir. Zenginlik, aslında kanattır.

H İ K Â Y E

İbrahim Edhem (Kuddise sırruh) hazretlerine, dervişlerinden birisi yüz dirhem altın verdi. Hazret, bunları kabul edemeyeceğini söyleyince :

— Yâ Şeyh! dedi. Bunları lütfen kabul buyurunuz. Ben zengin bir kimseyim. Elli bin altuna varan büyük bir servetim vardır. Ayrıca bir çok gayr-i menkulüm, atım arabam, bağım bahçem vardır.

İbrahim Edhem hazretleri, gülümseyerek sordu :

— Sahip olduğun söylediğin elli bin altunun, elli bir bin olmasını ister misin?

Derviş, düşünmeden cevap verdi :

— Helâlınden olursa elbette isterim şeyhim, dedi. Servetinin fazlaşmasını kim istemez?

Hazret-i şeyh, başını salladı :

— Sen daha zengin olamamışsın evlâdım, dedi. Senin gibi bir fakirin parasına el süremem.

Böylece, hem o dervişe ve hem de bizlere gerçek zenginliğin paranın çokluğunda değil, kanaatte olduğunu isbat ve bizleri de böylece irşâd eyledi...

H İ K Â Y E

Yine, İbrahim Edhem (Kuddise sırruh) hazretleri, padişahlığı sırasında tebdili kıyafet edip gezerken, dükkânı olmadı-

ğından sokak kenarlarında müşterilerini traş eden bir berbere rastlarlar ve ona traş olurlar. Şimdi, kıssayı onun mübarek ağzından dinleyelim :

(Traşı bitirdikten sonra, berbere bir kese dolusu altun verdim. Keseyi aldı ve üzerine âletlerini dizdiği yere koydu ve onunla hiç ilgilenmedi. Kendisiyle konuşmaya başladım. Maksadım, halkın dertlerini yine halktan birisinin ağzından dinlemektir. Tam bu sırada bir fakir geldi ve berberden Allah rızası için bir sadaka istedi. Berber, hiç düşünmeden kendisine verdiğim bir kese altunu o fakire verdi. Dayanamayarak sordum:

— O kesenin içinde ne kadar para olduğunu biliyor musun?

— Bilmez olur muyum? dedi. Altunla dolu idi. Benden sadaka isteyen fakir ise, gördüğümüz gibi çok yaşlı, hastalıklı, çalışıp kazanamayacak kadar güçsüz bir insandı. Benim ise, iyi kötü bir san'atım ve geçim vasıtam var. Nasıl olsa, çalışır çoluk çocuğumun nafakasını temin ederim.)

İbrahim Edhem hazretleri ilâve buyuruyorlar ki :

— Ben, hayatımda bir çok kanaat sahibi ve cömert kimseye rastladım. Fakat, o berberden daha kanaatkârını ve cömertini henüz göremedim..

**Vech-i yâre dûş olan âlemde seyran istemez,
Canını cânana teslim eyleyen can istemez,
Bu cihanın fâniliğın fehm-ü idrak eyleyen,
Hane-i kalbinde Hak'tan gayrı mihmân istemez...**

Ey ehl-i iyman!..

Bu açıklamalarımızdan da anlaşılacağı gibi, islâmda mal sahibi olmak, yerilecek ve kınanacak bir şey değildir. Fakat, bunun bazı şartları vardır. Herşeyden önce, o malın helâlinden kazanılması lâzımdır. Sonra, yine o malın Allahu teâlâ'nın emrettiği yolda, güzel, iyi ve hayırlı işlerde harcanması lâzımdır. En önemlisi de, elde bulunan mala değil, o malı bahş ve ihsan buyuran Allahu teâlâ'ya, Resûl-ü müctebâya muhabbet etmek,

o malın kula Rabbinden bir atıyye, bir emanet olduğuna inanmak ve ona gönül bağlamamaktır. Daha önce de belirttiğimiz gibi, kulun eli kârda ve gönlü yârda olmalı, kendisini yoktan var eden, besleyip türlü ni'metler ile büyüten, sağlık ve âfiyet bahşeden ve fazl-ü keremiyle mal ve servet ihsan eden Rabbine kulluk görevini tam ve eksiksiz olarak yerine getirmeğe çalışmalı, Allahu teâlâ'nın bu lûtuf ve inayetine lâayık olabilmek ve onun rızasını kazanabilmek için mümkün olan gayret ve himmeti esirgememelidir.

Böyle yapılmaz ve Allahu teâlâ'nın muhabbetiyle dolması gereken kalbe dünya malı muhabbeti yığılırsa, o mal ve servet kişi için büyük bir musibet ve felâket olur. Yârin yeri kalp ve malın yeri ise yalnız ellerdir. Hatta, bir vesile ile söylediğimiz gibi, para tuttuktan sonra akıllı olan ellerini hemen yıkamalıdır. Eğer, kulun kalbi yârda yani Rabbinde olursa, varda ve dar-da o da seninle olur. O seninle olunca da, kalp ve kalıp mülküne yalnız onu melik yaparsın, o seninle ve sen de onunla olursunuz. Can ile cânan bir bedende buluşurlar.

Akıllı insan, herşeyi yerli yerinde kullanmasını bilendir. Mekânı el olması gereken bir şeyi, mekânı kalp olan şeyin yerine koyanların rahatları, huzurları kaçır, ruhan tedirgin olurlar, hiçbir şeyden zevk alamazlar, kalplerine doldurdukları mal ve onun sevgisi ruhlarına ve bedenlerine ağır bir baskı olur. Nazargâh-ı ilâhî olan kalbini temiz tutmağa çalışmalı ve o kutsal makamı kimseye kaptırmamalıdır. Kalpsiz bir insanın yaşaması mümkün olamayacağı gibi, kalbini mal sevgisiyle doldurmuş ve bu sebeple Allah ve Resûlullah sevgisine yer bırakmamış ve netice itibariyle iymandan ve ebedî saadetten de mahrum kalmış olur. İnsan, bir çok zorluklarla karşılaşmak ve sayısız sıkıntılara mâ'ruz kalmak bahasına dahi olsa, elsiz yaşayabilir ama, kalpsiz yaşayamaz. İçinde, Allah ve Resûlüne muhabbetin, iman feyiz ve bereketinin, islâm saadet ve selâmetinin bulunmadığı bir kalbe, elbette kalp denilemez. Böylesine bir uzva kalp denilemeyeceği için de, o kalbin sahibine yaşıyor denilemez. İnsan parasız, pulsuz, çulsuz yaşayabilir ama, inanç-

sız, iymansız, dinsiz ve Allah'sız aslâ yaşayamaz. Allah ve Re-sûlüne iman ve muhabbet, insan için hava kadar, su kadar önemlidir. Zira, havasız ve susuz hayatın sürdürülmesi mümkün değildir. Mal ve para ise, helâ gibidir. İhtiyaç def'olunca hemen terkedilir. Elinizle tuttuğunuz malın ve paranın kirini, su ile yıkar ve temizleyebilirsiniz ama, onu kalbinize doldurarak o kutsal yeri kirletirseniz, orasını temizlemeğe atlantik dahi yetmez.

Bütün bunlar gözönünde bulundurularak, yıkanıp temizlenmesi kolay ve mümkün olan bir yerden, yıkanıp temizlenmesi hemen hemen mümkün olmayan bir yere mal ve para muhabbeti kirlerini bulaştırmamağa özen gösterilmelidir. Tekrar ediyoruz, mal muhabbetiyle kirlenen bir yerde Allah muhabbeti bulunamaz, Allah muhabbeti bulunmayan yerde de iman nuru görülemez. Bütün dünya, tapulu malın olsa Allahu teâlâ'nın mahlûku olan âciz ve cılız bir kul olduğuna ve önünde sonunda ona döneceğine göre, malik bulunduğunu zannettiğin her şey, kendin de dahil olmak üzere Allahu azim-üş-şâna ait bulunmaktadır, bunu da hiçbir zaman aklından çıkarma... Malik olduğun maldan geç, Malik-el-mülk'e vasil ol, canından geç, cânâna vasil ol, dünya ve âhiretten geç, rizayı Rahman'a vasil ol.. Hak ile buluş, onunla görüş, matlûp ve maksuduna eriş ves-selâm...

H İ K Â Y E

Meşâyih-i kirâmdan rivayet olunmuştur ki; Magrib diyarında çalışkan, zâhid ve cömert bir şeyh vardı. Balıkçılık yaparak geçimini sağlardı. Zaten, islâmın şanlı devirlerinde şeyhler ve âlimler devlet hazinesinden para ve maaş almazlardı, herbiri bir işle meşgul olur ve kazançları ile hem kendi geçimlerini sağlar, hem de yoksul talebelerine, muhtaçlara, sakatlara, dul ve yetimlere yardımda bulunurlardı. Mahlûkat-ı ilâhiyye'ye şefkat ve merhamet ederek bütün insanlara örnek olurlar ve aynı zamanda halkı irşâd ederlerdi. Meselâ, Hanefi mezhebi müctehidi İmam-ı â'zam hazretleri manifaturacılık yapar ve devlet

hizmeti kabul etmezdi. Kazancını da okuttuğu talebelerine harcardı. Dedik ya, o çağlarda bütün âlimler ve şeyhler bir iş tutarlar ve kimseye yük olmazlardı.

Magrib diyarında balıkçılık yapan zat-ı şerif de bunlardan birisiydi. Avladığı balıkların bir kısmını yoksullara dağıtır ve kalanı ile de ailesini geçindirirdi. O devirlerde İspanya bir islâm ülkesiydi. Bizim balıkçı şeyhin de dervişlerinden birisi İspanya'ya gitmeğe karar verir ve efendisinden ruhsat ister.

Sözü edilmişken hatırlatmadan geçemeyeceğim : Her müslüman, mutlâka fırsat bulup İspanya ve Endülüs tarihini okumalıdır. Benlik dâvasına düşen ve sen - ben çekişmeleriyle birbirleriyle uğraşan milletlerin başlarına neler geldiğini öğrenmelidir. Bu kıt ve kısır çekişme ve didişmeler, islâm devletlerine ve milletlerine çok büyük zararlar vermişlerdir. Kitabı kerimimiz açıkça birbirinizle çekişmeyiniz, kavga etmeyiniz, zayıflaşırsınız, korkaklaşırsınız, nusret ve devletiniz elden gider buyuruyor. Tarihten ibret alamayan ve iç çekişmelerle birbirlerine düşen milletler inkıraza, dağılıp parçalanmağa mahkûmdur. Sen - ben kavgalarından vazgeçmeli, birlik ve beraberlik içinde dinimizi, devletimizi ve milletimizi korumalı, millî ve mâ'nevî varlıklarımızı savunma uğrunda birleşmeliyiz. Kuvvet tevhidedir, birlik ve beraberliktedir. Son yüz yıllık tarihimiz, bu iç çekişmelerin bize neler kaybettirdiğini açıkça göstermektedir. Aklımızı başımıza alalım, geçmişten ibret ve örnek alalım, son pişmanlık fayda etmez, bir çok misalini gördük, din ve millet düşmanları kimsenin gözünün yaşına bakmaz, derlenip toparlanalım, hak yolunda, tevhid yolunda toplanalım.

Şeyhi, o dervişe İspanya'ya gitmesi için izin verir ve kendisine :

— İspanya'nın şehrine varırsan, orada bizim bir din ve yol kardeşimiz vardır, adı şeyh Abdullah'tır, duası reddolunmayan bir hak velisi ve mürşid-i kâmilidir. Kendisini ziyaret et, selâm ve hürmetlerimi ilet, duasını niyaz ettiğimi de söyleyiver, der.

Derviş, İspanya'ya gider ve yolu o şehre düşer, şeyhinin emrini yerine getirmek üzere o mübarek zatı araştırır, kendisi-

ne saray misali bir konak gösterirler ve orada oturduğunu söylerler. Konağa gider ki ne görsün!.. Bir hükümdar sarayı kadar muhteşem.. Ne ise, hazret-i şeyhi görmek istediğini söyler, hizmetçiler :

— Siz içeri buyurun ve istirahat edin, kendileri şimdi hükümdarla görüşmek üzere saraya gitti, neredeyse gelir, derler ve kendisine ikramda bulunurlar.

Hazretin bu debdebe ve saltanatını, kendi şeyhinin fakir ve mütevazî yaşayışı ile mukayese eden derviş, bir mürşid-i kâmilin böylesine bir servet ve ihtişama nasıl sahip olabildiğine şaşar, kalır ve muammayı çözemez. Bir süre sonra, cins bir arap atının üzerinde, pırıl pırıl giyinmiş, atının özengileri altundan, murassâ eğer takımları velhasıl her haliyle vekar ve ihtişam içinde ve hükümdarlara mahsus bir debdebe ile şeyh konağına döner. Fakir derviş, bir aralık kendisine hiç görünmeden ve görüşmeden çekip gitmeyi bile düşünür ama, sonra bu zatı kendi hesabına değil, şeyhinin emrini yerine getirmek üzere ziyaret ettiğini hatırlayarak bu fikrinden cayar ve Şeyh fazla bekletmeden ziyaretçisini huzuruna kabul eder.

Bizim fakir derviş, orada daha büyük bir sürprizle karşılaşır. Şeyhin etrafında gayet süslü elbiseler giyinmiş hizmetçiler elpençe divan durmaktadırlar. Ziyaretçilerini kabul ettiği yer de, hükümdarların elçileri kabul ettiği salonlar kadar müzeyyen ve muhteşemdir, yerlerde gayet kıymetli halılar, pencerelerde ipekli ve sırmalı perdeler, yumuşacık sedirler, bir hal ki görülmeğe değer..

Şeyh hazretleri, dervişe iltifat eder, halini, hatırını ve ziyareti sebebini sorar. Derviş maksadını anlatır :

— Efendim fakiriniz Magrib diyarından geliyorum. Orada sizin hak kardeşiniz ve aşk yoldaşınız olan Şeyh Abdülvehhâb efendi zât-ı ârifanelerine selâm ve tâ'zimlerini arza ve duanızı niyaza beni memur eyledi. Mübarek yüzünüzü görmek, ayaklarınıza yüz sürmek ve şeyhimin emirlerini yerine getirmek üzere huzurunuzda bulunuyorum, der.

— Demek kardeşimiz Şeyh Abdülvehhâb'tan geliyorsunuz, şu halde dönüşünüzde kendisine bil-mukabele selâmlarımı ilet-

niz ve lûtfen sorunuz. Bu dünya ile daha ne kadar meşgul olacak? Hâlâ, dünyaya teveccüh ve rağbetini kesmeyecek mi? Bu meşgale arasında Allahu teâlâ'ya vakit bulup muhabbet edebilir mi? Kendisinden rica ediyorum, artık dünya'ya olan meylini kessin, dünya ikbaline teveccüh ve iltifat etmesin, deyince dervişin akli fikri allak bullak olur. Öyle ya, bu kadar debdebe ve saltanat içinde yaşayan bir şeyh efendi, balıkçılık ederek geçimini sağlayan ve kendisinin yüzde biri kadar bile refaha kavuşamayan kendi şeyhi aleyhinde nasıl böyle konuşabilir? Dünyaya meyil ve rağbet kendisinde, debdebe ve saltanat kendisinde, üstün hayat seviyesi, refah ve huzur kendisinde, hâlâ da fakir bir balıkçı şeyhine dünyaya rağbet etmesin diyor, diye düşünür, bu irşâda hiçbir mâna veremez, hayret ve ta'accüb içinde kendi ülkesine döner.

Şeyhi, kendisine verdiği vazifeyi yerine getirip getirmediğini sorunca, Endülüs'teki şeyhin sözlerini tekrarlamağa utanır ve :

— Hiçbir şey söylemedi efendim, diye geçiştirmek ister ama, şeyhi de diretir :

— Haydi haydi beyhude inkâr edip saklama, mutlâka bir şeyler söylemiştir, deyince mes'eleyi olduğu gibi anlatır.

Balıkçılıkla geçinen şeyh efendi, bu sözler üzerine ağlamağa başlar ve gözyaşları arasında :

— Evet, doğru söylemiş diye tasdik eder. Hiçbir şey anlamayan dervişine de, şeyhin ne demek istediğini açıklar :

— O zât-ı akdes, bizzat gördüğün o debdebe ve saltanat içinde nefsinin dünya muhabbetinden, dünya heveslerinden ve dünya rağbetinden temizlemeğe muvaffak olmuş bir merd-i ilâhidir. Senin gözlerini kamaştıran o dünya ni'metlerini yalnız eline ve zâhirine vermiş, kalbine ve bâtınına ise Allah ve Resûlullah aşkından gayrı bir şey koymamıştır. Ben ise, dünya ni'metlerinden hiçbirisine sahip bulunmadığım halde, dünya rağbet ve muhabbetini kalbime doldurmuş bulunuyor ve hâlâ dünya ile uğraşıyorum, buyurur.

Geç bu gafletten, yeter gel gayrı insan ol gönül;
Gönlünü erdir huzura, ehl-i irfan ol gönül...
Hubbu fillâh, buğzu fillâh dediler duymadın mı?..
Sev, sen Hakkın dostların, düşmana düşman ol gönül...
İrtikâp ettinse eğer bir günah hasb-el-beşer,
Tövbekâr ol sen hemen kalbinden pişman ol gönül...

Muhterem kardeşlerim ve Hak yoldaşlarım :

Ağzı dua'lı, göğsü iymanlı, ilmiyle âmil, vücuduyla kâmil bir zat bulunduğunu öğrenirsen, uzak yakın deme Allah için ziyaretine git, duasını al ve rahmet nazarına mazhar ol...

Kaçtır söylüyorum, dünya - perestlik fakirlik veya zenginlik ile değildir. Dünya - perestlik, dünyaya düşkünlük, dünyaya aşırı muhabbet yalnız mala ve paraya kıymet ve ehemmiyet vermek, bunun dışında hiçbir meziyet ve fazilete sahip olmak, Allahu teâlâ'yı unutmak, kulluğundan gafil olmak ve tamamen dünya ile uğraşmaktır. Böyle olan kimselerin bir kuruş paraları bile bulunmasa, bugününden yarınını düşünür ve talsalanırsa ona dünya - perest derler. Zira, dünya vesvesesi ile kalpleri doludur. Buna mukabil, bütün cihan malı olsa ve onu kalbine sokmasa dünya - perest değil, Hak - peresttir.

Hak velilerine gelince, bu zevât-ı âlişanın halleri zenginlik veya fakirlikle tesbit edilemez ve ölçülemez. Zira, velâyet bir emr-i kalbidir. Onun için, bu sırrı herkes bilemez ve anlayamaz. Ancak, Allahu teâlâ'nın tahsis ettiği ve bildirdiği kimseler bilirler.

Aziz kardeşim!

Ni'met elde ve ilâhî muhabbet gönülde olursa, bu büyük bir devlet ve özel bir ni'mettir. Bunun zıddı olarak, ni'met elde ve onun hırs ve muhabbeti kalpte olursa, o bir ni'met değil sahibi için bir musibet ve felâkettir. Hele, elde ni'met bulunmadığı halde kalpte dünya muhabbetinin yığılmış bulunması, musibet üzerine musibettir.

Bunları, şöyle sıralayarak özetleyebiliriz :

A) Dünya ni'meti elde ve Hak muhabbeti gönülde olursa sahibini cennet ve cemale, rıza ve rıdvana erdirir.

- B) Ni'met elde ve dünya muhabbeti kalpte bulunursa, sahibini dünyada zâhiren rahatlığa ve âhirette de cehenneme iletir.
- C) Ni'met elde bulunmadığı halde, kalpte dünya meyil ve muhabbeti bulunursa, sahibini dünya hayatında hapshaneden zindana ve belki de darağacına, âhirette de cehennem ateşine götürür.

Bunun bir dördüncüsü yoktur, başka türlü yorumlamak da mümkün değildir. Kişi, hangisini seçerse onun âkibetine hazır olmalıdır. Ona göre düşünmeli, taşınmalı ve hazırlanmalıdır.

Âdem oğlu, Âdem olmak mı istiyorsun? Âdem suretinde iken, Âdem siyretine girmek mi diliyorsun? Halifetullah olmağa mı özeniyorsun? Cennetten çıktığını biliyor ve bir daha çıkmamak üzere cennete girmek mi arzuluyorsun? Senin, zât-ı ülûhiyyetinden razı olduğun gibi, Allahu sübhanehu ve teâlâ hazretlerinin de senden razı olmasını mı bekliyorsun?

Öyle ise, Allah'tan geldiğine ve yine ona döneceğine iman et, Allah'ı bil, Allah'ı bul ve Allah ile ol... Nefislerinin aczini bilenler, Kaviyyül-aziz'i bulurlar, nefislerinin âcizliğini görenler, cemal-i lâ-yezali keyfiyetsiz görürler. Fakat, nefsin kötü ve çirkin sıfatlarını Allahu teâlâ'nın sevdiği, Resûl-ü müctebâ'nın övdüğü ve beğendiği mümtaz hasletlerle, üstün meziyetlerle süsleyenler ve bunu yaparken de Hakkın tevfik ve inayetini gözleyenler de mazhar-ı zât olurlar. Fâni vücudunu, bâki olana hasr-u tahsis et ki, bâki ile bâki olabilesin. Nefsinin u'cubunu zillete, riyâ'sını ihlâs ve uzlete, kibirini tevâzu ve safiyete, hasedini teslimiyete, gazabını hilmiyete, makam ve mal sevgisini ilâhî muhabbete çevirebilirsen Mahbub-u Rahman olan Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin nuru ve mübarek yoluna girmiş, adımlarını onun adımlarına uydurmuş olursun ki, bu yol seni ebedî saadet ve selâmete, cennete ve cemâle vasıl eder.

Tevfik ve inayet Allahu teâlâ'dandır.

Risâlemizi bitirirken, din kardeşlerimize ve Hak yoldaşlarımıza bazı nasihatlerde bulunmayı yararlı gördük :

— Merhamet edene, merhamet olunur.

— Gönül rızasıyla Hakka secde etmeyi, zorla kula secde ettirirler.

— Cami-i-şerife isteğiyle gitmeyenleri, önünde sonunda tabuta koyar ve dört kişi kollarından tutarak götürürler.

— Müslümanların aleyhinde bulunanlar, birgün onlara muhtaç olabilirler.

— Hakka secde etmek ve el açıp yalvarmak için cami-i-şerife gelmeyenler, birgün o kutsal yapının kapısında halka el açabilirler.

— Ölüden ve ölümden ibret almayan kişinin, hiçbir şeyden ibret almakta nasibi yok demektir.

— Kendisinden yardım dileyen bir fakire gönül rızasıyla sadaka vermeyenlerin mallarını birgün zâlimler zorla ellerinden alırlar.

— Kapına gelen fakirin rızık, senin üzerine yazılmışsa, kapına kadar geldiği halde vermediğini, o fakiri diyar diyar arayıp vermek zorunda kalırsın.

— Hak rızasıyçün sarfedemediğin malın düşmanlarına kalır.

— Hak rızasıyçün sarfedilmeyen malın, önünde sonunda şeytan ve nefis rızası yolunda harcanacağını müjdelerim.

— Allah'sız kalbe şeytan hükmeder.

— Çingenenin zurna çalmasını men'edersen, o zurnayı Türk'e çaldırırsın.

— Rumların meyhanecilik yapmalarını yasaklarsan, Türk'ler meyhaneci olurlar.

— Ezan-ı Muhammedi okunması yasaklanan yerlerde bir gün çanlar çalınır.

— Allah'sız gönül, şeytan evidir.

— İçki içenin başına, her türlü felâket gelebilir.

— Din kardeşinin düşmesi için kazdığın kuyuya kendin düşersin.

— Nefsini ibadet ve tâ'atle meşgul et!.. Nefsini ibadetle meşgul etmezsen, o seni Rabbine isyan ve günah işlemekle meşgul eder.

— Zâhirde zengin gibi görünen bazı kimseler aslında fakir ve zâhirde fakir gibi görünenler hakikatte zengindirler.

— Kim olursa olsun, servetinin artmasını isteyen kimse fakirdir.

— Dünyaya doymayan gözler, iki avuç toprak ile dolar ve doyar.

— Dünyaya sığmayanlar, iki arşınlık yere sığarlar.

— Haramla beslenen ve semiren vücutlar, mezarda kurtlar için hazırlanan nefis bir ziyafettir.

— Allahu teâlâ'ya secde etmeyen başlar, birgün toprağa serilir.

— İbretsiz göz, başta taşınan düşman gibidir.

— Düşünme kabiliyetinden yoksun bir kafa ve beyin, vücut için boşuna taşınan bir yükten başka bir şey değildir.

— Hakkı işitmeyen kulaklar, sahiplerinin düşmanlarıdır.

— Hakkı konuşmayan, hakkı zikretmeyen dil, alelâde bir et parçası olduğu halde iki cihanda da büyük bir musibettir.

— Hayır ve hasenât yapmayan bir el, kıyamette sahibinin başını döğmekten başka bir işe yaramaz.

— Hayra sarfolunmayan malla, ancak cehennem satın alınabilir.

— Hayır yoluna gitmeyen ayaklar insanı dünyada dâra ve âhirette de nâra götürür.

— İnsanın şerefi nesebi ile değil, tekvası iledir.

— Her insan Hz. Âdem aleyhisselâmın oğludur ama, her oğul âdem değildir.

— Özü pâk olanın, sözü de pâk olur.

— Gözlerinde ibret olanlar, gerçek insanlardır.

— Sözünde sadık olanın, özü de sadıktır.

— Allah'a kulluk etmeyen, kula kulluk eder.

— Hakka secde etmeyi, Allahu teâlâ âciz bir kuluna secde ettirir.

— Okunmayan kitaplar, kimsesiz ve gariptirler.

— Babana yaptığın muameleyi, oğlundan misliyle görürsün.

— Malını sarfettiğin yerlere göre kazancının helâl mi, yoksa haram mı olduğu anlaşılır.

Yâ Rab!.. Ahsen-i takviym üzere yarattığın biz âciz ve günahkâr kullarını Esfel-e sâfiliyne atma, zât-ı ülûhiyyetine ve Habib-i edibine hakkıyla iyman edenlerden, salih ameller işleyenlerden, sana kul ve Resûlüne ümmet olmak şeref ve bahtiyarlığına erişen gerçek mü'minlerden eyle ve bizleri Felehüm ecrün gayr-i memnûn sırrına mazhar buyur Allah'ım!.. Âmin bi-hürmeti seyyid-il-mürseliyn vel-hamdü lillâhi Rabbil-âlemiyn.. Sübhane Rabbike Rabbil-izzeti ammâ yasifûn ve selâmün alel-mürseliyn, vel-hamdü lillâhi Rabbil-âlemiyn EL-FÂTİHA...

El-Hac
MUZAFFER OZAK

ENVÂR-ÜL-KULÛB (Kalblerin Nurları)

DERS : 18

M Ü N D E R E C A T :

En'âm sûre-i celilesinin 6. âyet-i kerimesinin tefsiri - Daha önce gelmiş geçmiş kavimlerin ve milletlerin neden helâk edildikleri - Helâk edilen kavimlerden artakalan harabelerden alınacak ibretler - Fira'un ve Hz. Musa aleyhisselâmın kıssası - Vâ'izlere ve halkı irşâd görevi yüklenenlere nâçiz tavsiyeler - İslâmda tevhidin kıymet, ehemmiyet ve fazileti - Tevhidin tefrikaya dönmesi, millî birlik ve beraberliğin bozulması ne demektir? - Resûl-ü zişânın talim buyurdıkları bir dua - Yeryüzünde gezip dolaşmanın önemi - Balkanlarda yapılan bir geziden intibalar - Sen-ben kavga ve çekişmelerinin bu millete nelere mal olduğu - Din ve millet düşmanlarının sinsi faaliyetleri karşısında her Türk'ün uyanık bulunmasının gerekli olduğu - Dil, din, gelenek ve göreneklerin korunup kollanmasının faydaları - Hristiyan devletlerin mukaddes ittifakları günümüzde nasıl yürütülmektedir - Balkanlarda altıyüz bin müslümanın hayatına mal olan korkunç katl-i-âm ve cinayetler - Daha önce helâk edilen kavimlerin âkibetlerinden ibret alamayanların, kendilerinden sonra geleceklere ibret olacakları - Âd ve Semud kavimleri neden ve nasıl helâk edilmişlerdi - Fira'unun, İsrail oğullarına yaptığı zulüm ve vahşetler - İsrail oğulları, peygamberlerini yalanlayıp katlettikleri için bu azaba müstehak olmuşlardı - Fira'unun gerçek kimliği ve kısa hayat hikâyesi - Cemiyette fitne ve fesadın doğuracağı maddî ve mâ'nevî zararlar - İnsanları, dünya hayatında belâya ve âhiret hayatında acı bir cezaya sevkeden onbeş çirkin haslet nelerdir? - Zenginlik, mal ve para toplamakla değil, kanaat iledir - Eşlerine itaat ve analarına muhalefet eden, ahbablarına ikram ve ihsanda buldukları halde babalarını mahrum bırakan evlâtların âkibetleri - Hürriyet ve istiklâlimizi korumak için mâ'neviyyât ve mukaddesata bağlanmamız, millî birlik ve beraberlik içinde bulunmamız gerektiğine dair ibret verici örnekler - Dua...

Sallû alâ seyyidinâ Muhammed...

Sallû alâ şefi-i zünubinâ Muhammed...

Sallû alâ envâr-i kulûbinâ Muhammed...

El-evvelü Allah... El-âhirü Allah... El-bâtınü Allah... Ez-zâhirü Allah... Hayrihi ve şerrihi min'Allah... Men kâne fi kal-bihi Allah... Fe-mû'inuhu ve nâsıruhu fid-dâreyni Allah...

Rabbîşrahli sadri ve yessirli emri vahlûl ukdeten min lisanı yefkahu kavli ve ufevvidû emri ilâllah vallâhu basıyrün bil-ibâd...

الْمَرِيَّوَاكُمُ أَهْلَكُمْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ مَكَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ مَا لَمْ يَكُنْ
لَكُمْ وَارْسَلْنَا السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ مِدْرَارًا وَجَعَلْنَا الْأَنْهَارَ تَاجِرًا مِنْ تَحْتِهِمْ
فَأَهْلَكْنَا هُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَأَنْتَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ

E'ûzü billâhi min-eş-şeytan-ı-raclym

Bismillah-ir-Rahman-ir-Rahlym

Elem yerev kêm ehleknâ min kablihim min karnin mekkennâhüm fil-ardi mâ lem nümekkin leküm ve ersel-nes-semâ'e aleyhim midrâren ve ce'al-nel-enhâre tecrly min tahtihim fe-ehleknâhüm bi-zunûbihim ve enşe'nâ min bâ'dihim karnen âharlym...

El-En'âm : 6

(Onlar, kendilerinden önce nice nesilleri helâk ettiğimizi görmediler mi? Ki, biz onlara yeryüzünde size vermediğimiz kuvvet, servet ve bütün imkânları verdik. Ve üzerlerine ihtiyaç duydukları zaman bol bol yağmur indirdik. Evlerinin ve bahçelerinin altından ırmaklar akıttık. Refah ve saadet içinde buldukları halde, günahları, şükretmemeleri ve küfrân-ı ni'met etmeleri yüzünden onları helâk ettik ve yerlerine başka nesiller yarattık.)

Muhterem ihvân-ı din-i mübiyn!..

Yerlerin ve göklerin, yerlerle gökler arasında bilinen ve bilinmeyen âlemlerin müstakillen mâliki, Rabbi, Mürebbi'si, Mâ'budu, Maksudu, Mahbubu ve Rezzâk'ı olan, bizleri analarımı-

zın rahminde kudret fırçası ile insan şekline koyan, âdemoğullarını bütün yarattıklarından üstün ve mükerrem kılan, zât-ı ahadiyyetine kul ve Habib-i edibine ümmet olabilmek şeref ve bahtiyarlığına mazhar buyuran, mü'min kullarına ebedî âlemede riza, cennet ve cemâlini vâ'deyleyen Allahu azim-üş-şân; ahkâmı daima genç ve dinç kalacak olan ve zât-ı ülûhiyyetinden korkanlara hidayet yollarını gösteren, kalplere safa, ruhlara cilâ ve mü'minlere şifa bahşeden, kâfirlere ise hüsrân ve hicranlarını hatırlatan düstur-ü mükerremimiz ve kitab-ı ekremimiz Kur'an-ı azim-ül-bürhanda El-En'am sûre-i celilesinin 6. âyet-i kerimesinde şöyle buyurmaktadır :

ELEM YEREV KEM EHLEKNÂ MİN KABLİHİM MİN KARNİN : Ey Habib-i zîşân ve ey Peygamber-i âli-şân!.. Onlar, kendilerine muvakkaten ve emaneten bahş ve ihsan buyurduğumuz kuvvet ve kudretlerine, fâni olan mal ve servetlerine mağrur olarak sana iymân etmeyen, hasedlerinden dolayı senin risalet ve nübüvvetini tasdik eylemeyen, senin kendilerine tebliğ ettiğin ilâhî emirlerimizi ve hükümlerimizi dinlemeyen, baktıkları halde görmeyen, işittikleri halde duymayan, duydukları halde anlamayan ve anladıkları halde anlamamazlıktan gelen gafiller acaba görmediler mi? Atalarından ve dedelerinden duyup öğrenmediler mi? Sık sık gidip geldikleri Mısır'da, Suriye'de, Yemen'de, Irak ve İran'da ve dünyanın diğer ülkelerinde, kendilerinden önce gelip geçen ve Zât-ı ahadiyyetimizi ve gönderdiğimiz peygamberleri inkâr eden kavimleri ve milletleri nasıl kahrettiğimizi, nasıl helâk eylediğimizi görmediler mi, fark etmediler mi, onların âkibetlerini duyup öğrenmediler mi? Oysa, helâk ettiğimiz bu kavimler ve milletler, kendilerinden daha zengin, daha kudretli ve daha kuvvetli idiler. Gönderdiğimiz peygamberleri tanımamaları, onların nübüvvetlerini inkâr etmeleri ve yalanlamaları ve dolayısıyla zât-ı ülûhiyyetimize de iymân etmeyerek isyana yeltenmeleri yüzünden mahv-u perişân oldular. Kaldı ki, onlar sana iymân etmeyen Mekke kavminden daha üstün medeniyetler kurmuşlar, daha geniş imkânlarla kavuşmuşlar, kuvvet ve kudret, refah ve saadet bakımından daha ileri bir hayat seviyesine ulaşmışlardı.

MEKKENNÂHÜM FİL-ARDİ MÂ LEM NÜMEKKİN : Biz, onlara senin Hak peygamber olduğunu red ve inkâr eden Mekke kavmine vermediğimiz bir çok imkânlar, ni'met ve servet bahş ve ihsan eylemiştik. Yerleştikleri ülkeler de iklim ve tabiat bakımından daha elverişli ve verimliydi Bunun için onlar daha zengin, daha kudretli ve kuvvetli idiler.

LEKÜM VE ERSEL-NES-SEMÂ'E ALEYHİM MİDRÂREN: Evet, o kavimleri ve milletleri iskân ettiğimiz topraklar daha verimli ve bereketli olduğu gibi, ihtiyaçları olduğu zamanlarda da bağ, bahçe ve bostanlarını, tarlalarını sulamaları için semâdan bol ve bereketli yağmurlar da indirdik.

VE CE'AL-NEL-ENHÂRE TECRİY MİN TAHTİHİM : Evlerinin ve bahçelerinin altından da ırmaklar akıtarak, daha fazla mahsul almaları için topraklarını bereketli kılmış ve onları ni'metlerimize garketmiş idik.

Ey Habib-i edibimin risalet ve nübüvvetini inkâr eden münkirler!.. Bütün bu ni'met, bereket ve servete rağmen nankörlük ederek gönderdiğimiz peygamberleri yalanlayan o gelmiş geçmiş kavimlerin âkibetlerinden ibret almıyor musunuz? Bize iman ve gönderdiğimiz peygamberleri tasdik etmeyenlerin başlarına gelenlerin, birgün sizlerin de başınıza geleceğini düşünemiyor musunuz? Neyinize güveniyorsunuz?

FE EHLEKNÂHÜM Bİ-ZÜNUBİHİM : İsyancıları ve iman-sızlıkları ve işledikleri korkunç ve iğrenç günahlar, onları helâke sürükledi. İsyancılarında ve günahlarında ısrar eden o kavim ve milletleri, sonunda tamamiyle helâk ettik.

VE ENŞE'NÂ MİN BÂ'DİHİM KARNEN ÂHARİYN : Evet, onları tamamiyle mahv ve helâk ettikten sonra, yerlerine başka nesiller, başka kavimler ve milletler vücuda getirdik. Neden gerçekleri görüp anlayamıyorsunuz? Neden inkârınızda ısrar ediyorsunuz? Sizden önce gelip geçen ve her bakımdan sizden kuvvet ve kudretli olan kavimleri ve milletleri helâk eden biz

azim-üş-şân, kuvvet ve kudret yönünden daha zayıf, nüfus bakımından daha az ve küçük olan sizleri, bütün iymansızları, bütün inkârcıları helâk edemez miyiz sanıyorsunuz? Sizler de biliyorsunuz ki, buna gücümüz yeter ve kudret-i ilâhiyemiz sizden öncekileri olduğu gibi sizleri de helâk etmeğe kâfidir. Eğer, Habib-i edibime karşı inkârınız devam ve iymansızlıkta ısrar edecek olursanız, sizden öncekileri olduğu gibi sizleri de kahr-u tedmir eylerim.

**Hey yârenler bu dünyanın sonu viran olur birgün,
Buna mağrur olanların, çoğu pişman olur birgün..**

Ey rizayı ilâhiyye'ye talip, cennete ragıp ve cemal-i lâ-ye-zâle âşık olanlar :

Hiç düşündünüz mü? İnsan ile hayvan arasındaki fark nedir? Acaba, bir insanda bulunan uzuvlar ve hassaları hayvanlarda da var mıdır?

İnsanda vücut olduğu gibi, hayvanda da vardır. İnsanda göz, kulak, el, ayak, dil, diş, tırnak, et, deri, kan ve kemik gibi uzuvlarla, düşünme, görme, duyma, tad alma, soğuk veya sıcak ayırma gibi hisler ve hassalar, hayvanlarda da vardır. İnsanlarda bir beyin bulunduğu gibi, hayvanlarda da birer beyin bulunmaktadır. Bizim konuşmamız varsa, hayvanların da kendilerine mahsus lisanları vardır. İnsanlar, cemiyet halinde yaşadıkları gibi, bir çok hayvanlar da bir arada ve cemiyet halinde yaşarlar. Buna örnek olarak karıncaları, arıları, kırlangıçları, leylekleri ve daha sayamayacağımız kadar çok hayvanları gösterebiliriz. Üstelik, cemiyet halinde yaşayan bu hayvanların da birer liderleri (Beyleri veya kraliçeleri) hâkimleri, doktorları, revir ve hastahaneleri de bulunduğu ilmî bir gerçektir. Özellikle, arıların ve karıncaların toplumsal yaşantıları, bir çok ilim adamlarına aylar ve yıllar süren inceleme ve araştırma konusu olmuştur.

Fakat, aralarında bazı istisnâlar bulunmakla beraber, hay-

vanların gözlerinde ibret alma hassası yoktur. İstisnâları vardır demiştik, meselâ hemcinsinin tuzağa yakalandığını gören bir kuş, o tuzak etrafına serpilene yem taneciklerine aslâ yaklaşmaz. Buna, daha bir çok misaller verebiliriz. Bir kıyaslama yapacak olursak, aynı tuzağın insanoğlu için kurulmuş olduğunu gözönüne getirelim. İnsan, kendi aklına güvenir ve tuzağa düşen gibi kendisinin yakalanmayacağını sanır ve bu güvenci sonunda mutlâka aynı tuzağa düşerek helâk olur. Oysa, insanoğlundan beklenen, başkalarının mâ'ruz kaldıkları musibetlerden ibret alması, daha doğrusu alabilmesidir. Böyle olduğu içindir ki, insanoğlu başkalarından ekseriya ibret alamaz ve bir çok defa görüldüğü gibi, kendisi başkalarına ibret olur. Oysa, ibretsiz göz üzerinde bulunduğu başın düşmanıdır. Öğüt kabul etmeyen kulaklar da, sahibinin en büyük hasmıdır. Zikir ve tevhid etmeyen, Hak kelâmı söylemeyen, Hakkı ve Hâlık'ı üzen ve inciten dil, sahibini dünya hayatında belâlara, sıkıntılara ve musibetlere soktuğu gibi âhîret hayatında da azaba ve ıkaba düçar eder. İymansız bir kalp, muhabbetsiz bir gönül, basit ve alelâde bir et parçasından başka nedir? Hayır ve hasenâta alıştırmamış, yararlı işler gördürülmemiş bir el, dünya ve âhîrette sahibinin başını yumruklamaktan, Allah yoluna yürümeyen, rizayı ilâhiyye varamayan bir ayak da boşuna yorgunluktan gayrı neye yarar?

İnsan olduğunu ve insan gibi yaşamak istediğini iddia edenlerin gözleri ibret ve havâ ile süslenmiş, başları akıl ve fikirle bezenmiş olmalıdır. Böyle olanların, yani suretleri kadar sıvretleri de insan olanların kulakları da öğüt alır, dilleri âlemlerin Rabbini zikretmekten Hakkı ve doğruyu söylemekten tad alır, ayakları Allah yolunda, hayır yolunda, riza yolunda yol alır. Onların gönülleri Hakkın beyti olmuştur, kalpleri aşkullah, muhabbetullah ve muhabbet-i Resûlullah ile dolmuştur. Allah teâlâ'nın sevmediği ve Resûl-ü müctebâ'nın daima kınadığı ve yerdiği u'cub, kibir, hased, gazap, kin, şehvet, mal ve makam sevgisi ve saire gibi korkunç ve tehlikeli illetler, böyle bir kalbe aslâ yerleşemezler. Onlar, ilâhî hükümlerle aşılınmışlar ve sünnet-i seniyye ile bu gibi hastalıklara karşı bağışıklık (Mu-

afiyyet) kazanmışlardır. İçleri ve dışları, özleri ve sözleri haşyetullah ile titrediğinden, bütün mahlûkata karşı şefkatli, merhametli olurlar. Ellerinden ve dillerinden hiç kimseye zarar erişmez. Bil'akis, ellerinden geldiği ve güçlerinin yettiği kadar herkese faydalı ve yararlı olmağa çalışırlar. Zira, bu kutlu ve mutlu kişiler, Kur'an-ı aziymi kendilerine imam ve rehber, Usve't-ül-hasene olan Habib-i edib-i Kibriyâ'nın sünnet-i seniyyelerini önder ve siyret-i Nebeviyyelerini peyrev edinmişlerdir. Onun için, her nefeste Hak rizasını arar ve gözetirler, her hallerini veli'lere, sadıklara, âşıklara benzetirler ve neticede ârifler zümresine girerler, muradlarına ererler, maksut ve matlûplarını bulurlar.

Bilindiği gibi, ârifler Hak'la görür, Hak'la işitir ve Hak'la söylerler. Onların kalpleri Beytullah ve kendileri Abdullah'tır. Zâtları aziz ve sıfatları afif, nezih ve temiz olur. Öyle bir ibretle bakarlar ki, baş gözü ile baktıklarını kalp gözü ile görürler. Evet, basar ile bakarlar ve basiretle görürler, eşyanın hakikatlerine ârif ve agâh olurlar. Böyle bir kemal ile ârif olanlar özüne de ârif olur. Özüne ârif olan, sözüne de ârif olur. Özüne ve sözüne ârif olanlar da elbet Hak cemalini görür. İş, bakmakta değil, görmektir. Görmekte de değil, tadmaktadır. Tatmakta da değil, olmaktadır.

Cahiller helâk oldu, âlimler kurtuldu..

Âlimler de helâk oldu, âmiller kurtuldu..

Âmiller de helâk oldu, muhlisler kurtuldu..

İbret almayan gözlere toprak doldu. Öğüt kabul etmeyen, Hak kelâmı dinlemeyen kulak, kurşun akıtılarak helâk oldu. Zikretmeyen ve Hak söz söylemeyen diller, kurak oldu. İyman-sız gönüller şeytanlarla doldu. Şefkat ve muhabbeti olmayan kalpler, hased ateşiyle yanıp kül oldu. Hayır ve hasenâtı bulunmayan eller ve Hakka yürümeyen ayaklar sahiplerinden dâvacı oldu, âkibet bu gibiler için çok acı oldu, gün geldi eller ve ayaklar konuşurdu da sahiplerini mahkûm ettirdiler :

الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ
أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

El-yevme nahtimû alâ efvâhihim ve tükellimûnâ
eydiyhim ve teşhedû ercülühüm bimâ kânu yeksibûn....

Yâ - Sîn : .65

(O gün, onların ağızlarını mühürleriz. Kazançları ne ise, bize elleri söyler ve ayakları da tanıklık eder.)

İbretli göz, bastığı yeri görür, akla kararı ayırdeder, zulmetle nuru farkeder, dostla düşmanı seçer, geçtiği yerlerden kimseyi incitmemek için dikkatle geçer. Her adımını attıkça, bastığı yerin altında yatanlar bulunduğunu ve daha da yatacaklar olduğunu idrak eder. Daha önce gelmiş ve geçmiş olanların âkibetlerini düşünür. Kendisinden daha üstün ve kuvvetli oldukları halde, günün birinde yerlere serilenlerin acıklı hallerini gözleriyle görmüş gibi bilir ve kendisine bu ni'met ve kuvveti kimin bahş ve ihsan buyurduğunu takdir eder. Bu ni'met ve kuvveti kendi malları sayan, kendilerine hak ve gerçek yolu göstermeğe memur edilen peygamberleri yalanlayan, mallarına ve akıllarına, şehvet ve hevâlarına uyan gafillerin, münkirlerin, kâfirlerin nasıl mahvolup gittiklerinin şu'uruna varır.

Evet, onlar mahvolup gitmişlerdir ama, eserleri meydana durmakta ve o eserler daha sonra gelen gafilleri, hazin hazin feryat ederek, inleyip sızlayarak uyarmaktadır. Görene ve du-yana ne mutlu!..

Kara toprakların altında yatanların pişmanlıklarını, feryatlarını, sızlanıp yakınmalarını duyabilenler, bu âlemde gülebilirler mi? Hani, yeryüzünün ilâhı olduğunu iddia eden Nem-rûd? Hani, ENE RABBİKÜM-ÜL-Â'LÂ (Ben, sizin yüce Rabbini-zim!) diyen Fira'un? Hani, peygamberân-ı izâmı yalanlayan ve onlara inanmayan gafiller, sapıklar ve cahiller? Nerede dünyaya kan kusturan o zâlimler? Fira'unlar, gelip göçtüler ama,

yaptırdıkları ehramlar, iğrenç hâtıralarını asırlardanberi nesillerden nesillere aktarıyor, on binlerce mâ'sum kanına, dul ve yetim hakkına, fakir ve muhtaç halkın bir lokma ekmeği bahasına yaptırılan o zulüm ve vahşet âbideleri, yalnız üzerlerindeki hiyeroglifleri okuyabilen âlimlere değil, ziyaret edenlere ve resimlerini görenlere de bir çok gerçekleri bütün tafsilât ve teferuatı ile açıklıyor. Sanki, kalkıp bir yudum su içmeğe muktedir olacakmış gibi, mumyalarının yanına konulan altun su tasları, dünyada doymayan ve dolmayan karınlarına bir parça yemek ilâve etmek mümkün imiş gibi altun yemek tabakları, dünya süslerine âhirette de devam edebilecekler imişcesine bırakılan bir takım kıymetli ziynet eşyası, onların nasıl bir gaflet ve dalâlet içinde ömür tükettiklerinin âdil bir şâhidi olarak, ziyaretçilerin gözleri önüne seriliyor. Hâşâ sümme hâşâ, Allah'lık iddiasıyla halkı kendilerine taptıranlar, tapmayanları cayır cayır ateşte yaktıranlar, çağlarında insanları inim inim inletenlerin iğrenç leşleri, bugün basiret sahiplerinin dikkat ve ibretlerine sunulmuş bulunuyor.

Ölümlü vücudu ortadan kalkıveren, başlangıcı bir katre meni ve sonucu kokuşmağa mahkûm bir leşten ilâh olur mu? Fakat, neye yarar ki sahip oldukları kuvvet, kudret ve serveti kendilerinin zanneden ve bu bâtil inançları ile yalnız kendilerini aldatan iymansızlar, bugünlerini düşünebilselerdi bu hale düşerler miydi? Hz. Musa aleyhisselâmı bulup öldürebilmek için onbinlerce meme yavrusunu, analarının kucaklarından aldırıp boğduran o sapık, Hak tarafından kendisine hak ve hakikati tebliğ etmek vazifesiyle görevlendirilen, kendi ebedî saadet ve selâmeti için çalışan bir nebiiyi zîşânın mû'cizelerinden bile ibret alamamış, saltanat hırsı uğrunda hem dünyasını, hem de âhiretini kendi elleriyle yıkmıştır. Fira'un, Musa aleyhisselâmın mû'cizelerinden olsun uyanabilseydi, onun elindeki âsanın başta kendisi olmak üzere bütün ordusunu helâk edeceğini belki de farkedirdi. Fakat, hayır!.. Onda, hakkı ve hakikati görebilecek bir göz, gerçekleri kabul edebilecek bir öz yoktu. Mülk ve saltanatına öylesine mağrur, elindeki ni'met ve kuvvete öylesine mecbûr idi ki, kâhinlerin verdikleri habere inanarak Musa aley-

hisselâmı ortadan kaldırmak için on binlerce cinayete karar verdiği halde, Musa aleyhisselâma ve onun vasıtasıyla dâvet olunduğu Hakka, inanmamış ve iyman edememişti.

وَإِذْ أَخْبَرْنَاكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ بِرُءُوسِهِمْ
سُوءَ الْعَذَابِ يُقْتُلُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ
وَ فِي ذَٰلِكُمْ بَلَاءٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ

Ve iz enceynâküm min âl-i Fir'avne yesûmûneküm sû'el-azab
yukattilune ebnâ'eküm ve yastahyûne nisâ'eküm ve fi zâliküm
belâ'ün min Rabbiküm aziym...

El - Â'raf : 141

(Hani, sizi Fira'un oğullarından kurtarmıştık ki, onlar size işkencenin en kötüsünü yapıyorlardı. Erkek çocuklarınızı öldürüyorlar, kızlarınızı hizmetlerinde kullanmak için diri bırakıyorlardı. Bunda, size Rabbiniz celle şâneden bir mihnet ve belâ vardı.)

Evet, Fira'un denilen zâlim, Allahu teâlâ ve Resûlüne inanmamış, ne idüğü belirsiz kâhinlere bağlanmıştı ama, aldığı bütün tedbirler ilâhî takdiri değiştirememiş, hattâ kâhinlerin bildirdiklerinin de, aldığı tedbirlerin de takdir-i ilâhi olduğunu farkedememişti. Kâhinler, cinlerden ve şeytanlardan aldıkları haberi Fira'una ulaştırmışlardı :

— Beni - İsrail'den bir çocuk dünyaya gelecek ve bu çocuk senin mülk ve saltanatına son verecektir. Bu çocuk, ana rahmine hafta içinde şu gece düşecektir. Gerekli tedbirleri almanızı tavsiye ederiz, demişlerdi.

Fira'un, nefsini ve saltanatını koruyabilmek için aklınca bazı çareler düşündü. Asıl maksadını ve tedbirini halktan gizlemek için, kâhinlerin ana rahmine düşeceğini haber verdikleri gece için büyük bir eğlence tertipleledi. Tellâllar vasıtasıyla hal-

ka duyurarak, İsrail oğullarının kadınlarını bir tarafa ve erkeklerini onlardan çok uzak başka bir tarafa toplattırdı. Böylece, bir arava gelmelerini önleyebileceğini sanıyordu. Hz. Musa aleyhisselâmın annesi de İsrail oğullarındandı ve tabiatıyla kadınların bulunduğu tarafta oturuyordu. Ancak, bu eğlencelerden hoşlanmamıştı. Böyle bir eğlencede bulunmaktan ise, evinde kocasıyla başbaşa kalmayı tercih ederdi. Fakat, Fira'unun emri gereğince o da herkes gibi bu eğlencelere zoraki katılmıştı. Kocasını İmrân Fira'unun sarayında görevliydi. O muhterem kadın, bir ân önce kocasına kavuşmak arzu ve iştihakı ile eğlence yerinden ayrıldı ve mümkün olduğu kadar gizlenip kendisini göstermemeğe çalışarak sarayın yolunu tuttu.

Oysa, onu saraya doğru sürükleyen bir kuvvet vardı. Saklanması ve gizlenmeğe çalışması boşunaydı. Onu belki görenler olmuştu, ama hiç kimse tanıyamamıştı. Zira, kader Hz. Musa aleyhisselâmın annesini almış ve kendisine bakanların gözlerine sanki perde indirmişti. Evet, böyledir, kaza ve kader gelip çatınca gören gözler göremezler, bilinen ilimler bilinemez, işiten kulaklar duyamaz. O mübarek hatunun da, kocasına kavuşmaktan başka hiçbir isteği yoktu, hattâ bu uğurda ölmekten bile korkmuyordu. Burada, ölümden söz edişimize şaşmayın. Fira'unun emirlerine karşı çıkmamanın tek cezası vardı : ÖLÜM... Ne var ki, bundan da korkmuyordu...

Hz. Musa aleyhisselâmın babası, Fira'unun özel hizmetine bakardı ve o gece için sarayda nöbetçi idi. Fira'unun yatak odasının kapısında nöbet beklerken, sevgili karısının koşarak kendisine doğru geldiğini gördü ve koşup onu karşıladı. Kadın, kocasına karşı ne kadar istekli ise, kocası da onu bu gece daha güzel ve daha zarif bulmuştu. (Olmaz, olmaz deme! Olmaz, olmaz..) diye bir tekerleme vardır, tıpkı onun gibi olmayacak gibi görünen şeyler oldu ve Hz. Musa aleyhisselâm, Fira'unun bütün hazırlık ve tedbirlerine rağmen işte o gece ana rahmine düştü.

Kâhinler, kaderin önüne geçilemediğini ve Fira'unun helâkine sebep olacak çocuğun hem de o gece ana rahmine düş-

tüğünü, yine cinler ve şeytanlar vasıtasıyla tesbit ettiler ama elden ne gelirdi ki? Evet, Hz. Musa aleyhisselâmın yıldızı, gökyüzünde parlamaya başlamıştı. O gece hayli endişeli ve ruhan terdirgin olan Fira'un, kâhinlerin feryat ve figanları üzerine gürültünün sebebini sordu, Imrân emri gereğince halkın eğlendiğini ve bu gürültülerin oradan geldiğini söyledi. Fira'un, korktuğuna uğramış, İsrail oğullarının kadınlarını bir tarafa, erkeklerini başka bir tarafa ayırarak önlemeğe çalıştığı birleşme, kendi yatak odasının önünde vukubulmuş ve can düşmanı bildiği Musa aleyhisselâm ana rahmine düşmüştü.

Bir süre sonra kâhinler huzura gelerek durumu kendisine bildirdiler:

— Maalesef, tedbir takdire karşı gelememi ve olanlar oldu, dediler.

Fira'un, çabuk yılan bir insan değildi. Yeni tedbirler düşünmeğe ve aklınca takdiri bozmağa kalktı ve gözünü kırpmadan emri verdi :

— Bugünden itibaren, doğacak bütün erkek çocuklar katledilsin!..

İsrail oğullarının oturdukları mahalle ve sokaklara baskınlar yapılıyor, zorla evlere giriliyor ve yeni doğan erkek çocukları analarının kucaklarından alınarak öldürülüyordu. Tarihlerin rivayetlerine göre, bir kaç yılda dokuz yüz binden fazla erkek çocuk katledildi.

Bu yetişmiyormuş gibi, İsrail oğulları arasında kolera hastalığı başladı ve bu salgın da büyük telefata yol açtı. Ülkenin ileri gelenleri, Fira'una müracaat ederek :

— Emriniz gereğince, doğan erkek çocuklar öldürülüyor. Salgın hastalık da yetişkin erkekleri kırıp geçiriyor. Böyle giderse bir kaç yıl sonra İsrail oğullarından ağır işlerde kullanacak kimse bulamayacağız, dediler. Fira'un, bir yıl erkek çocuklarının öldürülmesini, ertesi yıl doğacak çocukların sağ bırakılmalarını emretti ve sözüm ona böylece denge kurulmuş olacaktı.

Bu arada da Hz. Musa aleyhisselâm dünyaya gelmişti. Hz. Musa, KESİM yılı denilen, doğacak erkeklerin öldürülme sırası olan sene ve kardeşi Harun ise, bağışlanma sırası olan AVUN yılında doğmuşlardır. Bu sebeple, evlâdının erkek olduğunu gören muhterem annesi, onun âkibetinden kaygulanmış ve içinden gelen bir hisle ciğerpâre yavrusunu bir sandığa yerleştirerek Nil nehrine salıvermişti. Sandığın nereye gittiğini veya sürüklendiğini izlemek üzere de, kızına takip ettirmişti Sandık, li-hikmetin Fira'unun sarayına doğru gitmiş ve o sırada eşi Âsiye ile sarayının bahçesinde gezinen ve suda oynatarak efendilerinin gönüllerini eğlendiren birbirinden güzel cariyelerini seyreden Fira'un tarafından görülmüştü. Sandığın derhal Nil'den çıkarılarak huzuruna getirilmesini emretmiş ve açılan sandıktan nur yüzlü bir çocuğun çıktığını görerek hepsi hayretler içinde kalmışlardı. Çocuk, baş parmağını emiyor ve kendisini büyük bir ilgi ve sevgiyle seyredenleri etkilemek istercesine hepsinin ayrı ayrı yüzlerine bakıyordu. Âsiye sultanın bu çocuğa kanı kaynamış ve bir ânda tek mil vücudunu annelere mahsus şefkat ve rikkat kaplamıştı. Sanki, yıllardır aradığı halde bir türlü elde edemediği bir emeline nail olmuş gibi sevinç ve heyecan içinde idi. Cariyelere, yavruyu kendisine vermelerini emretmiş ve onu sevgi ile koklayarak bağrına basmıştı. Başuçlarında, tüyleri diken diken olmuş, gözleri fal taşı gibi açılmış, içindeki zulmün ve gaddârlığın, korkunç ve iğrenç yüzüne akseden belirtileriyle yüz hatları gerilmiş ve kaşları çatılmış olan Fira'un, eşinin bu çocuğa bu derece ilgi ve sevgi göstermesine sinirlenmiş ve mini mini yavruyu hışımla onun kucağından çekip almıştı. İşte, bu sırada hiç beklenmedik ve umulmadık bir şey olmuş ve o küçük çocuk Fira'unun yüzüne bir tokat vurmuş ve bu tokatın acısı o zâlim adamın içine oturmuş ve onu âdeta kudurtmuştu :

— İşte, aradığım çocuk budur. Benim mülküme ve saltanatıma son vereceği kâhinler tarafından haber verilen çocuk, bundan başkası olamaz, diye haykırıyor ve derhal öldürülmesini emrediyordu. Âsiye sultan, araya girdi ve kocasını yalvarıp yakarak uyardı :

وَقَالَتِ امْرَأَتُ فِرْعَوْنَ قُرَّتُ عَيْنِي لِي وَلَكَ لَا تَقْتُلُوهُ عَسَىٰ
أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَهُمْ لَا شَعْرُونَ

Ve kalet'imre'etü Fir'avne kurretü aynin li ve lek lâ taktülöhu asâ
en yenfa'anâ ev nettehizehu veleden ve hüm lâ yeş'urun...

El - Kasas : 9

(Fira'unun eşi Âsiye binti Müzahim kocasına: «Bu çocuk, bana ve sana göz aydınlığı olsun, onu öldürmeyin.. Olur ki, bize faydalı olur veya evlât ediniz» dedi. Oysa, işin farkında değillerdi.)

Evet, Âsiye sultan o zâlime yalvarıyordu :

— Bu yavrucağı ben çok sevdim, o senin ve benim gözümüz nuru olabilir, gel bu mâ'sumu öldürtme!.. Olabilir ki, ileride bize çok yararlı ve hayırlı olacaktır, ben buna inanıyorum, yüzündeki nur ve mâ'sumiyet de bunu gösteriyor. Onu, kendimize evlât edinelim, diyordu.

Fakat, zâlim Fira'un da bildiğinden şaşmıyordu:

— Olmaz! diyordu. Ben de bu çocuğun benim mülk ve saltanatıma son vereceği haber verilen çocuk olduğuna inanıyorum.

Sanki, Hz. Musa aleyhisselâm güneşti ve Fira'un da yarsa gibi onun ışığından ürküyordu. Buna mukabil Âsiye sultan da, güneşe hasret kalmışçasına, onu kaybetmeğe razı olamıyordu. Gerçekten zulmette kalmışlardı ve böylesine bir güneşe ve nura her ikisinin de ihtiyaçları vardı. Karı - koca aralarında bu mes'eleyi münakaşa ve münazara ederlerken, kader çizgisinden ve istikbalde olacaklardan haberleri yoktu. Evet, Âsiye sultanın ilgi ve sevgisi elbette boşuna değildi. Hz. Musa aleyhisselâm, onun şehadetine ve dolayısıyla ebedî saadet ve selâmetine sebep olacağı gibi, Fira'unun da zulmüne son verecek, ona fâni dünya mülk ve saltanatına mağrur olarak (**ENE RABBİKÜM-ÜL-Â'LÂ — Ben sizin yüce Rabbinizim..**) demeğe yeltenenlerin

başlarına gelecek feci âkibeti gösterecek, kendisinden sonra buna cür'et ve cesaret edenlere de mâ'ruz kalacakları azap ve ızdırabı bildirmiş olacaktı. Sahip olduklarını zannettikleri mal ve mülklerinin, tâc ve tahtlarının, ordu ve silâhlarının, kuvvet ve kudretlerinin Fira'un ve benzerlerinden bu azabı def'u ref edemeyeceklerini ilân ve isbat etmiş olacaktı. Bu gibilere, dünya hayatında uğrayacakları belâ ve musibetlerle işi savuşturamayacaklarını ve âhiret hayatında da daha feci ve daha elim azaplara uğrayacaklarını bildirecekti. Zira, Allahu sübhanehu ve te-âlâ hazretleri onlara :

**Çıkar feryadımız göklere istindat şeklinde,
Olur semadan nâzil bin belâ imdat şeklinde...**

dedirtecekti. Ama, ne var ki bu sırrı hiç kimse çözemediği gibi Âsiye ile Fira'un da çözememişti. Buna, kader sırrı denilirdi.

Fira'un, herkesten kuşkuluyor ve bu yüzden doğan her mâ'sum çocuğu öldürtüyordu. Aklınca, önleyici tedbir aldığını sanıyordu. Oysa, bütün bu tedbirler de takdirden idi ama, o bunu anlamaktan âcizdi. Âsiye, kocasının şüphe bataklıklarında düştüğü azap ve ızdırabı seziyordu. Kuşku mikrobu gerçekten onu için için kemiriyordu. Bu sebeple, Nil sularının sürükleyip sarayının bahçesine kadar getirdiği sandığın içinden çıkan yavruyu, eşinin sevmesine ve hattâ evlât edinmek istemesine son derece kızıyor ve mutlâka öldürtmek, vücudunu ortadan kaldırmak istiyordu. Âsiye sultan ise hâlâ ümidini kesmemiş ve yalvarıyordu :

— Bu kadar küçük bir çocuğa, böylesine düşman kesilmenin sebebini bir türlü anlayamıyorum, bu mâ'sum yavrucaktan insana zarar gelir mi? diyordu. Fira'un ise :

— Senin o mâ'sum yavrucak dediğin, kucağıma alır almaz bana tokat vurmak küstahlığında bulundu, deyince eşi hemen cevap verdi :

— Senin koskoca bir hükümdar olduğnu bu kadar küçük

bir çocuk nasıl bilebilir? Emret, bir tabak altun ve bir tabak da ateş getirsinler, bakalım çocuk hangisine el uzatacak? Eğer, ateşe uzanmaz ve altuna saldırırsa, onu dilediğin gibi öldürürsün.

Fira'unun aklı yatmıştı :

— Evet, dedi. Onu şimdi dediğin gibi imtihan edeceğim.

Hizmetkârlarına emretti, bir tabak dolusu altun ve bir tabak içinde de ateş getirdiler ve iki tabağı da çocuğa yaklaştırdılar. Hz. Musa altun tabağına uzanmak üzere iken, Allahu teâlâ Cebra'il aleyhisselâma irade buyurdu ve Musa'nın elini ateş dolu tabağa doğru ittirdi. Musa aleyhisselâm tabaktan bir parça ateş alıp ağzına götürdü ve derhal ağlamağa başladı. Ateş elini yakmamıştı ama, dilini yakmıştı.

Âsiye sultan dâvayı kazanmıştı. Muzaffer bir edâ ile :

— Sana demedim mi? dedi. Gözlerinle gördün, ateşi tutmakla kalmadı, üstelik ağzına bile götürdü. Fark ve temyiz edebilecek olsaydı hiç böyle yapar mıydı? Senin hükümdar olduğunu bilseydi, tokat atar mıydı?

Derler ki, Hz. Musa aleyhisselâm, işte o ateşi ağzına aldığından dolayı peltek kalmıştır. Onun, ateşi tuttuğu halde elinin yanmamasına mukabil, ağzının yanmasını ehl-i hakikat şöyle yorumlamışlardır :

Musa aleyhisselâm, o zâlime tokat vurduğu için ateş elini yakmamıştır. Fakat, o zâlimin kucağına gittiği zaman kendisine (Baba.. Baba..) demesi yüzünden dili yanmıştır. Zira, Fira'un kendisini kucağına aldığı zaman Musa aleyhisselâm ona (Baba.. Baba..) diye hitap etmiştir.

Zâlimi tokatlayan el, o zâlimi hak ve hakikate dâvet için konuşurken, onu yaralayan dil aslâ ateşte yanmaz. Bunun aksi olarak, zâlime zerre kadar meyletse, meylettiği uzvu hangisi ise eli, dili veya kalbi ateşler kuşatır. Netekim, Kur'an-ı kerimde de böyle buyurulmuştur :

وَلَا تَرْكَبُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَمَا آتَيْتُمُ النَّارَ وَمَالَكُمْ
مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ ثُمَّ لَا تُنصِرُونَ

Ve lâ terkenû illeziyne zalemû fe-temessekümün-nârü ve
mâ leküm min dûnillahi min evliyâ'e sümme lâ tunsarûn...

Hûd : 113

(Zâimlere meyletmeyin ki, size cehennem ateşi dokunur. Sizin, Allahu teâlâ'dan gayrı yardımcınız yoktur. Sonra, ondan da yardım göremezsiniz...)

Evet, zâlime kıl kadar meyledeni mutlâka ateş kuşatacaktır. Hem bu kuşatma dünya hayatında iken başlayacak, zâlime meyledenler önünde sonunda o zâlimin zulmüne uğrayacaktır. Zâlimin, zulmüne yardım edene, Allahu teâlâ birgün muhakkak o yardım ettiği zâlimi musallât eder. Binaenaleyh, zâimlere bilerek veya bilmeyerek yardım edenleri, ergeç o zâlimin zulmüne bizzat hazır bulunmaları haberiyle müjdelerim.

Ehl-i irfana sormuşlar :

— Zâlime meyletmek ne demektir?

Şu cevabı almışlar :

— Yaptığı zulümlere razı olmadığı halde, zâimlerle bir arada bulunmak, onlarla oturup kalkmak, onların yüzlerine bakmak, onlarla konuşup sohbet etmek, zâimlerle bir adım bile olsa yol almak, zâlime meyletmektir, demişlerdir ki zâlime bu kadarcık meyledeni Kur'an-ı azim-üş-şân cehennem ateşinin kuşatacağını açıkça beyan ve ilân buyurmaktadır.

Anlatacağım bu kıssa, zâlime meyletmenin ne demek olduğunu izah ve isbata yetecek mahiyettedir:

H İ K Â Y E

Emevi hükümdarlarından birisi, bir Allah dostunu ziyarete gitmişti. Hükümdarın, ma'iyyeti ile birlikte zaviyesine doğru geldiğini gören o veli, hemen içeri girmiş, höcresine kapanmış,

yüzünü örterek yatmıştı. Hükümdarı, zaviyenin kapısında o veli'nin oğlu karşılamış ve babasının rahatsız olduğunu ve kimseyi kabul edemeyeceğini bildirmişti. Hükümdar, bir Hak veli'si tarafından kabul edilmeyişine üzüldü ve :

— Eğer yanılmadıysam, biz karşıdan gelirken zaviyenin kapısında oturuyorlardı, bizi görünce içeri kaçtılar. Acaba, birdenbire hastalandılar mı ki böyle yaptılar? deyince, o Hak veli'si içeriden seslendi :

— Hayır! Hasta filân değilim, dedi. Sizin yüzünüzü görmemek için içeriye kaçtım ve yüzümü de örttüm. Zira, zâlime meyledenleri, nâr-ı cahiym kuşatacaktır. (VE LÂ TERKENÜ İLLELEZİYNE ZALEMÜ..) âyet-i kerimesini hiç okumadınız mı? Zâlimin yüzüne bakmak, cehenneme bakmak gibidir, derler, hiç duymadınız mı?

Hükümdar, bu sözleri duyunca ağlamağa başladı, o zamana kadar yaptığı zulüm ve haksızlıklara pişman oldu, tövbe istiğfar eyledi ve o günden sonra milletini ve memleketini adaletle idare etmeğe başlayarak affı ilâhiyye mazhar oldu.

**Suçunu bilip tövbe eden buldu selâmet,
Zulmeyleyeni adl ile mizâna çekerler...
Müflis ona derler ki yarın rûz-i cezada,
Hak sahipleri hak diye divâna çekerler...**

Evet, zâlimin zulmünü yüzüne karşı söylemek, onun zulmünden vazgeçmesine sebep olur. Fakat, şunu da aslâ unutmamalıdır :

أُدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ
الْحَسَنَةِ وَجَادِ لَهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ

Öd'ü ilâ sebiyll Rabbike bil-hikmeti vel-mev'iza't-il haseneti ve câdilhüm billetiy hiye ahsen...

(Ey Habib-i zîşânım!.. Rabbinin yoluna hikmetle, güzel öğütlerle dâvet et ve onlarla mücadeleni en güzel şekilde yap..)

Yoksa; sert, haşın, kırıcı, incitici, küçük düşürücü sözler sarfederek büsbütün çileden çıkarmamalı, inkâra ve isyana zorlamamalıdır. Gerçi Ehlullah'tan bazıları yerine ve icabına göre acı sözler de söyleyerek halkı iykaz ve irşâd eylemişlerdir ama, biz kendimizi onlarla kıyaslayamayız. Zira, Ehlullah arslan gibi ve halkın gönülleri orman gibidir, derler. Ehlullah'ın fiilleri, sözleri, özleri Hak ile olup, kendilerinden zuhur edenler de haktandır. Bizler, bu hallere bu sırlara vâkıf ve agâh olmadığımız için kime karşı sert ve kime karşı yumuşak davranılması gerektiğini tayin ve takdir edemeyiz. Böyle olunca da, Kur'an-ı azim-üş-şânın hükümlerine aynen ve harfiyyen uymak, elimizden ve dilimizden geliyorsa, güzel ve hikmetli sözlerle, güzel ve tatlı öğütlerle, ibret verici örneklerle halkı hakka dâvet etmek, daha uygun ve maksada muvafık olur.

Bazı insanlar, sert ve acı konuşmalardan, bazıları da tatlı ve yumuşak sözlerden anlarlar. Bunları, bu özelliklerine göre teşhis ve temyiz edebilmek kolay bir iş değildir. Elbette, böyle bir ayırımı kolayca ve rahatlıkla yapabilen bahtiyar kişiler de vardır ama, bu bir ilim, tecrübe ve mümarese ister. Dikkat edilecek olursa, Allahu teâlâ ve takaddes hazretleri, Kur'an-ı keriminde bazı insanları cehennemle, zebanilerle, azap ile, ıkap ile korkutmakta ve daha önceleri gelmiş ve geçmiş ümmetlerin kötülüklerden, isyan ve günahlardan vazgeçmedikleri için çok feci ve elim âkibetlere düştüklerini hatırlatmakta ve bu gibi âsilerin ve günahkârların nasıl kahredildiklerini, nasıl helâk olduklarını, yeryüzünden nasıl silinip gittiklerini beyan buyurmaktadır. Muhlis kullarını ise, cennetle, ni'metle, rıza ve rıdvan ile, huri ve gılman ile, cennet dereceleri ve cemal-i lâ yeza-li ile tebşir buyurarak Hak ve hakikat yoluna çağırmaktadır.

Bizler de —İnşâ'allah— yakın bir gelecekte nerede EVET ve nerede HAYIR diyeceğimizi öğrenir, kiminle ACI ve kiminle TATLI konuşulacağını anlar, bizzat kendimiz hak yoluna gire-

riz de, ondan sonra başkalarını aynı yola çağırarak bahtiyarlığına ereriz. Bu hale gelinceye kadar, daima tatlı konuşmalı ve bütün din kardeşlerimizi hayırlarla, iyiliklerle tebşir ve tebrik etmeliyiz.

H İ K Â Y E

Abbasi halifelerinden birisiyle nasılsa karşılaşan bir zâhit, akli sıra hükümdarı doğru yola dâvet etmek maksadiyle, kaşlarını çatıp, parmağını tehditkâr bir ifade ile sallayarak, sert ve ağır cümleler kullanmağa başladı. Emir-el-mü'miniyn, bu zata şöyle söyledi :

— Ey Vâ'iz!.. Ne sen Hz. Musa aleyhisselâmdan daha büyük bir dâvetçisin, ne de karşında bulunan ben Fira'undan daha zâlim ve günahkâr bir hükümdarım. Bilmez misin ki, Allahu sübhanehu ve teâlâ hazretleri, Hz. Musa ve Harun aleyhimüsselâmı vazifelendirerek Fira'unu Hakka dâvet için gönderdiği zaman : (Senin ve benim düşmanımız olan Fira'unu tatlı ve yumuşak sözlerle hakka ve hakikate çağırınız. Olur ki, akli başına gelir de düşünür ve azabımızdan korkar.) buyurmuştur. Sen, Tâ-Hâ sûre-i celilesini hiç okumadın mı? dedi ve âyet-i kerimeyi okudu :

أَذْهَبَ إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ فَقَوْلَاهُ قَوْلًا لِّئَلَّا يَعْلَمَهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَحْتَشِرُ

İzhebâ ilâ Fir'avne İnnahu tega fe-kulâ lehu kavlen
leyyinen le'allahû yetezekkerû ev yahşâ...

TÂ - HÂ : 43 - 44

(Fira'una gidin, zira o kibirlenmesi ve Allah'lık iddiası ile tuğyan ederek cidden haddi aştı. Onunla yumuşak konuşun, kendisine rıfk ile muamele edin, olur ki öğüt alır, düşünür ve azab-ı ilâhimizden korkar.)

Umulur ki, halifenin bu sözleri ve özellikle okuduğu âyet-i celile kendisini asık surat ve çatık kaşla, sert ve acı sözlerle hak

ve hakikate dâvet ettiğini zanneden o zâhidi hak ve hakikate iletmiştir.

**Deniz gibi derununda saklayıp güherin,
Hüner göstermeğe meyletme, varsa hünerin...**

Savaş meydanlarında galip gelen bir çok milletler, fethet-
tikleri ülkelerde yaptıkları haksızlık ve zulümler sonucu mağ-
lûp olmuşlardır. Zâlim, müslüman dahi olsa aslâ pâyidar ol-
maz. Onun için küfür adl-ü adaletle pâyidar olabilir, demişler-
dir. İnsan, kendisine yapılmasından hoşlanmadığı şeyi, başka-
larına revâ görmemelidir. Atalarımız: (İğneyi kendine, çuvaldı-
zı başkalarına batırınız) sözünü, boşuna söylememişlerdir. Vâ'-
izler, her hallerinde halka örnek olmalıdırlar. Vâ'izliğin, asıl ki-
min sıfatı olduğunu hiçbir zaman unutmamalıdırlar. Zira, din
demek öğüt demektir. Resûl-ü ekrem sallallahu aleyhi ve sel-
lem efendimizin bu konudaki tenbih ve irşâtlarını daima hatırla-
malıdır. Mümkün olabildiği kadar kolaylaştırmalı, herkesin
kolaylıkla ve rahatlıkla anlayabileceği güzel ve hikmetli sözler-
le halkı uyarmalı ve aydınlatmalı, dinî konularda zorluklar çı-
karmaktan daima kaçınmalıdır. İki cihan serveri: (Allahu azim-
üş-şâni kullarına sevdiniz ki, Allahu teâlâ da sizleri sevsin..) buyurmuşlardır. İlâhî emirleri ve nehiyleri ümmet-i Muham-
med'e sevdirmeli, onları rahmet ve mağfiret-i sübhaniyye ile
sevindirmelidir. İnsanlara, Hak sevgisini, hak peygamber sevgi-
sini, din sevgisini telkin ettirip tattırmalı, her zaman güler yüz-
lü ve tatlı sözlü olmalı, asık surattan ve çatık kaştan medet
ummamalıdır. Aksi halde, herkesi dinden, iymandan, Allah ve
peygamber sevgisinden soğutup uzaklaştırmaktan başka olum-
lu bir sonuç alınamaz. Özellikle, küçük yaştaki çocukları ve er-
ginlik çağına girmiş gençleri, dinden tiksindirmemeli, dinin
faydaları ve yararları onlara hakkıyla ve lâyıkiyle ve anlayabi-
lecekleri sade bir dille açıklanmalıdır.

En önemlisi de, hazır bulunanların ve dinleyenlerin istidat
ve kabiliyetlerine göre sözü idare etmesini bilmek, onların ir-
fan ve iz'an seviyelerine göre konuşmak, ilgilerini ve dikkat-

lerini çekecek güzel, ibretli ve hikmetli konuları seçmek, konuşurken kimseyi gocundurmamak ve suçlamamak, hiç kimsenin ayıbını yüzüne vurmamak ve onları topluluk önünde küçük düşürmemek, cemaat huzurunda kimseyi imtihan etmeğe kalkışmamak, herhangi bir konuda bilgisizliği anlaşılana açıkça eleştirmekten kaçınarak hatasını veya yanlış bilgisini kimsenin görüp duyamayacağı tenha bir yerde düzeltmeğe çalışmaktır. Hemen ilâve edelim ki, halkı uyarıp aydınlatmağa memur zevat, bu görevlerini görürken, içlerinden de cemaatlerinin uyarılmasını ve hidayete erdirilmesini Allahu zül-celâl vel-kemal hazretlerinden niyaz etmeli ve mü'min kardeşi lehinde yapacağı dua-ya meleklerin (ÂMİN) diyeceklerini de hiçbir zaman aklından çıkarmamalıdır. Âciz tecrübe ve kanaatimize göre, vâ'iz bir gece önce evinde oturup hazırladığı dersi, ertesi gün kürsüye çıkarak takrire başlarsa, hiçbir netice alamaz. Bu görevde bulunanlar PSİKOLOG olmalı, Allahu teâlâ'dan tevfik ve inayet dilemeli ve kürsüye çıkınca hazır bulunan cemaatin medenî ve içtimaî seviyesini hemen tayin ve tesbit edivererek, ona göre söze girmeli ve dersini vermelidir. Cemaatine karşı gayet şefkatli ve merhametli olması gerektiğini hatırlatmağa lüzum dahi yoktur. Şurası muhakkaktır ki, halkı dinden nefret ettirenler, yorgunu yokuşa koşarcasına sert, acı, kaba telmihler ve iy-mâlarla cemaati dağıtıp uzaklaştıranlar, âhirette mutlâka mes'ul olacaklar ve bu hatalarının cezasını elim bir azapla çekeceklerdir.

HİKÂYE

Nureddin-i Sivasi (Kuddise sırruh) hazretlerinin kapısına giden birisi :

— Yâ Şeyh! Sizden bir şey sormak istiyorum. Lûtfen aşağıya inip bu müşkilimi halleder misiniz? dedi ve o şeyh-i muhterem kapıyı açınca, soru sahibi :

— Unuttum!.. diyerek çekilip gitti. Bu hal, tam yedi defa böylece tekerrür etti. Sekizinci defa şeyhin kapısına gelen adam:

— Efendim, çok merak ediyorum: Acaba, sizin saç ve sakalınızdaki kıllar mı, yoksa şu karşıdaki çayırdaki otlayan hayvanların kılları mı daha efdal, daha yararlıdır?

Hazret-i şeyh kendisine şu cevabı verdi :

— Oğlum, ne için yaratıldığımı düşünmez, Mâ'bud-u haki ki olan Allahu teâlâ ve tekaddes hazretlerine iyman, ibadet ve tâ'at etmezsem, âlemlere rahmet olarak gönderilen Sahib-i şeri'-at aleyhi ve âlihi efdal-üt-tahiyyet efendimizin üstün ahlâkı ile ahlâklanmazsam, elbette o hayvanların kılları benim saç ve sakalımdaki kıllardan efdal ve yararlıdır.

Meğer, bu soruyu soran bir Yahudi imiş, şeyhin bu belîğ ve veciz cevabı ve irşâdı, sabır ve semahati üzerine, esasen ezel bezminde iyman etmişlerden olduğu için şeref-i islâm ile müşerref olmuş ve uzun yıllar o zat-ı şerifin rahle-i tedrisinde bulunarak kendisinden feyiz almış, dünya ve âhîret saadet ve selâmetine kavuştuğu gibi bir çok din düşmanlarını da Hakka dâvet etmek suretiyle aşk-ı ilâhiyye sâki olmuştur.

H İ K Â Y E

Bazı sefih kimseler bir araya gelmiş, Bağdat şehrinin me-siresi olan Dicle nehri kenarında içki içiyor, çalgı çalıyor ve hep bir ağızdan şarkı söylüyorlardı. Akıllarınca, çılğınlar gibi yiyip içiyor ve eğleniyorlardı. Onların bu hallerini gören ve din gayreti ile sabredemeyen bazı dervişler Mâ'ruf-u Kerhi hazretlerine koşarak geldiler ve açıkça günah işleyen bu topluluğu göstererek :

— Yâ Şeyh! dediler. Şu âsilere bak, Allahu teâlâ'ya açıkça isyan ediyorlar ve herkese de kötü örnek oluyorlar. Şu zâlimlere bed-dua et de, Allahu zül-celâl bunları kahretsin..

Mâ'ruf-u Kerhi hazretleri, onlara acıyarak baktı ve :

— Öyle ise ellerinizi açınız ve edeceğim duaya Âmin deyiniz, dedi.

Dervişler, can ve gönülden el açtılar ve ÂMİN demeğe hazırlandılar. Mâ'ruf-u Kerhi (Kuddise sırruh) gözlerinden yaşlar dökerek Rabbine niyazda bulundu:

— İlâhî!.. Bu kullarını, bu dünya âleminde böyle zevk ve safada, neş'e ve sürurda bulundurduğun gibi, âhirette de onların zevk ve safalarını, neş'e ve sürurlarını daim eyle...

Dervişler bu duaya şaşırıp kalmışlar ve fakat şeyhlerinin emrini yerine getirerek ÂMİN demek zorunda kalmışlardı. Li-hikmetin, dua o ânda kabule karin oldu ve bu duayı işiten serhoşlar bir ânda derlenip toparlandılar, içki şişelerini kırıp döktüler, sazları parçaladılar ve hep birden tövbekâr oldular ve ka-dehlerine aşk-ı ilâhî şarabını doldurup mest-ü hayran kaldılar. Şarkı ve türküleri, zikrullah'a tahvil olundu, gazelleri münâcat haline geldi ve nâ'at-ı şerif olarak okundu, günah ve isyan kirlerinden arınarak gerçekten ebedî âlemde de zevk ve safaya, neş'e ve sürura kavuştular.

Mâ'ruf-u Kerhi hazretleri, bu niyazı ile hem o günahkârların hidayete erişmelerine vesile ve hem de dervişlerine din-i mübiyn-i islâmın insanları imha için değil, ihyâ için, bed-dua için değil, hayır dua için taraf-ı ilâhiden gönderilmiş en üstün ve faziletli bir din olduğunu isbat etmiş oldu. Onun için, lâ'net edeceğine salâvat getir, kötü söz söyleyeceğine tatlı dille konuş ki, iki cihanda da aziz olasın...

Bilmem anlatabiliyor muyum? Bayram sabahı, yıkanıp süslenip cami-i-şerife koşan ibadullah'ı :

— Beş vakit namazlarını kılmayanların, bugün burada işleri ne? diyerek kıran ve inciten vâ'iz veya hatip görevini kötüye kullanmıştır ve ind-i ilâhide sorumludur.

Buna mukabil, bayram sabahı sevinç ve heyecanla cami-i şerife koşan cemaatin fazlalığını ganimet bilerek, onlara mes-citleri ve ibadetleri sevdirecek, Allah ve Resûlüne muhabbet ettirecek, zevklerin en üstünü, hazların en yücresi olan ibadet aşk ve şevkini kalplerine yerleştirecek şekilde güzel ve hikmetli sözler, ibret verici örneklerle onların kalplerini kazanan ve mescide bağlayabilen vâ'izler ve hatipler de bu vazifelerini Allahu te-âlâ ve tekaddes hazretlerinin emirlerine, iki cihan serverinin mümtaz ve müstesnâ öğütlerine tam mânasıyla uygun hareket etmiş ve büyük ecre hak kazanmış olurlar. Hattâ, bayram günleri cami-i şerife gelmeyenleri bile, yolda, kahvede, ziyaretlerde

karşılaştıkça irşâd ve ikaz etmek, onları da hak ve hakikate dâvet etmek ve bunu mutlâka güler yüzle ve tatlı sözle yapmak yalnız vâ'izlerin ve hatiplerin değil, bütün müslümanların en kutsal görevleridir.

Bazan, kendilerini hak ve hakikate ve Allah yoluna dâvet ettikleri için, halk, vâ'izleri, hatipleri ve din görevlilerini taşlayabilir, dövebilir, sövebilir, tersleyebilir ama, onlar aslâ yılmamalı, kendilerine atılan taşla güler bakmalı, döven elleri samimiyetle sıkmalı, söven dili tatlılıkla ağızlarına tıkmalı, tersleyen kişiyi mülâyemetle doğru yola sokmalıdır. Vâ'izliğin, hatipliğin, mürşitliğin şânı ve şî'arı budur. Yoksa, taş atana taş atarak, döveni dövmeğe kalkarak, sövene aynı kelimeleri kullanarak, tersleyenleri acı acı kınayarak bu mukaddes vazife yürütülemez.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz, bunca hakarete, ezâ ve cefaya, mihnet ve meşakkate rağmen daima güler yüzlü, her zaman tatlı sözlü, affedici, bağışlayıcı, hoşgörücü olmuşlardır. Kendilerini mahrum edenleri, aslâ mahrum etmemişlerdir. Dâvetine icabet etmeyenlere bizzat kendileri gitmişlerdir. Kendilerini yerlerinden ve yurtlarından hicrete mecbur eden zâlimleri affetmişlerdir. Hattâ, zâlimler mübarek dişlerini kırdıkları gün, ashab-ı kirâmın :

— Yâ Resûlallah!.. Dua buyur, Allahu zül-celâl vel-kemal hazretleri bu kâfirleri topyekûn helâk etsin, dedikleri zaman :

— Hayır! Ben, halka bed-dua için gönderilmedim, ancak âlemlere rahmet olarak gönderildim, buyurmuş ve mübarek ellerini açarak :

— **ALLAHÜMME EHİD KAVMİY FE-İNNEHÛ LÂ YÂ'LEMÛN** (Ey yüce Allahım!.. Kavmime hidayet buyur, onlar hak ve hakikatleri bilemiyorlar.) diye niyazda bulunmuştur.

H İ K Â Y E

Bayezid-i Bestami kuddise sırrahus-sâmi hazretleri, sokak aralarından geçerek zaviyesine gidiyordu. Bazı haylaz çocuklar peşine takıldılar ve hep bir ağızdan :

— Yahudi'ye bak... Yahudi'ye bak... diye el çırparak bağıрмаğa başladılar. Hazret, onlara kızınadı ve gayet mülâyim bir ifade ile :

— Çocuklar, ben Yahudi değilim. Bakın. kelime-i şehadeti söylüyorum: (Eşhedü en lâ ilâhe illâllah ve eşhedü enne Muhammeden abdühu ve Resûlühu...) şimdi müslüman olduğuma inandınız mı? buyurdu.

Fakat, çocuklar yine bağırışıyorlardı :

— Yahudi'ye bak... Yahudi'ye bak...

Hazret-i şeyh, her defasında Yahudi olmadığını söylüyor ve kelime-i şehadeti tekrarlıyordu ama, çocuklar bildiklerinden şaşmıyorlardı.

Oradan geçmekte olan ve kendisini tanıyan birisi çocuklara çıkıştı :

— Böyle söylemeğe utanmıyor musunuz? Bu zât-ı şerif Hak velilerindedir, haydi dağılın bakayım!..

Bayezid-i Bestami hazretleri, çocuklara kızın şahsa döndü ve :

— Neden onları men'ettiniz, dedi. Onların, bana Yahudi demeleriyle ben Yahudi olmam. Fakat, bana her defasında YAHUDİ diye seslendikçe ben de Kelime-i şehadet getiriyor ve imanımı yeniliyordum. Onları men'etmekle izhar-ı şehadet etmeme de mâni oldunuz...

H İ K Â Y E

Bayezid-i Bestami hazretlerinin yukarıda sizlere naklettiğim kıssasını mütalâa etmeden on yıl kadar önce, birgün dükânıma gafil müslüman kardeşlerimden birisi girdi ve selâm bile vermeden bir kitap istedi. Kendisine :

— İnsan, bir yere girince selâm verir, ondan sonra ne diyecekse der. Bize acaba neden selâm vermediniz? diye sordum.

O gafil müslüman, pervasızca cevap verdi :

— Evet, doğru söylüyorsun ama, selâm müslümana verilir, mukabelesinde bulundu.

Hemen ayağa kalktım ve ona :

— Benim mü'min ve müslüman olduğumu herhalde bilmiyordunuz, dedim ve kelime-i şehadet getirerek izhar-ı iyman ettim.

Oysa, o zat benim müslüman olduğumu, cami-i şeriflerde halka vâ'azü nasihatte bulunduğumu ve mükerreren Kâbetullah'a ve Ravza-i Resûle yüz sürmek bahtiyarlığına eriştiğimi pek alâ biliyordu ama, bu hareketiyle tecdid-i şehadetime sebep olmuştu.

Binaenaleyh, halkı irşâd görevini yüklenenler, Rahmeten lil-âlemiyn olan o zât-ı akdesin siyretlerine de ittibâ etmekle mükelleftirler. Hakkın lûtf-u keremiyle çıktıkları kürsülerde ve minberlerde, okuduğunu anlayamayan, anladığını da anlatamayan bazı zevatın yaptıkları gibi halkı kırıp geçirmekten, kendi kafacıklarına uymayanları cehenneme sürmekten başka söz bilmeyenler, iymanın kemâli gibi hidayetin de yalnız ve ancak Rabbimizin bir bahşayışı olduğunu unutmamalı, derslerinden ve hutbelerinden evvel ve sonra hitabettikleri cemaatin hidayeti için dua etmeli, yalnız kendi cemaati için değil, ümmet-i Muhammed'den âsi ve günahkâr olanlara da hidayet buyurmasını niyaz eylemelidirler.

Günlerden birgün, server-i âlem, mefhar-i beni-âdem, Nebiyyi âli-himem efendimiz hazretleri, mescid-i saadetlerinde ashab-ı kirâma ilâhî emirleri ve hükümleri tebliğ, talim ve tahlil buyururlarken, cemaatten bir â'rabi (Çöl arabı, bedevi, köylü) yerinden kalktı, cemaatten biraz uzaklaştı ve def'i hacet için mescidin duvarı dibine çöktü. Onun bu kaba ve çirkin halini gören ashaptan bazıları, kendilerini tutamadılar ve kendisine haddini bildirmek üzere kılıçlarını çekerek üzerine yürüdüler. Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz hazretleri, mübarek elleriyle işaret buyurarak kendisine dokunmalarını men edip ashabına bildirdi. Â'rabi, işini bitirdi ve sanki hiçbir şey olmamış gibi dönüp yerine oturdu ve iki cihan serverinin her biri birer dürrü yektâ mahiyetinde olan sözlerini dinlemeğe koyuldu. Cenab-ı Fahr-i Risâlet, sözü mescit âdâbına getirerek, Hakka secde edilen yerlerde böyle çirkin ve yakışsız davra-

nışların caiz olmayacağını, hâcet sahibinin mescidi terkederek daha münasip bir yerde bu ihtiyacını gidermesi gerekeceğini anlattı. Fakat, o kabahati işleyenin şahsını hedef tutmadı ve kendisini ayıplayarak halka teşhir etmedi. Fakat ne kadar cahil dahi olsa, o da nihayet insandı. Resûl-ü zîşâna sokularak istifay-ı kusur eyledi ve :

— Yâ Resûlallah!.. Bundan sonra böyle çirkin bir işe aslâ tevessül etmem, bilmeyerek bir hata işledim, beni affediniz, dedi.

Dikkat buyurulsun, fıkıh kitaplarında abdest bozana bakılmaması, selâm verilmemesi ve hiçbir suretle ilişilmemesi beyan buyurulmuştur. Zira, o tabîi ihtiyacı korku veya utançla yarıda kalacağından şahıs hastalanabilir ve hattâ hayatı tehlikeye girebilir.

Hikâyemize devam edelim :

Aradan zaman geçti, Habib-i edib-i Kibriyâ Mekke-i mükerreme'yi teşrif buyurmuşlar ve yine ashab-ı kiram ile Kâ'be-i muazzamayı tavaf ediyorlardı. Mültezim'de dua buyurup, makam-ı İbrahim'de tavaf namazını da edâdan sonra, çevresinde bulunanlara hitap buyurdular :

— Ey benim ashap ve ensârım!.. Bana hanginiz, Kâbe-i muazzamayı yıkmaya teşebbüs eden hakkında ne hüküm verilmesi gerektiğini söyleyebilirsiniz? diye sordular. Ashaptan bazıları :

— Yâ Resûlallah! Kâbe-i muazzamayı yıkmağa teşebbüs edecek kimse yâ kâfir veya zâlimdir. Bunlardan gayrı hiç kimse, bu kutsal yapıyı yıkamaz, dediler.

İki cihan serveri tekrar sordu :

— Peki, Kâbe-i muazzamayı kim bina etmiştir?

— Evvelâ Hz. Âdem aleyhisselâm ve daha sonra da cedit emcedimiz İbrahim Halilullah ile oğlu İsmail aleyhimüsselâm bina etmişlerdir.

— İbrahim Halilullah ile oğlu İsmail aleyhimüsselâmın yaptıkları bir binayı yıkmağa teşebbüs eden kimse zâlim veya kâfir olur, diyorsunuz. Bana söyler misiniz, insanı bina eden ve aratan kimdir?

— Allah celle celâlühu hazretleridir.

— Evet, doğrudur. Ancak, kulların yaptıkları bir binayı yıkmaya kasdeden zâlim veya kâfir olur da, Allahu azim-üş-şânın yarattığı bir insanı yıkmaya yani öldürmeye teşebbüs eden ne olur? Bunu, hiç düşündünüz mü? İbrahim ve İsmail aleyhimüsselâmın yaptıkları binayı yıkmak isteyen kâfir veya zâlim diyen sizler, bilmediği için mescitte def'i hacet eden o ârâbinin neden üzerine yürüdünüz, neden Allahu teâlâ'nın yarattığı o muazzam binayı yıkmaya kasdettiniz? buyurdu. Resûl-ü müctebâ'nın bu beyanlarını duyanlar ağlamağa başladılar.

Görülüyor ki, Seyyid-ül-enâm aleyhi ve âlihi efdal-üt-tahiyete vesselâm efendimiz hazretleri, hilmiyeti ile gönüller fetheylemişlerdir.

**Sensin ancak sırâc-ı nûr-u münir,
Zir-ü balâyı eyledin tenvir...**

Pirenin elde ovalanıp öldürülmesinin caiz olup olmadığı hakkında müftüden fetvâ isteyen bir müslüman, bakıyorsunuz basit bir menfaat uğrunda gözünü bile kırpmadan bir mü'min kardeşini öldürüyor. Yani, bir beyt-i ilâhî olan o insana, pireye acıdığı kadar acımıyor. Acımak şöyle dursun, sonradan pişman bile olmuyor. Elli kuruşluk bir bardağın kırılmasına üzülen ve yakınan bir diğer müslüman da, nazargâh-ı ilâhî olan mü'min kalbini kırmaktan çekinmiyor, hatta bundan dolayı üzülüp pişman olmuyor, kalbini kırdığı kimseden helâllik dilemiyor.

Çok hazin ve acı da olsa, bir gerçeği açıklamadan geçemeyeceğim. Birer makam-ı Muhammediye olan kürsülerden, mihrap ve minberlerden halka hitap ederek, irşâd ve ikaz namı altında Resûl-ü zîşânın yüce ahlâkına muhalif hareketlerden kaçınmayanlar, sert, haşin, acı ve yıpratıcı beyanlarla halkı din-den soğutup uzaklaştıranlar, bilmeyerek din düşmanlarının kirli ve gizli emellerine âlet olmakta, islâm ve iyman aleyhtarı milletlerin ve cemiyetlerin milyonlarca lira sarfederek elde edemedikleri neticeleri hazırlamakta ve netice itibariyle islâm dâvasına her bakımdan zararlı olmaktadırlar. İslâm, dağıtıcı değil toplayıcıdır. İslâm, ayırıcı değil birleştiricidir. İslâm, yıkıcı de-

ğil yapıcıdır İslâm, tiksindirici değil, sevindiricidir. İslâm, zorlaştırıcı değil, kolaylaştırıcıdır.

Bu dünya âleminde herkesin istidat ve kabiliyeti aynı değildir. Aynı sınıfta, aynı öğretmenden, aynı kitaptan, aynı derisi okuyan elli talebeden birisi birinci, diğeri de ellinci olur. Herkes, birinci olamayacağı gibi, herkes ellinci de olamaz. Kabiliyet ve istidadına, hatta bizim deyimimizle nasibine göre herkes alacağı kadarını alır. Zorlamak, sıkıştırmak, lüzumundan fazla ürkütüp korkutmak hiçbir işe yaramaz. Bizler, ne kaybettikse bundan kaybettik. Yaşları elliye ve altmışı aşanlar, itiraf ederler ki, vaktiyle sopalı eğitim bir çok kimselerin tahsilsiz ve ilim ni'metinden mahrum kalmasına sebep olmuştur.

Halkı uyarmakla görevli bulunanlar nerede, ne zaman, kimleri ve nasıl korkutmaları, kimleri neden ve nasıl sevindirmeleri gerektiğini tayin ve takdir edebilecek kadar irfan sahibi olmazlarsa, hem cemaati dağıtır hem de kendileri gülünç durumlara düşerler. Dinsizlerin ve densizlerin ağızlarında sakız gibi çiğnenir, uluorta alay mevzu'u haline gelirler.

Bu risâlemizi okuyanlar bize kızmasınlar, darılmasınlar, gocunmasınlar. Bize inanmıyorlarsa, Hadis kitaplarını ve Resûl-ü zişânın siyretlerinden bahseden mû'teber eserleri okusunlar. Lehül-hamd, bir belde-i tayyibe olan İstanbul şehrinde ve aziz yurdumuzun diğeri belli başlı şehir ve kasabalarında atalarımızın armağan ettikleri kütüphaneler ve ciltlerce mû'teber eserler vardır. Zahmet edip okusunlar, araştırsınlar, anlasınlar. Hakikat-i Muhammediyye'ye vasıl olmağa çalışsınlar, siyret-i Nebeviyye'ye agâh olmağa gayret ve himmet göstereyinler. Temenni ve ümit ederim ki, sonunda bize hak verecekler ve tutukları yanlış yoldan döneceklerdir. Biz, iddia ve ısrar ediyoruz: Güleryüzlü ve tatlı sözlü olmak, halkı uyarmak ve irşâd etmekle görevli olanların ilk ve en önemli vasfıdır.

Aziz din kardeşlerim ve Hak yoldaşlarım :

Söze, Hz. Musa aleyhisselâmın kıssası ile başlamıştık, söz sözü açtı ve buralara kadar uzandı. Allahu teâlâ'nın kendileri-

ne akıl ni'meti bahş ve tevfikini refik ettiği kimseler için gerçekten Hz. Musa aleyhisselâm kıssasında büyük ibretler vardır. Yeter ki, kişi kıssadan hissesini alabilsin. Eğer, Fira'un denilen zâlim İsrail oğullarının erkek çocuklarını öldürtmeseydi, Musa aleyhisselâm annesi tarafından bir sandık içinde suya bırakılmaz, Fira'unun bahçesine sürüklenmez ve onun kucağında büyümezdi. Medenî cesaretleri olmadığından ötürü. Fira'unun elinde hak ve hürriyetlerinden mahrum ve en ağır hizmetlerde ve işlerde kullanılmağa mahkûm İsrail oğullarının elinde büyür ve terbiye edilirdi. Medenî haklarından, cesarettten mahrum ve esarete mahkûm bir milletin içinde yetişen de Fira'un gibi devlet ve saltanatı, hazineleri, orduları, teşkilâtı bulunan bir zâlimi hak ve hakikat yoluna dâvete cesaret edebilir miydi?

Ne var ki, Fira'una da gaflet gömleği giydirilmiş, can düşmanını bulabilmek için onbinlerce mâ'sum yavruyu merhamet etmeden öldürtürken, kendisini tâcından, tahtından, saltanatından ve hattâ hayatından mahrum edecek olan Hz. Musa aleyhisselâmı da kucağında büyütmişti. Hiç kimsenin yıkamayacağını zannettiği o saltanatı, basit bir asâ yıkmağa kâfi gelecekti. Yenilmeyeceğini sandığı muazzam orduları, denizin bir dalgalanmasıyla mahv-u helâk olup gidecekti. **ENE RABBİKÜM-ÜL-Â'LÂ (Ben, sizin yüce Rabbinizim..)** diyen kuruyası ağzı, iy-mansız olarak Kızıldenizin çamuru ile dolacak, pis leşini deniz bile kabul etmeyerek kıyıya vuracak ve Allah'lık iddiasına yeltenen o âcizin feci âkibetini İsrail oğullarına gösterdiği gibi, kıyamete kadar da gelecek milletlere ve ümmetlere bir ibret nümunesi olacaktı.

Fira'un, kendisinden önce gelip geçen zâlimlerin âkibetinden ibret alamadığı gibi, Fira'undan sonra fira'unluğa özenenler de onun başına gelenlerden ibret alamamışlardır. Bundan dolayı, her asırda bir çok fira'un taslakları, zâlimler ve kâfirler cihana hükmedeceklerini sanmışlar ve hepsi de kahrolup gitmişlerdir. Fakat, kıyamete kadar da bu cinsten zâlimler ve kâfirler eksik olmayacaklardır.

Acaba, Fira'unun bu âkibet ve felâketinin sebebi neydi? Nasıl olmuş ve neler yapmıştı da, bu hallere düşmüştü? Fira'un,

mülkünü, memleket ve milletini severdi. Milletini refah ve saadet içinde yaşatmak, ülkesini imâr etmek isterdi. Ancak, İsrail oğullarına karşı hiç merhameti yoktu. Onları, boğazı tokluğuna en ağır işlerde çalıştırır, taş kırdırır, ağır yükler taşıtırdı. Onlara karşı gerçekten zâlim ve merhametsizdi. Denilebilir ki, onun bu feci ve elim âkibetini hazırlayan da işte bu haksızlık ve zulümleri idi. Oysa, Fira'undan sonra gelen ve ona özenen zâlimler, kendi milletlerine, öz kardeşlerine, dindaşlarına zulmetmişler, haksız ve kötü muamelede bulunmuşlar, kendi ırkdaşlarının malları, canları ve ırzları ile oynamışlar, zulüm ve haksızlıkları yüzünden kendi ülkelerini de viran ve harap bırakmışlardır. Kendi ırkdaşı ve dindaşı olmayan İsrail oğullarına ezâ ve cefa ettiğiinden dolayı bu feci âkibete mâ'ruz kalan Fira'unun torunları kendi soydaşlarına, kendi dindaşlarına zulmeden, memleket ve milletlerine ihanetten çekinmeyen zâlimlerdir ki, bunların nasıl bir lâ'net ve azaba müstahak olacaklarını akıl ve basiret sahiplerinin irfan ve iz'anlarına bırakırım.

Bir de şu var : Zâlimlerin zulüm ve haksızlıklarına uğrayan halk kitleleri, o zâlimlerin başlarına gelecek musibetle teselli olmaktadırlar. İbret, göz sahiplerinin, iman ise gönül sahiplerininindir. İbretten nasipleri olmayanların dörder gözleri olsa neye yarar? İymandan nasibi olmayanların, bir yerine beş tane kalpleri bulunsa ne fayda? İlimden ve akıldan nasibi olmayanların, kocaman bir kafaları olsa, ne işe yarar? Dinlediğinden nasibi olmayanların, radar kadar büyük kulakları bulunsa ne fayda? Dinsiz, iymansız bu dünyadan göçene, som altundan kubbe yapılırsa, neye yarar? Amelsiz, ibadetsiz, yiyip içmek ve gezip tozmakla ömür tüketip mezara girenlerin, başuçlarına mum değil, elektrik jeneratörü konulsa da, ampullerle çevre kabri donatılsa ne fayda?

**Göze ibret gerektir, gönüle ise iman;
Dü-cihanda sultandır, insan ancak o zaman...**

Ağzın süsü, Hakkı zikretmektir. Ayakların süsü, doğru yola gitmek, sahibini mescide iletmektir. Mescidin yolunu bil-

meyen ayaklar, sahibinin düşmanıdır. Hak için vermeyen, vurmayan, yazmayan eller de, sahibi için hüsrandır. Allahu teâlâ'ya muhabbeti bulunmayan gönül, şeytan evidir. Allahu teâlâ'yı seven, Resûl-ü müctebâ'ya gönül veren, her defasında Hak muhabbetiyle vuran bir kalp, hakkın aynası olur, Allah korkusuyla dökülen her gözyaşı damlası, cehennem ateşini söndüren birer rahmet damlası haline gelir. İbretle bakmasını bilir ve öğrenirsen, neler görürsün ve daha da neler göreceksin? Allahu teâlâ, Kur'an-ı aziyminde : (Rabbin ashab-i fil'e neler yaptı gördün mü ey Habibim? Ad ve Semud kavimleri ne oldular? Nuh kavminin başlarına neler geldi? Bu âlemde, başlarına hiçbir musibet ve felâket gelmemiş zâlimler de var ama, onlar da ölümlerle karşılaşarak herbiri amelleriyle, zulümleriyle, haksızlık ve iymansızlıkları ile başbaşa kalmadılar mı? Şimdi, kabirlerinde tam bir müflis olarak, herbiri bin türlü azap ve ıztırap içinde yatmıyorlar mı? Gördükleri bu azap ve ıztırap, ileride göreceklarının başlangıcıdır. Dünya, ne zâlime, ne âdile, ne kâfire, ne de mü'mine kalmaz...) buyurmuyor mu?

H İ K Â Y E

Abbasi halifelerinin ileri gelenlerinden Harun-er-Reşid'e, Fransa kralı gayet nâdide bir gül fidanı hediye göndermişti. Halife, bu fidanı bahçıvan başısına teslim etti, itina ile bakıp büyütmesini ve bundan kendisini sorumlu tutacağını söylemeği de ihmal etmedi. Fidan, büyük bir dikkatle bakılıp büyütüldü ve ilk goncasını verdi. Bahçıvan, onu daima gözaltında bulundururken, bir bülbülün feryat ve figan ederek goncaya doğru saldırdığını ve bir kanat darbesiyle gülü dağıttığını gördü. Etrafa saçılan yapraklarını toplayarak halifenin huzuruna çıktı ve :

— İnanınız ki, suçum yok! dedi. Büyük bir titizlikle bu goncayı koruyup kolluyordum. Ancak, bugün bir bülbül ona saldırdı ve müdahale etmeme fırsat bırakmadan oncağızı dağıttı.

Halife kendisini teselli etti :

— Üzülme, dedi. Dünya, o bülbüle de kalmaz!..

Aradan bir kaç gün geçti ve bahçıvan gülü bir vuruşta dağıtan bülbülün bir yılan tarafından yutulduğunu gördü ve keyfiyeti halifeye bildirdi. Harun-er-Reşid gülümseyerek :

— Sana dervedim mi? dedi. Dünya, o yılanı da kalmaz.

Gerçekten bir kaç gün sonra da, bahçıvan bülbülü yutan yılanı kıstırdı ve bir kazma darbesiyle onu öldürerek durumu halifeye de bildirdi. Halife, hafifçe gülümseyerek :

— Bu dünya, sana da kalmaz ey bahçıvan başı!.. dedi.

Bir zaman daha geçti, bahçıvan ağır bir suç işledi ve ölüm cezasına mahkûm edildi. İnfaz yerine götürdüler, son arzusunun sordular.

— Halife hazretlerine bir çift sözüm var, dedi.

Mahkûmun bu son arzusunun halifeye bildirdiler, huzuruna getirilmesini emretti. Bahçıvanı huzura götürdüler, halifeyi selâmladıktan sonra şunları söyledi :

— Yâ emir-el-mü'miniyn! Bana, Fransa kralından hediye geldiğini söyleyerek bir gül fidanı vermiş ve dikkatle bakıp büyütmemi emretmişsiniz. Bütün gayret ve ihtimamıma rağmen, o fidanın verdiği gülü bir bülbül parçaladı, durumu zât-ı şahanelerine arzettim. Bana : (Dünya, bülbüle de kalmaz!) buyurdunuz. Gerçekten dünya bülbüle de kalmadı ve onu da bir yılan yuttu. Bunun üzerine siz : (Dünya, yılanı da kalmaz!..) buyurdunuz. Bir zaman sonra da, fakiriniz o yılanı öldürünce : (Dünya, sana da kalmaz!) buyurmuşunuz. Hakikaten, dünya bana da kalmadı sultanım, biraz sonra haksız olarak cellât elinde can vereceğim. Sizden aldığım derslerle size hitabediyorum: Bu yaptığınız iş adalete uygun değildir ve unutmayınız ki, bu dünya size kalmaz halife hazretleri! dedi.

Harun-er-Reşid, başını önüne eğerek mırıldandı :

— Seni affediyorum, dedi. Temenni ve ümit ederim ki, Rabbim de beni af ve merhametine lâayık bulur.

Bahçivan başı bu suretle ölümden bir süre için kurtulmuş oldu. Aslında, halife kendisini affetmişti. Zâlimlerin zulümle verdikleri hükümler, hükmedenlerin aynı hükümle kendi kendilerini mahkûm etmeleri demektir.

H İ K Â Y E

Emevi hükümdarlarından birisi, kendisine karşı isyan eden ve silâh kullanan bir kabilenin ileri gelen silâhşorlarını yakalatıp ölüm cezasına mahkûm etmiş ve cellât boyunlarını vururken kendisi de onları seyrediyordu. Dokuz kişinin başı gövdesinden ayrılmış ve sıra onuncu mahkûma gelmişti. O kimse, kendilerini büyük bir vicdan huzuru içinde seyreden hükümdara seslenmiş ve :

— Yâ Emir! Eğer, senin eline düşecek yerde zâlim bir kâfirin eline geçseydik, acaba bize ne muamele yapardı? diye sormuştu.

Hükümdar, düşünmeden cevap vermişti :

— Hiç şüphe yok ki, benim size yaptığımı yapardı...

— Yani cellâda teslim eder ve başını vurdururdu değil mi?

— Evet...

— Biz, el-hamdü lillâh müslümanız, sen de müslüman olduğunu söylüyorsun, ama zâlim ve kâfirlerin yapacaklarını aynen yapıyor ve bizi cellât elinde öldürüyorsun. Şu halde, seninle o zâlim ve kâfir arasında ne fark vardır?

Hükümdar yaptığı hatayı anladı ve :

— Bu zat, beni önceden irşâd etseydi, hiçbirini öldürmez ve hepsini bağışlardım diyerek onu ve geri kalanları affetti, ihsan ve ikramlarda bulunarak serbest bıraktı.

**Zâlimlere birgün dedirir Kudret-i Mevlâ,
Tallâhi lekad âserek'allahü aleynâ...**

Evet, Hz. Yusuf aleyhisselâmın kardeşlerinin dedikleri gibi, Allahu zül-celâl vel-kemal hazretleri, zâlimlere de zulmettik-

leri kimselere hitaben : (Allah'a yemin ederiz, gerçekten Allahu teâlâ seni bizden üstün kılmıştır..) dedirtir.

Yukarıda, bir vesile ile zâlimlerin kabirde görecekları azap ve ızdırabın ileride göreceklarinin başlangıcı olduğuna işaret etmiştik. Tıpkı bunun gibi, mü'minler ve mazlûmlar da, ölümü tattıkları ândan itibaren işledikleri hayırlı amellerin ve gördükleri zulmün mükâfatı olan ni'metlerin başlangıcında olurlar. Kâfirlere asıl azap ve ızdırap ve mü'minlere de asıl mükâfat ve sevap mahşerde hesaptan, mizandan sonra verilir. Kâfirler, ebedî felâket ve meşakkate sürülürlerken, mü'minler de ebedî saadet ve selâmete iletilirler. Kur'an-ı aziymin ASHAB-I-YEMİN olarak tebşir buyurduğu kutlu ve mutlu kişiler, cemal-i ilâhiye'yi seyrederek ebedî ni'metlere ererlerken, kâfirler ve zâlimler de en acı ve en çetin bir azaba düçar olurlar. Mü'minler, imanlarının semeresini görürlerken, münkirler de küfürlerinin ve zulümlerinin cezasını çekerler, herkes yaptığını bulur ve ek-tiğini biçer.

Ey Cemal-i lâ yezâle âşık olan mü'min kardeşim :

Geceleri çok uyuma!.. Çünkü, yakın bir gelecekte, nasıl olsa uzun bir uykuya yatacaksın. Bu uykudan seni ancak İsrafil aleyhisselâmın sûru uyandıracaktır. Hatırıma gelmişken hemen söyleyivereyim : Mü'ezzin efendilerin ezan okurken çıkan sesleri, İsrafil aleyhisselâmın sûruna remizdir. Namaza gidenlerle gitmeyenler de, kıyamette mü'minler ile mücrimlerin ayrı ayrı toplanacaklarına işarettir. İnsanın, yatmak için yatağa girmesi, önünde sonunda kabre gireceğine, kendisini sivri sinek, tahta kurusu ve saire gibi haşerelerin tedirgin etmesi de kabir hayatında musallât olacak yılan, çıyan ve diğer böceklere işarettir. Yorucu ve yıpratıcı bir iş gününden sonra, rahat bir döseğe girmek, sinek, sivri sinek ve diğer haşerelerin hücumuna uğramadan sabaha kadar deliksiz bir uyku çekmek ve dinlenmek, dünya hayatında Rabbini bir ân için olsun unutmayan, günlerini ibadet ve tâ'atle değerlendiren, elinden geldiği ve gücünün yettiği kadar hayırlı ve yararlı işler işleyen, kâmil bir iman ile can veren muhlis bir mü'minin kabirdeki istirahatine delâlettir. Bunun mâ'azallah aksi olarak dünyaya meyledip Allah ve

Resûlünü unutmuş, günah ve mâ'siyet yolunu tutmuş, kendisini bir takım heves ve vesveselerle avutmuş, nefsini içki ve sefahatle uyutmuş kimselerin, sabaha kadar yataklarının içinde türlü kâbuslarla, korkunç rüyâlarla kıvrınmaları da kabirlerinde görecekları azaba işarettir. Münkirlerin ve kâfirlerin kâbusları ve korkulu rüyâları, kabir azaplarına işaret olduğu gibi, mü'minin göreceği güzel ve tatlı rüyâlar da, kabrinde iltifat-ı ilâhiyyeye nail olmasına ve cennetteki makamını görmesine delâlettir.

Ancak, hemen ilâve edelim ki, kabir azabı rüyâ gibi değildir. Biz bu misali sizlere kabir azabını veya kabir istirahatini, cennet derecelerini anlatabilmek için verdik. Zira, kabir azabı yalnız rüyâda olduğu gibi görmekle değil, tatmakla olacaktır. Ancak, korkulu bir rüyâ gördükten sonra dehşetle uyananların, bütün vücutlarının nasıl titrediğini, kalplerinin nasıl çarpıştığını ve yataklarının içinde doğrularak (Oh.. El-hamdü lillâh, rüyâ imiş!..) dediklerini de hepimiz görmüşüzdür. Rüyâda bu derece korkan ve titreyen, Allah korusun kabir azabına nasıl katlanabilir? Rabbim, cümlemizi kabir azabından ve cehennem ateşinden korusun ve kurtarsın. (Âmin bi-hürmeti seyyid-il-mürseliyn.)

Ey kardeş!..

Gerçekten âşık-ı sadık isen, geceleri mâ'sukunla sohbet et.. Unutma ki bir çok âyet-i kerimelerde gece vakti kısa zamanda çok uzak mesafeler kat'edildiği bildirilmektedir. Mi'râc-ı güzivn, gece vukubulmuştur. O, öyle bir leyle-i şerifedir ki, KURB-U VİSÂL, RÜ'YET-İ CEMAL o mübarek gece tahakkuk eylemiş, doksan bin kelime ile ilâhî sırlar Habibi edibi Kibriyâ'ya o gece zuhura gelmiştir.

وَلَسَّ فِعْطِكَ رَبُّكَ فَرَضِي

Ve le-sevfe yû'tike Rabbûke fe-terdâ

Ed - Duhâ : 5

**(Ey Nebiyyi zişân, Rabbin seni razı kılana kadar sana iste-
diğini verecektir.)**

tebşirat-ı sübhaniyyesi, o gece vâki olmuştur. Hak celle ve alâ, Resûl-ü müctebâ'ya hitap buyurmuş :

(Ey Habib-i edibim!.. Senin sevdiğin, benim sevdiğimdir. Senin sevmediğin, benim menfurumdur..) makam-ı ulyâsı o gece Habib-i Hudâ efendimize bahş ve ihsan olunmuştur.

Evet, geceleri derin derin gaflet içinde uyuma!.. Mi'râc, gecelerdedir. Kadir, gecelerdedir. Berat, gecelerdedir. Feyzi Rahman, gecelerdedir. Rizayı ilâhî, gecelerdedir. Dost ile buluşmak, gecelerdedir. Mevlûd-u Nebi gecelerdedir. Rega'ib, gecelerdedir. Dost ile söyleşmek ve sevişmek gecelerdedir. Allahu teâlâ'nın yemini, gecelerde olmuştur. Aşıklar, Hak rızasını gecelerde bulmuşlardır, didâra ermişlerdir. Habib-i edib-i Kibriyâ, Rabbine gecelerde dua ederdi. Sen de, gecelerde Rabbine niyaz eyle... Teheccüd, Resûl-ü zişâna farz idi, sana dostun yolunda yürümek sünnet oldu. On geceyi unutma ve ihmal etme, gaflet içinde yatacağına Rabbin ile söyleş.

Evet, geceleri derin derin gaflet içinde uyuma!.. Rabbin ile söyleş... Olur ki, sana da inayet-i Rabbanîyye erişir, gecelerden birisinde mi'râc eder ve Rabbinle görüşürsün. Zira, sen de Habib-i edib-i Kibriyâ'nın ümmetisin. Cennet-i â'lâ, cemal-i ilâhî, Rizayı Rahman, Rıdvan ve cinân senin için hazırlanmıştır. İnsan'sın, kâmil insan olmağa, Halifetullah olmağa gayret et, hayırlı ve yararlı amellerde bulun.. Başına akıl, kalbine iyman, gözüne ibret, gönlüne muhabbet, diline zikir ve şükür, emrine her türlü ni'met bahş ve ihsan buyuruldu. Allahu teâlâ ve tekaddes hazretlerine kul, Habib-i edibine ümmet olabilmek şeref ve imtiyazına mazhar oldun, Mevlâ sana (Ey iyman eden, ey şeref-i iyman ile müşerref olan mü'min!..) diye hitap buyuruyor. Seni, zât-ı ahadiyyetine muhatap kılmak bahtiyarlığına nail etmiş, seni affedeceğini, cennetine koyacağını, cemalini göstereceğini Kitab-ı keriminde müjdeliyor.

Akıl ni'metinin ne yüce, ne ulu bir ni'met olduğunu biliyor musun? Allah celle, Kitab-ı aziyminde bak nasıl buyuruyor:

هَلْ فِي ذَلِكَ قَسَمٍ لِّذِي حِجْرٍ

Hel fi zâllike kasemûn il-zly hıcr...

El - Fecr : 5

(Şüphe yoktur ki, bunlarda akıl ve idrak sahipleri için birer yemin vardır.)

Bu âyet-i kerimede, akıl ve idrak sahiplerine yemin vardır. Mâ'rifet nuru ile münevver olan akıl sahiplerine işaret bulunan bu nassı celilede Allahu teâlâ'nın akla HİCR adını vermesinin sebep ve hikmeti ve hakikati şudur : HİCR, men'etmek anlamına gelir ve bilindiği gibi insan Allahu azim-üş-şânın yasakladığı şeyleri işlemekten, hakkın tevfiği ile men'eden elbette aklıdır. Akıl nerede ise hayâ oradadır ve hayâ nerede ise iman oradadır. Bunlar, birbirinden hiç ayrılmayan üç nurlu kardeşler. Biri neredeyse, diğer ikisi mutlâka oradadır. Akıl, nefse galip ve hâkim olursa o kimseye HAKİYM derler. Akıl, kalbin ruhudur. Nasıl ki, cesedin yani bedeninin ruhu da ruh-u insani ise, akıl da kalbin ruhudur. Akı olmayan bir kalp ruhsuzdur. Ruh-suz olan kalpte de akıl kâmil değildir, hatta o kalp bir nevi ölüdür. Allahu sübhanehu ve teâlâ, bu sebeple kâfirlerden ÖLÜ'ler olarak bahsetmektedir. Hadis-i kudsîde : (Biz, ancak dirileri celâlimizle korkutur, dirileri cennetimize ve cemelimize erdirir ve onları rizamızla tebşir ederiz.) buyurulmuştur.

Bilindiği gibi, ölülerde irade ve tasarruf olamaz. Tasarruf olmayınca da, kalp nefs-i emmâreye mahkûm olur. Nefs-i emmâreye esir olan kalpler ise sahiplerini dünya hayatında isyana ve nisyana, kabir hayatında azap ve ızdıraba iletmiş gibi, âhirette de cehenneme attırır. Oysa, kalbin iki kapısı vardır. Bir tarafı halka ve diğer tarafı da Hakka açılmıştır. Kalp, Hak tarafına açık kapıdan işlerse o kalbin sahibi Hak ile söyler, Hak için sever, yer ve içer, Hak için, girişi ve çıkışı Hak kapısından olan Hak ile yaşar ve bunlar dünyada dış görünüşleriyle kul, Allahu teâlâ katında ise sultandır. Söylemeğe lüzum yoktur ki, böyle kutlu ve mutlu kişiler âhirette de Fİ MAK'AD-I SIDK'a vasıl olurlar.

Giriş ve çıkışları halk kapısından olanlar da, herkesin nazarında hür gibi görünürlerse de, aslında nefs-i emmârelerinin esiri olmuşlardır. Bu yüzden, bu gibilerin kalpleri nifak ve şikaktan, bütün amelleri gösteriştan, dilleri yalandan, gözleri hıyanetten bir türlü arınıp uzaklaşamaz. Bu çeşit kalp sahipleri de dünyada sultan bile olsalar, hakikatte köleden farksız bulduklarından, âhîret âleminde saadet ve selâmetten mahrum kalırlar ve eğer tövbe edip salih ameller işlemez ve yaptıklarına pişman olmazlarsa cehenneme ve azaba mahkûm olurlar.

Hâtemül-Enbiyâ aleyhi ve âlihi efdal-üt-tehayâ efendimiz hazretleri bu kötü ve çirkin sıfatlardan kurtulmamız için aşağıda aynen sunduğum dua ile Allahu teâlâ'ya sığınmamızı talim buyurmuşlardır :

اللَّهُمَّ طَهِّرْ قَلْبِي مِنَ النِّفَاقِ وَعَمَلِي مِنَ الرِّيَاءِ وَلِسَانِي مِنَ الْكُذِّبِ
وَعَيْنِي مِنَ الْخِيَانَةِ فَإِنَّكَ تَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورِ
جامع الصبر ص 1

Allahümme tahhîr kalbiy min-en-nifak-i ve amelîy min-er-riyâ-i ve lîsâniy min-el-kezîbi ve ayniy min-el-hiyâneti fe-inneke tâ'lemü hâinet-el a'yûni ve mâ tuhf-is-sudûr...

(Allahım! Kalbimi nifaktan ve amelimi riyâ'dan ve dilimi yalandan ve gözlerimi hıyanetten, her türlü harama bakmaktan sen azim-üş-şân temizle, arındır, muhafaza ve himaye buyur. Gözlerin hıyanetini ve göğüslerden geçen fâsîd niyetleri hakkıyla bilen sensin, gizli veya âşikâr herşeyi bilensin yâ Rabbi!..)

Aziz kardeşim :

Kalbini nifak ve şikaktan, Allahu teâlâ'nın tevfiğini niyaz ederek dua ile, mücahede ile temizlemeğe ve arındırmağa çalış. Zira, kalp nazargâh-ı ilâhî ve Beyt-i Rahman'dır. Yerlere ve göklere sığmayan Mevlâyı müte'al muhlis ve mü'min kulunun kalbine tecelli eder. Nifak ve şikaktan arındırılmayan kalplere aslâ ilâhî tecelliler tenezzül etmez. Sen ve ben, evveli bir damla

su ve âhiri çürümeğe ve kokuşmağa mahkûm bir bedene sanip iken oturacağımız veya muvakkaten bulunacağımız yerin temiz olmasını istiyoruz da, yerlerin ve göklerin ve yerlerle gökler arasında bilinen ve bilinmeyen, görünen ve görünmeyen herşeyin müstakillen mâliki, Rabbi ve mürebbsi olan Allahu zül-ceâl vel-kemal hazretleri, nifak ve şikak kirleriyle çöplüğe dönmüş bir kalbe tecelli buyurur mu? O halde, kalplerimizi nifak ve şikaktan, u'cuptan, riyâ'dan, kibir ve hasedden, kin ve gazaptan, Allahu teâlâ'nın sevmediği ve Resûl-ü müctebâ'nın daima kınadığı ve yerdığı pisliklerden ve kötülülkerden paklayalım, arındıralım ve daima temiz tutalım. Kula lâyük görülmeyen pis ve kirli bir yer, Allahu sübhanehu ve teâlâ hazretlerine lâyük ve münasip görülebilir mi?

Bütün bu kötü ve çirkin sıfatları kalplerimizden sökelim ve atalım. Kalplerimizi Allah ve Resûlüllah muhabbeti, iman nuru ve Kur'an boyası ile temizleyip süsleyelim ki, kalplerimiz nazargâh-ı ilâhî olsun, tecelliyât-ı sübhaniyye ile dolsun, ilâhî sırlara vâkıf ve agâh bulunsun. Bunun da çaresi, bütün amellerimizi riyâdan ihlâs ve ismete, dillerimizi yalandan doğruluk ve hakikate, gözlerimizi hıyanetten sadakat ve ibrete çevirmektir ki, insan bu sayede HALİFETULLAH olmağa lâyük olur ve hak kazanır. İbretsiz gözlerin kişiye faydası yoktur, zararları ise pek çoktur. Meselâ, göz zinâsı asıl zinâ fiilinden daha kötü ve beterdir. Zinâ fiilinde vücudun belirli bir takati vardır ve çabuk doyar. Oysa, göz bakmağa doymaz ve göz zinâsı da sürer gider. Özellikle, insan gözlerini temiz tutmalıdır ki, baktığı yerlerde pislik ve kirlilik görmesin. Gözlerini temizleyemeyenler ise, pis ve kirli şeyler göreceklarine göz kapaklarını kapatabilirler. Kişi, gözlerini haramlardan, Allahu teâlâ'nın yasakladığı şeylerden koruyup kollamalı ve âfet-i basar denilen mânevî göz hastalıklarından kurtarmalıdır. Harama şehvetle bakan gözler, kıyamette ateşle patlatılır. Gözünün en büyük süsü olan ibret ziyetini, devamlı gözlük kullananlar gibi sakın hiç çıkarma!.. Bak, o zaman neler, neler göreceksin. Mâ'nevî körlükten kurtulacaksın. İnsan, bakar ama göremez, ancak Allahu teâlâ gösterirse görebilir. Her bakan göremez, fakat mutlâka bakan gö-

rür. Her iman eden imanını kurtaramaz ama mutlâka iman eden kurtarır. Her okuyan, büyük makam sahibi olamaz ama mutlâka okuyan bu makama nail olur. Her salih ameller işleyeninin amelleri kabul olunmaz ama, mutlâka salih ameller işleyenlerin amelleri şayan-ı kabul olur. Her çalışan zengin olmaz ama, mutlâka çalışan zengin olur.

BİL - BUL - OL!..

Bilmece söylemiyorum, hakikatten bahsediyorum. Bak ve gör! Gözü olan görür. Gözü olduğu halde görmeyenlere KÖR denilir ki, bu âlemde kör olanlar, âhiret âleminde de kör kalacaklardır. Evet, bak ve gör!.. Göremiyorsan, gördüğünü göstermesini Rabbinden niyaz et. Zira, Hak celle ve alâ BASİR'dir, görür ve dilediğine de gösterir.

Habib-i edibine, Kur'an-ı azim-ül-bürhanında şöyle hitap buyuruyor :

(Ey Nebiyyi zişânım!.. Kullarıma söyle, yeryüzünde gezip dolaşınlar. Zât-ı ülûhiyyetimize karşı utanıp sıkılmadan suç işleyen mücrimleri görsünler. Bizi inkâr eden kâfirlerin, yaptıklarımıza zulmeden zâlimlerin âkibetlerini görsünler, ibret alsınlar ve işledikleri suç, hata, isyan ve günahlardan pişman olup hem kendilerine hem de başkalarına zulmetmekten vazgeçsinler, kötülük ve haksızlık etmesinler. Kendilerinden önce gelip geçen, zât-ı ahadiyyetimize iman etmeyen ve üstelik bizi red ve inkâra yeltenen, bize ortak koşanların ve gönderdiğimiz peygamberleri yalanlayanların, kendilerine indirdiğimiz kitaplara yüz çevirenlerin, küfür ve isyanlarında ısrar edenlerin nasıl helâk edildiklerini, yeryüzünden nasıl silinip gittiklerini gözleriyle görsünler de ibret alsınlar. Bu günah ve mâ'siyetlerine devam edecek olurlarsa, onları da daha öncekileri gibi kahr-u tedmir eder ve kendilerinden sonra geleceklere ibret kılarım :

عَلُّ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ

Kul siyrû fil-ardi fanzurû keyfe kâne âkibet-ül-mücrimiyn...

En-Neml : 69

(De ki, yeryüzünde gezin de mücrimlerin nasıl bir âkibete uğradıklarını, ibret ve basiretle görün...)

Evet, Rabbimiz böyle buyuruyor : (Habibim Ahmed ve Resûlüm yâ Muhammed!.. Kullarıma, Kur'an-ı aziym ile söyle, kendilerinden önce yeryüzünde yaşayanların eserlerini görsünler ve düşünsünler, inceleyip araştırsınlar, soruştursunlar. Bize karşı isyan eden mücrimlerin sonları ne olmuş? Küfür ve isyan, zulüm ve cehalet, inançsızlık ve dalâlet onların nasıl helâk olmalarına sebep olmuş, anlasınlar.)

**Devre çıktık, devrin ahvali perişan anladık;
Devr-i âhir olduğunu anlayıp kan ağladık,
Çeşm-i ibretle nazar kıldık zamanın haline,
Kimsenin halince devretmez bu devran anladık..**

Hak yolunu bırakan, peygamberleri yalanlayan, nefislerine köle olup hırs ve şehvetlerine uyan, hidayeti dalâlete, ilmi cehalete, istikameti ihanete, zulmü adalete, saadet ve selâmeti musibet ve felâkete tercih edenler topyekûn helâk olunmuşlar ve kendilerinden sonra geleceklere de ibret olmuşlardır. Binaenaleyh, iman eden, aklının başında, vicdanının ve sağduyusunun yerinde olduğunu iddia eyleyen kişiler, onların hallerinden ibret almalı ve aynı âkibete uğramamak için ellerinden geldiği ve güçlerinin yettiği kadar Hak rızasını kazanmağa çalışmalıdırlar.

El-Hamdü lillâh, bizler mü'min ve müslümanız. Kitabımız, yüz suhufun ve üç semavi kitabın özü, özeti olan Kur'an-ı azim-üş-şân, peygamberimiz bütün peygamberlerin sonuncusu olan Resûl-ü zişân, bizleri hidayet ve selâmet yoluna iletmek maksadıyla gönderilmişlerdir. Bizden önce gelip geçenlerin, Allah ve peygamber tanımayanların, inanmayanların, dini ve âhireti yalanlayanların feci âkibetleri, kitab-ı kerimimizde açıkça beyan buyurulmuştur. Allahu teâlâ ile kulları arasındaki ilgi ve ilişkilerin mahiyeti ve hedefi kesinlikle belirtilmiştir. Rabbimizin emirleri ve nehiyleri, hiçbir kuşku ve tereddüte yer vermeyecek

açıklıkla bildirilmiş ve Allah celle celâlûhu bizlerin, daha önce gelip geçen ve işledikleri suç ve mâ'siyetler yüzünden helâk edilen kavimlerin ve milletlerin âkibetlerine şahit olacağımızı beyan buyurmuş ve sevgili Peygamberimiz : (Biz, seni ancak şahit, müjdeci ve korkutucu olarak gönderdik..) hitab-ı izzetiy-le taltif olunmuştur.

**Nbiyyi muntazırırî âhir zaman sensin,
Mu'ahhar ise zuhurun, şehâ mukaddemsin;
Kitabe-i lâkabın gerçi ümmidir amma,
Emin-i levh-ü kalem, Enbiyâ'dan â'lemsin...**

Nuh aleyhisselâmın kavminin, inkârlarından ve peygamberlerine revâ gördükleri ezâ ve cefadan başlarına gelenler o kitapta açıklanmıştır.

Hûd aleyhisselâmın kavminden peygamberlerine iman edenlerin nail oldukları saadet ve inanmayanların mâ'ruz kaldıkları felâket o kitapta beyan olunmuştur.

Lût ve Şu'ayb aleyhimüsselâmın kavimlerine indirilen ilâhî azap yine o kitapta bildirilmiştir.

Musa aleyhisselâmın kavminin başlarına gelenler o kitapta tafsilât ve teferruatı ile belirtilmiştir. Nemrud'un, Fira'unun, Yunanlıların, Romalıların, Mısırlıların, İranlıların, Geldani'lerin, Asuri'lerin, Hitit'lerin ve daha isimlerini sayamayacağımız bir çok kavim, kabile ve milletlerin nasıl helâk edildiklerini de o kitap vasıtasıyla öğreniyor, onlardan artakalan harabeleri, viraneleri, eserleri de gözlerimizle görüyor ve ibretle seyrediyoruz.

Buna rağmen, bütün bunlardan ibret alamıyor ve bir türlü derlenip toparlanamıyoruz. Başımıza gelen bunca musibet ve felâkete rağmen hâlâ gafletten uyanamıyoruz. SEN - BEN çekişmeleriyle, hırs ve kişisel çıkar didişmeleriyle, siyaset çelişmeleriyle birbirimize kıyasıya ve kırasıya saldırıyor, bölünüp parçalanıyor, din ve devlet düşmanlarına kolayca avlanıyor, gelip geçici ve elden çıkıcı servet ve menfaatlerle oyalanıyoruz.

Allahu teâlâ'ya hamd-ü senâlar olsun ki, atalarımızın tam ve mutlâk bir adaletle zapt ve teshir ve çoğunu temiz kanlarını akıtarak fethettikleri ülkelerin bir çoğunu görmek ve gezmek bahtiyarlığına nail oldum. Bu ülkelerde, öyle korkunç ve ibret verici sahnelerle karşılaştım ki, hatırladıkça içim burkudur ve gözlerim yaşarır. Yunanistan, Bulgaristan, Romanya, Macaristan, Yugoslavya, Avusturya, orta doğuda da Suriye, Irak, Lübnan, Filistin, Basra, Küveyt ve Hicaz, Yemen ile şimali Afrika'da Mısır, Somali, İtalya, İsviçre, Fransa, Almanya, Belçika, Danimarka ve İngiltere'ye kadar uzandım. Türk müslümanları ile tarihî münasebetleri bulunan devlet ve milletlerle, Türk müslümanlarının idare ve hakimiyetinde yaşamış beldeleri ve sakinlerini yakından görüp tanıdım. Üzülerek itiraf etmek zorundayım ki, Türk müslümanlarının başlarına gelenler, diğer milletlere ibret olacak derecede korkunç ve acıdır. Meselâ, dört yüz küsur yıl Türk hakimiyetinde kalmış bulunan Yunanistan'da tek bir Türk ve müslüman eseri bulamaz ve göremezsiniz. Gerçi, kuzey Yunanistan'da yaşayan batı Trakya'lı müslüman Türk'ler, hâlâ başlarında abani sarıklı, nur gibi beyaz sakallı yaşlı müslümanların Hakka ibadet ettikleri mescitlerini koruyorlar ama, sinsî sinsî yürütülen Türk düşmanlığı, zulüm, vahşet ve terör rahat ve huzurlarını tamamiyle kaçırmıştır. Bu bölgede şahit olduğum bazı olayları dikkatinize sunmakta fayda görüyorum :

İpsala'dan Yunanistan'a girişimizden itibaren Atina'ya kadar hemen her kilometrede bir ve bazan daha yakın mesafede camekânlı kutularda Hz. Meryem ile kucağında Hz. İsa'yı gösteren İkona'lar vardı. Karanlık basınca halk bu ikona'ların önüne mum ve kandil yakıyorlardı. Rumlar, dinlerine bu derece bağlı idiler. Oysa, vaktiyle yol kenarlarında ve su başlarında atalarımız birer namazgâh yapmışlar, kibleyi belirleyen taşlar dikmişlerdi. Fütihat devirlerinde, atalarımız buralardan geçerken namaz vakitlerini kaçırmazlar, hemen abdest alıp o namazgâhlarda münferiden veya cemaatle namazlarını kılar, kendilerine bu ni'metleri bahş ve ihsan buyuran Allahu teâlâ'ya şükrederek kulluk görevlerini yerine getirirlerdi.

Şimdi, o namazgâhlardan eser kalmamıştı ama, rumlar yukarıda da arzettiğim gibi İkona'ların önünde mum ve kandil yakarak kulluk görevlerini yerine getiriyorlardı.

İskeçe'de bir mescit gördüm ki, üstünde haçlı bir Yunan bayrağı dalgalanıyordu. O mescitte namaz kılınıyordu ama, o haçlı bayrak bana gayr-ı ihtiyarî Kur'an-ı kerimin bir haçlı örtü ile sarılması veya imam efendinin papaz elbisesi giymesi gibi acaip geldi.

Bu, neden böyle olmuştu? Zira, kâmil birer mü'min ve mütekâmil birer Muhammedi olan dedelerimizin, Hak rizasıyçün cihad ederek fethettikleri o toprakları, islâm dinine sırt çeviren, adaletten ayrılan ve zulme dalan, Allahu teâlâ'nın kendilerine ihsan buyurduğu bu yüce ni'metin kıymetini bilerek hakkıyla ve lâıykıyla şükretmeyen fâsık babalarımız, bir daha ele geçmemek üzere o şehit kanları ile sulanmış mübarek toprakları kaybetmemize sebep olmuşlardı. Dedelerimizin güzel ahlâkları ile ahlâklanamadığımız halde onların torunları olmakla öğünerek böbürlenirken, hristiyanlar onların üstün ahlâk ve yüksek hasletlerine özenmişler ve bu sayede mevcudiyetlerini devam ettirmişlerdir.

Size basit bir misal vereyim :

Dedelerimiz, nerede olursa olsun, kahvede, aşçıda veya evde bir misafir gelince, önüne bir sürâhi soğuk su ile temiz bir bardak getirir ve koyarlarmış. Bu, Türk müslümanlarına mahsus güzel bir âdettir. Halbuki, bugün anayurdumuzda bile adam gazoz, koka kola veya meyve suyu satabilmek için, parasıyla dahi su vermiyor ve sonra da TÜRK ve MÜSLÜMAN olduğunu iddia ediyor. Çünkü, bir şişe sudan kazanacağı para meşrubat unvanı ile piyasaya sürülenlerden daha azdır. O kazanacak, hem çok kazanacak diye ölsen bir bardak su içemeyeceksin, yerine gazoz, bilmem ne kola, meyve suyu içmeğe mecbur olacaksın, sonra da ona Türk ve müslümandır diyeceksin!.. Halka, bir bardak suyu çok gören, susuzluktan ölse bile ona su vermeyen ve daha fazla kazanç temini için bir takım karışık sular içmeğe

zorlayandan da zâlim, daha Yezid olabilir mi? Dedelerimizin, müslümanlar ve hatta bütün insanlar içsinler, susuzluklarını gidersinler diye yaptırıp vakfettikleri sebilleri, Vakıflar idaresi kiraya veriyor ve böylesine ulvî gayelerle kurulmuş o yerlerde, Hakkın men'ettiği şeyler satılıp ticarethane gibi kullanılıyor. Vakfedildikleri konulardan tamamen ayrı ve uzak yönlerde kullanılan çeşmelerden, kuyulardan ve sebillerden, inanın ki şimdi su yerine kanlı gözyaşları akmaktadır. Vakfeden hayır sahiplerinin de hiç şüphesiz mezarlarında kemikleri sızlamaktadır. Bu hali görenler de, hayır yapmak isteseler bile içlerinden gelmiyor, yarın kendi vakfedecekleri hayırlara da aynı şekilde ihanet edileceğini hesaplayarak bundan vazgeçiyorlar.

Buna mukabil, asırlarca hakimiyetimiz altında yaşamış milletler, dedelerimizin iyi ve güzel ahlâklarını, hayırlı âdetlerini, insanlığa yakışır gelenek ve göreneklerini benimsemişler, onları kendilerine mal etmişler ve bunları günümüze kadar sürdürmüşlerdir.

İpsala kapısında, Türk topraklarından çıkarak Yunan topraklarına girince ilgili gümrük memurlarının arama yapabilmeleri için otobüsten inmiştik. Aramadan sonra tekrar otobüse girdiğimizde, yerimizin iki rum tarafından kapıldığını hayretle gördüm ve kendilerinden orasının bize ait olduğunu ve kalkmalarını rica ettim. Aldırış etmediler ve hattâ yüzüme bile bakmadılar. Bu haksız muamele beni üzmüştü. Kendilerine :

— Bu hareketi, az önce Türk topraklarında iken yapmış olsaydınız, Türk ve müslüman olarak sizi misafirlerimiz telâkki eder ve bu kabalığınıza göz yumardım. Ancak, ben şimdi sizin misafirinizim ve mutlâka yerime oturmak istiyorum. Onun için, mes'eleyi büyütmeden lütfen yerimizden kalkınız, dedim.

Biraz yüksek sesle konuşmuş olacağım ki, diğer yolcuların dikkatini çekti ve en ön sıralardan birisi çocuklarını kaldırarak bana yer gösterdi. Kendisine teşekkür ettim ve :

— Bana ikram ettiğiniz yer, benim oturduğum yerden daha rahat ve güzel olabilir. Fakat, önce çocuklarınızın ayakta kalmalarına razı olamam, sonra da açığözlüğü bir mâ'rifet sanıp

başkalarının haklarına tecavüz edenlerin bu cür'etlerini yanlarına bırakmam. Zâlimler ve haksızlarla mücadele, Türk ve müslüman olanın şî'arıdır. Onun için, bunları mutlâka kaldıracak ve yerime oturacağım, dedim. Otobüs yolcuları benim haklı olduğumda ittifak ettiler ve anlayabildiğim kadarıyla galiz sözler sarfederek yerimi işgal edenleri kaldırdılar. Otobüste, benden başka bir Türk daha vardı ve bir de Türk tabiiyetinde olduğu pasaportundan anlaşılan bir rum bulunuyordu. Tekrar yola koyulduğumuzda, önümdeki koltukta oturan ve adının Vasil olduğunu söyleyen birisi bana dönerek iki hemcinsinin yaptıkları haksızlıktan ötürü üzüldüklerini bildirdi ve otobüs yolcuları adına özür diledi. Ona da teşekkür ettim, bana aynen şunları söyledi :

— Haksızlıklara karşı çıkmasını ve mücadele etmesini biz sizden öğrendik. Babalarımızdan duyup dinliyoruz ki, siz Türkler bu topraklar üzerinde tam bir adaletle dört yüz yıl hüküm sürmüşsünüz. Ne dinimize, ne dilimize, ne mezhep ve inancımıza, ne kilisemize, ne de gelenek ve göreneklerimize karışmamış ırzımızı, canımızı ve malımızı korumuşsunuz. Gerçi, bazı kiliselerimizi cami haline getirmişsiniz ama, ne de olsa yine ibadethane olarak kullanmışsınız, tarihî eserlerimizi yıkmamışsınız. Siz, buralardan çekilince biz cami olarak kullandığınız ibadethaneleri yine kiliseye çevirdik ve eski haline koyduk. Doğrusunu söylemek lâzım gelirse, biz size aynı hakkaniyet ve adaletle mukabele edemedik. Bütün Türk ve islâm eserlerini yıktık. Buna rağmen, bilmelisiniz ki, Yunan halkında göreceğiniz bazı meziyetler, siz Türklerin üzerimizde bıraktığınız tesirinizdir.

Kavala ve Selânik'te, bir iki tarihî yapıdan başka hiçbir Türk eseri kalmamıştır. Hatta, bütün Yunanistan'da ve Mora'da bir kaç cami, minare ve han duvarları kalıntılarından başka Türk eseri maalesef bulamazsınız. Hepsi, yakılmış ve yıkılmıştır. Oysa, siz Türkler isteseydiniz bizleri zorla müslümanlığı kabule mecbur bırakır, kabul etmeyenleri de kılıçtan geçirebilirdiniz. Fakat, Türk ve müslüman olarak böyle bir vahşet ve cinayete tenezzül etmediniz. Ben, sizin şahsınızda işte o Türk-

lerin celâdetini, cesaretini ve efendiliğini gördüm. O büyük milleti temsil ettiğiniz, konuşmalarınızdan, davranışlarınızdan kolayca anlaşılıyor. Sizin yerinizi kapan ve uyarmanıza rağmen kalkmak istemeyen iki edepsizden, milletim namına utanç duyuyorum, dedi.

— Dedelerimizi rahmet ve minnetle yâdederek Fatiha'lar okudum ve onların emanet ettikleri tarihî emaneti koruyamayınların affını da Rabbimden diledim.

Sözü uzattık : Atina'da bir lokantada yemek yiyecektik. Siparişimizi bekleyen garsona ben becerebildiğim kadar Almanca ve yol arkadaşım da İngilizce hitabediyorduk. Fakat, aramızda Türkçe konuştuğumuzu farkederek memnun bir ifade ile Türk olup olmadığımızı sordu ve olumlu cevap alınca :

— Sizi yabancı sanmıştım. Demek Türkiye'den geliyorsunuz? Vatandan ne haberler getirdiniz? dedi ve aslen Kayseri'li olduklarını, mübadele ile buraya geldiklerini anlatırken gözleri yaşardı. Doğduğu yerleri hatırlamanın sevinç, hüznün ve heyecanı içinde olduğu belliydi. Lokantanın pikabına bağlama ile çalınan bir Kayseri havası plâğı koydu ve orada bulunan ve kendisi gibi Türkiye'de doğmuş olan bir arkadaşına da, müjde haberi verir gibi bizim Türk olduğumuzu ve Türkiye'den geldiğimizi bildirdi. Bir yandan hizmet ediyor ve bu arada konuşuyordu :

— Aslını inkâr edene, bizim oralarda haramzade derler. Biz, buralara düştük ya, oraları da hiç unutamadık, ben vasiyet ettim ölünce şu pasaportumu göğsüme koysunlar diye, dedi ve cebinden bir Türk pasaportu çıkarttı, öptü ve başına koydu.

Daha sonra gelen bir genç adam da, Makaryos'a çirkin bir küfür savurdu ve :

— Türklerle kardeş gibi geçiniyorduk, dedi. O domuzlarımızın açılmasına sebep oldu. İster inanın, ister inanmayın, biz de Türküz ve herbirimiz Anadolu'nun veya İstanbul'un bir yerinden kopmuş, buralara düşmüşüz, ama aslımız da neslimiz de Türktür ves-selâm...

İpsala'dan Atina'ya kadar uğradığımız her lokanta veya kahvehanede ya Türkçe veya Türkçeden rumcaya aktarılmış

Türk şarkıları çalınıp söyleniyordu. Bazan, insana (Acaba Türkiye'den ayrılmadık mı?) kuşkusu geliyordu. Türkiye'yi ve Türkleri tanıyanlar, hasret çekiyorlar gibiydiler. Yunanistan. Yunan elbisesi giyinmiş, rumca konuşan bir Türk'ü andırıyordu. Konakladığımız bir otelde Türk olduğumuzu öğrenen Şişli'de doğmuş büyümüş bir garsonun bize gösterdiği ilgi, saygı ve sevgiyi ve hele otelden ayrılırken ayağının aksamasına aldırmağının bize taksi çağırmak için seğirtmesini hiç unutmayacağım.

Bunun gibi yaşlı bir rumla konuşurken, bana :

— Burada yaşayan azizleri (Türk ve müslümanları demek istiyordu) aldınız ve yerlerine biz şeytanları gönderdiniz, diyerek Anadolu'dan Yunanistan'a gönderilen Karamanlı rumların hallerinden yakınması da gözümün önünden hiç gitmez.

Atina'ya yaklaşırken, yeşil tarlalar arasında yetişmiş gelinciklerin göz alan yaygın kırmızılığı, bana buralarda dökülen şehit kanlarını hatırlattı. Yer yer başgösteren sarı renkli çiçekler de, yaraları sarılmış Türk gazi ve mücahitlerini, beyaz papatya kümeleri de beyaz sarık saran yeniçeri ve sipahileri gözümde canlandırdı.

Evet, ne kadar çok gelincik vardı. Tıpkı, vaktiyle bu topraklara dökülen müslüman Türklerin kanları gibi!..

Nereye bakılsa, hangi tarafa yönelinse sanki bir hatıra beliriyor ve bütün canlılığı ile kafamda şekilleniyordu. Adını dahi öğrenemediğim metruk bir Türk kasabasından geçerken rastladığımız bir mescit kalıntısı, bana vaktiyle orada huşû ve hudû içinde namaz kılan, Rabbine rükû ve secde eden kahraman ve dindar dedelerimi hatırlattı. Birden içim ürpererek irkildim:

— Acaba, burada yapılan ibadetler ve edilen dualar ind-i ilâhîde kabule şayan olmadı mı? Hemen tövbe ve istiğfar ederek düşündüm. Bu dersimizin başında tefsire çalıştığımız âyet-i kerime aklıma geldi. Hayır!.. Onların ibadet ve duaları elbette müstecap olmuş ve bu topraklar üzerinde adaletle hüküm sürmüşler ve kulluk görevlerini de yerine getirmişlerdi. Fakat, kendilerinden sonra gelenler, bu emanete lâyük olamamışlar, kibir ve gurura kapılmışlar, adaletten ayrılmışlar ve elbette helâk olmuşlardı. Yoksa, onların yolundan gidilseydi, onlar gibi

iyman ve ihlâs ile ibadet edilseydi, hak ve adalet güdülseydi, bu kasaba böyle metruk kalmaz, bu mescit böylesine harap olmaz, bu toprakları kimse onların elinden almazdı. Yani, mücrimlerin âkibetleri, mü'minlere ibret olması gerekirken, mü'minlerin âkibetleri mücrimlere ibret olmuştu. Bir ülke, küfrile pâyidar olabilir ve fakat zulmile aslâ pâyidar olamazdı. Onun içindir ki, Hakka kıyam, rükû ve secde edilen bu mihrap bakiyyesi, işte âlemlerin Rabbinin ism-i celilini Habib-i edibinin ism-i şerifiyle tevhid ederek mü'minlerin namaza ve felâha çağırıldıkları minare kalıntısı bunu ispathyordu.

İyi ama, mü'minler nasıl olmuştu da mücrimlere ve hattâ bütün kâ'inata ibret olmuşlardı? İslâmiyyet, her alanda yükselmeyi, ilerlemeyi, tekâmül etmeyi emreden bir din olduğu halde, müslümanlar neden her sahada geri kalmışlar, sefil ve perişan olmuşlar, yoksul ve muhtaç hale gelmişler, başkalarının yardımı ile yaşamağa, yabancılara el uzatmağa katlanmışlardı?

Akla ilk gelen cevap şu olabilirdi : Demek ki, Allahu teâlâ'ya âsi olmuşlar, Hak ve hakikat yolundan ayrılmışlar, iymandan sıyrılmışlar ve gazab-ı ilâhiyye uğramışlardı. Başka türlü olabilir miydi? On dört asırdanberi Kur'andan ve islâmından kuvvet ve feyiz alarak kurulan bütün islâm medeniyetleri başka nasıl yıkılabilirdi? Müslümanlar, nasıl olur da yabana ve yabancıya muhtaç olabilirdi? İslâm toplulukları, medeniyet dünyasında nasıl olur da (GERİ KALMIŞ ÜLKELER) tâbir ve tavsi-fi ile anılabilirdi?

Fakat, Allah celle celâlühü, Kur'an-ı azim-ül-bürhanında ve Âl-i-İmran sûre-i celilesinin 139. âyet-i kerimesinde hükmünü koymuştur : **VE ENTÜM-ÜL Â'LEVNE İN KÜNTÜM MÜ' MİNIYN — Eğer, siz Allahu teâlâ'nın vâ'd ve yardımına inanıyorsanız, onlardan üstünsünüz. Yani, hakkıyla iman ederseniz, sizi bütün kâ'inatta yüceltir, üstünleştirir ve aziz kılarım, buyurulmuştur.**

Şart buydu ve bu şartın behemehal yerine getirilmesi gerekirdi ki, Allahu zül-celâl vel-cemal hazretleri de mü'minleri

üstün kılsın. Netekim dedelerimiz Hakka hakkıyla iman ederek aziz olmuşlardır. Sonradan gelenler ise, imanın lâfzı ile yetinmişler ve dolayısıyla immandan nasiplerini kesmişler, Hakkın istediği ve emrettiği gibi bir imana sahip olamadıklarından zillete ve perişanlığa düşmüşlerdir. Adaleti bırakıp zulme meyledenlerin, Hakkın emirlerini dinlemeyenlerin, gazabından korkmayanların, celâlınden yılmayanların, aczine ve çelimsizliğine bakmadan isyana devam edenlerin, ibadet ve amellerinde ihlâstan ayrılarak riyâyâya ve gösterişe kapılanların âkibetleri de elbette bu olurdu. Bu gibiler aziz olamazlar, zelil olurlardı, zillet içinde kalır ve yaşarlardı.

Yaşlı bir rahip, bana :

— Hoca efendi!.. Sizler dünyaya talip olarak ibadet ve tâ'ati terkettiniz, sefahat ve rezalete düştünüz. Bizim en edepsizlerimizin hal ve davranışlarından örnek aldınız. Biz de, sizin dedeleriniz gibi âhireti seçtik, bakalım hangimiz kârlı çıkacağız? demiş ve fakiri günlerce ağlatmıştı.

Evet, biz medeniyet namına, modern olmak bahasına batının en kötü, en çirkin ve en berbat örneklerini aldık. Batılı nasıl çalışır, nasıl kazanır, nasıl yaşar, ailesine, içinde yaşadığı topluma ve milletine nasıl muamele eder, bunları araştırmadık. Nasıl kafayı çeker, nasıl danseder, koç katımına nasıl katılır, favorisi nasıldır, perçemi alınının neresine düşer, eteklerinin hangi yanı yırtmaçlıdır, pantolonu dar mı yoksa bol mudur, eteklikler maksî midir, mini midir, hep bunları inceledik, bunları soruşturduk, bunları izledik ve işte âkibetimiz!.. Çoğumuz yavrularımızın yalnız cesetleriyle ve sıhhatleriyle ilgilimiz. Aman vitamin verelim, aman balık yağı içirelim, üşümesin, sırtına bir yün gömlek daha giydirelim, bademcikleri şişmesin, boğazına atkı saralım, velhasılı yalnız bedenlerini gözettik, semirttik, haram - helâl ne bulduksa yedirdik, ruhlarını ve mâ'na âlemlerini aklımıza bile getirmedik, onların bir de inanç sahibi olmaları gerektiğini düşünmedik ve sonunda işte besleyip büyüttüğümüz çocuklardan korkar hale geldik. Neden? Çünkü, tertemiz boş bir kap düşününüz. Eğer, siz bu kabınıza iyi, temiz ve güzel şeyler koymaz, yalnız dışının tozunu almakla ve kırılmamasına

dikkat ve itina etmekle yetinirseniz, eloğlu gelir o kabın içine her türlü pislđđi doldurur. Bizler de, tertemiz birer kap misali olan yavrularımıza iman ve islâmi telkin edemediğimiz, kulluk görevlerini ğretmediğimiz için, boğ kaplarını yabanın uydurmaca düzenleriyle doldurdular, din ve devlet dğmanlarının emellerine âlet oldular, kendi millet ve memleketlerine ihanete kadar varan davranışlardan sakınmıyorlar.

**Bizde yok başka bir sermaye riyâ'dan başka,
Elimizden ne gelir Hakka duadan başka?
Dğmişz yle bir çukura ki kurtulmak için,
Bilmeyiz başka şey Hakka ricadan başka...**

Evet kardeşlerim :

Bu helkimizin ve zilletimizin biricik sebebi, Kur'ana, islâma ve Resûl- zişâna sırt çevirmek, Kitabullah'ı bir kenara bırakmak, her türlü kötülük ve haksızlığa göz yummak ve hatta bunları mübah saymaktır. TA-H sre-i celilesinin 124. yet-i kerimesinde, Rabbimiz bakın nasıl buyuruyor :

**VE MEN RADA AN ZIKRİY FE-İNNE LEHU MA'İYŞE-
TEN DANKEN VE NAHŞÜRÜHU YEVM-EL-KİYAMETİ 'M.**
— Kim, bizim zikrimiz olan kitabımızdan ve Reslmzden yüz çevirirse, onun geçimini daraltır ve kıyamet günü de kendisini gözü ve kalbi kr olarak haşrederiz. Evet, her kim Kur'an-ı azim-ř-şndan ve Resûl- zişândan yüz çevirir, Allahu teâlâ'nın emirlerine ve nehiyelerine uymaz, sünnet-i seniyye-i Ahmediyye'ye tâbi olmazsa Kur'anın ve Resûl- müctebâ'nın ahlk ile ahlklanmazsa, o kimseyi dünyada geçim darlığı ve zilletle kıvrandırır, âhirette de gözlerini kr ederek haşreder ve elim bir ceza ile cezalandırırız, buyurulmaktadır.

H İ K  Y E

Mevlâ, garka-i garik rahmet eylesin, hocalarımın Hacı şa-
kir Efendi Balkan harbinde, hristiyanların müslümanlara rev
gördükleri zulümleri anlatırken, başta Serez katli mm olmak

üzere bir çok kasaba ve köylerde işlenen vahşet ve cinayetleri, arkadaşlarımdan Haydar beye şöyle hikâye ediyor :

— Bunlar anlatmakla, saymakla tükenir gibi değildir ya, bazılarını nakledeyim. Düşman, bulunduğumuz şehre girerken, rahmetli anacığım bizi evin bodrumuna saklamıştı. Şehre giren her düşman askerinin süngüsünün ucunda, kundakta bir Türk çocuğunun saplanmış olduğunu bizzat gördüğünü göz yaşları ile ve yemin ederek söylerdi. Gebe kadınların karınlarının deşildiğini, mini mini çocukların insafsızca süngülendiğini, annelerinin gözleri önünde genç kızların ırzına geçildiğini, fırınlarda odun yerine müslümanların yakıldığını, vahşi hayvanları ve hatta canavarları bile tiksindirecek sayısız cinayetlerin işlendiğini o acı çağları yaşayanların unutabilmelerine imkân ve ihtimal yoktur.

Birgün, nasılsa karşılaştığımız bir papaza bütün bunları sayıp döktükten sonra sordum :

— Ey rahip efendi, Hz. İsa aleyhisselâma nâzil olan İncil-i şerifte bu cinayet ve vahşetlere ruhsat veren bir hüküm var mıdır? İsa aleyhisselâm : (Sağ yanağınıza bir tokat vurulunca, sol yanağınızı çeviriniz) buyurmamış mıdır?

Papaz, tasdik etti :

— Evet doğrudur, dedi. Bizim dinimizde bu gibi vahşet ve cinayetlere cevaz yoktur.

— Şu halde, dindaşlarınızın işledikleri bu kanlı cinayetleri, katli âmları, barbarlıkları nasıl yorumlarsınız?

— Bak hoca efendi! Ben sana işin içyüzünü anlatayım. O zulmü, o vahşet ve cinayeti size revâ görenler aslında bizden değillerdir. Onlar, müslüman erkeklerin bizim kadınlarımız ve kızlarımızla zinâ etmelerinden doğan sizin çocuklarınızdır. Kurt köpeği, kurda çok zarar verdiği gibi sizin gayri meşrû çocuklarınız da siz müslümanlara bu zulümleri ve cinayetleri revâ görmüşlerdir, dedi.

Merhum hocama Fatihâ-i şerifeler ithaf ederek düşünürüm de, papazın söylediklerinde gerçek payı bulunduğunu kabul ederim. Bazı sefih ırkdaşlarımızın ve dindaşlarımızın, hristiyan

kadın ve kızları ile zinâ ettikleri, şarap içtikleri, kutsal dinimizin kesinlikle yasakladığı menhiyyâtı işledikleri doğrudur. Zinâ mahsulü evlâtlarından da elbette kendilerine rahmet okumaları beklenemezdi. Bil'akis, analarının telkin ve teşvikleriyle bütün müslüman Türklere düşman kesilmeleri ve ellerine fırsat geçince intikam almağa kalkmaları tabii ve akla da uygundu. Kur'an-ı kerimin sarîh hükümlerine rağmen sefahat ve fuhşiyâyta meyledenlerin dünyada böyle rezil ve zelil olmakla kalmayarak, âhirette de elim bir azaba uğrayacakları muhakkaktır. Binaenaleyh, bir kötülük işleyen hemen tövbe etmeli ve Allahu teâlâ'ya dönmelidir ki, af ve mağfirete mazhar olabilsin.

**Kendini mizana çeksin Hak'tan ihsan isteyen,
Tövbekâr olsun günaha, afvü gufran isteyen..**

Allahu teâlâ'nın affetmeyeceği günah yoktur. Dilerse, şirkten gayrı bütün günahları bağışlayabilir. Cenab-ı Hakkın yasakladığı hususlardan kaçınmayan, münkir olmadıkça kâfir olmaz ama, o kötü ve çirkin hareketi de hiçbir zaman yanına kâr kalmaz.

Yunanistan'dan Yugoslavya'ya geçerken, sınır kapısında bizi karşılayan sert tavırlı ve asık suratlı memurlar arasındaki yaşlıca birisi, yanımıza kadar sokularak kulağımıza :

- Türk müsünüz? diye fısıldadı.
- Evet, deyince gözleri yaşararak.
- Bizi ne zaman kurtaracaksınız? diye sordu.

Bu ve buna benzer karşılaşmalarımız, bu gezimizin bence en dikkate değer özellikleriydi. Trende, kendisinden iki kâse sütlâç aldığımız bir diğer dindaşımızın da, Türk olduğumuzu öğrenince para almak istememesini ve :

— Helâl.. Helâl be!.. diyerek hakkını helâl etmesini hatırlarım.

Üsküp'e doğru yol alırken geçtiğimiz Köprülü'de cami-i şerifler ile minarelerinin bize âdeta : (Hey nereye gidiyorsunuz? Biz de islâmız!..) diye seslendiklerini duyar gibi oldum.

Nihayet Üsküp'e vardık. Şehri dolaşırken girdiğimiz müslüman mahallelerinde yollar bozuk, sokaklar çamurlu ve kirliydi. Bir fesçi dükkânının vitrinine bakarken, sonradan adının Abbas olduğunu öğrendiğimiz bir zat seslendi :

— Hoş gelmişsiniz! Türkiye'den mi gelirsiniz? Buyurun çay içelim.

Hiç tanımadığımız bu misafirsever dindaşımız ve ırkdaşımız, bizi civardaki bir kahvehaneye götürdü, çay ve kahve ikram etti, başka bir arkadaşına da haber saldı ve o da gelerek bizimle sohbet etti. Kendilerinden, bize Üsküp'ü gezdirecek paralı bir mihmandar bulmalarını rica ettik, Hüdâyi efendi namında bir zatı bize rehber olarak verdiler. Üsküp'te yetişmiş bazı büyük zevatın ve bu arada şair Yahya Kemal Beyatlı'nın yetiştiği Rüfa'i dergâhına götürdü, dergâhın şeyhi olup aynı zamanda öğretmenlik de yapan Şeyh Haydar efendi ile tanıştık. Bu zat, islâm, Türk ve tekke görgüsüyle bize karşı büyük bir ilgi ve konukseverlik gösterdi, evinde yemek pişirterek ikramda bulundu ve Üsküp'ten ayrılana kadar hizmetimizde bulundu.

Evet, islâmiyyet muhakkak ki çok yüce, çok ulvî bir din-i mübiyindir. Fakat, müslüman Türklerin bu kutsal dine hizmet yolundaki himmet ve gayretlerini ne dille anlatmağa ne de kalemle yazmağa bence hiç kimsenin gücü yetmez.

Eski Üsküp, tam mâ'nasıyla bir Türk - İslâm şehriydi. Bana, Bursa'yı andırıyor gibi geldi. Üzülerek ilâve etmek zorundayım ki, ölü bir Türk ve müslüman cesedine, ruhsuz bir bedene de benziyordu. Gerçi, her tarafı cami, mescit, tekke, türbe, han, hamam ve benzeri islâm eserleriyle süslü idi ama, bu arada yıkılan ve tamamiyle kaybolan eserler de pek çoktu. Şehre, uzaktan şöyle bir bakılınca şanlı mazisi içinde uzanıp yatan bir şehit gibi, sessiz ve vakur yatıyordu gibime geldi.

Bu şehrin sâkinleri olan Türklerin çoğunluğu Türkiye'ye ve İstanbul'a hicret etmişlerdi. Bu bakımdan, cemaati hayli azalan cami-i şerifler, düşman ordusunda askerlik yapan ihtiyar bir Türk gibi başlarını dik tutmağa çalışsalar bile, hüznelerini gizleyemiyorlardı. Son zelzele esnasında yıkılan ve onarılmayan belki de bir daha da onarılmayacak olan cami-i şerifler,

minareler ve şadırvanlar, ıssız bir dağ başında ölüme terkedilmiş bir müslüman yaralı gibi, kaderlerine razı olmuş, mütevekkilâne bekliyorlardı.

Üsküp'te Türk ve müslüman azdı ama, Türklük diğer milletlerde de kendisini gösteriyor ve âdeta onlarla yaşıyor gibiydi. Meselâ, bir tekke'de tek kelime Türkçe bilmeyen Arnavut dervişlerin Yunus Emre'den, Sezai'den, Kuddusi'den ilâhiler okuduklarına şahit olduk.

Altıyüz yıl idaremiz ve hâkimiyetimiz altında yaşamış, taşı, toprağı, ağacı ve yaprağı ve her şeyi ile Türk olan, şehit kanlarıyla yağurulan, gazi terleriyle sulanan bu mübarek yerler nasıl olmuştu da gerçek benliklerini kaybetmişler, asıl sahiplerinden koparılıp alınmışlar ve bu feci âkibete düşmüşlerdi?

Hemen cevap verelim : TEVHİD'den ayrılmamız, SEN - BEN çekişmeleri içine düşmemiz, birlik ve beraberliğimizi koryamamız ve saflarımıza yabancıların ve yabancı emellerin sızmalarına ve yerleşmelerine fırsat ve imkân hazırlamamız, bu korkunç sonucu doğurmuştur.

Üsküp âlimleri ve şeyhleri, her şehir ve kasabamızda olduğu gibi, halkı TEVHİD yerine TEFRİKA'ya düşürmüşler, birbirleriyle uğraşmağa, birbirlerinin kuyularını kazmağa, birbirlerinin ayıplarını meydana çıkarmağa başlamışlar, bunlara tâbi olanlar da elbette taraf tutmuşlar, biri diğerini gözden düşürmek, alt etmek için akla hayale sığmaz yalanlar, iftiralar, tezvirlere, entrikalar çevirmişler, hatta yabancı emellere casusluk etmişler, bir çok müslüman haksız olarak tutuklanmış, kin ve intikam duyguları yaygınlaşmış, âdileşmişler, bayağılaşmışlar, birbirlerine pusu kurmuşlar, karşılıklı tuzaklar hazırlamışlar ve elbette din ve millet düşmanları da bundan faydalanmış, bu anlaşmazlığı körükleyip hızlandırmış ve neticede olan olmuş, bulan bulmuş ves-selâm..

Aziz ruhuna fâtilahar ithaf ederek Merhum Mehmed Âkif'in şi'irini teberrüken ibretinize sunuyorum :

**SEN - BEN desin efrâd, aradan vahdeti kaldır;
Milletler için işte kıyamet o zamandır...**

Mâzilere in, mahşer-i edvârı bütün gez;
Kanun-u ilâhî göreceksin ki, değişmez...
Tarih, o bizim eştigimiz kanlı harabe,
Saklar sayısız lâhd ile milyonla kitâbe...
Her hufre bir ününet, şu yatanlar bütün akvam,
Encâma bu ahengi veren aynı ser-encâm...
Ey zâ'ir-i âvare işittin ya demek ki,
Birmiş bütün ümmetlerin esbab-ı helâki...
Lâkin, bilemem doğru mudur eylemek işhâd,
Mâzileri, mâzideki milletleri? Heyhat!..
Boştur hele ibret diye â'makı tecessüs,
Âyât-ı ilâhî dolu âfak ile enfüs...
Bunlarda tecelli eden âsara bakanlar,
Ümmetler için ruh-u beka nerededir, anlar!..
Bilmem, neye bel bağlayarak hayır umuyorduk,
Bizler ki, o âyâta bütün göz yumuyorduk...
Ey millet-i merhume güneş battı, uyansan!..
Hâlâ mı hükümetleri, dünyaları sarsan,
Seylâbelerin sesleri, âfakın enini,
A'sara süren uykun için gelmede ninni..
Efradı hemen milyar olur bîr sürü akvâm,
Te'min-i beka namma eyler, durur ikdâm...
Bambaşka iken herbirinin ırkı, lisanı;
Ahlâkî telâkkileri, iklimi, cihanı,
Yekpâre kesilmiş tutulan gaye için de,
Vahdetten eser yok bir avuç halkın içinde...
Post üstüne hem kavgaların hepsi nihayet,
Hâlâ mı boğuşmak? Bu ne gaflet, ne rezalet!..
(Hürriyeti aldık) dediler, gaybe inandık;
Eyvah, bu bâziçede bizler yine yandık...
Cem'iyete bir fırka dedik, tefrika çıktı;
Sapsağlam iken milletin erkânını yıktı...
Turan ili namıyle bir efsâne edindik,
Efsâne fakat gaye diyip az mı didindik...
Kaç yurda vedâ etmedik artık bu uğurda,
Elverdi gidenler, acıyın eldeki yurda...

Evet, hep post kavgası ve kemik dâ'vası!.. Ne tarihten ibret alabiliyoruz, ne helâk olmuş milletlerin âkibetleri bizi uyarıyor, herkes aklıncı, kafasınca bir yol tutturmuş, İLERİCİ, GERİCİ, DEVRİMCİ, TUTUCU, birbirleriyle kıyasıya, kırasıya vuruşuyorlar. Neye varır bunun sonu? Hiç düşünen yok, tek koltuğu ben kapayım, lokmayı ben yutayım, köşe başını ben tutayım hırsı, daha yarım asır önce millî ve dinî birlik ve beraberlik sayesinde, kendisinden kat kat üstün düşmanlarını ezmiş, kahretmiş, onların ölüm ve ateş saçan mermilerine çıplak göğsünü germiş bir milletin evlâtlarını kamplara, karşı saflara ayırdılar, birbirlerine düşman haline getirdiler. Peki, neye varacak sonu bu işlerin? Söylemeğe dilimiz varmıyor ama, bu düzenbazlıkların sonu ve sonucu dağılmak, parçalanmak, islâmın son kalesi olan aziz Anadolu'muzu kantonlara bölmektir. Din ve millet düşmanlarının arzuları budur, bunun için geceli gündüzlü çalışıyorlar, milyarlarca lira harcıyorlar, gençlerimizi silâhlandırıyorlar. Neden?.. Öz kardeşlerini, ağabeylerini, analarını, babalarını, amcalarını öldürmek için!..

Ayıptır, günâhtır efendiler, beyler, paşalar!.. Bu dünyanın bir de âhireti var. Dünyasını, âhiretine tercih edenlerin sonları bellidir. Adlarımızı saygı ile minnetle andırmak da var, lânet ve nefretle hatırlatmak da var. SEN - BEN kavgası yüzünden bir çok yurda vedâ ettik, bundan sonra gidecek ve sığınacak yerimiz de yoktur, iyi bilelim. Anadolu yarımadasını da elimizden kaybedersek, bizi kimse kabul etmez, hiçbir ülkeye sığınamayız, rezil oluruz, perişan oluruz.

Kan kardeşiyiz, can kardeşiyiz, din kardeşiyiz. Ayırımız gayrımız yoktur ve olmamalıdır. Birimiz hepimiz ve hepimiz birimiz için ilkesinden sapıtırsak, birlik ve beraberliğimizi yabancı propagandalara kaptırırsak, halimiz haraptır. Dost görünüp yüzümüze gülenler bile, halimize acımaz, belki bir tekme de onlar vururlar. Birbirimizi sevmeğe, birbirimizi saymağa, birbirimizin eksliğini tamamlamağa mecburuz ve muhtacız. Bazı gafil kardeşlerimiz inansanlar da inanmasalar da, ölüm vardır, kabir vardır, mahşer vardır, hesap vardır, mizan vardır,

cennet ve cehennem vardır, hepsi de haktır ve gerçektir.. Yalnız dünyaya inanan ve güvenenler dünyalarını âhiretlerine tercih edenler, kıyameti, hesabı, kitabı, mizanı düşünmeyenler ve önemsemeyenler, önünde sonunda aldandıklarını anlayacaklardır. Fakat, korkulur ki bu idrakleri o zaman hiçbir işlerine yaramayacaktır. Üç günlük dünya mülk ve saltanatına tamah ederek kendi milletine ihanet edenler, kardeş kanı dökenler, dünya mahkemelerinden yakalarını kurtarsalar bile, ilâhî adaletin tecellisinden kurtulamayacaklarını bilmelidirler. Sağcı, solcu, ilerici, gerici geçinmek ve görünmek hüner değildir. Asıl hüner, milletine ve memleketine, dinine ve mukaddesatına hürmet ve hizmet etmek, gerektiğinde din ve millet düşmanlarına karşı kan dökmektir. Ölüme ve ölüm sonrasına, âhirete, ceza gününe inanmayanlar, şeklen insan gibi görünseler de, aslında insan postuna bürünmüş vahşi ve kuduz bir köpekten farkları yoktur. Dünya bir leştir ve bu leşe rağbet ve tamah edenler ise ancak köpektir.

Peygamberlerin zuhuru, insanlara canân yolunda canlarını feda etmelerini öğretmek içindir. Herkesi kötü görüp, kendilerini iyi bilenler, kör veya şaşkınlıkla değilse, mutlâka sapkıntılılar. Mâ'rifet, kendisini kötü ve herkesi iyi görebilmektedir. İsimlerini hürmet ve tâ'zimle andığımız Hak Velî'leri :

El arpa, biz saman;

El yahşi, biz yaman...

diyebilmiş er kişilerdir. Bunu söyleyebilmek, bunu kabul etmek ve bununla hallenmek kolay mes'ele değildir. Yalnız, kendisini beğenen ve başkalarını beğenmemekle kalmayarak en sert ve haşın kelimelerle eleştiren, yeren ve kınayanın, aklından zoru yoksa şeytanın halifesidir. İnsanlıktan nasipleri ve istidatları olanlar, bu nasip ve istidatları kadar insanlıktan nasip alırlar, nasibi olmayanlar da açıkta kalırlar. Kendisini beğenen şeytan halifeleri, başlarında değirmen taşı kadar sarıkları bulunsa, er postuna otursa dahi insan sayılamazlar, sayılmayacaklardır. Kendisini bilen, aczini bilir, aczini bilen Rabbini bi-

lir, hiçliğini anlar, ömrünü olmayacak bâtil dâ'valar uğrunda değil, şahsına, ailesine, milletine ve memleketine hayırlı ve faydalı olacak hizmetler yolunda tüketir, ölümünden sonra da adı saygı ile, minnet ve şükranla anılır. Aksine hareket edenler ise, dünya durdukça lânet ve nefretle yâd edilirler ve kendilerinden sonra gelecek zâlimlere de ibret olurlar.

Değil bir müslüman kardeşine, hattâ bir kâfirle dahi konuşurken :

— Bu kişiye son nefesinde iyman nasip olabileceği gibi, bana da son nefesimde küfürle çene kapamak cezası verilebilir. O zaman, halim neye varır? diye düşünmelisin ve kimseyi hor görmemelisin.

Bir âsi ve günahkâr insanla da konuşurken :

— Bunun yaptığı hareketi gayet kötü görüyorum ama, vaktiyle buna benzer bir kötülüğü benim de yapmadığım ne malûm? Yapmamış olsam bile bundan sonra yapmayacağımı kim te'min edebilir? Ne var ki, bu bahtsızın kötülüğünü bütün çevresinde bulunanlar öğrenmişler. Benim kötülüğümü ise Allahu teâlâ'dan gayri hiç kimse bilmiyor, diye düşünmelisin.

Bir genç ile konuşurken :

— Bu zatın yaşı benden küçüktür. Benim kadar yaşamadığı için, günahı da elbet daha azdır, diye düşünmelisin.

Daha yaşlı birisiyle konuşurken de :

— Bu zat benden daha yaşlı olduğu için, elbette hakka benden fazla ibadet ve tâ'at etmiştir, Rabbil-âlemiyni benden çok zikretmiştir diye düşünmelisin.

Bu düşünceler, kişiyi yüceltir ve iki cihanda da aziz olmasını sağlar. Nice âbidler ve zâhidler, u'cub, riyâ, süm'a illetine düşer olmuşlar, gösteriş hevesiyle, desinler, söylesinler, sevsinler özentisiyle helâk olmuşlardır. Nice günahkârlar da, işledikleri kötülük ve günahlara pişman olmuşlar, gidişlerinin gidiş olmadığını anlamışlar, tövbe ile Hakka rücû etmişler ve ilâhî rahmet ve mağfirete mazhar olmuşlardır. İslâm'da izzet-i nefis, izzet-i din ile kaim ve daimdir. Kul, ibadet ve tâ'atinin kendisinden olmadığını, hayırlı ve yararlı işlerinin kendi iyiliğinden ile-

ri gelmediğini, bütün bunların Rabbinin tevfiği ile gerçekleştiğini anlarsa, u'cub, riyâ ve süm'âyâ düşmez. Bu korkunç illetlere müptelâ olanlar, ibadet ve amellerini kendilerinden bilen gafiller ve cahillerdir :

اِنَّ مَا تَكُونُوْنَ اِيْذِرِكُمْ الْمَوْتَ وَلَوْ كُنْتُمْ فِيْ بُرُوجٍ مُّشِيْدَةٍ وَّاِنْ تَصْبُمُوْا
حَسَنَةً يَقُوْلُوْا هٰذِهِ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ وَّاِنْ تَصْبُمُوْا سَيِّئَةً يَقُوْلُوْا هٰذِهِ
مِنْ عِنْدِكَ قُلْ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ فَاِنَّ هٰؤُلَاءِ الْقَوْمِ لَا يَكَادُوْنَ فَيْقَهُوْنَ
حَدِيْثًا ۝۷۱ مَا اَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللّٰهِ وَمَا اَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ
فَمِنْ نَفْسِكَ وَاَرْسَلْنَاكَ لِتُنٰسِئَ رَسُوْلًا وَّكُنِيَ بِاللّٰهِ شَهِيدًا

Eynemâ tekûnu yûdrikkûm-ül-mevtû ve lev kûntüm fl bürûcin müşeyyedeñ ve in tusibhûm hasenetün yekulû hâzihi min indillâh ve in tusibhûm sey-yi'etün yekulû hâzihi min indik kul küllün min indillâh femâli hâ'ulâ'il-kavmi lâ yekâdune yefkahune hadiysâ mâ esabeke min hasenetin fe-min'Allahi ve mâ esabeke min sey-yi'etin fe-min nefsik ve erselnâke lin-nâsi Resûlen ve kefâ billâhi şehiydâ...

En-Nisâ : 78-79

(Nerede olursanız olun, yüksek ve sağlam burçlarda, kale ve köşklere olsanız bile ölüm size erişir. Onlara, bir iyilik ve güzellik erdi mi, bu Allahu teâlâ'dandır derler. Bir musibet ve kötülük geldiği vakit bu sendendir, derler. De ki, iyilik ve güzellik de, musibet ve kötülük de hepsi Allahu teâlâ'dandır. Hal böyle iken o kavme ne oldu ki, Kur'an-ı kerimi anlamağa çalışmıyorlar. Sana eren bir ni'met ve iyilik, Allahu teâlâ'nın fazl-ü keremindedir. Her ne ki kötülük de erişirse, o da kendinden, işlediğin günahlardan ve yararsız işlerdendir. Biz, azim-üş-şân seni bütün insanlara peygamber gönderdik. Risalet ve istikametini Allahu azim-üş-şânın şahitliği kâfidir.)

Bilmem, anlatabiliyor muyum aziz kardeşlerim : Bir çok günahkârların affı ilâhiyye ve mağfiret-i sübhaniyye'ye ermelerine ve Â'lâyı illiyyine girmelerine, yaptıkları kötülükleri kendi nefislerinden bilmeleri sebep olmuştur. Gerçi, hayrın ve şerrin hâlıkı şüphesiz Allahu teâlâ'dır. Böyle olduğu halde, kulun hayrın taraf-ı ilâhiyye'den ve şerrin de kendi nefisinden olduğunu kabul etmesi, kulluğun şî'arıdır, Rabbine karşı terbiyesinin gereğidir. Bir kimseden bir kötülük zuhura gelince: (Acaba, Rabbime karşı nasıl bir isyanda bulundum ki, Mevlâyı müte'al bana bu şerri lâyük görerek onu benden zuhura getirdi?) diye düşünmeli ve affını niyaz etmelidir. Eğer kendisinden bir hayır zuhura gelmişse, o zaman da: (Rabbimin tevfiği eriştiği için benden bu hayır zuhura geldi) diye düşünmeli ve Rabbine şükür ve hamd-ü senâda bulunmalıdır. (**MÂ ESABEKE MİN HASENETİN FE-MİN'ALLAHİ VE MÂ ESABEKE MİN SEY-Yİ'ETİN FE-MİN NEFSİK**) âyet-i celilesi, bizlere bu gerçeği kesinlikle açıklamaktadır.

Ey âşık-ı sadık :

Din ve millet düşmanları, her asırda olduğu gibi günümüzde de pusuya yatmış ve fırsat kollamaktadırlar. Gizli veya açık düşmanlarımız, dün nasıl ki islâm kitleleri arasına ektikleri fesad ve fitne tohumlarının meyvelerini dermişler, bizi bölmüşler, parçalamışlar, birbirimizden koparıp ayırmışlarsa, bugün de aynı sinsî ve gizli faaliyetler sürüp gitmektedir. Feraset sahibi mü'minler, bunun farkına varmışlar ve iyman cephesinde şu'urlanmışlardır. Ne yazık ki, ferasetten yoksun olanlar ise, düşman hiylelerine aldanmış, bâtıla inanmış, can düşmanını dost sanmış ve öz kardeşine amansız düşman kesilmiştir. Dün, nasıl âlimler, şeyhlere, şeyhler din görevlilerine, din görevlileri cemaate, cemaat birbirine düşürülmüşse, bugün de millet fertleri aynı kandan, aynı dinden oluşan, aynı dili konuşan Türk gençleri aynen öyle birbirlerine düşmüştür. Tevhid bozulmuş, ittihad kalmamış, millî birlik ve beraberliğin yerini demokrasi namı altında bir takım safsatalarla süslenmiş politika düzenleri almıştır.

Ancak, dün olduğu gibi bugün de olup bitenleri büyük bir üzüntü ve ıztırap ile takip eden, olaylar karşısında eriyip biten kâmil insanlar ve mütekâmil müslümanlar elbette vardır. Dünden bahsederken, ilimleriyle âmil olan âlimleri ve geniş halk kitlelerini hak yoluna, hidayet yoluna iletmek uğrunda bir çok fedakârlıklara katlanan mürşitleri tenzih ederiz. Zira, bu kabil zevat Rahmeten lil-âlemiyn ve şefi-ul-müznibiyn olan iki cihan serverinin sünnet-i seniyyelerine ve siyret-i Nebeviyyelerine vâris olan kutlu ve mutlu kişilerdir ve bizim kasdettiklerimiz bu muhterem zevat değildir.

Bizim şikâyet ettiklerimiz, zâhirde âlim veya şeyh gibi görünen ve aslında cidden ve hakikaten cahil ve zâlim olanlardır ki, bunların da Vâris-i Muhammedi olabilmeleri esasen mümkün ve mutasavver değildir. Bunlar, dünya hırs ve menfaatlerine kapılan ve açıkça dünyalarını âhirete tercih eden nâdanlardır. Oysa, kendisine söz geçiremeyen, başkalarına söz geçiremeyeceği, kendi nefesine vâ'az-ü nasihat edemeyenlerin, cemaate vâ'az-ü nasihatte bulunamayacakları, nefislerini islâm edemeyenlerin başkalarına islâmiyeti telkin edemeyecekleri tabiidir. Onun içindir ki, âlim kılığında kürsüye çıkan, şeyh kisvesiyle posta oturan bu câhil ve zâlimler, ellerinde bulundurdukları dünya menfaatlerini kaybetmemek bahasına mileti bölmüşler, parçalamışlar, birbirlerine düşman etmişler ve din ve devlet düşmanlarının kirli ve gizli emellerini gerçekleştirmişlerdir. Tevhidi yalnız dilleriyle söyleyen ve fakat bunlar gibi menfaat uğrunda tevhid-i islâmı bozan ve dağıtan zâlimler, elbette gerçek mü'min değillerdir. Bunlar, MÜNAFIK'lardır, fesatçılardır, bozgunculardır. Bu gibilerin makarrını da Allahu teâlâ Kur'an-ı keriminde açıklamış ve bu gibilerin cehennem en alt tabakasında çok elim ve vahim azaplara uğrayacaklarını da beyan ve ilân buyurmuştur.

Bunlar, yarın huzur-u izzette Resûl-ü müctebâ'nın mübarek yüzüne nasıl bakacaklar ve ondan nasıl şefaahat dileneceklerdir? Zira, iki cihan serverinin hiç sevmediği ve ikrah ettiği şey, müslümanların İsrail oğulları gibi dağılıp parçalanmasıdır. Bu

görüŖü, bir çok Hadis-i Ŗerifler ile ispatlamak mümkündür. Fakat, en önemlilerinden birisini arz edeyim :

Sahib-i Ŗeri'at aleyhi ve âlihi ekmel-üt-tahiyyet efendimiz, birgün saadetle Ŗöyle buyurmuşlardı :

— Benden sonra ümmetim yetmiş üç fırkaya bölünecektir. Bunun yetmiş iki fırkası ehl-i nâr olup, ancak bir fırkası kurtulacaktır.

Ashab-ı kirâm (Rıdvanullahi teâlâ aleyhim ecma'ıyn) sormuşlardı :

— Yâ Resûlallah! Kurtulacağımı tebşir buyurduğunuz fırka hangisidir?

İki cihan serveri, saadetle cevap vermişlerdi :

— Benim sünnet ve itretim ve siz ashabımın yollarından gidenler kurtulacaklardır...

**İlâhi! Dilerim senden, beni benden haberdar et,
Bana fazlınla nefsim bildirip agâh-ı esrar et,
Günahkârım gerçi, estağfirullah tövbeler olsun,
Şefi'im ol Muhammed, Hâmid, Mahmud-u Muhtâr et..**

Bu hadis-i Ŗerifteki (EHL-İ-NÂR) olacakların yalnız âhirette ve cehennem ateşinde azap göreceklerini sanmak ahmaklıktır. O ateş kadar hatta bir bakıma ondan daha yakıcı ve azap verici olan esaret, düşman yumruğu, düşman zulmü de dünya cehenneminin ateşi değil de nedir?

Netekim, bu Hadis-i Ŗerifin sırrı zuhura gelmiş, müslümanlar arasındaki tevhid parçalanmış ve kendi kıt ve kısır menfaatlerini din ve millet düşmanlarının menfaatleriyle birleştirmek zilletinden kaçınmayan sahte âlimler ve şeyhler, bunun tadını dünyada tattıkları gibi yarın âhirette ve kıyamette de tadacaklardır ve bunların oradaki azap ve ıztırapları, diğerlerinden daha fazla ve daha acı olacaktır.

**Tevhidi bozan kişi,
Fitnedir daim işi,
Yarın mahşer gününde,
Müşkildir gayet işi..**

Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz, yine bir gün :

— Gayr-i müslimler, islâm ülkelerini tirit yer gibi yiyecekler ve birbirlerini de bu yemeğe dâvet edeceklerdir, buyurduğunda ashab-ı kirâm :

— Yâ Resûlallah! O zaman dünyada hiç müslüman kalmayacak mı? diye sorunca, efendimiz saadetle şöyle buyurdular :

— Kumlar sayısınca çok olacaklar ama, dünya hayatına muhabbet edip ölümden korktukları için, bu zillete düşeceklerdir.

Evet, aziz mü'minler : Hak için ölmesini bilmeyenlerin, yaşamaya da hakları yoktur. Dünya bir leştir ve o leşe talip olanlar da ancak köpeklerdir. Bunun için, dünya menfaati uğrunda tevhide bozanlar, tıpkı leşe dadanan kuduz bir köpek gibidir. Kim olursa olsun, hakkındaki hüküm budur.

Resûl-ü zişânın en büyük kaygusu elbette buydu. Netekim, bir Hadis-i şeriflerinde de :

(Benden sonra, İsrail oğulları gibi bölük, bölük, fırka fırka olmanızdan korkarım..) buyurmuşlardır.

Bir milletin yeryüzünden ve haritâ-i âlemden silinip gitmesi için üç şeyi koruyup kollaması ve üç şeye de hakkıyla dikkat ve riayet etmesi lâzımdır :

1) Dilini

2) Dinini

3) Gelenek ve göreneklerini koruyup kollamayan milletler, önünde sonunda dünya haritasından silinir ve giderler. Bu üç kutsal emanet, millet fertlerini sevgi ve saygı ile birbirlerine bağlar, karşılıklı hak ve menfaatlerine riayeti sağlar. Onun için, diline, dinine, gelenek ve göreneklerine sadakat ve samimiyetle bağlanmalı ve bunları elden kaçırmamak için çok dikkatli ve ihtiyatlı bulunmalıdır. Yoksa, aynı dilden konuştuğu, aynı dine ve aynı gelenek ve göreneklere sahip bulunduğu halde, dünya çıkarları için düşmanlarına yardım edenleri bu zümreden saymak caiz değildir. Bu münafıkların ve zâlimlerin dilleri, din-

leri, gelenek ve görenekleri ancak şahsî menfaatleri, dünya hırs ve hevesleri, hayvanî zevk ve şehvetleridir. Bu gibilerle ilgi ve ilişkimiz olmadığı için, bunlar konumuzun da dışında kalırlar.

Dinine sahip olan kimse, insana ve insan haklarına hürmet ve riayet eder. İnsana sevgi ve saygıları olmayan, gördüğü bir yardım ve iyilikten dolayı hemcinslerine teşekkür bilmeyen bir kimsenin, Allahu teâlâ'ya da sevgi, saygı göstermesine ve şükretmesine imkân yoktur. Bir Hadis-i şerifte : **(BİRBİRİNİZİ SEVMEDİKÇE İYMAN ETMİŞ OLMAZSINIZ. BENİ, HERŞEYİNİZDEN FAZLA SEVMEDİKÇE DE İYMANINIZ KEMALLE ERMEZ..)** buyurulmuştur. Resûl-ü zişân efendimiz daima birbirimize sevgi ve saygı göstermemiz gerektiğini, her vesile ile izhar ve beyan buyurmuşlardır.

Ey âşık-ı sadık :

Bilmiş ol ki, mü'min kardeşine karşı göstereceğin sevgi Allah Resûlüne sevgidir. Allah Resûlüne sevgi ise, hiç şüphesiz Allahu teâlâ'ya sevgidir. Bunun zıddı olarak, mü'mine ihanet Allah Resûlüne ihanettir. Allah Resûlüne ihanet ise kuşkusuz Allahu teâlâ'ya ihanettir.

İnsan sevgisi olmayanlarda, hiçbir zaman gerçek ve kâmil bir iyman olamaz. Mü'mine ihsan etmek, Allahu teâlâ'ya ihsandır. Zira, âlemlerin Rabbinin mübarek isimlerinden birisi de MÜ'MİN'dir.

Kıyamette, Allahu teâlâ ve tekaddes hazretleri, bir kuluna şöyle buyuracaktır :

— Ey kulum!.. Ben, hasta idim, neden beni ziyarete gelmedin?

— Yâ Rab! Zât-ı ülûhiyyetini noksan sıfatlardan tenzih ederim. Hastalık ve sağlık, ancak kulların halleridir.

— Ey kulum! Komşun olan din kardeşin hasta idi. Onu ziyarete gitseydin, beni orada bulacaktın..

Allah celle celâlûhu, bir başka kuluna da şöyle hitap buyuracaktır :

— Ey kulum! Ben açtım, neden beni doyurmadın?

— Yâ Rab!.. Seni noksan sıfatlardan tenzih ederim. Yemek ve içmek kulların halleridir.

— Komşun olan din kardeşin açtı, onu doyursa idin, beni doyurmuş olacaktın..

Bu Hadis-i Kudsi, insanın kıymet, ehemmiyet ve faziletini ve ind-i ilâhidedeki değerini ispat etmektedir. Rabbim. bizlere bu gerçekleri anlamak ve gereğince amel etmek hususunda tevfikini refik eylesin ve bizleri lûtufta ve keremiyle ârifler zümresine ilhak buyursun.

Demek oluyor ki, milletlerin ve cemaatlerin başlarında bulunan zevata büyük sorumluluklar düşmektedir. Mürşit olduğunu iddia ederek ortaya çıkan ve fakat islâmın bu emrini yerine getirmeyen, vazifesi tevhide telkin etmek olduğu halde tefriki telkin eden, insana sevgi ve saygı bilmeyen, insana değer vermeyen gerçek mürşit değildir. Bir toplumun başında bulunan kişinin, herşeyden önce insanları sevmesi ve insanlara sevgiyi telkin etmesi şarttır. Kendisine hakaret edeni hoş görmesi, kendisini mahrum edene vermesi, kendisine zulmedenin affetmesi, kendisini terkedeni terketmemesi de bu çok önemli görevin gerektirdiği zorunluluklardır.

Hepiniz bilirsiniz, Yunus Emre hazretleri dervişliği halka talim ve telkin edebilmek için ne güzel buyurmuştur :

**Dövene elsiz gerek,
Sövene dilsiz gerek,
Derviş gönülsüz gerek,
Sen derviş olamazsın!..**

İnsaf ediniz, derviş olmadan da mürşit olmak mümkün müdür? Şu halde, şeyh ve âlim diye birbirleriyle uğraşanların. didişenlerin de gerçekten şeyh veya âlim olmadıkları anlaşılabilir mi? Tevhidi bozan, birliği ikiliğe, ayrılığa çeviren kişiye mü'min ve müslim değil, hatta insan denilebilir mi? Tevhid ve birlik, milletleri dünya saadetine ve âhîret selâmetine iletir ve eriştirir. Tevhid ve birlik, kulu Hak rızasına ulaştırır. Birbirlerini seven, birbirlerini sayan, karşılıklı hak ve menfaatlerine saygılı olan milletler, dünyada üstün bir refah seviyesine nail oldukları gibi, ebedî âlemde de vâsıl-ı didâr olurlar.

Kaybettiklerimizi işte böyle kaybettik, tevhidi bırakıp tefrikaya düştük. Yunanistan üzerinden Yugoslavya'ya geçişimizde ve Üsküp'teki konaklayışımızda bunları düşünerek ürperdim ve Merhum Mehmed Âkif'e bir kerre daha hak verdim :

**Girmeden tefrika bir millete düşman giremez,
Toplu vurdukça yürekler, onu top sindiremez..**

Oysa, islâm âleminde ve özellikle yurdumuzda tefrika sürüp gidiyordu. Fatih Sultan Mehmed Han aleyh-ir-rahmeti vel-gufran İstanbul'u fethettiği zaman, Batılılar MUKADDES İT. TİFAK namı altında bir birleşme yapmışlardı. Maksatları, müslüman Türkleri Avrupa'dan Asya'ya atmak ve orada esir gibi tutmaktı. Gerçi, artık EHL-İ SALİB orduları, omuzlarına haçlı pelerinler, başlarına miğfer ve ellerine kargılar alarak islâm dünyasına saldırmıyorlardı ama, müslüman Türkleri imha etmek için içten ve dıştan, siyasî ve iktisadî baskılarla, çeşitli hiyle ve desiselerle, sinsi propaganda faaliyetleri ile ve hepsinden feci olarak maddî menfaatler karşılığında avladıkları ve kendi kirli emelleri lehinde kullandıkları yerli hain ve gafillerle (ÖNCE PARÇALA, SONRA YUT!) düsturunu hâlâ kullanıyorlardı.

Yunan hududuna girişimizden itibaren Üsküp'e varıncaya kadar geçtiğimiz Türklerin en çok buldukları Dedeâğaç, İskeçe, Kavala, Vodina, Selânik ve diğer Türk ve islâm kasaba ve şehirlerinde Balkan harbinde müslümanlara yapılan zulümlerin, katli âmların iniltileri ve belirtileri hâlâ duyuluyor ve görülüyor gibiydi.

**İlâhî!.. Altıyüz bin müslüman birden boğazlandı,
Yanan can, yırtılan ismet, akan seller hep kandı..
Ne bikes hânümanlar işte yangın verdiler yandı,
Şu küllenmiş yığınlar hep birer insan, birer candı..
Ezanlar sustu, çanlar inletip durmakta âfakı,
Yazık, şarkın semasında hilâlin geçti işrâkı.**

Ocakları sönen, iffet ve ismetleri kirletilen altun saçlı Rumeli kızlarının hıçkırıkları kulaklarından gitmiyordu. Nur gi-

bi beyaz sakallarından kızıl kanlar damlayan ak yüzlü dedeler, evlâtlarının ve torunlarının feci âkibetleri karşısında saçlarını başlarını yolan yaşlı nineler, düşman süngülerine geçirilmiş mâ'sum küçücük bebeler gözlerimin önünde tekrar canlanıyordu. Allahu teâlâ'ya rükû ve secde edilen cami-i şerifler, aşk meydanı olan ve âşıklara vahdet meyi sunulan, zikrullah ile ser-meş'olunan tekkeler tamamiyle kaybolup gitmişler, bazılarının virane halindeki bakiyyeleri boynu bükük yetimler gibi sessiz inliyordu. Evvelce tevhit, tehlil ve tekbirlerle çınlayan bu kubbenin altında şimdi kâfirler hora tepiyorlardı, bazıları ahır veya samanlık haline getirilmişti. Yol kenarlarında, susturulmuş birer şahit gibi duran namazgâhlarda kıbleyi gösteren taşlar, mütevekkil bir edâ ile boyunlarını bükmüşler, (Gelip geçenlerden bir namaz kılan olur mu?) diye bekliyorlardı. Oysa, gelen geçen çok ama, namaz kılan yok!..

Öylesine duygulanmış ve öylesine bunalmıştım ki, bağrımdan kopup gelen bir feryatla Allahu teâlâ'ya münâcatta bulundum :

(Yâ Rab!.. Hâşâ, zulümden beri'sin, zâlimleri sevmediğini de Kur'an-ı keriminde açıkça beyan buyurmuşsun. Bu yerleri, müslüman Türklerin ellerinden alarak bu kâfirlere verdin. Her ne kadar âsi ve mücrim dahi olsak, seni daima tevhid eder, senden rahmet ve mağfiretini dilerdik. Yüzbinlerce şehit kanına mal olmuş bu mülkü kendilerine verdiğin de kulların ama onlar zât-ı ahadiyyetini inkâr ve sana ortak koşmak cür'etinde bulunan kâfirlerdir. Bizler ise, günahkâr dahi olsak aslâ ve hâşâ müşrik olmadık. İlâhî! Bunun sırrı nedir? Bu topraklardan neden mü'minleri çıkardın da sana ortak koşanları bu yerlere vâris kıldın?)

Hıçkırıklar boğazımda düğümlenirken, içimden sessiz ve harfsiz bir kelâm beni irşâd edip uyandırdı :

لَا يُسْئَلُ عَمَّا فَعَلَ وَهُمْ يُسْئَلُونَ

Lâ yüs'elü ammâ yef'alü ve hüm yüs'elün...

(Allahu teâlâ, yaptığından sorumlu olmaz. Kullar ise sorumlu olurlar.)

Bu âyet-i celile ile susturuldum. Kâfir, adaletle pâyidar olur. Mü'min, zulümle pâyidar olmaz, yıkılır. Bir çok galipler, yaptıkları zulümle mağlûp olmuşlardır.

Evet, gezdiğim ve gördüğüm bu ülkelerde, müslüman Türk milletine ait ne kadar hâtıra varsa yıkılıp yok edilmeğe çalışılmıştı ama, Türklük ve müslümanlık o mübarek topraklara öylesine sinmişti ki, her yıkıntı (Ben Türk'üm!..) diye haykırıyor ve islâma ait her kalıntı (Ben müslümanım!) diye sesleniyordu. Dikkat ve ibretle bakmasını bilenler, zorla kâfir elbisesi giydirilmiş çok yaşlı bir müslüman Türk'le karşılaşmışçasına irkilip ürperiyorlardı.

İstanbul'da da ne zaman tarihî Ayasofya cami-i şerifinin önünden geçsem, günümüzde müze olarak kullanılan bu ulu mâ'bedi, minareleri ve çevresindeki türbeleriyle müslüman olmuş ve Türk elbiseleri giymiş bir papaz gibi görürüm.

İstanbul şehrinin umumî görünüşü de bana, müslüman olmuş ve Türkleştirilmiş cilveli ve işveli bir rum dilberini hatırlatır. Hayırsever atalarımızın yaptırdıkları iki minareli cami-i şerifler de bana, ellerini açmış, dua eden bir mü'minin halini andırır. Altı muhteşem minaresiyle Sultanahmet cami-i şerifi ve dört minareli Süleymaniye cami-i şerifi de, tolgaları başlarında, süngüleri omuzlarında Allah yolunda cihada hazırlanmış müslüman - Türk gazilerini anımsatır. Emsalsiz kahramanlıklar, şanlar ve şerefle dolu tarihimizin bağrından kopup gelen her hâtıra, beni sanki o günlere götürür ve bu hallere nasıl düştüğümüzü derin derin düşündürür. Aynı meclis binasının çatısı altında, aynı vatanın ve aynı milletin evlâtları olduklarını unutarak, iktidar - muhalefet dengesini kuracak ve yürütecek yerde, düşmançasına birbirine saldıran İttihat ve Terakki Partisi ile Hürriyet ve İtilâf Partisinin bu hırs ve gafletleri, basiret, itidal ve karşılıklı anlayışa dönebilseydi, siyaset ordu safalarına kadar sokulmasaydı, 1911 yılında İtalyan'lar Trablusgarb'a hücum edebilir ve hemen arkasından on iki adayı işga-

le cür'et ederler miydi? İttihat ve Terakki ile Hürriyet ve İtilâf Partileri, birbirlerine düşecek yerde dış düşmanlarımızı kollayabilseydi, Rusların da boş durmadıklarını, Balkan devletlerini Türk topraklarını paylaşmaları için teşvik ve tahrik ettiklerini fark edemez miydi? Şimalden gelen Slav baskısı altında tirtir titreyen Yunan'lıların Sırbistan ve Karadağ ile anlaşmalarını önleyemez miydi? Rusların hazırladıkları plân ve program dahilinde Bulgaristan, Yunanistan ve Sırbistan arasında bir anlaşma imza edildiği zaman olsun uyanamaz mıydı? Oluk gibi kan akıtarak aldığımız o mübarek toprakların göz göre göre Balkan devletleri arasında paylaşıldığını sezerek tedbir alamaz mıydı? Makedonya'nın Sırbistan'a yakın bölümünün Sırlara, Bulgaristan'a yakın bölümünün Bulgarlara, cenup tarafının da Yunanlılara peşkeş çekildiğini ve üstelik doğu ve batı Trakya'nın Bulgarlara, Selânik ve Girid'in Yunanlılara vâ'dedildiğini ve Sırların da Adriyatik kıyılarına dayanacaklarını öğrenemez miydi?

Hayır!.. İttihat ve Terakki ile Hürriyet ve İtilâf Partileri birbirleriyle öylesine uğraşıyorlardı ki, Balkanlarda esen fırtınadan haberleri bile yoktu, hattâ Balkanlardan tehlike ummamak gibi anlaşılmaz bir gaflet içinde idiler. Bu yüzden, Rumeli'de yapılan büyük bir manevradan sonra orduyu terhis bile etmişlerdi.

Herkesin ve hepimizin bildiğimiz olayları tekrarlayarak işi uzatmayalım. Yalnız, şu kadarını söyleyelim ki, büyük bir yenilgiye uğrayıp geri çekilirken bile gerek ordu saflarında ve gerekse halk arasında hâlâ parti taraftarlığı ve hâlâ SEN - BEN kavga ve çekişmeleri sürüp gidiyordu. Neticede, altı yüz bine yakın kurban verdik, bir çok arazi kaybettik, facialar birbirini takibetti ve bugünlere kadar geldik.

Yol boyunca, bütün bunları düşünüyor ve içim sızlıyor, yüreğim kan ağlıyordu. Kulaklarımda, mâ'sum Anadolu kadınının ağıtları yankılanıyordu :

**Tez gel ağam tez gel dayanamıyrem,
Uyku, gaflet basmış uyanamıyrem,
Ağam şehid olduğuna inanamıyrem..**

Hangi şehit kadınının söylediğini bilemediğim bu ağıtta asıl uyanamayan o günün idarecileri, particileri idi? Onların gaflet ve uykusu bu aziz millete çok pahalıya mal olmuştu. Yoksa, Anadolu kadını gidenlerin neden gelmediklerini pek âlâ biliyordu :

**Ano Yemen'dir, gülü tikendir;
Giden gelmiyor, acep nedendir?**

O gidipte geri gelmeyenler, i'lâyı kelimetullah için canlarını veren vatan ve millet uğrunda, hak yolunda seve seve kanlarını döken Mehmet'çiklerdi. Yiğit ve kahraman Mehmetçik, Allah yolunda, vatan ve millet uğrunda can verir, kan dökerken, politika canbazları koltuk kavgası ile uğraşüyor, ne Balkanlarda zulüm ve vahşetle katledilen yüzbinlerce müslüman Türkün canı, ne cephelerde oluk gibi akan Mehmetçiğin kanı toprak dolası gözlerini doyurmuyor, hırs ve gafletten onları uyarmıyordu.

Yugoslavya'dan Avusturya sınırına girdiğimizde, pasaport kontrolü yapan memur asık bir suratla :

— Neden geldiniz? diye sorunca, kendi kendime söyledim :

— Merak etme memur efendi!.. Viyana'yı kuşatmağa ve işgal etmeğe gelmedik.. Ne Kanuni Sultan Süleyman'ım, ne Merzifon'lu Kara Mustafa Paşayım..

Turist olduğumuzu öğrenen memur, kafamdan geçenlerden habersiz soruyordu :

— Döviziniz var mı?

— Var, dedik ve devletimizin verdiği dövizini göstererek elinden kurtulduk.

Aziz kardeşim :

Bunları lâf olsun diye yazmıyorum. Hepimiz fırsat ve imkân bulunca gitmiş ve görmüşüzdür. Bütün seyyahat intibala-

rımı yazmağa kalksam ayrıca bir kitap meydana gelirdi. Ancak, TEVHİD yerine TEFRİKA'nın, BİRLİK ve BERABERLİK yerine SEN - BEN kavgalarının bize nelere malolduğunu hep birlikte hatırlayabilmemiz için, bu kadarcığını kaydetmekten kendimi alamadım. Rabbim, cümlemize inayet ve hidayet buyursun, bizleri kardeş kavgasından korusun, kalplerimizdeki nefret ve husumeti, karşılıklı sevgi, saygı ve anlaşmaya tebdil ve tahvil ederek, yeniden dağılıp parçalanmaktan kurtarsın. (Âmin bi-hürmeti seyyid-il-mürseliyn..)

**Bir vakta erdi ki, bizim günümüz;
Yiğit belli değil, mert belli değil;
Herkes yarasına derman arıyor,
Devâ belli değil, dert belli değil..**

Ey âşık-ı sadıklar :

İbretsiz göz, insanın başında taşıdığı düşmanı olduğu gibi, ibretli göz de sahibinin en aziz dostudur. Bir kişinin yaptıklarına bak ve onun yaptıklarını kendin de yapmadığın için Allahu teâlâ'ya şükret.. Diğer birisine bak, kendi halini düşün ve fikret.. Allahu azim-üş-şân, bir çok kavimlerin nasıl helâk olduklarını, ibret alabilmemiz için Kur'anı aziyminde açıklamıştır. Ne var ki, biz insanlarda çoğu zaman ibret alacak göz bulunmadığı için, onların musibet ve felâketlerinden ibret alamıyoruz, aynı hata ve günahları tekrarlıyoruz ve sonunda aynı âkibete uğrayınca da şaşır kalıyoruz.

Çevrenize ibret ve dikkatle bakınız, bizler geçmişten ve geçmişte yaşayan insanlardan hakkıyla ibret alabilseydik, bugün hâlâ SEN - BEN kavgasına düşer miydik? Gözlerimiz var, ibret alamıyoruz. Kulaklarımız var, hak kelâmını duyamıyoruz. Ağızlarımız var, hak kelâmını söyleyemiyoruz, âkibetimizi düşünemiyoruz, başımıza gelecekleri idrak edemiyoruz. Mezbahaya sürülen koyun sürüleri gibi, uydum kalabalığa gidiyoruz.

Allah'ımız var, kulluğumuz yok.. Yüce bir peygamberimiz var, ama bizler için o yüce peygamberin ümmeti demeğe yüz bin şahit gerek.. Kur'an-ı kerim gibi bir kitabımız var, o muh-

kem kitaba uygun amelimiz yok.. Kuvvetimiz var, çalışmamız yok.. Ne yaptığımız işlerin, ne sözlerimizin, ne özlerimizin dünyaya yararı olmadığı gibi, âhirete de hiçbir faydası yok..

Artık, bu gaflet uykusundan uyanmalıyız. Uyku zamanı değildir. Nasıl olsa, çok yakın bir gelecekte uzun, çok uzun bir uykuya yatacağız. Yatacağımız o yer karanlıktır, oraya ışık götürmek gerek. O karanlık yer yılan ve çıyan yuvasıdır, ilâç götürmek gerek... Fakat, bu hazırlıkları yaparken de, çoluk çocuğumuzun, ailemizin, milletimizin bekası için hürriyet ve istiklâl gerek. Yakınlarımız, tanıdıklarımız, sevdiklerimiz ve sevmediklerimiz birer ikişer göçüp gidiyorlar, kendimizi hiç ölmeyecek sanıyor ve ibret alamıyoruz. Bunca milletler, yeryüzünden silinip gitmişler, hâlâ uyanamıyoruz. Balkanlarda, Ortadoğu'da, Anadolu'da, bunca şehit verdik, bunca arazi kaybettik, hâlâ ayılamıyoruz. Hâlâ, birbirimizle uğraşiyor ve düşmanlarımızın ne fırıldaklar çevirdiklerini, içeride ve dışarıda geceli gündüzlü bizi yıkmak, ezmek, bölmek ve parçalamak için nasıl milyarlar sarfettiklerini farkedemiyoruz. Evet, ölüm var, mahşer var, hesap var, mizan var, cennet ve cehennem var.. Bu gafletlerimizin hesabını birgün bizlerden sorarlar.. Allah korusun, bir daha dağılır ve parçalanırsak, bu dünyada ırzımız, iffetimiz, malımız ve canımız gittikten başka âhiret âleminde de hesap, azap ve ıkap var..

Kulaklarımızdan gaflet pamuğunu çıkaralım ve şu âyet-i kerimelerden dikkat ve ibretle dinleyip ezberleyerek ibret alalım. Ömür sermayesini boşuna, sayılı nefeslerimizi bedavaya harcamayalım, basiret sahibi olalım.

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ

Elem tere keyfe fe'ale Rabbüke bi-Âd'in..

El-Fecr : 6

(Rabbin celle şânenin, Âd kavmine neler yaptığını görmedin mi?)

Allahu azim-üş-şân, Habib-i edibine hitap buyuruyor ve diyor ki :

(Habibim Ahmed, Resûlüm yâ Muhammed!.. Gözlerinle görür gibi ilmin taallûk etmedi mi? Duymadın, işitmedin mi? Rabbin, Âd kavmine küfür ve isyanları sebebiyle nasıl azabetti ve onları nasıl helâk eyledi?)

Bilindiği gibi, Âd kavmine peygamber olarak Hûd aleyhisselâm gönderilmişti. Fakat, onlar Hûd aleyhisselâma inanmadılar ve iyman etmediler. Küfürlerinde ısrar ve inat ettiler. Allahu sübhanehu ve teâlâ, Kahhâr ism-i celilinin tecellisiyle bu kavmin üzerine sekiz gün ve yedi gece korkunç uğultularla kükreleyen bir tayfun ve aynı zamanda dondurucu bir soğuk havale buyurarak onları tamamen mahv ve helâk etti. Kuyuların diplerine girenler ve çok yüksek yerlere çıkanlar dahi, canlarını kurtaramadılar. İhtiyar bir kadın, can korkusuyla bir kuyuya girip saklanmıştı, o korkunç tayfun bir ot koparır gibi onu da bulunduğu yerden söküp aldı ve helâk etti. İşte, bu ihtiyar kadının saklandığı yerden çıkarılıp helâk olmasıyla başlayan sekiz gün ve yedi gecelik zamana günümüzde de KOCAKARI SOĞUKLARI denilmektedir. Her yıl, bütün insanlık o korkunç azaptan artakalan bu soğuğu hâlâ görür ve tadarlar.

Hûd kavminin, vücutça kuvvet ve kudret bakımından, diğer insanlardan üstün oldukları söylenmektedir. Siyer kitaplarına göre, boyları yüzaltmış zırâ uzunluğunda idi. Ö kadar güçlü idiler ki, kızdıkları zaman bir kayayı yerinden söker, sırtına yüklenir ve kime kızmışlarsa onların üstlerine atarlardı. Bu kayanın altında kalanlar, tamamiyle helâk olup giderlerdi. Süngüleri, cami sütunları kadar uzun ve ağırdı. Bu kadar kuvvet ve bedeni kudrete malik iken Allahu azim-üş-şânın azabına tahammül edemediler ve üzerlerine gönderilen soğuk ve korkunç rüzgârlarla perişan ve mahvoldular. İlâhî azaba tahammül edilemezdi elbette, Allahu teâlâ'nın kuvvet ve kudretine hangi kul dayanabilirdi?

Âd kavmi, Yemen taraflarında Ahkaf denilen bölgede yaşarlardı. Ahkaf Yemen'de ŞEMR denilen kumsal bir vâdidir.

Bu kavim (ÂD-İ ULÂ) ve (ÂD-İ ÂHİRE) diye iki devre ayrılır. Bu kavmin kâfirleri helâk olmuşlar ve Hz. Hûd aleyhisselâma iman edenler kurtulmuşlardır. O kâfirlerin üzerlerine esen tayfun, o koca cüsseli iri yarı insanların ayaklarını yerden kesmiş ve havada birbirlerine çarpa çarpa helâk etmiştir. Hûd aleyhisselâma iman edip kurtulanlar (ÂD-İ ÂHİRE) adını almışlardır. Bu kavmin helâk olması, Hz. Âdem aleyhisselâmın yeryüzüne indirilmesinden 3040 yıl sonra vukua gelmiş ve Hûd aleyhisselâm kendisine iman edenlere yetmiş yıl kadar hak ve hidayet yollarını göstermiş ve 460 yaşında bir mihnet ve meşakkat diyarı olan bu fâni âlemden safa ve sürur evi olan ebedî âhiret âlemine intikal buyurmuştur.

إِرَمَ ذَاتِ الْإِمَادِ

İreme zât-il imâd-i..

El-Fecr : 7

(Yüksek sütunlu binalar ve saraylarla misli görülmeyen İrem şehri halkının başlarına gelenler...)

İREM, kavmin ismidir. Âyet-i kerimede buyuruluyor ki, dünyada bugün bile inşası mümkün olmayacak sütunlar üstünde saraylar, konaklar bina ettiklerinden ZÂT-IL İMÂD olarak adlandırılan İrem halkının başlarına gelenleri de gördün mü?

Yüksek sütunlar üzerine yapılan bu saraylar, dağlar gibi uzaklardan görünürdü. Bu kavimden, bu ümmetten bugün herhangi birisi karşımıza çıkacak olsa, korkudan tiril tiril titredik. Bakışları o kadar ateşli ve tavırları o kadar şiddetli idi ki, görenlerin korkuya kapılmamaları mümkün değildi. Sütunlar üstüne inşa ettikleri saraylarının taştan yapılmış kapılarının bir kanadını, günümüzün en güçlü beşyüz kişisi bir araya gelse, yerinden kımıdatamazlardı. Oysa, aynı kapıyı bu halktan herhangi birisi kolaylıkla açar ve kapatabilirdi. Bunlardan herhangi birisi, kızıp ayağını yere vuracak olsa, ayağının altındaki toprak kar yığını gibi ezilir ve çukurlaşır. Dokuz yüz seneden fazla yaşarlardı. Yüz yaşında ölenlere çocukken gitmiş gibi ba-

karlardı. Sözü'nün kısası, ömürleri uzun, vücutları kuvvetli ve medeniyet bakımından çok ileri idiler. Hatta, Mısır medeniyetinin de bunlardan ilham aldığı söylenilebilir.

Rivayete göre, Âd'ın iki oğlu vardı. Birisine ŞEDDÂD ve diğerine ŞEDİD adını vermişti. Her ikisi de, gayet kuvvetli ve kudretli birer padişah olmuşlar, büyük ordular beslemişler, tam bir saltanat sürmüşlerdir. Fakat, ne kadar kudretli ve kuvvetli, ne kadar debdebe ve saltanatlı dahi olsalar, her fâni gibi önünde sonunda ecel şerbetini içmeğe mahkûm idiler. Netekim, bunlardan Şedid de ölüm acısını tadınca saltanat nöbeti Şeddad'a gelmiş ve kendisine râm olmayanları ezip kahreden Şeddad, dokuz yüz yıldan fazla bu âlemde saltanat sürmüştü.

Dünya âleminde, dört kimse böylesine saltanat sürmüştür ki, bunlardan ikisi mü'min ve ikisi de kâfir idiler. Mü'min olanlar Hz. Süleyman aleyhisselâm ile Zül-Karney'n'dir. Kâfir olanlar ise Nemrud ile Şeddad'dır.

Günlerden birgün, Şeddad'ın huzurunda konuşulurken, Allah-u teâlâ'ya ve gönderdiği peygamberlere iman edenlerin cennete gireceklerinin vâ'edildiği söz konusu edildi, cennetin ni'metlerinden ve ziyetlerinden bahsedildi. Şeddad; hiç düşünmeden :

— Ben, sizin bahsettiğiniz bu cennetin benzerini yaptırırım, dedi ve Aden sahralarının havası güzel ve suyu bol en güzel bir yerinde üçyüz yıl çalışıp emek vererek aklınca bir cennet inşa ettirdi. Bu cennetin sarayları altundan ve gümüşten, direkleri zeberced ve yakuttan idi. Bu cennetin bahçelerinde benzeri görülmemiş nefis kokulu çiçekler, tadına doyum olmayan meyveler veren ağaçlar diktirilmiş, ortasından ırmaklar akıtılmış, ırmakların kenarlarını incilerle süslemişti. Bu görülmemiş zerafet ve letafetinden ötürü halk buraya (İREM BAĞI) adını vermişti.

Bu sahte cennetin inşası tamamlanınca halkını ve tebaasını görmeğe çağırıldı. Hükümdarın bu emri üzerine halk akın akın bu sahte cenneti görmek üzere yollara döküldü ve bir gün

bir gece devam eden yolculuktan sonra oraya yaklaştıklarında (RIYH-I SAR-SAR) dedikleri korkunç bir rüzgâr esmeğe başladı. Bu rüzgâr, korkunç bir tayfun idi ve oralarda canlı cansız ne varsa hepsini hâk-i helâke serdi. Rıyh-ı sar-sar, kıyamette de esecek, dağları yerinden sökecek, kâ'inatta herşeyi dümdüz edecektir. Netekim, Şeddâd'ın kavmi de bu korkunç tayfunla mahv-u helâk olup gitmişlerdir. Şeddad ise, amansız bir hastalığa yakalanmış, bir lokma ekmek yiyememiş, bir yudum su içememiş, bütün servet ve saltanatına rağmen aç ve susuz helâk olup gitmiştir.

Görenebilir, görene!.. Köre nedir, köre ne?

Aklı başında, vicdanı ve sağduyusu yerinde olanlara ne büyük bir ibret levhası...

İsmail Dariri hazretleri, Şeddad'ın mezarının başucundaki taşa şunlar yazılıdır diyor :

(Ey Şeddad!.. Bin sene yaşadın, bir çok orduları darmadağın ettin, binlerce emirin saltanatlarına son verdin, bin kadınla evlendin, bin erkek evlâdın oldu, binlerce defineye ve hazineye malik idin. Aklınca cennet de inşa ettin ama, sonunda aç ve susuz olarak bu dünya âleminden çekilip gittin...)

Hz. Muaviye't-ibni Ebu-Süfyan'ın saltanatı sırasında İbn-i Kılâbe (Radıyallahu anh) Şeddad'ın yaptırdığı bu sahte cenneti tesadüfen gördüğünü söylüyor. Bu zattan başka hiç kimse bu sahte cenneti görememiştir. İbn-i Kılâbe buyuruyor ki :

— Devemi kaybetmiştim, onu ararken Şeddâd'ın yaptırmış olduğu cennete tesadüf ettim. Oralarda dolaştım ve o yalancı cenneti gezip gördüm. Oradan bir hayli kıymetli eşya alarak yerime döndüm.

Haberin yayılması üzerine Hz. Muaviye kendisini çağırarak mes'eleyi öğrendikten sonra işi Kâ'ab-ül-Ahbâr radıyallahu anh hazretlerinden sordurdu. Hazret, kendisine şöyle haber gönderdi :

— İbn-i Kılâbe'nin gördüğü, Şeddâd'ın yaptırmış olduğu İREM bağıdır. İrem bağına, ehl-i iymandan ancak bir kimse girecek olup, o zattan sonra hiç kimse oraya giremez. Zira, oraya memur olan melekler, onu halkın gözünden saklarlar...

الَّتِي لَمْ يَخْلُقْ مِثْلَهَا فِي الْبِلَادِ

Elletiy lem yuhlâk mislühâ fil-bilâd

El-Fecr : 8

(Onun yaptırdığı binanın bir benzeri, dünyada bir daha bina edilmemiştir.)

Evet, Şeddâd'ın yaptırdığı o sahte cennetin bir benzeri, dünyada bir daha bina edilmedi ve edilmeyecektir. Bugünün ilim ve medeniyeti henüz o seviyeye, o zirveye ulaşamamıştır.

Ey mal ve mülklerine, mevki ve rütbelerine güvenip mağrur olarak Hak kelâmı dinlemeyen, Allah ve Resûlüne iyman ve itaat etmeyen, gafiller ve cahiller!.. Hiçbiriniz, Şeddâd'ın saltanat, servet ve medeniyetine malik değilsiniz. Onu, bu saltanat ve serveti nasıl ki, Hakkın gazap ve azabından kurtaramadıysa, bütün debdebe ve ihtişamına rağmen âhîret âleminde makarrı nâr ve kârı âh-ü zâr olduysa, küfür ve inkârınız sizleri de aynı âkibete sürüklemektedir. Cenab-ı Rabbil-âlemiyn, zaman içinde zaman ve mekân içinde mekân halk ve icat buyurduğundan, İREM bağının mekânı da, mekân içinde mekân olmuş ve insanlardan gizlenmiştir.

HİKÂYE

Birisi, Sultan-il-ârifîyn Bayezid-i Bestami kuddise sırrahus-sâmi hazretlerine sordu :

— Yâ Şeyh!.. Zât-il-İmâd olan İrem bağını gördünüz mü? O şehri gezip temaşa eylediniz ki, dünyada onun bir misli bina olunmamıştır buyuruyorsunuz, dedi.

Hazret, bu söze fena halde kızdı ve :

— Sus ey kişi, sus ve beni iyi dinle.. Ben, Allahu teâlâ'nın mülkünde, Rabbime ait bin şehre dahil oldum ki, senin İrem diye sözünü ettiğin, onların en aşağısından daha aşağıdır, buyurdu.

Allahu teâlâ'nın velileri ve basiret sahipleri, bu âlemde iken öyle ni'met ve mazhariyetlere nail olurlar ki, bu ikram ve iltifat-ı ilâhiyye'yi ancak basiret sahipleri ikrar ve gaflette olanlar da bilemediklerinden inkâr ederler.

Binaenaleyh, Bayezid-i Bestami hazretlerinin, İrem bağından kendi gördüğü bin şehrin aşağısının en aşağısı olarak tavsif buyurmaları (**LEM YUHLÂK MİSLÜHÂ FİL-BİLÂD**) âyet-i kerimesine zâhirde muhalif görünürse de gerçek şudur : Hazretin vasıl olduğunu bildirdiği bin şehir, Allahu teâlâ'nın zâtına mahsus olup, dilediği velilerini kabul ve idhal buyurduğu şehirlerdendir ve gördüğümüz yeryüzünde değildir.

وَمَوَدِّ الذِّبْرِ جَابُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ

Ve Semûd-elleziyne câb-us-sahra bil-vâdi...

El-Fecr : 9

(Yâ vâdide kayaları oyan Semûd'a yaptıkları...)

Semûd kavmi de, kayaları yerlerinden sökerler, onları oyarak, etrafını kesip biçerler, kendilerine ev yaparlardı. Taşçılık san'atının evc-i balâsına çıkmışlardı. Evet, Allahu teâlâ Habib-i edibine hitap buyurarak soruyor : (O kayaları peynir gibi doğrayan, oyan, yontan Semûd kavmine yaptıklarımızı görüp duymadın mı?)

Semûd kavmi, Kura vadisinde 1700 şehir inşa etmişler ve ülkelerini mâ'mur bir belde haline getirmişlerdi. Bu şehirlerin hepsi, kayalardan oyulmuştu. Bunlar, aynı zamanda cesaret ve şecaat sahibi kimselerdi. Siyer kitaplarının yazdıklarına göre, bunlardan bir ailenin kazanlarında pişirip yediklerini ümmet-i Muhammed'den bir kavim yese doyar da artardı. O kadar iri cüsseli kimseler idiler ki, kedi ve köpekler, bunların yanında sinek kadar küçük ve cılız kalırlardı.

Ne var ki, Semûd kavmi de, kuvvet, san'at ve azametlerine mağrur oldular ve kendilerine gönderilen Salih peygamber aley-hisselâma :

— Yâ Salih!.. Bizi, Rabbinin azabıyla korkutma.. Eğer, senin bizi korkuttuğun azap doğruysa, bize teveccüh ettiği zaman biz onu def'etmeğe her zaman muktediriz, dediler ve onun öğütlerini ve irşâdlarını dinlemediler, peygamberlerini inkâr ettiler ve ona iyman getirmeyerek yalanladılar.

Bu inkâr ve ısrarları üzerine sabr-ı ilâhî ve müsamahayı Rabbanî tamamladı ve bir gece sabaha karşı korkunç bir ses, onları helâk etmeğe kâfi geldi, o pek güvendikleri ve her türlü tehlikeden kendilerini koruyup kurtaracaklarını sandıkları taş evlerinin içinde birdenbire kömür kesiliverdiler. Ebedî âlemde nâr-ı hadide giriftâr olarak dünyadan silinip gittiler

İyman edenler ise, Salih aleyhisselâm ile birlikte kurtuldular, dünya ve âhirette saadet ve selâmeti buldular. Zira, âkibet müttekilerin, Allahu teâlâ'dan korkanlarındır.

Her işin sonuna bakmalıdır. Allahu teâlâ, Rabbil-âlemiyn'dir. Fakat, âkibet müttekilerindir. Zâhirde küfrün, isyanın, günahın zevki var zannedilir. Oysa; ne küfür, ne isyan ve ne de günah sahibinin âkibetleri hayır üzere değildir, âkibet âh-ü zârdır :

**Kimi vicdana dokundu, kimi cism-ü cana;
Zevk namıyla ne yaptım sa pişman oldum...**

Yalnız mü'minlerin, sâlihlerin ve müttekilerin âkibetleri hayırdır.

وَفِرْعَوْنَ ذِي الْأَوْتَادِ

Ve Fir'avne zil-evtâdl...

El-Fecr : 10

(Ya o kazıklar sahibi Fira'una yaptıkları...)

Evet, Fira'un da veted (Kazık anlamına gelir, çoğulu Evtâd'dır.) sahibidir. Zira, o kâfir de kızdığı kimseleri tahtalara çiviletir ve mihla azabederdi. İsrail oğullarını sınıflara ayırmış, kimini çiftçi, kimini dülger, kimini dağdan taş söküp getirme-

ye memur eder, en ağır, yorucu ve yıpratıcı işleri onlara gördürdü. Bir kısmını serbest bırakır ve kazançlarından vergi alırdı. İsrail oğullarının elleri, yüzleri düzgün, yakışıklı delikanlıları ile, en güzel kızlarını da şahsî hizmetlerinde ve ileri gelen devlet adamlarının evlerinde kullanırdı. Vergi ödemekle mükellef olanlar, bu vergilerini güneş batımadan ödemeğe mecbur idiler. Vergi ödemeyenleri, çok ağır şekilde cezalandırırdı. İsrail oğullarından birisi kendisine verilen işi savsaklar, gerive bırakır, emre karşı gelir veya vergi ödemezse, o kimsenin sağ elini boynuna kelepçeler, bir ay böylece ceza çektikten sonra ayrıca cezaya çarptırılırdı. Cezalar da, yapılan hareketin cinsine göre değişirdi. Bazılarını çarmıha çaktırır, bazılarını top-rağa gömdürür ve bunların başlarının ucuna zehirli yılanlar saldırtarak imha ederdi. Aklınca, İsrail oğullarına azabının tadını tattırırdı.

Aslında, İsrail oğulları da bu ceza ve azaba müstehak idiler. Zira, haksız olarak kendilerine gönderilen peygamberleri katletmişler, Allahu teâlâ'nın emirlerini dinlememişler ve Allahu sübhanehu ve teâlâ hazretleri de bu zâlim kavme, gerçekten müthiş bir zâlim olan Fira'unu musallât etmiş, İsrail oğullarının peygamberlerine karşı yaptıkları zulmü bu suretle onlara da tattırmıştı.

Allahu zül-celâl vel-kemâl hazretleri **AZİZÜN ZÜL-İNTİKAM**'dır. Zulme yeltenen zâlimlere, başka zâlimleri musallât eder ve mazlûmların intikamını da böylece alır. Mazlûm âhı, zâlimin yanında kalmaz :

**Zâlim yine bir zulme giriftâr olur âhir,
Elbette olur ev yıkanın hanesi vıran...**

Fira'un, tabiatıyla bilmeyerek İsrail oğullarından haksız yere öldürdükleri peygamberlerinin intikamını alıyordu, ama bu zulümleri elbette onun da yanına kâr kalmayacaktı.

Herhangi bir pislîği süpürge ile temizledikten sonra, o süpürge nasıl ki ateşe atılarak yakılırsa, İsrail oğulları etrafa yayılmış bir pislik ve Fira'un da süpürge gibydiler. Allahu teâlâ,

İsrail oğulları pisliğini, Fira'un süpürgesiyle temizledikten sonra, Fira'unu ateşe yani cehenneme atmıştır.

Şu var ki, Fira'un, İsrail ouğllarına yaptığı bu zulümlerle, kendi kavminin ve milletin rahatını sağlıyordu. İsrail oğulları en ağır işlerde çalışıyor, en ağır vergileri ödüyorlar ve Mısır'lılar rahat ve huzur içinde yaşıyorlardı. Sonradan gelen Fira'un taslakları, bu azap ve ızdırabı kendi kavimlerine ve kendi milletlerine revâ görmekten hayâ etmemişlerdir

Bilindiği gibi Fira'un, bir özel ad olmayıp bir milletin reisine verilen unvandır. O zamanlar, Kıbit kavminin reisine FİRA'UN, İran milletin reisine KİSRÂ, Rum milletin reisine KAYSER, Türk milletin başbuğuna HAKAN - HAN veya PAŞİDAH, Habeş milletin reisine NECÂŞİ, Yemen halkının melikine TUBBA, Fransız ve İngiliz milletlerinin reislerine KRAL veya İMPRATOR denilirdi.

Fira'un, aslen İsfahan'lı ve bir rivayete göre de Antalya'lı idi. Antalya'da attarlık ederken, halkı dolandırmış, aldığını vermemiş ve herkese gırtlığına kadar borçlanmıştı. Bu sebeple, Antalya'dan kaçarak Şam'a gitmiş ve orada da tutunamayarak Mısır'a yerleşmişti. Denilir ki, Mısır'da karpuzları dilimleyerek satar ve çekirdeklerini toplayarak saklarmış. Derken, Mısır'da büyük bir kıtlık olmuş ve Fira'un saklayıp biriktirdiği karpuz çekirdeklerini yüksek fiyatla halka satarak büyük bir servet sahibi olmuştur. (**LÂ YÜS'ELÜ AMMÂ YEF'AL**) sırrı tecelli eylediğinden o ülkenin başına geçmiş, aczini unutmuş, mazisini kafacığından silip atmış, Allah'lık dâvasına kalkmış, ne idüğü belirsiz basit ve günahkâr bir yaratık iken, bir damla sudan halkolunduğunu, sonunun da çürümeğe ve kokuşmağa mahkûm bir leşten başka bir şey olmadığını hatırlayamamış ve (**ENE RABBİKÜM-ÜL-Â'LÂ — Ben, sizin yüce Rabbinizim...**) safsatasıyla hâşâ Allah'lığını da ilân ederek kendisine iyman etmeyenlere türlü işkenceler yaptırmış, zâlim olan İsrail oğullarına zulümlerinin tadını tattırmıştı. Fakat, sonunda Hz. Musa aleyhisselâmın vurduğu bir asâ ile yarılıp açılan denizde ordusuyla birlikte batmış ve gitmişti.

Düşünebilenler için ne muhteşem bir ibret manzarası!..

Ey hakka talip olan ehli safa!..

İnsanoğlu, tabiatı itibariyle mâ'nada inatçı olduğundan, Âd kavmi gibi fesat ve kötülüklerine inat ve ısrarla devam ettiğinden, kendilerine nasihat edenlerin sözlerini dinlememiş, bildiğinden şaşmamış ve caymamış, Semud kavmi gibi şehvet ve heveslerine mağlûp olmuş, sûri ve zâhiri kuvvet ve kudretine, muvakkat dünya servet ve saltanatına güvenip gurura kapılmış, hak ve hakikate ve hak rizasına rağbet etmemiş, yaratana âsi olmuş, Fira'un gibi gazap ve ihtirasa kapılarak Allah'lık dâvasına bile kalkışmış ve sonunda ya bir şiddetli rüzgâr, veya bir semavî âfet, yahut İsrail oğulları gibi başka bir zâlimin zulmüne giriftâr olmak ve nihayet Fira'un gibi, bir asâ darbesiyle denizde bozulmak suretiyle yeryüzünden silinip gitmiştir.

الَّذِينَ طَغَوْا فِي الْبِلَادِ

Ellezlyne tegav fil-bilâd!..

El-Facr : 11

(Bunlar, kendi ülkelerinde tuğyân ve isyana kapılmışlar ve gururlanmışlardı...)

Evet, Yemen'de Âd kavmi, Şam'da Semûd kavmi ve bunlardan da önce Nuh kavmi, Allahu teâlâ ve gönderdiği peygamberlerine isyan ve tuğyân eylemişler, Hududullah'a tecavüz etmişler ve bu yüzden hepsi de kahr-u helâk olmuşlardır. Bunların âkibetlerinden ve helâk olmalarından ibret alamayan Nemrud'lar, Fira'unlar da elbette aynı ceza ve âkibete düçar olmuşlar, Hakkın kendilerine bahş ve ihsan buyurduğu ni'metlere rağmen inkârlarının cezasını ebediyyen cehennem ateşine müstehak olmak suretiyle görmüşlerdir.

Allahu teâlâ ve tekaddes hazretleri zulüm ve fesadı sevmez, zâlim ve fâsitlere de aslâ yardım etmez. Zâlim ve fâsitler için, rahmet kapıları ebediyyen kapalıdır. Hatta, fesat ehli mü'min

dahi olsa, Hakkın emir ve iradesi hilâfına fesatları ile halka zararlı olduklarından, imanlarına rağmen azab-ı ilâhiyye'ye müstehak olur. Ümmet-i Muhammed'e kâfir elinde esir olmak ve zâlimlerin zulümlerine uğramak suretiyle ilâhî azap tattırılmıştır.

Tarihlerimizi dikkatle okuyunuz. Göreceksiniz ki, fesat ehlinin zulüm ve fesatları, islâm milletlerinin esaretiyle neticelenmiş, bir çok zâlim müslümanlara musallât olarak kendileri de müslüman olduklarını iddia ettikleri halde dindaşlarına yapmadık zulüm bırakmamışlardır.

Diyeceksiniz ki, bu zulüm ve esareti bu ümmetin kötülerle birlikte sâlihlerinin de çekmesi garip değil midir? Oysa, bu sâlih kişiler kötülerle mücadele etmediklerinden ve üstelik iradelerini de kötülere kaptırdıklarından bu azaba ortak olmuşlardır. Kötülerle mücadele etmeyen ve her türlü kötülüğe göz yumanlar, bu azabı çekmeğe mahkûmdur.

Ancak, kötülerle elinden geldiği ve gücünün yettiği kadar mücadele ettikleri halde başarı elde edemeyenler için, bu esaret ve zulüm derecelerinin yükselmesine vesile olur. Kötülerin çektikleri zulüm ve musibetler ise, zulmün bu âlem aynasında zuhuru mahiyetinde olup onlar bir nevi ektiklerini biçmiş olurlar. Salih kişilerin çektikleri zulüm ve musibetler, bir mâ'na da da kötüye ve kötülüğe göz yummalarının meydana getirdiği günahlarına kefaret olur.

Allah celle hazretleri mütteki ve muhsinlerle beraberdir, günah ve fesat ehlini hiç sevmez. Fesatçılar mü'min ve müslim dahi olsalar, azaba müstehak olurlar ve bundan aslâ kurtulamazlar. Kirlenen şeyler, yıkanarak temizlendiği gibi, günah ve fesat ehlinin günah kirleri de ancak ateşle temizlenir. Eğer, günah ve fesadına tövbe eder, gözyaşı dökerek kendisini bunlardan arındırmağa çalışırsa, dilerse şirkten gayri bütün günahları af ve mağfiret buyuracağını vâ' deden Allahu teâlâ umulur ki, bunları da rahmetine lâyük bulur.

Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz hazretleri :

(Fesad ehlinden altı kişi nâra girer :

1. Zulümle hükmeden hâkimler
2. Cahil şehirliler
3. Şehrin ileri gelen kibirlileri
4. Taassuba kapılanlar
5. İlim ehli âlimlerin hasetçileri
6. Ticaretlerine ihanet eden tüccarlar, cehennem azabını mutlâka tadacaklardır.) buyurmuşlardır.

Fe-ekserü fih-el fesade fesabbe aleyhim Rabbûke sevta azab

El-Fecr : 12 - 13

(Halka zulümleriyle fesatlarını artırmışlardı. Bu yüzden Rabbin celle şâne de üzerlerine bir azap kamçısı döktü.)

Dikkat buyurunuz, zulümleriyle fesatlarını artıranların üzerlerine bir azap kamçısı ineceği beyan buyurulmaktadır. (SEVTA AZAB) tâbirinin hikmeti budur. Zâlimlerin, kâfirlerin ve fâsitlerin dünya hayatında görecekleri azap, kamçıyla dövülmek suretiyle olacaktır. Hürriyet ve istiklâllerini kaybeden milletlerin, düşman çizmesi ve düşman kamçısı altında ezilmelerinin sırrı da budur. Bunlara, âhirette de kılıçla vurularak azab edilmek gibi acı bir azap uygulanacaktır. Bu âyet-i celilede, bu hükme işaret vardır. Netekim :

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ

KÜLLÜ nefsin zâ'ika't-ül-mevt...

El-Ankebût : 57

(Her nefis, ölümü tadacaktır...)

âyet-i kerimesinde beyan buyurulan ÖLÜMÜ TADMAK tâbiri de, ölüm acısının üçyüz kılıç darbesi kadar korkunç olması anlamına gelir ki, âhirette görecekleri azabın yanında bunların ölüm acısından âdeta ZEVK ALMAK gibi bir hale düşecekleri iymâ olunmaktadır.

Hemen ilâve edelim ki, bu kâfirlerin, zâlimlerin ve fâsîtlerin ölümleri ve âhîretleriyle ilgilidir. Yoksa, mü'minlerin ölüm ânında tadacakları vuslât zevki de, âhîret âleminde vasıl olacakları zevk ve saadetin başlangıcıdır.

**Zikr-ü fikrîm gece gündüz budur ey kalb-i selim,
Beni mesrûr ede firdevs ile ol Rabbi Kerim...**

Ey rahmetinin hududu ve mağfiretinin tulü ve bû'dü olmayan yüce Rabbimiz!.. Ey günahkâr kullarını affü mağfiretiyle şâdeyleyen ulu Allah! Gaffâr ism-i celilinin hürmetine, bizleri her türlü maddî ve mâ'nevî pisliklerden, kirliliklerden, kötülüklerden arındırarak, içimizi ve dışımızı, özümüzü ve gözümüzü temizle... Bizleri, rizâyı ilâhiyye'ne lâyük ve muvafık kıldığın salih kulların zümresine ilhak, cennet ve cemali bâ-kemalini müşahedeye müstehak âşıklar ve sadıklar safına mülhak eyle yâ Rabbi!.. Bi-bereket-il-Kur'an-il-azîm ve bi-hürmeti men er-seltehu Rahmeten lil-âlemiyn..

Muhterem din kardeşlerim ve Hak yoldaşlarım!..

Allahu teâlâ ve tekaddes hazretlerinin, düstur-u mükerremimiz olan Kur'an-ı azim-ül-bürhanda, daha önce gelmiş ve geçmiş kavimlerin ve ezcümle Âd, Semûd kavimleriyle Fira'un, Nemrud, Şeddâd gibi zâlimlerin ve Nuh, Lût, Şu'ayib kavimlerinin mazhar oldukları ni'metlere mukabil isyan, tuğyân ve kötülükleri sonucu nasıl helâk edildiklerini beyan buyurmasından murad; biz ümmet-i icabete ibret, Habib-i edib-i Kibriyâ'ya iman etmeyen kâfirleri ve münkirleri tehdid ve Resûl-ü zîşânı teselli içindir. Gerek bu saydıklarımız, gerekse onlardan önce ve sonra günümüze kadar Allahu teâlâ'ya isyan eden ve azab-ı ilâhî ile kaldırılan ümmet ve kavimler pek çoktur. Fakat, ne yazık ki bunların neden kahrolduklarını, neden helâk edildiklerini, neden yeryüzünden silindiklerini düşünen ve ibret alanlar pek yoktur.

Muhbir-i sadık aleyhi ve âlihi salâvatullah-il-Hâlık efendimiz bir Hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmuşlardır :

— Ümmetinden, on beş çirkin hasleti işleyenlerin üzerlerine dünya hayatında taraf-ı Hak'tan belâlar inmesine ve âhiret âleminde de cehenneme girmesine sebeptir :

1. Ümmetimin zenginleri, ganimet malını aralarında bölüşür ve fakirleri bundan mahrum ederlerse...

2. Gaza ve cihada (Savaşa) i'lâyı kelimetullah için değil de, mal kazanmak maksadile giderlerse...

3. Kendilerine zekât vermek farzolanlar, zekâtlarını gönül rızası ile ve tam olarak vermezler ve kendilerine zekât vermek ağır gelirse...

4. Erkekler, karılarının her sözüne itaat ettikleri halde annelerine muhalefet ederlerse...

5. Kişi, arkadaş ve yoldaşlarına seve seve yaptığı ihsan ve ikramı babasından esirger ve ona ihanet ederse...

6. Mescitlerde ilim ehli olmayanların sesleri yükselirse...

7. Kavmin reisi o kavmin günahkârlarından olur ve kavmin salihleri ayaklar altında kalır ve ezilirse...

8. Emanet olarak bırakılan bir mal ganimet sayılırsa...

9. Bir kimsenin bir diğerine ikramı onun kötülüğünden korunmak ve şerrinden kurtulmak için olursa...

10. Toplumda gıybet (Dedi-kodu) çoğalır ve herkes birbirini çekiştirirse...

11. Toplumda içki yaygınlaşır ve çoğunluk serhoşluk verici içkiler kullanmağa başlarsa...

12. Giyim kuşam bakımından ifrata varılır, herkes ipekli kumaşlar giyinmeğe başlarsa...

13. Ümmetinden sonra gelenler, daha önce gelip âhirete göçenlere söver ve lânet ederlerse...

14. Çocuklar babalarına, atalarına ve dedelerine söver, sayar ve lânet ederlerse...

15. Karşılıklı sevgi ve saygı kalmaz ve ümmetim arasında fitne ve fesat artarsa, dünyada belâdan ve âhirette de cehennem azabından kurtulamazlar.

Ey zenginliği yalnız mal ve para toplamak, kimseye metelik koklatmamak, zenginliğine güvenip gururlanmaktan ibaret

zanneden gafil! Bilmiş ol ki, zenginlik malın çokluğunda değil, kanaattedir. Anlatacağım bu hikâyeyi dikkat ve ibretle oku, gerçek insanlığın nelerle mümkün olabileceğini anlamağa çalış...

H İ K Â Y E

Gayet zengin bir kimse, Ehlullah'tan bir zat-ı şerifin huzuruna giderek, bazı hususlarda aydınlatılmasını rica etti ve aralarında şöyle bir konuşma oldu :

— Allahu sübhanehu ve teâlâ hazretlerinden neler isteyim ki, bütün hayırlar ve iyilikler onun içinde bulunsun?

— Zenginlik, sıhhat ve âfiyet niyaz et...

— Hamd-ü senâ ederim ki; çok zenginim, sıhhat ve âfiyetim de yerindedir.

— Kanaat sahibi olmayı niyaz et...

— İşlerimi kimlere havale edeyim?

— İşlerini daima kendisini bilenlere havalet et...

— Kimden emin olayım?

— Hased'siz dosttan...

— Bir insana ömrü içinde en çok ne lâzımdır?

— Gençliğinde ilim ve hüner öğrenmek, ihtiyarlığında iyi ve güzel ahlâk sahibi olmak ve diğer vakitlerinde ibadet ve tâ'atıyla, iş ve gücüyle meşgul olmak lâzımdır.

— Aslında doğru olduğu halde, halkın çirkin bulduğu şey nedir?

— Kişinin her fırsat ve vesileden faydalanarak kendisinden bahsetmesi ve kendi kendisini medhetmesidir.

— Büyük adam kime denir?

— İyiyi kötüden, hayrı şerden, doğruyu eğriden ayırdedebilen ve işlerini ehline gördürendir.

— Kimlerden sakınayım?

— Yüze gülüp yaltaklananlardan ve sonradan zengin olmuş sefihlerden.

— Cömert kime denir?

- Birisine bir şey verdiği zaman yürekten sevinendir.
- Mürüvveti ne gibi haller giderir?
- Zenginlerde cimrilik, zâhitlerde u'cub, kadınlarda edepsizlik ve ahlâksızlık, erkeklerde yalan söylemektir.
- Bu dünyada bahtsız kime denir?
- Kibirli fakirlere denir.
- Akıllı kime denir?
- Çok şey bilip, az söyleyene denir.
- Akıllı adam hangi hallerde pişman olur?
- İşlerinde acele etmekten...
- Hamiyyeti gideren nedir?
- **Tamah'tır.**
- İlmin âfetleri nelerdir?
- Ehli olmayana ilim öğretmeğe çalışmaktır.
- Yenilip içilmediği halde insana zarar veren şeyler nedir?
- Haklı veya haksız azar iştirmek, fakir ve yoksul düşmek, nâmerde muhtaç olmaktır.

**Ahlâk iledir nizam-ı âlem,
Ahlâk iledir kemal-i âdem..
Ahlâka nazar edilmeyince,
Semt-i edebe gidilmeyince,
Âlemde nice maarif ehli,
Tercih ediyor ilime cehli!..**

Evet, zenginlik ahlâk ve kanaat iledir. Bir bakıma, zenginlik silâh gibidir. Ahlâk sahibi bir kimsenin elinde bulununca, onunla ırz ve iffetini korur, vatan ve milletinin mukaddesatını onunla savunur, yoksul ve yardıma muhtaç olanları himaye eder, hâsılı zenginlik silâhını daima hayra kullanır. Ahlâksız bir kimsenin elinde ise o korkunç silâh bir âfet olur. Rastgele ateş ederek bir çok cana kıyar, şehvî ve hayvanî arzularını tatmin için onu tehdit vasıtası olarak kullanır, her işini onun-

la zorla gördürmeğe kalkışır ve sonunda o silâh geri teperek sahibini de helâk eder.

Zenginliği mal ve para toplamaktan ibaret sanan ve sayan çok cahiller ve gafiller, yemeğe fırsat bulamadan bu dünyadan göçmüşler, mülevves vücutlarını yılanlar ve çıyanlar, kemiklerini toprak yemiş, severek biriktirdikleri ve üzerine titredikleri malları ve paraları sevmediklerine kalmış, kendileri o mal ve paranın hesabını vermeğe çalışırken, başkaları onu lânet ve nefretle anarak mallarını ve paralarını yemişlerdir.

Üstelik, biriktirdikleri ve Allah yolunda sarfedemedikleri o mallar ve paralar, yarın cehennem ateşinde kızdırılarak yanlarına, bellerine, alınlarına yapıştırılacak ve kendilerine : (Tadın bakalım tadını!..) denecektir.

Ey fedakâr ve vefakâr anasını, karısına tercih eden şaşkın!.

Ölüm sana eriştiği gün, anacığın tercih ettiğin o kadın, belki bir başka erkekle evlenecek, onun koynuna girip seni unuttacak, hattâ ikinci kocasını senden daha çok sevecek ve sayacaktır. Fakat, talihsiz anacığın, ölünceye kadar arkandan göz yaş dökmeğe devam edecek, içi sızlayarak seni anacak, kıyamete kadar evlât acısı ile yanacaktır. Seni dokuz ay on gün, binbir zahmet ve meşakkatle karnında taşıyan, iki yıla yakın gece gündüz demeden seni sütüyle besleyen, çamaşırını yıkayıp pisliğini temizleyen, biraz ateşli olduğunu görünce sabahlara kadar gözlerine uyku girmeksizin başucunda bekleyen, bir parça düşünceli olduğunu farkedince derdinle dertlenen sevgili anacığın karına tercih ederken için sızlamıyor mu? Karının kaprislerine âlet olarak anacığın bağırı çağırılmaktan utanmıyor musun? Sevgili peygamberimizin : **(CENNET, ANALARIN AYAKLARI ALTINDADIR.)** buyurduklarını hiç duymadın mı? Senin uğruna bir ömür harcayan, senden başka umdu ve arzusu olmayan anacığın, yarın başına ne işler açacağı bilinmeyen bir kadına değiştirirken, insanlık duygularından ne kadar uzaklaştığını sezemiyor musun? Unutma ki, bunun sonu dünya hayatında belâdan belâyaya uğramak ve âhiret hayatında da elim bir azaba müstehak olmaktır. Ana - baba hakları konu-

sundaki nâçiz öğütlerimizi, İRŞÂD adındaki üç ciltlik eserimizde okumanızı tavsiye ederiz.

Ey baba hakkı gözetmeyen, ne idüğü belirsiz arkadaşlarını babasına tercih eden, ihvân ve yâranına ihsan ve ikramda bulunduğu halde babasını mahrum eden zâlim!.. Çok yakın bir gelecekte, babana yaptıklarını kendi oğlundan göreceğini sana müjdelerim. Ömür boyu, sizin daha rahat, daha mutlu yaşamanız, kimseye muhtaç olmamanız için çalışıp didinen babacığınızı kırıp incitmekle insanlığından neler kaybettiğini hatırlatmak, bilmem aklını başına getirir mi? Ey babaları şunun bunun eskileriyle idare ederken, en pahalı kumaşlardan, en usta terzilere elbiseler diktirip giyen gafil evlâtlar!.. Yarın, kefeninizin ipek kumaştan olacağını mı sanıyorsunuz? Babalarına, atalarına, dedelerine sövüp sayan, onları lânetleyen ahmaklar!.. Bu cennet vatanda insan gibi yaşayabiliyorsan, o beğenmediğin, kuruyası dilinle her zaman incittiğin dedelerin bu emaneti kanları bahasına bırakmamış olsalardı, halinin neye varacağını hiç düşündünüz mü? Hiçbir şey görmüyor, hiçbir şey bilmiyorsanız, kendi evlâtlarınızın sizlerden babalara, dedelere sövmeği öğrendiklerini ve sırası gelince onların da size sögeceklerini akıl edemiyor musunuz?

Bu risâlelerimizi okuyan, okutan ve dinleyen, okuduğu veya dinlediği ile âmîl olmaya gayret eden Hak yoldaşlarıma, şu hikâyeyi sunmakla bahtiyarım.

H İ K Â Y E

Ali Bin Hamza Isfahani diyor ki : (Basra'da Süheyl bin Tüsteri hazretlerinin dervişleri ile görüşüyor ve onlardan Hazret-i şeyhin veciz bazı sözlerini ve menkıbelerini dinliyordum. Sonra da bunları, ihvanımdan yazısı güzel bir zata yazdırarak topluyordum. Birgün, bir akar su kenarında abdest alırken, bu defteri suya düşürdüm. Akıntıya kapılan defter ıslandı ve yazılarının bir çoğu da maalesef bozuldu. Çok üzüldüm ama, neye yarar? Olan olmuştu.

O gece, rü'yâmda Hazret-i Süheyl'i gördüm. Bana :

— Defterin suya düştüğü için çok üzülüyorsun değil mi? buyurdu.

— Evet, dedim. Çok ama pek çok üzgünüm..

— Doğru söyle!.. O deftere yazdığının sözler ve menkıbelerle amel edebiliyor musun?

— Huzurunuzda yalan söyleyemem efendim, deftere yazdıklarımınla amel etmeğe gücüm yetmez, dedim.

Bu sırada, Sultan-ı serir-i din-i mübiyn aleyhi ve âlihi salâvatullâh-il-Mû'ıyn efendimizin ashab-ı soffeden bir cemaat ile teşrif buyurdıklarını gördüm ve ziyadesiyle memnun ve mesrur olarak huzur-u Risaletmeablarına yüz sürmek niyazı ile yöneldim. İki cihan serveri, tebessüm buyurarak, iltifat-ı seniyyelerini ibzâl buyurduktan sonra Ashab-ı soffeyi ve cenab-ı Süheyl'i işaretle :

— Bu tâ'ifenin, bu zata ve sözlerine muhabbetleri aynıdır. Neden hakikati söylemiyorsun? buyurunca, Cenab-ı Süheyl arz-ı i'tizâr ederek :

— Estağfirullah.. Estağfirullah yâ Resûlallah!.. dedi.

Ben de, bu halin neş'e ve süruru ile uyandım.

Bu kıssayı okuyan ehl-i irfan, ne demek istediğimizi elbet kendi kendilerine ve uzun uzun düşünürler.

**Hatm-i Risâlet emrini tescil için kalem,
Nâm-ı şerifin eyledi isbat-ı iddia!..**

Evet, bu dünyada öyle işler vardır ki, o işleri görmek nâfile hac etmekten daha hayırlıdır. Dedelerimizin, kurb-u Muhammed'de olmalarının sebebi, Resûl-ü müctebâ'ya fart-ı muhabbetlerindendi. Böyle olunca da, gerek devlet ve hükûmet işlerinde ve gerekse diğer bütün işlerinde iki cihan serveri efendimiz kendisini sevenlere yol gösterirdi. Rahmeten lil-âlemiyn olan zât-ı akdesin sevdiği ve yol gösterdiği kimseler de elbet her işlerinde galip ve muvaffak olurlardı.

HİKÂYE

Abdullah Savcı diyor ki : Vezir Nizam-ı Mülk, hacca gitmek üzere Dicle kenarında çadır kurduymuştu. Tedariklerini tamamlamağa çalışıyorlar ve yol hazırlığı yapıyorlardı. Bir iş zımnında kendisini görmem icabetti, yanına doğru giderken bir derviş zuhur etti ve bana :

— Bunu vezire veriniz, bir emanettir! dedi.

Gayr-i iradi uzattığı mektubu aldım ve vezirin huzuruna gittim. Mektubu kendisine takdim ettim, açıp okudu ve ağlamağa başladı ve bir süre sonra bana :

— Bu mektubu getiren zatı bana çağır, emrini verdi.

Dışarı çıkıp her tarafı aradım ve arattım ama o dervişi bulamadım. Kendi kendime bu mektupta ne olduğunu düşünerek ve eğer zararlı bir şey ise getireni bulamadığım için azarlanacağıma tahmin ederek tekrar vezirin huzuruna döndüm ve neticeyi arzettim. Vezir, mektubu bana uzatarak okumamı emretti. Mektupta şöyle deniliyordu: (Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizi, dün gece rü'yâmda gördüm. Git Nizam-ı Mülk'e söyle! Neden hacca gidiyor? Biz, kendisine sultanın yanında bulunmasını, ümmet-i Muhammed'in ihtiyaç ve maslâhatını görmesini emretmemiş miydik? buyurdu..)

مَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ

Mâ al-er-Resûli illel-belâg.

El-Mâ'ide : 99

(Peygamber üzerine vâcip olan, ancak emrolunduğunu, ahkâm-ı ilâhiyye'yi tebliğ etmektir.)

âyet-i kerimesiyle de bu mektup sona eriyordu. Mektubu okuduktan ve içinde yazılana vâkîf olduktan sonra, Nizam-ı Mülk bana :

— O dervişi ne zaman ve nerede bulursan, mutlâka bana getir, duasını alalım, dedi. Emr-i peygamberi üzerine hacca gitmekten feragat etti.

Bir müddet sonra o dervişi Dicle kenarında çamaşır yıkar-ken gördüm ve yanına yaklaşarak selâm verdikten sonra :

— Ey âşık!.. dedim. Vezir, seni görmek istiyor. Haydi, lût-fet beraberce huzuruna gidelim.

Bana, yan yan bakarak :

— Benim onunla hiçbir işim yok, ona bir emanet vardı, seninle göndererek vazifemi yaptım, dedi.

Resûl-ü zişânın, şevk-i ruhaniyyetinin himmeti üzerinde olsun, iymanın kemal bulsun, iman-ı kâmilin zevkini ve din-i mübiynin tadını gönlün duysun, görmediğini gör... Dünya, senin ve benim zannettiğimiz gibi boş değildir.

H İ K Â Y E

Hacca gitmekte olan bir zat, Bağdat'ta Bazullah-il-Eşheb Hazret-i Abdülkadir-il Geylâni mescidinde otururken, Bağdat'ta gördüğü fitne ve fesadı havsalası almadı ve kendi kendisine : (Hey gidi burc-u Evliyâ olan Bağdad-ı behişt-âbâd... Bir zamanlar, Hak velileriyle dolu idin. Şimdi o velilerden eser kalmamış...) diye düşünürken, uyku ile uyanıklık arasında kendisine hitap olundu : (Ey hacı namzedi!.. Sakın, sû-i zan etme, bu mecliste bile, kümmel-i evliyâ'ullah'tan beş zat hazırdır..) Akli başından gider gibi oldu ve bu hitabın Rahmani mi, yoksa Şeytani mi olduğunu ayırdetmeğe uğraşırken, çevresinde bulunanlardan Afgan'lı salih bir zat dikkatini çekti. (Herhalde, mevcudiyetleri bildirilen beş zattan birisi bu olmalıdır) diye düşünürken, Afgan'lı yerinden kalktı, yanına geldi ve kulağına şunları fısıldadı :

— Ben, o bahsedilen beş veliden birisi değilim!.. dedi.

Yâ Rabbi!.. Resûl-ü Haşimi hürmetine, bizlere sevdiklerini sevdik, yerdiklerini yerdir. Bizleri, insan kıymeti bilenlerden, insana lâıyk olduğu değeri verenlerden, insanlığın zevkine erenlerden, insanda Kudretullah'ın haşmet ve azametini gören-

lerden, gerçekten insan olanlardan eyle yâ Rabbi... Bizlere Hakkı görecek göz, hakkı zikrecek söz, hakkı hakkıyla sevecek öz ihsan ve inayet eyle yâ Rabbi... Baktığı halde görmeyen, işittiği halde duymayan, türlü ni'metlerini yediği halde doymayan gözden, kulaktan ve karından sana sığınırız ilâhi, bizleri bu gibi illetlerden hıfz-u emin eyle.. Bizleri, giydirmek lûtfunda bulunduğun insan kisvesine lâyük, seçkin kullarına bahşeylediğin mümtaz hasletlerle fâ'ik, bu dünya âlemine neden ve niçin geldiğinin şu'uruna varmış ayık kullarından eyle yâ Rabbi... Rızayı ilâhine vasil olan Sırat-ı müstakimde sabit, kâmil bir ihlâs ile âbid, dünyaya meyil ve muhabbet eylemeyen zâhid kulların zümresine ilhak eyle yâ Rabbi...

Bismillah-ir-Rahman-ir-Rahim...

Kal'Allahu teâlâ (Ve lillâh-il esmâ'ül-hüsnâ fed'ûhu bihâ - Allahu teâlâ'nın esmâ-i hüsnâsı vardır. Onu, o isimlerle anarak dua edin..) buyurmuşsun ilâhi!.. Kur'an-ı azim-ül-bürhanında ehline vâkıf kıldığın ism-i â'zâmın hürmetine, Habib-i edibin izzetine, Enbiyâ ve Evliyâ devletine ancak zât-ı ülûhiyyetine sığınan, ancak zât-ı ahadiyyetine kulluk ve ibadet eden ve ancak zât-ı Rübubiyetinden yardım dileyen biz âciz ve günahkâr kullarına lûtûf ve inayetin, kerem ve hidayetle tecelli buyur yâ Rabbi...

Yâ Allah... Yâ Rahman... Yâ Rahim...

Ey bütün kâ'inatın hâlıkı, bilinen ve bilinmeyen, görünen ve görünmeyen âlemlerin müstakillen mâliki olan ulu Allah... Sana döndük, yüzümüzü sana tuttuk, senin bitmez ve tükenmez rahmet ve merhametine el açtık... Binbir esmâ-i şerifin hürmetine bizleri kapıdan boş çevirme yâ Rabbi... Bizleri affına ve mağfiretine lâyük gördüğün, rahmet ve merhametinle taltif buyurduğun kullarına ilhak eyle yâ Rabbi...

Yâ Rahman.. Biliriz ve yürekten inanırız ki, kâ'inatın her zerresi seni zikr-ü tesbih eder, her şey KÜN emr-i celilinde vücud

bulunmuştur, her zerre senin meşiyet ve iradenle harekât ve ve sekenatta bulunmuştur, sen bizi istersen, biz seni isteyebiliriz, sen bize Allah demek nasip edersen, biz Allah diyebiliriz, sen bizleri lûtfu keremin ve tevfik-i inayetinle huzuruna kabul buyurursan, bizler huzuruna varabiliriz, sen bize kıyam, kırat, rükû, secde, tekbir, tehli, tesbih edebilmek bahtiyarlığını bahşedersen, bizler sana kulluk ve ibadet edebiliriz. Rahman ism-i şerifin hürmetine bizleri huzuruna kabul buyurduğun, Habib-i edibin izzetine kendilerine ihlâs ile ibadet zevkini duyurduğun has kulların safına dahl eyle yâ Rabbi...

Aşkullak ve muhabbetullah ile gönülleri titreyen, Haşyetullah ile kalpleri ürperen, zât-ı Kibriyâ'na ve Resûl-ü mütebâ'na iman ederek gönül veren, aşk ve şevk ile gece gündüz inleyen âşıkların ve sadıkların mahrem-i esrarı olmayı bizlere nasip ve müyesser eyle yâ Rabbi...

Ey Rahiym olan ulu Allah... Canlı veya cansız, yarattığın hiçbir mahlûk yoktur ki, zât-ı ülûhiyyetini tanımasın, sana ibadet etmesin, seni tesbih ve takdis ederek anmasın... **VE İN MİN ŞEY'İN İLLÂ YÜSEBBİHÛ Bİ-HAMDİHİ** buyurmuşsun ilâhi, inandık ve iman getirdik ki, kâ'inatta her zerre seni tesbih ve takdis ederek hamdederler. Seni tanımamak, sana iman etmemek, kendi kendini tanımamak ve kendi kendini inkâr etmek demektir. Münkirlerin inkârlarında bile, senin varlığını ve birliğini tasdik vardır. Kâfirlerin küfür ve inatları da, sana iman ve itaat edenleri isbat içindir. Hamd-ü senâ ederiz ki, bizler erginlik çağımızdan itibaren varlığını ve birliğini takrir ve tasdik ederek zât-ı ülûhiyyetine iman edenlerden, Habib-i edibine gönül verenlerden, din-i mübiyni islâma sadakat ve samimiyetle bağlı olanlardan, bizleri bu nurlu yoldan ayırma, başlarımızdan iman tâcını, eynimizden şeri'at libasını alma, alnında secde izi olanlardan, ibretle bakacak gözü bulunanlardan, Hak kelâmı duyanlardan eyle yâ Rabbi...

Yâ Melik... İman ve tasdik ederiz ki, bütün kâ'inat, melekler ve felekler, güneşler, aylar, yıldızlar, insanlar ve cinniler, denizlerde balıklar, yarattığın her şey canlı veya cansız se-

ni tesbih ve takdis ederler. Uçan kuşlar, öten bülbüller, açan çiçekler KAL veya HAL lisanı ile ism-i celilini zikreder, hamd-ü senâda bulunurlar. Kendilerine düşünmek ni'metini bahş ve ihsan buyurduğun kulların ise, seni ve senin yarattığın herşeyi ayrı ayrı düşünerek kudret ve azametini tasdik ve takrir ederler, tam ve kâmil bir nizam ve intizam içinde devran eden âlemlere bakar, mest ve hayran kalırlar, kalp sahibi kıldıkların seni ve senin sevdiklerini severler, senden gayrı kulluk ve ibadete lâyük ve müstehak Hak mâ'bud bulunmadığını bilirler, seni bütün noksan sıfatlardan tenzih ve tekmil kemal sıfatlarıyla tavsif ederek kendileri yücelir ve yükselirler, kâmil insan haline gelirler, sana hakkıyla lâyük kullar olurlar. Bizleri de, onlar gibi ârifler zümresine idhal eyle yâ Rabbi...

Bizleri iyman ni'metinden, kulluk devletinden, islâm satvetinden, insan haysiyetinden mahrum eyleme yâ Rabbi... Resûl-üs-sakaleyn hürmetine, Haseneyn-il ahseneyn izzetine, Hatic'e't-ül-Kübrâ ve Fatıma't-üz-Zehrâ mürüvvetine bizleri bu fâni âleme islâm ve insan olarak getirdiğin gibi islâm ve insan olarak ömür sürmeği, islâm ve insan olarak emanetini geri vermeği nasip ve müyesser eyleyip, islâm ile öldür, iyman ile oldur, kalplerimizi tevhid nurları ile doldur ve âkibetleri hayır ve felâh olan müttekilere, âşıklara, sadıklara, nârdan azad olunup cennete girenlere, didâra erenlere, cemal-i lâ yezalini görenlere, fi mak'ad-ı sıdk'a varanlara ilhak eyle yâ Rabbi...

Yâ Kuddûs... Bütün mahlûkatın içinde akıl cevheriyle müzeyyen ve düşünme ni'meti ile münevver olarak yarattığın ve diğer yarattıklarına mümtaz bazı vasıf ve hasletlerle üstün kıldığın insanoğlunun, zât-ı ahadiyyetini tanıyabilmesi, sana kulluk ve ibadet görevini yerine getirebilmesi, sana muhabbet edebilmesi ancak gönderdiğin peygamberler ve o sevgili kullarına indirdiğin kitaplarla mümkün olabilmiştir. Eğer, lûtuf ve keremin, inayet ve merhametin gereği olarak Peygamberler göndermeseydin, kitaplar indirmeseydin, bizler bu kıt ve kısır aklımız ve kısıtlı yeteneğimizle sana yol bulamazdık. Biliriz ve inanırız ki, seni bilmek ve özellikle seni bulmakta akıllar âciz kalır-

lar. Kudret ve azametini ölçebilmek için akıl terazisi yetersizdir. Bizler, zât-ı ülûhiyyetini lûtfen ve keremen gönderdiğin peygamberler vasıtasıyla bulabildik. Bizleri Resûller Resûlü Muhammed'inden ayırma yâ Rabbi... Zira, Muhammed'siz muhabbet olmaz, olsa da lezzeti bulunmaz. Muhammed'siz muhabbetler ebterdir. Bizleri Habib-i edibine bahşeyle ve onun sancağı altında haşreyle, bütün âşık kullarını çeşme-i feyz-i muhabbetinden hissedar eyle yâ Rabbi...

Yâ Selâm... Yâ Allah... Bizler, senin âciz ve günahkâr kullarınız. Sana muhtacız ve senin sonsuz rahmetine dehalet ve iltica ediyoruz. Sen Gani'sin, bizler senin fakirleriniz. Sen Kavi'sin, bizler zayıfız. Sen Galib'sin, bizler mağlûbuz.. İlâhi, bizlerden hata, senden atâ... Bizleri nefislerimize zebun ve şeytana mağlûp eyleme... Bizleri rizana varan, zâtına eren, aşk ve muhabbet güllerinden deren âşıklar zümresine idhal eyle yâ Rabbi...

Yâ Mü'min... Yâ Allah... İymanımızı iykana ve iykanımızı irfana tebdil buyurarak bizleri dünyevî ve uhrevî, sûri ve mâ'nevî azap ve ıztıraplardan, zâlimlerin zulmünden, münafıkların şerrinden, fesatçıların fitne ve fesatlarından, hasetçilerin kem gözlerinden ve hasetlerinden emin eyle, bizlere adlinle değil, affınla, lûtfunla muamele eyle, korktuklarımızdan emin ve umduklarımıza nail eyle yâ Rabbi...

Yâ Müheymin... Yâ Allah... Yalnız senden umar, senden diler ve senden bekleriz. Bizleri, kendi kapından ayırma, başka kapılara el açtırma, bütün niyazlarımız, ibadetlerimiz ve amellerimiz ancak sana mahsus ve münhasırdır. Sen, kullarının ve bütün yarattıklarının hallerine hakkıyla vâkıfsın, gönüllerden geçenleri, gizlenenleri veya açıklananları bilirsin. Bizleri zât-ı ecelli â'lâna kul ve habib-i müctebâna ümmet olabilmek mazhariyyetinden ayırma yâ Rabbi...

Yâ Aziz... Yâ Allah... Rizayı ilâhiyyen yolunda al kanlara batan, yeri bile bilinmeyen mezarlarında kefensiz yatan şehitler hürmetine, zâlimler elinde zulüm ve işkence ile can veren

mâ'sum yavrular, kızlar, gelinler hürmetine, bizleri Allah düşmanlarına zebun etme, müslüman Türk milleti için kötülük düşünenleri, izzet ve celâlinle kahr-u perişan eyle yâ Rabbi... Dinimiz, milletimiz, devletimiz için din ve millet düşmanlarına kahramanca göğüs geren yiğit gaziler hürmetine, türlü baskı ve eziyetlere katlanarak tevhidinden vazgeçmeyen mü'minler hürmetine, müslüman Türk milletini kıyamete kadar pâyidar eyle yâ Rabbi... Veliler yatağı, gaziler ocağı, şehitler bucağı olan ve her karışı mert ve kahraman atalarımızın i'lâyı kelime-tullah uğrunda seve seve döktükleri kana bulanana aziz yurdu-muzu kıyamete kadar refah, saadet, hürriyet ve emniyet içinde iç ve dış düşmanlarımızın şerlerinden hıfz-u emin eyle yâ Rabbi... Livâyı iyman ile musaffâ ve ism-i Muhammed ile müsem-mâ olan (**Nİ'M-EL-EMİR** ve **Nİ'M-EL-CEYS**) ile şanı tebcil edilmiş bulunan şerefli ordularımızı ve kumandanlarımızı Mehmetçikleriyle daima mansur ve muzaffer kılarak zâlimlere ve kâfirlere karşı **VE YANSUREKÂLLAHÜ NASRAN AZİZÂ** sırrına mazhar eyle yâ Rabbi...

Ülkemizi ve diğer bütün islâm ülkelerini her türlü semavi ve aradi âfetlerden masun ve mahfuz eyle yâ Rabbi...

İnsanlık dâvası, insanlık ideali uğrunda çalışanları, mazhar-ı insan buyurarak makbul iymana nail eyle yâ Rabbi...

Bu risâlemizi okuyan, okutan ve dinleyenleri ve bütün din kardeşlerimizi iki cihanda aziz ve daima mesrur eyle yâ Rabbi.

Bilmeyerek, istemeyerek bir hata işlemişsem, iyi niyeti-me bağışlayarak affu setreyle yâ Rabbi.. Okuduklarımız ve dinlediklerimizle âmil olmayı cümlemize nasip ve müyesser eyle yâ Rabbi... Kötü ve çirkin huylarımızı, ahlâk-ı Kur'aniyye ve ahlâk-ı Muhammediyye'ye tebdil ve tahvil ederek dünya hayatında hicaptan ve âhiret hayatında azaptan halâs eyle yâ Rabbi... Ölmüşlerimize rahmet, kalanlara sıhhat, saadet ve selâmetler, rızıklarımıza vüs'at ve bereketler, hayırlı işlerimizde hayırlı muvaffakiyetler bahş ve ihsan buyurarak bizleri rizayı

ilâhiyyene muvafık yararlı ameller işlemeğe muvaffak eyle yâ Rabbi...

Bu âciz risâlemizi bütün insanlığa hayırlı ve yararlı eyle, ihvanımı dâreynde saadete vasıl eyle, son kelâmımızı keli-me-i tevhid ve Kur'an-ı mecid eyle yâ Rabbi... Bizleri, sağlığı-mızda hayır dua ve ölümümüzden sonra birer Fâtiha ile şâdey-leyenleri, Habib-i edibine ve ehl-i beytine bahşeyle yâ Rabbi...

Sübhanе Rabbike Rabbil-izzeti ammâ yasifûn ve selâmün alel-mürseliyn vel-hamdü lillâhi Rabbil-âlemiyn EL-FÂTİHA...

El-Hac
MUZAFFER OZAK

ENVÂR-ÜL-KULÛB (Kalblerin Nurları)

DERS · 19

M Ü N D E R E C Â T :

Fâtır sûre-i celilesinin 29 - 30. âyet-i kerimesinin tefsiri - Kitabullah'm ulviyyet ve azameti - Kur'an-ı azıymı hakkıy-
le okuyup anlayanların dünya ve âhirette yüceldikleri, oku-
mayanların veya okudukları ile âmîl olamayanların ise pe-
rişan oldukları - Endülüs müslümanlarının feci ve hazin
âkıbetleri - İnsanı helâk eden beş zehir ve panzehirleri ne-
lerdir - Musa bin Gazam'ın veciz ve şeci hitabesi - Abdul-
lah Sagir'e annesinin acı sözleri - Aynı zamanda rahip olan
bir Alman profesörü ile münazara - Müslümanlık ilerleme-
yi, yükselmeyi emreder - Bazı cahil ve gafil kardeşlerimizin,
bütün toplumu töhmet altında bırakan çirkin hareketleri -
İmam-ı Zeyn-el-âbıdiyn'in münâcatı - Resûl-ü zışânın yüce
şahsiyyeti ve yüksek ahlâk ve faziletleri - Ahlâk-ı islâmiyye
nedir? Fudeyl hazretlerini yaralayan üç ok - Rahmet-i ilâ-
hiyyeden ümit kesilmemesinin lüzum ve ehemmiyeti - Na-
mazın kıymet, ehemmiyet ve fazileti - Kendilerini kötülük-
lerden alıkoyamayanların kıldıkları namaz - Namaz, kulu
nelerden ve hangi tehlikelerden korur ve kurtarır - Hiç na-
maz kılmayanlara büyük tehditler - Ezandan sonra oku-
nacak dua - Besmele-i şerifenin kıymet, ehemmiyet ve fa-
zileti - İmam-ı Cafer-is-Sadık hazretlerinin mühim bir ır-
şadları - Fâtıha sûre-i celilesinin kıymet, ehemmiyet ve fa-
zileti - Yâ-Sin sûre-i celilesinin kıymet, ehemmiyet ve fazile-
ti - Mülk sûre-i celilesinin kıymet, ehemmiyet ve fazileti -
Kehf sûre-i celilesinin kıymet, ehemmiyet ve fazileti - İhlâs
sûre-i celilesinin kıymet, ehemmiyet ve fazileti - Mu'aveze-
teyn sûre-i celilelerinin kıymet, ehemmiyet ve faziletleri -
Âyet-ül-Kürsinin kıymet, ehemmiyet ve fazileti - Haşr sû-
re-i celilesinin son âyetlerinin kıymet, ehemmiyet ve fazi-
letleri - Bakara sûre-i celilesinin son âyetlerinin kıymet,
ehemmiyet ve fazileti - Tevhidin kıymet, ehemmiyet ve fa-
zileti - Tevhidin bazı şartları - Ehlullah'ın tarif ve tavsifi -
Ehlullah'a hürmet ve rıyasetin faydaları - Mî'râc-ı güzün hâ-
tıraları - Mensur hazretlerinin kıssası - Münâcat...

Sallû alâ Seyyidinâ Muhammed...

Sallû alâ şefî-i zünubinâ Muhammed...

Sallû alâ envâr-i kulûbinâ Muhammed...

El-evvelü Allah... El-âhirü Allah... El-bâtnü Allah... Ez-zâhirü Allah.. Hayriyi ve şerrihi min'Allah... Men kâne fi kalbihi Allah... Fe-mû'inuhu ve nâsıruhu fid-dâreyni Allah...

Rabbîşrahli sadri ve yessirli emri vahlül ukdeten min lisa ni yefkahu kavli ve ufevvidû emri ilâllah vallahu basiyrün bil-ibâd...

Sübhanেকে lâ ilme lenâ illâ mâ allemtenâ inneke ent-el alim-ül hakiym...

Sübhanেকে lâ fehme lenâ illâ mâ fehhemtenâ inneke ent-el cevvad-ül keriyim...

إِنَّ الَّذِي تُلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنفَقُوا مِمَّا
رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجَارَةً لَّن تَبُورَ ۝
لِيُؤْتِيَهُمُ اجْرَهُمْ وَيُزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ إِنَّهُ غَفُورٌ شَكُورٌ

E'üzü billâhi min-eş-şeytan-ir-raciym

Bismillah-ir-Rahman-ir-Rahimiy

Innellezlyne yetlûne ktaballahi ve ekam-üs-salâte ve enfeku mim mâ rezaknâ-hüm sırren ve alâniyyeten yercûne ticâreten len-tebûr li-yüveffiyehüm ücûrehüm veyezidehüm mln fadlih innehu gafurün şekûr...

Fâtır : 29 - 30

(Onlar ki, Kur'an-ı aziymi okumaya devam ve gereğince amel ederler, namaz kılarlar, kendilerine rızık olarak verdiklerimizden gizli veya açık başkalarını da doyurup, beslerler. İşte onlar bu tâ'atleriyle kesat bulmayacak, ardı arkası kesilmeyecek bir ticaret umabilirler. Allahu azim-üş-şân, onların ecirlerini tamamiyle verdikten başka, fazl-ü keremiyle daha da artıracaktır. Allahu sübhanehu ve teâlâ, onların günahlarını bağışlayıcı ve iyiliklerini kat kat karşılayıcıdır.)

Allahu teâlâ'nın varlığına ve birliğine iman eden ve bu imanları ile kalplerini ve kalıplarını nurlandıran, Habib-i Hudâ ve şefi-i rûz-i ceza â'ni-bihi Ebel-Kasım Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimize gönül vererek, herşeyinden ziyade sevmekle imanlarını kemale erdiren, âhîret ve kıyamet gününe inanan ve o müthiş günde dünya hayatının hesabını vereceğine, zerre kadar hayır işlemişse o hayrının karşılığını ve zerre kadar şer işlemişse o kötülüğünün cezasını göreceğine sadakat ve samimiyetle iman eyleyen, Allahu teâlâ'nın rizasına talip, cennetine ragıp ve cemal-i lâ-yezaline âşık olan Hak yolcuları...

Mü'minlere şifa ve rahmet, münkiirlere cefa ve hasret, iman edenlere ebedî saadet ve selâmet, iman etmeyenlere dünya ve âhirette azap ve felâket, hükümlerine tâbi olanlara inayet ve hidayet, tâbi olmayanlara zillet ve rezalet, emirlerine uyanlara şeref ve izzet, uymayanlara redâ'et ve denâ'et yollarını ve kapılarını açıp gösteren, Hak ile bâtıllık gerçek ile yalanı, hayırla şerri, iyilikle kötülüğü en belirgin örneklerle açık seçik bildiren, Rabbimiz tarafından Nâmus-u ekber Cibril-i emin vasıtasıyla li-hikmetin yirmi üç yılda Hâtem-ül-Enbiyâ aleyhi ve âlihi efdal-üt-tehâyâ efendimize indirilen düstur-u mükerremimiz Kur'an-ı azim-ül-bürhanda Fâtır sûre-i celilesinin 29 ve 30'uncu âyet-i kerimelerinde, bizleri yoktan var eden, çıplak iken giydiren, aç iken doyuran, muhtaç iken kayıran, cahil iken ilim nuruyla nurlandıran, iman ve islâm ile şu'urlandıran, cennet ve cemal ile sürurlandıran, biz âciz ve günahkâr kullarına Hİ-TAB-I KERAMET'le hitap buyurmak tenezzülünde bulunan, bizleri zât-ı ülûhiyyetine muhatap kılan Allahu zül-celâl vel-cemal şöyle buyurmaktadır :

(Este'ıyzü billâh : İNNELLEZİYNE YETLÛNE KİTABAL-LAHİ) — O mutlu ve kutlu kullarım ki, Kitab-ı kerimim olan ve ulûm-u evveliyn vel-âhiriyni câmi bulunan Kur'an-ı aziymi okurlar, ahkâmına tâbi ve emirlerine mûti olurlar, ilâhî hükümlerimiz ve emirlerimiz gereğince hareket etmeğe çalışırlar, rızayı ilâhiyye'mize nail ve mazhar olabilmek ümidiyle ibadet ve

tâ'at etmeğe, hayırlı ve yararlı işler görmeğe alışırlar, her işle-
rinde ve her nefeslerinde kitabımızı kendilerine rehber edin-
meğe uğraşırlar...

**(VE EKAM-ÛS-SALÂTE VE ENFEKU MİMMÂ REZAKNA-
HÛM SİRRAN VE ALÂNIYYETEN)** — Evet, o mutlu ve kut-
lu kullarım ki, din-i mübiyni islâmın direği, Habib-i edibimin
gözü nuru, mü'minlerin mi'râcı, muhlislerin baş tâcı, dertlilerin
ilâcı olan ve diğér bütün ibadetleri nefsinde toplayan namazla-
rını vaktinde, dosdoğru, tam bir huşû ve hudû içinde, erkânı-
na dikkat ve riayet ederek kılarlar. Onlara, rızık olarak bahş ve
ihsan eylediğim ni'metlerle gizli veya açık başkalarını da do-
yururlar, açları ve muhtaçları kayırırlar. Onlara emaneten ver-
diklerimle, emirlerime uyarak kullarıma ve bütün yarattıkları-
ma infak ederler.

(YERCÛNE TİCARETEN LEN TEBÛR) — Emirlerimize
uyarak yerine getirdikleri kulluk görevleri ve itaatlerinden do-
layı, benden kesadı bulunmayan, ardı arkası kesilmeyen ecir is-
terler. Bu mutlu ve kutlu kullarımın, bu durum ve tutumları
öyle yüce ve ulu bir ticarettir ki, aslâ kesadı olmaz. Sahibini
hiçbir suretle zarara ve ziyana uğratmaz. Böylesine bir ticaret
yapan, hiçbir zaman pişman olmaz ve mutlâka karşılığını görür.

**(Lİ-YÛVEFFİYEHÛM ÜCÛREHÛM VE YEZİDEHÛM MİN
FADLİH)** — Biz, azim-üş-şân, onların ecirlerini tamamiyle veri-
riz. Bu ticaretlerinin kârını ve yararını yakın bir zamanda gö-
rürler. Onları, yalnız dünya hayatında ecirlendirmekle kalma-
yız ve kendilerine bu dünya sevabından başka âhirette de fazlı
ilâhimizle gözlerin görmediği, kulakların işitmediği, insanların
hiçbir zaman akıllarına bile getiremedikleri ve düşünemedikle-
ri ebedî ni'metler bahş ve ihsan ederiz.

(İNNEHÛ GAFURUN ŞEKÛR) — Emirlerimize ve rizamı-
za uygun hareket eden o mutlu ve kutlu kullarımızın günahları-
nı bağışlar, iyiliklerini kat kat karşılar ve onların kulluk ve ita-
atlerine karşı şekûr oluruz.

Ey âşık-ı sadık!..

Bu âyet-i celileye verebildiğimiz mâ'na ve yapabildiğimiz yorum, denizlerden bir katre ve güneşten bir zerre gibidir. Bu âyet-i kerimede bir çok esrar-ı ilâhî ve sayısız iltifat-ı sübhani mevcuttur. Kıyamete kadar yazılsa veya anlatılsa, zamanlar tükenir, nefesler tükenir, fakat Allahu teâlâ'nın âyetlerine nihayet olmaz. Binaenaleyh, mâ'nasının ve yorumunun bu karcık olduğunu iddia edenler, gökyüzünde gördükleri güneşin börek tepsi büyüklüğünde olduğunu zannedenler kadar kıt ve kısır bilgili kimselerdir. Netekim; Allahu azim-üş-şâna ve Kur'an-ı azim-ül-bürhana uzak olanlar da, gerçek ilimden uzaklaşmış bulduklarından Kur'an-ı kerimi küçük görürler. Oysa, onların gördükleri kendi küçüklükleri ve cahillikleridir.

Allahu teâlâ'nın sonsuz kudret ve azametini düşününüz!

Bütün kâ'inat ve mükevvenâtı bir KÜN — OL emriyle yaratan ve bir emriyle de yoketmeğe kadir ve muktedir bulunan, dilerse yine bir emriyle bütün bu yarattıklarının milyonlarca, milyarlarca mislini yaratmağa da gücü yeten, gözle görünmeyen mikroskopik bir hücre ile, görünen ve görünmeyen, bilinen ve bilinmeyen bütün âlemleri halk ve icat edebilecek olan Allahu teâlâ'nın kudret ve azametini iyice düşündükten sonra, varsa gözlerinizi kendinize çevirerek aczinizi, hiçliğinizi, zayıflığınızı ve çelimsizliğini gözlerinizin önüne getiriniz. İşte o zaman, Allahu teâlâ'nın kudret ve azametini anlayacaksınız ve o zevki tadacaksınız. Kur'an-ı aziymin, lâalettayin bir kitap olmadığını, gerçekten Hak kelâmı olduğunu, mislinin ve benzerinin aslâ ve kat'â vücuda getirilemeyeceğinin idrak ve şu'uruna varacaksınız.

Evet efendiler :

Pasifiklerden, atlantiklerden başlayarak büyük veya küçük denizleri bir araya getirmek ve bunu bir kaç misli çoğaltmak mümkün olsa ve elde olunan sıvı mürekkep olarak kullanılsa, yeryüzünde ve gökyüzünde mevcut âlemler kâğıt olarak kullanılsa, bütün ağaçlar kalem olarak kullanılsa, ve bütün melekler, insanlar ve cinler bir araya gelerek işbirliği yapsalar, Allahu teâlâ'nın âyetlerine nihayet bulamaz ve âciz kalırlar :

قُلْ لَوْ كَانَا لِحَرْمِ مِدَادِ كَلِمَاتِ رَبِّي لَنَفَدَ
الْحَرْمُ قَلِيلًا نَسْفَدَ كَلِمَاتُ رَبِّي وَلَوْ حِصَابًا بِمِثْلِهِ مَدَدًا

Kul lev kânel-bahrû midâden li-kelimâti Rabbîy Le-nefidel-bahrû kable en tenfede
kelimâtû Rabbîy ve lev ci'nâ bimislîhi mededâ...

El-Kehf : 109

**(De ki : Rabbim celle şânenin ilim ve hikmetine ait sözle-
rini yazmak için, bütün denizlerin suyu mürekkep olsa, yardım
cı olarak bir misli daha ilâve edilse, herhalde Rabbimin sözleri
bitmeden, denizler tükenirdi.)**

Allahu sübhanehu ve teâlâ hazretleri açıkça beyan buyu-
ruyor :

Ey Ekmel-ir-rüsûl!.. Beni tanıyan ve bana iyman eden kul-
larım tebliğ et ve deki : (Rabbimin kelâmını ve o ilâhi kelâ
mın mâ'nalarını ve hikmetlerini yazabilmek için, bütün deniz-
ler mürekkep olsa ve ona bir o kadar daha ilâve olursa, Rabbi-
min sözleri nihayet bulmadan, mürekkebiniz tükenirdi. Zira,
denizler belirli ve kısıtlıdır. Allahu teâlâ'nın sözlerine ise niha
yet yoktur.)

Bu âyet-i celilenin mâ'na, ehemmiyet ve faziletini her kul
ancak ilmi, iradesi, kudreti ve nasibi kadar anlayabilir ve çö-
zümleyebilir. Karşıdan bakmakla suların tükenmediği, nefes
alıp vermekle havanın eksilmediği gibi, her kul nasibi kadar
Kur'an-ı aziymden alacağını alır. Fakat, aldığı ve anladığı ka-
darıyla kelimetullah nihayete ermez. Onun içindir ki bin cilt-
lik, beşyüz ciltlik tefsirler yapılmıştır, ki bu tefsirler İspanya'
da yaşayan müslümanlar tarafından yapılmış ve kâfirler tara-
fından hepsi yakılmıştır. Otuz veya on beş ciltlik tefsirlerin
müfessirleri de, nasipleri kadar Kur'an-ı kerimden anladıkları-
nı yazabilmişlerdir.

Bu sebeple, biz de bu âyet-i celileye nasibimiz miktarı an-
layabildiğimiz kadar mâ'na vermeğe ve yorum yapmağa çalış-

tık ve onun için de buna güneşten bir zerre ve denizden bir kat-re tâbirini kullandık. Allahu teâlâ, cümlemize ahkâmı ile âmil olmayı ve ihlâs ile yapmayı nasip ve müyesser eylesin.

Bir zamanlar, Karadeniz ve Akdeniz müslümanların birer havuzu gibi idi. İspanya, müslümanların ellerinde bulunuyordu. İspanya müslümanları, ilim ve medeniyette çok ileri bir seviyeye ulaşmışlardı. Denilebilir ki, bugünkü Avrupa medeniyeti, İspanya'daki müslümanlardan feyiz ve ilham almıştır. Fütuhât devri olan o çağlarda, müslümanlar Allah'ın kitabını okur ve her işlerini ona uydurur, Kitabullah'ı kendilerine rehber edinirlerdi. Allahu teâlâ da her işlerinde onlara tevfikini refik eder, başarılarını artırır. Daha açık bir deyimle, dünya hayatında Kur'an-ı kerim ile âmil olmalarının mükâfatını, Mevlâyı müte'al onlara kat kat ihsan buyuruyordu. Sonradan, Kur'an-ı aziymi bıraktılar, nefis ve hevâlarına uydular ve sonunda da belâlarını buldular. Hezimetleri de o nisbette acı oldu. Merhametsiz kâfirler, Balkan harbinde Türk müslümanlara revâ gördükleri zulmün daha ağırını İspanya müslümanlarına tatbik ettiler, korkunç katli-âmlarla bütün müslümanları kadın, erkek, genç, yaşlı, hasta, sağlam, sakat veya çocuk demeden kılıçtan geçirdiler, birer ilim hazinesi olan kitaplarını ve kitaplıklarını baştan aşağı yaktılar, aralarında canlarını kurtarmak için hristiyanlığı kabul edenleri dahi öldürdüler. Müslümanların yaptırdıkları bütün mâ'bedleri, islâm eserlerini yıktılar, Elhamra sarayı hariç olmak üzere hepsini hâk ile yeksân ettiler. 711 yılında, bir avuç islâm mücahidi tarafından fethedilen İspanya'da kurulan müslüman hâkimiyeti 1031 yılından sonra önce Emevi saltanatının ve 1491 yılında da bütün müslümanların inkırazı ile sonuçlanmış ve 780 senelik koca bir medeniyet yok olup gitmiştir. Küçücük bir misal olarak arzedelim ki, muhtelif islâm ülkelerinden getirilen ilim ve san'at adamları vasıtasıyla edebiyatta, musiki ve güzel san'atlarda kaydedilen terakiler bir yana, 822 - 857 tarihleri arasında saltanat süren ikinci Abdurrahman, mükemmel bir posta teşkilâtı kurmuştur ki, böyle bir teşkilât Fransa'da kendisinden ancak beşyüz sene sonra kurulabilmiştir.

Fakat, ne yazık ki kendisini takiben tahta çıkan halefleri zamanında karışıklıklar ve kargaşalıklar başgöstermiş, Müvelidiyin denilen İspanyol dönmeleri ile Berberi'ler ve Araplar arasındaki iktidar mücadelesi İspanya'nın kuzey ve kuzey batısındaki Hristiyanların fırsatı ganimet bilerek ayaklanmaları ülkede rahat ve huzur bırakmamıştır. Bundan sonra isyanlar isyanları, fesatlar fesatları takibetmiş ve neticede o koca medeniyet yeryüzünden silinip gitmiştir.

Bu olayları masal gibi, efsane gibi dinlemeyelim. Onların başlarına gelenler, bizim de başımıza gelmez zannetmeyelim. Eğer; dinimize, dilimize, gelenek ve göreneklerimize sahip olmazsak, eğer TEVHİD'i bozarsak, millî birlik ve beraberliği yıcarsak, korkulur ki bizim de başımıza aynı âkibet gelecektir.

Tarihi okumalı ve ondan ibret almalıdır. Mazisini bilmeyen, halini değerlendiremez ve istikbalini güvenlik altına alamaz. Onun için tarihe bakmalı ve istikbali tayin etmelidir. Son pişmanlık, hiç kimseye yarar sağlayamamıştır. Çalışmalı, hem de çok çalışmalıyız. İlim ve irfan sahibi olmalı, dinimize, milletimize ve yurdumuza hayırlı ve faydalı hizmetlerde bulunmak için birbirimizle yarışmalıyız. Böyle yapmaz ve birbirimizle uğraşırsak, birbirimizin kuyusunu kazmağa çalışırsak, dinimize, milletimize ve yurdumuza ihanet etmiş oluruz. Vatana ve millete ihanet ise, bu dünyada işlenebilecek suçların en rezili, en bayağısı ve en zelilidir.

Çocuklarımızı okutalım, yüksek tahsil yaptıralım, birer meslek ve san'at sahibi olmalarına yardım edelim. Fakat, herşeyden önce onlara Allah ve peygamber sevgi ve saygısını, din sevgisini, millet sevgisini öğretelim. Küçük yaşlardan itibaren körpe dimağlarına fitne ve fesat tohumları ekmeyelim. Dinsiz insan olmaz, dinsiz cemiyet yaşamaz, dinsiz millet pâyidar olmaz. İslâmiyyet ilmi, fazileti, üstün yüksek ahlâkı, bütün yaratılanlara sevgi ve şefkati, çalışmayı, ilerlemeyi emreder. Körü körüne din düşmanlığı, şeri'at aleyhtarlığı bize hiçbir şey kazandırmamış, üstelik pek çok şeyler kaybettirmiştir. Aklımızı başımıza devşirelim, adam olalım, kâmil insan olalım, müte-

kâmil müslüman olalım. Allahu teâlâ, bize cennet gibi bir vatan bahş ve ihsan etmiştir. Aşağılık duygularımızdan kurtulalım, birbirimize sarılalım, birbirimizi tanıyalım ve tamamlayalım. Topumuzu, tüfeğimizi, silâhımızı, uçağımızı, zırhlımızı, fabrikamızı, motörümüzü, ağır sanayiimizi kendimiz yapalım. Merde, nâmerde muhtaç olmayalım. Düşmanlarımıza el açmayalım. Bundan önceki derslerimizden birisinde belirtmiştik, milletlerin kıyametleri hürriyet ve istiklâllerinden mahrum kalmaları, düşman çizmesi ve düşman kırbacı altında inim inim inlemesidir. Bir yere misafir gidiyoruz da, en lüks otellerde bir kaç gün içinde tedirgin olmaya başlıyoruz ve kendi yuvamızı hasretle arıyoruz. Allah korusun, eğer yok edilmez isek, bu aziz yurttan kovulmak ve ayrılmak zorunda kalırsak, nerelere gider ve kimlerin yanına sığınırız? Sığınabilirsek bile rahat edebilir miyiz? Yerinden ve yurdundan ayrı düşmek, en büyük musibet ve en korkunç zillettir. İyi bilelim ki, şeklen ve zâhiren dost gibi görünenler de dahil olmak üzere yabancıların gözleri bu cennet vatandadır. Altmış yıl önce, Batı'lı devletlerin sevgili Anadolu'muzu aralarında nasıl bölüştüklerini gözlerimizle gördük. Müslüman Türk halkına karşı işledikleri vahşet ve cinayetlere şahit olduk.

Hemen söylemeliyim ki, fakiri pür-taksirin hiç kimse ile bir alacağı vereceği yoktur. Kendimden gayrı hiç kimsenin aleyhinde bulunmaktan korkar ve çekinirim. Binaenaleyh, maksadım siyaset değil, hakikattir. Biz, yarım asır önce başımıza gelenleri, kahraman babalarımızın ve ağabeylerimizin nelere katlandıklarını, kendilerinden kat kat üstün, en modern silâh ve teçhizatla donatılmış işgalcileri yurdun harim-i ismetinden kovmak uğrunda ne büyük fedakârlıklar yaptıklarını tamamiyle unutmuş görünüyoruz. Çektiğimiz sıkıntıları, meşakkat ve musibetleri mübarek ağızlarından dinleyebileceğimiz kahraman gazilerden —Lehül-hamd— yaşayanlar vardır. Onun için, bu çekişmelerden, bu tenbellikten, bu gaflet ve cehaletten silkinip kurtulalım, diyoruz. Mâ'azallah, bu uyuşukluğumuzdan faydalanarak dost veya düşman hüviyetinde yurdumuzu istilâya hazırlananları, bizi bölüp parçalamaya çalışanları, tekrar sürüp

çıkabilir miyiz? Bilmem ama, çıkarsak bile çok kan döker ve çok şeyler kaybederiz. Ne ırz kalır, ne iffet!.. Ne mal kalır ve can!.. Ne koltuk kalır, ne iktidar!.. Ne namus kalır, ne mukad-desat!..

Gidişimiz gidiş değildir. Bilerek veya bilmeyerek vatana ihanet, hiç şüphe yok ki dine ve o dinin sahibi olan Allah ve Resûlüne ihanettir. Allah ve Resûlüne ihanet edenler ise, bugüne kadar yeryüzünde tutunamamış ve yok olup gitmiştir. Bir takım Allah'sızların ve dinsizlerin yeryüzünde söz sahibi olmalarına aldanmayınız. Eğer, bizler Hakka hakkıyla kul olur, kulluk görevlerimizi tam ve eksiksiz yerine getirirsek, Kur'an-ı aziymin yalnız Hafız efendilerin ağzından dinlemek için değil, amel etmek için gönderildiğini fark ve temyiz edersek, o Allah'sızlar, o dinsizler yeryüzünde barınamazlar, kısa zamanda kahrolur ve giderler. Bundan önceki dersimizde Fira'unun İsrail oğullarına yaptığı zulüm ve kötülüklerden bahsederken, İsrail oğullarının da Allahu teâlâ'ya âsi olmak, gönderdiği peygamberleri yalanlamakla kalmayarak katletmek cür'etinde buldukları için bu cezaya müstehak olduklarını belirtmeğe çalışmıştım. Biz de Allahu teâlâ'ya hakkıyla kul ve Resûlüne lâıyk bir ümmet olursak, Mevlâ o zâlimlerin zulümlerinden bizi de bütün dünyayı da kısa zamanda halâs edecektir.

Bunun da, biricik şartı ve çaresi Kitabullah'a sıkı sıkı sarılmak, Kur'an ahlâkıyla ahlâklanmak, onun YAP dediklerini seve seve ve cana minnet bilerek yapmak, YAPMA dediklerinden de salgın hastalıktan, canavardan kaçır gibi kaçmak ve sakınmaktır.

**Doğrudan doğruya Kur'andan alıp ilhamı,
Asrın idrakine söyletmeliyiz islâmı!..**

Başka yol yoktur, bu hastalığın başka ilâcı mevcut değildir. Sekiz asra yakın müslümanların elinde bulunan İspanya, altı asra yakın Osmanlı devletinin hâkimiyetinde bulunan topraklar, on üç asra yakın müslümanların idaresi altında bulunan

Kudüs şehri ve Kur'an-ı aziymde adı geçen üç mescitten birisi olan Mescid-i Aksâ, bugün müslüman cemaatlerinin esir muamelesi gördükleri diğer ülkeler hep bu yüzden kaybedilmiş; Kur'ana, islâma, dine, iymana sırt çevirmek yüzünden hemen bütün islâm ülkeleri geri kalmış, müslümanlar kâfirlerin ve Allah'sızların zebunu olmuşlardır. Çünkü, Allah'ın kitabını okumamışız, okusak bile anlamamışız, anlasak bile âmil olmamışız. Okumadığımız, anlamadığımız ve âmil olmadığımız için de, dünya hırsına kapılmış, küçücük menfaatler karşılığında yalnız islâma değil, topyekûn müslüman toplumuna, kendi dindeşlerimize ihanet gibi ağır suç ve vebâl altına girmişiz, ırzımız, iffetimiz, malımız, canımız kâfirlerin elinde oyuncak olmuş, mâ'neviyyat ve mukaddesatımız çiğnenmiş, benliğimiz ve kimliğimiz unutturulmuş, gayret ve hamiyet duygularımız uyuşturulmuş, yabancılara avuç açmaktan utanmaz, başkalarından yardım dilenmekten hayâ etmez, tenbel, miskin, âtil ve bâtil kalmışız. Sömürgeciler ve sömürücüler bir kuru dilim ekmek atacak diye kuyruğa girerken, o zâlimler tabii servetlerimizi, millî kaynaklarımızı kendi çıkarları istikametinde rahat rahat kullanmışlar, sırtımızdan para kazanıp refaha kavuşmuşlardır.

İnsanın söylemeğe dili varmıyor ama, bunun sebebi nedir bilir misiniz? Bir çok islâm ülkelerini idare edenler, Allahu teâlâ'ya kul olmayı unutmuşlar, falânca krala, filânca başkana kul olmuşlar, hasis menfaatler karşılığında yabancı şirketlerle ortaklıklar kurmuşlar ve sonunda hem kendileri sefil ve rezil düşmüşler, hem de milletlerini berbat ve perişan hallere düşürmüşlerdir. Düşünememişler, kendilerinden önce gelip geçen kavimlerden ve milletlerden ibret alamamışlardır. Hristiyan âlemi. ac kurtlar gibi müslüman Afrika'ya saldırmış, İngiliz, Fransız, İtalyan, İspanyol, Portekiz, Hollanda, Belçika ve daha adlarını sayamayacağımız bir çok müstevli devletler musallât olmuşlar, ellerinde birer haç bulunan misyoner papazların öncülüğünde o verimli kıt'anın tabii servetlerini aralarında bölüşmüşler, saf ve mâ'sum Afrika halkının sülük gibi kanını emdikten başka, inim inim inletmişlerdir,

Medeniyet ve kültürü Avrupa kıt'asına götürenler ise müslümanlardır. Avrupa'lılar, kendilerine müslümanlardan kalan bu medeniyet ve kültür mirasını kendilerine göre temessül etmişler ve karşılık olarak müslüman Afrika'ya vahşet, cinayet ve sefalet götürmüşlerdir. Aradaki fark budur. İslâmın Avrupa'ya yayılmasından ve yaygınlaşmasından telâş ve helecana kapılan kilisenin önderliğinde kurulan ve yürütülen gizli faaliyetler, ne yazık ki meyvelerini vermiş, İspanya'da kurulan Endülüs - Müslüman medeniyetini, kurucuları ile birlikte mahvetmişlerdir.

İbret verici bir misal olduğu için belirtmek isterim :

Müslümanların İspanya'daki son başkentleri Granada şehriydi. Kral Ferdinand, kiliseden ve diğer Avrupa ülkelerinden aldığı maddî ve mâ'nevî destekle Granada'yı şiddetle tazyik ediyordu. Kuşatma uzamış ve daha da şiddetlenmişti. Bu sırada Granada emiri Ebu-Abdullah Sagir'in emriyle toplanan harp meclisinde, Allah'ın kitabına sırt çevirmiş, din ve millet düşmanı hainler de bulunuyordu. Haramla biriktirdikleri servetlerinin ellerinden çıkmasından gayri hiçbir kayguları bulunmayan bu zâlimler, düşmanla anlaşmayı ve ülkeyi terketmeyi öneriyorlardı. Bu vicdan ve ahlâk yoksulları, kendi dindaşlarına ihanetten zerre kadar çekinmeyen bu alçaklar ve yabancı uşakları, âhîret ve kıyamete inanmadıkları için, o toprakları fethetmek için Allah yolunda seve seve canlarını veren şehitlerin, güle güle kanlarını döken gazilerin yüzlerine mahşerde ne cesaretle bakabileceklerini düşünmüyorlar, ancak kendi çıkarlarını korumak, nefislerinin arzusunu yerine getirmekten başka bir şey yapmıyorlardı. Onların kor dolası karınlarına bir şeyler girsin, zevk ve şehvetleri yerine gelsin de ne olursa olsundu..

Evet, Allah'tan korkmayan, Peygambere iman etmeyen, Kur'ana uymayan, din ve millete sadakat göstermeyen başka ne beklenebilirdi? Bunlar, üstelik dindar gibi görünüyorlar ve işledikleri bütün fuhşiyatı, kötülükleri din namına yapıyor tavrını takınıyorlardı. Zira, menfaatleri böyle gerektiriyordu.

Bu harp meclisinde bulunan hamiyetli kumandanlardan Musa bin Gazzam bu hainlere, bu din ve devlet düşmanlarına, gayet mü'essir ve veciz bir hitabede bulunmuştu. Ne var ki, bu kabil konuşmalarda âyet ve hadis okumanın tesiri, ancak iymana istidadı olanlar içindir. Oysa, gözlerini dünya hırs ve menfaatleri karartmış kimseler için ne söylenirse, ne kadar âyet-i kerime ve Hadis-i şerif okunsa, aslâ kâr etmez ve onlar hak ve hakikate yönelemezler. Hatta, bu âyet-i kerimeleri iki cihan serveri, ins-ü cin peygamberi dahi okusa, bu gibilere hiçbir tesiri olmaz ve onlar doğru yola gelemezler.

Derslerimizde sık sık tekrarlıyoruz : Bir kimseye, hırs ve tamah ârız olunca onda ibret ve hayâ kalmaz. Bir insanda ya akıl vardır veya kibir, ya hayâ vardır veya hased ve tamah... Akıl ve hayâ bulunan başlarda mutlâka iman vardır, imanlı başın kalbinde merhamet bulunur. Merhametsiz kalpler hased ve tamah yuvası, şeytan evi haline gelir ve artık ondan her türlü kötülük beklenir. Bu gibiler için Allah, peygamber, din, iman, insan sevgisi söz konusu bile değildir. O yalnız, üç günlük hayatını dilediği gibi tüketmeyi ve bunu sağlamak için de şahsî menfaatlerini koruyup kollamayı düşünür, ölümü, âhireti, kıyameti, mahşeri, hesabı, azabı aklına bile getirmez. Böylesini cennetle müjdelesen de ne çıkar? Cehennem ile korkutsan ne anlar? Merhamet duyguları körleşmiş, hamiyet hissi sağırlaşmış, bütün insanî hasletleri törpülenmiştir. Kişisel çıkarları uğrunda gerekirse, bütün insanlığı dahi feda etmekten çekinmez. Vatan elden gitmiş, millet esir ve perişan olmuş, onun umurunda bile değildir. Ne giderse gitsin, kim ölürse ölsün, tek onun menfaatlerine dokunulmasın...

Ehl-i irfan, insanı helâk eden beş zehir vardır, demişlerdir. Bu beş zehir, yalnız dünyada zehirlemekle kalmaz, âhiret hayatında da elim bir azaba sürükler. Bu beş zehirle helâk olanların sayıları pek çoktur. Çevrenize, dikkat ve ibretle bakarsanız, kimlerin bunlarla zehirlenmiş olduklarını hemen farkedersiniz. Şimdi, bu beş korkunç zehirin neler olduklarını birer birer sayayım ve aklım erdiği kadar bunların ilâçlarını da salık vereyim :

- 1) DÜNYA SEVGİSİ'dir. (Panzehiri KANAAT'tir. Dünya sevgisi zehiriyle zehirlenenler, kanaat ilâcını kullanırlarsa iyileşir ve sağlıklarına kavuşurlar. Aksi halde, debelene debelene geberip gitmeleri muhakkak ve mukadderdir.)
- 2) MAL SEVGİSİ'dir. (Panzehiri TEVEKKÜL ve TESLİMİYYET'tir. Mal sevgisiyle zehirlenenler, tevekkül ve teslimiyet ilâcını kullanırlarsa, malın gerçek sahibinin Allahu teâlâ ve tekaddes hazretleri olduğunu anlarlar, o mala gönül vermez ve bel bağlamazlar, ellerindeki malı gerekli yerlerde kullanırlar, zekâtlarını ve sadakalarını verirler, muhtaçlara yardım ederler. Aksi halde, dünya sevgisiyle zehirlenenler gibi geberir giderler, malları helâl ise hesabını verirler, haram ise azabını görürler.)
- 3) DÜNYA KELÂMI'dır. (Panzehiri, boş ve faydasız, değersiz ve anlamsız sözleri terketmek, dilini tutmak ve lisanını zikrullah ile, daima doğru ve gerçek söylemekle, hakkı ve sabrı tavsiye ve talim etmekle, Allah ve Resûlüne, Hak yoluna çağırarak elde edilir.)
- 4) ÖMÜR'dür. (Ömürlerini zevk ve sefahatle, günah, isyan ve kötülüklerle geçirenler, bu korkunç zehirle dünya hayatında zarar ve ziyanla, âhirette de ebedî hüsrarla karşılaşmaktan kurtulamazlar. Bunun da panzehiri ve ilâcı, kulluğunu bilmek, kulluk makamında daim ve kaim olmak, ömrünü ibadet ve tâ'atle, hayır ve hasenâtle, şahsına, ailesine, milletine yararlı hizmetlerde bulunmakla geçirmek ve gençliğinden itibaren Hakka kullukla kocalmaktır.)
- 5) DÜNYA GÜNLERİ'dir. (Günlerini, hiçbir işe yaramayan boş, faydasız ve anlamsız işlerle ve eğlencelerle geçirenler, ömür sermayelerini havaya verenler, âhiretin tarlası mahiyetinde olan dünyada hayır ve iyilik tohumları ekerek sonradan bol mahsuller alacaklarını düşünmeyenler, nereden gelip nereye gittiklerini, ne-

den yaratıldıklarını, asıl görevlerinin neler olduğunu fark ve temyiz edemeyenler, takvim yaprağı gibi birer birer koparıp attıkları günlerini isyanlarla, kötülüklerle, günahlarla boşuna harcayanlar için gelip geçen, hergün elbette öldürücü bir zehri yudumla içmiş gibi olurlar. Bunun da panzehiri ve ilâcı; Allahu teâlâ'ya ve Resûl-ü müctebâ'ya inanmak, gönül vermek ve iyman etmek, dünya hayatının gelip geçici olduğunu düşünerek her gününü kulluk ve ibadetle değerlendirmek, namazlarını vaktinde, erkân ve âdâbına uyararak tam ve eksiksiz kılmak, oruç tutmak, zikrullah ile meşgul olarak işi ni görmek, özüyle, gözüyle, sözüyle doğru olmak, elinden ve dilinden hiç kimseye zarar vermemektir.)

**Bu elem yurdu deni dünyanın,
Derdine, mihnetine gayet yok;
Bir çürük diş gibi bence bu can,
Çıkmadan sahibine rahat yok!..**

Allah korkusu, Allah ve peygamber sevgisi ile, ölüm ve ötesi, karanlık kabir, sual, mahşer, hesap, azap korkusu ile ağlamayan gözler; kişinin kalbinin taştan daha katı olmasındandır. Kalbin katılığı da, günahların çokluğundan ileri gelir. Çok günah işlemek ise, ölümün unutulmasından olur. Ölümü unutmak, tûl-ü emeldendir. Tûl-ü emel ise, dünyayı gereğinden fazla sevmekten, ona meyil ve aşırı muhabbet etmekten doğar. Böylesine aşırı bir muhabbet bütün suçların ve hataların başı ve başlangıcıdır.

Evet, iddia ve ısrar ediyorum: Dünya muhabbeti, bütün kötü ve çirkin ahlâkların başıdır. Hırs, tamah, hased, kibir, zulüm, isyan ve tuğyân aşırı dünya muhabbetinin mahsulleridir. Bunlar, dünyayı sevenlere hoş gibi görünseler bile, aslında mihnet, meşakkat, kaygu ve tasadan başka bir şey değildir. Dünyaya düşkün olanlar, hiçbir şeyden zevk almazlar, huzur bulmazlar, rahat etmezler. Günleri para saymak, ömürleri mal ve para biriktirmekle geçer. Bu uğurda bir çok rezaletlere, aşağılıklara

ra, bayağılıklara katlanırlar. Ellerine fırsat geçerse, o mal ve paralarına güvenip dayanarak zulmetmekten çekinmezler, kötülük ve haksızlıklardan sakınmazlar, başta şeref ve haysiyetleri olmak üzere gerekirse herşeylerini bu yolda feda etmekten kaçınmazlar. Fakat, gün gelir vâ'deleri dolar, ecel yakalarına yapışır, zillet ve mezellele topladıkları o mal ve paraları yiyemedi, kısmet olursa sekiz arşın beze sarılırlar ve en yakınları tarafından götürülüp bir çukura atılırlar. Üzerlerine titredikleri malları, mülkleri, paraları ve servetleri başkalarına kalır, karılarını başkaları alır, oğulları ve kızları zevk ve sefahate dalar, mirasyedi hovardalıği ile etrafa dehşet salar, kendisi de âhirette ter döküp bocalar. Kazandığı helâl ise hesabı, haram ise azabı vardır, kabir denilen çukur gayet dardır ve o dünya düşkününün kıyamete kadar işi gücü âh-ü zârdır. Bu hal, kıyamete kadar böylece sürüp gider, ibret almaktan nasipleri olanlar da onların bu hallerini dikkat ve hayretle seyreder.

Granada'daki harp meclisinden sözü nerelere getirdik, bağışlayınız!.. İnsan, bazı gafillerin hallerini anlatırken, çoğu zaman ne diyeceğini şaşırıyor. Fakat, Granada harp meclisinde konuşan Musa bin Gazzan, dünyaları için âhiretlerini, dinî ve millî haysiyetlerini feda eden o iki yüzlülere, kişisel çıkarları için İspanya kralından aman dilemeğe kadar alçalan o hayâsızlara şöyle haykırıyordu :

— Ey kraldan aman dilemeği öneren gayretsizler!..

Haram olarak biriktirdiğiniz mallarınızı koruyabilmek için kraldan aman dilemekle selâmet bulacağınızı mı sanıyorsunuz? Düşünmüyor musunuz ki, bu teklifiniz bunca Ümmet-i Muhammed'in helâk olmalarına razı olmak demektir. Allahu teâlâ bilir, ama bu re'yiniz gayet kötü bir re'ydir ve gayet kötü sonuçlar verir. Başka delile ne hacet? Bizden önce bu kralın hâkimiyeti altında bulunan müslüman kardeşlerimizin halleri ve âkibetleri kâfi değil midir? İspanyolların, aleyhimizdeki düşmanlıkları, intikam duyguları Granada'yı almakla yatışır mı sanıyorsunuz? Onlar, bir kerre TEVHİD'imizi bozarlar, birlik ve beraberliğimize son verirler ve bizi dağıtıp parçalarlarsa, bü-

tün yurdumuzu elimizden kolaylıkla ve rahatlıkla alacaklarını biliyorlar. O zaman görürsünüz başımıza ne ateşler yağdıracaklarını? Bugün, Granada hükûmetinde üç milyon müslüman varken, bu islâm hükûmetini mahvederek İspanyollara teslim olmak, onların esiri haline gelmek zilletine neden düşelim? Bizlere vâcibolan, son nefesimize, son damla kanımıza ve son erimize kadar Allah ve peygamber rızasıyçün, vatan ve millet uğrunda çarpışmaktır. Allahu zül-celâl vel-kemal hazretleri, mazlûm kullarının her zaman ve her yerde yardımına yetişmiş, nusretini ve inayetini hiçbir zaman esirgememiştir. Namus ve haysiyetimizle şan ve şerefler içinde ölmek, namus ve haysiyetten mahrum, şerefsiz bir hayat sürmekten daha hayırlı ve üstündür. Sürünerek yaşamaktansa, ölmek evlâdır. Düşman kahrı ve çizmesi altında esir olmaktansa, hür ve müstakil yaşamak uğrunda bin canım olsa, hepsini feda etmekten aslâ çekinmem, diyordu.

**İnsanlığı pâmâl eden alçaklığı yık, ez!..
Billâh yaşamak yerde sürüklenmeğe değmez...**

Fakat, ne hazindir ki İspanya kralının neşrettiği yalan vâ'adler ve özellikle halkın iyman zayıflığı ve hamiyetsizliği ve dünya hayatına aşırı muhabbetlerinden ileri gelen vatan hainliği, Musa bin Gazzam'ın re'yi ve teklifi hilâfına onlara dünya ve âhirette düşecekleri zilleti unutturdu ve maalesef şehrin kral Ferdinand'a teslimine karar verdiler.

Granada teslim edildi ve Ferdinand her bakımdan muradına erdi. Şehrin teslimine karar verenler, düşmanlarından öylesine hakaret ve zulümler gördüler ki, bu esirliği tatmaktansa Musa bin Gazzam'ın söylediği gibi son damla kanlarını akıtıncaya kadar çarpışarak ölmediklerine pişman oldular ama neye yarar? Olan olmuş ve düşman başkentlerine girmişti. Esaretin, hakaretin, zulüm ve binbir felâketin tadını tadan halk, Granada'yı İspanyollara teslim razı olan ileri gelenleri alçaklık, korkaklık ve hainlikle suçluyordu. Ama, asıl hüner esir olmadan ölmesini bilmektir. Onlar dünya hayat ve menfaati için

ölümü göze alamamışlar ve elbette esirliğin, zulmün ve her türlü kötülüğün tadını gayet acı bir şekilde tatmışlardı, ömürleri boyunca da tatmak zorunda idiler.

Musa Bin Gazzam, bütün bu felâketlerden sonra, etrafında toplanan, Allahu teâlâ'ya ve Resûl-ü müctebâ'ya sözde inanıp iman etmiş, gönül vermiş, ölümü ve âhireti düşünen sözde hamiyetli müslümanlara şöyle hitabediyordu :

— Ey gayretli müslümanlar!..

Allahu teâlâ'ya iman eden ve Kitabullah'ı kendilerine rehber edinen aziz mü'minler! Ağlayıp sızlamak, yanıp yakınmak kadınlarla çocuklara yakışır. Ağlamayı bırakın, gözyaşı yerine son damlasına kadar kanlarımızı dökelim. İymanın gerektirdiği mertliğimizi, yiğitliğimizi gösterelim. Dinimiz, milletimiz ve vatanımız uğrunda canlarımızı feda ederek daha önce bize bu toprakları armağan eden kahraman atalarımızdan şehitlerin arasına, gazilerin sırasına girelim. Böyle şerefli bir ölüm, rahat döşeginde çevresinde gözyaşı dökenler arasında can vermekten bin kat hayırlıdır. Düşmanın ahdinde ve vâ'dinde sadık kalacağını sananlar varsa, iyi bilsinler ki, aldaniyorlar. Onların, bizim kanlarımızı dökmeğe nasıl susamış olduklarını, bugüne kadar olup bitenlerden sezinleyememek büyük bir hata ve gaflet olur. Böyle âciz ve zelil bekleyerek uğrayacağımız zulüm ve hakaretten ise, çoğumuzun korktuğumuz ölüm daha hafif kalır. Malları ve mülkleri ellerinden gitmemesi için, namus ve şereflerini feda edenler, dinlerini, imanlarını ve Kur'anlarını terkedenler, iyi bilmelidirler ki, bu korkaklıklarının ve imansızlıklarının cezasını çekmekte gecikmeyecekler, üzerlerine titredikleri malları ve mülkleri düşman tarafından yağma edilecek, gözlerinin önünde kadınlarının ve kızlarının ırz ve iffetlerine göz dikilecek, bu faciaları görmemek için ölmeği göze alamayanlar, karılarını ve kızlarını düşman askerlerinin kucağında onlara şarap kadehi sunarken görecekler ve çok pişman olacaklardır ama, korkarım o zaman iş işten geçmiş olacaktır.

Gelin ey müslüman kardeşlerim, Allahu teâlâ'dan nusret ve inayetini niyaz ederek Afrika'daki islâm meliklerinden yardım isteyelim. Yardım gelsin veya gelmesin, o zamana kadar el-

birliği, gönül birliği ederek gücümüz yettiği kadar vatanımızı ve mukaddesatımızı müdafaa edelim. Ben, şahsen bu alçaklıktan kendimi kurtarmanın yolunu bilirim. Fakat, ümmet-i Muhammed'e acırım, diyordu.

Musa bin Gazzam'ın bu hitabesine hiç kimse cevap verememişti. Bütün gayreti boşunaydı. Bu hamiyetsiz insanların, düşman ayağı altında çığnenmesi gerekiyordu. Hak yolunda ölmesini bilemeyenlerin, yaşamaya da hakları olamazdı. Nete-kim, öyle de oldu...

Göğüsü iman ile dolu yiğit ve kahraman Musa bin Gazzam (Allah ona rahmet etsin) bu toplulukta da kendisine refik-i şefik bulamayınca tek başına bir bölük zırhlı İspanyol askeriy-le savaştı. Bir çok kâfirin canını cehenneme yolladı, sonra kendisi de yaralanarak atından düştü. Fakat düşmanlarının eline geçmemek, onların hakaret ve zulümlerine mâ'ruz kalmamak için dizleri üstünde sürünerek kendisini yüksek bir tepeden denize attı ve şehitlik rütbesine ulaştı. Rabbim, gerek ona ve gerekse onun gibi din, millet ve mukaddesatları uğrunda seve seve canlarını fedâ eden kahramanlara garka-i garik rahmet eylesin.

Şehir, tamamiyle düşmanların ellerine geçti ve o kahpe-ler hiçbir din ve mezhebe, hiçbir insanî ölçü ve meşrebe sığmayan kötülöklere başladılar, ahitlerini tamamen unuttular, anlaşmaları umursamayarak ne kadar mescit varsa ya yıktılar veya kiliseye çevirdiler. O muhteşem Elhamra sarayına haçlı bayrak çekildi. Yüzlerce müslüman kadın ve kızları, Avrupa kral-larına hediye olarak gönderildi. Yüzbinlerce müslüman, zulüm ve hakaretlerle inim inim inletilerek öldürüldü, binlerce yuva söndürüldü. Yüzbinlerce mû'tenâ ve mû'teber islâm eserleri, emsalsiz kitaplar ve bu arada bin cilt ve beşyüz cilt olarak yazılmış tefsirler üzerlerine zift dökülerek tamamiyle yakıldı, edebiyata, musikiye ve güzel san'atlara ait en küçük bir örnek bırakılmaksızın islâm san'atına ait ne varsa, hepsi yok edildi.

Zulüm ve vahşet o kadar ileri götürüldü ki, Granada halkına abdest almasını unutturmak için el ve yüz yıkamaları bile yasaklandı. Müslümanların kıyafetleri ve yazıları değiştirildi.

Aralarında, can korkusuyla hristiyanlığı kabul edenler bile, vaftiz edildikten sonra : (Artık ruhun arınıp paklandı..) denilerek ateşte yakıldılar.

Granada'da müslüman halka revâ görülen zulümlerin aynı, bir önceki dersimizde açıkladığımız gibi Balkanlar'da müslüman Türk'lere de uygulanmış ve daha sonra Yunanlıların Anadolu'muzu işgale cür'etlerinde de bütün bu zulüm ve hakaretler tekrarlanmıştır. Kundaktaki mâ'sum Türk çocuklarının top gibi havaya fırlatılarak süngü ile karşılandıklarını, gebe kadınların karınlarının yarıldığını, yaşlıların cami-i şeriflere doldurularak diri diri yakıldıklarını çoğumuz gördük, görenlerden dinledik ve öğrendik.

Musa bin Gazzam, ölmüştü de mal ve mülklerini para ve servetlerini korumak ve kurtarmak için düşmanla anlaşmaya razı olanlar, esirlik zilletini kabul edenler hâlâ yaşıyorlar mı? Elbette hayır!.. Her ikisi de öldüler ama, Musa bin Gazzam ve benzerleri şehitlik rütbesini alarak âhiretlerini mâ'mur ettiler. O zilleti kabul edenlerse, kabul ettikleri zillet, mihnet ve felâket içinde yok olup gittiler.

Kral Ferdinand'ın orduları Granada'ya girerken, can kaygusuna düşen gayretsiz ve hamiyetsiz emir Abdullah, kendisine emanet olan ümmet-i Muhammed'i sefil ve perişan düşmanlarına terketmiş, tâcını, tahtını, sarayını, hazinelerini, herşeyini geride bırakmış ve bir dağın tepesine tırmanmıştı. Son defa olarak Granada'ya bakarken, içi yanmış ve kirli ağzı ile AL-LAHU EKBER diyerek ağlamağa başlamıştı. Annesi A'îşe, oğlunun bu halini görünce, rivayete göre ona şöyle demişti :

— Ağla namussuz ve hamiyetsiz alçak, ağla!.. Vatanını, milletini, saltanatını erkekçe, yiğitçe müdafaa ve muhafaza edemedin, ibadullahı ayaklar altında bıraktın, ağla şimdi kadınlar gibi ağla!.. Senin gibi hayırsız, korkak ve alçak bir evlât doğuracağıma, taş doğursaydım.. Ağla utanmaz ağla.. Her taş bir cevher, her zerresi bir cana bedel vatanın nasıl harap edildiğini, milletin nasıl esir alındığını gör ve kana kana ağla!.. Sancağı şerif altında canlarını feda etmek üzere toplanan bahadırlara neden yardım etmedin? Neden o yiğitler arasında ve

hatta onların başlarında bulunmadın? Düşmanlarına galip gelmesen bile, bir kılıç çekmeden, savaşmadan, çarpışmadan neden kaçtın? Vatanını ve mukaddesatını din ve millet düşmanlarına karşı neden savunmadın? Bu savaşın bir zaterle neticelemese bile, tarihler senin şanlı müdafaanı yazacaklar, adını hürmet ve minnetle anacaklardı. Sen, saraylarını ve saltanatını, dinine, mukaddesatına, vatan ve millete tercih ederdin ama, bak o sarayların şimdi can düşmanlarına kaldı. Sana ise, ancak zillet ve meskenet payı düştü. Rahat ve huzurunu, zevk ve sürurunu herşeyin üstünde tutar, asıl görevin olan vatan ve milletin için çalışmazdın. Bağ ve bahçelerde nefsinin arzularına hizmet eder, kendinden gayri hiç kimseyi düşünmezdin. İşte, nefsinin bu arzu ve hevesleri uğruna bunca şan ve şerefi ayaklar altına aldın. Bir kerrecik olsun, geleceğini, bugünlerini düşünmedin. Şimdi ağla, ağlayabildiğin kadar... Granada'yı, Elhamra'yı, Elbeydâ'yı kimlere teslim ettin? Hazinelerini kimlere bıraktın? Mülk ve saltanatın ne oldu? Yiğitlikleri, cesaret ve şecaatleri, heybet ve mehabetleriyle düşmanları daima perişan eden kahramanları, hangi din ve millet düşmanlarına karşı kullandın? Hani küheylân atların, hani sana atalarından yadigâr kalan şanlı kılıçlar? Şu geniş sahralara, şu münbit ovalara, şu büyük şehirlere, o koca koca saraylara, paha biçilemeyecek ilim hazineleriyle dolu kütüphanelere, her yanı bir şehit kaniyla sulanmış şu mübarek topraklara bak!.. Granada, Elhamra alevler içinde yanıyor... Senin alçaklığın yüzünden kül yığını haline gelecek, koskoca bir islâm başkenti, senin gayretsizliğin ve hamiyetsizliğin yüzünden harap olup gidecek, İsmullâh'ı ilân eden minarelere çanlar takılacak, saf ve muhlis mü'minlerin Hakka secde ettikleri cami-i şerifler ve mescitler, ya yıkılacak veya kilise haline getirilecek... Bir avuç islâm mücahidiyle bu topraklara kanlarını akıtarak sana armağan eden atalarının, ırzları, canları ve malları sana emanet edilmiş olan tebaanın, din kardeşlerinin, bütün müslümanların yüzlerine nasıl bakacaksın? Ağla, doya doya, yana yana ağla... Sana, ancak ağlamak yaraşır.. Bundan sonra Afrika çöllerinde haşerat gibi yaşayacaksın, kaçacak, sığınacak delik arayacaksın.. Kaç, ayak-

larında henüz kuvvet varken kaç, bakalım nerelere kadar kaçacaksın? Nereye gitsen, nerede otursan artık seni zillet ve meskenet bekliyor. Tarih ve insanlık seni lânetle ve nefretle yâdedecek, mezarında bile rahat edemeyeceksin.. Mezarının önünden geçenler : (Burada Endülüs gibi muazzam bir islâm medeniyetini, islâm milletini korkaklığı ve alçaklığı yüzünden mahveden adam yatıyor, ülkesini kendi elleriyle din ve millet düşmanlarına teslim eden Ebu-Abdullah'ın leşi burada azap görüyor..) diyecekler ve kıyamete kadar adını iğrenerek, tiksinererek anacaklar... Tarih, seni ve senin gibi vatanını ve milletini şahsî hırs ve menfaatleri uğruna satanları, dinine ve milletine ihanette bulunanları daima böyle anmıştır ve böyle anmağa devam edecektir... Sen ki, kanları ile tevhidi yazan atalarının torunusun.. Sen ki, islâm meş'alesini kutsal bir emanet olarak bu topraklara şanlar ve şerefler içinde getiren babaların oğlusun.. Dinin, milletin, vatanın, mukaddesatın için onlar gibi kanını seve seve akıtmaktan, I'lâyı kelimetullah için güle güle ölüme koşmaktan ve bu uğurda şehit düşmekten nasıl korkar ve kaçarsın? Bahtsız kafanı taşlara vura vura ağla!.. dedi.

**Kudret ettikte tâ'allûk fıtratın ahkâmına,
Kahr-ı Hak bir dev yaratmış esaret namına,
Âlemin çökmüş o siklet sine-i arâmına,
Dehşetinden inliyor her zerre hâlâ dinleyin!..**

Endülüs müslümanlarının başlarına gelenden, yalnız bizler değil bütün insanlık ibret almalıdır. Bizler ki, el-hamdü lillâh müslümanız, iymanımız var, Kur'anımız var... Kur'an-ı aziymi okuyalım, hükümleriyle âmil olalım, tevhide gelelim, tevhide olalım, ayrılığı, gayrılığı kaldıralım. Din kardeşiyiz, kan kardeşiyiz, can kardeşiyiz, din ve millet, vatan ve mukaddesat yolunda silâh arkadaşımız. Elbirliğiyle, gönül birliğiyle, samimi işbirliğiyle aşamayacağımız engel, yenemeyeceğimiz müşkil yoktur. Kitabımız, Allah kelâmıdır ve Allahu teâlâ bu kelâm-ı

kadiminde bize bunları emir ve irade buyurmaktadır. Endülüs'lüler de Kur'an okuyorlardı ama, hükümleriyle amel etmiyorlardı. Dünya hayatına meyletmış, mala, mülke, servete aldandı, hepsi birer emanet olan o mal ve servet kıyamete kadar ellerinde kalacak sanmış, tevhidden ayrılmış ve tefrikaya düşmüşlerdi. Kitabullah'ı okudukları halde ona uymayanların, onun hükümlerini dinlemeyenlerin âkibetleri de elbette böyle olacaktı.

Birbirimizi sevip saymaya, birbirimizi tanıyıp tamamlamaya, saflarımızı sıklaştırmaya, aramıza bozguncuların, münafıkların ve hainlerin sızmalarına engel olmaya, sevinçlerimizi de, kederlerimizi de paylaşmaya, birbirimize destek olmaya mecburuz ve muhtacız. Vatanımız, milletimiz, dinimiz ve mukaddesatımız için gerekirse canımızı vermeğe, kanımızı akıtmağa hazır olmalıyız. Musa bin Gazzam rahmetullahi aleyh ve benzerleri görevlerini yaptılar, ömürlerini şerefle tamamladılar ve ebediyet âleminde hakettikleri yerleri aldılar. Onlardan geri kalamayız, dünyada olup bitenlere bigâne olamayız, adam bana ne diyemeyiz. Din bizimdir, vatan bizimdir, millet bizimdir. Ölüm, her fâni için muhakkak ve mukadderdir ve ondan kurtuluş yoktur. Fakat, cephede din ve millet düşmanlarıyla savaşırken şehit olmakla, evinde rahat döşeginde ölmek arasında büyük farklar vardır. Ölümü göze alamazsak, yaşamağa hakkımız olmaz. Hem, din ve millet uğrunda çarpışanlarla yerlerin ve göklerin sahibi Allahu teâlâ beraberdir, Resûl-ü müctebâ'nın himemi ruhaniyeti üzerlerindedir. Daima uyanık, şu'urlu ve tetik bulunmalıyız, elimizden Allah kitabı, dilimizden Allah adı eksik olmamalıdır. Yarım asır önce, dünyanın belli başlı büyük devletlerinin üstün silâh ve teçhizatlarına rağmen onları aziz yurdumuzdan kovup çıkararak babalarımızın, ağabeylerimizin, bize bugün hür ve müstakil bir yurt bırakmak için seve seve canlarını veren aziz şehitlerimizin yollarından gitmeli, üç buçuk bozguncuya yenilmemeli ve ezilmemeliyiz.

Ey âşık-ı sadık!..

Kur'an-ı kerimi okumak, zikirdir. Hatta, okumadan Kur'an-ı aziymin sahifelerine bakmakla da ziyaret sevabı alınır. Na-

mazlarında okuduğın Kur'an âyetlerinin her harfine yüz, abdestli olarak okuduğın âyetlerin her harfine elli, Kur'anı eline almaksızın ezberinden abdestsiz olarak okuduğın her âyetin her harfine on sevap verilir. Cünüp iken Kur'an okumak, kat'iyyen caiz değildir. Dua yerine Fâtiha-i celileyi (El-Hamdü lil-lâhi Rabbil-âlemiyn ve ilh...) Besmele-i şerifeyi okumak ve salâvat-ı şerife getirmek caizdir. Hemen ilâve etmeliyiz ki, mü'mine lâyük olan aslâ cünüp gezmektir. Cünüplük, evli olanların eşleriyle birleşmelerinden ve diğerlerinin rü'yâlarında kirlenmelerinden sonraki ve yıkanmadan önceki haldir. Avam için, cünüplüğün tarifi budur. Havas için ise, fuşşiyâtı düşünmek ve harama şehvetle bakmak dahi cünüplüğü gerektirir. Havasul-havas içinse, Allahu teâlâ'yı bir lâhza için unutmak dahi cünüplük gibi sayılır. Hak velilerinden birisine sordular :

— Cünüplük ne demektir?

— Sizin için helâlinizle birleşme veya rü'yâ görme neticesi hasıl olan kirliliktir, ki böyle bir hal sezince derhal gusül abdesti almanız gerekir, buyurdu. Tekrar sordular :

— Sizin için keyfiyet başka mıdır ki, bizi ayırdınız?

— Evet, bizler Allahu teâlâ'dan bir ân için gafil olur, Rab-bimizi bir lâhza unutursak gusletmemiz icabeder, buyurdu.

Din-i mübiyn-i islâmda, üstün ve yüksek dereceli kutlu ve mutlu kişiler vardır ki, onlar Allahu teâlâ'ya tekarrüp eden kimselerdir. Bizler gibi avâmdan olanlara helâl olan, onlar için haram, bizim için sevab olanlar onlar için günah sayılır. HASENÂT-ÜL-EBRÂR SEYYİ'AT-İL-MUKARREBİYN'dir, buyurulmuştur.

Evet, Kur'an-ı aziymi okumak zikrullah'tır ama, iş bu kadarıyla da bitmez. Müslüman, okuduğu Kur'anın emirlerini ve nehiyelerini bilmek ve bu sayede nefisini islâh etmek zorundadır. Hırsızlık, adam öldürme, gasıp ve saire gibi bir suçla adalet huzuruna çıkarılan bir kimsenin :

— Ben, Türk Ceza Kanununu okudum, işlediğim gerçekten bir suçtur, demesi kendisini cezadan kurtaramayacağı gibi, Kur'an-ı kerimi okuduğu halde kendisini kötülüklerden alıko-

yamayanların, Hakkın emirlerine uymayanların, okudukları âyetlerin sahife ve yapraklarına saygı göstermelerine rağmen hükümlerine tâbi olmayanların da bu okumaları kendilerini cehennem azabından kurtaramaz. Hatta, Kur'anı okumakla yetinenlerin azaptan kurtulamayacakları gibi, okudukları ile ihlâssız amel edenler de helâk olmaktan kurtulamazlar. Onun için, Kur'an-ı kerimin emirlerine ve nehiyelerine tam bir ihlâs ile uymak şarttır. Allah celle, muhlislerle beraberdir.

Tarif ettiğimiz şekilde Kur'an-ı aziymi okuyanlar kurtulurlar ve iki cihanda da safa ve sürura ererler. Kur'an ile âmil olanlar ve bu amellerinde ihlâs sahibi bulunanlar gerçek muhlislerdir. Kur'an, Allahu teâlâ'nın emirlerini, nehiyelerini kıssa, dua ve ibadetleri açık açık beyan buyurmuştur. Binaenaleyh, kitabımızın yapılmasını emir ve ferman buyurduğu şeyleri cana minnet bilerek seve seve yapmalı, yasakladığı hususlardan da son derece kaçınmalıdır. Kula, kulluk gerektir. Kul, Rabbinin kırmaktan, incitmekten ne kadar korkar ve çekinirse, emirlerine canla başla sarılır, yasaklarından kaçınırsa, dünya ve âhirette saadet ve selâmete erişir. Okuduklarından ibret, kıssalarından hisse alır, her işini Kitabullah'a uydurur, onu kendisine rehber edinirse, sureti insan olduğu gibi siyreti de insan olur, Kur'an ahlâkı ile ahlâklanır, Allah boyası ile boyanır, kalbi ve kalıbı nurlanır. Yoksa, Kur'an okuduğu halde emirlerine uymayan, nehiyelerinden kaçınmayan, kıssalarından ibret ve hisse almayan, Rabbine dua ve ibadet etmeyen, kulluk görevlerinden hiçbirisini yerine getirmeyen, kötülüklerden, günahlardan, isyan ve nisyanlardan kendisini alıkoyamayan, Kur'an-ı aziymi hiç okumamış gibidir. Böyle Kur'an okuyanlara Kitabullah şefaata edemez, bil'akis kıyamette o kimseden dâvacı olur ve hatta ona lâ'net eder. Bir Hadis-i şerifte :

رُبَّ تَالٍ يَلْعَنُهُ الْقُرْآنُ

Rubbe tâlin yel'anüh-ül-Kur'an....

buyurulmuş, gafillere de âriflere de gerçek böylece duyurulmuştur.

Müslümanlar, dört yüz yıldır Kur'an-ı kerim yazmışlar, basmışlar ve hâfızlar yetiştirmişlerdir. Fakat, ezilip üzülecek kabul ve itiraf etmek zorundayız ki, Kitabullah'ın yalnız cildine, sahifelerine, tezhibine itinâ ve ihtimam gösterilmiş, âyet-i kerimelerin hükümleriyle amel edilmemiş, emirlerine ve nehiyelerine uyulmamış, Kur'an ahlâkından nasip alınamamış, Allahu teâlâ'nın istediği gibi kul ve Resûl-ü müctebâ'nın arzulanacağı gibi ümmet olunamamış ve bunun tabii ve zarurî bir neticesi olarak da islâm ülkeleri kâfirlerin, zâlimlerin tasallütlerinden kurtulamamış, zebun ve hakir, hatta bir çokları esir haline gelmiş, bunca ibret ve tecrübeye rağmen bir türlü derlenip toparlanamamıştır. Bu korkunç zehirlenmeye karşı panzehir kullanmayı dahi akıl edemediklerinden, ilk zehirlenme olayından sonra daha öldürücü ve kahredici olanlarını seçmişler, yabancı ideallerin ve ideolojilerin kurbanı olmuşlar, kısacası izzet yerine zillete, gayret yerine atalete ve meskenete, uhuvvet yerine husumete, muhabbet yerine nefrete, saadet yerine felâkete mahkûm olmuşlardır.

Almanya ziyaretimde, bir Alman profesörü ile ilmi konularda görüşüyorduk. Profesör bana şöyle dedi :

— Mademki, Kur'an Hak kelâmıdır. O halde, nasıl olur da o kitap ile amel eden sizler böylesine geri kalmış, sefil ve zelil düşmüşsünüz? İncil, tahrif edilmiştir diyorsunuz ama, görüyorsunuz ki biz hristiyanlar ilim, teknik ve medeniyet bakımından siz müslümanlardan ileri ve üstün seviyyede bulunuyoruz.

Fakir, kendisine şöyle cevap verdim :

— Herşeyden önce, iyi bilmelisiniz ki sizi yükselten ve yücelten bugün İncil diye elinizde bulundurduğunuz dört kitaptan biri olmadığı gibi, bizim geri kalmışlığımıza, fakirliğimize ve cahilliğimize de sebep Kur'an ve islâm değildir. Siz, Hristiyanlar gerçekten tahrif edilmiş bulunan İncil'i geri attınız ve ilerlediniz. Biz ise, Kur'an-ı aziym gibi muhkem bir kitabı terkettik, hakikat-i islâmiyyeden ve hakikat-i Muhammediyye'den yüz çevirdik ve bundan dolayı geri kaldık ve fakir düştük. Yani, sizler hiçbir aslı ve esası bulunmayan hristiyanlığı bıraka-

rak ilerlediniz ve bizler de Allah dini olan islâmı ve Kur'anı bırakarak geriledik.

Aynı zamanda bir rahip olan Alman profesörü, ya gerçekten anlamadı veya anlamamış görünerek tekrar sordu :

— Bu görüşünüzü delillerle isbat edebilir misiniz? dedi.

— Hay hay!.. cevabını verdim. Meselâ, islâmiyette günde en az on kerre el yıkamak, beş kerre de ellerle birlikte yüzü ve ayakları yıkamak emrolunmuştur. Oysa, günümüzün müslümanını sağlığın en önemli şartı olan yıkanmak şöyle dursun, sudan ve beden temizliğinden ateşten kaçır gibi kaçıyor. Oysa, siz hristiyanlarda yıkanmak yasak olduğu halde, her birinizin günde en az iki defa duş yaparak baştan aşağı yıkandığınızı görüyorum. Biz, bu pisliğimizle müslümanlıktan çıktığımızın farkında olmadığımız gibi, sizler de hristiyanlıktan çıktığınızın farkında değilsiniz.

Alman profesörü elimi sıkarak beni tasdik ve tebrik etti.

Evet, gafil veya cahil müslüman kardeşlerimiz farkında olmadan islâmiyetten çıkmakta, her türlü kötülük ve günahı rahatlıkla işleyebilmekte, neler kaybettiğini idrak edememektedir. Buna mukabil, hristiyanlar da müslümanlığın gereği olan bütün iyi ve güzel şeyleri âdet haline getirmiş bulunmakta ve onlar da böylece hristiyanlıktan çıktıklarının farkında olamamaktadırlar. Avrupa ülkelerini gezip dolaşanlar, bu sözlerimde ne büyük bir gerçek payı bulunduğunu kabul ve tasdik edeceklerdir.

Kimseyi kırmak, incitmek ve hele suçlamak istemiyorum. Fakat, müşahedelerimi söylemeği de bir vazife ve borç biliyorum. Almanya'da, işten kaçmak için namaz kılanları, çalıştıkları müesseselerden yaptıkları hırsızlığı ibadetleriyle örtmeğe çalışan gafil müslümanları gördüm. Müslüman olduklarını iddia edenlerin çoğunun işleri yalan - dolan, ihanet, sahtekârlık, adam kandırma, aldatma, çalıp çırpmak, vurma, kesme, biçme, sözünde durmamak, emanete hıyanet etmektir. Vicdan ve insafınıza güvenerek soruyorum :

— Müslümanlık bu mudur? İslâmın gerekleri bunlar mıdır?

Hâşâ!.. Bunlar, müslüman sıfatı değildir. Hatta, affınıza sığınarak ilâve edeyim : Bunlar, insanlık sıfatı da değildir. Kur'an-ı kerimi okuyup anlamış, hükümlerine tâbi olmuş müslümanın kalbinde Allah korkusu olur. Kalbinde Allah korkusu bulunmayan, mü'min olabilir mi? Hakiki müslüman, riyâ için, gösteriş için, hele işten kaçmak için namaz kılmaz, ibadet ve tâ'atte bulunmaz. Halis müslüman, hırsızlık yapmaz, yalan söylemez, hiç kimseye ihanet etmez, sahtekârlık yapmaz, adam kandırmaz, kimseyi vurmaz, kimseyi incitmez, sözünde durur, emanete ri'ayet eder ve müslümanın elinden ve dilinden herkes emin olur. Gerçek mü'minlere elbette hiçbir diyeceğim yok, onların ayağı türabıyım ve arada tabiatıyla böyleleri de var. Fakat, esefle söyleyeceğim : sayıları pek az!..

Avusturya hududundan çıkıp Alman hududuna girdiğimizde, gümrük memuru yanımdaki arkadaşına :

— Haşış var mı? diye sordu. Arkadaşım anlamayınca açıkladı :

— Eşyanız arasında esrar var mı?

Yol arkadaşım, kendisine sükûnetle cevap verdi :

— Bizler Muhammedân'ız, öyle şeyler bizde bulunmaz!..

Alman gümrük memuru, pişkin pişkin sırttı :

— Kızmayın canım, böyle pis işleri çoğunlukla Muhammedân olduklarını söyleyenler yapıyor. Esrarı ve eroini (Biz müslümanız!) diyen İran'lılarda, Araplarda ve Türklerde buluyoruz. Daha geçen yıllarda sizin bir milletvekiliniz Fransa'da uyuşturucu madde sokarken yakalanarak hapsedilmedi mi? dedi.

Esefle itiraf ederim ki, Alman gümrükçüsünün bu sözleri beni çok üzdü ve âdeta kahretti. Zira, sahte müslümanların yaptıkları pis işler ve kötülükler, muhlis mü'minleri de töhmet altında bırakıyor ve hatta kirletiyordu.

Evet kardeşler!.. Kur'an-ı kerimi hakkıyla okuyan ve Kitabullah'a sıkı sıkı sarılan mü'minler Allahu teâlâ'nın emirlerine uyar, nehiyelerinden kaçır, onun gazabından ve azabından korkar, cemaline âşık ve Hakka talip olur, kıyamet gününe ina-

nır, zerre kadar hayır işlemişse mükâfatını, zerre kadar şer işlemişse mücazatını göreceğini yakinen bilir, Hak huzurunda muhakeme edileceğine, bütün yaptıklarının hesabını vereceğine, tekmil amellerinin mizanda ölçüleceğine, uzuvlarının lehinde veya aleyhinde tanıklık edeceklerine iman eder, elbette ve elbette böyle kötü ve çirkin hallere ve âkibetlere düşmez. Allah korkusu bulunmayan kalp, gerçekten şeytan yuvasıdır.

Kalplerinde iman nuru bulunan kimse, karanlık bir evde geceleyin lâmbaların yakılmasından sonra dışarıya ışığın sızması ve o evde aydınlık bulunması gibi derhal belli olur. Onun için, kalplerinde iman bulunanların nurları, vücutları evinin birer penceresi mahiyetinde olan ellerinden, ayaklarından, gözlerinden ve kulaklarından, ağzından ve dilinden dışarı akseder.

Bir müslüman ülkesinde, müslüman bir anadan ve babadan dünyaya gelerek, nüfus hüviyet cüzdanının belirli yerinde İSLÂM kaydı bulunmasından gayrı müslümanlıkla ilgi ve ilişkisi bulunmadığı halde müslüman olduklarını iddia edenler, hiç olmazsa şu gerçeği gözönünde bulundurmalıdırlar. Eğer, Allahu teâlâ'ya, Resûl-ü müctebâ'ya, kıyamet ve âhirete imanları yoksa bile, bu vatanın ve bu milletin şeref ve haysiyeti vardır. Çoluk çocukları ve bütün yakınları bu kutsal topraklarda oturmakta ve barınmaktadır. Şu halde, bütün Türkleri, bütün müslümanları töhmet altında bırakabilecek, hatta şeref ve haysiyetlerini kırabilecek kötülükler yaparken olsun —Varsa— insanlıklarından utanmaları gerekir. Kaldı ki, Allah ve Resûlüne, âhiret ve kıyamete iman eden Kur'anı kendisine rehber edinen hiçbir müslüman böyle kirli ve gizli işler yapmaz. İslâmın şerefini, milletin haysiyetini düşünür ve gücünün yettiği kadar bunları korur. Rabbinden korkar ve Rabbini sever. Rabbini kırmaktan ve incitmekten çekinir. Helâlden kazanır ve helâle sarfeder ve harama aslâ tenezzül etmez. Ölümü ve ölüm ötesini düşünür, mahşer mahcubiyetini hatırlar, dinî ve millî şeref ve haysiyetine gölge düşürmez. Dünyanın âkibetinin harap olduğunu, bu âleme gelenlerin önünde sonunda bu âlemden gi-

deceklerini, yakın bir gelecekte amelleriyle başbaşa kalacağını hiçbir zaman unutmaz.

HİKÂYE

İsmi'i hazretleri diyor ki :

Mehtaplı bir gecede, Beytullah'ı tavaf ediyordum. Kulağıma hazin bir ses geldi ve beni pek etkiledi. Sesin geldiği tarafa yöneldim. Genç ve güzel yüzlü bir zat, Kâ'be-i muazzamanın destârına sarılmış, ağlayarak şöyle niyaz ediyordu :

— Yâ Rab!.. Şu ânda, bütün gözler uyudu. Biliyor ve inanıyorum ki sen uyumazsın, sana dalginlık ve gaflet âriz olmaz. Hayyü kayyûm'sun... Bütün kapılar kapandı, ancak senin rahmet kapılarının sâ'iline açıktır. İlâhî, ancak senden ister ve senden umarım, günahkârım, fakir ve miskinim, esirim... Kapına geldim, rahmetini bekliyorum ya erham-er-râhimiyn!.. diyor, müessir beyitler okuyor ve dualar ediyordu. En sonunda, ellerini ve başını yukarıya doğru kaldırdı ve gözyaşları dökerek yalvardı :

— Yâ İlâhî!.. Eğer, sana itaat edebildiysem, bunu senin ihsan ve tevfikine medyunum. Eğer, bilmeyerek isyanda bulduysam, o da benim cahilliğimdendir, ki bu isyanım da aleyhimde höccet olacaktır. Yâ Rab!.. Ni'metinin izharı ve höccetinin isbatı için bana rahmeyle ve günahlarımı mağfiret buyur. Gözümün nuru dedem, Nebi ve Safi habib-i edibin Hz. Muhammed sallallahu aleyhi ve sellemi görmekten ve şefaat-i uzmâsından bu âciz kulunu mahrum eyleme!.. dedi ve yine bazı beyitler okudu. Sesi hazin hazin yükseliyor, münacatı ve ağlaması devam ediyordu. Nihayet buna tahammül edemeyerek yere düştü ve bayıldı. Hemen yanına koştum ve gördüm ki, o zât-ı akdes Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin torunu şehid-i Kerbelâ Hz. İmam-ı Hüseyin radiyallahu anhın mahdum-u mükerremleri Cenab-ı Zeyn-el-âbidiyn idi. Mübarek başını dizlerimin üstüne aldım ve bu hale içim dayanamayarak ben de ağlamağa başladım. Gözyaşlarım, nurlu yüzüne damlayınca gözlerini açarak sordu :

— Beni, Rabbimin zikrinden alıkoyan kimdir?

Hıçkırma hıçkırma cevap verdim :

— Yâ Seyyidi!.. Ey benim canım efendim, İsmi'i kölenim, dedim ve kendilerini teselli için devam ettim :

— İki gözümün nuru efendim!.. Siz, ehl-i beyt-i Nübüvettensiniz. Allahu zül-celâl vel-cemal hazretleri hakkınızda şöyle buyurmuştur :

إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ
وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا

Innema yûridullahû il-yûzhibe ankûm-ür-riçse ehl-el-beyti ve
yutahhîrekûm tathîyrâ...

El-Ahzâb : 33

(Ey Ehl-i Beyt!.. Allahu teâlâ, sırf sizden her türlü kirliliği ve bütün günahları gidermek için, sizi tertemiz etmek istiyor.)

Hal böyle olunca, bu derece ağlamanızın ve inlemenizin sebebi nedir? deyince, Hazret-i imam :

— Yâ İsmi'i!.. Heyhat ki, Allahu teâlâ ve tekaddes hazretleri cennet-i â'lâyı Habeş'li köle bile olsa, zât-ı ülûhiyyetine itaat edenler için yarattı. Cehennemi ise, Kureyş meliki bile olsa, zât-ı ahadiyyetine isyan edenler için yarattı, buyurdu ve şu âyet-i kerimeyi okudu :

فَإِذَا نُوخِيَ فِي الصُّورِ فَلَا أَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَاءَلُونَ

Fe-izâ nûfiha fîs-sûri felâ ensâbe beynehûm yevme'izin ve
lâ yetesâ'elûn...

El-Mû'mînûn : 101

(Sûr üflendiği zaman, o gün haseb ve neseblin hısımlar arasında kimşenin kimseye faydası dokunmaz. Birbirlerinin hallerini sormaya da imkân bulamazlar.)

Sonra, ibadete ve düaya başladı, ben de sessizce huzurlarından ayrıldım, diyor.

**Teni mâ'mur eder akval-i Lâ Má'bude illâ Hû;
Dili mesrur eder ef'al-i Lâ Mevcude illâ Hû..**

Ey gafil! Sen neyine güveniyorsun? Hak'tan gayrı güvenecek var mı? Neyine dayanıyorsun? Allahu teâlâ'dan başka dayanacak var mı? Bütün cihan, tapulu mülkün olsa sen fâni olduğuna göre, malik olduğunu sandığın herşey de fânidir, eğretidir, gelip geçicidir, elden çıkıcıdır. Diplomalardan, doktora sertifikaların, uzmanlık belgelerin, malın, mülkün, bankadaki hesabın, çil çil altınların ve gümüşlerin, kasaların, masaların, keselerin, koltukların, oturakların hepsi ama hepsi yakın bir gelecekte elinden çıkıverecek, maddeleri burada kalacak, mâ'nevî mes'uliyetlerini çelimsiz omuzlarına yüklenip kabrine götüreceksin, oradan onları tekrar sırtlanıp mahşer yerine sürükleneceksin, asıl hesap ve kitap orada olacak, neler getirdin, neleri geri bıraktın o zaman anlayacaksın..

İsmi'i hazretlerinin kıssasından hissini ve nasibini alabildin mi? Aldıysan, ne mutlu ve kutlu sana!.. Alamadıysan, vay başına, yazıklar olsun sana!.. Bu münâcatı yapan kim, anlayabildin mi? İki cihan serveri, âşıkların ve sadıkların rehberi, velilerin önderi, âhir zaman peygamberi Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin sevgili torunu, sâki-i Kevser Hayder-i Kerrâr'ın ve **(VE ENTİ BID'ATÜN MİNNİY — SEN, BENİM PARÇAMSIN!..)** Hadis-i şerifi ile kadr-i valâsı beyan ve ilân buyurulan Hz. Fâtıma't-üz-Zehrâ radiyallahu anhanın torunları, Şehid-i mazlûm-u Kerbelâ Hz. İmam-ı Hüseyin radiyallahu anhanın sevgili oğlu Hz. İmam-ı Zeyn-el-âbidiyin radiyallahu anhanın hazretleridir.

Böyle iken, o zât-ı akdesin Allahu sübhanehu ve teâlâ'ya nasıl yalvarıp yakardığını, nasıl niyazda bulunduğunu, nasıl gözyaşı döktüğünü, okudun ve öğrendin. İşte, gerçek ittika budur, Hazret-i imamın muhterem ceddine, sevgili dedesine ve

babaannesine, mazlûm atasına ve amcasına rağmen Allahu te-âlâ'dan nasıl korktuğunu umarım ki anladsın. Oysa, bütün mü'minler, melekler ve cinniler bilirler ki, Hak sübhanehu ve teâlâ hazretleri Habib-i edibinin şân-ı valâsını Kur'an-ı azim-ül-bürhanında açık seçik beyan ve ilân buyurmuştur :

وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَىٰ

Ve mâ remeyte iz remeyte ve lâkin'Allahe remâ...

El-Enfâl : 17

(Ey Habib-i zişân!.. Onlara, bir avuç toprağı atan da sen değildin. Fakat, atan Allahu teâlâ idi...)

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢٨﴾

Lekad câ'eküm Resûlün min enfûsiküm aziyzün aleyhi mâ enittüm harisün aleyküm bil-mû'miniyne ra'ufün rahiyim...

Et-Tövbe : 128

(Yemin ederim, size kendinizden öyle bir peygamber geldi ki, bir sıkıntı ve meşakkate uğramanız, ona pek ağır gelir. O, hidayet ve salâhınıza haristir. Sizin üzerinize titrer, bütün mü'minler için ra'uf ve rahiymdir.)

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٥٧﴾

Ve mâ erselnâke illâ Rahmeten ih-âlemiyn...

El-Enbiyâ : 107

(Habîbim Ahmed, Resûlüm yâ Muhammed!.. Biz, seni ancak âlemlere rahmet olmak üzere gönderdik...)

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا
مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَا

Sübhanellezi esrâ bl-abdihi leylen min-el mescid-il harami
ilel mescid-il aksâ...

El-Isrâ : 1

(Bütün noksan sıfatlardan münezzehtir ve tekmil kemal sıfatlarıyla muttasıf bulunan Allahu teâlâ, mübarek bir gecenin mübarek bir cüz'ünde abd-i hassını Mescid-i Haram'dan Mescid-i Aksâ'ya yani Kudüs'e götürdü...)

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا
وَنَذِيرًا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾

Ve mâ erselnâke illâ kâffeten lin-nâsi beşiyren ve neziyrâ

Sebe : 28

(Ey Nebiyyi zişân!.. Biz, seni bütün insanlara, ancak tâ'at ehline müjdecî, kâfire ve zâlim ve âsiylere ve Allahu teâlâ'nın azabıyla korkutucu olarak gönderdik.)

لَعَمْرُكَ إِنَّهُمْ لَفِي سَكْرَتِهِمْ مُّهِمُونَ ﴿٧٢﴾

Le'amrûke innehûm lefiy sekretihim yâ'mehûn...

El-Hicr : 72

(Ey Resûller Resûlü! Hayatın hakkıyçün, onlar hayret ve dalâletlerinden mütereddittirler.)

تُتَمَدَّنَا فَنَدْنِي ﴿٨﴾ فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ ﴿٩﴾

Fe-kâne kabe kavseyni ev ednâ...

En-Necm : 9

(Ona iki yay kadar, belki ondan yakın oldu...)

إِنَّا لَدِينٌ يَا يَعُونُكَ إِنَّمَا يَا يَعُونُ اللَّهُ بِدَالِهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ فَزِنْتَكُ
فَأِنَّمَا نِيكَتُ عَلَى نَفْسِهِ وَمِنْ أَوْفَى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهُ اللَّهُ
فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ④

Innelleziyne yübâyi'üneke Innemâ yübâyi'un'Allah...

El-Feth : 10

(Muhakkak ki sana bi'at edenler, hakikatte Allahu teâlâ'ya bi'at etmişlerdir.)

وَالضُّحَىٰ ① وَاللَّيْلِ إِذَا يَجِيءُ ② مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَىٰ ③ وَالْآخِرَةُ
خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَىٰ ④ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَارْضَىٰ ⑤

Ved-Duhâ vel-leyli izâ secâ...

Ed-Duhâ : 1 - 2

(Habîbim!.. Senin doğduğun günün sabahı hakkıyçün... Hak rızasına erişilen gece hakkıyçün... Sabah vakti gibi olan yüzünün nuru ve mi'râca erdiğin gecenin karanlığı misali saçının zülfünün siyahlığı hakkıyçün...)

الَّذِي نَشِخَ لَكَ صَدْرَكَ ① وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ
الَّذِي أَنْقَضَ ظَهْرَكَ ② وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ④

Elem neğrah loka sadrek...

El-İnşirah : 1

(Senin göğsünü şerhetmedik mi? Kalbini hikmet ve mâ'rifetle doldurmadık mı? Seni, safalı, sabır ve sebatlı kılmadık mı?)

Bütün bu âyet-i kerimelerle kadr-i âlileri tafsil buyurulan iki cihan serveri ve ehl-i beyti hürmetine bütün kâ'inat ve mevcudatın halk ve icat buyurulduğu Hadis-i Kudsi ile sâbittir :

لَوْلَاكَ لَوْلَاكَ مَا خَلَقْتُ الْآفَلَكَ

Levlâke levlâk lemâ halaktül eflâk...

(Seni yaratmayacak olsaydım, kâ'inatı yaratmazdım.)

Böyle olduğu halde, başta sahib-i şeri'at aleyhi ve âlihi ef-dal-üt tahiyet efendimiz olmak üzere, onun ehl-i beytinin, ev-lâd ve ahfadının Allahu azim-üş-şândan nasıl korktuklarını, Al-lahu teâlâ'yı nasıl sevdiklerini ve bu ittika ve muhabbetleri sa-yesinde ne yüce derecelere yükselttiklerini insaf ile düşünel-im de, halimize gülmek mi ağlamak mı gerekeceğine sonra ka-rar verelim.

Bir mes'ele daha var : Onların ittikaları, senin ve benim tekvamız gibi değildir. Onlar, bu ümmetin en kerimi oldukla-rından :

إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ

Inne ekremeküm indallahi etkaküm...

El-Hucurât : 13

(Muhakkak ki Allahu teâlâ katında en şerefli ve üstün ola-nınız, en ziyade mütteki olanınızdır.)

âyet-i kerimesinin icabını yerine getirmek suretiyle tekva-nın kıymet, ehemmiyet ve faziletini biz gafillere anlatmak iste-mişler ve Allahu teâlâ ve tekaddes hazretleri de onların kâ'inat-ta en üstün, en yüce ve en şerefli insanlar olduklarını yine bu âyet-i celile ile beyan buyurmuştur.

H İ K Â Y E

Yahudi âlimlerinden Zeyd bin Sane, ilâhî hidayete mazhar olmuş ve ezeli iymanını izhar buyurmuştu. Kendisi, olayı şöyle anlatıyor :

(Huzur-u fâ'iz-in-nûru cenab-ı Fahr-i risalete girmek bahti-yarlığına nail olmuş ve vech-i saadetleri ile şeref bulmuştum.

Nübüvvet alâmetleri mübarek ve münevver yüzlerinde açıkça görüliyordu. Ancak, kuşkularımı tamamiyle gidermek için, aklımca iki hususu daha tecrübeye ihtiyacım vardı. Birincisi HİLM sıfatı idi. Bildiğime göre, peygamberân-i izamda hilm, gazabından ziyade olmalıydı. İkincisi de, başkalarının cahilâne muameleleri, peygamberlerin ilminin artmasına sebeb olur diye biliyordum. Bu iki müşkilimi mutlâka halletmeliydim. Ondan sonra, gönül rahatlığı ile iymanımı arz ve izhar edebilirdim. Bunun için de, kendileriyle münasebetlerimi sıkılaştırmağa başladım. Belirli bir süre sonra ödenmek üzere kendilerine veresiye hurma verdim. Fakat, aklım fikrim o iki tecrübeye idi. Bunun için, borcun ödenmesine bir kaç gün kala, kendileri ile karşılaştım ve elbiselerinden tutarak sordum :

— Yâ Muhammed! Borcunu daha vermeyecek misin? Siz, Abdülmuttalip oğulları, borcunuzu uzatmayı seversiniz.

Hz. Ömer-ül-Faruk radiyallahu anh bana çok kızdı ve bağırdı :

— Ey Allah'ın düşmanı, Habib-i edib-i Kibriyâ'ya böyle muamelede bulunmağa nasıl cesaret edebiliyorsun? Vallahi, o zât-ı akdesin huzurunda edebe aykırı davranarak kendilerini incitmekten korkmasam, senin o murdar kafanı pis gövdenden ayırırdım, dedi.

Resûl-ü zişân aleyhi ve âlihi salâvatullah-il Mennân efendimiz, büyük bir sükûnetle tebessüm buyurarak dediler ki :

— Ya Ömer!.. Gerek ben ve gerekse alacaklım olan bu zat, senden daha başka muamele beklerdik. Gönül isterdi ki, ona böyle şiddetle bağırıp çağırarak ve tehditte bulunacak yerde, alacağını daha yumuşak bir dille ve tatlılıkla istemesini ihtar ve bana da derhal borcumu ödememi tavsiye edebilirdin ve böyle davranman daha uygun olurdu. Şimdi, senden rica ediyorum, git benim namıma bu zata borcumu öde ve kendisine karşı öfke ile konuştuğun ve tehdit ettiğin için ayrıca yirmi sağ ölçek de fazla ver, buyurdular.

Hz. Ömer-ül-Faruk radiyallahu anh, bu emr-i peygamberiyyi derhal yerine getirdi ve benden de özür diledi. Kendisine :

— Yâ Ömer! dedim. Ben bu alacak mes'elesini kasden ter-
tiptedim. Resûl-ü zişânın mübarek yüzlerinde Nübüvvet alâ-
metlerini farketmiştim. Fakat, bazı hususları daha görmem ge-
rekiyordu. Şimdi anladım ki, bütün kemal sıfatları kendilerin-
de mevcuttur, inandım ve iman ettim ki o gerçekten Hak pey-
gamberdir. Şahid ol yâ Ömer, iman ve iytanım tamamlandı.
**(EŞHEDÜ EN LÂ İLÂHE İLLALLAH VE EŞHEDÜ ENNE MU-
HAMMEDEN ABDÜHU VE RESÛLÜHU)** diyerek şeref-i islâm
ile müşerref oldum.)

Ol cihanm fahrinin sırrına kurban olayım,
Hutbe-i Levlâk inen şânına kurban olayım,
Kabe kavseyn-i ev ednâ'sına kurban olayım,
Ben onun ilimine irfanına kurban olayım,
Ben onun esrar-ı mi'râcına kurban olayım..
Ol Ebu-Bekr-ü Ömer, Osman, Ali dört yâridir,
Ol Risâlet bağının onlar gül-ü gülzâridir,
Cümle ashap hidayet râhının envârıdır,
Ben onun âline, ashabına kurban olayım,
Ben onun ashap ve ahabına kurban olayım...
Ol Hasan hazretlerine zehir içirdi eşkiyâ,
Hem Hüseyin oldu susuzlukla şehid-i Kerbelâ,
İkisidir asl-ı nesl-i cümle âl-i Mustafa,
Ben onun âline, evlâdına kurban olayım,
Ben onun evlâd-ü ensâbına kurban olayım...
Cümle ümmetten hayırlıdır o şahın ümmeti,
Ümmetine cümleden artık eder Hak rahmeti,
Enbiyâ onunla buldu bunca lûtf-u izzeti,
Ben onun lûtfuna, ihsanına kurban olayım,
Ben onun envâ'ı eltâfına kurban olayım...
Her ne denlû Enbiyâ ve mürseliyn geldiler,
Ümmeti olmaklığı Hak'tan temenni kıldılar,
Evliyâ ona NİYAZÎ kul-u kurban oldular,
Ben onun ayağının tozuna kurban olayım,
Yoluna gidenlerin izine kurban olayım...

Aziz müslümanlar :

İşte, ahlâk-ı islâmiyye budur. Ahlâk-ı Muhammediyye budur. Allahu teâlâ'nın sevdiği ve övdüğü huy budur. İslâm ve iyman yolu budur. Kulu Hak rizasına erdirecek, cennete girdirecek, cemali gördürecek yol ve ahlâk budur. İşte, mü'min ve Muhammedi olduklarını iddia edenlere yakışan güzel ahlâk budur.

Böyle üstün bir ahlâk seviyyesine özenenler, daima yücelmişlerdir. Mak'ad-ı sıdk'a ermişler, matlûp ve maksuda erişmişlerdir. Kur'an-ı aziymi hakkıyla ve lâyıkiyle okuyanlar, ilm-i Nebiyye ve hilm-i Muhammediyye vâris ve sahip olurlar.

Hak velileri, hep bu yolu izlemişler ve her nefeslerinde Hak rizasını gözlemişlerdir. Bundan önceki dersimizde, İbrahim Edhem ve Bayezid-i Bestami hazretlerinin, kendilerine vuran ve sövenlere nasıl muamele ettiklerini anlatmıştım. Unuttuysanız, rica ederim bir daha okuyunuz, anlayınız ve anlatınız. Yoksa, yapılan hareket veya hakarete aynen mukabele etmek hüner değildir. Resûl-ü zişâna ümmet olduklarını ileri sürenler ve Hak veli'lerinin yolundan gitmek istediklerini söyleyenler, kendilerine yapılan haksızlık ve kötülükleri affederler, hatta affetmekle de kalmazlar, ona kin de beslemezler ve imkân olursa ihsan ve ikramda bulunurlar. Ne var ki, bu yazıldığı veya söylendiği kadar kolay bir mes'ele değildir.

Vâris-i Enbiyâ olanlar merhametli olurlar. Zira, tâbi oldukları Nebiyyi zişân gayet merhametli, ra'uf ve rahimdir. Bütün yaratılmışlara karşı şefkat ve merhamet müslümanlığın şî'arıdır.

Teşbihte hata olmaz, kendisini merkep tepen birisinin, merkebe tekme vurması bir nevi merkeleşmek olmaz mı? Kendisini ısırın köpeği ısırmağa kalkışanın o köpekten ne farkı kalır?

Peygamberler ve Hak velileri birer insan-ı kâmindirler. Onların nurlu izlerinden gitmeyen insanlar ise, suretâ insan gibi görünseler bile aslında hayvan sıfatı ile sıfatlanmış olurlar. Birinciler, kendilerine yapılan haksızlık ve kötülüğü ba-

ğışladıkları halde ikinciler, aynıyle mukabele etmek isterler. Aradaki fark bu kadar basit ve sadedir.

HİKÂYE

Birisi, kibâr-ı meşayıhten bir zât-ı şerife derviş olmuş ve uzun müddet o şeyh-i azize hizmet etmişti. Birgün konuşurlarken, Hazret-i şeyh, dervişinden bir isteği olup olmadığını sordu. Bundan cesaret alan derviş kendisine ism-i â'zâmın talim buyurulmasını niyaz etti. Şeyh :

— Kendinde ism-i â'zamı öğrenmeğe ehliyet görüyor musun? diye sorunca derviş hiç düşünmeden :

— Evet efendim, cevabını verdi. Şeyh, bunun üzerine ona:

— Filân yere git, hiç konuşmadan orada otur. Neler görürsen, dönüşünde bana anlat! emrini verdi.

Derviş, şeyhinin emrettiği yere gitti, bir müddet oturup çevresine bakındı. Nur yüzlü bir ihtiyarın merkebine odun yüklemiş olduğu halde geldiğini gördü. Tam bu sırada başka bir adam meydana çıktı ve o nur yüzlü ihtiyarın sakalından tutarak dövmeğe başladı. Bu yetmiyormuş gibi zavallı ihtiyarın getirdiği odunları da aldı ve gitti.

Bizim derviş geri döndü ve gördüklerini olduğu gibi şeyhine anlattı. Şeyh hazretleri kendisinden sordu :

— İsm-i â'zamı bilseydin, o ihtiyarı döven ve odunlarını alıp giden adama ne yapardın?

Derviş, hemen cevap verdi :

— O zâlimi helâk etmek için okur ve zavallı ihtiyarın odunlarını kendisinden alarak sahibine iade ederdim, deyince şeyh gülümsedi :

— Senin gibi sabırsız ve merhametsiz birisine ism-i â'zamı talim etmek caiz değildir. Bir merkep ve bir yük odun için, adam öldürülmez. Ey oğul bilmiş ol ki, ben ism-i â'zamı senin dayak yediğini ve odunlarının elinden alındığını gördüğün zât-ı muhteremden talim edip öğrendim.

Evet, aziz müslümanlar :

Peygamberler ve onların vârisleri olan Hak veli'leri, sabırlı ve halimdirler. Kendilerine yapılan haksızlık veya kötülüklerle hilmîyyetle muamele ederler. Hatta, günden güne hilmîyyetlerini artırırılar. Bunun için, kendilerinde iymana, islâma ve gerçek mâ'nada insan ve müslüman olmağa kabiliyyet ve istidat bulunanlar, peygamberlerin ve Hak veli'lerinin gösterdikleri hilmîyyet karşısında hatalarını ve zaafalarını anlar, insafa gelir ve gerçekten insan ve islâm olurlar. Kendilerinde iman ve islâm istidadı bulunmayanlar ise, yaptıkları kötülüklerle karşı peygamberlerin ve Hak velilerinin yumuşak davranmalarını kendilerinden korktukları için böyle davranmağa mecbur kaldıkları şekilde yorumlarlar, zulüm ve haksızlıklarını artırırılar. Buna rağmen peygamberler ve veliler sabreder ve halim olurlar ama, Allahu azim-üş-şân adaletiyle tecelli buyurur ve o zâlimlerden peygamberlerinin ve velilerinin intikamını alır. Zira, peygamberler ve veliler, Allahu teâlâ'nın himayesindedirler. Onlar, kendilerine yapılan haksızlık veya kötülüğü bağışlasalar ve buna razı olsalar bile, Mevlâyı müte'âl kendilerine zulmeden zâlimlerden onların öcünü alır. Unutmayalım, Rabbimiz AZİZÜN ZÜL-İNTİKAM'dır.

H İ K Â Y E

Süfyân-ı Sevri hazretleri, bir arkadaşı ile birlikte bir âlimden ders ve feyiz alıyorlardı. Bu âlim ve fazıl zat, hayli yaşlı olduğundan, evine yakın bir yerde ve komşulardan birisinin evinin önündeki ağacın gölgesinde derslere devam etmek üzere izin aldılar. O evin sahibi, anahtarını oralarda bir yere saklıyor ve evine girerken sakladığı yerden alıp açarak evine giriyordu. Dersleriyle meşgul olmalarına rağmen, onlar da bu hali uzaktan görüyorlardı.

Günlerden bir gün, kimsenin bulunmadığı bir zamanda birisi geldi, o ev sahibinin sakladığı yerden anahtarı aldı, kapıyı açıp içeriye girdi ve bazı kıymetli eşya alarak savuşup gitti. Ev sahibi, dönüşünde bu hırsızlık olayını farkedince, hemen o ders

okuyanlardan kuşkulandı ve ertesi sabah yine ağacın gölgesine gelip oturunca karşılına dikildi ve Süfyân-ı Sevri hazretlerinin yakasına yapışarak :

— Evimin anahtarını sakladığım yeri sizlerden başka gören ve bilen yok. Bunun için, bu hırsızlığı sizlerden birisi yapmıştır, çıkarın bakalım çaldığınız eşyalarımı, diye tutturdu. Her ne kadar :

— Ne anahtarını aldık ne de evine girdik, dedilerse de dinletemediler. Adam, işi azıttı, bağırıp çağırmağa başladı, halk başlarına toplandı, her kafadan bir ses çıkmağa başladı. Süfyân-ı Sevri hazretleri mübârek ellerini açarak :

— Yâ Rab!.. Kur'an-ı keriminde :

وَلَا يَأْتِي الشَّكَّاءُ إِذَا مَا دُعُوا

Ve lâ ye'b-eş-şühedâ'ü izâ mâ dü'ü...

El-Bakara : 282

(Şahitler, tanıklık etmek üzere çağırıldıkları vakit kaçınıp çekinmesinler...)

buyurmaktasın. Benim, senden başka şahidim yok ilâhi!.. Şimdi, seni benim doğruluğuma ve bu zatın evine girmedişime, onun malını çalmadığıma şehadete çağırıyorum, bana tanıklık et yâ Rabbi!.. diye niyazda bulundu.

Tam bu sırada uzaktan birisinin seslendiği duyuldu :

— Süfyân'ı bırakınız, o eşyayı ben çaldım, aradıklarınız bendedir, diye acı acı feryat ederek bir adam buldukları yere geldi. Çaldığı eşyayı sahibinin önüne koydu, boynunu büktü ve toplanan kalabalığa :

— Evet, bunları ben çaldım, cezam neyse razıyım, dedi. Kendisinden sordular :

— Bunları senin çaldığını kimse bilmiyordu, hatta senden kuşkulanan bile yoktu. Yoksa, çaldığına pişman mı oldun? Neden, çaldıklarını elinle getirip teslim ettin ve kendini de ele verdin?

Hırsız, önüne bakarak itiraf etti :

— Çaldığım eşyayı hemen satayım mı, biraz saklayım mı diye düşünürken hâtıftan müthiş bir ses işittim : (Çabuk çaldıklarını götürüp sahibine teslim et.. Sevdiğim kullarımdan ve velilerimden Süfyân-ı Sevri çok müşkil durumda kalmıştır. Git onu kurtar, yoksa seni helâk ederim. Gerçi, o takdirimize razıdır ama, ben onun Rabbiyim. Kendisine yapılan bu isnad ve iftiraya sabrım ve tahammülüm yoktur...) denildi ve ben bu ilâhî tehdidi duyunca hemen çaldıklarımı geri getirdim, dedi.

Ev sahibi haksız olarak bir mâ'sumu suçladığına, hırsız hırsızlık yaptığına pişman oldular, tövbe ettiler. Süfyân-ı Sevri hazretleri de her ikisinin özürlerini kabul ve kendilerini affettiğini müjdeledi ve ilâve etti :

— Ben buna da razı olurum ama, Rabbim mâ'ruz kaldığım bu iftira ve haksızlığa razı olmadı, buyurdu.

Daha önce de muhtelif vesilelerle arz etmiştim. Peygamberlere, velilere ve bütün mü'minlere yapılan ihanet, Allahu teâlâ'ya ihanettir. Netekim, peygamberlere ve velilere itaat de, Allahu tâlâ'ya itaat gibidir. Bunun içindir ki, Allahu zül-celâl vel-kemal hazretleri peygamberlerinin ve velilerinin dileklerini aslâ reddetmez. Ancak, peygamberler ve veliler de Allahu teâlâ'nın rahmet sıfatının kâ'inatta zuhurudurlar. Kulların işledikleri kötülük, isyan ve günahlardan ötürü incek azabı bu zevat rahmet kanatları ile karşılarlar. İstidad-ı ezeli bulunanlardan dilediklerini irşâd ederler, onlara insanlıkta bulunan keramet tadını tattırırlar. İnsanları, hüsrân ve zulmet âleminden alır, Hak katında yüceltirler, onları ârif-i billâh ve vasıl-ı zât ederler.

**İksir-i â'zamdır nutk-u Ehlullah,
Bir nazarda hâki kimya ederler..**

Nebi'lerin en büyük mü'cizeleri MÜ'CİZE-İ VÜCUDİYYE-İ MUHAMMEDİYYET'tir. Bu mü'cize-i vücudiyeye vâris olan veliler KERAMET-İ VÜCUDİYYE'ye mâlik olurlar ki, bu da İSTİKAMET'tir. Müstakiym olana LİBAS-I KERAMET giydiri-

lir. Müstakiym olmayan kişilerden zuhura gelen harikulâde haller keramet değil İSTİDRÂC'tır. Bu görüşümüzü, Hadis-i şerif ile isbat edebiliriz. Habib-i edib-i Kibriyâ efendimiz :

شَيْبَتْنِي سُورَةُ هُودٍ

Şeyyebetniy sûre-ü Hûd...

(Hûd sûre-i celilesi, beni yıprattı)

buyurdıkları zaman, ashab-ı bâ-safa sordular :

— Yâ Resûlallah! Hûd peygamber aleyhisselâmın başına gelenlerden ötürü mü, bu sûre-i celile beni yıprattı, kocalttı buyuruyorsunuz?

Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz saadetle şöyle buyurdular :

— Hayır! Hûd sûre-i celilesindeki iki kelimelik bir âyet-i kerime bana bu tesiri yapmıştır :

فَأَسْتَقِمَّ كَمَا أُمِرْتُ

Festekim kemâ ümirte...

(Emrolduğunuz gibi, istikamette bulunun...)

Dünya hayatında, ilâhî emirlerin en büyüğü, en önemlisi İSTİKAMET'tir. Müstakiym olanlar keramete lâayık olurlar. Fakat, akıllı olan keramete değil, istikamete talip olmalıdırlar. Peygamberlere ve Hak velilerine emrolunan istikamet, sana ve bana emrolunan istikamet değildir. Kendimizi o kutlu ve mutlu kişilerle kıyaslarsak, bâtil bir mukayese yapmış ve yanılmış oluruz.

H İ K Â Y E

Sultan Mahmud-u Gaznevi, Ebul-Hasan-il Harakani hazretlerine sordu :

— Bayezid-i Bestami nasıl bir veli idi?

— Onu gören, Allahu teâlâ'ya iman ederdi, cevabını alınca kızar gibi oldu ve :

— Ey Sofi! dedi. Bu nasıl söz? İki cihan serverini gören Ebu-Cehil ve avanesi, neden iman etmediler ve islâma girmediler?

Hazret hiç düşünmeden cevap verdi :

— Ebu-Cehil ve avanesi, Resûlüllah sallallahu aleyhi ve sellem efendimize baktılar ama, Resûl-ü zişânı göremediler. Allah resûlünü, karşılarında Ebu-Tâlib'in yetimi gibi gördüler ve kendileriyle kıyas ederek küfür ve dalâlette kaldılar. Eğer, o zât-ı akdesi Hak nebi olarak görebilmek bahtiyarlığına erişebilselerdi, şimdi â'lâyı illiyyin'de bulunmaları gerekirdi.

Evet, müslümanlar kaçtır tekrarlayıp duruyorum : İş, bakmakta değil, görmekte, görebilmektedir.

Peygamberler ve Hak velileri, Allahu teâlâ'nın yeryüzündeki halifeleridir. El ele ve el Hakka yettiğinden, onlara bi'at Allahu teâlâ'ya bi'attır. Onun için de, ezelde iman nasibi olan bir şaki, gerçek bir hak velisinin dileğiyle önce hidayete ve daha sonra da velâyete erişebilir. Allahu teâlâ'nın sevgili ve has kulları olan velileri sev ki, Rabbin de seni sevsin!..

H İ K Â Y E

Meşâhir-i Evliyâ'ullahtan Fudeyl hazretlerinin Mekke-i mükerreme'deki kabri şerifleri, bir zamanlar ziyaretgâh idi. Fakat, Hicaz kıt'asının idaresini ellerine aldıktan sonra Vehhabi kardeşlerimiz, bütün islâm kabirlerini yıktırmışlar, bir çok islâm eserlerini ortadan kaldırmışlardır. Bu arada, bu zât-ı akdesin türbesi de kaybolmuştur.

Rivayet olunur ki, Fudeyl gençliğinde yol kesen, dediği dedik, astığı astık korkunç bir eşkiya imiş.. Fakat, bir âdeti varmış, soyduğu kimselerin adlarını ve adreslerini yazarmış. Bir gece, yoldaşları bir geçitte pusu kurup beklerlerken, o da başını kölesinin dizine koymuş dinleniyormuş. Bir kafile, buldukları yere yaklaşmış ve bunların pusularına düşmüş, önce

direnmek istemişler ama Fudeyl'in de orada bulunduğunu öğrenince büsbütün telâşlanmışlar ve ne yapacaklarını şaşırılmışlar. Meğer, bu kafilenin arasında zamanın âlimlerinden, ehl-i Kur'andan velâyet derecesini ihraz etmiş üç zât-ı şerif varmış. Bunlar, yol arkadaşlarına şöyle demişler :

— Şimdi, biz Fudeyl'e üç ok atacağız. Vurabilirsek ne â'lâ, vuramazsak kaderinize razı olun.

Bu üç zattan birincisi, dağları taşları titreten bir sesle şu âyet-i kerimeyi okumuş :

أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ
وَلَا يَكُونُوا كَالَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ
الْأَمَدُ فَفَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ

Elem ye'ni lilleziyne âmenû en tahşe'a kulûbühüm li-zikrillahi ve mâ nezele min-el-hakkı ve lâ yekûnu kelleziyne û'tül-kitâbe min kablü fe-tâle aleyhim-ül-emedû fekasat kulûbühüm ve kesiyrûn minhüm fâsikûn...

El-Hadid : 16

(İyman edenlerin kalplerine, Allahu teâlâ'nın zikri ve Hak ile indirilen Kur'anı okuyarak korku ve saygı ile yunuşaklık gelmedi mi? Onlar, daha önce kendilerine kitap verildiği halde, sonradan peygamberleri ile aralarında uzun zaman geçmiş olması yüzünden kalpleri katılaştırmış, günahlara ve kötülöklere dalmış bulunanlar gibi olmasınlar...)

Bu âyet-i kerime, Fudeyl'in kulağına varınca, yattığı yerden doğrulmuş ve :

— Eyvah, bana bir ok geldi ve yaralandım, diye haykır-mış.

Kölesi, efendisini yaralayan oku aramış ama bulamamış. Evet, ok yokmuş ama, Fudeyl gerçekten yaralanmış imiş. Âyet-i kerimenin tesiriyle inim inim inliyormuş, ağlıyormuş, saçını başını yoluyormuş. Şaşkın şaşkın hâlâ ok arayan kölesine :

— Boşuna beni yaralayan oku arama! demiş. Zira, o Allahu teâlâ tarafından geldi.

Yolcu kafilesinde bulunan Ehlullah'tan ikinci zat da, yine yüksek sesle şu âyet-i kerimeyi okumuş :

فَقَرُّوا إِلَى اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ مُبِينٌ

Fe-flrrû ilâllah innly leküm minhû nezlyrûn müblyn...

Ez-Zâriyât : 50

(O halde, hemen Allahu teâlâ'ya kaçın, küfrü ve dalâletli bırakıp iman ve tevhide gelin, Hakkın azabından rahmetine fi-rar edin. Şüphe yok ki, ben size onun tarafından gönderilmiş bir korkutucuyum..)

Fudeyl, bu âyet-i kerime üzerine bir daha haykırmış :

— Bana ikinci bir ok daha saplandı!.. demeğe kalmadan Ehlullah'tan üçüncü zat, en katı yürekleri bile ürperten bir sesle şu âyet-i kerimeyi okumuş :

وَإِنبِئُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلُمُوا لَهُ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ
شُمَّ لَا تَصْرُونَ

Ve eniybû ilâ Rabbiküm ve eslimû lehû mîn kabll en ye'tiyeküm-ül-azabû sümme lâ tunsarun...

Ez-Zümer : 54

(Size azap gelmeden önce, Rabbinize tövbe ve rücû edin, ona teslim olun, sonra yardım olunmazsınız...)

Fudeyl, bir sayha vurarak bütün arkadaşlarını yanına çağır-mış ve onlara :

— Haydi, savulun gidin başımdan... Ben, yaptıklarına pişman olarak tövbe ettim, kalbime Allah korkusu sindi, de-miş ve evvelce li-hikmetin tesbit ettiği adresleri dolaşarak bü-tün hak sahiplerine haklarını ödemiş, Mekke-i mükerrerme'ye gelmiş ve ömrünün bakiyyesini orada ibadet ve tâ'atle geçirmiş.

Harun-er-Reşid, ziyaret maksadıyla Mekke-i mükerreme'ye gidince ona uğramış ve demiş ki :

— Yâ Fudeyl!.. Rü'yâmda bana, Fudeyl Rabbinden korktu ve hâlıkının hizmetini ihtiyar etti, dediler deyince Fudeyl; kendisini hizmetine kabul buyuran, tevfikini refik eden ve kendisini af ve mağfiret eyleyen ve tekvâ libasını giydirecek velileri arasına alan Allahu teâlâ'ya hamd-ü senâda bulundu.

**Sensin bana can-ü cihan,
Sensin bana genc-ü nihân,
Sendendürür zarar, ziyan;
Ne iş gelir benden bana...**

İnsan, ne kadar günahkâr olsa da, rahmet-i sübhaniyyeden ümidini kesmemelidir. Allahu teâlâ'ya iman edenleri, Allah ve Resûlünü sevenleri, Allah yolunda fedayı can edenleri sevmelidir. Bu kutlu ve mutlu kişilere sevgi ve saygı. kişiyi muhakkak Hakka ulaştırır.

Şunu iyi bilmelidir ki, gönül şehri etrafı açık bir ova gibidir. Gönül şehrine her yönden rüzgâr esebilir. Herkesin kötü gördüğü ve adam olmaz dediği, gün olur Fudeyl gibi Hak velilerinin attıkları mâ'nevî oklarla deva bulur ve rahmete ererler. Bütün ümid kapılarının kapandığı zaman bile, Allahu teâlâ'nın yüzbinlerce rahmet kapısını birden açıvereceği aslâ unutulmamalıdır. Onun için, mahlûkat-ı ilâhiyye'yi aslâ hor görmemelidir. Nice virâneler vardır ki, bağrında defineler gizlidir. Bütün yaratılmışlar uyuduğu zaman, hiç uyumayan, kendisine gaflet ve dalgınlık da ârız olmayan Hayyü Kayyûm'u düşünmeli, onu zikretmeli ve ondan rahmetini, mağfiretini, feyiz ve selâmetini niyaz etmelidir. Allahu teâlâ, kapısına geleni boş çevirmez, Allah diyen kulunu reddetmez, hiç bir mahlûkunu mahrum bırakmaz.

Dahası da var : Kullar, kendilerinden bir şey istenince kızarlar. Allahu teâlâ ise, kendisinden istemeyene kızar. Onun için, kuldan ümidini kesmeli ve gerçek dost olan Allahu zülcelâl vel-kemal hazretlerine bağlanmalı ve ona teslim olmalı, on-

dan yana kaçmalıdır. Kişinin günahları dağlar kadar büyük, kumlar kadar çok, sular kadar engin bile olsa, Rabbimizin rahmet ve mağfireti hepsinden ziyadedir. Allahu teâlâ, kulundan aslâ vazgeçmez. Kendisine döneni, yaptığına pişman olanı, tövbe ve istiğfar edeni affu mağfiret eder. O Gaffâr'dır, o Settâr'dır, o Rahman'dır, o Rahim'dir.

HİKÂYE

Basra şehrinde sâlihattan bir hanım, Hasan-ül-Basri hazretlerinin meclis-i irşâdına devam ederdi. Bu kadıncağızın çapkın ve haşarı bir oğlu vardı. Oğluna, Hasan-ül-Basri hazretlerinden duyup öğrendiklerini anlatmağa çalışırdı ama ne fayda? Delikanlının bir kulağından girer, diğerinden çıkardı. Günlerden bir gün, bu genç adam hastalandı ve hastalığı oldukça ağırlaştı. Annesine, Hasan-ül-Basri hazretlerini çağırmasını, onun huzurunda tövbe etmek istediğini söyledi. Fakat, Hazret-i imam:

— Ben, o azgın haylazın yanına gitmem! dedi.

Kadıncağız mahzun ve mükedder evine dönerek durumu oğluna bildirdi. Hasta delikanlı :

— Sahib-i mürüvvet olarak bildiğimiz bu zât-ı akdes acaba neden bana tövbe ettirmek üzere gelmedi? diye sorunca, annesi :

— Ay oğlum, dedi. Senin işlemediğin günah, yapmadığın kötülük mü var? O mübarek zat nasıl gelir?

Delikanlı ağlamağa başladı :

— Anneciğim, dedi. Sana vasiyyetim olsun, ben öleceğimi biliyorum. Emr-i Hak vâki olunca, beni sakın mezarlığa gömdürme, evimizin bahçesine bir mezar kazdır ve orada defnettir. Ayaklarıma da bir ip bağla ve beni sürükleye sürükleye o çukura kadar götür. Sağlık ve âfiyette herkes benden kötülük görmüş ve incinmişti, ölümünden sonra hiç kimseyi rahatsız etmek istemem. Düşün, ben ne kadar kötü bir insanım ki, Hasan-ül Basri hazretleri gibi merhamet ve mürüvvet sahibi dahi gelmedi...

Gerçekten, o genç adam öldü. Kadıncağız, ağlayarak oğlunun vasiyyetini yerine getirmeğe çalışırken kapı çalındı ve Hasan-ül-Basri hazretleri eve girdi. Kadına durumu şöyle anlattı :

— Rü'yâmda bana : (Ey Hasan!.. Hakkın kullarına, Hakkın rahmetini esirgeme, onların rahmet-i ilâhiyyeden ümitlerini kesmelerine sebep olma. Tövbe etmek için seni çağıran o kulum, nefisini günahkâr bilerek pişman olduğundan tövbesini kabul ve kendisini af ve mağfiret eyledim, git o kulumun bağı yanık anasına haber ver, teçhiz ve tekfini ile bizzat meşgul ol, namazını sen kıldır ve şehir kabristanına götürerek ellerinle defnet!..) buyuruldu. İşte, bu vazifeyi yerine getirmek üzere geldim, dedi ve o gencin hazırlıklarını yaptı, namazını kıldırıp ve defnettirdi. Bu haberi öğrenen bütün şehir halkı cenazesinde hazır bulundular ve bir cem'i gafir ile o genci ebedî istirahatgâhına uğurladılar.

**Unutma ölümü her dem düşün de fikreyle,
Unutma ni'met-i iymanı durma şükreyle...**

Ey âşık-ı sadık!..

Dünyanın son durağı kabirdir. Onun için, âhiretin ilk durağı da yine kabirdir. İymanlı, iymansız, dinli, dinsiz, denli, densiz herkes dünyanın bu son menzilinden, âhiretin ilk menziline girerler. Ne var ki, iyman sahibi mü'minleri kabirleri, gurbetten gelen evlâdını bağrına basan ana gibi hasretle, şefkatle kucaklar. İymansız kâfirleri de kucaklar ama öyle bir sıkı ki, kemikleri birbirine geçer ve üzerine kaya parçası atılmış bir yumurta gibi ezer. Bu sıkıma sonucu kâfir öyle bir korkunç nâ'ra atar ki, onun bu sesini insanlardan ve cinnilerden başka bütün yaratılmışlar duyarlar. Eğer, insanlar bu sayhayı duysalar, bir daha hiç gülemezler, iki taşı üst üste koyamazlar, dünyayı böylesine mâ'mur edemezler.

Evet, bu âleme gelen mutlâka ölüm pınarından içer, eynine sekiz arşın bir kefen biçer, cansız ata biner ve etrafına dehşet salarak geçer, kabir kapısından içeri girdimiydi, artık ne olursa orada olur. Her kul lâyıık olduğu menzili bulur. İyman

edip iyi ve yararlı işler işleyenler hakettikleri mükâfatı, iman etmeyen, kötülük ve günahlarla ömürlerini tüketenler de yine hakettikleri mücâzâtı bulurlar.

Sağlık ve sıhhat içinde buldukları zaman Kur'an-ı aziymi okuyanlar Kitabullah'ın şefaatine nail ve mazhar olurlar. Okudukları Kur'an, karanlık kabirlerine nur olur aydınlatır, iyi ve yararlı işleri yoldaş olur ferahlatır, ibadet ve tâ'atleri rehber olur cennet ni'metlerini hatırlatır. Evet, Kur'an-ı kerimi okuyup hükümleriyle âmil olanlar, ebedî âlemde sultan olurlar. Âmil olmayanlar ise, âhiret âleminde çok pişman olurlar ama, iş işten geçer. Kur'an-ı hakiyme sırt çevirenler, mahşerde kör olarak haşrolunurlar. Kur'an-ı kerimi hiç okuyamayan ve anlayamayanlar ise, binbir felâkete düşer olurlar. Kulun, Rabbine karşı tâ'zimini, tekrimini ifade eden, dinin direği olan namazlarını kılmayanlar, yahut kıldıkları halde kıymetini bilmeyenler, edep ve erkânına riayet etmeyenler, yasak savar gibi namaz kılanlar ne büyük kayıplara ve zararlara uğradıklarını anlarlar.

**Bilmiş ol, mü'minin mi'râcı namaz,
Beş vakit edâ et, Hakka kıl niyaz,
Cilvegâh-ı Hazret-i Hak'tır namaz,
Terkeden mü'min değildir, EL-İYÂZ!..**

Namazını kıl kardeşim, bir vakti bile kaçırma, tenbellik etme, Rabbine âsi olma!.. Bazı densizlerin ve dinsizlerin söyledikleri gibi :

— Namaz da neymiş? Ne var namazda? deme..

Namaz, bir hısn-ı ilâhidir. Allahu teâlâ'nın sağlam ve metin bir kalesidir. Namaza devam edenleri, Allahu sübhanehu ve teâlâ hazretleri bütün âfetlerden korur ve kurtarır, kötülükleri ve Allahu teâlâ'nın sevmediği, Resûl-ü zişânın daima yediği çirkin alışkanlıkları giderir ve önler. Namazı, hakkıyla ve lâıkiyle kılanlar için en yüce ve şerefli bir ibadettir. Namaz kılar gibi göründükleri halde, kıymetini bilmeyenler, hakkını vermeyenler ise namaz göstermiş olurlar. Bunu anlayabilmek için çok basit bir yol vardır. Eğer, kıldığın namazlar seni kötülük-

lerden ve fuşşiyâtтан önlüyorsa, günah işlemekten Hakka âsi olmaktan koruyor ve kurtarıyorsa, kıldığın gerçekten namazdır. Eğer, namaz kıldığın halde kötülüklerden ve fuşşiyâtтан kaçınmıyorsan, günah ve kötülükleri rahatça işleyebiliyorsan, darılma kardeşim, sen namaz kılmıyor, namaz gösteriyorsun. Oysa, namaz kulu Hakka iletecek bir mi'râcdır. Kötülük ve günah işleyerek kılınan namazlar ise, kulu ancak Rabbinden uzaklaştırır :

مَنْ لَمْ تَنْهَهُ صَلَاتُهُ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ لَمْ يَزِدْ
مِنَ اللَّهِ إِلَّا بَعْدًا

Men lem tenhehu salâtühu an-ll fahşâ-i vel-münkeri lem
yzeded min'Allahi illâ bô'dâ...

(Kıldığı namaz, kendisini Allahu teâlâ'nın men'ettiği ve benim zemmettiğim kötülüklerden, günahlardan ve mâ'siyetlerden alıkoymaz ve önlemezse, o kimsenin namazı kendisini Allahu azim-üş-şândan uzaklaştırmaktan gayrı hiçbir fayda vermez.)

Hadis-i şerifi, bunun delili ve isbatıdır.

Cehennem ateşinde yanmak istemiyorsan, o korkunç ateşin sana haram olmasını arzu ediyorsan, beş vakit namazın ilâhî bir emir olduğunu, kulluk görevi bulunduğunu bilerek kıl... Abdest alırken başlayacak olan dikkat ve ihtimamın kıyam, kıraat, rükû, kavme ve secdelerinde, celselerinde, tahiyatta devam etmeli, tâ'dil-i erkâna itina göstermeli, huşû ve hudû içinde namaz kılmağa gayret ve himmet etmelidir.

Kıyamet günü, ilk muhasebe namazdan başlar. Namazın hesabı doğru ve kesin olarak verilebilirse, diğer amellerin de kabulüne yardımcı olur. Mâ'azallah, namazın hesabı verilemezse, bu hesapta eksiklik ve noksanlık çıkarsa, emin ol iş biraz çetin olur. Bir mü'min, bazı günahlarından dolayı cehenneme

girse bile, secde eseri bulunan uzuvlarını ateş yakmaz. Allahu teâlâ'ya iymanın alâmeti ve belirtisi namazdır.

Seyyid-ül-Enâm aleyhi ve âlihi efdal-üt-tahiyyete ves-selâm efendimiz hazretleri buyurmuşlardır ki :

— Bir kimsenin kapısı önünden bir nehir geçse ve o kimse günde beş vakit o nehre girerek yıkansa, nasıl ki kendisinden kirden ve kirlikten eser kalmazsa, beş vakit namaz da aynen böyledir. Beş vakit namazını dikkat ve itinâ ile kılanlarda da günah ve mâ'siyet kirleri görülmez. Kıldığı namazlar, onu arındırır ve paklar.

Bir diğer Hadis-i şerifte de şöyle buyurulmuştur :

— Beş vakit namaza devam edenler, Allahu teâlâ'nın beş büyük lûtfuna mazhar olurlar. 1) Kabir azabından halâs olurlar. 2) Kabir darlığından kurtulurlar. 3) Amel defterleri sağ ellerine verilir. 4) Sırat'ı yıldırım gibi sür'atle geçerler. 5) Cennete girerler.

Ancak, tekrar ediyorum ve tekrar etmekte fayda görüyorum :

Namazları, angarya nev'inden, yasak savma kabilinden, tavuk yem gagalar gibi değil, şartlarına ve âdâbına aynen ve harfiyyen dikkat ve riayet ederek kılmalı, göstermelik için değil, hakkıyla namaz kılmağa çalışmalıdır. Bunun için de: (Adam sende, bizden geçti, varsın gençler okusun) dememeli, ilm-ü-hali okuyup öğrenmeli, ef'al-i mükellefiyini, on sekiz şer'i hükümleri, namazların farzlarını, vâciplerini, sünnet ve müstehaplarını, ne gibi hallerin namazlarımızı ifsad ettiğini, hangi hallerde sehiv secdesi yapmak gerektiğini, keza gusülün, abdestin ve orucun farzlarını, vaciplerini, sünnetlerini, müstehaplarını güzelce bellemelidir. Yaşlılar bana gücenmesinler, vaktiyle okuduklarını unutan ve bilmeyerek namazı bozan hallerde bulduklarını halde farkında olmayanlara sık sık rastlıyoruz. Sormak ve öğrenmek ayıp değildir. İki cihan serveri : (İhtiyarlar, ilim tahsili için gençler arasında oturmaktan utanmasınlar.) buyurmuşlardır. Sormamak, öğrenmemek ve bilmemek hem ayıptır, hem de günahdır. İnsan, bir işe başladı mı, onu en güzel ve en

mükemmel şekilde yapmaya çalışmalıdır. Görsünler, desinler mescide gidiyor diye söylesinler diye yalan yanlış abdest alıp, tâ'dil-i erkânına, şartlarına ve âdâbına riayet etmeden namaz kılmak, boşuna yorgunluktan başka bir şey değildir. Öylelerini görüyoruz ki, mahalle mescidinde bir gece önce yatsıyı kıldıran imam efendinin, yanlışlıkla kendilerine beş rekât namaz kıldırıldığını, ertesi gün sorup şer'i hükmünü öğrenmeğe çalışmaktadırlar. Bu çok mühim gerçeği gözden kaçırmayalım, sorup öğrenmekten, okuyup anlamaktan korkmayalım. Boş kafa ile kılınan namazlar, sahibine ancak hasret ve nedamet getirir. Bre müslüman, madem kılıyorsun hakkıyla kıl... Dünya siyaseti denildi mi, kimseye ağız açtırmıyorsun, meslek hatıralarını birer birer anlatıyorsun, boş ve faydasız hikâyeleri dilinden düşürmüyor ve hiç unutmuyorsun. İbadet ederken bu kayıtsızlık, bu vurdum duymazlık neye?

— Bak emekliye ayrıldı, saç sakalı ağardı, hâlâ namaz kılmıyor, cami-i şerife gelmiyor! demesinler diye mescide gitmenin ve namaz kılmanın sana hiçbir faydası olmaz. Hazır bu yola girmişsin, yaz kış, soğuk sıcak demeden mescide gelmişsin, zahmetlere katlanıp abdest almışsın, ne olur şunun en iyisini, en mükemmelini yapsana... Bilmediklerini sorup öğrensene... Elin ağzı torba değil, çekip büzesin... Eğer, konuşacaklarsa önleyemezsin, iyisi mi doğrusunu yap kimsecikler ağzını açıp bir şey diyemesin, gönlün rahat etsin... Evet, namazını vaktinde ve cemaatle kıl, kazaya bırakma, vaktini geçirmeden namazını kılmakta, ecel erişmeden tövbe etmekte acele et.. Kötülüklerden, dünya kir ve pisliklerinden ellerini yıka, gönlünü, gözünü ve özünü tövbe ve nedamet ile arındır.

Aziz din kardeşlerim ve Hak yoldaşlarım :

Beş vakit namaz, bülûğa yani erginlik çağına ermiş kadın veya erkek her iyman edene farzdır. Erkek çocuklar on iki ve kızlar dokuz yaşından itibaren namaz kılmakla mükelleftirler. Onlara, bu farzı öğretmek de anne ve babaların görevleridir. Bilindiği gibi namaz EF'AL-İ MÂ'LÛME ve ERKÂN-I MAHSU-

SA'dır. Namaz, Resûl-ü zişân efendimizden görüldüğü, onun kıldığı gibi kılınır, başka türlü namaz olmaz. Kıyama, rükû'a ve secdeye kudreti olmayanlar, iymâ ile kılarlar. Yani, ayakta duramıyor, eğilemiyor ve başını secdeye koyamıyorsa, bunları başı veya gözüyle işaret ederek kılabilir. Terki ise, kat'iyyen caiz değildir. Hiçbir sebep ve mazeretle namaz terkedilemez. Son nefesimize kadar Rabbimize ibadetle mükellef bulunuyoruz.

Namaz diyip geçmeyelim : İki rekât namaz, kâ'inatın bütün mertebelerini câmidir. İki rekât namazda bütün mahlûkatın ibadetlerinin zübdesi, özü ve özeti müşahede edilir. Onun için, namazın kıymet, ehemmiyet ve faziletini anlamalı ve takdir etmelidir.

Âdemiyet mertebesine, namazda kıyamla işaret vardır. Hayvaniyyet mertebesine namazda rükû ile işaret vardır. Cemadat mertebesine namazda secde ile işaret vardır. Melekler mertebesine, namazda huzur ile işaret vardır. Meleklerin kıyam ve ku'udu, nebatlar ve hayvanların tesbihi ve tefridi, cemadatin tevhid ve takdisi bir araya geldiğinden, Allahu teâlâ'ya yapılan ibadetlerin umdesi sayılır.

Namaz, kalbin tevhidi sureti olup, tevhid-i ef'ali isbat ettiğinden aynı bâptan addolunur. Âbid ile mâ'budun birleştiği makamdır ve onun için de mü'minlerin mi'râcıdır. Resûl-ü zişânın gözünün nuru, dinin direği, iman ve islâmın alâmetidir, iman ve islâmın işaretidir. Terki büyük günah ve inkârı ise mâ'azallah küfürdür.

Bir Hadis-i şerifte şöyle buyurulmuştur :

مَنْ تَرَكَ الصَّلَاةَ مُتَعَمِّدًا فَقَدْ كَفَرَ كُنُوزًا لِحَقَائِقِهِ ۝

(Allahu teâlâ'ya kıyamete, peygambere iman eden namazını terketmez. Vaktinde kılar ve kazaya da bırakmaz. Namazını tâ'dil-i erkânına riayetle huşû ve hudû içinde kılar, ölümün şiddetinden, kabrin zulmetinden, mahşerin dehşetinden ve cehennem azabından kurtulur, cennet ve cemale nail olur.)

Ey âşık-ı sadık!..

Sabah namazını, Âdem aleyhisselâm yere indirildiğinde iki rekât olarak kılmıştır.

Öğle namazını Yunus aleyhisselâm balığın karnından kurtulduğunda dört rekât olarak kılmıştır.

İkinci namazını İbrahim aleyhisselâm, Nemrud'un nârından kurtulduğu zaman kılmıştır.

Akşam namazını İsa aleyhisselâm, Yahudi'lerin kendisine hazırladığı hıyanetten kurtulduğu zaman kılmıştır.

Yatsı namazını Musa aleyhisselâm Tur'da kendisine vahyolunduğu zaman dört rekât olarak kılmıştır.

Binaenaleyh, beş vakit namazlarını kılanlar bu beş peygamberin sevabına nail olurlar.

Namaz, Mi'râc-ı güzinde elli vakit olarak farzolunmuş, ancak Rahmet-i ilâhiyye ile beş vakte indirilmiştir. Bunun için beş vakti muntazaman kılanlara, elli vaktin ecri ihsan buyrulur. Beş vakit namazın, Mi'râc-ı güzün hediyesi olduğunu bilerek kılan mü'minlere müjdelersun.. Namazda nice esrar-ı ilâhî vardır. Bir kaçını sayarak açıklamağa çalışalım :

İnsan vücudunda cismani kuvvetler beş olduğu gibi, ruhanî kuvvetler de beştir. Bunun için, namaz gerek vücudumuzun ve gerekse ruhumuzun Allahu teâlâ'ya şükrüdür.

Şeytan, insanın vücuduna beş kapıdan girebilir : GÖZ - KULAK - AĞIZ - NEFİS - KALP... Hakka, hakkıyla namaz kılan gözüyle harama bakmaz. Kulağı ile dedi - kodu, boş ve faydasız sözler dinlemez.. Ağız, yalan ve kötü söz söylemez ve haram yemez. Nefis, salâh bulur, kötü şeyler ve kötülükler düşünmez. Kalp, haktan gayriye yer vermez. Gözü ibrette, özü şükür ve itaatte, kulağı faydalı nasihatte, ağzı zikir ve halâvette, kalbi şefkat, merhamet ve muhabbette olur. Beş vakit namazını kılanlar, şeytana bütün kapılarını kapatmış olurlar.

Her insan için, beş korkunç geçitten geçmek muhakkak ve mukadderdir. Bu geçitlerden ve akabelerden geçmeyecek hiç kimse yoktur. Bu beş tehlikeli ve korkunç geçit şunlardır :

- 1) Ölüm şiddeti
- 2) Kabir zulmeti
- 3) Mahşerin vahşet ve dehşeti
- 4) Sıratın rikkati
- 5) Nârın şiddeti

Bu beş tehlikeli ve korkulu geçitten selâmetle geçişten, kişiyi ancak kıldığı namaz kurtarır.

Sabah namazını kılanlar, ölüm acısını hiç duymazlar. O vakitte kılınan iki rekât farz, kılanın cismini de ruhunu da nurlandırır.

Öğle namazı vakti, güneşin en harareti ve parlak olduğu zamandır. Vaktinde öğle namazlarını kılanların kabirleri de nurlanır..

İkinci namazı, insanı mahşer korkularından emin eder.

Akşam namazı, bilindiği gibi üç rekâttır. Sırat da üç kısımdır. Çıkış, düzlük ve iniştir. Akşam namazını vaktinde kılanlar, sıratın bu üç bölümünden de rahatlık ve kolaylıkla geçerler, selâmete ererler.

Yatsı namazı vaktinde, insan tabiatının harareti galip geldiğinden, o tabii harareti abdestle söndürerek yatsı namazını kılanlar, âhirette cehennem ateşinin şiddetinden de korunmuş ve kurtulmuş olurlar.

Kurre't-ül-ayn isimli kitapta, namazı özürsüz olarak terkedenlere on altı musibetin ârız olduğu haber verilmektedir. Bu musibetlerin altısı dünyada, üçü ölüm ânında, üçü kabre girildiğinde ve üçü de mahşer yerindedir.

Dünyada uğradığı musibetler şunlardır :

Ömrü bereketsiz olur. Yüzünden nur-u ilâhî gider. Diğer iyi amellerinden tad almaz. Duaları âcilen yerine gelmez. Melekler kendisine buğzederler. Mü'minlerin namazlarında yaptıkları dualardan mahrum kalırlar.

Ölüm ânında uğradığı musibetler de şunlardır :

Zelil ölür, müjdecî melekler gelerek kendisini cennetle tebşir etmezler. Aç ölür ve kendisini suya atsalar hararetini gideemez ve susuz ölür.

Kabirde göreceği musibetler şunlardır :

Kabir azabına uğrar, azap melekleri kendisine daima musallât olurlar, vakitleri girdikçe terkettiği namazları için kendisine ayrıca azap olunur.

Mahşerde uğradığı musibetler de şunlardır :

Hesabı gayet şiddetli görülür. Allahu teâlâ'yı gazaplı bulur. Affı ilâhî imdadına yetişmezse cehenneme atılır.

Allahu azim-üş-şân, Kitabullah'ın neresinde salâtı yani namazı zikretmişse, hemen arkasından zekâtı da zikrelemiştir. Onun için, sizlere biraz da zekât konusunda bilgiler sunmak isterim :

Dersimizin başında okuduğunuz âyet-i kerimede : (Allahu teâlâ'nın kitabı olan Kur'an-ı aziymi okurlar, namazlarını erkânına dikkat ve riayet ederek kılarlar, onlara rızık olarak bahş ve ihsan buyurdularımızdan başkalarını da infak ederler ve bu infaklarını gizli veya açık olarak yerine getirirler,) buyurulduğu hatırlanacaktır. Bu âyet-i kerimede de, islâmda en mühim olan iki rüknü belirtilmektedir. Namaz ve hemen onun arkasından zekât ve yardım emrolunmaktadır.

Bir kimse namazını kılsa ve fakat zekâtını vermese, kıldığı namaz reddolunur. Zira, bir kimse Allahu teâlâ'ya iyman etse de, Resûl-ü müctebâ'ya inanmasa veya Resûl-ü zişâna iyman etse de Allahu sübhanehu ve teâlâ hazretlerine inanmasa, iymanın reddolunduğu gibi, namaz kıldığı halde zekât vermeyenin de namazı reddolunur.

Rabbimizin, bu iki ameli daima bir arada zikretmesinin sebebi de şudur : Bu amellerden birisi terk olunursa, diğeri de kabule şâyan olmaz. Bunun için, namazını kılanlar nisaba mâlik iseler mutlâka zekâtlarını da vermelidirler. Zekât verenler de namazlarını kılmalıdır ki, ibadet hem ruhan, hem beden ve hem de mâlen yerine getirilmiş olsun.

Namaz kılmayanların veya kıldıkları halde şartlarına ve âdâbına riayet etmeyenlerin uğrayacakları musibetleri açıklamıştık. Şimdi de, zekâtlarını vermeyenlerin uğrayacakları azabın bazılarını söyleyelim. Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sel-

lem efendimiz hazretleri bir Hadis-i şeriflerinde buyurmuşlardır ki :

— Kendisine zekât vermek vacip olduğu halde, sahip olduğu malın zekâtını vermeyenlerin bu malları, azap için birer çivi haline getirilse ve mahşer günü cehenneme girdiğinde kızgın ateşte kızdırılarak vücuduna çakılrsa gerektir.

Bir diğer Hadis-i şerifte de şöyle buyurulmuştur :

— Zekâtı verilmeyen mal, âhirette ateşten bir yılan suretine sokularak zekâtını vermeyen tamahkâr âsinin boynuna dolandır. Zekâtını vermeyerek muhtaç mü'minlere yardım etmeyen o elleri koparsa gerektir.

Ebül-Leys (Tenbih-ül-gafiliyn) adlı eserinde şu Hadis-i şerifi zikretmiştir :

مَكْتُوبٌ عَلَىٰ بَابِ الْجَنَّةِ أَنْتَ حَرَامٌ عَلَىٰ الْبَخِيلِ وَمَانِعُ
الزَّكَاةِ وَالذِّيُوفِ

Allah celle, cennetinin kapısına şu yazıyı yazdıracaktır :

Ey cennet!.. Sana, üç kimsenin girmesini haram kıldım. Birincisi cimri ve tamahkâr olanlar, ikincisi zekâtlarını vermeyen âsiler, üçüncüsü karılarını başkalarına kiralayan ahlâksız ve haysiyetsizlerdir.

Kendilerinde bu kusurlardan herhangi birisi bulunanlar, iyman ile âhirete göçtükleri takdirde, iymanları sebebiyle cennete de en son gireceklerdir. Zira, Allahü teâlâ'ya iyman edenler, cehennemde ebediyyen kalmayacaklardır. Cezalarını gördükten sonra cennete gireceklerdir. Kebâ'ir dediğimiz büyük günahları işleyenler, işledikleri günahı helâl saymadıkça kâfir olmazlar. İşlediği günah küçük veya büyük, kişi günah işlediğini bilirse, günahkâr olur, fakat dinden çıkmaz. Küçük günahlarda ısrar edenler ise sonunda helâk olurlar.

Tamahkâr ve cimri olanlar, ne kendileri yerler, ne de başkalarına yedirirler. Bazıları da, kendileri yer, başkalarına yedirmez. Zekâtlarını vermeyenlerle karılarını başkalarına kira-

layan haysiyetsizler büyük günah işlemiş olurlar. Bu davranışlarını helâl addetmedikçe, âsi ve günahkâr olmakla beraber, imanları bâki kaldığından cezaları miktarı azap gördükten sonra cennete girerler.

Zekâtlarını veren mü'minlerin ise mazhar olacakları ilâhî iltifatlar şunlardır :

Birinci kat gökte isimleri KERİM, ikinci kat gökte CEV-VÂD, üçüncü kat gökte MUTÎ, dördüncü kat gökte SAHÎ, beşinci kat gökte MAKBUL, altıncı kat gökte MAGFUR, arş-ı â'lâ da ise HABİBULLAH olarak isimleri ayrı ayrı anılır ve kendilerine melekler tarafından tekrim olunur.

Zekâtını veren mü'minin, ölümünden sonra amel defterleri kapanmaz. Verdikleri bir nevi sadaka-i câriyye olur. Sevabı, kıyamete kadar amel defterlerine yazılır. Zekâtlarını vermeyenlerin ise, kabirden başlayarak kıyamete kadar suçlanacakları haber verilmektedir. Allahu sübhanehu ve teâlâ, cümlemizi irşâd ve bizlere lûtf-u keremiyle inayet ve hidayet buyursun.

**Aklın varsa, toplayıver başına;
Mağrur olma bu dünya salaşına,
Felek er-geç zehir katar aşına,
Yatırırlar şu musallâ taşına,
Hiç güvenme eşine, yoldaşına;
Kimse bakmaz bilmiş ol gözyaşına,
Mağlûp olma kör şeytan savaşına,
Tedarik gör yolculuk telâşına...**

Evet kardeşlerim!.. Akli olan, bâkiyi fâniye tercih etmez. Altunu tenekeye değişmez. Kısacık ömrünü isyanlarla, kötülüklerle geçirmez, Allahu teâlâ'ya kulluk eder de sultan olur, ebediyyen saadet ve selâmet bulur.

Azrail aleyhisselâmın kılıcı, pek yakında senin ve benim enselerimize inecektir. Günah kirlerini yalnız abdest suyu temizler zannedenler aldanıyorlar. Günah kirleri, değil gusül ve abdest aldığı su ile, bütün denizlerin ve nehirlerin suları bir araya getirilse yine de temizlenmez. Bu kirleri, ancak ve yalnız

gözyaşı arındırır ve paklar. Gusül ve abdest insanın yalnız zâhirini, dış yüzünü kısmen temizler. Bâtınının kirlerini nedamet, tövbe, istiğfar ve gözyaşı ile temizlemek mümkündür. Bâtını temiz ve saf olan kutlu ve mutlu kişilere ve gönül aynalarını temiz tutabilen bahtiyar kullarına tecelliyat-ı ilâhî ve lûtf-u sübhani zuhur eder. Onlar, Allahu teâlâ'ya lâıyk ve Resûl-ü zişâna âşık birer insanı kâmil olurlar, Halifetullah olarak mükerrem kılınan kullar zümresine girerler. Ârif-i billâh ve vâsıl-ı ilâllah pâyesi ile kurbiyyet-i ilâhiye mazhar olurlar. Bu bahtlı kişiler, namazlarını gerçek birer mi'râc olarak kılarlar ve :

— Ancak sana ibadet eder ve bu ibadet için ancak senden yardım bekleriz, dedikleri zaman kendilerine :

— Evet, kulum bana ihlâs ile kul oldu, ben de kuluma her hususta yardımcıyım, hitab-ı izzeti ile taltif olunurlar ve bu zevki tadarlar, (**FE-KÂNE KABE KAVSEYN**) sırrına vâris bulunurlar, abdiyyet ile mâ'budiyyetin birleştiği yer namaz olduğundan **İLM-EL-YAKİN**, **AYN-EL-YAKİN** ve **HAKKAL-YAKİN** kurbiyyetin ne yüce bir ni'met olduğunu fark ve temyiz ederler.

Namazlarını gösteriş için kılanlar, başka bir tâbirle namaz gösterenlerle, namaz kılmak ni'metine hiç eremeyenler veya kıldıkları halde tâ'dil-i erkânına dikkat ve riayet etmeyenler, hem namazın büyük ecrini kaybederler ve hem de bu gibilerin halileri ve âkibetleri gayet müşkil olur. Gün gelir ki, bunlar namazlarını vaktinde kılmayarak kazaya bıraktıklarına, tâ'dil-i erkânına dikkat ve riayet etmediklerine çok pişman olurlar ama, bu nedametleri kendilerini azaptan ve ikaptan kurtarmaz. Bu gibiler de neler kaybettiklerini şimdiden derin derin hesaplamalıdır.

H İ K Â Y E

Sâlihlerden türbedar Abdullah efendi, bir yol inşaatı sırasında nakli gereken bir mezarı açar ve başka bir yere defnetmek üzere çıkan kemikleri bir zenbile doldurur, yeni kabre vardığında topladığı kemikleri yerleştirmek üzere elini atınca zen-

bilde kemik bulunmadığını farkeder. Şaşkınlıkla etrafına bakınırken, biraz önce yerinde olmadığını gördüğü kemiklerin zenbilde bulduklarını görür ve içine korku düşerek oradan uzaklaşır. Fakat, bu hadise kendisine çok tesir eder. Büyük bir kaygu ve düşünce içinde yatağına girer ve o gece bir rü'yâ görür. Rü'yâsında yüzü sapsarı, gayet zayıf bir kimse gelerek kendisine selâm verir. Selâmına mukabele ettikten sonra kim olduğunu sorar ve :

— Ben, bugün mezarını nakletmek üzere kemiklerini topladığınız kişiyim, cevabını alır. Abdullah efendi büyük bir merakla sorar :

— İlk mezarından kemiklerini topladıktan sonra ikinci mezarının başına geldiğimde kemiklerin zenbilde bulunmadıklarını gördüm. Sonra, yine aynı kemikler zenbile iade olundular. Bunun sebebi ve hikmeti nedir?

Zayıf ve yüzü sararmış kişi cevap verir :

— Ben, maalesef dünya hayatında hiç namaz kılmazdım. Âhirete intikalimden sonra Allahu teâlâ beni hergün ihyâ ediyor, azap melekleri namaz vakitlerinde beni cehenneme iletiyorlar ve sağlığımda terkettiğim namazlarımı bana cehennem ateşi üzerinde zorla kaza ettiriyorlar. Sonra, yine kemik olarak kabrime getirip bırakıyorlar. Bu azap yüzünden halim perişan, der. Abdullah efendi tekrar sorar :

— Senden gayrı böyle bir azaba dûçar olanlar da var mı?

— Evet, benim gibi hayatlarında namaz kılmayanlara bu şekilde azap olunmaktadır, der ve ağlayarak uzaklaşır.

Mecmu'a-t-il fevâ'id isimli kitaptan naklettiğim bu kıssa, umarım ki bazı gerçeği, irfan sahiplerine açıklamıştır.

Onun için namazlarımızı aslâ terketmeyelim kardeşlerim! Bu talihsiz din kardeşimizin başına gelenler, bir gün bizlerin de başımıza gelebilir. Günde beş vakit, cehennem ateşi üzerinde terkedilmiş namazların kazasına zorlanmak, kolay tahammül edilir bir mes'ele değildir.

Kaldı ki, namazını terkedener, dinlerini yıkmışlardır demektir. Zira, iki cihan serveri :

— Namaz, dinin direğidir. Her kim, namazlarını kılsa, dinini tamamlamış olur. Her kim, namazlarını terkederse, dinini yıkmış olur, buyurmuşlardır.

Diğer bir Hadis-i şeriflerinde de namazlarını terkedenleri korkutmuşlardır ki, anlamak bahtiyarlığına erenler için bunun ne büyük bir tehdit olduğu âşikârdır :

— Kim, sabah namazlarını terkederse, iman ve islâm, ondan uzaklaşır. Öğle namazlarını terkedenlerden, Kur'an-ı aziym uzaklaşır. İkinci namazlarını terkedenlerden bütün melekler uzaklaşır. Akşam namazlarını terkedenlerden peygamberler uzaklaşırlar. Yatsı namazlarını terkedenlerden ise, Allahu teâlâ uzaklaşır.

Namaz borçlarının, tövbe etmekle veya hayır hasenât işlemekle sakıt olmayacağında âlimler müttefiktirler. Ancak, terkolunan namazların kazası mümkündür. Namazlarını terkedenleri, Allahu sübhanehu ve teâlâ, dilerse affeder, dilerse azab eder. Onun için, akli başında olan namazlarını vaktinde kılar ve âkibetini düşünür.

Allahu azim-üş-şân, rahmetinin gazabını geçtiğini beyan ve ilân buyurarak Habib-i edibine :

— Kullarıma söyle, günahlarına tövbe edenlerin tövbelelerini kabul ve kendilerini affederim. Ben Rahman ve Rahim'im. Rahmaniyyetim dünyada ve Rahimiyyetim de mü'min ve mûti kullarım için âhirettedir, buyurmuştur.

Evet, Rabbimiz GANİ'dir. Kendi hakkından vazgeçebilir. Fakat, kul hakkı ve hele kâfir veya hayvan hakkı gayet mühimdir. Kıyamet ve âhirete iman eden mü'minler bu haklara son derece dikkat ve riayet ederler. İyi bilmek gerekir ki, bir kimşenin başka birisinden gasbettiği yedi dirhem arpaya mukabil, hak sahibine yediyüz vakitte kılınan namazlarının sevabı verilecektir. Bu, namaz kılanlar için böyledir. Namaz kılmayanlara ise, hak sahiplerinin günahları da yükletilir ve bunlar yüzüstü cehenneme atılırlar.

Ey Hakka talip :

Bir kimse, ezan veya kamet okunurken : (Ben, Allah'ımdan razıyım. Dinim, el-hamdü lillâh islâm dinidir. Din olarak islâmdan razıyım. Peygamberim Hz. Muhammed Mustafa salallahu aleyhi ve sellemdir. Peygamber olarak ondan da razıyım..) dese, Allahu teâlâ o kulundan razı olur ve Allahu teâlâ'nın razı olduğu kul da cennet ehlinden olur.

Sultan-ı serir-i din-i mübiyn aleyhi ve âlihi salâvatullah-il Mu'yn efendimiz buyurmuşlardır ki :

— Ümmetinden her kim, ezan okunduktan sonra :

اللَّهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ آتِ مُحَمَّدًا

الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَأَنْعَثُهُ مَقَامًا مَخْمُودًا الَّذِي وَعَدْتَهُ بِحَقِّهِ

Allahümme Rabbi hâzih-id-dâ'vet-it-tâmme ves-salât-il-ka'ime
âti Muhammeden-il-vesilete vel-fazilete veb'ashû makamen
Mahmud-en-illezi vâ'adtehu...

(Ey bu dâ'vetin ve namazın sahibi olan Allah'ım!.. Muhammed aleyh-is-salâtü ves-selâma vesile ve fazilet ihsan buyur, onu vâ'dettiğin makama lâyük olarak gönder.)

duasını okursa, o kimseye şefaatin vacip olur.

**Sana mahsustur nâm-ı Muhammed yâ Resûlallah,
Senindir vasf-ı pâk-i ism-i Ahmed yâ Resûlallah...**

Nebiyi ins-ü can aleyhi ve âlihi salâvatullah-ir-Rahman efendimiz hazretlerinden rivayet olunmuştur ki :

— Rahat bir ölüm isteyen, o mühlik ânda ölüm harareti görmemek, iman ile göçmek, şeytan-ir-raciyn'ın hiyle ve de-siselerinden emin olmak isteyen, geçmiş günahlarına nedamet ederek rabbini zikretsin ve içinde bulunduğumuz bu üç aylarda oruç, ibadet ve tâ'atle ihtiram etsin ki, selâm-ı ilâhî ile Allah'ın cennetine dahil olsun, buyurulmuştur.

Halk arasında üç aylar dediğimiz RECEB - ŞABAN - RAMAZAN aylarında iç ve dış taharet her mü'min için lâzımdır. Zâhiri taharet, koltuk ve kasık kıllarını gidermek, abdest alırken misvak kullanmak (Misvak bulamayanlar için diş fırçası kullanılabilir) hiçbirisi yoksa parmakları ile dişlerini yıkamak gerekir. Misvak kullanmak, sünnet-i seniyyedir. Bir çok faydaları vardır. Mü'min temiz ve tahirdir ve her zaman böyle temiz kalması şarttır. Mü'minlerin, elbiseleri, iç çamaşırları, bütün giyecekleri temiz olmalıdır.

Mü'min, kötüye ve harama bakarak gözlerini de kirletmemeli, baktığı herşeyde bir güzellik bulmalı, çirkin tarafı bulunsa bile bakmamalı, kimsenin ayıbını ve kusurunu görmemelidir. İnsan, kendi ayıplarını ve kusurlarını görmeğe alıştırsa, esasen başkalarında ayıp ve kusur arayacak vakit ve fırsat olmaz. Gözlerini böylece temiz tutanlar, Hak'tan gayrısını görmezler.

Mü'min, kulaklarını da dedi - kodu, kötü sözler, çirkin şakalar, boş ve anlamsız lâkırdılar dinlemekten de arındırmalı, Hak kelâmı dinlemeğe, nasihat kabul etmeğe, doğruyu ve gerçeği işitmeğe alıştırmalıdır.

Mü'min, dilini de temiz tutmalı, Hak kelâmı söylemekle, zikrullah ile, dua ile, niyaz ile süslemeli, kötü sözler söylemekten, sövmekten, incitmekten son derece sakınmalıdır.

Mü'min, gönlüne Allah ve peygamber sevgisinden başka hiçbir sevgi yerleştirmemeli, gönül evini aşkullah, muhabbetullah ve muhabbet-i Resûlullah ile doldurmalıdır.

Öz ve özet olarak, mü'minin dışı şeri'atın tahareti ile, içi de muhabbetullah ve muhabbet-i Resûlullah ile temizlenmiş ve arınmış bulunmalıdır. Su ile alınan abdest, dış kirlerimizi giderdiği gibi, tövbe, istiğfar ve zikrullah ile de iç kirlerimizi gidermek mümkündür. Yukarıda, her abdest alanın günahları abdest almakla dökülmez demiştik. Fakat, mutlâka abdest alanın günahları dökülür.

Abdest aldıktan sonra, iki rekât abdest namazı (Şükür namazı) kılmalıdır ki buna ŞÜKR-Ü VÜDÛ namazı denilir. Bu na-

mazı, her abdest aldıkça kılanın abdestli olduğu müddetçe vücudunda bulunan üçyüz altmış mafsalı tesbih eder. Bu namaza devam edenler, bu âlemden iman ile göçerler. Abdest, şeytan ile daima mücadele eder. Abdestli gezmeyi âdet edinen kimseye nüzül (İnme) illeti isabet etmez. Aldığı abdest, kudretten mühürlenerek kıyamete kadar arş-ı â'lânın altında Allahu teâlâ'ya tesbih okur. Sevabı, şükr-ü vüdû dediğimiz abdest namazını kılan kulun amel defterine yazılır. O kul, bu namazlarının şefaatiyle cennete girer.

Kadın veya erkek her iman eden abdest alırken, namaza veya herhangi bir meşrû işe başlarken :

E'ûzü billâhî min-eş-şeytan-ir-raclym — Bismillâh-ir-Rahman-ir-Rahiyim

derse, şeytan ile insan şeytanlarının vesveselerinden emin olur. Dili günahlardan arınır, vücudundaki kılların sayısınca amel defterine salih ameller yazılır. Yiyeceği, içeceği ve her tuttuğu hayırlı ve helâl işi bereket bulur. Duaları kabul buyurulur. Eşine, (E'ûzü Besmele) ile yaklaşırsa, kendisine salih zürriyet ihsan buyurulur.

BİSMİLLÂH, ism-i â'zamdır. Kudret kaleminin herşeyden önce arşa yazdığı Besmele-i şerifedir. Besmele, Kur'an-ı kerimin anahtarıdır. Bütün Kur'an, BİSMİLLÂH'ta cem'olmuştur.

Her kim, sabah namazının sünnetini kıldıktan sonra, on dokuz defa Bismillâh-ir-Rahman-ir-Rahiyim dese, cehenneme mü'ekkel olan on dokuz zebaniden necat bulur. Geceleri yatacağı zaman, yirmi bir defa (Bismillâh-ir-Rahman-ir-Rahiyim) dese, o gece bütün âfetlerden emin olur. Haksız yere hapsolünmüş bir kimse, hulûs-u kalp ile her gece bin defa besmele okusa, hapishaneden kurtulur ve zâlimlerin şerrinden halâs olur.

Bir kimse, üzerinde (Bismillâh-ir-Rahman-ir-Rahiyim) veya Allahu teâlâ'nın yahut Resûl-ü müctebâ'nın mübarek isimleri veya Kur'an harfleri yazılı bir kâğıdı yerden kaldırırsa, sıddıklar zümresine dahil olur, sadıklarla haşrolunur, ana ve babaları kabir azabında iseler bu azapları kaldırılır veya hafifletilir, o ana veya babalar müşrik veya kâfir dahi olsalar iltifat-ı ilâhiyye'ye mazhar olurlar.

Yetmiş türlü beliyeye ve her türlü dert ve gama duçar olan bir kimse, hulûs-u kalp ile her gün : **(BİSMİLLÂH-İR-RAHMAN-İR-RAHİYM VE LÂ HAVLE VE LÂ KUVVETE İLLÂ BİLLÂH-İL ALİYYİL-AZİYM)** tesbihine devam ederse, kısa zamanda bütün musibet ve felâketlerden kurtulur, sürura erer. Besmele-i şerifenin kıymet, ehemmiyet ve faziletine nihayet yoktur.

HİKÂYE

Saliha bir hatun, ism-i â'zam ve miftâh-ül-Kur'an olan Besmele-i şerifeyi hiç dilinden düşürmezdi. Ne yazık ki, kocası itikatsız bir adamdı ve üstelik karısının bu haline kızar ve sinirlenirdi. Dikkat edilirse, her münkir tıpkı bu adam gibi mü'mine kızar.

İşte, bu bahtsız adam, birgün eşine çıkıştı :

— Hanım, Bismillâh kelimesini ne zamana kadar okuyacaksınız? dedi.

Kadıncağız, sâfiyetle cevap verdi :

— Son nefesimi verinceye kadar!..

— Bana söyler misin? Ne faydasını gördün ki, son nefesine kadar devam edeceğim diyorsun?

— Acaba sen bana söyleyebilir misin? Ne fenalığını gördün ki, sen hiç okumuyorsun? Hem, senin bu mübarek kelimeyi okumadan aldığın zevki, ben okuyarak alıyorum. Zira, Rab-bimi zikrediyorum ve benim için bundan daha zevkli bir şey olamaz. Besmele-i şerife, öyle bir ism-i â'zamdır ki, onunla başlanan işin sonu daima hayır olur, onunla saklanan şeye zarar erişmez, onunla yapılan her şey bereketli ve feyizli olur. Bütün kitapların başı, âşıkların yoldaşı, mâ'sukların sırdaşıdır.

Bu sözlerden hiçbir şey anlayamayan itikatsız adam, bıyık altından gülerek aklınca karısının safdilliği ile eğlenmeyi aklına koydu ve bir şeytanlık düşündü. Cebinden bir kese dolusu madenî para çıkararak eşine uzattı ve :

— Şu paraları bir yere saklayıver. Lâzım olunca ben senden isterim, dedi. Kadıncağız, keseyi Besmele çekerek aldı, yine Besmele ile sandığına sakladı.

Bir iki gün sonra, eşinin evde bulunmamasından faydalanarak kocası keseyi sandıktan aldı ve evlerinin bahçesindeki kuyuya attı. Karısını böylelikle mahcup edeceğini sanıyordu. Ertesi gün karısına keseyi getirmesini söyledi ve hatun âdeti olduğu üzere besmele çekerek sandığı açıp elini uzattı ve hayretler içinde kaldı. Zira, kesenin bulunduğu yer ıslaktı. Kendi kendisine söylendi :

— Allah... Allah... Bu sandıkta bir ıslaklık var, acaba neden ıslandı? diye sırsıklam olmuş para kesesini suları damlayarak Besmele ile kocasına uzattı.

Evet, Allah diyen mahrum olmaz, Allah diyen mahcup olmaz, Allah diyen aslâ mahzun olmaz.

Münkir koca, yaptığına pişman olmuştu. Besmele-i şerife-nin gözleriyle gördüğü bu kerametinden sonra Hakka teslim olarak eşinden özür diledi ve affını istedi. Neler tasarladığını da anlatarak :

— Seni, dünyada mahcup etmeyen Allahu teâlâ, kıyamette de elbet mahcup etmeyecektir, dedi ve inkârı iymana tebeddül ederek hidayete erdi.

HİKÂYE

Unvanı Basri olan bir zat diyor ki : Uzun yıllar, Malik bin Enes'ten ilim tahsil etmiştim. Ehl-i beyt-i Mustafa'dan İmam-ı Cafer-is-Sadık hazretlerinin Medine-i münevver'e'ye teşrif buyurdıklarını öğrenmiş ve kendilerinden feyiz alabilmek ümidiyle bir kaç defa huzur-u ârifanelerine gitmiştim. Birgün bana :

— Evlâdım, benim de gece gündüz derslerim ve evrâd-ü ezkârım var. Anladığıma göre sen de ilim tahsil ediyorsun, rica ederim beni meşgul etme ve Enes Bin Malik'ten derslerine devam et, buyurdu.

Bu sözlerine çok üzüldüm ve kendi kendime : (Bu zât-ı akdes, bende hayır alâmetleri görseydi, beni feyizlerinden ve himmetlerinden mahrum etmez, lûtfunu benden esirgemezdi..) diye düşünerek ertesi sabah Ravza-i Nebiyye vardım ve niyaz eyledim :

— Yâ Rab!.. Cediti emcedi hürmetine hazret-i imamın kalbini bana çevir, bana muhabbetini ihsan buyur ve bu âciz kulu- nu ilminden nasibedar eyle, sırat-ı müstakiym üzere rizayı ilâ- hiyye'ne vasıl olayım, dedim ve evime döndüm. İkinci namazın- dan sonra, yüzümü kızdırarak tekrar huzurlarına vardım. Hiz- metinde bulunan zat ziyaret sebebini öğrenmek istedi. Vechi enverlerini görmek istediğimi söyleyince meşgul olduklarını bil dirdi. Bir müddet daha sabırla bekledim. Lûtfen kabul ve be- nim için dua buyurdular ve künyemi sordular ve Ebu-Abdullah olduğunu öğrenince, aramızda şöyle bir konuşma oldu :

— Haydi, ne soracaksan sor bakalım, dediler.

— Bu âciz kölenize teveccüh ve muhabbet buyurmanızı ve fakiri ilminizden merzuk kılmanızı niyaz ederim.

— Yâ Ebâ-Abdullah!.. İlim, yalnız öğrenmekten ibaret de ğildir. İlim, öyle bir nurdur ki, Allahu sübhanehu ve teâlâ hi- dayetini murad buyurduğu kulunun kalbinde zuhura getirir. Eğer, maksadın ilim ise, önce kendinde kulluğunun hakikatini ara ve ilme amel etmek için talip ol ve anlayabilmek için de Cenab-ı Hak'tan fehm-ü idrak niyaz eyle, o dilerse sana anlatır ve öğretir.

— Kulluğun hakikati nedir yâ İmam, lûtfedip söyler mi- siniz?

— Üç şeydir : Birincisi, halkın vereceği şeylerden hiçbiriri- sine kendini malik görmemektir. Çünkü, Hakkın sevdiği kul- lar, kendilerini hiçbir şeye malik görmezler. Malı, Allahu teâlâ' nın malı olarak bilirler ve onu kendilerine bahş ve ihsan buyu- ranın emirlerine uygun olan yerlere sarfederler. Allahu teâlâ indinde makbul olan kullar, onun emirlerini canla başla ya- parlar ve nehiyelerinden şiddetle kaçınırlar. Hiçbir zaman, kendi fikir ve kanaatleriyle hareket etmezler. Elindeki malın Allah'a ait olduğunu bilen kul, onu emrettiği yere kolaylıkla sarfeder. Her işlerinde ve her tedbirlerinde Hakka tefviz-i umur ederler ve bunun için de dünya mihnet ve musibetlerinden müteessir olmazlar. Kul, emri hakkıyla ifâ ve nehiyden kaçarsa, insanla- ra gösterişe, riyâyaya vakit ve fırsat bulamaz.

Cenab-ı Vâhib-ül-atayâ kuluna üç şey ikram ederse, dünya, şeytan ve insanlar o kimsenin gözüne büyük görünemezler, ki şunlardır :

- 1) Dünyaya mal ve para biriktirmek ve onunla öğünüp böbürlenmek için talip olmazlar.
- 2) İnsanlarda bulunan makama, ulvî ve izzet için talip olmazlar.
- 3) Günlerini ve ömürlerini bâtil şeylerle geçirmezler.

Bunlar, tekvânın birinci derecesine ait yüksek hasletlerdir ki, Allahu teâlâ ve tekaddes hazretleri :

بَلِّغِ النَّارَ الْآخِرَةَ نَحْمَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا
فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ

Tilk-ed-dâr-ül-âhretü nec'alühâ lillezlyne lâ yüridüne uluvven
fil-ardı ve lâ fesaden vel-âkibetü lil-müttekiyn...

El-Kasas : 83

(Biz, âhret evini yeryüzünde kibirlenip böbürlenmeyenlere, haksızlıkla başkalarını ezmeyenlere, fesat çıkarmak istemeyenlere veririz. Âkibet, Allahu teâlâ'nın emirlerini yerine getiren ve nehiyelerinden kaçınıp çekinen müttekilerindir.)

buyurmuştur.

Kendilerinden, biraz daha irşâdda bulunmalarını niyaz ettim.

— Sana dokuz tavsiyede bulunacağım. Bunlar, tarik-i hakka girmek isteyenlere aynı zamanda vasiyyetlerimdir. Rabbimden, senin de bunlarla âmil olmanı dilerim. Bu vasiyyetimin ilk üç maddesi nefsin riyazatına, üçü hilme ve üçü de ilme dair olmaktadır. Bunları iyice ezberle ve öğren, başkalarına da öğret ve gereğine göre hareket et. Riyazat hakkındaki öğütlerim şunlardır :

- I. İştihan olmayan şeyleri yeme!.. Zira, iştihası olmayan şeyleri yemek, insana ahmaklık ve bölnlük getirir.

- II. Karnın iyice acıkmadan yemekten sakın.
III. Ne yersen helâlinden ve mutlâka Besmele-i şerife ile **ye...**

Hilm hakkındaki tavsiyelerim de şunlardır :

- a) Bir söylersen on iştirsin diyen kimseye, sen on söylersen benden bir karşılığını dahi duymazsın cevabını ver
- b) Bir adam sana söver ve kötü sözler söylerse, eğer bu sözlerin doğru ise Rabbim beni af ve mağfiret buyursun, yok sen bunları kendiliğinden uyduruyor ve yalan söylüyorsan Rabbim seni af ve mağfiret buyursun diye mukabele et.
- c) Bir kimse sana kötülük yapacağını söylerse, sen de kendisine nasihat ve dua edeceğin karşılığında bulun.

İlim hakkındaki öğütlerim de şunlardır :

1. Bilmediğini, âlimlerden sor ve öğrenmeğe çalış, ama sakın bu soru o zatı tecrübe ve imtihan etmek için **olmasın.**
2. Kendi re'yn ve fikrinle amel etmekten sakın, ihtiyata yol bulduğun yerlerin ve şeylerin hepsinde ihtiyatlı **bulun.**
3. İnsanlara, hangi konuda olursa olsun fetvâ vermekten, arslandan kaçır gibi daima kaç.

İşte sana öğütlerim ve nasihatlerim bunlardan ibarettir. Artık, beni meşgul etme, zira ben kendi nefsimle meşgulüm, buyurdu ve ben de huzurlarımdan sevinerek ayrıldım.

Ey âşık-ı sadık!..

Kur'an-ı aziymi oku, anlamağa çalış, hükümleriyle âmil ol, bütün amellerin tam bir ihlâs ile olsun. Sakın sakın Besmele-i şerife okumadan hiçbir meşrû işe başlama.. Amelsiz ilimden son derece kaçın, hilm ve sabır sahibi olmağa çalış ve amel-lerin efdali olan namazını kıl, zekâtını, sadakanı, yardımlarını zamanında ve yerli yerince yapmağa alış, malın Allahu teâlâ'ya ait olduğunu unutma, bütün musibetleri insanların kendi elleri ve nefisleriyle kazandıklarını hatırlıdan çıkarma ki iki ci handa da başına saadet tâcı konulsun.

Şimdi, sizlere Kur'an-ı kerimin bazı sûre-i celilelerinin kıymet, ehemmiyet ve faziletlerinden de bahsedeyim ki, Kur'an okumağa rağbet edersiniz ve Kitabullah'ı okumanın Hak'la sohbet olduğunu bilersiniz :

FATİHÂ SÛRE-İ CELİLESİ

Bir kimse, Fâtiha sûre-i celilesini:

- 1) Besmele ile bir nefeste okursa, Kur'an-ı aziymi hatmeylemiş sevabına nail olur.
- 2) Günahları affolunur ve hasenatı kabul buyrulur.
- 3) Kabrinde rahatlık bulur, kabir azabından, kıyamet gününün şiddet ve dehşetinden kurtulur.

Bu sûre-i şerife, bütün dertlere şifadır. Herhangi bir illet üzerine onbir veya kırkbir veya yüz, üçyüz, bin kerre gibi bu minvâl üzere okunursa, bi-kudretillah o dertten şifa bulur. Bu sûre-i celilenin fazileti hakkında Allahu teâlâ ve tekaddes hazretleri :

وَلَقَدْ آتَيْنَاكَ سَبْعًا مِّنَ الْمَثَانِي وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ

Ve lekad âteynâke seb'en min-el-mesâniy vel-Kur'an-el-aziyim...

El-Hicr : 87

(Celâlim hakkıyçün, biz sana her namazda okunup tekrarlanan yedi âyeti ki Fâtiha sûre-i celilesidir, ve şu büyük Kur'anı verdik.)

buyurmuştur. Me'aninin hepsi Fâtihâ sûre-i şerifesindedir. Bütün Kur'anı cem'ettiği için ÜMMÛL-KUR'AN denilmiştir. Namazların her kıyam rükünlerinde okunduğu için SÛRE-İ-SALÂT dahi denilir.

YÂ-SİN SÛRE-İ CELİLESİ

Herşeyin kalbi vardır. Kur'an-ı aziymin kalbi de Yâ-Sin sûre-i celilesidir. Abdestli olduğu halde :

- 1) Hergün bir defa Yâ-Sin sûre-i şerifesini okuyan kimse, Kur'an-ı aziymi on defa hatmetmişçesine sevaba nail olur.

- 2) Bütün âhiret korkularından ve mahşer günü susuz kalmaktan korkanlar, kabir azabından kurtulmak isteyenler bu sûre-i celileye bu minvâl üzere devam etmelidirler.
- 3) Hergün bir defa bu sûre-i celileyi okuyanlar, yirmi defa Kâ'be-i muazzamayı tavaf etmişçesine sevaba nail olurlar.

Bir kimsenin ölümü ânında yanında Yâ-Sin sûresi okunsa, şeytan def'olur, o kimse şeytanın şerrinden emin olur, iyman ile göçer, her bir harfine on melek nâzil olarak ölen zat için Allahu teâlâ'dan rahmet ve mağfireden niyaz ederler. Bu melek ordusu, o zatı kabrine kadar uğurlarlar ve okudukları tesbih ve tekbiri onun ruhuna bağışlarlar.

Her kim, bir müşkili için yedi veya yirmi bir veya kırk bir defa okursa, o müşkili hallolur ve muradına erer. Yâ-Sin sûre-i şerifesi büyük bir ganimettir. Öz ve özet olarak bu kadarıyla iktifa ettik.

MÜLK SÛRE-İ CELİLESİ

Halk arasında (TEBAREKE) diye anılan bu sûre-i celileyi, abdestli olarak her gece akşam ile yatsı arasında bir defa okursa, o kimse kabir azabından ve cehennem ateşinden kurtulur. O gecenin bütün âfetlerinden emin olur. Hadis-i şerifte (MÜLK sûre-i şerifesini ezberleyin, eşinize ve çoluk çocuğunuza da öğretin. Zira, bu mübarek sûreyi okuyanları Mülk sûre-i şerifesi okuduğu ândan ölümüne ve ölümünden cennete girişine kadar terketmez ve onlarla birlikte bulunur.) buyurulmuştur.

KEHF SÛRE-İ CELİLESİ

Bu sûre-i şerifeyi cuma gecesi ve günü okumaya devam eden kimseye Allahu teâlâ yetmiş bin melek mü'ekkel kılar ve bu melekler bu sûreyi okuyanlar için istiğfar ederler. Okuduğu cuma gecesinden ertesi hafta cuma gecesine kadar vâki olabilecek bütün fitnelere masun ve mahfuz olurlar.

Her kim, sabah namazının sünnetinden sonra, yüz defa :

سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ
أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ بِخَارِ صَبِيحَةٍ

Sübhanallah ve bi-hamdihl aübhanallah-Il aziym ve bihamdihl estağfirullah...

okursa, çok kısa zamanda feyzini bizzat müşahede eder.

Kadın veya erkek hangi müslüman Kehf sûre-i şerifesini hergün ikinci namazının farzından sonra bir defa okursa, rızkı genişler ve kıyamet âfetlerinden emin olur. Mahşer yerinde susuz kalmaz. Resûl-ü zişân efendimiz : (Ümmetim bu sûre-i celileyi okuyup öğrensın, eşlerine, çoluk ve çocuklarına da öğretsin, ki Allahu teâlâ'nın rahmetine nail olsun. Bu sûreyi devamlı okuyanların, şirkten gayri bütün günahları af ve mağfiret olunur.) buyurmuşlardır.

Ey âşık-ı sadık!..

Eğer, Kur'an-ı kerimi okuyabilmek ni'met ve bahtiyarlığına nail olabilmışseniz, Kitabullah'ın en kısa sûrelerinden olan İHLÂS-I ŞERİF'in kıymet, ehemmiyet ve faziletlerinden de bahsedeyim ki, okumağa devam ederek sayısız ni'met ve mazhariyetlere erebilesiniz...

İHLÂS SÛRE-İ CELİLESİ

İhlâs-ı şerif dört âyettir. İhlâs adı verilmesinin sebep ve hikmeti, bu sûre-i celileyi devamlı okuyanların kalplerinde tam bir İHLÂS'ın hasıl olacağını iymâ içindir. Her kim, bu sûre-i şerifeyi abdestli olarak okumağa devam ederse, Allahu teâlâ o kulunun bütün amellerini ihlâslı kılar. Ölüm acılarını duymaz, ölüm ânında şeytanın hiyle ve desiselerinden emin olur, iyman ile göçer, kabirde meleklerin suallerine cevapları kolay olur, kıyamet korkularından emin bulunur.

Bu sûre-i celilenin bir ismi de SIFAT-UR-RAHMAN'dır. Bir diğer ismi de NUR-U KUR'AN'dır. Bu sûreyi okuyanlara, hak

teâlâ tarafından merhamet olunur. Nur-u Kur'an olduğundan okuyanların kabirlerindeki karanlık nura tebdil olunur. İhlâs, sûre-i ism-i â'zamdır. İhlâs'ı devamlı okuyanlar, şeytanın şerinden ve cehennem azabından emin olurlar. Kalpleri şirk ve nifaktan arınır.

İhlâs-ı şerifin bir adı da SÛRE-İ NECAT'tır. Okuyanları, dünya ve âhîret dert ve elemelerinden ve nâr-ı cahîymden kurtarır. Bir kimse, ölümü ânında bizzat kendisi veya yanında bulunanlardan birisi İhlâs-ı şerifi okursa, ruhu kolaylıkla kabz olunur, kabir azabından tamamen kurtulur, Münker ve Nekir'in sorularına kolaylıkla cevap verir, yahut kendisine bu sorular hiç sorulmaz. İhlâs-ı şerif Kur'an-ı aziymin üçte birisidir, üç bölümünden bir bölümüne tekabül eder. Onun için, üç ihlâs okuyan, Kur'anı hatmeylemiş sevabına nail olur. Günde elli defa okuyanların, bir senelik günahları affolunur. Günde yüz defa okuyanlar, matlûp ve maksutlarına tez zamanda kavuşur. Bin defa okuyanlar nefislerini cehennem ateşinden azad etmiş olurlar. Bu saydıklarımız MENBA'İL-HAKAYIK isimli kitapta böylece beyan olunmuştur.

HİKÂYE

Huzur-u fâ'iz-in-nuru Cenab-ı Fahr-i risâletmeaba yüz sürmek bahtiyarlığına nail olan bir â'rabi :

— Yâ Resûlallah! dedi. Hadsiz, hesapsız günahlar işledim. Rabbimin, beni affetmesi için ne yapmamı tavsiye buyurursunuz?

İki cihan serveri saadetle :

— Sûre-i ihlâsa devam et, buyurdular.

**Ziyâyı dide-i kalbim benim nûr-u Hudâ'dandır,
Hidayet bulduğum ancak Tarik-i Mustafa'dandır..**

Bir kimse, müşkil bir hâceti için, bir selâmla dört rekât namaz kılsa, birinci rekâtta Fâtîha-i celileden sonra on ihlâs-ı şerif, ikinci rekâtta yirmi, üçüncü rekâtta otuz ve dördüncü

rekâtta kırk ihlâs okuyarak selâmdan sonra elli istiğfar, elli ihlâs, elli salâvat ve elli defa da **LÂ HAVLE VE LÂ KUVVETE İLLÂ BİLLÂH-İL ALİYYİL-AZİYM** dese, dua ve niyaz ederek matlûbunu Allahu teâlâ'dan istese, muradına nail olur.

Bu sûre-i şerifede **SAMED** esmâsı vardır ki, Rabbimizin yüce isimlerinden bir isimdir. Harpte ve sıkıntılı zamanlarda, zorluklarla karşılaşıldığında yüz otuz dört defa ihlâs-ı şerif okuyan kimse açlık ve susuzluk eleminden kurtulur.

MU'AVEZETEYN SÛRE - İ CELİLELERİ

El-Felak ve En-Nâs adları verilen (Kul E'üzü bi-Rabbîl-fe-lak) ve (Kul e'üzü bi-Rabbîn-nâs) sûre-i celileleridir. Bir kimse sabah ve akşam üçer defa İhlâs-ı şerif ile bu iki sûreyi okusa, Allahu teâlâ kendisini bütün insanların ve kötü cinlerin şerlerinden, belâlarından, hasetçilerin hasedlerinden, büyücülerin şerrinden, zâlimlerin zulmünden halâs eyler. Bu sûreleri çok okuyanların kalpleri nurlanır, âhirette mizanın sağ kefesi ağır gelir.

Fahr-i âlem sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz, Ukbe radıyallahu anha :

— Yâ Ukbe!.. Sabah ve akşam devamlı olarak bu üç sûre-i celileyi oku ve Rabbine niyaz et, bütün ibadetlerinde, ölüm ânında şeytanın galip gelmemesi ve vesvese vererek iymandan mahrum etmemesi için sana sığınırım ilâhî diye Hakka sığın, buyurmuşlardır.

ÂYET-EL-KÛRSİ

Bir kimse, günde beş vakit namazını kıldıktan sonra, her birisinin sonunda âyet-el-kürsi'yi okur ve otuz üç kerre **SÛB-HANALLAH**, otuz üç kerre **EL-HAMDÜ LİLLÂH** ve otuz üç kerre de **ALLAHU EKBER** derse ve **LÂ İLÂHE İLLALLAHU VAH-DEHU LÂ ŞERİKE LEH LEHÛL-MÛLKÛ VE LEHÛL-HAMDÛ YUHYİ VE YÛMİT VE HÛVE ALÂ KÛLLİ ŞEY'İN KADİR**'i ilâ-

ve ederse, bütün günahları affolunur ve o kimsenin cennete girmesine ölümden gayri hiçbir şey engel olamaz, mealindeki Hadis-i şerifi dikkat ve ibretinize sunarım.

Bir kimse, sabah ve akşam yedişer kerre âyet-ül-kürsiyyi okusa, akşamdan okuduğu ertesi günün sabahına ve sabahtan okuduğu o günün akşamına kadar o kişiyi kötü insanların, kötü cinlerin ve görünmeyen kuvvetlerin şerlerinden, zâlimlerin zulmünden korur ve kurtarır, evine, işine ve ticaretine feyiz ve bereket verir, yalnız okuyana değil, ailesine ve hatta komşularına da faydası olur.

Âyet-ül-kürsinin faziletleri sayılamayacak kadar çoktur. Biz, bu kadarıyla iktifa eyledik. Rızkının genişlemesini, borçlarından kurtulmasını, haksız yere atıldığı hapishaneden selâmetle çıkmasını isteyen ve düşmanlarının şerlerinden emin olmak dileyen veya bir hâcetin kabul olunmasını özleyen abdestli olarak yüz yetmiş defa okursa, bütün murat ve isteklerine nail olur.

Zâlimlerden, düşmanlarından, yol kesici eşkiyadan veya yırtıcı hayvan şerrinden korkanlar, Âyet-ül-kürsiyyi yedi defa okuyarak bir kerre de **LÂ HAVLE VE LÂ KEVVETE İLLÂ BİL-LÂH-İL ALİYYİL-AZİYM** ilâvesiyle yoluna devam ederse bütün korktuklarından kendisine hiçbir ziyan gelmez.

Resûl-ü zişân efendimiz, İmam-ı Ali kerremallahu vechehu ve radyallahu anh'a :

— Yâ Ali!.. Evlâd ve ıyâline, komşularına ve sevdiklerine Âyet-ül kürsiyyi öğret, faydası pek çoktur, buyurmuşlardır.

H A Ş R S Ū R E - İ C E L İ L E S İ N İ N S O N Â Y E T L E R İ

Bir kimse, hergün sabah ve akşam namazlarından sonra, üçer defa : (**E'ŪZÜ BİLLAH-İS-SEMİ'İL ALİYMİ MİN-EŞ-ŞEY-TAN-İR RACYM**) dedikten sonra bir kerre veya üç yahut yedi kerre (**BİSMİLLÂH-İR-RAHMAN-İR-RAHİYM**) diyerek : (**LEV ENZELNÂ HÂZEL KUR'ANE**) âyet-i kerimesinden başlayarak sonuna kadar okusa, Allahu teâlâ o kuluna yetmiş bin melek

mü'ekkel kılar ve bu melekler o kul için istiğfar ederler. Ömrünün sonuna kadar onu hıfzederler, vâki olabilecek hatalarını mahvederler ve kendisini şehitler defterine yazarlar.

Kur'an-ı kerimin sûrelerinin faziletini öğrenmek isteyenler Ziyet-ül Kulûb nam eserimize müracaat etmelerini tavsiye ederiz.

BAKARA SÛRE-İ CELİLESİNİN SON ÂYETLERİ

Bir kimse Bakara sûre-i celilesinin sonu olan **ÂMEN-ER-RESÛLÛ'**den başlayarak nihayetine kadar her gece yatsı namazından sonra bir defa okursa o geceyi ibadetle geçirmiş sevabına nail olur.

Bir kimse içten, gönülden, tam bir aşk ve ihlâs ile **LÂ İLÂHE İLLALLAH** dese, mizanda sevabı yedi kat yerlerden ve yedi kat göklerden ağır gelir. Mizan-ı ilâhiyye'yi doldurur. Dört bin büyük günahına kefarete olur. Bu mübarek kelimeleri bin kerre tekrarlırsa, Allahu teâlâ o kulundan doksan dokuz beliyeyi def'eder, ki en âdisi gam ve kederdir. Her kim, yetmiş bin defa **LÂ İLÂHE İLLALLAH** derse, ölümünden önce cennetle müjdelendir. Yetmiş bir bin defa tekrar ederse, canını cehennemden ebediyen azad etmiş olur. Zira, cennetin kapısında **LÂ İLÂHE İLLALLAH** yazılıdır. Tevhid, cennetin anahtarıdır. Cennet, ancak bu anahtarla açılır. Bu kelime-i münciyyeyi daima söyleyenlere azap ve ıkap yoktur. Kelime-i tevhid, yirmi dört harftir. Gece ile gündüz de yirmi dört saat olduğundan, günde bir defa söyleyenlere her harfi bir saate kefarete olur ve o kimse gece ve gündüz Rabbine ibadet etmiş gibi olur.

Tevhid, yedi kelimedir. Cehennem de yedi derecedir. Her kelime, cehennemin bir kapısını kapatır. Hak teâlâ, tevhid eden kullarını cehenneme koymaz, zira tevhid cehennem ateşini söndürür. Ancak, tevhid edenlere şu sıfatlar lâzımdır :

— Tevhid eden kişinin, Hakkın gazabından korkması şarttır.

— Tevhid eden, dilini yalandan korumalıdır.

— Tevhid eden, kimseyi çekiştirmemeli, kimsenin arkasından konuşmamalı, dedi-kodu yapmamalıdır.

— Tevhid eden, haram lokma yememelidir.

Bütün aza ve cevarihi ile Rabbil-âlemiyne kulluk etmeli; kulluk görevinde kaim ve Rabbinin hizmetinde daim olmalıdır. Bunları yapabilenler, okudukları tevhidin faydasını görürler ve kısa zamanda menzil-i maksutlarına ererler.

Ey âşık-ı sadık!

Kur'an-ı aziymi okumanın kıymet, ehemmiyet ve faziletlerinden bir nebzecek bahsettim. Ahkâmına dikkat ve riayet edilerek okunacak Kitabullahın kişiye neler kazandıracığını, Allahu teâlâ katında ne üstün ve yüce derece ve mertebelere ulaştıracağını anlatmağa çalıştım. Onun için, bunları gözönünde bulundurursan HAKKAL-YAKİN bu lûtfu mazhar olursun. Buraya kadar okuyup anlayabildiklerin seni İLM-EL-YAKİN'e erşirtirdiği gibi, hükümlerine dikkat ve riayet ederek okuyacağın Kur'an-ı aziym de seni önünde sonunda BEYN-EL-YAKİN'e iletacaktır.

Kur'anı hükümleriyle âmil olarak okuduğun takdirde, tam mâ'nasıyla HALİFE-İ HAK olur, ahlâk-ı Kur'aniyye ve ahlâk-ı Muhammediyye ile ahlâklanır, istikamete erişerek hakikaten MÜSTAKİYM olursun. Müstakiym olanlar ise Allahu teâlâ'nın dostları olan veliler safına girerler. Ölüm, gülüryüzle gelir, dünyaya hayatında erdirdiği kerametın lûtfunu ölümle görmeğe başlarsın ve bu kerametler hergün artar ve hiç eksilmez.

Okuduğun Kur'an ile Allahu teâlâ'nın ehli olursun. Onun için tam bir ihlâs ile okumağa ve âmil olmağa çalış, okuyamıyorsan mutlâka öğren, okuduğun Kur'an ile âmil ol, amellerinde muhlis ol, çoluk çocuğuna da Kur'anı okut ve öğret, öğrenmeğe çalışanlara elinden geldiği ve gücünün yettiği kadar yardımcı ol.. Kur'an-ı aziymın yalnız cildine, sahifesine, tezhibine değil, emirlerine ve nehiyelerine de saygılı ve bağlı ol... Zira Kur'an-ı kerim, aziz ve şeriftir. Okuyanları da aziz ve şerif eyler.

Ebu-Hureyre radiyallahu anh diyor ki :

— Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem efendimizden işittim. Allahu teâlâ'nın likasına (Yani ona kavuşmağa) rızasına, cemaline ve iltifatına nail ve mazhar olmak isteyen, Allahu teâlâ'nın ehillerine tâ'zim ve ikram etsin, buyuruyorlardı. (Yâ Resûlallah! Allahu teâlâ'nın ehli var mıdır?) diye sorulunca saadetle : (Evet, Allahu teâlâ ve tekaddes hazretlerinin ehli vardır. Ehlullah, dünya hayatında Kur'an-ı kerimi okuyan ve hükümleriyle âmil olanlardır. Onlara, hürmet, itibar ve ikram etmek, Allahu teâlâ'ya hürmet, itibar ve ikram gibidir ve bunun mükâfatı da cennettir. Her kim bu zevata hıyanet ederse, muhakkak ki Allahu teâlâ'ya ihanet etmiş gibi olur ve bu gibiler cehenneme atılırlar. Yâ Eba Hureyre! Allahu azim-üş-şân indinde hâmil-i Kur'an olandan daha kerim bir kul yoktur. Onların fevkinde olan yalnız peygamberlerdir.) buyurdular.

Enes bin Malik radiyallahu anh, Resûl-ü zişân efendimizden rivayet ediyorlar ki :

Birgün, Habib-i edib-i Kibriyâ saadetle buyurdular :

— Size kıyamet gününde, ümmetimden efdal olanı bildireyim mi?

— Lûtfet yâ Resûlallah!

— Kıyamet günü, ümmetimden en efdal olanlar Kitabullah olan Kur'an-ı aziymi okuyanlar ve hükümlerine tam bir ihlâs ile bağlananlardır, buyurdular.

Kıyamet günü, Allah azze ve celle Cebra'il aleyhisselâm vasıtasıyla ehl-i Kur'an olanları huzur-u izzetine davet buyuracaktır. Bu davet, Cebra'il aleyhisselâm-tarafından üç kerre tekrarlanınca, ehl-i Kur'an olanlar huzur-u izzete varacak ve saf bağlayıp duracaklardır. Ortalığı derin bir sessizlik kapladığı sırada, Hz. Dâvud aleyhisselâm ehl-i Kur'anın ortasında yer alacaktır. Allahu zül-celâl vel-kemal hazretleri :

— Yâ Davud!.. Sesini yükselterek oku.. emrini verecektir. Dâvud aleyhisselâm okuduktan sonra, diğer ehl-i Kur'an olanlar da yine emr-i ilâhî ile okuyacaklardır. Okuyacakları âyet-i kerimeler kendilerine tarafı haktan ilham olunacaktır. Her Ha-

fız-ı Kur'an, okuduğu Kur'anın derecelerine yükseltilecektir. Kur'an-ı aziymi okurken gösterdikleri riayet, onların derecelerini tayin edecektir, ki bu dereceler tecvidine, sesine, nağmelerine ve okurken takındığı huşû ve hudû'a, tedbirine, ahkâmına ve te'emmülüne gösterdikleri ihtimam ile tesbit edilecektir.

Sonra, Allahu sübhanehu ve teâlâ hazretleri, ehl-i Kur'ana hitap buyuracak ve :

— Ey benim ehlim olan hamele-i Kur'an!.. Dünya hayatında iken size hürmet ve iltifat edenler, sizlere iyiliklerde bulunanlar, iyi muamele edenler gösterilse, kendilerini tanıyabilir misiniz? diye soracak ve ehli Kur'an müsbet cevap verince :

— Öyle ise, şimdi mahşer yerine varınız ve size ikram ve iltifatta bulunanları ayırınız, onları da sizlerle beraber cennetime koyacağım, beraberinize alarak cennetime giriniz, buyuracaktır.

Âlimlere ve hâmil-i Kur'an olanlara hürmet ve riayet gösterenler, böyle bir iltifat-ı ilâhiyyeye nail olacakları gibi bunlara ihanet eden bahtsızlar da gazaba ve azaba uğrayacaklardır.

**Almak istersen eğer himmet-i Ehlulah'ı,
Bi-edep olma, gözet hürmet-i Ehlullah'ı;
Nâm-ı âlilerini, yâd ile kıl istimdat,
Göresin tâ ki, nedir kuvvet-i Ehlullah'ı..
Ebedî Hay olarak terk-i fenâ eylerler,
Sanma herkes gibidir rihlet-i Ehlullah'ı,
Kurb-u Hakka varamaz dağdağa-i kesretten,
Bulamayan şehrâh-ı vahdet-i Ehlullah'ı..**

İlm-i ilâhinin, Allahu teâlâ'dan Resûl-ü müctebâ'ya ve Resûl-ü zişân efendimizden de âlimlere ve hâmil-i Kur'an olanlara talim buyurulduğu muhakkaktır. Onun için, âlimlere ve Kur'an ehline hürmet, Allah ve Resûlüne hürmettir. Mâ'azallah âlimlere ve Kur'an ehline ihanet ise, Allah ve Resûlüne ihanettir. Bu gerçeği hiçbir zaman gözden uzak bulundurmamalıdır.

Sahib-il Makam-il-Mahmud aleyhi ve âlihi salâvatullah-il Vedûd efendimiz şöyle buyurmuşlardır :

— Mi'râc gecesi, Rabbim bana : (Ey habibim! Ümmetine emret, şu üç sınıf kimseye hürmet, riayet ve ikramda bulunsunlar.

BİRİNCİSİ : Anne ve babalardır.

İKİNCİSİ : İlimleriyle âmil olan âlimlerdir.

ÜÇÜNCÜSÜ : Hâmil-i Kur'an ve Hafız-ı Kelâm olanlardır.

Ey Nebiyyi zişân!.. Ümmetine tenbih et, bu üç sınıf insanın öfkesinden çekinsin ve sakınsınlar. Bu zevata ihanet etmesinler. Onların beddualarına uğramaktan kaçınsınlar. Unutmasınlar ki, onlara gazap edenlerin gazabından benim gazabım daha şiddetlidir. Onların haklarını ben alırım. Ehl-i Kur'an olanlar benim ehlimdir. Eğer, Hafız-ı kelâm olanların sadrında benim kelâmım hıfzolunmasaydı, dünya helâk olurdu. Onun için, kıyamet günü hâmil-i Kur'an olanlara azap edilmeyecektir. Onlar, hesaba da çekilmeyeceklerdir. İlimleriyle âmil olan âlimlerimden ve Kur'anımı hâmil olanlardan birisi vefat edince yerler ve gökler ve yerlerle gökler arasında bulunan bütün melekler ağlayıp yas tutarlar.

Ey Habib-i edibim!.. Cennetim, üç kimseye âşıktır :

- 1) Sana ve senin arkadaşların ashabın olan Ebu-Bekir, Ömer, Osman ve Ali'ye,
- 2) Hâmil-i Kur'an olanlara,
- 3) Kur'anıma tâ'zim eyleyen ve hükümlerine dikkat ve riayet eden kullarıma,

Evet aziz müslümanlar, gaflet etmeyelim, boşuna ömür tüketmeyelim, elimizden geldiği ve gücümüzün yettiği kadar hak ve hakikatleri öğrenmeğe çalışalım. Bir diğer Hadis-i şerifte de:

(Ümmetim içinde en hayırlınız, Kur'an-ı kerimi öğrenen ve öğreteninizdir.) buyurulmuştur. O halde, kendimiz öğrenelim, yavrularımıza ve sevdiklerimize de öğretelim ki, bu ümmetin hayırlılarından olmak şeref ve bahtiyarlığına erişelim.

H İ K Â Y E

Mensur ibn-i Ammâr gayet müessir vâ'az-ü nasihatleriyle tanınmış, kalabalık bir cemaati bulunan, duası müstecap olan

âlimlerdendi. Bu muhterem zatın bulunduğu ülkede, bunun tam aksine sefahat ve işret düşkününü zengin bir kimse yaşıyordu. Her gün kafadarlarını toplar ve sabahlara kadar içki içerek, sözüm ona eğlenirlerdi.

Burada bir hatırlatma yapmak isterim : Ehl-i şeri'at lisanında içkiye bütün habasetlerin anası demek olan Ümmül-habâ'is derler. Gerçekten, içki bütün kötülüklerin anası mahiyetindedir. Bilindiği gibi, insanın en kıymetli cevheri AKIL'dır. Akıl nerede ise din oradadır. Din nerede ise iman oradadır. İyman nerede ise hayâ oradadır. Hayâ nerede ise namus ve iffet oradadır. Binaenaleyh, içki ile akıl gidince din gider, din gidince iman gider, iman gidince hayâ gider, hayâ da gidince ne namus kalır ne de iffet!.. Onun için, içki akli giderdiğinden dolayı ümmül-habâ'is olmuştur. Bugünkü tıbbi ilmi, Allah korusun akıl hastalıklarında hastanın hangi belirtilerle neler yapabileceğini kestirmekte ve önleyici tedbirler alabilmektedir. Oysa, serhoşun ne yapacağını önceden kimse kestiremeyeceği için, kendisinden her türlü fenalık beklenir. Onun için âcizane deriz ki, aklının başında olduğunu iddia edenler, alın teri dökerek kazandıkları helâl para ile içki satın alıp içerek yalnız haram işlemekle kalmazlar, aynı zamanda kendi paraları ile akıllarını iptal etmiş olurlar. Böylelerine akıllı demek caiz olup olmadığını sizlerin irfanınıza terkederim.

Her ne hal ise, hikâyemize devam edelim :

O sefih ve ayyâş zengininin salih bir kölesi vardı. Onu çağırıldı ve kendisine biraz para vererek meze tedarik etmesini emretti. Yolu, vâ'iz Mensur'un halka nasihat ettiği cami-i şerifin önünden geçen köle, kalabalığı görünce dayanamadı ve içeriye girdi. O gün, Mensur'un da ağzından ballar dökülüyor, etrafa birer hazine değerinde olan veciz hikmetler, ibretler saçılıyordu. Herkes gibi, o köle de çarşıya niçin çıktığını unutarak sonuna kadar onu dinledi. Dersin sonlarına doğru, Mensur kürsinin dibinde oturan bir zatı göstererek:

— Her kim, bu fakire Allah rızasıçün dört dirhem verirse, ona Allahu teâlâ'dan dilediği dört isteğinin yerine gelmesi için dua ve niyaz ederim, dedi. Bu sözleri, başından itibaren

dinlediklerinin tesirinde kalan köleyi büsbütün etkiledi ve cemaati yarararak ileriye fırladı ve efendisinin kendisine meze almak için verdiği dört dirhemi gösterilen fakire verdi. Mensur, kendisinden sordu :

— Birinci dileğin nedir?

— Rabbim beni bu kölelik esaretinden halâs buyursun ve beni hürriyetime kavuşturursun.

Mensur ellerini açarak :

— Yâ Rab! Bu kulunu esirlikten kurtar, diye dua etti ve cemaat (ÂMİN) dediler.

— İkinci dileğin nedir?

— Allahu teâlâ beni ve efendimi mağfiret buyursun!

Mensur yine dua etti, cemaat (ÂMİN) dedi ve sordu :

— Üçüncü dileğin nedir?

— Şu fakire verdiğim dirhemleri, Rabbim bana iade buyursun.

Mensur yine dua etti ve cemaat (ÂMİN) dedi. Tekrar sordu:

— Dördüncü ve son dileğin nedir?

— Rabbim, Zât-ı âlinizi ve duanıza (ÂMİN) diyen bu cemaati de affı mağfiret buyursun...

Hazret-i Mensur yine dua etti ve cemaat cân ve gönülden (Âmin) dediler ve dağıldılar. Köle, elleri boş olarak eve dönünce efendisi sordu :

— Bu kadar zamandır nerelerde idin? Hani, istediğim mezeleri neden almadın? Saatlerdir, sofrada seni bekliyoruz, diye çıkışınca köle mes'eleyi başından sonuna kadar efendisine anlattı. Aslında bir yüce sultan olduğu halde köle gibi görünen ve yine aslında bir köle olduğu halde efendi gibi bilinen sefih adam, kölenin anlattıklarına hayran oldu. Geciktiğinden ve beklettiğinden ötürü kölesini dövmek üzere hazırladığı kamçı elinden düştü, elleri ve ayakları titremeğe başladı, gözlerinden yaşlar boşandı, kölesini derin bir şefkat ve merhametle bağrına basarak kucakladı ve ona :

— Sen köle değil gerçekten efendi imişsin de, benim habirim yokmuş. Ben de kendimi efendi sandığım halde, nefsimin kölesi olduğumu şimdi anladım. Seni azad ediyorum ve seni

şahit tutarak söz veriyorum, bundan sonra aslâ içki içmeyeceğim, Allahu teâlâ'nın haram kıldığı hiçbir şeye değil el sürmek, yakından bile geçmeyeceğim, dedi, tövbe ve istiğfar ederek azad ettiği kölesine dört yüz bin dirhem ihsan etti ve :

— İlk üç dileğin oldu, dedi. Sonuncusu benim elimde değil ama, umarım ki Cenab-ı Rabbil-âlemiyn, bu dileğini de kabul buyuracaktır.

O gece, rü'yâsında kendisine : (Ey kulum!.. Sen elinden geleni yaptın, biz azim-üş-şân da cami-i şerifte bulunan ve ÂMİN diyenlerin hepsini af ve mağfiret eyledik.) hitabına mazhar oldu.

**Ehl-i dilden budur muradım ki,
Hayır ile adımı yâd edeler,
Eyledikçe nazar bu risâleye,
Bir dua ile beni şâd edeler..**

Yâ Rabbi! Bizleri, Kur'an-ı azim-ül-bürhanı hakkıyla ve lâ-yıkıyla okuyup anlayan, hükümleriyle tam bir ihlâs içinde âmil olan, ilâhî sırlarına ve tecellilerine mazhar bulunan has kulların zümresine ilhak eyle. (**IHDINAS-SIRAT-EL-MÜSTAKİYM**) ni yazımıza (**HÜDEN LİL-MÜTTEKIYN**) hitab-ı izzetinle cevap verdiğin has kullarından bizleri ayırma yâ Rabbi... Namazlarımızın içinde ve dışında okuduğumuz âyât-ı beyyinâtındaki hikmetlerini (**YÜ'T-İL HİKMETE MEN YEŞÂ**) sırrına muvafık kılarak öğrenmemizi nasip ve müyesser buyur (**VE MEN YÜ'T-İL HİKMETE FEKAD UTİYE HAYREN KESİYRÂ**) cilve-i sübhaniyyenin tadını bizlere duyur yâ Rabbi... Bizleri, namazlarında urûc eden muhlis mü'minlerden, rızık olarak bahş ve ihsan buyurdıklarını rizayı ilâhiyyen yolunda infak edenlerden, Habib-i edibinin nurlu yolunda gidenlerden, **TİCARETEN LEN-TEBÛR** mazhariyyetine erenlerden eyle yâ Rabbi... Bizleri, son nefesimize kadar iymandan ve Kur'andan ayırma yâ Rabbi...

Sübhane Rabbike Rabbil-izzeti ammâ yasifûn ve selâmün alel-mürseliyn vel-hamdü lillahi Rabbil-âlemiyn (**EL-FÂTİHA**).

İKİNCİ CİLDİN SONU

ALFABETİK FİHRİST

— A —

Sahife

Abdiyyet konusunda önemli bir açıklama ve hatırlatma	25
Âd kavminin başına gelenler	526
Adalet mülkün temelidir	304
Abdullah-il Mübarek hazretlerinin bir kıssası	47
Âdem aleyhisselâmin bedeni ile ruhunun münazarası	103
Âdem aleyhisselâma sunulan üç nur ve üç zulmet	399
A'îşe radiyallahu anha validemizin anlattıkları	126
Âkibet mi, fatiha mı daha önemlidir	382
Allahu teâlâ'nın en çok sevdiği kul, iyi ve güzel huylu olandır	299
Allahu teâlâ, saçı başı ağarmış günahkâr yaşlı kullarına nasıl hitap ve itâp buyurur	300
Âlem-i kübrâ ve âlem-i sugra nedir	105
Âlem-i ervahta Âdem aleyhisselâmin geçirdiği safhalar	145
Alman profesörü ile Kur'an-ı kerim ve İncil üzerinde bir tartışma	581
Alman sınır kapısında başımıza gelenler	583
Ali ibn-i Ebi-Talip radiyallahu anı efendimizin Nur-u Muhammediyyi tarif ve tavsifi	135
Arşın gölgesinde ağırılanacak mü'minler yedi sınıftır	304
Ashab-ı kirama dil uzatılmaması emr-i peygamberidir	74
Ashab-ı kiramın fazilet, meziyyet ve üstün hasletleri	75
Ateş, su, hava ve toprağın cemal ve celâl sıfatları	396
Avrupa medeniyeti, İspanya'daki müslümanlardan feyiz ve ilham almıştır	562

— B —

Balkanlarda Türklere uygulanan zulüm, vahşet ve terör	504
Bakara sûre-i celilesinin son âyetlerinin kıymet, ehemmiyet ve fazileti	633
Batı Trakya ve Yunanistan gezilerinden intibalar	496
Batı taklitçiliğinin bize nelere mal olduğu	503
Batılıların Fatih devrinden itibaren uyguladıkları Mukaddes ittifakın mâ'na ve mahiyeti	520
Behlûl-ü Dâna mezarlıkta kimi bekliyordu	290

Behlül-ü Dâna'nın Harun Reşid'e sorduğu sorular	310
Besmele-i şerifenin kıymet, ehemmiyet ve faziletleri	621
Besmele-i şerife devam eden bir kadınla inançsız kocasının kıssası	622
Bid'at-i hasene ve bid'at-i seyyi'e nelerdir	85
Birbirimizi sevip saymanın lüzum, fayda ve önemi	518
Bütün müslümanların bilmeleri ve bellemeleri gereken âyet-i kerimeler	190 - 192
Bütün kötülükler, Allahu teâlâ'yı unutmaktan ilerli gelir	261
Bütün mü'minler velidir	381
Bütün peygamberlerden zuhura gelen mü'cizeler, Resûl-ü zişânın mü'cizelerinin aynada görülen aksi gibidir	33
Büyük günahlar	215

— C —

Cafer-is-Sadık hazretlerinin öğütleri ve irşâdı	623
Cehennem yedi tabaka olması, kebâ'ir denilen büyük günahların yedi uzvumuzdan zuhura gelmesindedir	204
Cennetin sekiz olması, Allahu teâlâ'nın sıfat-ı zâtiyesinin sekiz olmasındandır	204
Cennet üç kişiyeye âşıktır	301

— D —

Din ve Islâm düşmanları, bizi nasıl bölüp parçalamışlardı	60
Din ve islâm düşmanlarının asıl hedefleri, Allahu teâlâ ve Resûl-ü müctebâyaya taarruzdur	65
Din ve millet düşmanları, her asırda olduğu gibi pusuya yatmış ve fırsat kollamaktadır	514
Durumları ve dertleri ayrı ayrı olan üç kişiye istiğfar tavsiye buyrulmasının sırrı	170
Dünya hayatında keder iki kısımdır	314

— E —

Ebeveyn-i Resûiüllah aleyhinde konuşanlara haklı bir ihtar	38
Ebu-Bekir radiyallahu anh ile Ebu-Cehil'in Resûl-ü zişâna farklı bakış ve hitapları	51

Ebu-Tâlib'e dil uzatanları ikaz	39
Ebu-Tâlib'in Resül-ü zişâna ve din-i mübiyn-i islâma hizmetleri ...	68
Ebu-Tâlib'in hastalığı ve vefatı	71
Ehl-i Beyt muhabbeti maskesiyle ashab-ı kiramâ dil uzatan münâfıklar	54
Ehlullah'tan bir zatın veciz öğütleri	541
Endülüs'ün kuruluşu ve çöküşü	567
Endülü's müslümanlarının hazin âkibetli	571
Endülüs'ün son emri Ebu-Abdullah'a annesi A'îşe'nin sıtemi	575
Endülüs müslümanlarının başlarına gelenler, yalnız bize değil bütün insanlık âlemine ibret olmalıdır	577
Evliyâ'ullah iki kısımdır	380
Ezandan sonra okunacak dua	173

— F —

Fakırlar, İyâ'lullah'tır	427
Fâtiha-i celîleye, Sadreddin-i Konevi hazretlerinin verdiği mâ'na ...	239
Fâtiha sûre-i celîlesinin kıymet, ehemmiyet ve fazileti	627
Fâtiha mı, âkibet mi daha önemlidir	382
Fesat ehlinden altı kişinin nâra gireceği	538
Fira'un ve Musa aleyhisselâm kıssası	461
Fira'unun helâk olmasının sebebi	533
Fira'un ile şeytanın karşılaşması	404
Firdevsi-i Tûsi'nin meşhur Şehnamesinde islâm mâcahitlerine dil uzatması	66
Fitne, nifak ve İftiralarla Islâmı yıkmak isteyenlerin asıl hedefleri ...	65
Fudeylî hazretlerinin gençlik çağlarındaki macerası	600

— G —

Gazap (Öfke) illetine müptelâ olanların durumu	378
Gazap (Öfke) illetinin tedavisi	408
Gazne'îl Mahmud'un Bayazıd-ı Bestamî hazretleri hakkındaki sorusuna verilen cevap	599
Gerçek mü'minler birer velî'dirler	381
Geyikli baba ve Osman Gazî	155

	<u>Sahife</u>
Haccın şeriat, tarikat, hakikat ve mâ'rifeti nelerdir	241
Hafızlara ve hamele-i Kur'ana kıyamet günü bahş ve ihsan buyu- rulacak ilâhî ni'met ve imtiyazlar	635
Hakikat-ı Muhammediyye'ye hakkiyle ve lâıkiyle vâkıf ve ârif ola- bilmek mümkün değildir	116
Hakikat, ruhla Hakka kurbiyettir	240
Hasan-ül-Basri hazretlerinin İmam-ı Hasan ve İmam-ı Hüseyin rıd- vanullahi teâlâ aleyhim ecma'ıyn efendilerimizle bir mülâkatı	90
Hased illetine müptelâ olanların durumları	378
Hased illetinin tedavisi	406
Haşr sûre-i celllesinin kıymet, ehemmiyet ve fazileti	632
Hulefâyı râşidiyne tardiyye etmenin iüzum ve ehemmiyeti	84
Hutbelerde çihar yâr-ı güzün efendilerimizi zikretmenin bid'at oldu- ğunu ileri sürenlere ihtar	83
Hikâye : Kanuni Sultan Süleyman han devrinde ebeveyn-i Resû- lûllah'a dil uzatan bir hoca efendinin uğradığı mahcubiyet	41
Hikâye : Abdullah-il-Mübarek hazretlerinin bir kıssası	47
Hikâye : Namazlarda zammı sûre olarak Tebbet sûresini okuyan bir hoca efendiye Resûl-ü zişânın ihtarı	53
Hikâye : Hacca giden bir zata Bağdat'ta rastladığı bir şi'inin söy- ledikleri ve bu zavallının âkibeti	57
Hikâye : Hz. Ebu-Talib'in hastalığı ve vefatı	71
Hikâye : Hasan-ül-Basri hazretlerinin İmam-ı Hasan ve İmam-ı Hü- seyin rıdvanullahi teâlâ aleyhim ecma'ıyn efendilerimizle bir mülâkatı	89
Hikâye : Bir â'rabinin, kıyametteki sorgu hakkında Resûl-ü zişânla konuşması	107
Hikâye : Londra camiinde müezzinlik eden İngiliz	113
Hikâye : Tebük savaşında vuku'a gelen iki olay	118
Hikâye : Hz. Ömer'in Ubeyde İbn-i Cerrah'a gönderdiği dört yüz altun	127
Hikâye : Osman Gazi ve Geyikli baba	155
Hikâye : Osman gazı hakkında Ruh-ül-beyan tefsirinden bir kısım ...	158
Hikâye : Bir vezir ile derviş	175
Hikâye : Musa aleyhisselâm zamanında yaşayan bir günahkârın kıssası	200
Hikâye : Bir vâ'lzin bir şakiye verdiği ders	218
Hikâye : İmam-ı Hasan radiyallahu anh efendimizle kölesi	233
Hikâye : Savaşa katılmak üzere evinden ayrılan ağabeyisinin eşi- ne göz koyan kardeşin âkibeti	246

Hikâye : Behiûl-ü Dâna mezarlıkta kimi bekliyordu	290
Hikâye : Hak velilerinden birisinin, kendisine kötülük edeni affetmeyen bir gafli ikaz ve irşâdı	295
Hikâye : Resûl-ü zişânın, bir köpek leşinde bile güzel bir taraf bulunabileceği yolundaki irşâdı	297
Hikâye : Behiûl-ü Dâna'nın Harun Reşid'e sorduğu sorular	310
Hikâye : Belgrat fethinde Kanuni Sultan Süleyman Han'a müracaat ve şikâyette bulunan Sırlı	311
Hikâye : Resûl-ü zişânın, ibadet ehli bir gencl taltifi	315
Hikâye : Gençlerden veli olur mu sorusuna Mâ'ruf-u Kerhi hazretlerinin cevabı	315
Hikâye : Behiûl-ü Dâna cehennemde neden ateş bulamamıştı	320
Hikâye : Behiûl-ü Dâna'nın Harun Reşid'i ismiyle çağırması	325
Hikâye : Hasan-ül Basri hazretleri ve yahudi komşusu	385
Hikâye : Hz. Musa aleyhisseiâm zamanında yaşayan iki kör	403
Hikâye : Fira'un ile şeytanın karşılaşması	404
Hikâye : Komşusunun dükkânının da yandığına sevinen bir hasetçi	405
Hikâye : Hak velilerinden bir zatın büyük bir yangında kendi dükkânının yanmadığını öğrenince hamdetmesinden mütevellid Istığfarı	406
Hikâye : Hak velilerinden bir zatın merhamet nazarını celbeden İdam mahkûmu	408
Hikâye : Bayezid-i Bestami hazretlerinin kendisine sopa ile vurana mukabelesi	410
Hikâye : İbrahim Edhem hazretlerinin kendisine tokat vurana mukabelesi	410
Hikâye : Koca Ragıp Paşanın himaye ettiği çocuk	419
Hikâye : Musa aleyhisselâm vasıtasıyla Allahu teâlâ'dan zenginlik isteyen birisinin âkıbeti	428
Hikâye : Zenginlik niyaz eden bir karı - kocanın kıssası	430
Hikâye : Fatih Sultan Mehmed Han'ın hocasıyla yemek yemesi ...	436
Hikâye : İbrahîm Edhem hazretlerinin kendisine altın vermek isteyen zatı Irşâdı	438
Hikâye : İbrahîm Edhem hazretlerini hayran bırakan cömert bir berber	438
Hikâye : Birisi fakir ve diğeri zengin iki şeyh kıssası	442
Hikâye : Zâlim bir hükümdarı huzuruna kabul etmeyen veli	468
Hikâye : Abbasi halifelerinden birisi bir vâ'izi nasıl susturmuştu ...	471
Hikâye : Nureddin-i Sivasî hazretlerine soru soran birisi	474
Hikâye : Mâruf-u Kerhi hazretleri saz çalıp işret eden gençlere nasıl dua etmişti	474

Hikâye : Bayezid-i Bestami hazretleri peşine takılan çocuklara nasıl mukabele etmişti	476
Hikâye : Harun Reşid'e Fransa kralının hediye ettiği gül fidanı kıssası	484
Hikâye : Emevi hükümdarlarından birisini irşâd eden idam mahkûmu	486
Hikâye : Balkanlarda Müslüman - Türk katli-ı âmî	504
Hikâye : Bayezid-i Bestami hazretleri İrem bağı hakkında neler söylemişti	531
Hikâye : Ehlullah'tan bir zatın veciz öğütleri	541
Hikâye : Ali bin Hamza İsfahanî'nin, Süheyl bin Tüsterî hazretlerinden feyiz alması	544
Hikâye : Nizam-ül-Mülk'e bir dervişin bıraktığı emanet	546
Hikâye : Hacca giden bir zatın, Abdülkadir Geylânî mescidinde gördükleri	547
Hikâye : İsmi'l'nin Hz. İmam-ı Zeyn-el-Âbidiyn ile Kâbetullah önünde konuşmaları	583
Hikâye : Yahudi âlimlerinden Zeyd bin Sane nasıl müsiûman olmuştu	591
Hikâye : Kibar-ı meşâyih'ten bir zatın bir dervişî irşadı	595
Hikâye : Süfyan-ı Sevri hazretlerini hırsızlıkla itham eden birisine gerçek hırsızın söyledikleri	596
Hikâye : Gazne'li Mahmud'un Ebül-Hasan Harakani hazretlerine Bayezid-i Bestami hakkındaki sorusu	599
Hikâye : Meşâhîr-ı evliyâ'ullahtan Fudeyl hazretlerine ibtida hallerinde atılan oklar nelerdi	600
Hikâye : Hasan-ül-Basrî hazretleri günahkâr bir genç önce neden red ve sonra nasıl hizmet etmişti	604
Hikâye : Salihlerden türbedar Abdullah efendinin bir kabir nakli sırasında gördükleri	617
Hikâye : Her işini Besmele ile gören salih bir kadın ve inançsız kocası	622
Hikâye : Cafer-ı Sadık hazretlerinin bir zata öğütleri ve irşadı	623
Hikâye : İhlâs sûre-i celilesi hakkında Resûl-ü zişânın irşâdları ...	630
Hikâye : Mensur bin Ammâr ismindeki vâ'iz ile bir köle arasında geçen önemli bir olay	637

İbrahim Edhem hazretlerinin kendisine altın vermek isteyen bir zâtı irşâdları	438
İbrahim Edhem hazretlerini cömertliği ile hayran bırakan bir berber	438

İhlâs sûre-i celilesinin kıymet, ehemmiyet ve fazileti	629
İhlâs sûre-i celilesi hakkında Resûl-ü zişânın öğütleri	630
İki katolik papazın Vatikan'a gönderdiği rapor	112
İlkbahar, mahşer gününe misaldir	302
İngiliz tarihçisi Herbert Adams Gibbon'un Osman Gazl hakkında yazdıkları	162
İnsanlar dört kısımdır	235
İnsanlar kabirlerinden üç sınıf üzere haşrolunacaklardır	303
İnsan, sureti ile değil siyreti ile insandır	109
İnsan ile hayvan arasındaki farklar	456
İnsanı helâk eden beş zehirle panzehirleri nelerdir	569
İrem şehri halkının başlarına gelenler	528
İsa aleyhisselâmın kundakta iken konuşması	14
İsa aleyhisselâmın tebşirâtı	34
İsiâm âleminde fitnenin başlaması ve yaygınlaşması	56
İstiğfar hakkında Resûl-ü zişânın emir ve tavsiyeleri	170
İttihat ve terakki - Hürriyet ve İ'tilâf fırkalarının çekişmeleri bu mllete nele mal olmuştur	523
İymanın tarif ve tavsifi	194
İyansız gitmeğe sebebolan günahlar nelerdir	197
İymanın kemale erebilmesi için şartlar nelerdir	232

— K —

Kâ'ab bin Malik, Tebük gazasına katılmadığından dolayı başına gelenleri anlatıyor	119
Kabre giren insan üç sınıftır	291
Kabir azabına sebebolan sıfatlar	292
Kabirde Münker - Nekir tarafından sorulacak sorular ve cevapları	413
Kanuni Sultan Süleyman Han, Belgrat fethinde bir Sırlının müracaat ve şikâyetini nasıl karşılamıştı	311
Katolik papazların Vatikan'a gönderdikleri rapor	112
Keder iki kısımdır	314
Ke'hf sûre-i celilesinin kıymet, ehemmiyet ve fazileti	628
Kibir illetine müptelâ olanların durumları	378
Kibir illetinin tedavisi	391
Kıyamet üç kısımdır	272
Kıyametin dehşeti	275
Koca Ragıp Paşa ve şâir Haşmet	420
Kulluk konusunda önemli bir açıklama ve hatırlatma	25

Kul e'üzü bi-Rabbil felâk ve Kul e'üzü bi-Rabbin-nâs (Mu'avezeteyn) sûre-i cellelerinin kıymet, ehemmiyet ve fazileti	631
Kur'an-ı kerim hakkında bilinmesi ve belenmesi gerekli hususlar ...	561
Kur'an-ı kerime uymanın önem, fayda ve faziletleri	562
Kur'an-ı kerimi hakkıyla okuyup anlayanların ve hükümlerine uyanların dünya ve âhlrette yücelecekleri	558
Kur'an-ı kerimin bir âyetinin bile mislinin ve benzerinin meydana getirilemeyeceği	560
Kur'an-ı kerimi okumanın fayda ve faziletleri	578
Kültür ve medeniyeti Avrupa kıtasına müslümanlar götürmüşlerdir	567

— L —

Londra camlında müezznlik eden bir İngiliz müslümanın anlattıkları	113
--	-----

— M —

Mahşerde arşın gölgesinde ağırılanacak müminler yedi sınıftır ...	304
Mahşerde hesap sorulacak dokuz madde nelerdir	323
Makam sevgisi uğrunda işlenen cinayetler ve bu cânilerin sonları	417
Makam sahiplerinin unutmamaları gereken bir hakikat	424
Mal ve makam sevgisine müptelâ olanların durumları	379
Mal ve makam sevgisi illetinin tedavisi	416
Mâ'rifet, sır ile Hakka vuslâtır	240
Mâ'ruf-u Kerhî hazretleri, gençlerden veli olur mu sorusunu nasıl cevaplamıştır	315
Medeniyet ve kültürü Avrupa kıtasına müslümanlar götürmüşlerdir	304
Mevlâna Ceîdüddin-i Rumi hazretlerine Batı aydınları arasında duyulan sevgi ve hayranlık, Resul-ü zişânın bendesi olduğundanır	117
Milletlerin bekası için din, dil ve an'anelerini koruyup kollamaları şarttır	517
Mizan'da sorulacak sorular nelerdir	346
Mu'avezeteyn sûre-i cellelerinin kıymet, ehemmiyet ve faziletleri ...	631
Musa aleyhisselâmın sadrının şerholunması için niyazı	20
Mülk (Tebareke) sûre-i cellilesinin kıymet, ehemmiyet ve fazileti ...	628
Mü'minin immanının kemale ermesi için şartlar nelerdir	232
Münker ve Nekir'in kabirde soracakları sorular ve cevapları	413

Müslümanları sapık fikir ve ideoloji bataklıklarına çekip yoketmek isteyenler husrana uğrayacaklardır	111
Müslümanların bilmeleri ve bellemeleri gerekli âyet-i kerimeler ...	190
Müslümanlar güler yüzlü, tatlı sözlü ve iyi huyludur	299

— N —

Namazlarda okunan salâvat-ı şerife hakkında bir açıklama	44
Namazlardan sonra yapılacak istigfarın kıymet, ehemmiyet ve fazileti	172
Namazın şeriatı, tarikati, hakikati ve mârifeti nelerdir	240
Namazın lüzum, ehemmiyet ve fazileti	606
Namaz hakkında önemli ve sevindirici Hadis-i şerifler	608
Namazı kasden terkedenler hakkında korkunç bir tehdit	610
Namaz kılanlara müjde haberleri	611
Namaz kıldıkları halde zekâtlarını vermeyenlere ihtar	613
Nefsin yedi kötü ve çirkin sıfatı	377
Nidayı keramet ve nidayı alâmet nelerdir	187
Nizam-ül-Mülk'e bir emanet bırakan derviş	546

— O —

Onbeş çirkin hal, ümmet-i Muhammed'e belâlar inmesine sebep-tir	540
Orucun şeriat, tarikat, hakikat ve mârifeti	241
Osmanlı devletinin kurucusu Osman Gazi hazretlerinin yüce ahlâk ve vasıfları	151
Osman Gazi ve Geyikli Baba	155
Osman Gazi hakkında Ruh-ül-beyan tefsirinden bir kıssa	158
Osman Gazinin muvaffakiyet sırları	160
Osman Gazinin yirmi yedi yıl içindeki başarıları	161
Osman Gazi hakkında bir İngiliz tarihçisinin yazdıkları	162
Osman Gazinin oğlu Orhan Gaziye vasiyeti	163

— Ö —

Ömer-ül-Faruk radiyallahu anının Ubeyde't-ibn-il-Cerrah'a gönderdiği dört yüz altın	127
---	-----

Peygamberlerden zuhura gelen mû'cizeler, Resul-ü zişânın mû'cizelerinin aynada görünen aksi gibidir	33
Peygamberler ve Hak velileri birer İnsan-ı kâmindirler	594

Recep, Şaban ve Ramazan aylarının kıymet, ehemmiyet ve fazlletli	620
Resul-ü zişânın yüce şahsiyeti ve ind-i ilâhidedeki kıymet ve ehemmiyeti	12
Resul-ü zişânın 40 yaşında Nebi ve 43 yaşında Resul olduğunu İddia etmek irfan sahipleri için hatalı bir görüştür	13
Resul-ü zişâna Allahu tealâ, Kur'an-ı kerimde nasıl hitap buyurmaktadır	35
Resul-ü zişânın muhterem anne ve babasına dil uzatanlara haklı bir İhtar	38
Resul-ü zişânı rû'yalarında görenler, mutlâka onu görmüşlerdir ...	50
Resul-ü zişân muhterem amcasının vefat ettiği yıla hüzün yılı adını vermiştir	72
Resul-ü zişâna ezliyyet edenleri bekleyen büyük azap ve tehlike ...	74
Resul-ü zişâna taraf-ı ilâhiden üç defa şakkı sadr vaki olmuştur ...	99
Resul-ü zişânın İstigraf hakkındaki emir ve tavsiyeleri	170
Resul-ü zişân ibadet ehlinde bir genci nasıl taltif buyurmuştu	315
Resul-ü zişân, mescidi kirleten bir â'rabiye nasıl irşâd buyurmuşlardı	478
Resul-ü zişânın talim buyurdıkları bir dua	491
Riyâ illetine müptelâ olanların durumları	378
Riyâ illetinin tedavisi	387
Riyâkâr zengin, şehid, gazi ve âlimlere kıyamette tatbik olunacak muamele	387
Riyazat hakkında Cafer-is-Sadık hazretlerinin öğütleri	625
Ruh-u Muhammedi'nin on iki hicaptaki tesbihati	136
Ruh-ül-Beyan tefsirinde Osman Gazi'ye ait bir kıssa	158

Saadet alâmeti dördtür	227
Sabreden fakir mi, şükreden zengin mi efdaldir	432

Salât-ü selâmin mâ'nası (Allahu teâlâ'nın, meleklerin ve kulların salât-ü selâmları)	28
Salât-ü selâma dair lâtif bir nükte	106
Secde-i tâ'zim ne demektir	393
Semud kavminin başlarına gelenler	532
Sen - Ben kavga ve çekişmeleri Türk milletine nelere mal olmuştur	508
Seyyid-ül-istigfâr	173
Sadreddin-i Konevi hazretlerinin Fâtiha-i şerifeye verdikleri mâ'nâ	239
Salihlerden türbedar Abdullah efendinin bir kabir naklinde gördükleri	617
Süfyan-ı Sevri hazretlerini hırsızlıkla itham eden gafilin kıssası ...	596

— Ş —

Şakkı sadr olayı	99
Şehname'de İslâm mücahitleri neden tahkir ve tezyif edilmek istenilmiştir	66
Şekavet alâmeti dörttür	226
Şeriat, iştirmek ve vücut ile hizmettir	240
Şi'a iki kısımdır : Şi'a-i siyasiyye ve şî'a-i muhlisiyn	58
Şükreden zengin mi, sabreden fakir mi efdaldir	432

— T —

Tarikat, işittiğini ihlâs ile işlemek, huzur-u hazrette olduğunu bilmektir	240
Tasliyenin mâ'na ve önemi	28
Tâ'zim secdesi ne demektir	393
Tebareke (Mülk) sûre-i celilesinin kıymet, ehemmiyet ve fazileti ...	628
Tebük gazasında vuku'a gelen olaylar	118
Tevhidi bozmanın, millî birlik ve beraberliğe aykırı davranmanın zararları	563
Tevhid etmenin kıymet, ehemmiyet ve fazileti	633
TİYN'den murad, insanın sırlar mahalli olan ilm-i ledünnüdüdür	364
Tövbe sûre-i celilesinin Tebük gazasına iştirak etmeyenler hakkındaki 116 - 119. âyet-i kerimelerinin tefsiri	124
Tövbenin kabul olunup olunmadığı nasıl anlaşılır	221

TÜR-U SİNİYN'den murad, insanın kalbidir	366
Türbedar Abdullah efendinin bir kabir naklinde gördükleri	617

— U —

U'cub illetine mîjtelâ olanların durumları	377
U'cub illetinin tedavisi nasıl olur	384

— Ü —

Üç aylar dediğimiz Recep, Şaban ve Ramazan aylarının kıymet, ehemmiyet ve faziletleri	620
Ümmet-i Muhammed'i sapık fikir ve ideolojilerin bataklıklarına çekmek ve yoketmek isteyenler husrana uğrayacaklardır	111
Ümmet-i Muhammed'e taraf-ı Haktan belâlar inmesine ve âhirette cehenneme girmesine sebebolan on beş çirkin hal	540
Üsküp şehrinde gördüklerimiz	507

— V —

Vâ'izlere ve halkı irşâd edecek zevata nâciz tavsiye ve hatırlatmalar	472
Vâ'izin şakiye verdiği önemli bir ders	218
Veli'ler iki kısımdır	380

— Y —

Yahudi âlimlerinden Zeyd bin Sane nasıl müslüman olmuştu	591
Yâ-sin sûre-i celilesinin kıymet, ehemmiyet ve fazileti	627
Yunanistan ve Yugoslavya gezilerinden bazı intibalar	496

— Z —

Zekâtın şeriatı, tarikati, hakikati ve mâ'rifeti nelerdir	240
Zekât vermeyenlere ihtar	613

Zenginler, Allahu tealâ'nın mûtemetleri ve fakirler de İyâlullah'- tır	427
Zenginlik ve mal ile değil, ahlâk ve kanaat iledir	437 - 542
Zeyd bin Sane adındaki Yahudi âlimi nasıl müslüman olmuştu	591
ZEYTUN'den murad şer'i ilimlerdir	365
Zeyn-el-âbidiyn hazretlerinin Kâbetullah önünde İsmi-İye söyledik- leri	585
Zikretmek ibadetlerin ekmeil ve efdalidir	263
Zikrullah kalplerin cilâsıdır	265

Envâr - ü l - Kulûb

(Kalblerin Nurları)

isimli vaaz kitabımızın son cildi olan 3'üncü
cildide pek yakında çıkacağıını müjdeleriz.